

HEROLD POLSKI.

Zbroja turniejowa królewska z r. 1471.

HEROLD POLSKI

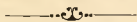
CZASOPISMO NAUKOWE ILLUSTROWANE,

poświęcone

heraldyce i sfragistyce polskiej

wychodzące w zeszytach kwartalnych:

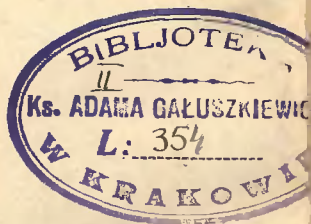
1 stycznia, 1 kwietnia, 1 lipca i 1 października każdego roku.

Redaktor odpowiedzialny i nakładca:

Dr Franciszek Piekosiński,

c. k. Profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego.

W KRAKOWIE,

SKŁAD GŁÓWNY W KSIĘGARNI SPÓŁKI WYDAWNICZEJ POLSKIEJ.

W Drukarni «CZASU» FR. KLUCZYCKIEGO I SPÓŁKI
pod zarządem Józefa Łakocińskiego.

1897.

Stanisław Pieńkowski

redaktor Herolda polskiego

149239-1897

4

k. 42/5182

h. 5.

4005

WYDANO z DUBLETÓW
Bibl. Uniw. KUL.

*Jaśnie Wielmożnemu Królowi
Szymonowi Tyszkowskiemu*

w dowód wdzięczności

za naukową przysługę

Wydawnictwo niniejsze poświęca

Redakcyja „Herolda Polskiego“.

OD REDAKCYI.

Trzeci z kolei zeszyt „Herolda Polskiego“ idzie do rąk łaskawych prenumeratorów. Jest to już zeszyt ostatni tego rocznika.

W słowie wstępnem do zeszytu kwietniowego z dnia 1 kwietnia b. r. obowiązaliśmy się wydać cztery zeszyty kwartalne, zeszyt po 6 do 7 arkuszy druku, czyli rocznik objętości 24 do 28 arkuszy druku. Dwa zeszyty już wyszły kwietniowy i październikowy; dłużni więc jesteśmy naszym prenumeratorom jeszcze dwa zeszyty o łącznej objętości 12 do 14 arkuszy druku; gdy zeszyt niniejszy obejmuje 21 arkuszy druku, przeto przedstawia się jako zeszyt potrójnej objętości czyli jako zeszytów trzy; a gdy tylko dwa zeszyty dłużni jesteśmy, przeto zeszyt niniejszy wystarcza z okładem do zupełnego zaspokojenia zobowiązań redakcyi tego czasopisma wobec prenumeratorów.

Kiedy w ostatniem odezwaniu się naszym do Prenumeratorów zniewoleni byliśmy ze względu na znaczne koszta, jakieby zamieszczenie „Przewodnika heraldycznego“ w „Heroldzie polskim“ za rok 1898 pociągnąć musiało, podwyższyć dotychczasową prenumeratę roczną do kwoty zhr. 8 w. a. pociągnęło to ten zgola nieprzewidziany skutek za sobą, iż ze 120 dotychczasowych prenumeratorów „Herolda“ ubyło odrazu 100, a pozostało tylko 20!!! Rzuca to niezwykle ponure światło na ubóstwo naszej szlachty, z pośrodku której wyłącznie prenumeratorowie „Herolda“ się rekrutują, jeśli dla niej wydatek zhr. 3 w. a. rocznie już tak doniosłym jest ewenementem, iż mu podoląć nie jest w możności.

Oczywiście 20 prenumeratorów nie są w stanie utrzymać ani „Herolda polskiego“, ani wydawnictwa samego „Przewodnika heraldycznego“; i z jednym i z drugim trzeba się było pożegnać. Taką też powzięliśmy decyzją i już wydrukowaliśmy takową

w niniejszem ostatnim tegorocznym zeszycie „Herolda“, kiedy od licznych życzliwych wydawnictwu prenumeratorów otrzymaliśmy listy z domaganiem się, żeby raczej zaniechać myśli ogłaszania w „Heroldzie“ „Przewodnika heraldycznego“, jeśli to takiego wielkiego wymaga nakładu, a utrzymać nadal wydawnictwo „Herolda“ w dotychczasowych warunkach.

Niech więc i tak będzie!

„Herold polski“ będzie zatem i nadal wychodził w dotychczasowych warunkach a i prenumerata pozostanie w dawniejszej wysokości zhr. 5 w. a. rocznie.

Prospekt wydawnictwa na rok 1898 jest następujący:

- a. herbarz szlachty Witebskiej dotąd drukiem nieogłoszony;
- b. herbarz szlachty prusko-polskiej, również dotąd drukiem nieogłoszony;
- c. poczet najstarszych pieczęci szlachty polskiej z wieków średnich z rysunkami takowych.

„Przewodnik heraldyczny“ oczywiście nie będzie w „Heroldzie“ wychodził; będziemy się mimoto usilnie starać, by dla niego znaleźć nakładcę lub fundusze potrzebne i ogłosić go jako osobne wydawnictwo, które jest bardzo na czasie, a którego rękopis mamy już w całości przygotowany.

Od ilości prenumeratorów będzie zależeć czy będziemy mieć fundusze, aby w każdym zeszycie „Herolda“ zamieszczać jeszcze dział „Rozmaitości“, do których również posiadamy bardzo piękny materiał. Gdyby dział „Rozmaitości“ utrzymanym być nie mógł, w takim razie „Poczet pieczęci szlachty polskiej wieków średnich“ będzie w ten sposób ogłaszany, iż do każdego zeszytu w miejsce „Rozmaitości“ dołączony będzie arkusz druku tego artykułu.

Zapraszamy zatem niniejszem do prenumeraty „Herolda Polskiego“ na rok 1898 za kwotę zhr. 5 w. a., którą prosimy wedle upodobania nadsyłać albo pod adresem:

Dr. Piekosiński, Kraków, Zwierzyniecka Nr. 22, albo:

Księgarnia Spółki wydawniczej Polskiej, Kraków, Rynek; tych zaś Szanownych Panów Prenumeratorów, których podwyższeniem prenumeraty odstręczyliśmy od naszego wydawnictwa, przepraszamy bardzo za naszą niezręczność i prosimy, aby i nadal to piękne a potrzebne wydawnictwo życzliwem swem poparciem zaszczycać raczyli.

Kraków 6 grudnia 1897.

Redakcja „Herolda Polskiego“.

SŁOWO OD REDAKCYI.

Jestem stary, bardzo stary; urodziłem się bowiem, jak mówią ludziska, *anno*,

Kiedy królowa Anna była jeszcze panną!

Niedługo więc już będzie popasania mego na tym świecie i wnet trzeba będzie spakować swe manatki i wynieść się za ten tajemniczy próg śmierci, z poza którego nikt jeszcze nie wrócił. A stać się to ma właśnie w chwili, kiedy jestem w możności zbierać owoce długoletniego (bo przeszło trzydziestoletniego) skrzętnego a sumiennego zbierania materiałów historycznych, kiedy mi już przychodzi z łatwością pisać dość udatne rozprawy z każdej niemal dziedziny starożytności polskich. Napróżno jęczę z Vergiliuszem:

O mihi praeteritos referat si Iupiter annos!

Gdyby choć o dziesięć lat można się jeszcze cofnąć wstecz, iluż pożytecznemi pracami byłbym wstanie wzbogacić literaturę naszą ojczystą! Niestety

Kto raz ludzi porzuci,
Już nigdy do nich nie wróci.

Skoro więc już tak krótkie moje banowanie na tym świecie, skoro nadto jak ognia obawiam się, abym jakiej pracy naukowej rozpoczętej nie odumarał niedokończzonej, cóż dziwnego, iż ilekroć przyjdzie mi jakaś szczęśliwa idea do głowy, rzucam się zaraz bezmyślnie do jej urzeczywistnienia, niepozostawiając sobie czasu, aby ją poprzód zbadać i spokojnie obmyśleć. Ztąd na wszystkich moich naukowych pracach pochodzących z epoki tej mojej starości, znać pewną dorywczość: w tej samej pracy spotkać się można z popelnionemi błędami, i kilka stronic dalej z poprawieniem takowych wskutek lepszego doświadczenia. To zjawisko byłoby

niemożliwe, gdyby rękopis każdej mojej pracy był w całości wygotowany poprzód, zanim praca oddaną zostanie do druku. Ale na taką metodę postępowania już mnie nie stać, niecierpliwość moja wręcz czegoś podobnego nie dopuszcza. Jest jeszcze i inny powód tego zjawiska. Przez lat trzydzieści mego naukowego zawodu byłem zawsze w tem położeniu, że cały dzień musiałem poświęcać pracy na chleb codzienny, a tylko wczesnym rankiem pozostawało mi zaledwo godzin kilka na ulubione naukowe prace. W takich warunkach każda naukowa praca musiała się przeciągać w nieskończoność; a gdy mi coraz nowe przychodziły tematy naukowe do opracowania, chwytalem się tych nowych tematów, bez względu, że dawniej rozpoczęte prace nie były jeszcze ukończone. To się powtarzało ciągle tak, iż wreszcie stało się u mnie zwyczajem, iż zawsze równocześnie nad czterema lub pięcioma pracowałem rozprawami; a gdy mnie jedna znużyła, odkładałem ją na bok i zabierałem się z kolei do drugiej i tak dalej, i przyszedłem do przekonania, że jest to najlepsza metoda postępowania, jeśli kto, tak jak ja, ma czas do pracy bardzo ograniczony. W takich atoli warunkach nie mogło być mowy, iżby z rozpoczęciem druku jakiejś rozprawy czekać można było aż do jej zupełnego ukończenia, trzebaby bowiem czekać, aż wszystkie będące równocześnie w robocie prace zostaną wykończone. A takie czekanie pociągałoby za sobą dużą zwłokę i przekraczałoby o wiele granice mej cierpliwości. Wcześniej więc przyzwyczaiłem się do tego, że ilekroć miałem rękopisu gotowego na arkusz druku, szedłem do drukarni i rozpoczynałem druk niedokończonych jeszcze rozpraw. Skoro zarządca drukarni wyznaczył dla mnie zecera i oddał mu rękopis, los rozpoczętej rozprawy był już zapewniony. Usposobiony socjalistycznie w dobrem tego słowa znaczeniu, nie byłbym zniósł, aby zecer marnował sobie czas, gdybym mu potrzebnego rękopisu dość wcześnie nie dostarczył. Troska więc o zecera, tego biednego robotnika, była powodem, że się już całkowicie oddawałem przygotowywaniu dalszego rękopisu rozpoczętej już pracy, aby zecera na mitręgę czasu nie narażać, i w ten sposób praca szczęśliwie dobiegała swego kresu. Ta metoda postępowania, do której się przyzwyczaiłem, i co do której za stary już jestem, bym od niej mógł odwyknąć, była powodem, iż w ostatnich czasach musiałem zerwać prawie zupełnie stosunki moje naukowe z Akademią Umiejętności. Regulamin bowiem Akademii stanowi, że autor przed rozpoczęciem druku, cały rękopis pracy swej na ręce Sekretarza generalnego złożyć winien. Dla mnie dopełnienie tego warunku jest absolutnie niemożliwe.

Mogę więc w publikacjach Akademii ogłaszać tylko takie prace, co do których Akademia może mię zwolnić od obowiązku przedkładania całego rękopisu przed rozpoczęciem druku.

Otóż ten mój pospiech w przystępowaniu do rozpoczynania prac zaraz po powzięciu dobrej idei bez poprzedniego spokojnego a gruntownego obmyślenia tematu, jest powodem różnych zawodów. Taki zawód spotkał mię właśnie z wydawnictwem „Herolda polskiego.“

Kiedy mi bowiem przyszło na myśl, że byłoby rzeczą bardzo pożądaną, wydawanie czasopisma naukowego, poświęconego specjalnie heraldyce polskiej i historii polskiej szlachty, a stało się to pewnej nocy, gdy leżałem w łóżku, wyskoczyłem zaraz z łóżka, zarzuciłem szlafrok, zapaliłem lampę, zasiadłem przy biurku i za świeżej myśli, bez poprzedniego gruntownego zastanowienia się nad przedmiotem, skreśliłem prospekt, który już w kilka dni dołączony jako alegat do dwóch najpoczytniejszych dzienników miejscowych, obiegał kraj nasz (wąski a długi) od końca do końca.

Otóż w prospekcie tym „Herolda polskiego“ zawarte zostało między innemi przyrzeczenie, którego ścisłe dopełnienie, jak się niestety zbyt późno przekonałem, przekraczało granice mojej możliwości. Przyrzekłem mianowicie, iż zeszyt pierwszy (styczniowy) Herolda wyjdzie prawdopodobnie w ciągu miesiąca lutego, no i zaraz już co do tego mego pierwszego przyrzeczenia zrobiłem moim prenumeratom przykry zawód, z którego jeśli nie usprawiedliwić, to przynajmniej wytłumaczyć się muszę.

Otóż kiedy zacząłem się głębiej zastanawiać nad redakcją „Herolda“, przyszedłem do przekonania, że ażeby „Herold“ mógł być dla prenumerującego go czytelnika pismem zrozumiałem, potrzebną jest dokładna znajomość heraldyki polskiej oraz posiadanie w bibliotece podręcznej ważniejszych dzieł heraldycznych. Otóż żadnej z tych premis u prenumeratorów „Herolda“ przypuszczać nie mogłem. Heraldyka polska jest tematem zbyt obszernym, iżbym mógł przypuszczać, że pomiędzy prenumeratorami „Herolda“ znajdzie się choćby jedna osoba, której wszystkie herby polskie będą dokładnie znane. Jest ich przecież przeszło 500, a o wielu nie ma nawet wzmianki w naszych herbarzach. Ja sam, chociaż od lat kilkunastu z wielkiem zamiłowaniem poświęcam się heraldyce polskiej, nie znam ich wszystkich i nie zdarzyło mi się też nigdy dostać rękopiśmiennego herbarza (choćby najlichszego) do rąk, z któregobym przynajmniej o kilku nieznanym herbach polskich wiadomości nie powziął; a cóż dopiero mówić o archiwach familijnych, w tych nieraz i po kilkudziesiąt

nowych herbów udało mi się z pieczęci herbowych szlachty polskiej wynotować.

I również rzadko o którym z prenumeratorów „Herolda“ mogłem przypuszczać, iż posiada w bibliotece swej podręcznej herbarze Niesieckiego, Okolskiego i Paprockiego, z którychby się przynajmniej o pospolicie znanych herbach mógł poinformować.

W takim składzie rzeczy okazywała się niezbędną potrzeba, aby zaraz w pierwszym zeszycie „Herolda“ zamieścić rodzaj przewodnika heraldycznego, w którymby wszystkie znane dotychczas herby szlacheckie polskie były o ile możności w rysunku podane, lub przynajmniej dokładnie opisane, oraz by ten przewodnik w taki sposób był zredagowany, iżby nawet nieznający się na heraldyce polskiej z łatwością w nim zorientować się zdołał.

Otóż, gdy jak wspomniałem, herbów szlacheckich polskich jest obeszło 500 i w najrozmaitszych nieraz niedrukowanych rękopiśmiennych dziełach poszukiwania za nimi czynić należy, zredagowanie takiego przewodnika w czasie tak krótkim, jaki upływał od dnia ogłoszenia prospektu (3 grudnia 1896) do miesiąca lutego b. r. a więc w ciągu dwóch zaledwo miesięcy, przechodzi o wiele siły jednego choćby najpilniejszego pracownika. A chociaż na taką pracę i trzy miesiące za mało, to jednak ze względu, że już dawniej przed ogłoszeniem prospektu „Herolda“ o wydaniu takiego przewodnika marzyłem, mogę upewnić moich prenumeratorów, że rękopis przewodnika jest już prawie gotów i brak mu tylko ostatecznego wykończenia, które nie spowoduje żadnej nowej zwłoki, lecz w toku druku będzie mogło być dokonaniem.

Inna jednak zachodzi trudność w spiesznem ogłoszeniu przewodnika. Przewodnik aby odpowiadał swojemu celowi, musi być koniecznie zaopatrzony rysunkami wszystkich ważniejszych i częściej napotykaných herbów, gdyż wiele herbów, zwłaszcza polskich, ma takie dziwaczne kształty, które w żaden sposób zrozumiale opisać się nie dadzą. Już i dawniejsi nasi heraldycy nie mogli sobie dać rady z opisami takich herbów i z rozpaczycy uciekali się do takiego frazesu: „herb takim kształtem, jak go tu widzisz“, wskazując na rysunek. Otóż i ja lepszego opisu wymyślić nie mogę; bo chociaż wiem w czem polegają owe dziwaczne kształty przeważnej liczby herbów polskich, mianowicie w tem, iż to są wykoszlawione runy skandynawskie, to choćbym w opisie nawet wskazał, od jakiej runy który herb początek bierze, opis taki dla czytelnika nie będzie nic a nie zrozumialszym, gdyż prenumeratom „Herolda“ abecadło runiczne nie jest zgoła znane.

Otóż wygotowanie takiej olbrzymiej liczby (kilkuset) naprzód rysunków herbów polskich a potem czcionek i cynkotypij wymaga znowu długiego czasu i nową w wydaniu przewodnika heraldycznego jako pierwszego zeszytu „Herolda polskiego“ pociąga zwłokę. Tymczasem prenumeratorowie „Herolda“ ufni w przyrzeczenie zawarte w prospekcie, iż pierwszy zeszyt ukaże się w miesiącu lutym, zawiedzeni w nadziejach, nasyłają mnie ledwo nie codziennie zapytaniami: kiedyż wreszcie wyjdzie ten pierwszy numer Herolda? a ja im tego nawet za złe brać nie mogę, gdyż sam niebacznem przyrzeczeniem rzeczy niemożliwej stałem się balamuctwa przyczyną.

Otóż gdy dnia 1 kwietnia b. r. nadełchodził termin wydania drugiego z kolei zeszytu „Herolda polskiego“, ja niechcąc cierpliwości moich łaskawych prenumeratorów i dobrodziejów narażać na dalszą próbę, postanowiłem w terminie 1 kwietnia b. r. wydać punktualnie zeszyt 2-gi „Herolda polskiego“, jak przypadło, zeszyt zaś pierwszy może się uda wydać nieco później, może nawet jeszcze w ciągu miesiąca kwietnia, ku czemu usilnych nie omieszkam dokładać starań.

Tym więc sposobem niniejszy zeszyt drugi idzie do rąk prenumeratorów.

Układając prospekt w pośpiechu, nie miałem zgoda żadnej wiadomości, jakim materyałem przy wydawaniu „Herolda polskiego“ rozporządzać będę, rzuciłem tylko ogólną myśl, że naprzód pójdzie herbarz szlachty litewskiej Kojałowicza (co się już stało), potem herbarz szlachty prusko-polskiej, potem herbarz szlachty nobilitowanej w XVI, XVII i XVIII wieku i t. d.

Dzisiaj jestem już w stanie cokolwiek więcej szczegółów udzielić moim prenumeratorom.

Co do herbarza szlachty litewskiej Kojałowicza pokazało się, że herbarzy takich jest dwa, jeden krótszy, zredagowany w języku polskim, zowie się „*Compendium*“ i tego druk rozpoczynam właśnie w niniejszym zeszycie; drugi znacznie obszerniejszy, zredagowany w języku łacińskim, zowie się „*Nomenclator*“, a tego druk nastąpi prawdopodobnie bezpośrednio po ukończeniu druku „*Compendium*“. Ze zaś „*Nomenclator*“, jako w łacińskim języku zredagowany, nie dla wszystkich prenumeratorów byłby do czytania dostępny, przeto postanowiłem *Nomenclatora* drukować nie tylko w oryginalnym tekście łacińskim, ale także i w tłumaczeniu polskim.

Oryginalne autografy Kojałowicza obudwu tych herbarzy znajdują się w muzeum XX. Czartoryskich w Krakowie i mam

je sobie do naukowego użytku uprzejmie dozwolone, wydanie przeto tych herbarzy, jako na autografach oparte, będzie jak sądzimy, odpowiadać wszelkim wymogom krytyki wydawniczej.

Co do herbarza szlachty prusko-polskiej, trzy istnieją znane rękopisy takowego: jeden znajduje się, w bibliotece hr. Zamoyckiego w Korniku, i ten mamy sobie już do naukowego użytku uprzejmie udzielony, drugi przechowany jest w bibliotece miejskiej w Toruniu, i o uzyskanie odpisu z takowego czynimy właśnie w tej chwili usiłowania, trzeci wreszcie i to właśnie jak się zdaje najobszerniejszy rękopis, posiada biblioteka hr. Baworowskiego we Lwowie, która w tej chwili zostając pod pieczęcią sądową, nie jest zgola dostępną. Być może, że nim się uporamy z drukiem Kojałowicza, znienią się tymczasem stosunki na lepsze i biblioteka hr. Baworowskich dla publicznego użytku dostępną się stanie.

Postanowiliśmy także przystąpić do wydawnictwa herbarza szlachty galicyjskiej i już poczyniliśmy u Wydziału krajowego odpowiednie kroki, iżby nam dozwolone było czynienie w tym celu wypisów z ksiąg metryk szlacheckich. Odpowiedzi od Wydziału krajowego jeszcze nie otrzymaliśmy. Otóż jeśli zdołamy od Wydziału krajowego uzyskać spieszenie przychylną odpowiedź na naszą prośbę, w takim razie ze względu, że przy prawidłowym toku naszego wydawnictwa kolej na herbarz szlachty galicyjskiej przyszlaby dopiero za lat trzy, gdy tymczasem przeważna liczba dotychczasowych prenumeratorów „Herolda“ składa się właśnie ze szlachty galicyjskiej, dla której herbarz szlachty galicyjskiej mógłby być bardzo interesującym przedmiotem, przeto postanowiliśmy na ten wypadek ogłosić jeszcze w tym roku dalszą prenumeratę zlr. 5 w. a. na dodatkowe cztery nowe poszyty „Herolda polskiego (5—8), które wyszłyby jeszcze w tym roku, a były poświęcone wyłącznie tylko herbarzowi szlachty galicyjskiej.

Każdy zeszyt kwartalny „Herolda polskiego“ obejmować będzie arkuszy sześć tekstu materiałów oraz wedle możności jeden arkusz obejmujący rozmaitości, mianowicie krótkie artykuły naukowe i wiadomości z dziedziny heraldyki polskiej oraz materiały bibliograficzne. O ile starczą fundusze (na co się jednak do tej chwili niestety wcale jeszcze nie zanosi), pragniemy obok tekstu materiałów publikować nadto szereg średniowiecznych pieczęci szlachty polskiej, a także nagrobki i portrety dostojniejszych członków rodów szlacheckich. Wszystko to jednak przyrzekamy tylko o tyle, o ile prenumerata starczy; zysków bowiem, jakto już w prospekcie zaznaczyliśmy, z przedsiębiorstwa tego żadnych dla siebie

krom moralnych, ciągnąć nie zamierzamy, ale też i z własnej kieszeni dokładać do wydawnictwa nie mamy ochoty.

Niestety ogłoszenie zamiaru wydawnictwa „Herolda“, rozslane po kraju w 6,000 egzemplarzach przy dwóch najpoczytniejszych dziennikach miejscowych, nie odbiło się wcale przychylnem echem. Ogólna liczba prenumeratorów, jakimi redakcyja „Herolda“ w tej chwili rozporządza, nie dochodzi nawet cyfry 50, a ci prenumeratorowie nie wszyscy pochodzą z naszego kraju, są między nimi prenumeratorowie i z Warszawy i z księstwa poznańskiego a nawet jeden z dalekiego Pomorza z samych brzegów Bałtyku, który gdy tylko drobną wiadomość w kronice jakiegoś dziennika o „Heroldzie“ powziął, natychmiast pospieszył z przesłaniem prenumeraty i wyrażeniem radości, że takie pismo wychodzić będzie. Jużto w ogóle od każdego niemal prenumeratora podpisana redakcyja otrzymała bądź powinszowania z podjętej tak szczęśliwej myśli, bądź wyrazy otuchy i zachęty do wytrwania w chwalebnym zamiarze, bądź choćby krótkie życzenie „szczęść Boże“; inni doświadczeni nie żalowali czasu, aby udzielić podpisanemu redaktorowi rad na doświadczeniu własnem opartych, inni wreszcie oświadczyli gotowość niesienia naukowej pomocy. To współczucie, jakie redakcyja „Herolda“ znalazła w tem niewielkiem co do liczby, lecz zacnem co do jakości gronie prenumeratorów, to jest ta przyjemna strona wydawnictwa „Herolda polskiego“, za którą podpisany redaktor prenumeratorom swym w inny sposób wdzięczności swej okazać nie jest w stanie, jak tylko zapewnieniem, iż dokładać będzie wszelkich starań, aby „Herold polski“, jak to jego stanowi odpowiada, wyglądał zawsze jak panicz z dostojnego domu, ubrany wedle najnowszej mody, z pensnetem na nosku i prawdziwem hawańskiem w ustach, choćby, na co się niestety zanosi, przyszło podpisanemu redaktorowi dolożyć ze swej własnej biednej profesorskiej kabzy, byle tylko jego pupil uczciwie jak przystoi wyglądał.

Cztery zeszyty kwartalne uczynią tom czyli rocznik objętości 24—28 arkuszy druku, ozdobionych cynkotypami. Że zaś taki tom czyli rocznik w drodze prenumeraty kosztować będzie zhr. 5 w. a. przeto arkusz druku wypadnie na 20 kr. w. a. Nie jestto ani tanio, ani drogo, ale szczupła liczba prenumeratorów jest przyczyną, że nie mogę, tak jakbym pragnął, dać arkusza druku po 10 kr. w. a. a kwartalnika przemienić na miesięcznik; 50 prenumeratorów nie są w stanie utrzymać takiego wydawnictwa, jak „Herold polski“, który musi koniecznie mieć ilustracye, a te kosztują dużo; i jeśliby prenumerata z Królestwa i z prowincyj

zabranych nie dopisała, to podpisany redaktor po skończonym roku wydawnictwa, pokrywwszy deficyt, musiałby dalszego wydawnictwa zaniechać.

A szkoda by była wielka, bo kto wie kiedy po mojej śmierci znajdzie się znowu drugi jaki uczony polski, który z takim jak ja zamięłowaniem poświęcać się zechce heraldyce polskiej, a co więcej, któremu by tak, jak mnie (przyznać mi to musi każdy nieuprzedzony), sprzyjało szczęście w badaniach nad tym przedmiotem.

Sam szlacheć, czuję dla Braci Szlachty szczerą sympatyę, i chętnie pragnę poświęcić moje stare lata, mój czas zbędny, moją wiedzę i naukowe doświadczenie na jej usługi, byle mnie tylko w bezinteresownych usiłowaniach moich odpowiedniemi środkami, to jest, prenumeratą wspierać zechciała.

Kraków 1 kwietnia (niedobra wróżba) 1897.

Herold polski.

ROZMAITOŚCI.

§ 5. Scipio czy Nadobowicz (Indygienat).

Instytucya prawa polskiego, mocą której szlacheć cudzoziemski stawał się szlachcicem polskim, zwała się indygienatem. Między uszlachceniem wogóle czyli nobilitacyą a indygienatem ta zachodziła różnica, że kiedy przy nobilitacyi nowo kreowany szlacheć otrzymywał herb polski, a mianowicie, jeżeli nobilitacya dokonana była drogą adoptacyi, herb adoptującego rodu starodawnego szlacheckiego polskiego; a jeśli z pominięciem adoptacyi, herb Pogonię polską, lub w późniejszych czasach herb świeżo wytworzony, to przy indygienacie nie tylko cudzoziemski rycerz stawał się rycerzem polskim, ale i herb jego cudzoziemski wchodził w poczet herbów polskich.

Kiedy jednak weszły w użycie w rzeczypospolitej polskiej indygienaty, nie jest dokładnie wiadomem, nie została bowiem wydana żadna konstytucya sejmowa, któraby kwestyę indygienatu bliżej określała.

Najstarszy przywilej królewski, jaki nam znany jest w przedmiocie nadania indygienatu, jest przywilej Zygmunta I, z r. 1531,

mocą którego tenże król Witowi, ze Strażnicy, ziemianinowi margrabstwa morawskiego, zatwierdza szlachectwo nadane mu przez niegdy Władysława, króla węgierskiego i czeskiego, wraz z herbem ¹⁾. Wcześniejszego przywileju w przedmiocie nadania indygenatu nie znamy wcale.

A jednak przecież nie dopiero od r. 1531 poczęło się obce rycerstwo garnąć do Polski. Wedle kroniki Galla już na dwór Chrobrego garmęło się licznie obce rycerstwo, które król chętnie do siebie przygarniał; z tego rycerstwa niejeden musiał się stale osiedlić w Polsce. W szczególności wiemy, że za czasów Bolesława Chrobrego ród szlachecki, ba nawet książęcy św. Wojciecha, prześladowany w ojczyźnie swej, w Czechach, w Polsce szukał schronienia i tu osiedliwszy się, dał początek polskiemu szlacheckiemu rodowi Porajów; za czasów Bolesława Krzywoustego znowu czeski ród Werszowców, prześladowany w ojczyźnie, szuka w Polsce schronienia i tu zakłada ród szlachecki polski Rawiczów; za panowania tego księcia przybywa jeszcze do Polski ów sławny Piotr Włostowicz Duńczyk i daje początek rodowi szlacheckiemu polskiemu Łabędziów. A iluż szlachty włoskiej nie przybyło z królową Boną do Polski!

Otóż jeśli indygenat pojawia się u nas po raz pierwszy dopiero w r. 1531, pytanie zachodzi, na jakiej drodze w dawniejszych czasach szlachta cudzoziemska zyskiwała szlachectwo polskie? Ja byłem tego zdania, że tą samą drogą szlachta cudzoziemska nabywała szlachectwo polskie, jaką pierwotnie wogóle nabywało się szlachectwo polskie przez ludzi niebędących szlachetnego pochodzenia, to jest, przez adoptacyę do jednego z istniejących już starych rodów szlacheckich polskich. To moje przypuszczenie miało wprowadzić wszelkie znamiona prawdopodobieństwa za sobą, dowodu wszelako żadnego na poparcie takowego na razie dostarczyć nie byłem w stanie, nie można było bowiem dla braku wszelkich materyałów wykazać, czy n. p. w chwili przybycia rodu Porajów lub rodu Werszowców z Czech do Polski, istniały już w Polsce rody szlacheckie, które tych stannic używały, jakich później używały rody Porajów i Rawiczów w Polsce, czy zatem owe stannice nie są przez Porajów i Werszowców z Czech do Polski przyniesione; sprawdzenie tego szczegółu było na razie niepodobnem. Dopiero kiedy później udało mi się dostać do rąk herbarz Kojalowicza, zamieszczony w tym herbarzu herb Poraj, jak go litewski ród Chomińskich używał, potwierdził

¹⁾ Piekosiński: Rycerstwo polskie wieków średnich, tom I, str. 278.

w świetny sposób moje przypuszczenie. Używał mianowicie wedle Kojałowicza litewski ród Chomińskich herbu Poraj w ten sposób, że na różę kładł dwie stannice runiczne, przedstawiające się jako odmiany stannic rodu polskiego Kościeszów, a mianowicie tak stannicy linii seniorackiej, jako i stannicy linii młodszej, z czego się ponad wszelką wątpliwość okazywało, że czeski ród Porajów został przez ród szlachecki polski Kościeszów adoptowany, niemniej, iż potem obie linie Porajów, tak senioracka jak i młodsza, przyjęły wspólnie różę za herb, zarzucając stannicę runiczną Kościeszów.

Jakkolwiek atoli szczegół ten w wysokim stopniu teoryę moją o adoptacyi jako najstarszej formie indygenatu popierał, to znowu jakby dla utrzymania równowagi, znalazł się równocześnie inny fakt, który znowu w wysokim stopniu aktualność mojej powyższej teoryi zachwiać był w stanie. Tym faktem był ród szlachecki polski hr. Scipionów-Campo i herb tego rodu.

Że ród Scipionów-Campo przybył wraz z królową Boną z Włoch do Polski, na to dostarcza dowodu niezbitego przywilej króla Zygmunta III z r. 1619, nadający Jerzemu Scipionowi Campo, w nagrodę wielkich zasług położonych przez jego przodków około królowej Bony oraz królów Zygmunta Augusta i Stefana, a zwłaszcza podczas oblężenia Wielkich Łuk i podczas innych wypraw wojennych, urząd podkomorzego grodzieńskiego; że zaś ród Scipionów-Campo był już w chwili wydania owego przywileju rodem szlacheckim polskim, a nie cudzoziemskim, dowodzi właśnie codopiero wzmiankowany przywilej. Wedle bowiem prawa publicznego polskiego, godności podkomorskiej nie mógł uzyskać w Polsce żaden cudzoziemiec, ale tylko szlachcic polski i to szlachcic osiadły w tej ziemi, w której godność ziemska wakowała. Jeśli więc Jerzy Scipio-Campo otrzymał godność podkomorzego grodzieńskiego, tedy musiał być podówczas koniecznie szlachcicem polskim, osiadłym w ziemi grodzieńskiej; a skoro jego poprzednicy byli urodzonymi Włochami i jako cudzoziemcy przybyli do Polski, przeto wedle mojej teoryi ród włoski Scipionów nie mógł się w innej drodze stać rodem szlacheckim polskim, jak tylko drogą adoptacyi do którego z rodów szlacheckich litewskich.

Otóż przeciw takiemu przypuszczeniu przemawiał bardzo stanowczo herb rodu Scipionów-Campo. Herb ten wyobraża cztery laseczki zwane scipionami, w ukośny krzyż złożone. Identyeczność przedmiotu herbu (scipiony) z nazwiskiem rodu Scipionów, świad-

czyłaby, że ród Scipionów herb ten z włoskiej swej ojczyzny do Polski ze sobą przyniósł, a nie, że go dopiero w Polsce lub na Litwie drogą adoptacyi uzyskał, tem bardziej, gdy żaden ród szlachecki polski ani litewski takiego lub podobnego herbu nie używał a ów herb przedstawia się jako herb jedynie rodowi Scipionów-Campo służący, wobec czego byłby w rodzie Scipionów dowód wcześniejszego indygienatu a moja teoria adoptacyi upadłaby ze wstydem.

Lecz że jestem z natury kozłem upartym i teoria moja o adoptacyi jako najstarszej formie indygienatu, wydawała mi się instynktowo trafnie obmyślana, więc nie dałem się hrabiemu Scipionowi pokonać, ale począłem robić poszukiwania za najstarszemi herbami szlachty litewskiej, czy pomiędzy niemi nie znajdę przypadkiem takiego, od którego herb rodu Scipionów wywieśćby się dał. A że w poszukiwaniach moich wszystkich towarzyszy mi zawsze i stale szczęście, więc znalazłem, czego szukałem. W bogatych mianowicie i nieocenionych zbiorach Muzeum XX. Czartoryskich w Krakowie, przechowany jest cały szereg oryginalnych dokumentów z pierwszej połowy XV wieku, z których każdy opatrzony jest większą lub mniejszą liczbą najstarszych pieczęci szlachty litewskiej. Otóż pomiędzy temi pieczęciami znalazła się u dokumentu z r. 1434 pieczęć Golimunta czyli Golimina Nadobowicza, starosty żmudzkiego, którą tu w rysunku domieszczam, a która jak raz może być uważana za pierwotyp herbu Scipionów, z czegooby wynikało, że herb rodu Scipionów-Campo nie został z Włoch przyniesiony do Polski, lecz że został drogą adoptacyi w Polsce nabyty, czyli że ród Scipionów-Campo został przez ród szlachecki litewski Nadobowiczów czy Golimuntowiczów do rodu i herbu ich adoptowany.

Że zaś szlachta litewska miała swe herby wszystkie tylko od szlachty polskiej na zasadzie przywileju horodelskiego z r. 1413, więc i ów herb Golimunta czyli Golimina Nadobowicza, zanim został na Litwę przeniesiony, musiał być poprzednio być używany przez jakiś ród szlachecki polski, i to jeszcze co najmniej do roku 1432, po czem jednak w heraldyce i sfragistyce polskiej żaden zgoła ślad nie pozostał.

Że bowiem ów herb jeszcze w r. 1432 musiał być w Polsce używany, dowodzi ta okoliczność, że ów Golimin Nadobowicz

jeszcze na pieczęci swej z r. 1432, którą tu również w rysunku dołączam, używa herbu Dembno; ów więc herb, wyobrażający cztery scypiony w krzyż ukośny złożone, widoczny na pieczęci z r. 1434, mógł być przez niego dopiero pomiędzy r. 1432 a 1434 od któregoś rodu szlacheckiego polskiego drogą adoptacyi uzyskany.

Ze zaś do każdego herbu przywiązaną była jako jego część integralna, nierozłącznie proklamacya, której miejsce w razie jej braku zastępuje nazwisko rodu, który odnośnego herbu używa, ów herb zaś użyty przez Golimunta czyli Golimina Nadobowicza na pieczęci z r. 1434 nie ma osobnej proklamacyi, więc zwać się winien herbem Nadobowicza czyli wprost Nadobowiczem, przeto zachodziłaby kwestya, czy herb rodu Scypionów-Campo ma się nazywać herbem Scipio, czy też winien się nazywać właściwie herbem Nadobowicz lub Golimuntowicz.

Otóż kwestya ta ma się następująco. W heraldyce polskiej odmiany herbowe znane są tylko w nauce, ale w rzeczywistości nie. Każdy herb istnieje tylko w jednym kształcie, najbliższa odmiana tego kształtu, choćby nawet takowa pod względem naukowym się tylko jako drobna odmiana przedstawiała, już wytwarza herb zupełnie inny osobny, który do proklamacyi dawniejszego herbu nie ma żadnego prawa. Tak n. p. herb Syrokomla nie jest przecież pod względem naukowym niczem innym, jak tylko niezbyt daleką odmianą Awdańca, a przecież nikt i nigdy nie nazywa go i nazywać nie może Awdańcem (odmiennym), lecz tylko Syrokomlą. Otóż wobec tego, gdyby herb rodu Scypionów-Campo był zupełnie identyczny z herbem Golimunta Nadobowicza, nie ulega najmniejszej wątpliwości, iż musiałby się nazywać Nadobowiczem lub Golimuntowiczem, a nie Scypionem. Ale porównanie herbów tych ze sobą wykazuje dowodnie, iż pomiędzy niemi istnieją pewne i to dość znaczne różnice, mianowicie, że w herbie rodu Scypionów-Campo brak pomiędzy scypionami dwóch gałęzek, a co ważniejsza, że scypiony w herbie rodu Scypionów-Campo mają krzywaśnię (czyli krzywizny) obcięte. Wskutek tych odmian herb Nadobowiczów tak odmieniony stał się zupełnie innym samoistnym herbem, właściwym tylko rodowi Scypionów-Campo, a wskutek tego może się nazywać tylko herb Scipio-Campo, ale nigdy Nadobowicz lub Golimuntowicz.

§ 6. Herbarz Jana Karola Dachnowskiego.

Biblioteka hr. Zygmunta Pusłowskiego w Krakowie posiada herbarz rękopiśmienny Karola Dachnowskiego z r. 1634, zresztą skądinąd nieznany. Nie jestto właściwie dzieło wykończone, ale raczej dorywczy zbiór materyałów do zamierzonego herbarza, ułożonych w pewien porządek, które dopiero snąć podczas druku opracowaniu poddane być miały. Że bowiem zamierzony był druk takiego herbarza, tego dowodem wydrukowany tytuł bardzo ozdobny i dedykacya, oraz kilka sztychów widocznie do tego herbarza przygotowanych. Z tekstu jednak nie zgola wydrukowaniem nie zostało. Nawet przygotowane materyały nie są do zredagowania jakiegokolwiek herbarza dostateczne. Widocznie autor zamierzał jako głównego zrębu tego herbarza użyć materyałów już podówczas w innych dziełach heraldycznych i historycznych ogłoszonych i takowe własnymi przez siebie zebranymi materyałami jedynie uzupełnić.

Przygotowany tytuł przedstawia się jako kopiersztych wyobrażający bramę w stylu włoskim. Po obu bokach tej bramy król w stroju koronacyjnym i arcybiskup, pod nimi podpisy BASIS R. P. U góry bogini z emblematami sprawiedliwości (miecz) i obfitości (rogi obfitości); po obu bokach bogini Orzel polski i Pogoń litewska, na bramie w różnych miejscach porożwieszanych 24 tarcz z herbami ziem polskich, snopkiem Wazów i wężem Sforyców. We środku wydrukowany tytuł:

Poczet
 Moźnégo Rycer-
 stwá Polskiego
 w którym dawnych
 Bohátýrów Sármát-
 ckich odważné
 dzielá
 y
 Krwią nieprzyiaćielską rysowane, w po-
 koju Kleynoty, tudżiesz y Domow
 Szlácheckich
 Genealogiae.
 Przez
 Jana Karola Dachnowskiego
 Herbu Slepowron; Bráćiey swey gwo-
 li ná świat podány.

Odwrotna strona tego tytułu pusta: na drugiej zaś karcie następuje dedykacja:

Immortales | gratiae | potentissimo | Poloniarvm et Sveciae |
regi | Vladislao IV | liberatori, vindici, servatori, | dvm | Pacato
Septentrione | Victorem Exercitvm | in Amuratem Turcarum im-
peratorem | Duceret | maiora ominantis patriae voce | propenso
studio ac voluntate | dictae dicataeque. | Cracoviae | in offi-
cina Andreae Petricouij S. R. M. Typographi | Anno Domini
M DC XXXIV.

Na odwrotnej stronie zaś tej karty jest drzeworyt duży, wyobrażający tarczę herbową, nakrytą koroną królewską, na cztery w krzyż podzieloną pola. W polach Orzeł i Pogoń mieniają się nawzajem. W środku tej tarczy, jest druga tarcza herbowa mniejsza, również w krzyż na cztery podzielona pola, w których herby szwedzkie: trzy korony i lew ukoronowany wspięty mieniają się nawzajem. Na tej drugiej tarczy jest umieszczona w samym środku mała tarcza sercowa z herbem Wazów.

Na dalszych kartach spólcześnie numerowanych, poczyną się już sam rękopis, a raczej epigramy i zapiski najróżnorodniejszego rodzaju, pomiędzy którymi herby bądź rysowane, bądź z różnych dzieł drukowanych powycinane, bądź wreszcie z oryginalnych pieczęci pochodzące, są zamieszczone, znaczna jednak liczba tarcz herbowych przygotowanych do wrysowania w nie herbów, pozostawiona jest pustą. Więcej szczegółowy opis tego rękopisu podamy, skoro rozpoczniemy ogłaszanie z niego tych wyjątków, które dla heraldyki naszej nowy materiał przedstawiają; tu zaś ograniczymy się tylko do pobieżnego przeglądu zawartego w tym rękopisie materiału, idąc porządkiem stron: (str. 33, 34) łacińska przedmowa do dzieła, (35) herby w czerwonym polu, (36—38) polska przedmowa do dzieła, (46) armata różnych nacyi, Ukraińcy. (47) szlachta od Gottow idąca w Polsce, szlachta Ukraińska, (48) do genealogiey książąt Wiszniowieckich, starożytny klejnot IMCPP. Hornostaiów (z herbem w rycinie), (karta nienumerowana) Hornostaj, (49) klejnoty książąt z Ostroga (z herbem w rycinie), (po stronie 49) duży sztych arkuszkowy wyobrażający króla na majestacie, po bokach tronu figury alegoryczne, sztych Simona Goltbucha z r. 1623 dość nieudolny; (strona odwrotna sztychu) herb starodawny książąt na Wiśniowcu (rysunek herbu), (52) przywilej nobilitacyjny Gabryela Władysławskiego z r. 1609 z herbem w rysunku, (54, 55) herby książąt z Ostroga i Zaslavia, (59) Topor alias Starza (oryginalne trzy pieczęcie i jedna rycina), (61) Starykoń z rysunkiem herbu,

(62) discours o ślachećwie w powszechności, (67) Vitia nobilitatis, (70) Cruciny z rysunkiem herbu, (71) sztych bardzo ozdobny jakiejś karty tytułowej, wyobrażający św. Stanisława i św. Wojciecha, (73) Drużyna i Kopasina z rysunkami herbów, (75) Szreniawa z rysunkami herbu, (87) Trąby z ryciną herbu, (92) herb Chaleckich z rysunkiem, (94) herb Kościesza z rysunkiem, (95) herb Chodkiewiczów, (po str. 98) wlepiony stary plan fortyfikacyj zamku krakowskiego z czasu podczas rokoszu, (po str. 100) wlepiony rysunek baszty ziemnej na zamku krakowskim, (po str. 102) wlepiony plan znowu jakiegoś obiektu fortyfikacyjnego na zamku krakowskim, (po str. 104) znowu rysunek jakiejś baszty, (106) herb Dąbrowskich z rysunkiem, (107) herb Epingerów z rysunkiem, (117) herb Ogniwo (Ignile) z rysunkiem, (121) cathalogus episcoporum Culmensium, (125) Pobóg z rysunkiem herbu w rycinie, (126) genealogia Zapolskich, pieczęć Krzysztofora Koniecpolskiego w oryginale, (132) herb panów z Schounburgku w rysunku, (133) herb pana Marcina de Kunsingu (Keszink) w rysunku, (135) Rokoss z dwoma rysunkami herbów, (137) Bończa z rysunkiem herbu, (139) herb Kopycińskich z Rusi z rysunkiem, (143) Ogończyk z jedną piękną ryciną herbu, dwiema oryginalnymi pieczęciami i portretem jednego z Działyńskich w rysunku, (153) Grzymala z dwoma rycinami herbu, (159) herb Winklerów w rysunku, (161) Rola, Radlicz z jednym rysunkiem herbu, (185) Leszczyc z dwoma rysunkami herbu w rycinie, (189) Poray alias Roza z dwoma rysunkami na niepaginowanej karcie herbu i jednym klejnotu, (po str. 190) Różyccowie i Melchendejnerowie z rysunkami dwóch herbów, (odwrotna strona tej karty) Elltitten z rysunkiem herbu, (191) Larisza, z dwoma rysunkami herbu, jednym kolorowanym, (193) Tarnawa, z rysunkiem herbu i dwiema oryginalnymi pieczęciami, (199) Leliwa z ryciną herbu, dalej następuje duży kopersztych alegoryczny, odnoszący się do rodu Tysszkiewiczów Leliwitów, (207) Gozdawa i Poronia z rysunkiem herbu, (215) Niemirycz z rysunkiem herbu, (217) Ludinghausen alias Wolffowie Inflantezykowie z rysunkiem herbu, (218) Butler Inflantezyk z rysunkiem herbu, (221) portret Alberta Łaskiego wojew. sieradzkiego, piórkiem, (226) Bylina bez herbu, (233) Habdank z dwoma oryginalnymi pieczęciami, (236) Truchses von Wetzhausen z rysunkiem herbu, (239) Dębno z rysunkiem herbu, (241) Lewart z rysunkiem herbu, (255) Zabawa z ryciną herbu, (256) Wezele z herbem malowanym, (na osobnej karcie) rycina herbu Wyskot, (265) Nieczuja, (267) Wadwie, (268) Zaręba z herbem sztychowanym, następuje sztych bardzo ozdobny z napisem

„Academia Annaea — Stanislaus Padneuius“, (273) Mądrostki z herbem rysowanym, (276) Schlomowskich z herbem rysowanym, (301) Nałęcz z 6 herbami rytowanymi i jedną pieczęcią, następuje bardzo wspaniały sztych, przedstawiający tarczę czteropoliową, w niej Nałęcz i Gozdawa między dwoma gwiazdami (312) Dąbrowa z jedną pieczęcią, (314) portretem Mikołaja Kostki opata pelplińskiego, piórkiem robionym, (315) dwoma pieczęciami, (316) portretem Krzysztofa Kostki, (317) portretem Jerzego Kostki, (318, 319) ośmnaście herbów z kościoła toruńskiego, (320) de Felden i von Merren z siedmiu herbami rysowanymi, (321) von Felden, (323) Pomian, (331) Ramult z herbem rysowanym, (333) Orla z herbem rysowanym, (334) Złota Wiersza z herbem rysowanym i portretem mężczyzny, (337) Plemięckich z pieczęcią, (338) Kotwic z herbem rysowanym, (341) Radzic z herbem rysowanym, (342) Ratuld z herbem rysowanym i Rachmellen Ramlowie taksamo, (343) Głaubicz z herbem rysowanym, na następnej karcie Strzemię z herbem rysowanym, (345) Schak de Wittenaw z herbem rysowanym, (346) Oflier Bronikowscy z herbem rysowanym, (351) Prus z herbami dwoma rysowanymi i 2 pieczęciami, (355) Brandes z herbem rysowanym, (356) Łodzia z dwoma sztychami, z których jeden wspaniały, (365) Doliwa z dwoma herbami rytowanymi i dwoma rysowanymi, (370) Blanckenstein z herbem rysowanym, (371) von Teschmer z herbem rysowanym, (372) Streschen, Straszynscy z herbem rysowanym, (377) Radwan z jednym herbem rysowanym i jednym olbrzymim herbem w drzeworycie, (383) Janina z herbem rysowanym i jedną pieczęcią, (386) Taczała, z herbem rysowanym, (387) Junosza z herbem rytowanym, (391) Strzegonia, (394) Cielątkowa z herbem rysowanym, (394) Przyjaciół z herbem rysowanym, (395) Ossoria z herbem rysowanym, (396) Bogoria z herbem rysowanym, (397) Niesobia z trzema herbami rysowanymi, (398) Ostoja z pieczęcią i dwoma herbami rysowanymi, (400) Cholewa z herbem rysowanym, (402) Łuszkowskich z herbem rysowanym, (403) herb wyobrażający dwa skrzydła orle, bez proklamacyi, (404) Powąła, (406) Prus 3-o z herbem rysowanym, następuje wspaniały sztych arkuszowy, (409) Melżyńskich z herbem rysowanym, (410) portret piórkiem Stanisława Kostki, Dąbrowa, (413) Łuziańskich z herbem rysowanym, (423) Trzebskich z herbem rysowanym, (424) Dąbrowa, (426) Kostkowie, (427) Ciolek z herbem rysowanym, rytowanym i jednym wspaniałym sztychem, (429) Przeginia z herbem rysowanym, (430) Duseimer z herbem rysowanym, (431) Sas z herbem rysowanym, (433) Syrokomla z herbem rysowanym,

(434) von Waldenn Luzińskich, herb rysowany, (535) Gryżyna, herb rysowany, (436) von Polentz, herb rysowany, (437) Korwin, herb rysowany, (539) Samson, herb rysowany, (446) Lichtian, herb rysowany, (441) Kroje, herb rysowany, (441) Pfeilsdorff herb rysowany, (443) Rabowie, herb rysowany, (444) Prawdzie, herb sztychowany i bogaty sztych, pieczęcie 4 oryginalne, (649) Włoszek i Krupocki, dwa herby rysowane, (450) Odrowąż, herb rytowany i rysowany, (454) wspaniały sztych zbrojby Komorowskich i 1 pieczęć oryginalna, (457) Wręby, (458) Korczak, (461) Odwaga comitum a Konopad, (463) Izawia z herbem rysowanym, (464) Heidenstein z herbem rysowanym, (465) Karp, z herbem rysowanym, (566) Wieniawa z herbem sztychowanym, (469, b) Tettaw, herb rysowany, (470) herb rysowany, wyobrażający półksiężyc, bez proklamacyi, (371) Szeliga, herb rysowany, sztychowany i pieczęć, (472) von Spotten, herb rysowany, (483) Niezgoda, herb rysowany, (474) Bersten, herb rysowany, (475) Czerwnia, herb rysowany, (477) Swoboda, herb rysowany i sztychowany, (479) Lis Sapielów, herb rysowany, (479) Bzura, (480) Zerwikaptur, herb rysowany, (483) Równia, herb rysowany, (484) Przeworskich, herb rysowany, (485) Krzywda, herb rysowany, (486) Leskich, herb rysowany, (487) Drzewica, herb rysowany, Spęgawskich, herb rysowany, (488) Boduła, herb rytowany, (490) Pulkozie, herb rytowany, (491) Jelita, (492) Koziel, sztych piękny, (493) Czeszewskich, dwa herby rysowane, (495) Trzaska, (497) Guldenstern, rysunek herbu i pieczęć, (498) Drogośław, herb rysowany i pieczęć, (500) Rawicz, dwa herby sztychowane, (503) Pokora, herb rysowany, (504) Zebendorffów, herb rysowany, (505) Rengelin, Rengelinowie, herb rysowany, (506) von Bussber, herb rysowany, (507) Pomorskiego, herb rysowany, (508) Mewulder, herb rysowany, (509) Denisowiczów, herb rysowany z portretem mężczyzny, (510) von Massawen, herb rysowany, (513) Doenhoff, herb rysowany, (514) Sokolińskich, (Druck) herb rysowany, (515) Odler, herb rysowany, Ciecholewskich, herb rysowany, (516) Knut, herb rysowany, (517) von der Osten, herb rysowany, (518) Namiot Kisielów, herb rysowany, Sołtan, herb rysowany, (519) Melchendeiner z rysunkiem herbu i portretem, (520) Wedelszteda, herb malowany i rysowany, Kuszewicz, herb rysowany, (522) Lubicz, herb rysowany, sztychowany i pieczęć, (523) Bożawola, herb rysowany, (526) Trachów herb rytowany i pieczęć, (527) Axelbeck, herb rysowany, (528) herb wyobrażający literę M z półksiężycem nad nią, rysowany bez proklamacyi, (529) Pirszcha, Perken, herb rysowany i pieczęć, (530) v. Glinken,

herb rysowany, (531) von Loitz herb rysowany, (532) herb rysowany bez proklamacyi, wyobrażający dwie ryby, jedną nad drugą, (533) Korsbok, herb rysowany, (534) rysunek herbu bez proklamacyi, wyobrażającego trzy podkowy w ukośnym pasie, (535) Bokij, herb rysowany, de Kopytków herb rysowany, (536) Kozłowski z Prus herb rysowany, (539) Abszac, herb rysowany, (560) Przyrowa, herb rysowany, (561) Doregowskich herb rysowany, (562) Suchekownaty herb rysowany, Krokowskich, von Crokow, 2 herby rysowane, (563) Jastrzębiec 2 herby rysowane i 2 rytowane, (597) Bialina, herb rysowany, die Kleisterz, Klajstowie, herb rysowany, (568) Łada, herb rysowany i 2 rytowane, (570) Zagroba, herb rysowany, (571) Brandt, herb rysowany, (572) Nachtraba alias Slepowron, herb rytowany i 3 pieczęcie, (574) Slepowron Jamborskich z rysunkiem, (575) Slepowron Krasnodomskiego, rysunek herbu i pieczęć, (576) Kuszaba, rysunek herbu, (577) Fracta rota, 2 rysunki herbu, (578) Wierzbna, rysunek herbu, (579) von Eppingen, dwa rysunki herbu, (582) Osmoróg, rysunek herbu, (581) Chocimirskich grabie, rysunek herbu, Rastelwicz, rysunek herbu, (582) Grabie, rysunek herbu, (573) cztery trąby, rysunek herbu, (584) Saława, rysunek herbu, Buskler, rysunek herbu, (585) Warnia, rysunek herbu, (586) Boduła, rysunek herbu i herb nieznany bez proklamacyi, wyobrażający szachownicę i trzy róże, (587) Chmielecki, rysunek herbu, Wenediger, Wenecki rysunek herbu, (588) Jasieńczyk, rysunek herbu i pieczęć, (589) a Kreutzen, rysunek herbu i portret mężczyzny, (590) Pncimia dwa rysunki herbu, Holtbutel, rysunek herbu, (591) Krakwicz, rysunek herbu, (592) Kietlicz, rysunek herbu, (593) Przosna, rysunek herbu, (594) Wierusz, die Malezanen, rysunek herbu, (595) Bożezdarz, rysunek herbu, (596) Murdelio, rysunek herbu, Skalski, tozsamo, Zapendowski tozsamo, (597) Herburtowa, herb rytowany, (598) Pawęza, herb rysowany, (599) Brodzie, herb rysowany (fałszywie krzyż potrójny zamiast trzy krzyże), Łukocz, herb rysowany, (600) Aichynger, herb rysowany, (601) Bażyńskich, herb rysowany, (602) Wierzynek, Łagoda, (604) Pogonia, herb rysowany, (606) Roch herb rysowany, (607 a) Pierzchała, Lackich herb rysowany, Roch, herb rysowany, (607 b) herb nieznany rysowany, wyobrażający w tarczy na dwa pola podzielonej, dwa pasy bliźne ukośne, (607 d) von Selslaw, herb rysowany, (608) dwa herby rysowane, (609) Hagenau, herb rysowany, Gabelenz herb rysowany, (610) Oliwa, herb rysowany dwakroć, Dobeneek dwa herby rysowane, (612) Michorowski herb rysowany i pieczęć, (620) Ogińskich herb rysowany, (621) z Donu, herb

rysowany, (622) Cygenberg herb rysowany, (623) Zienowicz herb rysowany, Jezierza dwa herby rysowane, (623 d) herb rysowany Jana bis. pomezańskiego 1501, (624) Kierdełowa herb rysowany, (615) Borskich herb rysowany, trzy kawki herb rysowany, (626) sroka, herb rysowany i drugi nieznany herb rysowany, (627) Brochwicz, herb rysowany, Lewalt, herb rysowany i pieczęć, Mora, herb rysowany i Putkamerowie herb rysowany, (629) Czernów herb rysowany, (630) Plemięckich, herb rysowany, (631) dwa herby nieznane rysowane z kościoła w Pelplinie, (632) Kalinowskich herb rysowany, (633) Schlichtingów herb rysowany, Dębicz herb rysowany i pieczęć, Rapów herb rysowany, (640) herb Bethlemgaborów rysowany i portret, (641) portret Ioachima Possely, (642) herb rysowany nieznany, wyobrażający Koscieszę z poluksiężcem, Słoń, herb rysowany, (643) herby Buchowieckich, Bradacice i Feduszki rysowane, (644) herb Barzych rysowany i Nieczuła rysowany, (645) Krupek, trzy rysunki i pieczęć, (647) Wedel, Kalksztein, Swerin herby rysowane i dwa herby nieznane, (648) Abramowiczów herb rysowany i Puchała herb rysowany, (649) Judycki, herb rysowany i Machwitz herb rysowany, (660) Judycki i Dargitz herby rysowane i pieczęć, (652) Helt herb rysowany (654) Murdelio herb rysowany, (656) Hanniwald, herb pięknie sztychowany, (657) Szembeków herb rysowany, (659) Jatzkowski herb rysowany, (660) Alamaeni herb rysowany i inny herb nieznany sztychowany i malowany (661/662) sztychowana mapa państwa tureckiego z r. 1622, (663) Sieniuta herb rysowany, Bałgowie herb rysowany, na dalszych nienumerowanych kartach Nabram i Kos herby rysowane, Połotyńskich herb rysowany, przedmowa do historii rycerstwa Zakonu św. Jana z Jerozolimy, Ludwika Weihera (1611) i Jana Weihera dwa portrety piórkien, oraz herb Weiherów rysowany, sztychowany i pieczęć, Berzewiców herb sztychowany, sztych herbu nieznanego, wyobrażający w tarczy czteropolowej Gryfa i polujelenia nawzajem, wreszcie fragment rozpoczętego herbarza szlachty ziem pruskich w języku polskim ale bez rysunków herbów, i innych dokumentów i notat różnych wiele.

Odkładając bliższe rozpatrzenie się w materiałach nagromadzonych przez Daclmowskiego do chwili, gdy zaczniemy nieznane dla heraldyki ekscerpta z tego herbarza ogłaszać, możemy już teraz na jeden szczegół zwrócić uwagę czytelnika, mianowicie na znaczną stosunkowo liczbę herbów i rodów szlachty prusko-polskiej. Otóż mam w tej chwili pod ręką bezimienny rękopis kornicki szlachty prusko-polskiej, z którego się okazuje, że nie-

tylko rysunki herbów w obu herbarzach są jedną i tążsamą ręką robione, ale i pismo w obu herbarzach jest jedno i toż samo, z czego wynika, że Dachnowskiego trzeba uważać za autora kornickiego herbarza szlachty polsko-pruskiej. Tem się tłumaczy znaczny poczet szlachty polsko-pruskiej w polskim herbarzu Dachnowskiego; a gdy prawdopodobnie polski herbarz był później, już po zredagowaniu pruskiego zamierzony, stało się, że w herbarzu polskim Dachnowskiego wspomnianych jest kilka takich rodów pruskich, których w herbarzu kornickim szlachty prusko-polskiej nie ma.

Tyle o rękopisie hr. Pusłowskiego herbarza Jana Karola Dachnowskiego.

W Dachnowskim odnajdujemy nieznanego dotychczas heraldyka polskiego. Wprawdzie nie rękopis hr. Pusłowskiego nadaje Dachnowskiemu tytuł do miana heraldyka. Rękopis hr. Pusłowskiego nie jest żadnem dziełem heraldycznym wykończonem; jestto tylko zbiór najróżnorodniejszych materyałów, które obok innych drukowanych już dzieł, miały posłużyć Dachnowskiemu do zredagowania dzieła heraldycznego pod tytułem: „Poczet możnego rycerstwa polskiego,“ którato redakcyja wszelako, prawdopodobnie dla braku nakładcy, nawet rozpoczętą nie została.

Atoli biblioteka hr. Zamoyskiego w Korniku posiada, jak wspomniałem, bezimienny i niedatowany rękopis herbarza szlachty prusko-polskiej pod tytułem: „Herby szlacheckie w ziemiach pruskich, wojewodztw Chełmińskiego, Malborskiego, Pomorskiego.“

Otóż porównyując herby rodzin pruskich zawarte w herbarzu kornickim z herbami tychże rodzin, zawartemi w rękopisie hr. Pusłowskiego herbarza Dachnowskiego, okazuje się, jak już wspomniałem, że wszystkie rysunki herbów w tych obu herbarzach, pochodzą od jednej i tej samej ręki, a co więcej, że i pismo przeważające w rękopisie hr. Pusłowskiego, jest identyczne z pismem rękopisu kornickiego, z czego wynika, że oba te herbarze mają jedną i tę samą osobę za autora. A że nam wiadomo, iż autorem rękopisu hr. Pusłowskiego jest Jan Karol Dachnowski, przeto i herbarz kornicki szlachty prusko-polskiej temuż Dachnowskiemu przypisać należy. Że zaś herbarz kornicki jest dziełem zupełnie wykończonem, przeto na zasadzie tego dzieła można już Dachnowskiego zaliczyć w poczet autorów heraldycznych polskich.

Co do pytania, który z tych dwóch herbarzy jest co do czasu wcześniejszy, to ze względu, że w rękopisie hr. Pusłowskiego przywiedzionych jest kilka takich rodzin szlacheckich pruskich, o jakich w rękopisie kornickim nie ma nawet wzmianki, widoczną

jest rzeczą, że rękopis kornicki jest starszy i wyprzedza rok 1634, że zatem Dachnowski dopiero po zredagowaniu herbarza szlachty prusko-polskiej powziął myśl zajęcia się herbarzem szlachty polskiej, której atoli do skutku nie doprowadził.

§. 7. Kamienie luszyńskie.

Gazeta Polska N. 260 podała pod dniem 11 listopada 1896, wiadomość, że we wsi Luszyńie w pow. gostyńskim, znaleziono kamień, pokryty cały napisami runicznymi, ciężaru około 3 pudów, długości 75 cali, szerokości 28 cali, rozbity na 2 części.

Ces. Akademia archeol. w Petersburgu, której przesłano fotografię kamienia, uznała go za tak ważny zabytek, iż zaproponowała właścicielowi majątku p. Grabskiemu odstąpienie wykopaliska dla pomieszczenia w muzeum Akademii.

Wiadomość ta zainteresowała mnie nie-

zniemie. Właśnie bowiem podówczas ukończyłem był rozprawę krytyczną o Kamieniach mikorzyńskich, do której napisania znie-

wolony byłem przedsiębrać nader gruntowne studia runologiczne, a tutaj zdarzała się taka wyborna sposobność spożytkowania dla nauki ponownie tych runologicznych wiadomości. Poczynilem więc bezwzględnie starania, aby uzyskać fotografię tych kamieni. Rzecz atoli trafiła na trudności. W-ny Grabski właściciel owych kamieni, nie posiadał już żadnego zbędnego egzemplarza foto-

grafii, któryby mi do naukowej pracy nad temi kamieniami mógł posłużyć i była chwila, iż byłem w rozpacz, że owe kamienie powędrują do Petersburga, zanim o nich będzie można w kraju napisać naukową rozprawę.

Lecz czegoż nie zdoła prawdziwa przyjaźń dokazać?! Mój szczerzy przyjaciel i szczególny protektor p. Stosław Łaguna w Warszawie zdołał po wielkich zachodach wyszukać i wypożyczyć dla mnie jeden egzemplarz fotografii kamieni luszyńskich. Już na pierwszy rzut oka widocznem było, iż nie z runicznym napisem mamy do czynienia, niemniej przeto kwestya, do jakiego alfabetu napis ów odnieść, nie przedstawiała się bynajmniej łatwo. Przypuszczając, że owe kamienie z średnich pochodzą wieków, mogły na ziemiach polskich ostatecznie trzy alfabetu zostawić swe pomniki: alfabet zachodni czyli łaciński, półno-

cnny czyli runiczny skandynawski i południowy, czyli grecko-słowiański. Tymczasem charakter pisma widoczny na kamieniach luszyńskich, z żadnym z tych trzech alfabetów żadnego zgola nie wykazywał pokrewieństwa. Co bowiem charakteryzuje owe trzy alfabetu, to jest: kształt liter ostrokańczaty, tymczasem na kamieniach luszyńskich liter ostrokańczatych wcale nie ma, lecz są same litery łukowate lub okrągłe; taki zaś kształt liter

znamionuje charakter pism wschodnich, z czego ponad wszelką wątpliwość wynikało, że w kamieniach luszyńskich mamy zabytkami kultury wschodniej do czynienia.

O językach i pismach wschodnich nie mam tak drobnego nawet wyobrażenia, jak ziarnko maku, nie posiada też i biblioteka moja podręczna żadnych takich dzieł o starożytnościach wschodnich, któreby mi do ocenienia kamieni luszyńskich niezawodnej dostarczyć mogły podstawy. Posiadam tylko podręczne dzieło Faulmanna: *Illustrierte Geschichte der Schrift* (Wien, 1880), które mi ostatecznie służyć musiało za jedynego przewodnika do zdeterminowania kamieni luszyńskich. Otóż rozglądając się w alfabetych wschodnich, przyszedłem do przekonania, że pismo zamieszczone na kamieniach luszyńskich, charakterem swoim zbliża się najbardziej do pisma georgijskiego; a gdy pismo georgijskie ma dwa odrębne charaktery: Khutsuri czyli kapłański i Mkhedruli, rycerski czyli świecki, na kamieniach luszyńskich zdaje się być charakter świecki czyli Mkhedruli. Oczywiście są to przypuszczenia profana czystej wody, które jednym słowem prawdziwego znawcy obalone być mogą, nie przywiązuję też do nich żadnej większej wagi. Winienem wszelako wyjaśnić, jakim sposobem może się wziąć pomnik georgijski aż na Mazowszu, kto kul te kamienie? czyż można bowiem przypuścić, iżby kiedykolwiek istniał na Mazowszu kamieniarz obeznany z językiem i pismem georgijskiem? Przenigdy! Jakim sposobem dostał się Georgijczyk aż na Mazowsze, tak daleko od swej ojczyzny. Kwestya ta nie przedstawia się wcale trudno do rozwiązania. Owym Georgijczykiem był zapewne kupiec ormiański, zamieszkały w Georgii, który w celach handlowych przedsięwziął podróż do Polski, podczas którejto podróży śmierć go na Mazowszu w Łuszyńie zaskoczyła. Musiał to być oczywiście kupiec bogaty i przedsiębrał podróż zapewne nie sam jeden, ale jeszcze z innym jakimś towarzyszem podróży. Otóż ten towarzysz podróży po śmierci naszego kupca georgijskiego postarał się o wystawienie mu nagrobka; że zaś podówczas na całym Mazowszu nie istniał kamieniarz, któryby znał język i charaktery pisma georgijskiego, przeto ów towarzysz musiał kamieniarzowi dostarczyć gotowego wzoru napisu, który kamieniarz niewolniczo naśladował. Tem się tłumaczy, dlaczego napis na kamieniach nie jest ani kaligraficzny ani piękny, lecz brzydki i pobieżny, a litery ani kształtne ani równe, są one bowiem wiernem naśladownictwem tego pisma pobieżnego, jakiego ów towarzysz kupca georgijskiego, zapewne również kupiec, w swym interesie używał.

HERBARZ RYCERSTWA W. X. LITEWSKIEGO

TAK ZWANY

COMPENDIUM

PIECZĘĆ MAJESTATOWA
WIELKIEGO XIĘSTWA LITEWSKIEGO.

KS. WOJCIECHA WIJUKA KOJAŁOWICZA S. J.

HERBARZ

RYCERSTWA W. X. LITEWSKIEGO

TAK ZWANY

COMPENDIUM

CZYLI

O KLEJNOTACH ALBO HERBACH

KTÓRYCH FAMILIE STANU RYCERSKIEGO

W PROWINCYACH WIELKIEGO XIĘSTWA LITEWSKIEGO ZAŻYWAJĄ

WYDANIE „HEROLDA POLSKIEGO“

W KRAKOWIE

W DRUKARNI »CZASU« FR. KLUCZYCKIEGO I SPÓŁKI
pod zarządem Józefa Łakocińskiego.

1897

Rękopis papierowy in 4-to, przechowany w Muzeum XX. Czartoryskich w Krakowie, przedstawia się jako autograf ks. Kojałowicza.

Pisany starannie z szerokimi marginesami, paginowany i oprawiony jest w ciemną skórę społecznie. Tylko gdy Kojałowicz już po wygotowaniu i opaginowaniu manuskryptu, poddawał w różnych miejscach dodatkowe kartki, które przy pierwotnej paginacyi uwzględnione być nie mogły, kartki te dodatkowe powodują bałamuctwo i potrzebę podwójnej paginacyi, z których jedna jest dawną, pochodzącą z ręki samegoż Kojałowicza, druga poprawna, uwzględnia już także i kartki dodatkowo wlepione.

Rękopisowi brak osobnego tytułu, a tytuł zamieszczony jest na stronie pierwszej bezpośrednio przed przedmową do czytelnika.

Iżby rękopis był dziełem lub autografem samego Kojałowicza, nie ma nigdzie w rękopisie wzmianki; tylko wzmianka w przedmowie, że autor zaczął zbierać *Nomenclatora*, ten zaś znajduje się również w oryginale w zbiorach Muzeum XX. Czartoryskich w Krakowie, ma na tytule wypisanego ks. Alberta Wijuka Kojałowicza S. J. jako autora, jest zupełnie tąż samą ręką pisany co i Compendium i nosi na sobie poświadczenie Naruszewicza, że jest autografem Kojałowicza i pochodzi z archiwum akademii Wileńskiej, której Kojałowicz był zwyczajnym profesorem, dowodzi ponad wszelką wątpliwość, że i rękopis zawierający Compendium jest również autografem Kojałowicza.

Rękopis nasz nie przedstawia się jako brulion, lecz jako rzecz starannie na czysto przepisana, gotowa do druku, który nie nastąpił. W różnych miejscach pozostawione były przy przepisy-

waniu luki, do późniejszego wypełnienia przeznaczone, z których jedne też rzeczywiście wypełnione zostały, inne niewypełnione są po dziś dzień puste.

Na szerokich marginesach wypisane są nazwiska rodów, o których w tekście mowa. Tekst objaśniony rysunkami herbów, acz wiernymi, lecz niezwykle niedołężnymi i brzydkimi, przeważnie tylko naszkicowanymi. Wierna reprodukcja takowych, nie miałaby żadnego celu, wypadło je dać przerysować poprawnie lege artis z ścisłym zachowaniem charakteru przebijającego się ze szkiców autora. Kształt labrów, które w rękopisie są najczęściej zaledwo zaznaczone, przerysowany został z współczesnych Kojałowiczowi oryginalnych przywilejów nobilitacyjnych.

Co do reprodukcji tych herbów w niniejszej publikacji zwracam uwagę, że przy herbach, u których jako klejnot występują pióra strusie, ogon pawi, herb powtórzony lub inny przedmiot pospolicie dobrze znany, co do którego wystarczy sam opis i rysunek jest zbędny, przy takich w reprodukcji klejnot opuszczamy, aby przez powiększanie cynkotypów nie powiększać niepotrzebnie i tak znacznych kosztów nakładu. Czytelnik przeto widząc rysunek herbu bez klejnotu, powinien sobie zaraz odczytać odnośny tekst, aby się dowiedzieć, co klejnot przedstawia.

Rękopis obejmujący stron 376 przez Kojałowicza paginowanych, zakończony jest podwójnym rejestrem: pierwszy nosi tytuł „Reiestr herbow w tey xiążce zebranych“ i w tym rejestrze zamieszczone są tylko nazwy herbów samych porządkiem abecadlowym; drugi rejestr zatytułowany jest „Reiestr domów ślacheckich, ktorych w tey xiążce wzmianka iest czyniona“ a ten rejestr obejmuje nazwiska rodzin szlacheckich również w porządku abecadlowym. Zakończony jest ten drugi rejestr czyli całe dzieło dopiskiem: *Ad maiorem Dei opt. max. gloriam, b. V. M. P. sp. s. J. et omnium pp. honorem.*

Tekst rękopisu obejmuje dość liczne poprawki i dopiski, niektóre poprawki i dopiski pochodzą widocznie jeszcze z pod ręki Kojałowicza, inne z pod rąk obcych, między którymi są i notki Naruszewicza. Te obcemi rękami uskutecznione dopiski, acz drukujemy także, ujmujemy je w nawias, aby zaznaczyć, że nie pochodzą od samego Kojałowicza.

Gdy autor w przedmowie opowiada, że do zredagowania Compendium zabrał się podczas zbierania Nomenclatora, Nomenclator zaś wygotowany został w r. 1648, a przepisany na czysto

w r. 1658, przeto czas wygotowania niniejszego Compendium może przypadać w przybliżeniu na połowę XVII wieku.

Nomenclator chociaż jest pisany po łacinie, zatem dla szerszego koła czytelników mniej dostępny, przecież dość często był przepisywany, a odpisy jego po różnych bibliotekach się znajdują; odpis Compendium nie jest mi dotychczas żaden znany, chybaży nim był rękopis przechowany w bibliotece Wilanowskiej, którego do tej chwili nie miałem sposobności oglądania.

W Krakowie 7 kwietnia 1897.

Dr. Franciszek Piekosiński.

ROZMAITOŚCI.

§ 8. Nieznana moneta pamiątkowa Bolesława Chrobrego.

Przed trzydziestu mniej więcej laty udało się p. prezydentowi miasta Krakowa Friedleinowi nabyć w Krakowie za niewielką kwotę monetę srebrną, około 12 gramów wagi mającą, opatrzoną po obu stronach napisami runicznymi, którejto monety reprodukcję w formacie znacznie powiększonym i w naturalnej wielkości powyż podajemy, a która podówczas włożona do szafki numizmatycznej i zupełnie zapomniana, dopiero obecnie przypadkiem się panu prezydentowi znowu pod rękę nawinęła.

Pan prezydent przysłał monetę tę bezzwłocznie mnie, abym jako zajmujący się od lat kilku runologicznymi badaniami, zechciał owe runiczne napisy na monecie odczytać i w ten sposób monetę samą zdeterminować.

Mimo, iż napisy runiczne na monecie tej dochowały się bardzo wyraźnie, przecież żadną miarą ani jednego zrozumiałego wyrazu, czyto w polskim czy w skandynawskim języku nie można było wydobyć; a że miałem właśnie pod ręką monumentalne dzieło Stephensa: „The old northern Runic Monuments of Scandinavia and England (London 1866/67), w którym się znajdowało około 70 brakteatów skandynawskich średniowiecznych z runicznymi napisami, przeto porównałem naszą monetę z owymi brakteatami i przyszedłem do przekonania, że nasza moneta nie nosi bynajmniej typu monet skandynawskich średniowiecznych, że z tym typem żadnego zgoła prócz samych run powinowactwa nie ma, że zatem nie jest monetą skandynawską, lecz skoro na ziemi polskiej znalezioną została, a nie jest skandynawską, to już chyba może być tylko monetą polską.

Gdy jednak na monetach polskich, które przecież znamy od chwili, odkąd wogóle w Polsce monetę bić poczęto, co się dopiero po przyjęciu chrześcijaństwa zaczęło, nie spotykamy się nigdy z literami runicznymi, lecz tylko z łacińskimi i zresztą dla uzyskania zupełnie pewnej podstawy do wniosków co do pochodzenia tej niezwyklej interes budzącej monety, uważałem

za właściwe odnieść się do uczonych numizmatyków i runologów skandynawskich, by oni przedewszystkiem o tej monecie swe zdanie objawili.

Wysłane więc zostały równocześnie dwa listy z odbiciem monety, jeden odemnie do Wgo Bukowskiego w Sztokholmie z prośbą o wypytanie najznakomitszych numizmatyków skandynawskich o zdanie co do tej monety, drugi od naszej Akademii Umiejętności do Towarzystwa starożytników nordyjskich w Kopenhadze, złożonego z najdzielniejszych znawców pomników runicznych i wogóle starożytnicznych skandynawskich, z takim samym zapytaniem.

Z obydwu źródeł odpowiedzi mam już w tej chwili w ręku: Wny Bukowski donosi, że zapytywani przezeń najznakomitsi numizmatycy szwedzcy orzekli zgodnie, iż moneta nasza stanowczo nie jest skandynawską, i że także napisy na niej, acz runiczne, również nie są skandynawskie; są natomiast zdania, iż moneta jest słowiańską i napisy na niej również słowiańskie.

P. Sophus Müller zaś sekretarz Towarzystwa starożytników nordyjskich w Kopenhadze, odpisał naszej Akademii Umiejętności imieniem pomienionego Towarzystwa, że przesłana im fotografia monety okazaną została dyrektorom tak Muzeum narodowego, jako i gabinetu numizmatycznego królewskiego, wreszcie uczonemu runologowi prof. Wimmerowi, lecz żaden z tych uczonych nie umiał dać żadnego co do tej monety wyjaśnienia.

Wobec tak zgodnej opinii tak numizmatyków jako i starożytników skandynawskich, iż moneta nasza nie jest zabytkiem skandynawskim, nie pozostaje nam narazie żaden inny punkt wyjścia, jak, skoro się pojawiła na ziemi polskiej, uważać ją jako zabytek polski tak długo, dopóki ktoś w przekonujący sposób nie wykaże, iż jesteśmy w błędzie.

Zastanówmy się więc nad zrozumieniem obrazów na monecie widocznych i położonych na niej z obu stron runicznych napisów.

Po stronie głównej jest głowa odkryta, z włosem rzadkim prawie łyśa, z wargą górną szpetnie wykoszlawioną, z promieniającem słońcem nad głową a trójkątem i czterema jakby anuletami na szyji. W otoku napis runiczny:

MTHŽ BELOBK

Drugi wyraz *belobk* jest zupełnie zrozumiały i wskazuje język polski, od niego więc zaczniemy rozbiór.

Co znaczy *belobk* i jaki może zachodzić związek między tym wyrazem a ową słońcem opromienioną głową?

Belobk znaczy oczywiście tyle, co *biały bóg* czyli bóg dobry; a jeśli nasza moneta pochodzi już z czasów chrześcijaństwa w Polsce, za czem przemawia już sama moneta, która wskazuje wyższą kulturę, niż tę, na jakąby się pogańska Polska zdobyć mogła, tedy przez owego białego boga nie może być oczywiście nikt inny rozumiany, jak tylko Chrystus.

A że wiarę chrześcijańską wprowadził do Polski Mieszek I Ziemomysłowicz, przeto owa głowa opromieniona słońcem, nie może być czyją inną, jak tylko właśnie głową Mieszka I Ziemomysłowicza, owo słońce nad tą głową promieniejące, symbolem światła wiary chrześcijańskiej, a ów wyraz niezrozumiały Mthż znaczyłby tyle co Mcisz, Miecisz czyli Mieczsław, przez nieznanego języka polskiego Skandynawca, który myncerczowi dawał wzór runicznych napisów dla monety przeznaczonych, w ten sposób przekreślony.

Po odwrotnej stronie monety widzimy przystojną głowę męską o sumiastym wąsie, bujnych włosach, z mitrą książęcą i jakby z medalionem na szyji.

Jeśli głowę po prawej stronie naszej monety przyznaliśmy Mieszkowi I Ziemomysłowiczowi, to głowa po lewej stronie tejże monety nie może być chyba czyją inną, jak tylko głową jego syna Bolesława Chrobrego.

Niestety napis runiczny na tej stronie monety położony, żadną miarą odczytać się nie da. Brzmi on:

RKAST EASTON

i jest zgola niezrozumiały. Dwa szczegóły jednak na tej stronie są, które nam do wyjaśnienia monety naszej wielce pożytecznemi być mogą, mianowicie mitra na głowie Chrobrego i ów niby medal na jego szyji.

Jeśli po stronie głównej przedstawioną była głowa Mieszka I Ziemomysłowicza gola bez mitry książęcej, a po stronie odwrotnej głowa Chrobrego z mitrą, to ta mitra musi tu mieć swoje szczególne znaczenie, tem szczególniejsze, gdy przedstawienie obu tych książąt na jednej i tejsamej monecie wskazywałoby, jakoby ci książęta spółcześnie razem panowali, co jest sprzeczne z tem, co wiemy ze źródeł dziejowych, że Chrobry odziedziczył stolec książęcy dopiero po śmierci swego ojca Mieszka I Ziemomysłowicza.

Takie zapatrywanie jednak jest sprzeczne z postrzawieniami prawa ziemskiego polskiego wieków średnich.

Prawo polskie średniowieczne mianowicie stanowiło, iż jeśli mąż po śmierci swej pierwszej żony zamierzał wstąpić w powtórne związki małżeńskie, tedy musiał poprzód połowę swego majątku wydzielić i odstąpić dzieciom z pierwszego małżeństwa, a dopiero z pozostałą drugą połową majątku mógł zawrzeć ponowny związek małżeński, którato druga połowa pozostawała już w całości na wyłączną własność dzieci z drugiego małżeństwa.

Otóż w r. 977 umarła Mieszkowi I Ziemomysłowiczowi pierwsza żona Dąbrówka, pozostawiając mu syna Bolesława Chrobrego, a już we dwa lata potem zapragnął Mieszek wstąpić w ponowne związki małżeńskie z Odą córką Dytryka, margrabiego Marchii północnej, czego też w r. 979 czy też 980 rzeczywiście dokonał.

W roku więc 979 lub 980 najpóźniej musiał Mieszek I Ziemomysłowicz wydzielić Bolesławowi Chrobremu, jako synowi z pierwszego małżeństwa osobną dzielnicę; od roku zatem 979 lub 980 aż do roku 992, w którym Mieszek I umarł, panowali wspólnie obok siebie tak Mieszek I jak i Bolesław Chrobry, z tej więc epoki musi niezawodnie i nasza moneta pochodzić.

Gdy położenie mitry książęcej na głowie Chrobrego zdaje się wskazywać, iż ta mitra ma tu jakieś szczególne znaczenie, przeto nie omylimy się, jeśli przypuścimy, że moneta nasza jest właśnie monetą pamiątkową (medalem), bitą w celu upamiętnienia owego faktu uzyskania przez Chrobrego osobnej dzielnicy książęcej, a więc mniej więcej około r. 980 lub niewieleco później.

Ze bowiem moneta nasza nie jest zwyczajną monetą obiegową czyli pieniądzem, lecz monetą pamiątkową, medalem, tego dowodzi stosunkowo znaczna jej ciężkość 12 gramów.

W owych bowiem czasach był w Zachodniej Europie jeden tylko rodzaj monety, mianowicie małych srebrnych denarów, których 240 szło na grzywnę, a które rzadko wagę 1 grama przenosiły. Moneta więc o wadze 12 gramów srebra w kraju, który nawet nie posiadał żadnych kopalni srebra, lecz musiał szlachetne kruszce sprowadzać z zagranicy, nie mogła być monetą obiegową, pieniądzem, lecz jedynie tylko chyba monetą pamiątkową.

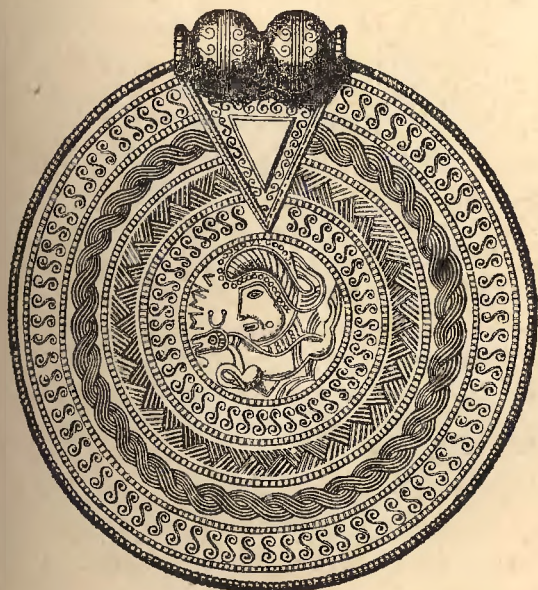
Runy skandynawskie na tej monecie tem się tłumaczą, że się to działo niespełna w lat 20 po przyjęciu chrześcijaństwa, kiedy jeszcze krom najdostojniejszych dynastów cały naród był pogrążony w pogaństwie, Polska pogańska zaś nie miała i nie знаła żadnego własnego pisma, więc w razie potrzeby mogła się posługiwać jedynie pismem Skandynawów, również jak ona po-

gańskich, gdyż duchowieństwo chrześcijańskie, w którego rękę sztuka pisania podówczas spoczywała, nie byłoby się nigdy zdecydowało na ofiarowanie swego kunsztu pisania poganom.

Dodać jeszcze i to należy, iż w r. 985 szła Sygryda, rodzona siostra Chrobrego, za Eryka Segersälla, króla szwedzkiego i duńskiego, być więc może, że to zetknięcie się Polaków z światem skandynawskim, mającym od wieków swoje własne pismo, było pobudką do wybicia owej monety pamiątkowej, że zatem monetę naszą do roku 985 odnieść należy.

Ta moneta pamiątkowa mogła być przeznaczona właśnie dla tych Skandynawców, którzy w poselstwie od Eryka Segersälla przybyli na dwór Chrobrego po oblubienicę dla swego pana.

Z Galla wiemy, że za czasów Chrobrego nosiło rycerstwo polskie złote łańcuchy na szyji; moneta nasza inkastrowana w srebrne obramienie, miała przeznaczenie wisieć na złotym łańcuchu na szyji rycerza. Zdaje się, iż takito inkastrowany medalion przedstawiony jest na szyji Bolesława Chrobrego na naszej monecie. Dwa wzory takiej inkastrowanej monety skandynawskiej średniowiecznej zamieszczamy przy niniejszem:

Żadne wprowadzie źródło historyczne nie notuje owego faktu uzyskania przez Bolesława Chrobrego za życia jeszcze ojca osobnej dzielnicy; mamy jednak jeden pomnik dziejowy, który przy najmniej pośrednio o istnieniu powyższego faktu wnioskować pozwala.

Jest nim znany z Muratorego a przez Bielowskiego i innych uczonych powtórzony akt pochodzący z czasów panowania papieża Jana XV (985—996) wedle którego Dagon *index* i Oda *senatrix*, z synami swymi Mieszkiem i Lambertem poddali państwo gnieźnieńskie pod opiekę stolicy apostolskiej. Oda *senatrix*, to wdowa po Mieszku I Ziemomysłowiczu, a Mieszek i Lambert to synowie Mieszka I z drugiego małżeństwa; państwo gnieźnieńskie więc, którem oni rozporządzają, to ta druga połowa państwa polskiego, którą sobie Mieszek I po wydzieleniu dzielnicy dla Bolesława Chrobrego, dla siebie i dzieci z drugiego małżeństwa zatrzymał. Że zaś ta druga połowa otrzymała nazwę państwa gnieźnieńskiego, to stąd wniosek logiczny, że dzielnica wydzielona dla Chrobrego, prawdopodobnie z obowiązkiem wyposażenia Sygrydy, zatrzymała nazwę państwa polskiego.

I kto wie nawet, czy nasza moneta nie była bita w tym celu, aby w niej wypłacić posag Sygrydzie należny, i dlatego miała napis runiczny, że w państwach skandynawskich do obiegu była przeznaczoną.

Zachodziłaby jeszcze tylko kwestya, kogo rozumieć należy przez owego Dagona *index*, który występuje wraz z Odą zwaną *senatrix*. Gdy Mieszek i Lambert zwani są synami ich (*fili eorum*), to wynikałoby stąd, że Dagon i Oda są małżeństwem, czyli że Dagon ma oznaczać naszego Mieszka I Ziemomysłowicza.

Tego zdania jest profesor Abraham¹⁾ i nie byłoby właściwie wiele przeciw temu do powiedzenia, gdy miecz po niemiecku znaczy Degen, Dagon byłoby zatem tylko zniemczone imię Mieczsław, niemożliwe dla cudzoziemców do wymówienia. Ale w takim razie, w jaki sposób dałoby się wytłumaczyć współdziałanie przy akcji żony Ody a jeszcze bardziej nieletnich dzieci Mieszka i Lamberta, którzy przecież za życia ojca żadnych praw do ojcowego państwa mieć nie mogli. Chyba gdyby się pokazało, iż ów przepis prawa ziemskiego polskiego o ojcu wstępującym w powtórne związki małżeńskie w ten sposób tłumaczyć należy, iż druga połowa majątku ojca, pozostała po wydzieleniu posagu

¹⁾ Organizacya kościoła w Polsce do połowy wieku XII. (Lwów 1890) str. 50.

dzieciom z pierwszego małżeństwa, już od chwili tego podziału a nie dopiero od śmierci ojca staje się wyłączną własnością dzieci z drugiego małżeństwa, którejto własności ojciec jest tylko za-wiadowcą i dożywotnikiem. Taka interpretacya nie sprzeciwiałaby się zgoda duchowi prawa polskiego, a czyniłaby interwencyę synów Mieszka z drugiego małżeństwa przy owym akcie nietylko zrozumiałą ale nawet wprost niezbędną.

A w takim razie pozostałaby już tylko do wyjaśnienia kwestya, dlaczego w owym akcie ów Dagon, rzekomo nasz Mieszek I Ziemomysłowicz zwany jest *iudex* a nie *dux* lub jeszcze właściwiej *senior*, skoro jego żona zwaną jest *senatrix*.

Wiadomo, że u Słowian lechickich a zatem i u Polaków władza książęca była właściwie przedewszystkiem tylko władzą naczelnego wodza, wojewody, z zachowaniem zasady senioratu, że zatem w tej epoce właściwa nazwa księcia jest *dux* lub *senior*.

Po władzy wojewodzińskiej drugim przeważnem znamię-niem władzy książęcej była później władza najwyższego sędziego; lecz czy ta władza była już w pierwszej chwili powstania władzy książęcej jako wojewodzińskiej atrybutem tej władzy, czyli też że ona zrazu należała do ojców rodzin w rodzinie, starostów opolnych w opolu, wreszcie do wieców ludowych jako najwyższej władzy nad opolami, i dopiero po zaniknięciu wieców ludowych przeszła na książąt wojewodów, tego nam żaden pomnik dziejowy nie wyjaśnia. Nazwanie Mieszka sędzią *iudex* zamiast *dux* lub *senior* (jeśli przez Dagona jego rozumieć mamy), znaczyłoby tyle, że w owej chwili władza księcia jako naczelnego sędziego zna-czyła więcej, jak władza księcia jako wojewody.

W każdym razie z tą nazwą sędziego (*iudex*) nadaną Dagonowi (Mieszkowi) zostaje w najściślejszym związku trójkąt na szyji Mieszka, zamieszczony na naszej monecie.

Muszę się przyznać otwarcie, iż nie wiem, skąd u nas w do-bie pogańskiej wzięła się łączność trójkąta z pojęciem prawa a więc i sądu, zostawiam wyjaśnienie tej kwestyi naszym antro-pologom; tyle jest jednak pewnem, że jeden z bałwanków przy-lwickich, który wprawdzie jest sam falsyfikatem lecz wedle wszel-kiego prawdopodobieństwa na autentycznym wzorze opartym, przedstawia bożka z napisem: prowe belbok, trzymającego w le-wej ręce podniesionej trójkąt; i znowu na jednym z kamieni mi-korzyńskich jest taki sam bożek z trójkątem w lewej ręce.

Ow przeto trójkąt zawieszony niby talizman na szyji Mie-szka I na naszej monecie, jeśli jest w rzeczywistości symbolem

władzy sędziowskiej, zgadzałby się wybornie z tytułem *iudex*, użytym dla Mieszka I w akcie Dagona i Ody.

Co się tyczy kształtu run na monecie naszej widocznych, to wskazują one już wyłącznie młodszy futhork, który już od dziewiątego wieku był w użyciu, a który zatem z przypuszczalną datą naszej monety w zupełności się zgadza.

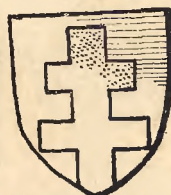
Co jednak między temi runami jest niezmiernie charakterystycznym i ciekawym zjawiskiem, to to, że między niemi znajdują się i takie kształty run, które na pomnikach skandynawskich należą do wielkich rzadkości, natomiast na autentycznych bałwankach przyłwickich i na kamieniach mikorzyńskich należą do bardzo pospolitych.

Okoliczność ta nasuwa mimowoli przypuszczenie, czy przypadkiem plemiona lechickie w dobie pogańskiej nie miały swego osobnego abecadła, na pniu futhorku runicznego wytworzonego.

§ 9. Najstarsza rola marszałkowska polska.

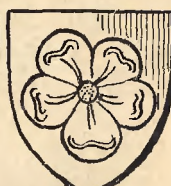

le due demagoune • la grnde polame

le sie meowbed • le sie placotnu •

le sie samochuly

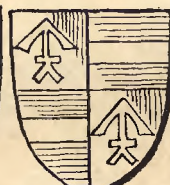

le sie czewozny • le sie oporow • le sie bapow • le sie boleha

le sie camensie •

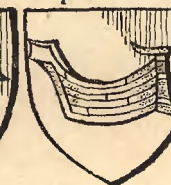
le sie kolysie

mesz sruukin

• mskelow

lodza

leſte bajka

leſte la ſerme
le mazerai de polame

leſte swambek

leſte chdy

leſte garyn

leſte reſſa

leſte ſauech

leſte korabyo

leſte godzambo

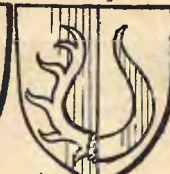
mylenoſky

bylinh

ogonow

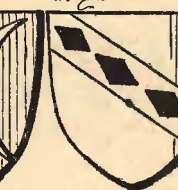
hebdauk

mokevyrz

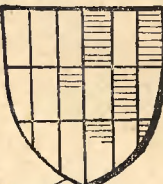
drypa

petrzynō-cierzolb • scty

• pomywanow

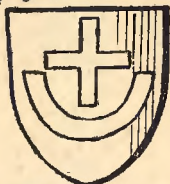
• manduysky

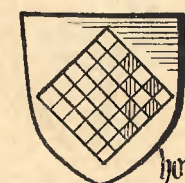
scty

Naurina

scty-de nowagzerce

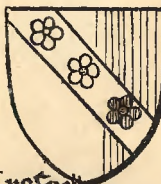

Nicolay-de kymly

hor

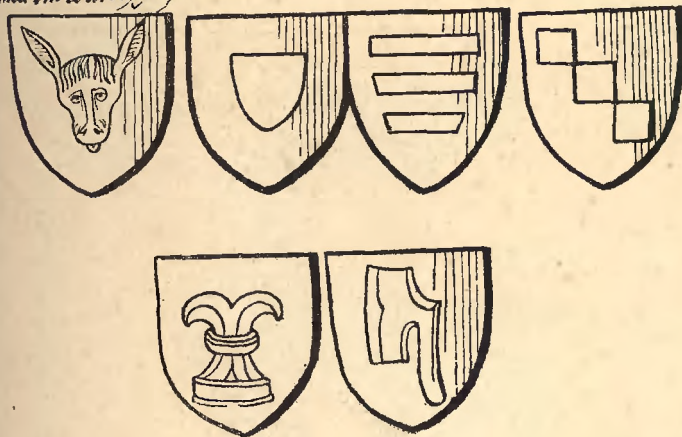
• nicolaus-de fymbliald • nicolaus-de

scty-kas-paha

martin de broczynkow

Kiedy się ustaliły zasady heraldyki zachodnio-europejskiej i powstał urząd herolda, obowiązkiem było tegoż znać wszystkie rody szlacheckie swego kraju i herby onychże. Kiedy rycerz z zamkniętą przyłbicą wjechał w szranki turniejowe, herold poznawał go po herbie na tarczy namalowanym, i po użytych barwach, wygłaszał jego imię i opisywał (blazonował) jego herb i barwy. Wielka atoli liczba herbów szlachty krajowej, które herold znać i pamiętać musiał, zniewalała do przedsięwzięcia środków, przyjsia pamięci herolda z pomocą. Zaczęto więc zakładać tak zwane role herbowe, długie wstęgi pergaminowe, nieraz z killkunastu lub więcej kart pergaminu na wzdłuż zszywane, na których rysowano i malowano herby porządkiem jeden po drugim. Role takie, a dochowała ich się z wieków średnich bardzo pokaźna liczba, sięgają nawet połowy XIII wieku wstecz. Najstarsza angielska pochodzi z czasu 1240—1245 i obejmuje 220 herbów, najdawniejsza rola herbowa niemiecka, tak zwana rola zurychska, obejmowała 587 herbów i pochodziła z początku XIV wieku. U nas w Polsce, jakkolwiek zawiazki heraldyki naszej (stannice runiczne) wyprzedzają prawie o trzy wieki pojawienie się herbów zachodnio-europejskich i jakkolwiek herb był integralną częścią pojęcia szlactwa, tak, że szlactwo bez herbu

pomyśleć się nie dało, przecież nie dochował się żaden ślad istnienia kiedykolwiek takiej roli herbowej. Przyczyna zjawiska tego w tem polega, że rycerstwo polskie mając aż nadto sposobności prawdziwych turniejów z nieprzyjacielem, nie zasmakowało nigdy w igrzyskach turniejowych, wskutek czego turnieje w Polsce należą do rzadkich bardzo zjawisk i wywoływane bywały zazwyczaj tylko odwiedzinami książąt obcych; urzędu też herolda prawie że wcale w pomnikach naszych dziejowych nie napotykamy. Urząd herolda podlegał u nas urzędowi marszałka koronnego, marszałek koronny przeto musiał czuwać nad poprawnością roli i stąd u nas taka rola herbowa czyli heroldowa rolą marszałkowską zwać się winna.

Jakkolwiek atoli, jak wspomniałem, żadna rola marszałkowska polska do dni naszych się nie dochowała, to jednak wydane w Paryżu w r. 1890 przez p. Lorédan Larchey dzieło pod tytułem: „Ancien armorial équestre de la toison d'or et de l'Europe au XV siecle“, zawiera cenną wskazówkę, żeśmy posiadali w wiekach średnich jeśli nie kompletną rolę marszałkowską, to przynajmniej spory związek takowej.

Wzmiankowane wyżej dzieło jest wierną reprodukcją rękopisu papierowego in 4°, zachowanego w bibliotece arsenalskiej w Paryżu pod N. 4790 a zawierającego na kartach 119, 120 i 121 sześćdziesiąt sześć prawie wyłącznie kolorowanych i również niemal wyłącznie polskich herbów, poprzedzonych wyobrażeniem króla polskiego na białym koniu, w szatach turniejowych purpurowych, zdobionych białymi orzelkami, z hełmem na głowie, ubranym w koronę i orłem jednogłowym nad koroną w klejnocie.

Rękopis jest bezimienny i nie jest datowany, pochodzi atoli z czasu około roku 1461. Na karcie 119, stronie głównej, gdzie jest wyobrażony król polski w stroju turniejowym, jest dwukrotnie położony napis, raz pod przednimi kopytami końskimi: „Poulonne“. drugi raz niżej na trawniku: „Pollainna“. Strona odwrotna przedstawia już 20 tarcz herbowych, w pięciu rzędkach po cztery tarcze w każdym, częścią opatrzone nadpisami współczesnymi w języku starofrancuskim, częścią bez nadpisów; na karcie 120 stronie głównej następuje znowu 20 tarcz herbowych w tenżesam sposób częścią z nadpisami, częścią bez nadpisów podanych, na tejże karcie stronie odwrotnej już tylko 19 tarcz herbowych, między którymi trzy tarcze, mianowicie 3, 4 i 5 od końca przedstawiają herby cudzoziemskie; na karcie wreszcie

121 już tylko sześć tarcz herbowych niekolorowanych polskich i jedna tarcza, wyobrażająca herb obcy.

Nadpisy zamieszczone nad tarczami herbowymi zawierają zazwyczaj proklamacyę herbową, rzadziej nazwisko rodu, używającego tego herbu. Tak proklamacye jak i nazwiska rodów są często poprzekręcane, nieraz tak dalece, iż zrozumienie niemożliwem czynią.

Rok 1461 jest trafny, tarcza bowiem herbowa, wyobrażająca herb Zadorę, nosi napis: „Le sr. de Lanserone, le maresal de Polanie“, wskazuje więc, że ten związek roli marszałkowskiej polskiej dokonany został za czasów marszałkowania Lanckorońskiego. Otóż w r. 1461 spotykamy rzeczywiście Mikołaja z Brzezia (Lanckorońskiego) marszałkiem królestwa polskiego, a już w r. 1463 jest marszałkiem koronnym Jan Rytwiański; i inne też herby dadzą się w znacznej części odnieść do takiej szlachty, która w r. 1461 lub w latach najbliższych wyższe piastowała godności.

Zamieszczamy tu opis tych herbów zawartych w naszej roli marszałkowskiej, w tym samym porządku, jak tamże przychodzą, przyczem podajemy pod każdym herbem imię i nazwisko tego dostojnika, do którego ów herb mógłby się odnosić, o ile nam to z współczesnych dokumentów wysledzić się udało:

Karta 119, stronica odwrotna:

1. W polu czerwonym orzeł biały jednogłowy bez korony, w prawo zwrócony, z żółtym dzióbem, żółtymi szponami i żółtymi przepaskami na skrzydłach. Nadpis: le duc de Masowie.

2. W szachownicy sześciorzędowej o białych i czerwonych polach, głowa zubrza czarna z żółtym pierścieniem w nozdrzu, żółtą koroną i żółtymi rogami. Nadpis: la grnde Polanie. Herb ten uchodzi zwykle za herb ziemi kaliskiej, tu jednak użyty jest za herb dzielnicy wielkopolskiej; jakoż są i inne dowody na to, że w wieku XIV i XV zubrza głowa była herbem nie ziemi kaliskiej lecz dzielnicy wielkopolskiej.

3. W polu niebieskiem lew żółty zwrócony w prawo, z podniesionym ogonem, wspinający się na szarą skałę. Nadpisu nie ma. Jestto herb ziemi ruskiej.

4. W polu niebieskiem żółty krzyż podwójny o nierównych ramionach; górne krótsze, dolne dłuższe. Nadpisu brak. Jestto

jeden z herbów dynastji Jagiellońskiej, używany dość często zwłaszcza na pieczęciach i monetach pierwszych Jagiellonów.

5. W czerwonym polu biały koń w prawo z czarnym poprzęgiem. Pole tarczy obramione żółtym skrajem. Nadpis: le sr. de Meowed (Niedźwiedź).

6. W żółtem polu panna (nie królewna) z rozpostartemi rękoma w czerwonej szacie na czarnym niedźwiedziu w prawo. Nadpis: le sr. de Placotini (niezrozumiałe). Herb Rawicz należący zapewne do Grota z Ostrowa, podkomorzego lubelskiego.

7. W czerwonym polu biała róża pięciolistna. Nadpisu brak. Herb Poraj należący prawdopodobnie do Stanisława z Chotczy wojewody podolskiego.

8. W czerwonym polu biały Nałęcz niezawiązany. Nadpis: le sr. de Samothuly. Herb ten należy do Piotra z Szamotuł, kasztelana poznańskiego.

9. W czerwonym polu biały Odrowąż. Nadpis: le sr. de Czecony (Szekociny.)

10. W górnym polu białym poluorzel jednogłowy czarny z żółtymi naramiennikami; w dolnym polu czerwonym trzy żółte kamienie. Nadpis: le sr. de Opporow. Herb Sulima należący do Piotra z Oporowa, wojewody łęczyckiego.

11. W czerwonym polu biały topór w prawo z żółtym obuchem. Nadpis: le sr. de Topow (oczywiście miało być de Topori). Herb Topór należący do Jana Tęczyńskiego, kasztelana krakowskiego.

12. W czerwonym polu trzy czarne włócznie w krzyż. Nadpis: le sr. de Bolesta (miejscowość nieodgadniona.) Herb Jelita należący do Mikołaja Bejzata marszałka nadwornego.

13. Żółta Niesobia w tarczy poprzek na dwa pola przedzielonej, z których górne białe, dolne czarne. Nadpis: le sr. de Capiensse. Ród Kępińskich używa herbu Niesobii.

14. Tarcza herbowa na cztery w krzyż podzielona pola: w pierwszym i czwartym biała Kościeszka w czerwonym polu; w drugim i trzecim biały pas poprzeczny w polu niebieskiem. Nadpisu nie ma.

15. W czerwonym polu niebieski Ciołek z żółtymi rogami i kopytami, w prawo. Nadpisu brak.

16. W czerwonym polu biała Rola. Nadpis: le sr. de Rolisse (Rolicze).

17. W żółtem polu herb Swinka: czarna głowa dzika i ręka w czerwonym rękawie z guzami, zwrócone w prawo. Nadpis:

mesr. Sreuinkin (oczywiście Swinki). Herb ten należy do Jana Swinki z Pomorzan, chorążego Iwowskiego.

18. W czerwonym polu biały herb Lis strzałą do góry. Nadpis: Coszegłow (Kozieglowy).

19. W czerwonym polu żółta Łódzia w prawo. Nadpis: Łódza. Herb ten należy do Łukasza z Górki, wojewody poznańskiego.

20. W czerwonym polu biała Kościeszka. Nadpisu brak.

Karta 120 strona prawa:

21. W niebieskiem polu żółty lew wspięty w prawo. Jestto widocznie herb ziemi ruskiej powtórzony, chociaż skały brak.

22. W czarnem polu herb ziemi dobrzyńskiej; rogi i obie dwie korony żółte. Nadpisu brak.

23. Herb ziemi kujawskiej: w prawem polu czerwonym połew żółty; w lewem białem połurzel czarny. Nadpisu nie ma.

24. W polu niebieskiem Leliwa żółta ośmiopromienna. Nadpis: le sr. de Lywy (oczywiście Leliwy). Herb ten należy do Jana Pileckiego wojewody krakowskiego.

25. W polu czerwonym żółty bróg. Nadpis: le sr. de Liaska.

26. W niebieskiem polu biała głowa lwa w prawo, płomieniem ziejąca. Nadpis: le sr. de Lanserone, le maresal de Polanie. Herb Zadora należący do Mikołaja z Brzezia, marszałka królestwa polskiego.

27. W polu czerwonym biały łabędź w prawo, z żółtym dziobem i takiemiż łapami. Nadpis: le sr. de Swambek. Herb Łabędź należy do Piotra Dunina z Prawkowic, hetmana i podkomorzego sandomirskiego, następnie w r. 1463 także marszałka nadwornego. Proklamacya Swambek w napisie tego herbu nie jest zrozumiała. Istnieje wprawdzie w Czechach jeszcze od XII wieku ród szlachecki panów ze Schwamberka, którzy się dawniej ze Skwirzyna lub z Boru pisali, herbu Łabędź; ale iżby jaka gałąź tego rodu w wieku XV w Polsce była osiedloną, nie jest wiadomem.

28. W polu czerwonym biały gryf skrzydlaty w prawo. Dziób i szpony u przednich łap żółte. Nadpis: le sr. de Grifoy (Gryfy). Herb Swieboda.

29. W polu czerwonym trzy czarne trąby z białemi wiązaniami. Nadpis: le sr. de Respsza (Rozprza).

30. W polu czerwonym trzy białe grotty ukosem, jeden pod drugim. Nadpis: le sr. de Sauech (niezrozumiały i nieodgadniony).

31. W polu czerwonym żółty korab z masztem. Nadpis: le sr. de Korabyo.

32. W czerwonym polu żółta Godziemba o trzech wiechach i trzech korzeniach bez sęków. Nadpis: le sr. de Godzambo.

33. W czerwonym polu biały Pobóg. Tarcza obramiona białym skrajem. Nadpisu nie ma.

34. Herb Rogala: w prawem polu czerwonym róg jeleni biały; w lewem białem róg bawoli czerwony. Nadpis: Mylenosky. Rodu Milenowskich Rogalitów heraldycy nasi nie znają; są tylko Milanowscy, ale ci są albo Jastrzębce albo Suchekownaty, ale nie Rogale.

35. W czerwonym polu biała Dolega, strzała ostrzem do góry. Tarcza okolona białym skrajem. Nadpisu brak. Herb ten może należeć do Andrzeja Kretkowskiego, kasztelana brzeskiego.

36. W czerwonym polu biały herb Byliny (trzy podkowy z mieczem). Nadpis: Bylinh (oczywiście Byliny).

37. W czerwonym polu biały Ogończyk. Nadpis: Ogonow. Herb Ogończyk należy do Kościeleckich: Mikołaja wojewody brzeskiego i Jana wojewody inowrocławskiego.

38. W czerwonym polu biała Syrokomla. Nadpis: Heb dank. Otóż zachodzi wątpliwość, w czym się omyłono, czy w rysunku herbu, czy też w napisie; czy mianowicie miano na myśli rzeczywiście herb Habdank, jak opiewa nadpis, a wyrysowano przez omyłkę Syrokomlę, która się tylko krzyżykiem od Habdanka różni, czy też miano na myśli herb Syrokomlę, jak rysunek, a dano fałszywy nadpis. Jeśli to miał być rzeczywiście herb Habdank, natenczas należałby on do Piotra z Gaja kasztelana kaliskiego.

39. W czerwonym polu biała Ostoja. Nadpis: Mōszczyc.

40. W czerwonym polu pas ukośny biały, w niem trzy czarne dryje. Nadpis: Drya.

Karta 120 stronica prawa:

41. W czerwonym polu biała Szreniawa. Nadpis: Petermon Cierzow (oczywiście Petri de Curow). Herb ten należy do Piotra Kurowskiego kasztelana lubelskiego.

42. Szachownica trzechrzędowa z polami szachowemi białemi i niebieskimi naprzemian. Nadpis: Scelt (oczywiście myłka zamiast Fcele-Wczele.

43. W żółtem polu czarny Pomian. Nadpis: Pomyanow.

44. W czerwonym polu białe Mądrostki. Nadpis: Mandoustky (oczywiście Mandrostky).

45. W czerwonym polu biały pohupierścień rogami do góry, pośrodku krzyż. Nadpis: Szelygy.

46. W czerwonym polu biała Nowina. Nadpis: Nauinna.

47. W czerwonym polu biała Orla z żółtą gwiazdą, żółtymi naramiennikami. Nadpisu żadnego nie ma.

48. W niebieskiem polu żółty lew w koronie, wspięty w prawo. Nadpis: Ieh. de Nowa Czerce (oczywiście de Nova Cerekiew. Herb Lewart. Ród Firlejów Lewartów pisał się z Nowej Cerekwi.

49. Z poza czerwonego muru o czterech plankach pohulew żółty w niebieskiem polu wyskakujący w prawo. Nadpis: Nicolay de Kynyky (nieodgadnione).

50. W czerwonym polu biała ryba ukosem. Nadpisu brak. Herb Glaubicz nieodgadnionego właściciela.

51. W czerwonym polu żółta Grzymała. Nadpisu brak. Herb ten należy do Dominika Kazanowskiego starosty radomskiego.

52. W niebieskiem polu szachownica w kostkę z białymi i czerwonymi polami. Herb Wczele nieodgadnionego właściciela.

53. W czerwonym polu ukośny pas biały, na nim trzy pięciolistne róże rzędem. Nadpisu brak. Herb Doliwa należy do Tomasza z Soboty kasztelana łęczyckiego i Michała Lasockiego podkomorzego i starosty łęczyckiego.

54. Tarcza ukosem od lewego dołu ku prawej górze na dwa przedzielona pola: w górnem niebieskiem sześciopromienna żółta gwiazda, w dolnem czerwonym pas żółty ukośny. Zapewne herb Pretwicz niewiadomego właściciela.

55. Tarcza w poprzek na dwa przedzielona pola, górne czarne, dolne białe. Środkiem koło z sześciolistną różą, w czarnem polu górnem białe a róży połowa górna czarna; w dolnem polu białem czarne, a dolna połowa lilii biała, Nadpis: Nicolaus de Sceynibald. Herb cudzoziemski nieodgadniony.

56. W czerwonym polu żółta głowa tygrysa w prawo, przestrzelona strzałą ukosem przez pysk. Nadpis uszkodzony: Nicolaus de Hor.... Herb cudzoziemski nieodgadniony.

57. W żółtem polu dwie ręce wyciągnięte do góry w czerwonych rękawach. Nadpis: Ieh. Rasperolla. Herb cudzoziemski nieodgadniony.

58. W czerwonym polu trzy żółte ryby jedna nad drugą. Herb Korczbok niewiadomego właściciela.

59. Herb Zaremba: połulew czarny w prawo w żółtem polu górnem, cztery kostki w polu dolnem czerwonym. Nadpisu brak. Herb ten należy do Jana Zaręby Kalinowskiego, kasztelana sieradzkiego.

Karta 121 strona główna.

60. W czerwonym polu ośla głowa biała. Nadpis: Martin de Wroczymlow (nieodgadniony).

61. W czerwonym polu biała Janina. Nadpisu brak. Herb niewiadomego właściciela.

62. W czerwonym polu trzy białe wręby. Nadpisu nie ma. Herb Korczak niewiadomego właściciela.

63. W czerwonym polu trzy białe dryje ukosem. Nadpisu brak. Herb Dryja niewiadomego właściciela.

64. W czerwonym polu biały Roch. Nadpisu brak. Herb Roch czyli Pierzchała niewiadomego właściciela.

65. W czerwonym polu biała Oksza w prawo. Nadpis Oksza charakterem conajmniej XVI wieku.

66. Herb cudzoziemski niekolorowany z nadpisem: *mous de la Goutte*.

Taki jest zapas herbów polskich w rękopisie arsenalskim, można stanowczo stwierdzić, iż nie zawiera on ani piątej części tych herbów, jakie u nas w wieku XV były znane i używane: jak np. Amadejowa, Biała, Bielina, Byliny, Borek, Bogoria, Bończa, Borzyna, Bożezdarz, Brodzie, Cholewa, Chorąbała, Cielątkowa, Cielepała, Cwalina, Cwieki, Czewoja, Dąbrowa, Dębno, Drogosław, Drzewica, Drużyna, Działosza, Gierałt, Gołobok, Gozdowa, Grabie, Gryzima i tyle innych, Zastanawia przedewszystkiem brak herbów nawet znaczniejszych rodów, jak Dębna Oleśnickich, Jastrzębca Rytwiańskich i t. p.

Widocznie rola rozpoczęta nie została dokończona.

Czy ten zawiązek roli marszałkowskiej polskiej dokonany został z polecenia marszałka Lanckorońskiego w r. 1461 dla użytku miejscowego, a następnie niedokończony przesłany na żądanie do Francji, już więcej nie wrócił, czy też układany był wyłącznie dla zagranicy przez jakiegoś nieuczciwego wyzyskiwacza, który tylko tych rodzin herby zamieścił, które mu się opłaciły, trudno dziś orzec; tyle pewna, że w kraju nie pozostała i nie dochowała się żadna kopia tej roli; przekręcanie zaś nazwisk i proklamacyj przez Francuza nieobeznanego z językiem polskim, świadczy, iż mu nadpisy herbów dostarczone zostały w niedość wyraźnym brulionie.

Brak powstania a raczej utrzymywania roli marszałkowskiej u nas tem się tłumaczy, iż nie dawała się czuć potrzeba takiej. Szlachta polska nie lubowała się w turniejach: wyprawy wojenne i harce z nieprzyjacielem, zjazdy sejmowe, wreszcie po-

lowania na grubą zwierzynę, to były ulubione turnieje naszej szlachty.

Herb w Polsce był oznaką najwyższych praw społecznych, jakie obywatel państwa kiedykolwiek zdobyć sobie może; heraldyczne obrzędy na Zachodzie musiały się szlachcicowi polskiemu przedstawiać jako niemądra zabawka i kto wie, czy wyrazy blazen i blaznować nie pochodzą od wyrazu francuskiego blason (herb).

O kleynotach abo herbach,

których
familie stanu rycerskiego
w prowincjach wielkiego księstwa
Litewskiego
zażywają.

PRZEDMOWA

do łaskawego czytelnika.

[1] Widząc, iako pisarze, ktorzi herby naszych kraiow zbierali, niewiele barzo w pismach swych slachty w. x. L. wspomnieli, poważyłem się z różnych monumentow zbierać Nomenklatora slachty w. x. L. Zebrałem tego niemało, ale że wszystkich zebrać niepodobna mi było, a z niedokończoną rzeczą na światło się spieszyć niesłuszna, musiałem zawziętey pracy nieprzystając, udać się na to, abym tylko krotkie *Compendium* w herbach samych, do tey xiązeczki zebranych, podał. Pisali B. Paprockij y x. Okolski, ludzie wieczney pamięci y wdzięczności godni, o herbach domow Litewskich; więcej tu nierównie, niż w nich, naydziesz, iednak abyś wszystkich znalazł, tego obiecować nie mogę. Abowiem [2] częścią dla wielkiey rozległości kraiow, częścią dla mnogości różnych domow, częścią dla iakiegoś niedbalstwa tych, ktorzy lubo osobiwie proszeni, odezwać mi się z informacją nie raczyli, niepodobna było tego dokazać, abym wszystkie tu zgola herby, przezwiska y odmiany ich, poła, helmy dostatecznie wyraził.

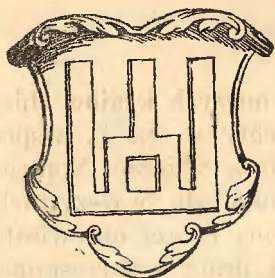
Początkow kazdego z osobna herbu nieopisuię, bo herbow z Polskiey przyniesionych początki są v Paprockiego, Litewskich niektorych v x. Okolskiego opisane są; a o inszych niechciałem nic z domysłu pisać, abym prawdy baykami niezepsował. Porządku tego trzymać się będę, który się w literach obiecadła nayduie, niechcąc nikomu dać okazji do niepotrzebney vrazy, iakoby miescem był vpośledzony; iednak cztery herby, ktore z dawna v xiążąt

Litewskich w używaniu były, wprzód położyć. W ostatku, gdyż człowiekowi niepodobna jest na świecie wszystkich zgola rozsądkowi dostatecznie dogodzić, ieslić się co w tej pracy mey nie będzie podobało, postaray się sam o co lepszego, a mnie tego nie gań, że według blahey silki mey, co mogłem, dla wslawienia rycerstwa w. x. Litewskiego uczynilem.

[3]

Kolmny.

Jakichby kleynotów abo herbow w wielkim księstwie Litewskim przed przyściem Palemona używano, zgola niepodobna wiedzieć. Kiedy około roku Pańskiego 924 Palemon książę Rzymskie z pięcią set slachty Rzymskiej (iako o tym szerzey napisano w historii Litewskiej), w te nasze kraie ze Włoch przybył, ślachta domu *Columnow* kleynot z sobą przynieśli, nazwany Kolumny.

Ma mieć ten kleynot trzy słupy abo wieże białe w polu czerwonym, takim kształtem :

Tego herbu używał Palemon abo Publius Libo Columna książę Rzymskie, za czasem podniesiony na księstwo Litewskie. Synow po sobie zostawił trzech, których są imiona: Bork, Kunos y Spera. Ci po oycu byli książętami Litewskimi, iako masz o tym szerzey w Historii.

Bork y Spera zeszli bezpotomnie, Kunos zostawił synow: Kiernusa y Gimbuta.

[4] Kiernus tylko iednę corkę miał Poiatę, z którą księstwo Litewskie przeniosło się w dom inszy. Gimbut zaś książę Zmodzkie, zostawił syna Monstwiła. Monstwiłowi synowie byli: Wikind książę Zmodzkie, Erdziwil książę Nowogrodzkie y Nemen. Dway z nich bez potomka zeszli a Erdziwil zostawił syna Mingayła.

Mingail książę Nowogrodzkiej Litwy miał dwóch synow: młodszy był Ginwil, który księstwo Połockie opanował, a na nim potym siedzieli Borys syn, Rechwold wnuk, y Hleb prawnuke, książęta połockie. Siostra Hleba Peroskawia rzeczona, zbudowawszy klasztor panienski v Spasa, wieku tego pobożnie w nim dokonała, od Rusi między święte dziewice policzona.

Starszy zaś syn Mingayła Skirmund, na księstwie Nowogrodzkim panował. Zostawił trzech synów: Lubarta, Pissimunda y Troynata. Lubart książę Siewierskie y Pissimund książę Czerni-

chowskie bezpotomnie zeszedli; a Troynat książę Nowogrodzkie y Podlaskie zostawił dziedzica Algimunda, który oycowskie y strywiów swych księstwa trzymał.

Tego Algimunda syn Ringold, złączywszy w iedno państwo wszystkie księstwa, a zwłaszcza Zawiliyskiej y Nowogrodzkiej Litwy, począł pisać się wielkim księciem Litewskim około r. 1236. Miał potomstwo: córkę, która zrodziła Stroynatą wielką księżkę Litewską, tyrana y zabójcę wujka swego, y syna Ringoldona, z którego się urodzili: Teophil książę Połockie, Wikind książę Witepskie, y Arduid książę Druckie; drugi syn Ryngolda był rzeźczony Mendog abo Mendolf.

Mendog albo Mendolf wielką księżkę Litewską wojną od Rusi y Krzyżaków Iflanskich y synowców swoich przyciśniony, został Chrześcianinem, przez Krzyżaków otrzymał od papieża tytuł y koronę królestwa Litewskiego, koronowany jest, iako masz dowodnie w Historii, roku 1252 pod Nowogrodkiem. Zabity potem jest zdradziecko od siostrzana swego, księcia Zmodzkiego Stroynaty wspólnie z synami, Ruklis y Repikas nazwanymi; trzeci jego syn Wolstinik abo Woysielk, którego drudzy y Swintorogiem piszą, będąc czerńcem, wrócił się na oycowskie państwo y Stroynatą, brata ciotecznego stracił.

Tegoż herbu zażywał ieden z przednich rycerzów włoskich, towarzyszył Palemona, Prosper Caesarinus. Z jego potomstwa wspomina Piotr Dursbuch Vtinesa króla Litewskiego, który zostawił syna Vitenesa abo Wicienia. Wicien od państwa oycowskiego odstrychniony, był marszałkiem wprzód w. x. Litewskiego, potem za namową Laurusa Rimunda Troydenowicza w. x. Litewskiego, zgodnie od wszystkich Stanów obrany jest za księcia Litewskiego roku 1283 y panował do roku 1315. Syn jego Gedimin.

Gedimin Wicieniewicz w. x. Litewskie, miał synów ośmiu a córek dwie: pierwsza Aldona wydana jest za Kazimierza księcia Polskie, druga za Wacława, księcia Mazowieckie. Synów są te imiona: Montiwid x. Kiernowskie, Narimund x. Pinskie, Kieystud x. Zmodzkie, Olgerd w. x. Litewskie, Lubart x. Włodimirskie, Koriat x. Nowogrodzkie, Kławsuc, Jawnucia x. Zasławskie.

Potomstwo tych książąt po większej części już tego herbu nie zażywa, ale inszych, zwłaszcza Pogonie. Jednak

Moniwidowie,	iako mego wieku zażywali jeszcze x. Sanguszkowie z Kowla, tak słusznie mogą zażywać
Sanguszkowie,	wszyscy 1) Moniwidowie, to jest Hlebowiczowie,
Czartoryjscy,	Dorohostajscy, Zabrzezińscy, Wiażewiczowie,
Rożyńscy,	Irzykowie, 2) Narymundowie, to jest knia-
Wolscy,	

Olelkowiczowie, ziowie Rożyńscy, 3) Patrykowie, to iest knia-
 Połubińscy, ziowie Wolscy, 4) Olelkowiczowie, [6] książęta
 Trubeccy, Slucey, 5) Wigundowie, to iest kniaziowie Po-
 Zbarascy, lubińscy i Trubeccy, 6) Łubartowiczowie Ko-
 Wiśniewieccy, szyrscy: Sanguszkowie y Czartoryjscy, 7) Kory-
 Koreccy. butowie Zbarascy i Wisniewieccy książęta, 8) Bu-
 tawowie: książęta Koreccy.

Tegoz herbu zażywa ieszcze w. x. Litewskie y wojewodztwo
 Wilenskie.

Kitawrus abo Hypocentaurus.

Ten kleynot przyniesiony iest do Litwy naprzód ze Włoch.
 Ma być pulchłopa abo strzelca a pułkonią, a na końcu ogona
 główka węzowa: sam żółty a w polu czerwonym. Drudzy nazywaią
 go strzelcem. Tego herbu zażywał
 Julian Dorsprungus y syn iego, który
 od założonego Dziewałtowa nazwa-
 ny iest książęciem Dziewałtowskim.
 Wnuk Juliana Ziwi bund, poiąwszy
 [7] w małżeństwo Poiatę, córkę xi-
 żęcia Kiernusa, został książęciem
 Zmodzkim; był potym y książęciem
 Litewskim około roku 1200.

Syn Ziwi bunda Kukowoytis
 y wnuk Vicień i prawnuk Swinto-
 rog zostawił synów Giermonda, Gi-
 ligina i Traba. Trab założywszy
 w swym dziedzictwie Traby, zwał się książęciem Litewskim. Byli
 ci wszyscy trzej w. książęty Litewskimi, iako naydziesz w Histori-
 ey.

Giligin, który panował na w. x. Lit. 1275 roku, pozostawił
 syna Romunda, który po oycu na państwo w rok nastąpił. Ro-
 mundowi zaś synowie byli: Narymund, Dowmand, Holsza, Troy-
 den, Giedrus.

Narimund odmienił herb Hypocentawra y począł vżywać
 Pogoni, zostawszy w. x. Litewskim. Potomstwo iego, gdy tyran-
 sko książęta się zabiiaily, zachowane iest w Liz-
 Ostykowiczowie. deiku, którego prawnukiem był Hrehory Ostyk,
 y w Hrodlu na się y dom swoy przyjął herb
 Trąbki, o czym będziesz czytał niżej.

Swirsey, Downmand xiąże Vcianskie zostawił synów Jał-
Girsey, golda i Downmonda: od Jałgolda idzie dom Girskich
Siesiccy. y Swirskich, od Downmonda dom Siesickich, które
 domy już dawno inszych herbow używają.

Holsza xiąże na Olszanach, które zbudował, miał syna Min-
 dogą, ten za Gedimina pierwszy po zwoiowaniu przez Litwę Rusi
 był gubernatorem Kiiowa y całej zgoła Rusi. Syn
Olgimund. Mindoga był Algimund, od którego xiążęta Olszańscy
 nazywali się Algimundami. Bywali w tym domu
 ludzie barzo zacni. Iwan Olgimuntowicz 1421 wojewoda Połocki,
 podpisał się na Vnią z Polaki roku 1401 y z synami swemi Ję-
 drzeiem y Sienkiem. Ten Sienko albo Sinwa Iwanowicz Algimund
 za Witolda 1414 był jego namiestnikiem [8] na Nowogrodzie
 wielkim. Był też sławny Iurgi Olgimund, którego synowie Siemion
 y Alexander. Siemion starostą Luckim zmarł roku 1503, Alexan-
 der zaś będąc starostą Grodzieńskim 1495, ięździł od Alexandra
 w. x. Lit. do Moskwy po Helenę Moskiewkę w małżeństwo
 swojemu panu. Około roku 1499 był starostą Zmodzkim y kaszte-
 lanem Trockim, iako znać z podpisu do odnowienia Vniy z Ko-
 roną. Został potym kasztelanem Wileńskim, w Wólpie kościół
 zbudował y fundował, także mansionarzew, probostwo, a potym
 tę całą majątność 1501 królowey Bonie darował.

Syn iego Paweł Algimunt ostatni z xiążąt Olszańskich, był
 wprzód biskupem Luckim y intratę tego biskupstwa wielce podniósł
 z oyczystych dobr, nadawszy duże majątności nad Bugiem Ianow
 y Pawłow. W roku 1536 został biskupem Wileńskim. Za niego
 herezia do Wilna wdzierać się poczęła, ktorey się mocno sprzeciwił.

Giedrus xiąże na Giedroiciach zostawił potonika Ginwila.

Tych (s) dziedzicowie zwasniwszy się na Olgi-
Giedroyciowie. muntow, porzucili herb Kitawra a poczęli używać
 Roży, acz drudzy łączą te oba herby. O rozro-
 dzeniu tego domu będziesz niżej czytał pod herbem Roża.

Troyden syn Rimunda, zostawszy w. x. Litewskim roku
 1282, prędko zabity iest od brata swego Dowmunda. Syn Troy-
 dzienia Rimund, zostawszy Chrześcianinem, nazwany iest Lawrus,
 to iest Wawrzyniec. Za żywota oycowskiego ieszcze czerńcem
 został, ale dowiedziawszy się o zabiciu oycy swego, przybiegł na
 seym, woyska Dawmondowe poraził y samego Dawmonda zabił,
 a wielkie xięstwo Litewskie za zgodą panów Litewskich marszał-
 kowi Wicieniowi spuściwszy, sam się do monasterza wrócił.

[9] Tegoż herbu zażywali z dawna Hornostaiowie, w Litwie y na Wołyniu dom zacny. Ale w hełmie mają kłaść trzy pióra strusia a na hełmie strzelca. Historia ludzi zacnych tego Hornostaiowie. domu wspomina. Roku 1505 Hornostay, ieden z panow przednich, w potrzebie zabity nad Vsą rzeką. Jan Hornostay pisarz w. x. L. był posłem do Moskwy 1521 y 1526. Zostawszy podskarbin w. x. L. około r. 1536 nie-dopuscił Augustowi królowi skarbow z Wilna wywozić. Był potym y marszałkiem nadwornym y wojewodą Nowogrodzkim, iako świadczy priuilegium cessiy ziemi Bielskiej 1547 y z podpisow niektorych roku 1556. Miał potomstwo zacne: Jana, Ostafieia y Hawryła, który był wojewodą wprzód Minskim 1569, a potym Brzeskim, starostą też Minskim y Kamionieckim około roku 1579. Oniki Hornostay brat Jana podskarbiego, za Zygununta I dworzańsko na dworze służąc, przyjmował posły Moskiewskie 1536. Będąc pisarzem w. x. L. odprawował poselstwo do Moskwy 1550, gdzie statecznie przy tym stanął, aby collegowie poselstwa w. kniaziu Moskiewskiemu tytułu cara niedawali. Był potym marszałkiem w. x. L. y starostą rzeczyckim ¹⁾.

Strawinskih w xięstwie Zmudzkiem dom dawny tego herbu zażywa. Mego wieku Stanisław, Dawid y Gabriel Strawińscy, ludzie godni. (Florian Strawinski pisarz ziemski Słonimski w. x. Ludwik Strawinski kanonik Smolenski, mąż biegły uczony).

O inszyeh, ktorziby ieszcze tego kleynotu vżywali, wiedzieć nie mogłem.

[10]

Roża.

Różny ten iest herb od herbu Polskiego, nazwanego Poraie, o którym będziesz czytał niżej. Ma być abowiem ta róża czerwona w polu żółtym.

Ten kleynot przyniesiony iest ze Włoch do Litwy przez przednich panow Vrsina i Hektora Rosinow. O potomstwie ich w Litwie po mieczu nie trafiło mi się nie czytać. Xiążęta Giedroyciowie

¹⁾ Tu następuje dwa wiersze wykreślone, dotyczące rodu Meszczerynow.

herbu Kitawrus poważniejszy się z xiążętą Olszańskimi, porzucili herb ich a poczęli zażywać herbu Róży, iako barzo bliscy z matek Rosinom. Rozrodzenie ich iest takowe.

Giedrus miał syna Ginwila, xiążęcia na Giedroyciach. Ten Ginwil po Troydzienie stryiu był najbliższy w. x. Litewskiego, ale brat iego stryieczny Lawrus dla dziecinnych lat, do panowania niesposobnych, minawszy go, podał xięstwo Wicieniowi. Giliginowi¹⁾ synowie byli Bubeta, Hurda, Biryń. Z Bubety y Biryńa idą Giedroyciowie, Goytowie, Ginwidowie, Mickiewiczowie, Zdanowiczowie, iako masz v Strykowskiego fol. 35. Są też Giedroyciowie, którzy się tu niekłada, bo dziedziczki w małżeństwo pobrawszy, od maiętności tylko to imię dziatkom zostawili.

Hurda Giliginowicz²⁾ xiążę Giedroyć za Kieystuta mąż barzo waleczny. Syn iego Downmond Hurdowicz x. Giedroyć, będąc hetmanem Kieystutowym, często odważnie Krzyżaków [11] Hłant-skich wypadających do Litwy, gromił, a mianowicie nad rzeką Sessarką, w polu przewanym od trupów Kawlis. Za złym potym pochlebcow dworskich wdaniem, do Witolda w. x. Litew. złapiony przezeń z wielkich na Rusi maiętności od frasunkow w chorobę wpadszy, zmarł. Zostawił synow Woyciecha i Piotra.

Woyciech, Woytkas rzeczony z Litewska, Downmundowicz Giedroyć, mąż dzielny za Kazimierza Jagiełowicza krola. Zmarł 1450, zostawił syna Bartłomieia.

Maciej wnuk Woytka Giedroyć, gdy za Augusta 1550 żaden nieśmiały do Iwana Wasilewicza kniazia Moskiewskiego od krola iachać z listem bez tytułów carskich, będąc dworzaninem I. K. M. odważnie się na tę vsługę ofiarował, a gdy mu wzajemnie dano listy w stolicy do krola bez tytułów królewskich, przyiachawszy do granic w oczach przystawow Moskiewskich list on na ziemię rzucił. Został potym marszałkiem w. x. L. Miał synow Malehra, Kaspra y Marciana.

Maleher był biskupem Zmudzkim y z wielkim świętobliwości swej zaleceniem onym kościołom lat trzydzieści trzy rządził. Stefanowi krolowi Moskiewską expedią zaczynającemu, iako legat papieski od Grzegorza XIII miecz y czapkę poświęconą roku 1581 oddał w kościele s. Stanisława w Wilnie. Zmarł roku 1601. Żył

¹⁾ Powinno być właściwie „Ginwilowi“. Co stąd poszło, że Kojalowicz w całym tym ustępie, gdzie mówi o Ginwile, położył pierwotnie Giligina, a dopiero później na Ginwila sprostował, tylko to miejsce widocznie przeoczył i nie sprostował.

²⁾ Winno być Ginwilowicz, jak poprzednia uwaga.

barzo świętobliwie. Fundacyę akademiy Wilenskiej z dobr swoich oyczystych osobiwie wsparł.

Marcian xiaże Giedroyć pułkownikiem był w różnych expediach, mianowicie 1605 pod Kircholmem. Był wprzod Mińskim, potem Mściśławskim wojewodą. W Widzieniszkach, oyczystey swey maiętności, dostatnie fundował *praeposituram infulatam* Kanonikow s. Aug. rzeczonych de Poenit. BB. MM. Vczynił to osobiwie dla tego respektu, że w tym zakonie żył y zmarł roku 1485 w Krakowie [12], świętobliwością życia sławny b. Michał Giedroyć.

Wspominaią Historye y inszych ludzi zacnych tego domostwa. Gniazdo cnoty wspomina Ostafiecia y Dachna Giedroyciow. Dzieie Litewskie roku 1488 liczą Zigmunta Giedroycia między posłami od Stanow w. x. Litewskiego do Zygmunta III wyprawionemi, aby się z nim vmawiali o narażenie przywileiow Vniy, ktore się stało od koronnych panow, podnosząc go na krolestwo bez zezwolenia Stanow Litewskich. Dzieie dziesięcioletniey w Iłanaciech wojny za Karola Chodkiewicza zalecają Marcina Giedroycia starostę Wilkomirskiego w bitwie pod Dynamentem. Czasow też naszych ludzie zacni Marcian Giedroyć podstoli Polockj, Stanisław Iuraha Giedroyć mąż dzielny, N. Giedroyć, sędzia ziemskj Wilenskj na dekretach swych wielce y wszystkich dla osobiwey sprawiedliwości zawołany.

Pogonia wielka.

Ma być rycerz zbrojny na białym koniu, maiący na lewym ramieniu tarczą podługowatą a w prawey ręce miecz dobyty; koń ma być wyrażony w biegu bystrym, a sam iedziec iakoby w doganianiu cheący ciąć. Pole ma być czerwone, na tarczy w polu czerwonym dwa krzyże, ktore iuż za chrześcijaństwa przydane.

(Vide pro informatione fol. 271).

[13] Ten kleynot pierwszy obrał dla siebie y następcow swoich Narimund wielkie xiaże Litewskie, częścią aby się przezeń od innych xiażąt herbu Kitaurus oddzielić, częścią aby tym konterfetem wielkich xiażąt do mężnych dla oyczyzny odwag zapalił.

Po Narymundzie do dzisiejszego dnia zażywaią wielkie xiażęta Litewskie, wielkie xięstwo y niektore wojewodztwa w Litwie

y indziej z niektórymi odmianami farb, iako naydziesz opisano v Guagnina. Tegoż kleynotu mają zażywać domy od Giedymina y Olgierda, xiażąt wielkich Litewskich początek swoy prowadzące. Jednak niektóre niezażywają a drudzy zażywają. Monwidowie, Rożyńscy, Iawnuciowie, Korybutowie, Wigundowie insze herby na się przyięli, a Pogonią zatrzymali Butawowie, Koryatowiczowie, Lingwieniewiczowie, Lubartowiczowie, Łukomscy, Olelkowie, ktorých rozrodzenie krótko namienie.

Dimitr Butaw brat krola Jagela, tego herbu zażywał, ochrzczo-
ny był w Królewcu, zabity iest 1399 w potrzebie
Butawowie. Witolda z Edigą Tamerlanowym hetmanem. Syn
Koreckj. iego Alexander Dimitrowicz, wnuk Wasil Alexan-
drowicz, który za przywileiem od Swidrigieła sobie
w Łucku danym, pierwszy począł się pisać książęciem Koreckim.

Iwan Wasilewicz x. Koreckj miał synow Fiedora, Iwana, Wasila, Lwa, Alexandra; insi bezpotomnie zeszli krom Iwana i Fiedora.

Iwan Iwanowicz Koreckj za Zygmunta I listem krolewskim 1539 zagrzany, barzo wiele swym kosztem dokazował przeciw Tatarom; córkę wydał za kniazia Massalskiego.

Fiedor Iwanowicz Koreckj po wielkich odwagach swych [14] przeciw Tatarom, wziął w nagrodę od krola Targowiec. Miał w małżeństwie knehynią Zyzemską, a z niey syna Bogusza.

Bogusz Fiedorowicz x. Koreckj, wojewoda Wołyńskj, starosta Łuckj, Brasławskj, Zytomirskj, odważny wojownik Tatarow, o czym świadczą listy Augusta krola z wielkim oświadczeniem wdzięczności pisane 1549 i 1550. W sławnych z Moskwą bitwach pod Wł., y w polach Iwańskich był osobą swą z ludem własnym. Zamki Winnicę 1531 y Brasław 1550 swym kosztem naprawił. Vmieraiąc konia y łuk, ktorých szczęśliwie na woynach vżywał, krolowi posłał, a syna młodego Ioachima polecił w opiekę Iana Hieronima Chodkiewicza y x. Michała Alexandrowicza Czartoryiskiego.

Ioachim Boguszewicz x. Koreckj, sławny wielce przeciw Tatarom y rokoszanom rotmistrz I. K. M. z Chodkiewiczowny zostawił synow Samuela i Karola, córki Lewinią Hlebowiczową, kasztelanową Wileńską, Marcibellę x. Radziwiłową Klecką, Izabellę x. Czartoryiską, kasztelanową Wołyńską, Helenę Marcinową Kalinowską wojewodzinę Czernichowską.

Samuel Iakimowicz x. Koreckj w expediciach przeciw Tatarom y Turkom odważny rycerz, po kilkakrotnym poimaniu swym, naostatek wzięty pod Cieczorą w Wołoszech, zadawiony iest w Carogrodzie. Tylko corkę z Mohilanki zostawił, która była za Leszczyńskim.

Karol Iakimowicz x. Koreckj żeglując do Inderlandu, przeięty od ludzi Karola Sudermanskiego xiążęcia, pięć lat w Sztokholmie więzienie cierpiał. Tam wczyniwszy ślub, iż się miał nawrócić od odszczepieństwa [15] do s. wiary katolickiej, oswobodzony iest na odmianę z Karolem Karolzonem. Wrociwszy się do domu, Lissowczykow brojących na Wołyniu, zniósł. Miał za sobą Annę Potocką, z której zostawił synów Samuela, Karola, Aleksandra.

Tegoż kleynotu zażywał syn Gedimina, brat Olgerda, Koryat xiąże Nowogrodzkie na Siewierzu y potomstwo iego.

Alexander Koryatowicz xiąże Podolskie.
Koryatowiczowie Konstanty brat iego, także xiąże Podolskie, stanąwszy elektem na królestwo Polskie, nie chciał dla korony Ruskiej religię porzucić.

Jerzy x. Koryatowicz był hospodarem Wołoskim y Multańskim.

Hleb y Siemion x. Koriatowiczowie roku 1399 polegli w bitwie z Tatarzy nad Worszlą rzeką.

Lingwieniewiczowie Tegoż kleynotu zażywał Siemion Lingwień x. Mściśławskie, brat Jagiela króla. Ten za Witolda hetmanil nad woyskami iego y ziemię kniazia Rzezańskiego zwoiował.

Jerzy Siemionowicz, x. Lingwień, broniąc strony x. Swidrigela, od Zygmunta Kieystutowicza w. x. Litewskiego w bitwie pod Osmianą poimany, z oyczyzny wyzuty, w więzieniu zmarł w Trokach. Syn iego Ian Iuriewicz za Kazimierza Jagielowicza w. x. Lit. przywrócony iest do xięstwa Mściśławskiego roku 1463.

Michał Lingwieniewicz x. Mściśławskie za Zygmunta I przy kniaziu Michale Glińskim z xięstwem swym Moskiewskiemu się poddał. Iesli potomstwo iego zostaje w Moskwie, wiedzieć nie mogą; w w. x. Litewskim niemasz.

Lubartowiczowie Tegoż kleynotu zażywał Fiedor Lubart, syn Giedymina, xiąże Wołyńskie, Lwowskie. Halickie. Zmarł roku 1397, zostawiwszy synów Dinitra y Michała,

[16] Michał Lubartowicz młodszy Lubarta syn, w wdziale wziął Czartoryisk, z kąd wzięło początek nazwisko **X. Czartoryiskj** x. Czartoryiskich. Synowie iego byli: Iwan, Alexander y Michał, którym iako braci swojej krol Polski y Węgierskj Władysław Jagielowicz osobliwym przywileiem danym 1442 roku, wtwierdził używanie herbu Pogonia ¹⁾.

Iwan x. Czartoryiskie, ieden z przednich panow Litewkich, któryz niemogąc znosić tyraństwa Zygmunta Kieystutowicza w. x. Litewskiego, w Trokach go w zamku w niedzielę kwietnią zabili 1440.

Alexandra x. Czartoryiskiego wspominają Historie, że z hetmanem Litewskim Konstantym x. Ostroskim był y lud swoy przywoził, kiedy nasi we czterdziestu milach za Kijowem Tatar dogoniwszy, 24 tysiące nieprzyjaciół na placu położyli, Imbraina baszę Tureckiego zabili, ośmdziesiąt tysięcy więźniów wybawili roku 1527. Tento boday był potym wojewodą Wołyńskim, ktoremu krol August przywilej nadany na vzywanie herbu Pogonia znowu 1569 nowym przywileiem wtwierdził. Zostawił syna Michała.

Iwana x. Czartoryiskie między posłami *ex ordine baronum et ducum* liczą, którzy byli wyprawieni od Stanow Litewskich 1563 na dokończenie Vniy z Koroną.

Czasow naszych zacny pan x. Mikolay Ierzy z Klewania Czartoryiskj wojewoda Wołyńskj, miał synow kilku, ludzi wielce zacnych. Kazimierz Florian z Klewania Czartoryiskj, mąż osobliwej nauki y powagi, wprzód był biskupem Poznańskim, potym [17] biskupem Kuiawskim. Podczas mieszaniny rzeczypospolitey roku 1655 statecznie przy panu zostawał, woląc raczey w cudzych kątach słaskich tulać się, niż pana odstąpić.

Mikolaj x. Czartoryiski wojewoda Wołyński.

Karol x. Czartoryiski podkomorzy Krakowski.

Dymitr, przezwany Sanguszek, starszy syn Lubarta, był xiążęciem Łuckim y Włodimirskim. Miał wielką **Sanguszkowie** powagę v Carogrodzkich Cesarzow, od których w podarku wziął znaczną częśćkę Krzyża s. Vmarł 1449, leży pogrzebion w Łucku w cerkwi, która iest na zamku. Synowie iego Fiedor y Michał.

¹⁾ (Nie utwierdził Włady: Jage: w tym przywileju XX. Czarto: bo używanie herbu Pogoni było prawem krwi dla nich a nie przywileju; przywrocil tylko ten dom do prawa swego, od ktorego dla zaboystwa Zygmunta byli bracia Michailo i Iwan odsądzonemi.

Dopisek ręką X. Adama Czartoryskiego G. Z. P.) (s).

Fiedor Dimitrowicz Sanguszko x. Łuckie y Włodimirskie, marszałek Wołyńskj, znaczny rycerz. Wspomina go Historia zwycięstw x. Ostrońskiego nad Tatarami. Żonę miał Dezpotownę, z ktorey to zostawił potomstwo:

Dimitr Fiedorowicz Sanguszko, x. Włodimirskie 1553, o porwanie x. Ostroskiey Elżbiety zabity w Czechach od krewnych porwaney. Iarosław Fiedorowicz Sanguszko był od Stanow Litewskich 1569 posłem *ex ordine ducum et baronum* do Korony, zabity jest zdradziecko od Zelecha.

Roman Fiedorowicz Sanguszko x. na Niewiczu y Lokaczach, woiewoda Brasławski, hetman polny w. x. L. odważny wielce y szczęśliwy. Roku 1564 tylko dziewiętnaście set ludzi mając, ośm tysięcy Moskwy w polach Iwańskich zniósł y oboz ich wziął, gdzie Amurat Tatarski hetman poległ, a Srebrny Moskiewski z znacznym szwankiem ledwo wszedł. Roku 1567 dziewięć tysięcy iazdy Moskiewskiey z Wły do Suszy ciągnącey zbił, gdzie hetman ieden Moskiewski Mienszuk zabity iest, a dway Szczorbaty i Boratynski żywo są [18] wzięci z pięciadziesiąt przednich boiar. Roku 1568 Włę zamek wielką odwagą pod Moskałem wziął, na którym dwóch woiewodow y trzystu boiar a strzelcow ośmset pobrał, więźniów swych siłą oswobodził. Działa y chorągwie pobrane krolowi na seymie Lubelskim 1569 prezentował. Vmarł 12 Mai 1571, wieku swego 34; zostawił był syna Romana z Chodkiewiczowny, ale y ten bezpotomnie zszedł.

Michał Dimitrowicz Sanguszko, drugi syn Dinitra, był xiążciem na Kowlu y Koszyrzcu; umarł 1495. Z xiężny Dubrowieckiey zostawił synow: Wasila y Andrzeia.

Andrzej Sanguszko, xiążę na Koszyrzcu, starosta Łuckj, syn młodszy Michała Dimitrowicza, ktorego wspomina Historia roku 1547, miał za sobą córkę Koszyrscy Konstantego x. Ostroskiego: zostawił z niey synow dwoch: Iarosława y Lwa, córek pięć: Marią x. Dubrowiecką, Annę Sapieżyną woiewodzinę Podlaską, babkę Lwa Sapiehy, Zofią x. Czartoryiską, Helenę x. Massalską, Bazilią x. Sokolinską.

Iarosław Andrzeiewicz (drudzy go piszą Alexandrem) Sanguszko, x. na Koszyrzcu, marszałek w. x. L. od Stanow Litewskich był posłem do Korony 1563 na dokonczenie Vniey.

Lew Andrzeiewicz Sanguszko, x. na Koszyrzcu, miał za sobą Ościkownę, z niey syna Hrehora.

Hrehory Lwowicz Sanguszko, x. na Koszyrzcu, wojewoda Brasławskij, miał za sobą x. Hołowczynską, z której się vrodził ostatni tej liniey potomek, Adam Hrehorowicz Sanguszko, x. Koszyrskie, był naprzod wojewodą Podolskim a potym Wołyńskim y starostą [19] Włodimirskim. Vmarł bezpotomnie w Mazowszu wiekszy przed Kozakami z majątności dziedzicznych.

Wasił Michałowicz Lubartowicz Sanguszko, xiaże na Kowlu y Iezierzy, drugi syn Michała, darował Kowel krowey Bonie, a od niej wziął za to Smolany, Obolce, Horwol. Żona iego Skorucianka powiła mu syna Hrehorego y córkę Annę Wołowiczową, kasztellanową Nowogrodzką. Vmarł 1558, leży w Kiiowie.

Hrehory Wasilewicz x. Sanguszko z Kowla na Smolanach, miał za sobą Hornostaiownę wojewodziankę Nowogrodzką, zostawił syna Andrzeia y córkę Theodorę, która szła wprzod za x. Giedroycia, a potym za Piotra Stabrowskiego.

Andrzej Hrehorowicz x. Sanguszko na Smolanach, miał małżonkę Sapieżankę, kasztelanę Kiiowską, z ktorey zostawił syna Siemiona y córkę Helenę, kniehinia Żyżemską, podsędkową Minską. Vmarł roku 1590.

Siemion Samuel Sanguszko x. na Białym Kowlu, mąż dzielny. Z młodu rycerską się bawił w expediciach Iłlanskich. Zamek pod Smolanami, Biały Kowel, wielkim kosztem zbudował. Był naprzod kasztelanem Mścislawskim, potym wojewodą Witepskim. Z pierwszej żony Zawiszkankj, dziedziczki na Rakowie, zostawił synow y córki, z drugiey Gosiewskiej, wojewodzianki Smolenskiej, nie miał potomstwa. Synów są imiona: Kazimierz, Hieronim y Ian; córek Katarzyna Stetkiewiczowa, chorążyna Orszańska, Helena zakoniczka Bosych Karmelitow, Elżbieta reguły s. Bened. Efrogyna Szwerynowa y Kristina Rudominowa marszałkowa Brasławska, starościna Vświacka.

Kazimierz x. Sanguszko zabity iest w kraiu Orszańskim w majątności od Moskwy, 1655.

Hieronim x. Sanguszko był naprzod kustoszem [20] Wilenskim, potym biskupem Metonskim, sufraganem y dziekanem Wileńskim, naostatek biskupem Smoleńskim. Fundował collegium soc. Jesu w Minsku. Dalsze zamysły y honory śmierć roku 1657 przecięła.

Ian Sanguszko x. na Smolanach y Białym Kowlu, z dzieciństwa rycerskimi się zabawami bawił. Odważny rotmistrz

y pułkownik I. K. M. młodo barzo zmarł 1652; zostawił z siostrą Kleckiey Radziwiłowney potomstwo: syna Hieronima y córeczkę.

Tegoż kleynotu zażywają kniaziowie Łukomscy na Łukomiu, którzy dom swój prowadzą od siostry króla Jagiella, których tu nie kładę rozrodzenia, bo niżej położę pod herbem Roch.

Tegoż kleynotu zażywał x. Wołodimir Kiiowski, pierwotny syn Olgierda, starszy brat Jagiella. Ten od Orlkowiezy Witolda w. x. Lit. wyrzuty z księstwa Kiiowskiego, Słuck y Kopyl założył. Syn jego Orlko, lubo nietrzymał Kiiowa, pisał się jednak księciem Kiiowskim. Zmarł roku 1455, a po śmierci jego Kazimierz Jagiellovicz król Kiiow na rzeczpospolitą zupełnie odebrał; syny Orlkowie: Siemiona y Michała, dekretem swoim inszemi włościami podzieliwszy, iako napisał Strykowski, wrócił był jednak potem Siemionowi.

Siemion Orlkowiec książę Słuckie po dwakroć był kandydatem na w. x. Litewskie od panów Litewskich obrany. Dwanaście tylko lat mając własnym swym ludem 12 tysięcy Tatarów zniósł, ziemice ich często naieżdżał y wojska szczęśliwie gromił. Wmieściwszy testamentem królowi posłał konia swego y łuk, których na wojnach Tatarskich, Turckich, Moskiewskich zwykł był używać. Zostawił dziedzica Wasila [21] Siemionowicza, a Wasil Jerzego książę Słuckich.

Jerzy Wasilewicz Orlko x. Słuckie, wielki boiownik, iako go Historia roku 1558 zaleca, miał za sobą Tęczyńską wojewodzką Krakowską, z ktorej miał synów trzech: Jerzego, Siemiona y Aleksandra. Jerzy za Augusta własnym kosztem 2200 ludu na ekspedycję Moskiewską stawiał, zmarł młodo 1578. Siemion y Alexander ludzie wojenni podczas ekspedycji Iłlanskich za Augusta, 4 tysiące żołnierza własnym kosztem stawiali. Oba młodo bezpotomnie zmarli. Siemion roku 1559 wziął był w małżeństwo Elżbietę x. Ostroską, zaręczoną p. Gorce, ztąd wiele kłopotów miał. Po ich śmierci księstwo Słuckie spadło na książę Kopylskich.

Michał Orlkowiec drugi syn Orlka, książę Kopylskie, miał syna Siemiona: ten roku 1503 Tatar naieżdżających włości Słuckie nad Vżą rzeką na głowę poraził, więźnie y łupy odbił; tegoż roku zmarł zostawiwszy syna Jerzego.

Ierzy Siemionowicz lat 16 mając, Michała Głinskiego, zdraycę od Slucka odbił. Roku 1511 ośm tysięcy Tatar poraził. Drukiego (s) roku 40 tysięcy Tatar z łupami z Litwy idących, na głowę zbil y trzech carzikow żywo poimał. Był z ludem swym na wyprawach wojennych, kiedy pod Orszą ośmdziesiąt tysięcy Moskwy y pod Lapuszowem dwadzieścia tysięcy Tatar Litewskie woyska zniosły. Co wszystko szerzey wspomina Stryikowskj w przedmowie Kroniki swey. Roku 1527 po zwycięstwie nad Olszanicą z Tatar otrzymanym, zmowiwszy się z Ostafiejem Dasko- [22] wiczem, starostą Czerkaskim, pułkownikiem kozackim, do Czyrkas Tatarskich wpadł y całą hordę Tatarską wyciął. Zostawił syna Ierzego.

Ierzy Iuriewicz Olelko xiaże Sluckie y Kopylskie, zostawił syna także Jerzego, ostatniego po mieczu dziedzica Sluckiego. Ten wziąwszy w małżeństwo Barbarę Kiszczankę, zostawił z nią córkę Zofią księżną, żonę x. Janusza Radziwiła na Dubinkach. Pradziad iey Ierzy Olelko był rodzony Alexandry x. Ostroskiey, prababki xiażęcia Janusza Radziwiła. Bo ta zrodziła x. Konstantego młodszego wojew. Kiiowsk. a Konstanty zrodził Katarzynę, matkę x. Radziwiła Ianusza.

(Narmunth. Tegoż kleynotu z odmianą miasto krzyża na tarczy, vide infra 307, zażywaią Narmunthowie abo Narymuntowie w. x. Żmudzkim, z xięcia Narymunta na Pinsku Giedyminowicza są potomkowie, bowiem niektorzy iego podzielone na części państwo za czasem utraciwszy, przenieśli się na Żmódz y tam się pisali panami na Narmuniach, od imienia zatrzymanego przodka swego nazwawszy włość. Wspominaią dawniejsze pisma Marka Narmuntha civuna Twerskiego w. x. Żmudzkim y innych urzędników. Marcin Narmunth wielce w prawie biegły. Stanisław Narmunth mąż zacny y wczony, sekr. I. K. M. oekonom dóbr p. Lubomirskiego wojewody Krakowskiego, gubernator zamku na Woli. Za Jana Kazimierza króla podczas Kozaczyzny zamek Czorstyn na granicy Węgierskiej świadomemi sposobami, iako ten, który go budował y odwagą odebrał od Naperskiego Abśkadana (iako go inni zowią) zdrayce rzeczyp. y samego tamże zimawszy, oddał x. Gębickiemu, biskupowi Krakowskiemu. Kazimierz mąż rozsądku wielkiego. Synowie iego: Ioseph, za nim Wółkowna stolnikowna Wendenska, Ioachim, rycerz dzielny pancerny w woysku kwarcianym pod znakiem p. Potockiego, starosty Halickiego, trzech w zakonie s. I. Ian, synowie iego: Leonard proboszcz Kieydanski y Władysław s. *th. licenciatus*, gorliwi za chwałę Bożą.

Vide infra 307. Rożynski *sic dictus* od majątności, kniaziowie) ¹⁾

[23]

Abdaniec.

Gasztold za Giedimina 1315 broniąc zamku Kowieńskiego, tamże od Krzyżaków wzięty był.

Piotr Gasztold 1333 ożeniwszy się na Podolu z Buczałą, będąc wojewodą Podolskim, został Chrześcianinem. Tenże za Olgerda będąc w niebytności jego namiestnikiem Wileńskim, wprowadził do Wilna naprzód Franciszkanów, ktorzi iako męczennstwo od zbuntowanego pospolstwa wycierpieli, czytay w Historiey.

Dorgi y Prehind Gastoldowie roku 1401 podpisali się do Vniey z Koroną.

Ian Gasztolt wzwyż mianowany 1410 był hetmanem woysk Litewskich przeciw Krzyżakom. Po śmierci Witolda stawiając przy Swidrigele, gdy Podole nań odzyskać vsiłował, roku 1431 od Polaków iest poimany. V Kazimierza Jagiełowicza w. x. Lit. był ochmistrem; posłany do Podlasza z woyskiem, Zygmuntową factią ztamtąd wypędził. Vczyniony iest od Kazimierza naprzód Trockim, potym Wilenskim wojewodą. Zawaśniony na Polakj, że Podole y Wołyń od w. x. L. odrywali, przyiazni ich y vzywania tego herbu wypowiedział. A gdy Kazimierz zostawszy krolew Polskim, zaniedbywał wrócić Podola, na to Stany w. x. L. nakłaniał, aby za w. x. L. obrali Siemiona Olelkowicza x. Słuckiego. Te iego zamysły śmierć przerwała roku 1460. Synowie iedrzy y Stanisław.

Iedrzy Gasztold marszałkiem nadw. w. x. L. był za Kazimierza. Stanisława zaś kasztelanem Trockim y starostą Zmodz-

¹⁾ Ten cały zanawiasowy ustęp pisany jest pismem nieco odmiennem, chociaż może własną ręką Kojalowicza, lecz z późniejszych lat, na nalepionym kawałku papieru, którym zalepiony został tekst inny, poprzednio w tem miejscu napisany. Po tem następował rysunek herbu Abdańca i początek tekstu, który jednak przy oprawie w ten sposób obcięty został, że z herbu pozostał tylko helm z klejnotem, a z tekstu wierzchołki niektórych liter.

kim wspomina Historia legacji Moskiewskiej, którą on 1490 odprawował od Alexandra do Iwana Wasilewicza, kniazia Moskiewskiego.

Michała Gasztolda koniuszego w. x. L. (za którym była córka kniazia Glinskiego) wspomina Historia roku 1509 za Zigmunta I, iako podeyzzrzanych o zdradę y zprzysiężenie z Glinskim, o co y do więzienia dani byli, ale się ich niewinność iawnie [24] pokazała.

Marcin Gasztold za Kazimierza króla po śmierci Siemiona Olelkowicza x. Shuckiego y Kiiowskiego, pierwszy został wojewodą Kiiowskim; miał za sobą Elżbietę Dowgiałównę herbu Płomieńczyk. Syn iego Woyciech Marcinowicz Gasztold 1501 był marszałkiem w. x. L. nadw. potym podczaszym w. x. L. y starostą Nowogrodzkim. Roku 1505 mężnie zamku Nowogrodka Tatarom obronił. Przywilej cessiy ziemie Drohickiey 1516 dany, wspomina go wojewodą Połockim. Dzieie Moskiewskie wspominają go wojewodą Wileńskim. Syna miał Stanisława.

Stanisław Woyciechowicz Gasztold barzo stroyno y dostatnie roku 1515 prowadził Zygmunta I na zjazd z królem Węgierskim, Czeskim y cesarzem Rzymskim do Preszburga y Wiednia. Vmarł 1542 wojewodą Trockim bezpotomnie; żona iego Barbara Radziwiłówna szła za króla Augusta.

Tegoż kleynotu zażywaią różne domy insze.

Beynartowie Beynartowie w x. Zinodzkim, ale o tych będzie niżej pod odmiennym Abdankiem.

Dowgiało Dowgiałowie w wojewodztwie Trockim, którzy idą od Iana Hawnulewicza. Dowgiało, chorąż. w. x. L. rzeczony Der....*)

Haraburda Haraburdów dom barzo dawny y zacny. Mikołay Haraburda kasztelan Minskj; ten za swe odważne zasługi wziął w nagrodę od I. K. M. y rzeczp. Swisłocz y Ostrow. Synowie iego:

Krysztof Haraburda sędzia ziemski Słonimskj, vmarł bezpotomnie.

Ian Haraburda dworzan. I. K. M. sędzia Słonimskj.

*) Część tego nazwiska zalepiona papierem, nie da się odczytać. Może Der-mout.

Piotra Haraburdę wspomina Strykowski, posła I. K. M. Stefana do Moskwy, gdzie go do więzienia dano y niepuszczono wolno, aż po zniesieniu Moskwy pod Wendą.

[25] Łukasz Haraburda, pisarz w. x. L. odprawował poselstwo do Moskwy 1557.

N. Haraburda archiepiskop Połockj, wzięty na zamku Połockim od Moskwy 1563.

Michała Haraburdę wspominają Posewin y Strykowski pisarzem w. x. L. odprawował poselstwo do Moskwy od królów razem sześć roku 1559, 1560, 1562, 1565, 1570, 1582.

Ierzy Haraburda dworz. I. K. M. mąż godny; za Władysława króla na Smolenskiej expedicyi stawał odważnie. Zostawił synów z Zawiszką: Ianusza y Krysztofa.

Oborski Oborskich dom z Korony, w powiecie Konieńskim. Samuel Oborski naszych czasów mąż godny, podsędek Konieński, potem sędzią był. Syna zostawił Stefana.

Roguski Roguskich dom koronny, w wojew. Połockiem osiadł.

Telszewskich dom Polskiej, tegoż herbu y wdziału z Toczyckimi. Naprzód do Podlasza, potem do Litwy **Telszewski** przeniósł się Piotr Telszewski, ciwun Osmiański z bracią swą Walentym y Andrzejem. Ociec jego Stanisław Telszewski Toczycki. Potomstwo Piotrowe: Ian y Alexander Telszewski.

Michał Telszewski kapłan godny in Soc. Iesv, y Krysztof Telszewski stołu. Nowogrodzki, urodzili się z Alexandra.

Ważynskich dom zacny w x. Zmudzkiem, z Płockiego województwa wyszedł.

Ważynski Bartłomiej Ważynski żołnierz w Inflanczech sławny, podkomorzy Derpski, roku 1606 Derptu długo Szwedom bronił, którzy go z Mansfeldem dobywali, nakoniec wycieczkę uczyniwszy z pola spędził y z obozu wyrzucił. Leży w Wilnie w kościele s. Kazimierza. [26] Synowie jego: Wojciech Ważynski sekr. y dworz. I. K. M. ciwun Dirwianskiej. Bartłomiej Ważynski człowiek godny był praktyką kantorem y dziekanem w kapitule Wilenskiej.

Abdank z przydatkiem.

Ma być Abdank z otłuczonym mieczem, a w hełmie ma trzy pióra strusie.

Tego herbu w x. Zmodzkim używa dom dawny Eygirdow. Elekeya króla Władysława wspomina Iana Eygirda, którego rodzeni: Balcer Eygird, żołnierz sławny y Alexander. Zostawił Ian potomstwo Mikołaja y Stanisława, a Mikołaj Władysława. Stryieczni zaś Iana Eygirda byli Marcian y Paweł Eygird. Paweł na Smoleńsku prochami z basztą

oraz wyrzucony, poległ. Marcian po długich wojennych **Eygird** pod Chodkiewiczem wyprawach zmarł zostawiwszy synów: Ierzego, który na wojnie Moskiewskiej służył, Zygmunta, który na Zmodzi rotmistrzem jeźdźnym przeciw Szwedom był, Michała y Iana.

Abdaniec odmienny.

Strzałą drudzy rozdartą nazywają, ale mym zdaniem ma początek swój od Abdańca, któremu przydane są dwie strzały y w hełmie trzy pióra strusie.

Tak zdawna tego kleynotu używali Beynartowie w x. Zmodzkim, iabeynart ko dotąd znać na różnych monumentach, mianowicie na marmorze w scieinie bursy nazwaney Ambrozjanskiej w Wilnie, na vlicy Skopowey.

Ambroży Beynart kanon. Wilenski, fundator tej bursy y różnych szpitalów.

Maciej Beynart człowiek wielce uczony, bezzenski żywot prowadził.

Stanisław Bartłomieiewicz Beynart skarbný [27] y podkluczny w. x. L. fundował Dominikanow w Poporćiach, collegium soc. Iesv w Poszawszach, w swych majątnościach; potomstwa niezo-stawił.

Florian Beynart, podsędek Vpitskj, mąż godny.

Samuel Beynart, pisarz ziemskj Kowienskj, skarbný w. x. L. zmarł 1648.

Woyciech Beynart kanonik Wilenski, proboszcz Białostockj. Był wprzód kanonikiem Wendenskim y pisarzem kapituły Wilenskiej.

Abszlank abo Łopotow.

Maią być ielce od szabli płaskie, na krzyż złożone, w polu czyrwonym. W hełmie trzy pióra strusie.

Tego kleynotu zażywa takim kształtem dom **Bykowski** dawny y zacny Bykowskich. Różne monumenta ich zasługi wspominają.

Ierzy Bykowski był gońcem od senatu w. x. L. do Moskwy.

Ian Bykowski 1507 gońcem od króla Augusta, tamże obrany zewszystkiego w stolicy.

Ianusz Bykowski chorąży Starodubowskj.

Michał Bykowski w woiew. Nowogrodzkim 1632.

Paweł Bykowski z Zalesia w woiew. Mscisławskim.

[28] Alexander Bykowski chorąży Słonimskj.

Franciszek Bykowski chorążyc.

Ian Bykowski około roku 1648 w woiew. Smoleńskim.

Konstanty Bykowski w woiew. Mińskim.

Bykowski żołnierz zacny, pisarz ziemski Słonimskj.

I inszych ludzi zacnych w tym domostwie niemało.

Michał Bykowski sędzia grodzkj Nowogrodzkj a potym stolnik Brzeskj. Synowie iego: Stanisław zakonnik soc. I. Franciszek, Ioseph, Hilary, Dominik.

Tegoż herbu według x. Okolskiego używają Łopotowie, Łopatowie i Łopatynscy.

Łopot, Paweł Łopot o-
 Łopata, koło roku 1578.
 Łopatynskj Florian Łopa-
 ta około an. 1648
 w wojew. Wileńskim.

Bazyli Łopatynski roku
 1579 imieniem króla Stefana
 ięździł do Moskale, wojnę mu
 ogłaszając.

Wytyżowie w wojew. Brze-
 ściańskim z taką od-
 Wytyż mianą używają:

Woyciech y Paweł
 Wytyż mego wieku tego herbu
 zażywali.

Aksak abo Kara.

X. Okolskj K a r ą nazywa
 herb tym kształtem wyrażony,
 iako widzisz, biały w polu czer-
 wonym.

[29] Tego kleynotu z da-
 wna zażywa dom zacny Aksa-
 kow w wielkim x. Li-
 Aksak tewskim. Po vniy v-
 siadł w wojewodz-
 twie Kiiowskim, idzie z Tatar,
 co y samo przezwisko wyświad-
 cza, bo Tatarzi hana swego
 Tamerlana nazywali Temir-
 aksak.

N. Aksak człowiek godny,
 który córkę wydał za Iana
 Korsaka pisarza Zmodzkiego.

Paprockj fol. 677 świad-
 czy, że tegoż herbu
 Olszewskj z taką odmianą
 zażywa dom Ol-
 szewskich.

[30]

Bawoł.

Ma być czarny bawoł w polu żółtym a w hełmie ogon pawi między dwiema trąbami*).

[32] Ten klejnot przyniesiony iest z Niemieckich stron na przod do Infant, abo Łotewskiej ziemi. Abowiem gdy kupcy

Niemieccy wiatrami z morza zapędzeni do Dzwiny rzeki, te kraie naleźli, na vgruntowanie y rozkrzewienie wiary ś. katolickiej od Urbana IV papieża posłani są dway bracia: Wilhelm y Reinhold Tyzenhawz, ktorzi miasto Rige założywszy, tamże pierwszy kościół chrześcijański wystawili. Wilhelm był pierwszym areybiskupem Ryskim a Reinhold brat iego hetmanem. Ten poraziwszy 16000

Tyzenhawz Rusi w Ingriey, wziął za żonę siostrę kniazia Ruskiego Zophią. Za czasow ich ziemia Iflanska oddana iest i poświęcona Pannie Przenaświetszej, dlaczego wojenne chorągwie zawsze obraży iey miewały.

Wnuk tego Reinholda wczyniony iest od Karła IV cesarza xiążęciem tamtych kraioy y w opiekę cesarstwa Rzymskiego przyięty.

Dzieie dawne Litewskie roku 1279 wspominają, iako w bitwie z Litwą Henryk Tyzenhawz chorąży krzyżacki poległ.

Nakoniec za krola Zygmunta III w wielkim x. Litewskim osiedli.

[30] Gottard Tyzenhaws czasow naszych barzo wielkie osiadłości w Iflanciech porzucił dla dotrzymania wiary panu i oyczynie. Z młodu przy dworze krola Zygmunta III zostawiając, gdy chciał refutować Bellarmina, oświecony od P. Boga, porzuciwszy Luterską confessią, został katolikiem. Był wojewodą Wendenskim. Miał za sobą Zuzanę Sapieżankę, Iana Sapiehy starosty Vswiatskiego, triumfatora Moskiewskiego corkę, z ktorey zostali iego synowie:

Alexander Tyzenhawz starosta Szyrnintskij, chorąży Wilenskj. Syn iego Kazimierz Tyzenhas (s).

Kazimierz brat Alexandra młodo zmarł.

Gottard Tyzenhawz biskup Metonskj, suffragan y kanonik Wileńskij, proboszcz Trabski, opat Hebdowskj, biskup Smolenskj.

Drugiego brata idą:

Ierzy Tyzenhauz mieczny w. x. L.

*) Tu następuje dopisek własnoręczny Kojalowicza, który jednak zmieniony i przepisany jest na osobnej dolepionej karcie, zaznaczonej jako stronie 31 i 32, z których stronica 31 zupełnie pusta a na 32 dalszy tekst zmieniony.

Wilhelm Tyzenhawz starosta Kupiskj.

Reinhold Tyzenhawz rotm. I. K. M. mąż odważny, wspomina go relacja expedicyi woysk w. x. L. przeciw Kozakom y zwycięstwa pod Loiozem. Vmarł młodo.

[31/33] Iędrzey Tyzenhawz starosta Vświatskj, łowczy w. x. L.

Bawola głowa.

Ma być głowa bawola z rogami czarna w połu czerwonym, w hełmie pióra strusie. Niektorzi miasto hełmu kładą czapkę xiążącą.

Tego kleynotu używa dom zacny w w. x. L. Siesickich, który prowadzi linią od Dowmunda xiążęcia Vciańskiego, syna Romunda, w. x. Litewskiego, dla ktorey przyczyny niektorzi w hełmie kładą czapkę xiążącą, a wszyscy zową się Dowmundami.

Pawła Dowmunda Siesickiego wspominają dzieie roku 1581. Paweł Siesickj chorąży Wilkomirskj, rotmistrz K. I. M. na różnych expediciach roku 1605, 1606, 1607, miał synów Stefana y Krysztofa. Z Stefana vrodzili się Ierzy Dowmond Siesickj y Krysztof Siesickj kanonik Wilenski, który w dziecinnych prawie leciech z philosophiey w Akademii Wilenskiej disputacją z wielkim zaleceniem odprawił, y był słusznie vczyniony *magister art. ll. et philos.*

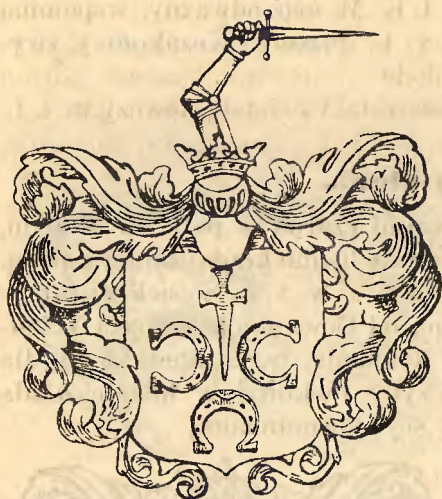

Krysztof Siesickj zadnych nieprzyimował godności *in republ.* kto(re) mu ofiarowano, mąż wielce wymowny y rozsądku dziwnego, zostawił [32/34] synów: Kazimierza, Iana, Rafała y Stanisława.

Malcher Dowmond Siesickj, marszał. Wilkomirskj, miał synów Malchra y Antoniego. Antoni zrodził Kazimierza, człowieka y w naukach wyzwolonych y w dziele rycerskim zaleconego. Brat tego Kazimierza Antoni, młodo ze szkół wyszedzszy, siłą przeciw Szwedom za Gustawa pod Rygą dokazował.

Dowgirdowie też niektorzi tego herbu vżywaią, ale że tego nazwiska są domy herbami rozróznione, nie mogłem wiedzieć, którym właśnie Dowgirdom ten kleynot należy.

[Tu następuje dziesięć wierszy przekreślonych, dotyczących rodu Taborow]

Belina.

Maia być trzy podkowy białe z mieczem otluczonym, w polu błękitnym, a w hełmie ręka zbrojna z mieczem.

[33/37] Tak tego Żeligowskj kleynotu używa dom Żeligowskich w Brzeskim y Grodzieskim kraiu.

Telatyckich zaś dom tak odmienia, bo imie-
Telatyckj cza nie kładzie y podkowy inaczey sporządza, y w hełmie trzy pióra strusie kładzie.

Iana Telatyckiego wspomina konfederacya roku 1587 z województwa Brzeskiego.

Krysztofa, Pawła, Marcina, Macieia, Franciszka, Kazimierza, Andrzeia, Woyciecha, Mikołaja Telatyckich wspomina reiestr tych, którzy do elekcji Jana Kazimierza 1648 podpisali się.

[34/36]

Bełty.

Bełtów za herb różnie używają w w. x. Litewskim. Pierwszy sposób iest: dwa bełty bokiem na krzyż złożone w polu czerwonym, a w hełmie pióra strusie trzy.

Tak zażywają Iodzieszkowie w x. Zmódzkim.

Woyciech Iodzieszko y Iodzieszko syn iego Balcer. Simon Iodzieszko Balcerowicz, ka-plan świeckj.

Kierdey Radzi- Kierdeiowie Radziwonowscy, dom zacny
nowoyskj (s) w woiew. Wilenskim (y) Trockim. Mego czasu
 byli zacni ludzie rodzeni bracia z Wołowiczow-
 ney vrodzeni.

Ian Kierdey Radziwonowski woyskj y sędzia gr. Osmianski, potym pisarz ziemski roku 1629.

Władysław sekr. I. K. M. podst. Grodzien. potym marszałek, człowiek wielce godny, był regentem w kancell. w. bywał marszałkiem poselskim na seymie.

Hieronim Kierdey soc. Iesv, kapłan barzo zacny.

Eustachi Kierdey struke. I. K. M. chorąży Grodzieńskj. Był Mińskim wprzod, potym Zmodzkim kasztelanem. Syn iego

(s) chorąży Grodz. dworz. I. K. M. był regimentarzem woyska powiatowego, gdy Grodno pod Moskwą roku 1660 odzyskiwano. Został potym marszałkiem Grodzieńskim. Poselstwa na seym często bywał (s) y marszałkiem poselskim. Vmarł kasztelanem Trockim 1685.

Drugi sposób tego herbu iest: trzy belty, żelezcami na dół obrócone, na krzyż złożone, na średnim krzyż w polu czerwonym. W hełmie ogon pawi.

[35/37] Takim sposobem tego kleynotu zażywa dom zacny Kolendow.

Ian Kolenda, naszych czasów pisarz ziemski
Kolenda Wileński, mąż wielce godny y u wszytkich

w osobliwym poważaniu dla biegłości w prawie y statku przy sprawiedliwości.

Enoch Kolenda, syn tego Iana, był podwoiewodzym Trockim, potym Wileńskim.

Michała Kolendę wspominaią w r. 1632.

Ierzy Gabriel Kolenda archiepisc. Połockj y Witepski, archimandrita Supraślskj, administrator metropolii Wilenskiej y wszytkiej Rusi, nakoniec metropolita wszytkiej Rusi.

Trzeci sposób jest: trzy belty na krzyż złożone w polu czerwonym, żełęczami do gury kłaść; w hełmie trzy pióra strusie.

Takim sposobem używa dom Pylińskich
Pyliński w Pińskim powiecie dawny.

[33/35]

Biała abo Trzaska.

Ma być w polu błękitnym pułniesiąca białe ze dwiema włómkami otluczonych mieczów; w hełmie, w pawim ogonie tenże herb.

Ten herb z Łomżyńskiej ziemi przynieśli Tyszkowie.

Jakub Tyszka w Mińskim kraju. Syn Michał.

Stanisław Tyszka w x. Zmodzkim około roku 1621.

[35/37]

Bialina.

Herb Polskiej ma być na kształt Iastrzębca, podkowa hakami do góry, z krzyżem, nad nim belt. Pole błękitne. W hełmie pięć piór strusich.

[36/38] Ktoby w w. x. L. tego kleynotu z temi własnościami nieodmiennie zażywać miał, niewiem. Dom Eynarowicz

Eynarowicz wiczow w wojewodztwie Trockim taką odmianę ma, że krzyża nie kładzie, a na mieyscu beltu strzałę rozdartą maluje takim sposobem, iako widzisz, a w hełmie pięć piór strusich.

Andrzej Eynarowicz miał synów Adama i Hieronima.

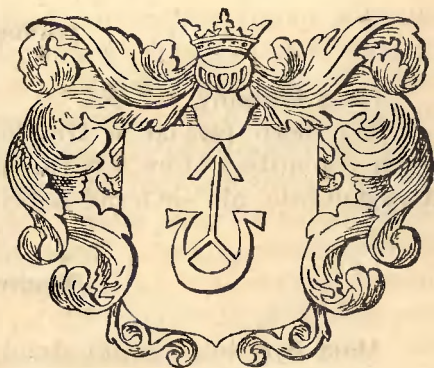
Adam Eynarowicz po długiej służbie v xiążęcia Ostrońskiego, wziął od niego opatrzenie lenne w kraiu Słonimskim.

Hieronim Eynarowicz z młodu rycerską się służbą bawił pod chorągwią Pawła Siecieckiego, chorążego Wilkomirskiego w Inflanciech roku 1605 y 1606, pod Guzowem przeciw Rokoszanom 1607, w Ukrainie 1608 z Strusem przeciw Tatarom, gdzie postrzelony szkodliwie, musiał tey zabawy poprzestać. Zostawił kilku synów, z których dway Stefan y Kazimierz in soc. Iesv młodo pomarli.

Ierzy Eynarowicz w powiecie Ośmianskim.

(Ian Eynarowicz woyskj Mozyrskj w wojewodztwie Trockim. Synowie iego: Ioseph, Michał, Franciszek.

(Chryzstof Eynarowicz w wojewodztwie Trockim. Synowie iego: Chryzstof kapłan w zak. soc. Iesv, Hieronim, Dadzibog, Bogusław).

Biberszteyn.

Ma być róg ieleni czerwony w polu złotym, w hełmie takież róg.

[37/39] Ten kleynot Białkowski z Bieckiego powiatu do Litwy przeniósł.

N. Białkowski w x. Zmodz-Białkowski kim człowiek mądry. Syn iego Mikołaj odprawiwszy wyzwolone w akademij Wilenskiej y zostawszy magistrem *philosophiae*, bawił się na dworze Ossolińskiego kanclerza koronnego. Vmarł młodo.

Chormanskj Chormańscy też tego herbu zażywaią. Dom koronny. Daniel Chormańskj mego wieku.

Bichawa.

Herb koronny ma być ¹⁾.

Ten herb przyjął w Hrodlu Monsztołt. Ieśli ieszcze tego herbu potomstwo które vżywa, niewiem. Są w w. x. L. ieszcze Monsztołtowie, ale się teraz Łabędziem pieczętuia.

Bogorja.

Maią być dwa włomki strzał białe, ieden żeleźcem do gury, drugi ku dołowi, w polu czerwonym; w hełmie paw z rozpuszczonym ogonem, w nosku trzyma włomek strzały.

[38/40] Ten kleynot na siebie y na dom swoy

Wisigin w Hrodlu przyjął ieden z panow Litewskich, Stanisław Wisigin, to iest z Litewska wszytkich broniący.

Ierzy Wisiginowicz dla cudowney w siłach darości, od spoldworzan przezwany Woł, będąc z poczem swoim przy krolu pod Choynicami, gdy krolewskich woysko znieśli Krzyżacy, krola na błotach zapadłego, odstrzelał y bronił roku 1454.

Iurgi Iuriewicz Wołowicz żył około roku 1499, miał synów:

Bogdana, Hrehora y N. Wołowiczow, z których do-

Wołowicz mostwo przezacne spłodzone iest.

Hrehory Wołowicz, syn Bogdana, był wprzód marszałkiem w. x. L. y starostą Słonimskim, kiedy do Moskwy 1562 poselstwo odprawował. Około roku 1569 już był kasztelanem Nowogrodzkim.

Borys Wołowicz, który w cerkwi Grodzienskiej leży, vrodził Piotra Wołowicza, wprzód chorążego, potym podkomorzego Trockiego. Ten z Horodyiskiey zostawił synow pięcią y córek kilka.

¹⁾ Dalej następuje luka na rysunek herbu, którego jednak nie zamieszczono.

Iędrzey Wołowicz in societate Iesv kapłan vezony y kaznodzieia godny, był rektorem collegium Pńskiego y Nieswiskiego y akademiey Wilenskiey, napotym prowincyałem.

Władysław Wołowicz będąc dworzanin. I. K. M. Władysława IV, z pocztem swym pod Smolenskiem od Moskwy poimany, y od hetmana ich Szeyna vezczony. Był potym pisarzem polnym w. x. L. y siła z wielkim swym kosztem przeciw Kozakom rebellizantom 1648 y napotym dokazował. Veczczony zatym iest kasztelanią Smolenską. Gdy Szwedzi y Moskwa z Kozakami Koronę y w. x. L. przez zdradę domową 1655 opanowali, statecznie przy krolu zostaiąc, wołał z oyczyzny vstąpić, niż wiary ku panu nadrazić. Zostawszy woiewodą Witepskim, rotę swe w woysku miewał y regimentuiąc całym woyskiem, Moskwę z Głębokiego wypędził 1658. Roku 1666 w Warszawie na seymie w niebytności swey vezczyniony był hetm. poln. w. x. L. Vmarł roku 1668 w Wilnie.

[39/41] Ierzy Wołowicz, mąż wielce vezony, po peregrinacyi cudzoziemskiey został kanonikiem Wileńskim; vdawszy się potym do Dworu, mianowany był referend. w. x. L. ale idąc na comisią Moskiewską 1656, z wielką rzeczym. szkodą młodo na Polesiu vmarł.

Eustachi Wołowicz wstąpił do zakonu Oycow Bernard. człowiek miedzy niemi godny.

Mikołay Wołowicz namłodszy brat, dworz. I. K. M. młodo vmarł.

Hieronim Wołowicz był woiewodą Nowogrodzkim. Syn Hieronima Samuel Wołowicz kasztel. Nowogrodzki, star. Mołeczackj, pułkownik przeciw nieprzyjaciółom odważny i szczęśliwy, na swoje zbytnie hojny. Wspomina go osobiłwie Historia roku 1602. Zostawił tych synów:

Hieronim Wołowicz,

Alexander Wołowicz człowiek zacny, wprzód pisarz Nowogrodzki, potym chorąży Wileńskj, vmarł 1660.

Młodzi ich bracia: Samuel, Piotr y Ierzy.

Hrehory Wołowicz, syn Iuria, leży w cerkwi Grodzienskiey.

Iwan Hrehorow syn był koniuszym w. x. L.

Iwan Iwanowicz syn koniuszego, marszałek w. x. L. starosta Grodzienski. Dzieie Moskiewskie wspominaią go roku 1566. Z pierwszej żony Mariny Mielezkowny zostawił syna Hieronima; z drugiej Anny Kopciowney: Iędrzeia, Eustachiego, Pawła y corki.

Hieronim Wołowicz będąc pisarzem w. x. L. iezdził z Zygmuntem do Szweciey 1598. Potym był podskarbin w. x. L. y sta-

rosta Kobryńskim. Zbudował most na Niemnie pod Grodnem. Vmarł w doyrzrałym wieku będąc starostą generalnym x. Zmodzkiego. Córkę tylko zostawił, która szła za x. Alexandra Radziwiła na Nieświeżu, natenczas woiew. potym marszał. w. x. L. z ktorey vrodził się x. Michał wprzod podezaszy w. x. L. potym woiew. Wilenskj, podkanclerzy y hetman polny w. x. L.

Iędrzey Wołowicz chor. w. x. L. drugi syn Iwana, sławnym y szczęśliwym bywał pułkownikiem, constitucia 1611 wspomina go ciwunem Dirnianskim, sędzią w. x. Zmodzkiego, starostą Plotelskim.

Eustachi Wołowicz 3. syn, wprzod był kustoszem Wilenskim, proboszczem Trockim, opatem Lubieńskim, podkanclerzym w. x. L. nakoniec biskupem Wilenskim. Senator u wszytkich stanow [40/42] wielkiey powagi. Odprawował od Zygmunta III poselstwo do Pawła V papieża y do w. xiążęcia Hetruriey. Mąż słodkiey wymowy, wysokiego rozsądku, osobliwey świętobliwości. Vmarł 1630. Historik koronny Piaseckj nazywa go osobliwą ozdobą narodu Litewskiego. Fundował kaplicę y probostwo w kościele s. Stanisława przy katedrze.

Paweł Wołowicz rodzony biskupa, był wprzód podkomorzym Grodzieńskim, potym podskarbin nadw. w. x. L. miał za sobą córkę Hieronyma Chodkiewicza kasztelana Wilenskiego, zostawił syna Eustachiego.

Eustachi Wołowicz, stolnik w. x. L. starosta Plotelskj, rotmistrz IKM. vmarł 1659, miał za sobą Sapieżankę, woiewodziankę Nowogrodzką, zostawił z niey potomstwo: corka szła za Piotra Paca starostę polnego x. Zmudzkiego, starostę Wielońskiego etc. Synowie Ewstachiego bezpotomnie pomarli.

Marcian Wołowicz pis. ziemski Wilenskj, mąż zacny, zostawił potomstwo z Pacowney. Synowie iego:

Wincenty Wołowicz, archidiakon Zmudzki, kanonik Wilenskj, sekretarz w. x. L. *praepositus infulatus* Geranonski.

Trzeci syn Iuria Iuriewicza Wołowicza miał Eustachiego y Hrehora.

Ostafiey Wołowicz marsz. y pisarz w. x. L. był nieraz posłem do Moskwy. Dzieie Moskiewskie roku 1569 wspominaią go podkanclerzym w. x. L. Przy teyże pieczęci zostaiąc był kasztelanem Trockim. 1576 wspomina go iako przytonnego z swym ludem historia dobywania Vświaty. 1580 vmarł kanclerzem w. x. L. będąc oraz y kasztel. Wileńskim, starostą Brzeskim, Kobryńskim etc. Syna nie zostawił.

Hrehory brat Ostafieia, Wołowicz, był wojewodą Smoleńskim. Synów dwóch miał a corek 4. Apolonia szła za Kopcia, druga za Sokolińskiego, trzecia za Bogd. Ogińskiego, czwarta za Stetkiewicza.

Roman Wołowicz syn Hrehorego, starosta Rohaczewski, miał za sobą wprzód x. Zbaraską, potym Helenę Sapieżankę. [41/43]. Synowie bezpotomnie pomarli. Córka z pierwszej żony szła za Dadziboga Kierla, druga z wtorego małżeństwa za Grzegorza Korsaka.

Piotr Wołowicz, Romana brat, czesn. w. x. L. zostawił tylko córkę, która była wprzód za K. Hołowczyńskim, potym za Połockim.

Thomasz Stanisław Wołowicz mąż zacny, y innych wiele teyże rodziny.

(Karol Wołowicz starosta Frylanskj, obożny w. x. L. Żona jego Maryanna Naruszewiczowna, podkancelerzanka w. x. L.)

Paprocki w książce nazwaney Gniazdo Cnoty fol. 1171 twierdzi, że tegoż herbu używają:

Maciejewicz Maciejewiczowie w Osmiańskim powiecie.

Boleszczyc v. Iastrzębiec fol. 94.

Bończa abo Iednorożec.

Ma być biały iednorożec wspięty w biegu. Pole błękitne, w hełmie puł iednorożca.

Tego kleynotu dawno zażywa dom w Piskim po- [32/44] wie-
Charlinskj cie y w wojew. Nowogr. Charlinskich.

Mikołaj Charlinskj podkomorzy Łuckj, miał za sobą Dowoyniankę, z której ci byli synowie:

Ian Charlinskj podkomorzy Łuckj,
Siemion Charlinskj rotm. I. K. M.
Szczęsny Charlinskj sekr. I. K. M. y
Krysztof.

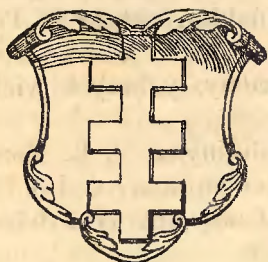
Naszego czasu człowiek zacny Ian Charlinskj był podwoiewodzym y wojtem Nowogrodzkim.

Kulwinskj Kulwińskich dom rozrodzony w powiecie Kowieńskim, miał wielu ludzi zacnych tego herbu. Nazwisko wzięli od majątności Kulwie, w tamtym kraju leżącej.

Stogniew Ian Stogniew tegoż herbu, z Korony do Litwy się przeniozszy, w Kowieńskim powiecie osiadł.

Boycza abo Modzela.

Mają być trzy krzyże białe w polu czerwonym, w helmie trzy pióra strusie.

Tego kleynotu używał **Babinskj** Babinskj, rotmistrz IKM. w woysku Litewskim za hetmaństwa w. x. Ostroskiego.

Brodzic.

Mają być trzy krzyże abo miecze otłuczone złote, sztychami do siebie obrocone, w polu czerwonym, w polu trzy pióra strusie.

Z tym herbem z x. Mazowieckiego do w. **Radziminskj** x. Litewskiego przyszedł Kasper Radziminskj, o którego przodkach czytaj v Paprockiego pod tym herbem. Ten po

długiej służbie, wziął od króla znaczne imona w Litwie y w Kiowszczyźnie.

Franciszek Radziminski syn Kaspra, był podkomorzym Połockim, pułkownik I. K. M. dzielny za króla Augusta. Tego iż pospolstwo zwało Froncem, potomstwo jego też nazwano Fronckiewiczami.

Michał Fronckiewicz Radzimiński podkom. Połockj, pulk. I. K. M. za Stefana siła dokazywał odważnie pod Toropcem, Sitem, Nieszczerdą. Pierwszą żonę miał rodzoną Lwa Sapięhy,

z której zostawił trzech synów: Krysztofa, Mikołaja, Ierzego a dwie córki, z których jedną wydał za Makowieckiego, drugą za Talusza kasztell. Zmodzkiego. Z drugiej żony Kaweczynskiej miał syna Iana.

Krysztof Fronckiewicz dworz. I. K. M. z vsarskim swym poczem był w Moskwie przy Stefanie krolu, wracając się z wojny zmarł bezpotomnie.

Mikołaj Fronckiewicz, dworz. I. K. M. Zygm. III, chorąży nadw. w. x. L. roty w Inflanciech odważnie prowadził. Synowie jego Bogdan stolnik Trockj, Władysław y Michał.

[44/46] Ierzy Fronckiewicz dworzan. I. K. M. Zygm. III. był woyskim, sędzią, potem nakoniec marszałkiem Lidzkim. Do Infant prowadził pułk voluntariusow y był z niemi w potrzebie pod Białym Kamieniem 1604. Z Kowaczyńskiej podkomorzanki Minskiej, miał synów Michała, Ianusza, Krysztofa y córki dwie: jedna z nich była za Stetkiewiczem, kasztell. Nowogrodzkim, druga za Zienowiczem.

Michał Ierzego Fronckiewicz, stolnik Połockj, służył długo w Hollandiy z Mawrycym. Zmarł 1649. Miał za sobą Klonowską, wojewodziankę Brzeską, z której zostawił synów: Kazimierza y Dawida.

Kazimierz Fronckiewicz Radzyminski ciwun Weswianskj, starosta Krewski, miał za sobą Naruszewiczównę, podskarbiankę nadworną w. x. L. (capitaneus Lidensis, mareschaleum tribunalis m. d. L. . . . bis an. D. 1683 et an. 1688).

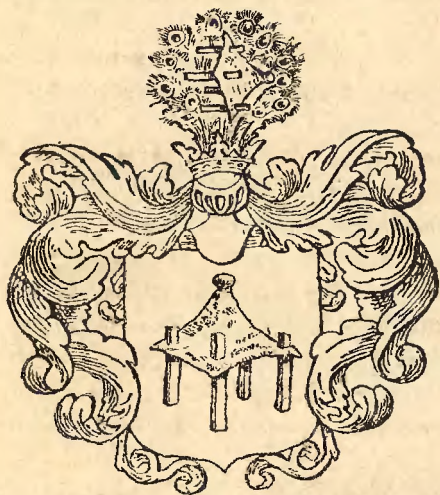
Ian Fronckiewicz, czwarty syn Michała podkom. Płockiego, chorąży Lidzkj, dworzanin I. K. M. w Wołoszech stawiał znaczny poczet, w Inflanciech sto kopiynika. Miał za sobą Naruszewiczównę, z której zostawił synów: Macieia i Stefana.

Maciej Fronckiewicz, chorąży Nowogr. służył za Władysławą pod Smoleńskiem. Przeciw Kozakom Zaporozskim porucznikował pod chorągwią hetmańską vsarską 1660 powiaty mężnie przeciw Moskwie gromadził. Zona Rogalska. Synowi imie Paweł.

Stefan Fronckiewicz dworz. I. K. M. znaczne poczty stawiał przy boku Władysława pod Smolenskiem, y przy boku Iana Kazimierza pod Zborowem.

Żochowski Tegoż kleynotu zażywali w wojewodztwie Wileńskim Żochowscy. N. Żochowski pleban Wileńskj. Władysław Żochowski synowiec tego. Alexander Żochowski. Syn Alexandra Cyprian Żochowski. (Archim. Leszczynskj, coadiutor archiep. Polot.)

[45/47]

Brog abo Leszczyc.

Ma być brog żółty a brożyny białe, w polu czerwonym, w hełmie, w pawim ogonie tenże brog bokiem leżący.

Ten kleynot

Klonowskj z Korony do w. x.

L. przyniosł dom

Klonowskich.

Hrehory Klonowskj mąż godny. Syn iego:

Ioseph Klonowskj bez czwiczienia szkolnego przyrodzoną swadą wielki krasomowca, sekr. IKM. stolnik Połocki. Po różnych swych rzeczyp.

przysługach y panu, wezyniony iest kasztelanem Witepskim, potym woiew. Brzeskim. Miał za sobą Radzimińską herbu Lisy. Tylko córkę zostawił, która szła za Fronckiewicza Michała.

Charyton.

Gniazdo enoty twierdzi, iż ma być litera tak wyrażona VE, w polu błękitnym; ale dowodnie wiem, że teraz kładą literę tak jako tu wyrażam, w polu czerwonym. W hełmie 5 piór strusich.

[46/48] Ten kleynot starodawny z Gre-

Charytonowicz ciey do Litwy przyniesiony

iest od przodka Charytonowiczów, którzy się potym od rzeki y majątności w Nowogrodzkim woiew. nazwaney Obrina, poczęli się zwać Obryńskimi.

Obryńskj Ian Charytonowicz Obryńskj za

Augusta chorąży Nowogrodzkiej, zostawił synów Andrzeja y Symona.

Andrzej Ianowicz Obryńskj pisarz w. x. l. 1570 był posłem do Moskwy, iako czytasz w Historii Gornickiego.

Krysztoff Dominik Obryński podkom. Nowogr. potym refer. w. x. L. Syn iego Ian Karol dworz. I. K. M.

Andrzej Obryńskj brat Krysztofa, sędzia Nowogr. ziemskj, mąż wielkiego rozsądku, statku y sprawiedliwości. Synowie iego: Michał Obryńskj, kanon. Smoleńskj, pleb. Mohilewskj; Stanisław Obryńskj, wielkiey nadzieie młodzian, prędko vmarł;

Krysztof Antoni Obryńskj sekr. I. K. M. był wprzod podst. Wolkomyrskim, potym podkom. Nowogr. pisarz dekret. w. x. L.

Kazimierz Obryńskj ord. Min. com. człowiek vezony,

Felician Obryńskj.

Cholewa.

Ma byc miecz otluczony miedzy dwiema kłanurami w polu czerwonym, w helmie pięć piór strusich.

Ten kleynot przyniesiony z x. Mazowieckiego do Litwy od Czermieńskich.

Ierzy Czermieńskj około roku 1632 w powiecie Pińskim.

Kitnowski (Piotr Kitnowski s. I. z Chełnińskiej).

[47/49]

Ciołek.

Ma być wół czerwony w polu białym, w helmie pul wołu.

Ten herb w Hrodlu przyięli na się y domy swe Woydziło Koszyłowicz

szyłowicz.

Czuszulowicz Ian Ewild Czuszulowicz. Iesliby kto ieszcze z ich potomstwa zostawał, wiedzieć nie mogłem.

Żardeckj Żardeckich dom w kraiu Pińskim.

N. Żardeckj podst. Brzeskj. 1663.

Dąbrowa.

Ma być biała podkowa w polu błękitnym ze trzema krzyżami złotymi. W hełmie skrzydło strzałą przeszyte.

[48/50] Tego klejnotu różne domy zaczęły w w. x. L. zażywać.

Ciechanowieccy w województwach osobliwie Mściławskim Ciechanowieckj Witepskim.

Nikodem Ian Ciechanowieckj podstoli w. x. L. starosta Mińskj, roku 1541 był posłem do Moskwy.

Andrzej Ciechanowieckj, którego wspominają dzieje 1590.

Ian Ciechanowieckj, sędzia ziemski Orszański, 1634.

Krzysztof Ciechanowieckj podstoli Mściławskj, potem starosta y wojew. Mściławski. Synowie jego:

Mikołaj Ciechanowieckj wojew. Mściławski,

Samuel Ciechanowieckj starosta Mścił. podwojewództw Smoleński, gdy mu małżonkę wzięła na Bychowie Moskwa, on się też przeniósł do Moskwy.

Olbrycht Ciechanowieckj, marszał. Orszański.

Iakimowicze w Wołkowyskim powiecie.

Bazyli Iakimowicz ¹⁾, łowczy Wołkow.

Ian Iakimowicz podsęd. Wołkow. Syn jego
Iakimowicz Ian Iakimowicz, z którego wrodzony Mattheusz pleban Hniesznieński.

Karasiowie w województwie Trocki y Nowogrodzkiem.

Karaś Alexander Karaś roku 1632.

Mikołaj Karaś roku 1642.

Kiszkow dom możny y zacny, któremu dał początek szlachcie Polski Zgierskj herbu Dąbrowa. Ten będąc w w.

Kiszka Zgierskj x. Litewskim na dworze Iana Białego, hetmana,

¹⁾ „Bazyli Iakimowicz“ przekreślone, lecz gdy „łowczy Wołkow.“ pozostawione, to znać, że przekreślenie nastąpiło tylko przez pomyłkę.

Kiszką od samego pana y spoldworzan przezwany, wziął w małżeństwo córkę pana swego, dziedziczkę dóbr wszytkich.

Stanisław Kiszka roku 1442 hetmanem będąc, 15 tysięcy Moskwy poraził.

Stanisław drugi Kiszka był marszałkiem nadw. w. x. L. y starostą Lidzkim, potym hetmanem polnym y wojewodą Smoleńskim. 1496 za Alexandra Wołochy poraził, 1497 był posłem do Moskwy, 1499 wzięty nad Wiedruszą z inszemi pany do Moskwy, oswobodzony wkrótce z więzienia, 1502 Moskwę od Smoleńska odbił, 1503 pomógł swoją osobą y własnym ludem x. Siemionowi Słuckiemu [49/51] Tatary gromić. 1505 mocno stanął przeciw Alexandrowi królowi broniąc praw y wolności. 1506 przez swego regimentarza kniazia Michała Glińskiego zbił Tatary (chorym sam będąc) pod Kleckiem.

Piotr Kiszka, brat tego Stanisława, wojewoda Połockj, starosta Drohickj, szczęśliwie 1521 y 1526 roku poselstwo do Moskwy odprawował. Synowie iego Stanisław y Mikołay.

Mikołay Piotrowicz Kiszka podczaszy w. x. L. starosta Drohickj, Mielnickj, Bielskj, potym wojew. Podlaskj, nie zostawił syna.

Stanisław Piotrowicz Kiszka wojew. Witepskj, starosta Brzawskj. Wspominaia go dzieie 1544 y cessa ziemi Bielskiej 1547. Był posłem do Moskwy 1548, zmarł 1552. Synowie iego: Ian y Stanisław z Anny Radziwiłowney starościanki Zmodzkiej.

Ian Stanisławowicz Kiszka 1576 będąc krayczym w. x. L. odprawował od Stanow Litewskich do Stefana króla, przyjmuiąc go za w. xiążę Litewskie. Był potym podczas. w. x. L. Zostawszy starostą Zmodzkim pod Wielkie Łuki swym kosztem Stefanowi 400 iazdy 120 pieszych stawil. Około roku 1589 iuż był kasztelanem Wileńskim. Syna nie zostawił tylko córkę, która szła za Iwanowskiego.

Stanisław Stanisławowicz Kiszka z przyrodzenia głuchy y niemy, dziwną sprawą Bożą przez syna swego do wiary ś. nawrócony y od Bened. Woyny, bisk. Wileńskiego do Kościoła przyięty. Godności żadnych przyjmować niechciał. Miał dwie córki, z których jedna szła za Krysztofa Radziwiła, druga Krysztofa Chodkiewicza. Synowie zaś ci byli:

Mikołay Kiszka wojew. Mścislawski, kasztelan Trockj, spuścił potym to krzesło y został podskarb. w. x L. Fundował w Iwiu Bernardynow. Zmarł bezpotomnie.

[50/52] Krysztof Kiszka podcz. w. x. L. wojew. Witepskj, tylko trzy córki zostawił: jedna szła za Słuszkę wojew. Trockiego, druga za Kierła marsz. Starod. trzecia za Zyżemskiego.

Ianusz Kiszka służył z młodu rotę swym kosztem, stawiając zwłaszcza 1604 pod Dinamentem, 1609 pod Białym Kamieniem. Względem których zasług rzeczposp. 1623 na seymie darowała mu pewną sumę na Bolnikach. Był hetm. poln. w. x. L. y wojew. Połockim, potym hetmanem wielkim. Nie zostawił potomstwa.

Stanisław Kiszka starszy ich brat był biskupem Żmudzkiem, mąż wielce uczony y ludzki. Z dobr. dziedzicznych suffraganią Żmudzką fundował y intrat biskupich przyczynił. Na tych zesła linia męska Kiszaków ¹⁾.

Ławksminowie w x. Żmudzkiem.

Andrzej Ławksmin czasów króla Augusta.

Ierzy Andrzeiewicz Ławksmin komornik Żmudz-
Ławksmin ki, służył za Stefana króla pod Połockiem. Synowie
iego:

Ian Ławksmin na żołnierskiej pod Smolenskiem za Zyg. III
od Moskwy poległ.

Mikołaj Ławksmin służył z Chodkiewiczem, był w potrzebie
pod Kirchholmem.

Zygmunt Ławksmin in soc. Iesu, kapłan wielce zacny s. th.
d. w łacińskim y greckim języku wielce biegły. Pożył długo the-
ologię w Wilnie y w Bronsbergu. Rządził collegium Płockie, Po-
łockie, Krozkie.

[51 | 53] Młodzianowscy z Ciechanowieckiej ziemi do w. x.
Lit. przenieśli się z tymże kleynotem.

Woyciech Młodzianowski y synowiec jego
Młodzianowski Stefan pierwszy do Litwy przyszliz. Synowie
Woyciecha:

Wacław Młodzianowski soc. Iesu wracając się z Rzymu po
skonczoney tam theologii z wielkim dowcipu zaleceniem, w dro-
dze zmarł.

Alexander y Felician Młodzianowski, ludzie zacni.

Andrzej Młodzianowski soc. Iesu kapłan.

Stefan też Młodzianowski, brat tych stryieczny, zostawił syna
Stefana.

Talko Porzeckj

Talkowie Porzeccy w Nowogrodzkim woie-
wództwie tegoż herbu używają.

¹⁾ Następuje trzy wiersze wykreślone, dotyczące Karasiów.

Ierzy Talko Porzeckj za Stefana sławny żołnierz. Synowie jego: Benedykt, Hieronim, Fridrich. Benedykta syn Thomasz Talko Porzecki in Soc. Iesv kapłan zacny, s. th. d. poeta y orator sławny. Rządził collegium Połtowskiem y tam powietrzem młodo zmarł. Brat jego rodzony Andrzej Talko Porzeckj.

Dąbrowa odmienna.

Możerkowie odmiennie tegoż herbu zażywaią, Możerka przydając do niego gwiazdę y strzałę tym kształtem, iako tu widzisz.

[52/54] **Dębno.**

Ma być krzyż biały w czerwonym polu z Abdańcem w ostatnim rogu; w hełmie między dwiema trąbami kościelny krzyż.

Ten klejnot przyjął w Hrodlu Koreywa. Potomstwo jego zostawa jeszcze w kraju Vpitskim y Osmianskim.

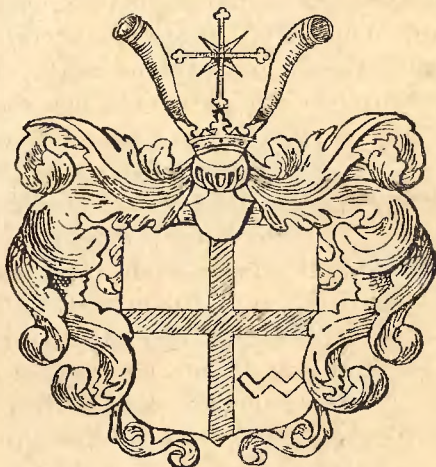
N. Koreywa pod-Koreywa star. Vpitski, tego herbu moich czasów.

Denis.

Ma być w polu błękitnym krzyż złamany nad gwiazdą. W hełmie pięć piór strusich.

Tego klejnotu zdawna używaią w województwie Brzeskim Denisowiczowie.

[53/55] Piotr Denisowicz, którego wspomina constitucja 1648 tego herbu, pogrzebiony jest w Kobryniu w kościele farskim.

Deszpot.

Ma być w polu czerwonym polowa pierścienia a nad nim krzyż. W hełmie ptak trzymający w nosku pierścień z kamieniem.

Ten kleynot przyniesiony do w. x. Litew. z Serbiey przez Deszpotę Zenona Bratoszyna około roku 1380. Ten Deszpot iako świadczy Gniazdo Cnoty idzie od Bratosiusza xiążęcia Serbskiego y Bosnenskiego,

fundatora w Bosniey miasta rzeczonego Bratia. Syn iego Zeno Bratosin za vsługi żołnierskie państwu Rzymskiemu, był obwołany Augustem, to iest towarzyszem cesarstwa roku 476, a brat iego rodzony zostawał na Serbii y Bosni. A Zenowe potomstwo znowu się nieprędko ze Włoch do oyczyzny powrócili y Wołoską ziemię opanowali. Aż przed Tamerlanem wchodząc do Witolda się wdał mianowany Deszpot Zeno. Syna iego w Litwie **Zienowicz** z Ruska zwano Zieniew, ztąd nazwisko Zieniowiczow abo raczey Zenowiczów początek swoy wzięło y było w tey familii ludzi wiele barzo zacnych.

Iurii Zieniow wojewoda Smoleński.

[54/56] Michał Zienowicz wojew. Mściśławskij.

Stanisław Zienowicz hetman polny w. x. L.

Ierzy Zienowicz starosta Brasławskij, odprawował poselstwo do Moskwy 1494, zostawił potomstwo.

Mikołaj Zienowicz w bitwie nad Wiedrusą przegrana, od Moskwy wzięty 1499. Syn Mikołaja:

Ierzy Mikołajewicz Zienowicz był pisarz w. x. L. Syn iego Ierzy Iuriewicz Zienowicz pułkownik zacny, był kasztelanem Smoleńskim y Połockim, star. Propoisk. Cieciersk. Za Augusta 1559 naznaczony był od niego regimentarzem na odbieranie zamków Iflanskich, w zakładzie podanych. 1560 regimentował w Inflanciech całym woyskiem Litewskim. Z młodu ćwiczył się w dziele rycerskim pod królem Ianem Węgierskim. W domu żadney okazyi nie omieszkał z ludem swoim, iako 1565 w polach Iwańskich, 1567 z Romanem Sanguszkim, gdy Srebrnego znoszono. Nadto będąc starostą Dzisneńskim y Lepolskim, sam swym tylko ludem

pod Lepłami kilka tysięcy Moskwy zniósł. Z Hlebowiczowny wojewodziańkj Wilenskiej zostawił syna Krysztofa y Iana.

Krysztof Zienowicz wojewoda Brzeski, starosta Ciecierski y Propoyski, odważny za Stefana pułkownik, pod Wielkie Łuki z swemi wojsko krolewskie poprzędził y nieprzyjaciela vprzątnął. 1599 był commissarzem do vgoty Zygmunta III z arcyciąż. Maximilianem. Zostawił syna Mikołaja y córkę, która szła za Alex. Słuszkę, wojew. Trockiego.

Mikołaj Zienowicz kasztel. Połockj, rycerz y pułk. I. K. M. wielce sławny. Zawsze swym własnym kosztem służył y za przysłowie to miał: rzeczypospolitey winieniem iest to, co od niey mam; a ponieważ dla niey krwi y zdrowia nieżałuję, nietrzeba nie żałować. Zabity iest pod Chocimem od Turków. Syna zostawił; córka iedna szła za Pawła Sapiehę, potym wojew. Wileńskiego, druga za x. Albrychta Radziwiła, kasztelana Wileńskiego.

[55/57] Ian Zienowicz drugi syn Iuria kasztelana Połockiego, wprzod stolnik w. x. L. potym kasztelan Witepski około roku 1598. Synowie iego: Ierzy, Michał, Abram, Stanisław.

Ierzy Zienowicz sędzia ziemskj Wilenskj, zostawił tych synów: Iana, Stanisława y Ierzego.

Ian Zienowicz marszał. Osmianski, dworz. I. K. M. ma z Pacowney syna.

Stanisław Zienowicz pods. Wilkom. potym podkom. leśniczy Wilkirski, ma potomstwo.

Ierzy Zienowicz, dw. I. K. M. woyskj Wileńskj, zabity bezpotomnie.

Michał Zienowicz, żołnierz z młodu, zostawił syna Piotra.

Ierzy Zienowicz starosta Opeskj, sławny pułkownik. Otruty od zazdrościwych podczas konwokacy 1648.

Abram Zienowicz aż do śmierci prawie z konia nie siadał. Długo nosił chorągiew husarską hetmańską.

Samuel Zienowicz chorąży Mścisławski 1627.

Stanisław Zienowicz podkom. Osmianskj.

Dolanga.

Ma być podkowa biała z krzyżem na wierzchu, w pośrodku podkowy belt na dół żelezcem. Pole błękitne. W hełmie strzała przez skrzydło.

Ten kleynot przyjął w Hrodlu na się y na dom Monstwild swoy Monstwild. Ieśli ieszcze zостаie iego potomstwo

Komorowski Ierzy Komorowski pisarz ziemski Wilkomirskij 1607, dzieje go wspominają. Synowie jego:

Ian Komorowski pis. ziemski, potem sędzia Wilkomirskij, mąż dzielny, rotmistrz y pułkownik I. K. M. sławny, na Inflanckich expediciach.

Samuel Komorowski chorąży Wilkomirski, potem starosta Wilkomirskij y oboźny w. x. L. z młodu aż do śmierci rycerskich zabaw nieomieszkiał. Bywał rotmistrzem y pułkownikiem szczęśliwym. Pod Łoiowem siłą pomógł do zwycięstwa nad Krzyczewskim hetm. kozackim, gdy w bitwie z tyłu nań nadciągnął. Po wzięciu od Moskwy Gosiewskiego hetmana pod Werkami, zostawszy regimentarzem, wiele dokazował szczęśliwie przeciw Szwedom y Moskwie. Vmarł iadąc z bankietu x. Bogusława Radziwila 1659, nie bez suspciey podaney trucizny od zawisnych sławie swey.

Elias Komorowski, wprzód podczaszy y pisarz ziemskij, potem chorąży Wilkomirski, mąż dzielny, rotn. I. K. M. gdy z traktatów pod Nitawą rozieżdzali się, zdradą od Szwedów zabity jest 1659. Miał za sobą Felicianę Rūdominiankę, woiewodziankę Mińską, z której zostawił synów: Krysztofa, Samuela, Iana, Eliasza.

Ossowscy z ziemie Łomżyńskiej w woiew. Brzeskim, prowadzą familią od Szczęsnego Grada de Strzeze Ossowskiego.

Iakub Ossowski kasztelan Szremskij, długo w woysku Litewskim [57/59] służył przeciwko Moskwie za het-

nie wiem, bo Monstwıldowie teraz w w. x. L. używają za herb Korabia.

[56/58] Są różne domy zacne w w. x. Litewskim, które tego herbu używają.

Gzowscy w Grodzieńskim y Wolkowyskim po Gzowskj wiatach, wyszli z Mazowsza.

Zygmunt Gzowskj woyskj Grodzieńskij, od Moskwy 1660 zamordowany.

Komorowscy z ziemie Dobrzyńskiej dom możny w Wilkomirskim powiecie y indziej.

maństwa Mikołaja Radziwiła, wziął w wysługach od króla niektóre daniny w w. x. L. ale się z Mazowsza nie wyniósł. Syn iego:

Paweł Ossowski służył z Alex. Gosiewskim w Inflanciech y w Moskwie, miał daniny od Zyg. III w Smoleńszczyźnie, które zbywszy, w Brzeskim wojew. osiadł. Z Orłowskiey herbu Saszor zostawił tych synów:

Michał Ossowski skarbnik Łomżyński, dworz. I. K. M. służył w Franciey z Kondeuszem.

Andrzej Ossowski kanonik Kruświcki, czył się w Gracu, w Bononiey, w Rzymie, kapłan zacny, sekr. K. I. M. kanonik Wileński.

Stefan Ossowski z pokoiu K. I. M. Władysł. IV do Moskwy się przeniosszy, był na expediciach Zborowskiey, Beresteckiey, Białocerkiewskiey.

Stanisław Ossowski pod Białocerkwią, Piotr Ossowski pod Batogiem zabici od Kozaków.

Ślotwiński Ślotwińskich dom Polski tegoż herbu.

Woyciech Lassota Ślotwiński w Słonimskim powiecie.

Szornel Szornelowie dom dawny w x. Zmudzkiem.

Ian Szornel rycerz dzielny, o którym tak Starowski napisał. Mąż rycerski ze Zmoydzi, syn Ierzego. Żołnierz od roku 1590, potem za Henrika, Stefana, Zygmunta III do roku 1605 służył pod hetmańskimi chorągwiami Zamoyskiego y Chodkiewicza za towarzysza.

Adam Szornel mego wieku ¹⁾.

[58/60] **Doliwa.**

Mają być trzy róże czerwone o czterech liściach, na drodze białey, na wkos rozłożone przez pole błękitne. W helmie trzy róże między trąbami.

Ten klejnot na się y na dom swoy wziął
Nackun w Hrodlu Nackun.

Vzywają go różne domy w w. x. L. zacne.

¹⁾ Tu następują dwa wykreślone wiersze dotyczące rodu Sutockich i herb wyobrażający Poboga z rybą pod spodem.

Andruszowicz Andruszeuicowie dom dawny i zacny.

Mikołaj Andruszowicz za Alexandra. Syn iego:

Mikołaj Mikołaiewicz Andruszowicz starosta Oskj y Przewalskj, pisarz pokoiowy Zygm. I, koniuszy w. x. L. roku 1547 odprawował commissję z Moskwą.

N. Andruszowicz chorąży Mozyrski, którego córka była za Ieleńskim.

Bobrowniccy w wojewodztwie Brzeskim.

Wiktorina y Balcera Bobrownickich wspomni-
Bobrownickj niają constitucje 1648.

Stanisław Kazimierz Bobrownickj, sędzia ziemski Brzeskj, odważny rotm. I. K. M. Homla przez 9 niedziel Kozakom y Moskwie bronił. Gdy zbito woysko Litewskie z Radziwilem, przez vcciwie traktaty podał, a iednak przeciw przysiędze wzięty iest do Moskwy na więzienie.

Mleczeko [59/51] Mleczkowie w różnych wojewodztwach.

Ian Mleczeko pisarz ziemski Zmodzkj a potym sędzia 1613. Syn iego:

Wiktor Konstanty Mleczeko podsędek ziemski, y sędzia potym Zmodzki. Regimentował woyskiem Zmodzkim 1656 y 1657. Synowie Wiktora:

Mikołaj (brat Iana) Mleczeko, podkomorzy Orszanskj, Ierzy także brat Iana, pisarz ziemski Vpitskj 1613. Syn iego Ian Kazimierz Mleczeko, podsęd. Vpitski, 1648.

Andrzej Mleczeko sędzia ziemski Vpitskj.

Syruciowie w x. Zmodzkim y indziej.

Syruc Ioseph Syruc na Lawdzie.

Krysztof Władysław Adam we Żmoydzi 1621. Ioseph Syruc podsk. Zmodzki.

Ian Syruc wzięty na Homlu 1654.

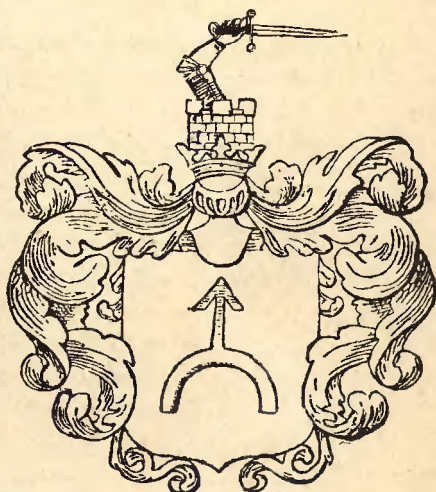
Niektorzy trzy róże łączą z trąbkami, iakom widział na herbach deputata Vpitskiego roku 1662.

Drogosław.

Ma być w polu czerwonym pulpierscienia białego z strzałą a w hełmie ręka zbroyna z mieczem z muru.

Kleynot ten przyniesiony
 jest do w. x. L.
Rdułtowskj z Polskiej od
 potomkow Iana
 z Radzikowa na Cudnikach
 i Rdułtowie.

Ian Rdułtowskj z Cudnik,
 skarbnik Możyński. Synowie
 jego z Protasewiczowney: Mi-
 chał Rdułtowski, podczaszy
 Czernichowskj, Krzysztof Rduł-
 towskj.

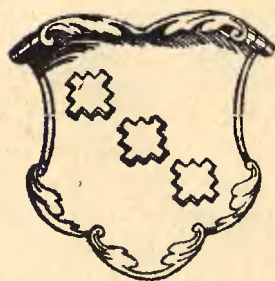

[60/62]

Dria.

Maią być trzy kamienie żółte w polu
 czerwonym. W helmie trzy pióra strusie.

Ten kleynot na się y na
Tawtygierd dom swoy w Hrodlu przy-
 iął Mikołay Tawtygert.

Druck.

Maią być w polu czerw-
 onym cztery polmiesiączki a mie-
 dzy niemi miecz otluczony,
 w helmie pióra strusie trzy.

Tego kleynotu zażywaią
Drucey, ktorzi z da-
Druckj wnych xiążąt Ruskich
 swoy rodzaj prowa-
 dzą, a na cztyry domy w w. x.
 Litewskim rozrodzili się: Hor-
 skich, Lubeckich, Oziereckich,
 Sokolińskich.

Andrzej Iwanowicz z Drucka Druckj x. Kiiowskie, miał
 [61/63] za sobą siostrę Witoldową, z ktorey vrodzona Zophia, szła
 potym za króla Jagęła y zrodziła Władysława Warnenskiego
 y Kazimierza królów.

Ian Horskj marszałek Orszanskj, mąż sprawny, wiele commissij imieniem Rzeczyp. odprawował, iako wspominają
Horskj constitucie 1590 roku y innych. Vrodził się z corki Bogdana Iawnucia x. Zasławskiego. Rodzeni iego bracia byli: Piotr, Fiedor, Stefan Horskj.

Hrehory książ Horski naszego wieku starosta Orszanskj, wojew. Mściśławskj. Roku 1648 pod początek rebellij Kozackiej mężnie powiatowemi chorągwiami pospołu z synem Michałem nieprzyjaciela od swego powiatu odpierał; miał za sobą Kopciównę marszałkównę, z ktorey synów było kilku. Vmarł 1659.

Michał Horskj starosta Orszański młodo vmarł.

Stefan Horski zabity pod Warszawą w bitwie z Szwedami.

Fiedor Horskj brat rodzony Hrehora, mąż dzielny, woyt Mińskj. Syn iego Konstanty Horskj.

Hieronim Horskj starosta Surazkij.

Lubecki K. Lubeccy osiedli w Orszańskim, Pińskim y na Ukrainie.

Lubecki kapłan zacny in soc. Iesv.

N. Lubeckj rodzony iego, mąż w dziele rycerskim biegły.

Oziereckj Oziereckich kniaziów dom w Ukrainie.

Kniaziów też Sokolińskich dom w w. x. L. iest zacny tegoż herbu.

Sokolińskj Paweł z Drucka k. Sokolinskj dworz. K. I. M. gońcem do Moskwy 1555.

[62/64] Ierzy Sokolinskj starost. Vświatskj y Iezierzyskj, podkom. Witepskj. Zaleca go Warszewickj w księdze *Parall.* fol. 142. Rycerz dzielny. 1567 dwieście własnego ludu sam prowadził, kiedy znoszono Serebrnego, 1577 Dynenburga długo Moskwie broniąc, tamże wzięty iest, 1588 był posłem do króla Zygm. III od Stanów w. x. L. 1569 był deputowany na poprawę statutu Litewskiego.

Wacława Sokolińskiego wspomina interregnum 1587.

Andrzej z Drucka k. Sokolińskj, z córki Andrzeia x. Kozyrskiego Bazylii zostawił synów: Siemiona y Bogdana.

Siemion k. Sokolinski, z ktorego vrodził się Ian.

Ian z Drucka Sokolińskj pisarz w. x. L. starosta Orleńskj, mąż zacny. Siła pracował na wielu komissjach. Po dwakroć na seymie marszałkował w izbie poselskiej. Był potym kasztelanem Połockim. Syn tego Iana:

Michał Sokoliński kanonik Smoleński.

Bogdan z Drucka Sokoliński miał syny: Ianusza y Konstantego.

Krzysztof Sokoliński 1609 *publica auctoritate* odnowił zamek leżierzysce.

Ian Sokoliński kanonik Wileński.

Ian Antoni Sokoliński star. Trabski, kasztell. Mściśławski.

Hieronim Sokoliński, pisarz ziemski Orszański. Syn jego

Michał Sokoliński pisarz w. x. L.

Ian Sokoliński marszałek Orszański.

I innych wiele tego domu ludzi zacnych.

Družyna.

Ma być rzeka na ukos w polu czerwonym bez krzyża, w helmie puł lwa między trąbami.

Tego kleynotu używają Haraim raimowie.

Paweł Haraim miał syna N.

N. Haraim miał za sobą siostrę Tyszkę, od którego Tyszkiewiczowie. Synowie jego: Andrzej y Eliasz.

Marcin Haraim żołnierz za hetmaństwa x. Ostrońskiego. W bitwie z Tatary pod wsią Retką postrzelony, z pola nie wstąpił, ale trwał do końca zwycięstwa.

[63/65]

Drzewica.

Ma być miesiąc żółty między dwiema gwiazdami w błękitnym polu; w helmie pięć piór strusich.

Tego kleynotu używa Szuszkowski dom Szuszkowskich Protaszewiczów w woiew. Mińskim.

Walerian Protaszewicz Szuszkowski dziekan Wileński, pisarz w. x. L. był wprzód Luckim potem Wileńskim biskupem. Fundował collegium y akdenią Soc. Iesv w Wilnie. Siła pracował, aby herezję sze-

rzącey się w w. x. L. odpór dał. On błogosławił małżeństwu Iana w. x. finlandskiego z Katarzyną królowną, z której się vrodził Zygmunt III król Polski y Szwedskj. Vmarł 1579, mając wieku lat 68.

Działosza.

Ma być w polu czerwonym skrzydło sępie y róg ieleni szary: w helmie 3 pióra strusie.

Wołczkon Ten kleynot przyjął
Kokutowicz w Hrodlu Wołczkon Kokutowicz.

Dowgiałowie w Vpitskim powiecie tegoż zażywaią.

Dowgiało Piotr Dowgiało z synem Rafałem mego wieku.

Pietkowicz Pietkowiczów pod tym kleynotem wspomina Gniazdo cnoty fol. 1176.

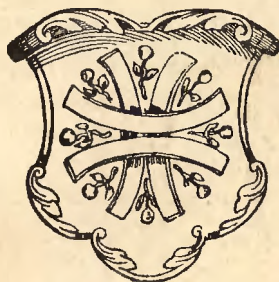
Gierałt abo Osmorog.

Ma być krzyż biały rozdarty, na rogach rozdarcia iablka abo pomarańcze; w helmie cietrzew z podniesionemi skrzydłami.

Surguta Ten kleynot w Hrodln na się przyjął Surguta z Kieslinia y z Reszynki.

Gineyt Towianskj Tegoż w powiecie Wilkomirskim używaią Gineyto-wie Towiańscy.

Iakub Gineyt Towianskj (fol.) 247 ¹⁾.
Samuel Gineyt Towiański 1648.

Gieysz.

Ma być w polu czerwonym pułkrzyża y skrzydło; w helmie trzy pióra strusie.

¹⁾ Właściwie fol. 248.

Tego klejnotu w x. Żmudz-
kim używają te domy:

Eliaszewiczowie
Gieysz Gieyszowie
Eliaszewicz z Giedygold.
Woyciech Elia-
szewicz około roku 1621 ¹⁾.

[65/69] Malcher Eliasze-
wicz Gieysz, naprzód był ar-
chid. Wileńsk. referendarz. w.
x. L. potym biskupem Żmudz-
kim. Mąż wielkiego statku
w obronie słuszności.

Stanisław Eliaszewicz
Gieysz, kanon. Żmudzki art.
et ph. mgr.

Ian Eliaszewicz 1648.

Dzidowie: Piotr Michał Dzid mego wieku człowiek
Dzid w prawie biegły, wiek swój strawił przy kancell. w
x. L. wspomina go elekeja Iana Kazimierza. Vmarł 1656.

Orwidowie dziedzicowie na Podubisiu.

Orwid Kazimierz Orwid sędzia ziemski x. Żmudzkiego.
Ten z Anny Bielewiczowney miał synów Ierzego, Sta-
nislawa, Adama, Iana.

Iana Orwida wspomina
popis x. Żmudzkiego 1621.

Titowie teyże dziel-
nicy z Dzidami w x.
Żmudzkiem.

[67] Gielgud dom dawny
w x. Żmudzku używa w herbie
skrzydła y gwiazdy na pukle-
rze, z trzema piorami strusiemy
w hełmie.

Balthazar Gielgud w x.
Żmudzku około roku 1620.

¹⁾ Tu następuje wlepiona karteczka, zaznaczona jako str. 67 z rodem Giel-
gudów, którą w właściwem miejscu niżej podajemy.

Andrzej Gielgud sekretarz I. K. M. na dworze kanclerza w. x. L. 1664, napotym pisarz w. x. L. Bywał na seymach posłem. Był marszałkiem izby poselskiej roku p. 1685 w Warszawie.

[67/71]

Ginwił.

Ma być w polu czerwonym pień złoty stojący, ocięty, a na nim szary iastrżąg; w helmie pióra strusie.

Tego kleynotu w w. x. L.

vżywaią Ginwilo-

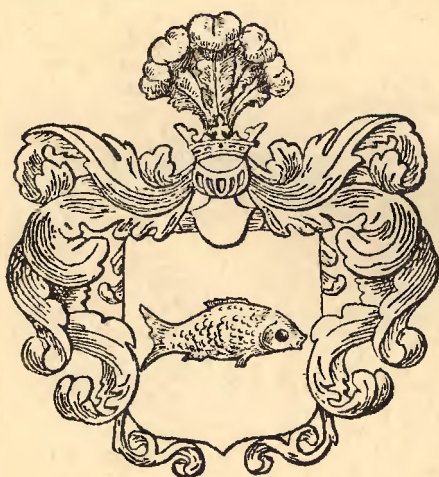
Ginwił wie Piotrowscy.

Piotrowski Stanisław Ginwił Piotrowski marszał. Grodzień. star. Stoklickj.

Stefan Ginwił Piotrowski w Mozyrskim powiecie.

Mikołaj Ginwił Piotrowski ciwun Wileński, kuchm. w. x. L. zmarł 1657.

[65/69]

Gławbiez.

Ma być w polu błękitnym ryba żółta na kształt karasia; w helmie pięć piór strusich.

Tego kleynotu zażywa dom

Polski Przec-Przeczławski sławskich za-ceny w w. x.

Andrzej Przeczławski chorąży Słonimski. Synowie iego:

Zygmunt Przeczławski podczaszy Słonimski,

Krysztoff Przeczławski sekr. I. K. M. dziekan kathe-dralny Wileński.

[66/70] Stanisław Przeczławski podstoli Osmianski, zmarł 1655, zostawił z Brzostowskiej potomstwo.

Godziemba.

Ma być sosna o trzech
wierzachach zielona z pięcią ko-
rzeni, przy korzeniu ma mieć
dwie gałęzie obcięte, w polu
czerwonym. W hełmie mąż
zbroyny w czapce, trzyma
w prawey ręce takąż sosnią.

Ten klejnot w Hrodlu
przyjął Stani-
Butowtowicz sław Butowto-
Mintowt wicz. Teraz róż-
ne go domy
wzywają w w. x. Lit. zwłaszcza
Mintowtowie.

Czyż Mintowt Czyżowie Mintowtowie w wojewodztwie Wi-
leńskim.

Bogdan Mintowt Czyż. Syn iego:

Wasył Mintowt Czyż, koniuszy w. x. L. starosta Aynenskj,
poselstwo do Moskwy 1528 odprawował.

Ian Czyż ieden z posłów od Stanów w. x. L. do Zygm. III
roku 1588.

Ian Czyż sekret. I. K. M. 1613.

[67/71] Andrzej Mintowt Czyż, sędzia grodzki Grodz. 1613.

Hilary Mintowt Czyż podkom. Wileńskj, Bychowa długo
odważnie bronił Kozakom 1648 y 1649.

Ian y Kazimierz synowie Hilarego, żołnierze dzielni. Kazi-
mierz chorąży Wileński.

Cyrilla Czyża starostę Korsuńskiego, wspomina x. Okolskj.
Michał Czyż mąż zacny.

Godebskj Godebscy w Piskim kraiu y indziey.

Samuel Godebskj, podstoli Pińskj *postea* czesnik.

Philon Godebskj sędzia ziem. Pińskj. Synowie iego: Ian
y Bogusław.

Iuszkiewicz Iuszkiewiczowie, ktorzi od Mintowta linią prowadzą.
Mintowt. Adam Mintowt Iuszkiewicz mego czasu w wojew.
Wileń.

Ian Tuszkiewiczrotn. y pulk. Węgierskiej piechoty, odważny żołnierz w różnych okazjach. Pod Mohilowem rękę kula zgruchotała.

Sosnowscy z Dobrzyńskiej ziemi.

Sosnowskj Ian Sosnowskj pulk. I. K. M. kasztel. Połockj, pierwszy do Litwy się przeniósł. Vmarł 1660.

Sterpinskij Sterpińscy w woiew. Brzeskim.
Alexander Sterpinskij.

[68/72]

Gozdawa.

Ma być lilia dwoista biała w polu czerwonym; w helmie ogon pawi, a w nim także lilia.

Tego kleynotu niektóre w w. x. L. domy przed Vnią z Koroną żywali, iako Nagora y inszi. Teraz różne domy żywają trybem Polskim.

Bohusiewiczowie w powiecie Orszańskim y indziej.

Thomasz Bohusiewicz husiewicz y syn jego Mikolaj Bohusiewicz.

Alexander Bohusiewicz Spiegayło w Wileń. woiew.

Borowscy kniaziowie w x. Zmodzkim y w Smoleń. woiew.

Lew Borowskij w powiecie Iaswońskim. Syn jego **Borowskij** Mikolaj, 1621.

Adam y Rafal Borowskij w x. Zmodzkim, 1648.

Chrapowickich dom ieden z Czekońskimi, z Wołynia wyszedszy, osiadł w wojewodztwach Smoleńskim

Chrapowickj y Witepskim.

Czekońskj. Theodor Chrapowickj chorąży Witepskij, był posłem do Moskwy. Zostawił Syna Iana.

Ian Chrapowickj chorąży Witepskij, żołnierz sławny.

Krysztof, tego Iana syn, Chrapowickj, stolnik Witepskj.

Ian Krysztofowicz Chrapowickj sekr. y dw. I. K. M. chorąży Smolenskj; mąż wielce godny, potym woiewoda Witepski.

Chrapowicki zakonu Bernard. ś. kaplan vezony osobliwie y wielkiey powagi.

(Chrapowicki podkomorzy Trocki.

Ian Antoni casztelan Smoleński,

Łózeł woiewoda Smoleński).

[69/73] Adam Chrapowickj pods. potym sędzia Trockj.

Eustachi Chrapowickj woyski Polockj syn iego.

Theopil Chrapowicki, woyski także Polockj. (Synow miał trzech: Eustachiego, Iana i Iosepha).

Ierzy Chrapowickj horodniczy Witepskj.

(Dominik Chrapowicki starosta Szunaliski, deputat na trybunał Litewski w r. 1728 y razem marszałek skarbowy....)

Godlewskj Godlewscy Domaratowie z Mazowsza do w. x. L. przyszli, w woiew Wileńskim posiadli.

Adam Domarat Godlewskj syn iego.

Ian Kazimierz Domarat Godlewskj podst. Polockj, miał synów Hieronyma, Hyppolita, Bernata; córki: Zofia, Anna, Petynella. Zofia za Niemczewicem, Anna za Iurewiczem.

Lewoniowie dom dawny w w. x. L.

Bartosz Lewoń dworz. I. K. M. starosta Dynamundski.

Ian Lewoń sędzia ziemskj Wileńskj.

Lewoń Ian Lewoń chorąży Vpitskj. Bracia tego Iana:

Samuel Lewoń,

Mikołay Lewoń w siedmnastu leciech poczał w woysku służyć i różne szwanki od nieprzyiaciela odniósł. Pod Dynamentem y Nowomlynem postrzelony. Pod Nitawą, gdy w oczach hetmana y woyska na harcu koń szwankował, pieszo nieprzyiaciela pokonał.

Niemirów y Niemirowiczów dom tych, ktorzi od Mikołaiia

Niemirowicza linią swoię prowadzą. Ten bowiem

Niemira zwaśniony na Polaki, herb od dziada swego w Hro-

Niemirowicz dlu przyięty, Iastrzębea porzucił y znowu do wżywania lilij wrócił się.

Mikołay Niemirowicz ieden z przednich panow Litewskich, roku 1440 w obieraniu w. x. Lit. Kazimierza Jagielowicza stroneg trzyma. Fundował plebanją w Iskołci 1471.

Fiedor Niemira 1499 po przegranej bitwie nad Wiedrusą, obronną ręką z Moskiewskiego więzienia wszedł.

Ierzy Niemirowicz 1503 pod Grodkiem pomógł x. Siemionowi Słuckiemu Tatarzy gromić.

X. Okolskj o herbie tym pisząc twierdzi, że Mikołaj Niemira kasztelanem Trockim był y miał synow Mikołaya y Andrzeia. Domyślam się, iż ktorzi tylko Niemirami zowią się, idą od mianowanego Mikołaja y Gozdawą mają się pieczętować.

[70/74] Mikołaj Mikołajewicz Niemira stolnik w. x. L. był potym woiewodą Podlaskim, ktoremu król Alexander dał Kamionkę.

Mikołaj Niemira woiewodzie Podlaskj, dworz. cesarza Maximiliana, był marszałk. w. x. L.

Zbigniew Niemira, syn tego marszałka z Iliniczowney woiewodzianki Połockiey, zostawił syna Stanisława, za którym była Firleiowna.

Andrzej Niemira drugi syn pierwszego Mikołaja Niemiry, był w potrzebie z Tatarami pod Rutkami 1511.

Iakub Niemira czasu swego mąż sławny. Syn iego:

Andrzej Jakubowicz Niemira, woiewoda Kiiowskj, starosta Owruckj, Szwisłockj. Był w potrzebie pod Olszanicą z x. Konstant. Ostroskim 1527. Wspominaią go dzieie 1522 y 1540.

Mikołaj Niemira lowczy w. x. L. Synowie iego Woyciech y drudzy (w) woiewodztwie Podlaskim.

Woyciech Niemira woiewoda Podlaskj.

Ian Woyciechowicz Niemira stolnik Podlaskj, miał syna Iana. Alexander Niemira woiewodzie Podlaskj.

Wasil Niemira za Stefana kroła pulkownik sławny roku 1581, wziął w zasługach na seymie trzy wsi pod Mohilowem.

Micuta Mientowie dom dawny w powiecie Grodzieńskim.

Micuta mego wieku sędzia ziemski Grodzieńskj. Synowie iego: Olbrycht Micuta pisarz grodzki Grodzieński.

Stefan, Krysztof.

Pac Pacowie dom dawny y rodowity w w. x. L. za początków Litwy szli ze Włoch z Palemonem. Są y w Hetururicy we Włoszech znaczni de Pazis, ludzie rodowici.

Był ten dom ieszcze przed Chrystusem, bo w Monumentach podczas wojny z Rzymian y w rok po Katilinie zakopanych na gruntach Sornel... miasta nalezionych 1635, mianuie się Cosmus Paccius pontif. max.

Ierzy Pac za Iagela krola woiew. Kiiowski, sędzia Podolskj.

Wnuk abo syn iego Ierzy Pac woiewoda Połockj, ten z Radziwilowny x. Kobryńskiej vrodził Mikołaią woiewodę Podlaskiego.

[71/75] Mikołay Pac starosta Lidzki, odprawował dwoie poselstwa barzo trudne do Stanów Koronnych: iedno od króla Kazim. II. Iagellowicza, drugie od Stanów w. x. Litewskiego, 1453 (za tegoż Kazim. 2. Iagellowicza z Ianem Chodkiewiczem y Mikołayem Radziwilēm. Był potym woj. (s).

Ierzy Pac woiewoda Smoleńskj obronił odważnie Smoleńska przeciw ogromnym woyskom.... Zylką synem Iwana cara Moskiewskiego 1499).

Ierzego Pacowicza woiew. Połockiego, kasztelana Wileńskiego wspomina x. Okolskj, drugiego Historia 1492/1500 roku, kiedy Smoleńska mężnie w niebytności woiewody Moskwy bronił, wspomina trzeciego marszałka w. x. L. starostą Nowogr. (Grzegorz Pac marszałek w. x. L. 1459, starosta Nowogrodzki).

Ian Pac podczaszy w. x. L. wspomniony w konstit. 1624.

Ian Pac ciwun Wileńskj, inszy, około roku 1599 woiew. Połockj.

Mikołay Pac podkom. w. x. L. potym woiewoda Podlaskj, syn Ierzego woiewody Połockiego. Synowie iego: Stanisław, Mikołay, Paweł, Dominik, vrodzeni z Alexandry x. Olszańskiej. Córki też cztery.

Stanisław Pac woiewodzie Podlaskj. W roku 1556 y 1559 wspominają go Dzieie podstolim w. x. L. Będąc namiestnikiem Witepskim dał odsiecz Iezieryscom, gdzie 13 tysięcy Moskwy we dwóch tysięcy naszych pogromiono. Był potym woiewodą Witepskim y starostą Surazkim. Roku 1566 przez swe Kozaki Moskiewskie kraie szeroko splundrował y Sitna dobył, na którym 120 hakownic wzięł. Znów 1568 przez swych Wieliskie, Vswiatkie, Bielskie włości popalił, pulk carski z boiar zgromadzony 12. Ianuar. zniósł. Obleżony na Witepsku w Septembrze, fortecy szczęśliwie dotrzymał. Miał za sobą Christine Chodkiewiczownę, kasztelanę Wileńską.

(Ierzy Pac kasztellan Wileńskj za Władysława Iagella y Witolda, *instaurata unione Lituaniae cum Polonis*, pod... 1401 wspomina go x. Okolski).

Mikołay Pac woiewodzie Podlaski, był nominatem na Kiiowskie biskupstwo, ale iż nie był xiędzem, vdał się na stan świecki y vezyniony iest kasztelanem Kiiowskim, (napotym był inny Kiiowski).

(Drugi Mikołaj Pac biskup podpisał *unionem Lituaniae cum Poloniis* na Lubelskim Seymie, iako administra..... z.... fol 8 fol. 4).

Paweł Pac wojewodzie Podlaskj, był kasztelanem Witepskim, wojew. Mścisławskim, nakoniec kasztelanem Wileńskim, starostą Mścisławskim, Wilkomirskim, Dziesien...

Synowie iego: Mikołaj, Jan, Piotr z Wolowiczowny, córki 2: Zophię y Barbarę. Zophia była za Rakowskim, kasztelanem Wiskim, zrodziła Rakowskiego wojew. Witepskiego, Barbara za Tyszkiewiczem.

[72/65] (Pac wojewoda Miński, za nim Krystyna Naruszewicówna kasztelanka Smoleńska).

Mikołaj Pac był biskupem Zmodzkim, na którego biskupstwa rzecz część dziedzictwa obrócił.

Jan Pac był podczaszym w. x. L.

Piotr Pac brat Mikołaya y Jana, chorąży y podsk. w. x. L. był wojewodą Trockim. Synowie iego:

Jan Pac wojewodzie Trockj był kanonik. wileńskim.

Szczęśny Pac podkomorzy w. x. L.

Krzysztof Pac wojewodzie Trockj, pokoiowy I. K. M. w obozie pod Smoleńskim młodo umarł.

Hieronim Pac wojewoda Trocki, w domu od Moskwy wzięty, tam umarł. Zostawił potomstwo.

(Jan Pac podstoli w. x. L. potym wojewoda N. Za nim Sapieżanka.

(Stanisław Pac stolnik w. x. L. komisarz y poseł do Moskwy za Zygmunta Augusta 1559.

(Mikołaj Pac wojewoda kiiowski. wprzód kasztelan 1535.

(Stephan Pac podskarbi w. x. L. podpisał elekeyę Władysława IV.

Michał Kazimierz Pac wojewodzie Trocki, oboźny w. x. L. rycerz odważny, regimentarz woyska Litewskiego, w x. Zmodzkim przeciw Moskwie y Szwedom czuyny, odważny, szczęśliwy w swoich ekspedicyach. Potym był wojewodą Smoleńskim y hetmanem polnym w. x. L. Roku 1666 na seymie w Warszawie oddano mu wielkie hetmaństwo w. x. L. a Wileńskie wo.

Kazimierz Pac kanonik Wileński współ z bratem Hieronymem wzięty do Moskwy w domu. W więzieniu (z którego 1662 wyszedł) uczyniony jest *absens* proboszczem Wileńskim y Gieranońskim y nominowany na biskupstwo Smoleńskie, poświęcony na nie w Wilnie przy królu I. M. 1664, Jun. 15, potym Zmodzki 1666.

Bonifacy Pac (civun Trockj, pułkownik I. K. M. oboźny w. x. L. Syn iego Jan Pac hrabia na Rożance, starosta Bvtocki (?) mąż dzielny, rotmistrz 2 chorągwi.

Jerzy Pac Bernardyn, także bracia tych wojewodzcowie Trocey.

(Wacław Pac wojewodzie Trocki na dworze cesarskim młodo umarł).

Dominik Pac 4 syn Mikołaja wojew. Podlaskiego był kasztel. Smoleńskim, zostawił synów Mikołaja y Jana.

Mikołaj Pac kasztelanie Smoleńskj, był podkomorzym brzeskim. Synowie jego czterech Samuel y Stefan z Sapieżanki, dway młodo w wojskach cudzoziemskich poginęli, dway zostali w oyczyźnie Samuel y Stefan; córki: Bogdana Sapichy, wojewody mińskiego, córka N. Gosiewska.

Samuel Pac podkomorzyc Brzeskj, był chorążym w. x. L. pułkownik wielce dzielny, zostawił z Tryznianki synów Jana y Dominika.

Jan Pac chorążyc w. x. L. swym kosztem od roku 1648 długo z Kozakami się oganiał po Zadnieprzu, znosząc buntujących się. Umarł podstolim w. x. L. bez potomstwa. Za nim Sapieżanka starościanka Orszańska z Chodkiewiczówney.

(Jan Pac kasztelan Połocki, za czasów Alexandra II xięcia w. x. L. y Jana Olbrychta króla polskiego 1493, *ut testatur lascius fol. 130 subscripsit unione Lituanicam, confirmatam in Chrodlo*).

[73/77] Dominik Pac chorążyc w. x. L. po długiej w cudzych krajach peregrinacy, od Kozaków zaskoczony w domu y Moskwie oddany, przymuszony tam osiadł.

Stefan Pac podkomorzyc Brzeskj, na pokoiu Zygmunta III... na peregrinacyą Władysława IV do boku do niego przydany, był wprzód pisarzem y referend. potym podskarbm w. y podkancelrzem w. x. L. Senator wielkiej wvagi, wymowny, statku, porządku, zostawił synów z Rudominianki, córki starosty Hiberpolskiego, y Wołowiczówney, siostry Wołowicza bisk. wileńskiego: Stanisława, Krzysztofa, y Mikołaja.

Stanisław Pac młodo umarł w Grodnie, dworz. I. K. M. Władysława IV.

Krysztof Pac, wprzód był chorążym w. x. L. prowadził rotę husarskie przeciw Kozakom podczas rewolucyey rzeczp. ami 1655 y następujących. Króla I. M. boku nieodstępował. Został kanclerzem w. x. L. (nazwany dla wielkiej mądrości profesorem).

(Kazimierz Pac Hieronyma wojewodzica Trockiego, strażnika w. x. L. syn, kawaler Maltański, pisarz w. x. L. starosta Myszogolski.

(Jan Pac syn tegoż, starosta... kj Kobryński,

Mikołaj Pac wojewoda Trockj, starosta Krzyzewskj, (potym biskup Wileński 1684).

Jan Pac kastell. Smoleńskiego Dominika syn drugi, był wojewodą Mińskim. Synowie iego z x. Wiśniewieckiey:

Alexander Pac ociec Konstantego Paca chorąż. nadw. w. x. L. y drugiego, ktori Bernardinem zostal.

Kazimierz Pac pisarz w. x. L. był poslem do Moskwy.

Paweł Pac y Felix Pac młodo bez potomstwa zesli.

(Hrehory Pac kasztelan Smoleński.

Mikołaj Pac starosta Li(wski) vezony wielce 1445, potym był Połockim, po którym iest potomstwo.

(Syn chorążego w. x. L. Mikołaj Pac starosta Kowieński. Syn Krzysztof Pac starosta Kęp... pisarz w. x. L. następnie kasztelan Połocki miał w p.... Sapieżankę, potym bezpotomnie zszedł.

(Piotr Michał Pac syn Hieronyma wojewodzica Trockiego, strażnika w. x. L. starosta Zmudzki generalny, Wieloński.... willkijski,... telski etc.

(*Vide alios huius domus Pacianae... non sunt enim, nisi quos Historie habent*)¹⁾.

Pieczchoyskj Pieczchoyskich dom w wojewodztwie witepskim.

Paweł Pieczchoyskj kuchmistrz w. x. L.

Podbereskich kniaziów dom dawny w Helmie, kładą trzy pióra strusie między dwiema proporcami, we środku

Podbereskj tarczy orla o dwu głowach.

Michał Podbereski w woysku Witoldowym, zabity od Tatar 1399.

Hrehory Samson Podbereskj, marszał. Braclawskj.

Jan Hektor Podbereskj pisarz grodzkj Olszańskj.

Samuel Władysław Podbereskj.

Mikołaj Samson Podbereskj, kapłan zacny, który wielkiemi iałmużnami kościoły, klasztory y vbogie opatrzył.

I innych wiele godnych mężów tego domostwa.

¹⁾ Tu następuje wykreślony wiersz: Pazdzierniowie w powiecie Osmiańskim.

Kazimierz kuchmistrz w. x. L. y regimentarz woysk IKM. 1666 (na Podbereziu, potym wojewoda Smoleńskj 1667. Synowie jego: Aleksander y Kazimierz; córka iedna szła za Jana Paca starostę Butockiego, pułkownika IKM, hrabię na Rożance; druga za (s) Słuszkę starostę Przeczyskiego.

Popowski [74/78] Popowskich dom w Trockim wojewodztwie. Stanisław Popowski 1648.

Rymsza Rymszowie w w. x. Zmudzkiem y w powiecie Osminiańskim.

Sokołowski Sokolowscy w powiecie Sloninskim. Michał Sokołowski sędzia ziemskj Sloninskj, żołnierz sławny. Syn jego Walerian Sokołowski około roku 1581.

Tryznów dom rodowity w w. x. L. Pisze o nim x. Okolskj, iż przodek ich wyszedzsy z Greciey, w Siewierzu osiadł
Tryzna y był dziedzicem na Brańsku; za odeściem Siewierza do Moskalea potomstwo się stamtąd wyniosło do Nowogrodzkiego wojewodztwa.

Iwan Tryzna starosta Nowogrodzkj, 1505 Tatarów dobywających zamku szczęśliwie poraził.

Hrehory Tryzna marszał. I. K. M. pułkownik pod Wendą 1560. Wziąwszy pod swoy regiment woysko Litewskie w Iflanciech, 1561 włości Moskiewskie spłądrował. Dzieie roku 1567 wspominają go kasztell. Podlaskim. Synowie jego Piotr, Jan y Hrehory.

Piotr Hrehorowicz Tryzna był wojewodą Derpskim, miał synów: Piotra starostę Bobroyskiego y Michała.

Jan Hrehorowicz Tryzna dworz. IKM. 1566, wspominają go Dzieie Moskiewskie, iż naznaczonym był na przyimowanie posłów Moskiewskich.

Hrehory Hrehorowicz Tryzna był marszałkiem Slonimskim, kasztelanij Smoleńskiej ofiarowaney sobie nie przyjął. Synowie jego:

[75/81] Mareyan Tryzna pisarz y referend. potym podkanclerzy w. x. L. Był biskupem Malteńskim, coadjutorem Wileńskim, proboszczem Wileńskim i Geranońskim. Młodo umarł.

Mikołay Tryzna kuchmistrz w. x. L. potym podskarbi...skj Syn jego Theofil Tryzna był wojew. Mścisławskim, umarł bezpotomnie.

Gedeon Tryzna kracyzy potym podskarbi w. x. L. starosta Brzeskj y Mściślawskj.

Krom tych wspominaią różne dzieie następujących:

Iozeph Tryzna wojewoda Podlaski,

Konstanty Tryzna kasztel. Podlaski,

Theodor Tryzna kasztell. Zmodzki,

Pawel Tryzna oboźny w. x. L. pułkownik I. K. M. który 1625 Szwedów pod Lutrinem pogromił.

Stanisław Tryzna podstar. Słonimskj.

Woykunowski

Woykunowskich dom w wojew. Nowogr. tegoż herbu wspomina x. Okolskj.

[80] Giżyccy z województwa Mściślawskiego po przeniesieniu się z Polskiej z województwa Plockiego, gdzie dzie-

Giżycki dziecne ich dobra Giżyce osiedli, na Ruś w wojew. Mściślawskim.

[75/81] Giżyccy w wojewodztwie Mściślawskim i Połockim.

Grabie.

Herb Polskiej koroney z Czech przyniesiony. Maią być grabie białe o siedniu zębach wtkwione w pagórku iednym ze trzech. Pole ma być żółte. W hełmie pięć piór strusich.

Do w. x. L. ten kleynot przyniesiony iest z xięstwa Ma-

zowieckiego, gdzie

Szczuka Szczukowie z dawna tego herbu zażywaią.

Władysław Mazowieckie xiąże Marcinowi Szczuce tego herbu, dworzaninowi swemu w ziemi Wiskiej nad rzeką Wyszą dał wsi siedm, z którego potom-

stwo na różnych ziemskich wrzędach siedziało. Z pierwszego syna Falisława zostaię z bracią swą IMX. opat Paradyckj, Kazimierz Szczuka, proboszcz Warszawski y Łomżyński, sekr. I. K. M. Stanisław Szczuka przenioszy się z x. Mazowieckiego do wojewodztwa Trockiego, zostawił synów: Daniela, Woyciecha y Iana.

Daniel Stanisławicz Szczuka pokoiowy KIM. mąż w woysku y rzeczypospolitey godny, bywał za Chodkiewicza rotmistrzem, na sądach trybunalskich deputatem. Miał naprzód za sobą Radoszynską, Ierzego podst. Lidzkiego córkę, z której córka szła za Lwa Limonta dworz. IKM. potym Iustynę Gudziańską, pisarzównę ziemską Trocką. Potomstwo z niey: syn Iakub y córka Zophia, która szła za Fridricha Puzyne.

Iakub Szczuka niewidomy w wojew. Trockim y powiecie Konienskim, miał za sobą Iwaszkiewiczównę. Potomstwo jego: Michał y Hieronim synowie, y córek cztery.

Woyciech Stanisławowicz Szczuka ożenił się z Kurlandką. Synowie Woyciecha: Stanisław Szczuka, wzięty z Dominikiem Pacem od Kozaków, w [80] Moskiewskim więzieniu zmarł. Zostawił synów Graciana y Antoniego;

Ten Szczuka z Leczynowskiej zostawił syna Woyciecha;

Piotr Szczuka, który lata swe w woysku trawił.

Alexander Szczuka młodo bezpotomnie zmarł.

Ian Stanisławowicz Szczuka miał synów dwóch: Samuela, który młodo w woysku zabity, y Stanisława, który z Łachnicką ma synów Iana y Piotra.

[78/81]

Gryf abo Swoboda.

Ma być biały Gryf w polu czerwonym. Nos y przednie szpony złote. W hełmie puł gryfa między trąbami.

[76/82] Ten klejnot przyjął na dom swoy Butowt w Hrodlu Butowt.

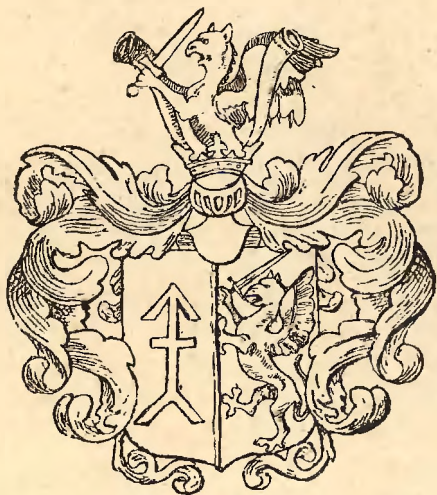
Montigayło. Butowt podpisał się do Vniy z Koroną roku 1401.

Gryf z mieczem.

Gryfa też teraz używa za herb dom zacny Chodkiewicz w w. x. L. Chodkiewiczów. Używali oni przedtym herbu Kościesz y abo Strzegonia aż do Hieronima Alexandrowicza Chodkiewicza, który będąc posłem od Zygmunta Augusta króla

) Tu następuje duża luka niewypełniona.

do cesarza Rzymskiego Karła V, wczyniony iest od niego grafem na Myszy y Szkłowie y do dawnego herbu wziął za przydatek gryfa z dobytym mieczem. W helmie połowica takiegoż gryfa między dwiema trąbami.

[77/83] Przodek domu tego dla niezwycey siły w zapasach nazwany Boreyko, będąc na dworze w. x.

Boreyko L. Wicenia, chlubiącego się dzikiego Tatarzyna z mocy swej w oczach wszystkiego dworu porobił (s).

Tenże na łowach będąc, gdy xiażę od swych oderwawszy się za zwierzem na błota zabiegł y tam zapadł, w pul go żywego znalazł y na ramionach swych z błot wyniósł. Za co tak mu wiele włości nadano, iako mógł iednego dnia pieszo obeysć:
Chodko był abowiem chodu barzo spiesznego, ztąd przezwany był Chodko abo z Ruska Kodko. O potomstwie iego to się w Historiach nayduie.

Wasil Iamont Boreykowicz namiestnik Smolenski za Witolda 1396, syna vtracił w potrzebie z Tatory pod Worszlą 1399.

Iwan Boreykowicz hetman woysk Smolenskich za Witolda 1407.

Iwan Iwanowicz Chodkiewicz wojew. Witepskj, marszałek y hetman w. x. L. Za czasów króla Kazimierza 1453 odprawował od Stanów w. x. L. do Korony poselstwo, aby Podole y Wołyń wrocono y vniy poprawiono; 1458 w dziesięciu tysięcy woyska posilkował w Prusiech koronnych; 1474 także w dziesięciu tysięcy do Węgier chodził szczęśliwie na pomoc Władysławowi królowi Węgierskiemu; 1476 przyłączył się do tych z Ruskiey religiey, ktorzi pod posłuszeństwem papieskim żyć chcieli y podpisał się pod list od nich przez zaene posły do Sixta IV wyprawiony.

Paweł Iwanowicz Chodkiewicz rodzony tego hetmana Iwana, do tegoż listu podpisał się. Starosta Kamienieckj.

Alexander Iwanowicz Chodkiewicz, syn hetmana, był wojewodą Nowogrodzkim, starostą Brzeskim, Knyszyńskim, Wilkiyskim. Wspominaia go dzieie roku 1546 y dalszych. Na koronacji Zygmunta I wszystkich znacznym dostatkiem przeszedł. Synowie iego: Grzegorz, Hieronim, Ierzy.

[78/84] Hrehory Alexandrowicz Chodkiewicz około r. 1544 był podkomorzym w. x. L. starostą Kowienskim a potem kasztelanem Trockim; 1562 zostawszy hetmanem polnym w. x. L. wziął commendę na obronę Inflant. Był we czterech tysięcy swoich, kiedy Moskwę w Iwańskich polach znoszono. Został potem kasztelanem Wileńskim y hetmanem wielkim. Był wielce groźnym na swym wrzędzie; za niego artykuły wojenne stały. Synowie Alexander y Hieronim.

Alexander Hrehorowicz Chodkiewicz starostą Grodzieńskim będąc, odprawował 1576 poselstwo od Stanów w. x. L. do króla Stefana. Był gubernatorem Inflant, zbył Moskwę pod Wendą. IMX. Sulikowski w Hist. swej fol. 99 świadczy, iż wieku jego był kasztell. Wileń. y hetmanem polnym w. x. L.

Hieronim Hrehorowicz Chodkiewicz (ktorego Strykowski nazywa Ianem a x. Okolskj Iędrzeiem) stolnik w. x. L. z młodu, mianowicie 1564 nieomieszkiwał wojennych okazji.

Ierzy Alexandrowicz Chodkiewicz drugi syn Alexandra Iwanowicza, krzyżczy w. x. L. starosta Bielskj, odprawował poselstwo swe do Moskwy 1562 barzo mężnie, nic niepostępując Moskalowi. Był napotym wojew. Mściśławskim y kasztelanem Trockim. Pracował wiele, aby na seymie Grodzieńskim Inflanty do w. x. L. inkorporowano y dokazał. Synowie jego:

Konstanty młodo zszedł;

Ierzy brat Konstantego, był starostą Zmudzkiem, iako go mianują Dzieie 1596 roku. Zmarł bezpotomnie.

Hieronim Chodkiewicz trzeci syn Alexandra, hrabia na Myszy y Szklowie. Dzieie roku 1542 podczaszym w. x. L. starostą Raduńskim, 1544 kasztell. Trockim, 1545 starostą Zmudzkiem, które wrzędy oraz trzymał, iako znać z przywileju cessiy ziemie Bielskiej 1547. Tego król Zygm. August za radą Kalinacha (s) wyniósł, aby go antagonistą x. Mikolaia Radziwiła Czarnego dla pewnych suspicij czynił. Był posłem od tego króla do cesarza, gdzie uczczono go tytułem [79/85] hrabie y herbową odmianę nadano takim kształtem, iaki wyrażony iest wyżej. Był potem kasztelanem Wilenskim a gubernatorem Inflant. Roku 1560 w tysiącu pieniędzy y z pospolitym ruszeniem x. Zmudzkiego y Wilkomirskiego powiatu, pięćdziesiąt tysięcy Moskwy od oblężenia Wendy odpłoszył. Vmarł roku 1561. Synowie jego: Ierzy, Hieronim, Ian.

Ierzy Hieronimowicz Chodkiewicz hrabia, dziedzic na Rosi, miał synów Wasila, Hieronima y Ierzego.

Ian Hieronimowicz Chodkiewicz hrabia, będąc stolnikiem

w. x. L. był destinowany od króla Augusta na obcięcie sześciu zamków Iflantskich w zakładzie puszczonej, kiedy w. x. L. przyięło na się obronę Iflant; 1564 inż był starostą Zmodzkim a potym marszałkiem w. x. L. y gubernatorem Iflantskim. Roku 1567 od Augusta z częścią wojska wyprawiony z pod Radoszkowic, przez sześć niedziel Wły dobywał, Iflant długo y szczęśliwie bronił. Na seymie Mscibowskim wymógł v Stanów w. x. L. aby wstąpiwszy pretensyj swych przeciw Koronie, Stefana inż koronowanego za wielkiego xiążęcia Litewskiego przyięli. 1576 roku w Warszawie przysłuchawszy się disputacy Franciszka Toleta soc. Iesv theologa, potym s. koś. Rzym. kardynała, porzucił kalwińskie błędy y synowcom swoim do tego powodem był. Vmarł 1579 Aug. 4, miał za sobą Zborowskę kasztelanę Krakowską. Dobrze przed śmiercią został był kasztelanem Wileńskim. Tak się był rzecząc. przysłużył, że po śmierci iego pomniąc na zasługi iego przeszłe, pozostałym synom Swisłocz wieczystym prawem darowała. Synowie iego:

Hieronim Ianowicz Chodkiewicz hrabia młodo y bezpotomnie vmarł;

Alexander Ianowicz Chodkiewicz hrabia był wprzód woiewodą Podlaskim, potym Trockim, starostą Borysowskim; służył pod Kircholmem z Karolem Chodkiewiczem y przeciw rokoszanom, do których od króla Zygm. III poselstwa odprawował. Syn iego Felician młodo vmarł. Córka szła za Sieniawskiego.

[80/86] Ian Karol Ianowicz Chodkiewicz hrabia, trzeci syn Iana kasztel. Wileńskiego, w naukach wyzwolonych w Wileńskiej Akademii wyczwiczony, na Marsowe pole młode lata przeżył. Początek rycerskich zabaw pod hetmanem Zamoyskim przeciw Michałowi z własnym ludem założył, a hetman mądry postrzegszy w młodych leciech męża przyszłego, wielce go królowi Zygmuntovi III zalecił. Roku 1600 zostawszy starostą Zmodzkim, przez wszytkę Iflantską wojnę w obozie zostawał, dwieście husarza własnym kosztem prowadząc. Był w bitwie pod Orlą. Gdy hetman w. x. L. Radziwił szedł pod Wende, Karol Troyden y Singwalt wziął v Szwedów. Siła pomógł Zamoyskiemu w dobyciu Wolmarza, Felinu, Białego kamienia. 1603 zostawiony od Zamoyskiego regimentarzem w Iflanciech, Derpt opanował, Lindersona pod Weysteynem zbił na głowę 1604 y obóz iego opanował, Eweryksona od dobywania Weysteynu odpędził, a wkrótce na głowę go poraził, pięć tysięcy Szwedów na placu położywszy, a swoich więcej nad 40 niestraciwszy. 1605 zostawszy w Warszawie wielk. hetmanem w. x. L. na seymie, Karola Szwedzkiego

króla, w osminastu tysięcy następującego, nie mając swych z zupełną trzech tysięcy, wstępnym boiem pod Kircholmem poraził. Wziął dział iedenascie, chorągwi 60, dziewięć tysięcy trupa na placu było, między którymi książęta Niemiec: Brunswickj y Lu-xenburskj y hetman Linderson, a król ledwo na okręty wciekł. 1606 Wolmarz miasto obegł, a zamek do poddania przycisnął. Podczas rokoszu przy królu odważnie stawał; 1608 pod Dynamuntem Mansfelda hetmana Szwedzkiego okręty popalił; tegoż roku ziemie Parnawy dobył y całe Inflanty od Szweda potym odzyskał. W Moskwie 1611 y 1612 niemógł według myśli dokazywać dla konfederacyi Zborowszczan y Sapieżyńców, którzy pod jego rządy niechcieli, iednak do stolicy oblężonym naszym posiłków dodał. 1616 Moskiewskie w Or- [81/87] szkański kraj wycieczki poskromił y Smoleńskowi oblężonemu ludu y prowiantu przez Alexandra Sapiehę starostę Orszańskiego dodał, 1617 Władysława krolewica na carstwo prowadził, gwałt na drodze zameczków opanował. Tymczasem Farensbacha niestatek Inflanskie rzeczy pomieszał, zaczyn według instrukcyi krolewskiej pokoy z Moskwą od comisarzow wczyniony iest. 1618 wojewodą Wileńskim został; 1620 za zgodą seymową obrany iest hetmanem najwyższym woysk koronnych y Litewskich do Wołoch przeciw Turkom. Którą expediacyą iako sławnie odprawił, czytay v historików różnych szeroce opisujących. Vmarł 1621 pod Chocinem w obozie. Z pierwszey żony Mieleckiej miał syna y córkę: syn Hieronim na szkołach vmarł; córka szła za Iana Sapiehę marszałka w. x. L. Z drugiey żony x. Ostroskiej y Iarosławskiej nie zostawił potomstwa.

Hieronim Hieronimowicz Chodkiewicz hrabia, trzeci syn pierwszego hrabie, był kasztel. Wileńskim. Mąż rycerskj na expediacyach Inflantskich, na które swym kosztem stawiał sto husarza y sto piechoty. Synowie iego: Ian y Krysztof. Córka szła za Wołowicza podsk. nadw. w. x. L.

Ian Chodkiewicz hrabia młodo vmarł; krączyym w. x. L. był.

Krysztof Chodkiewicz hrabia z młodu w woysku służył pod stryiecznym bratem Karolem przeciw Michałowi 1608, pod Parnawą był rotmistrzem oycowskiej chorągwi husarskiej; za Zygmunta III był wprzód chorążym w. x. L. potym koniuszym; za Władysława IV kasztelanem y wojewodą Wileńskim. Miał za sobą Kiszczankę. Vmarł 1652 w Wilnie. Synowie iego:

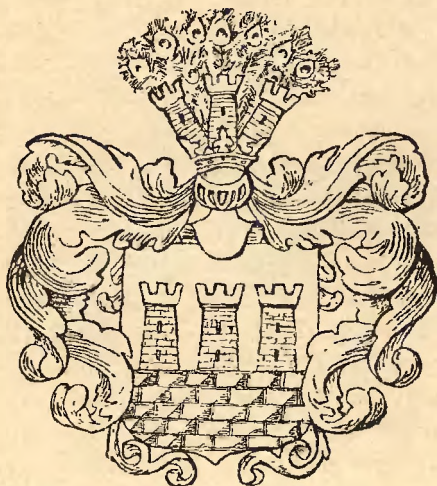
Ian Chodkiewicz hrabia, wprzód podczaszy w. x. L. potym kasztelan Wileńskj; z Pacowney podkanclerzanki w. x. L. miał synów, ktorzi młodo powietrzem na Pradze pod Warszawą po-

marli. Corci żyją, (jedna szła za Mniszka, druga za Krasińskiego, starostę Warszawskiego, refer. koronnego).

[82/88] Alexander Chodkiewicz hrabia biskup Wendenskj, kanon. Wileńskj, proboszcz Grodzieńskj.

Hieronym Karol Chodkiewicz hrabia, starosta Mozyrskj, młodego wieku, 29 lat tylko mając, zmarł 1650 Apr. 7. Z Izabelli Lackiey starościanki Zmodzkiey zostawił syna y córkę. Syn Jerzy Karol hrabia, oboźny w. x. L. urodził się 1646, Aug. 2. Córka Ioanna 1647, Oct. 4. (Zostawił syna z Naruszewicówny podkan. w. x. L.).

(Chodkiewicz syn oboźnego, Jan Chodkiewicz).

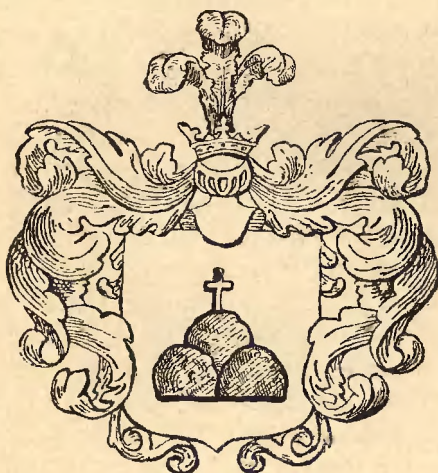

Grzymała.

Mają być trzy wieże czerwone na murze w polu żółtym; w helmie trzy wieże y ogon pawi.

Ten herb Rymwidowicz przyjął w Hrodzie Jan Rymwidowicz.

Niemirowie też niektórzy tego kleynotu zażyli. Niemira wali, iako starosta Mielnicki, którego od herbu Grzymalicem mianuie przywilej ieden Alexandra, dany 1501.

Gury.

Mają być trzy gury, a na wierzchu iedney krzyż; w helmie pióra strusie.

X. Okolskj twierdzi, iż niektórzy Siemiaszko miaszkowie w w. x. L. [83/89] tego kleynotu zażywaią.

Gwiazdy.

Mają być trzy gwiazdy w polu błękitnym, a w helmie cztery strusie pióra.

Ztym kleynotem przeniósł się do w. x. L. szlachcic Włoskj nazwany Carpio, **Karp** od którego idące potomstwo mają nazwisko Karpiów. Osiedli w x. Zmodzkiem, w województwie Podlaskim, w powiatach Grodzieńskim y Wołkowyskim.

Iana Karpia dworzan. I. K. M. wspominaiań dzieie Moskiewskie roku 1566.

Iozeph Karp marszałek Wołkowyskj, dziedzic na Repli, gdzie kościół zbudował y tam iest pogrzebiony. Synowie iego: Stefan y Piotr.

Stefan Karp marszałek Wołkowyskj.

Piotr Karp mąż godny. Synowie iego: Iozeph y Kazimierz.

Iozeph Karp dworz. IKM. Władysława IV, podkomorzy Bielskj, ma za sobą Sapieżankę pannę Wileńską, dziedziczkę na Kodniu.

Kazimierz Karp młodo zmarł.

Stanisław Karp, którego między Grodzieńskim rycerstwem wspomina elekcja Władysława IV.

[84/90] **Hakj.**

W herbach slachty w. x. L. różne iest używanie haków.

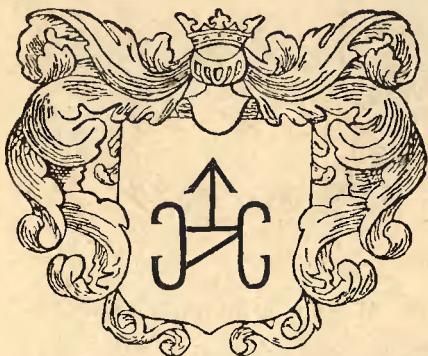
Naprzód u iednych mają być trzy haki, z obu końców zachylone na obie stronie, środkiem na vkos z sobą spięte, białe, w polu czerwonym. W helmie trzy pióra strusie.

Bielikowiczowie w Osmiańskim y Slonimskim powiecie takim sposobem tego kleynotu używaią.

Bielik Ian y Wasil Bielik roku 1528 w Slonimskim kraiu.
Bielikowicz Andrzej Bielikowicz sędzia ziemski Osmiański.
 Synowie iego: Andrzej, Iarosz, Stefan.

Stefan Andrzeiewicz Bielikowicz struke. IKM. podczaszy Osmian. podwoiew. Wilenskj, zostawił synow.

Drudzy także w czerwonym polu y z tymże hełmem takim kształtem wyrażają.

Hurkowie w wojewodztwie Witepskim tego
Hurko tak kleynotn używają.

[85/91] Alexander Hurko, mąż godny swego wieku.

Mikołaj Hurko podsędek Witepskj.

Andrzej Kazimierz Hurko podstoli Witepskj.

Drudzy w takimże polu y z takimże hełmem tak laci same z strzał różnie załamanych kształtnią, a nad szrednią strzałą kładą pół księżycą z gwiazdą.

Iasienieccy Woynowie tego kleynotu używają w różnych
Iasienieckj w wojewodztwach w.
Woyna x. L. Dóm ten z xiażąt Ruskich idzie.

Konstanty Woyna, wojewoda, na Łukach. Syn iego:

Iwan Woyna Iasienieckj, wojewoda Smoleńskj. Syn iego:

Konstanty Woyna Iasienieckj pisarz ziemski Witepskj, ociec Sammela, Krysztofa, Alexandra y Daniela; z nich Alexander woyski Witepski.

Woyna Jesieniecki Rumieło około roku 1632 podwoiewodczy Wileńskj.

Hrehory Woyna Iasieniecki w Nowogrodz. wojew.

Mikołaj y Ierzy w wojew. Witepskim 1632.

Ian Woyna Iasienieckj w wojew. Mściśławskim. 1651.

Drudzy w takimże polu y z takimże hełmem tak kształtują, kładąc między dwiema hakami krzyż od szable.

Olszewscy z Olszewa w Olszewskj Slonimskim kraiu leżącego [86/92] tak tego kleynotu zażywaią.

Eliasz Olszewskj tego kleynotu w Slonimie v Bernardynow pogrzebiony. Córka iego współ z mężem swym Oda-chowskim kościół zbudowała w tym Olszewie y plebanią fundowała. Poświęcony ten kościół 1661, Febr. 20.

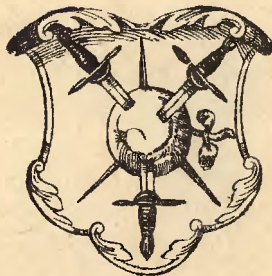

Drudzy nakoniec kształtują na kształt strzały abo kotwicy, ze spodu mającey zakrzywienie na obie stronie, w polu czerwonym. W hełmie trzy pióra strusie.

Sielawów dom tego kleynotu zażywa.

N. Sielawa kanonik Wilenskj, pleban Mińskj, w Mińsku klasztor mniszkom Benedykt. fundował.

Antoni Sielawa metropolit. Kiiowskj, archiep. Połockj.

[87/93] **Herbort.**

Maia być trzy miecze wtkwione w iablku zielonym. Pole czerwone. Hełm, trzy pióra strusie.

Tego kleynotu w w. x. L. zażywał dom Koziaków, o którym,
Koziek ieśli teraz zostaie, wiedzieć niemogłem.
 N. Fiedor mąż zacny, którego córka była za knia-
 ziem Fiedorem Polubińskjm.

Hlińsk.

Glińskj

Hlińskj

Ma być charakter taki, ia-
 ko widzisz tu wyrażony, w polu
 czerwonym. W hełmie trzy pió-
 ra strusie.

Ten kleynot przyniósł z
 Siewierza Lew kniaź Glińskj,
 dziedzic na Glin'sku, od którego
 w. x. L. idą y Glińscy [88/94]
 y Hlińscy, bo Siewierzanie mó-
 wią G tam gdzie Ruś' nasza
 kładzie H.

Hrehory Lwowicz Glińskj,
 starosta Owruckj 1503 od Tatar
 Perekopskich z wojskiem zgi-
 nął nad Vssa rzeką.

Iwan Lwowicz Glińskj za Alexandra woiew. Wileńskj.

Michał Lwowicz Glińskj 1499 wczyniony iest marszałk. nadw.
 w. x. L. mąż wielce w naukach różnych wczony, siła lat w cu-
 dzych kraiach strawił, wielką łaskę miał u cesarza Maximiliana
 y krola Alexandra. Roku 1506 wczyniony od hetmana Kiszki re-
 gimentarzem, Tatary wstępnyu boiem niedaleko Klecka zniósł.
 Wpadł potym w podejrzenie v panów Litewskich, iakoby się na
 w. x. Litewskie piał.

Z ktorey okazji zabiwszy kniazia Zabrzezinskiego, wielkiego
 marszałka w. x. L. wielkie burdy zaczął y do Moskala się prze-
 dawszy, Smolensk mu podał 1508. Iako mu tam szczęście odmien-
 nie służyło, iż po wysokich wrzędach przyszedł na wyłupienie
 oczu, czytay w Historii.

Wasil Lwowicz Glińskj stawuiąc przy bracie, do Moskwy
 się wyniósł 1508.

Bogdan Glin'ski wzięty na wojnie, potym dobrowolnie w Mo-
 skwie został.

Potomstwo tych kniazioów w w. x. L. dotąd zostaiące w po-
 wiatach różnych, mianowicie w Wołkowysku y w Połoczyźnie,
 iedni Glińskimi drudzy Hlińskimi się piszą.

Konstanty, Aleksander, Andrzej, Troian y Michał Hlińskj w Wolkowskim powiecie około roku 1648.

Ierzy kniaź Glińskj zabity od Moskwy pod Wierzchowiczami 1655 w bitwie.

[89/95]

Hołownia.

Ma być charakter biały w polu czerwonym takiego kształtu; w hełmie trzy pióra strusie.

Tego kleynotu zażywał w woiew. Nowo-

Hołownia grodzkim Ierzy
Hołownia chorąży
Nowogrodzki, mąż wielce go-
dny.

Są niektorzi tego przezwi-
ska, ktorzi się Ia-
Iakimowicz kimowiczami na-
zywiają, ale ieśli
tego abo inszego kleynotu nie-
wien.

Krzysztof Iakimowicz Ho-
łownia pisarz skarb. w. x. L.
1632.

Piotr Hołownia Iakimo-
wicz pisarz skarb. w. x. L. 1611.

Mikołaj Hołownia w No-
wogrodzkim 1648.

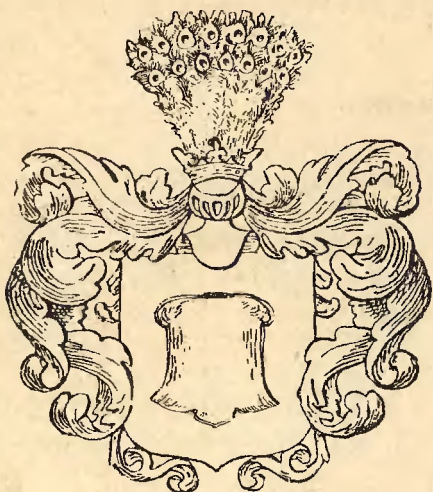
I. Hołownia w Słonimskim
powiecie, mąż godny, takiego
herbu zwykł był zażywać.

(Bohdan Hołownia Ostrożęcki w powiecie Pińskim.

(Alexander Ostrożęcki Hołownia rotmistrz pułku Piń-
skiego, Francuskim, Niemieckim ięzykiem mowny, w prawie
biegły).

[90/96]

Ianina.

Ma być tarcza brunatna
w polu czerwonym; w helmie
ogon pawi.

Ten kleynot
Danczykiewicz w Hrodlu przy-
jął na się Woy-
szyn **Danczykiewicz**.

Piaseckich dom teraz go
vżywa.

Hieronim Piaseckj pisarz
polny w. x. L. sta-
Piaseckj rosta **Gieranoński**.

Piotr Piasecki pod-
woiew. **Wileński** 1621.

Paweł Piaseckj podwoiew. **Nowogr.** 1633.

Andrzej Piaseckj stolnik **Brzeskj**.

Hieronim Piaseckj dworz. **IKM.** podsęd. potym sędzia **Sło-
uimskj**.

Augustyn y Stefan Piaseckj z woiew. **Wileńskiego** na elekciy
1648.

Iasieńczyk.

Miał być klucz złoty w po-
lu błękitnym, ale niewieim, ieśli
kto tak w w. x. **Litewskim**
vżywa, bo y pole czerwone
kładą, y na kluczu serce strzałą
przeszyte. Także w helmie.

[91/97] Takiego kleynotu
w w. x. L. vżywa
Pawłowicz dom **Pawłowiczów**
Łukiański **Łukiańskich**, tak
nazwany od mają-
tności **Lukian**.

Adam Hilary Pawłowicz
żołnierz,rotnistrz y pułkownik
sławny. | **Prędkością** nawięcey

dokazował. Zaczął służbę woyskową z Sicińskim, pod Lodą od Szwedów wzięty. Potym pod Cieczorą wszystko stracił; pod Chocimem chorągiew nosił v Kopaczewskiego. Tamże pod Chocimem od Chodkiewicza rotmistrzem uczyniony, siła potym z chorągwią w Inflanciech odważnie czynił. Przedmieścia Ryskie popalił, Szesgola dobył. Roku 1632 ku Smoleńskowi wyprawiony Lepunowa pułkownika poimał; więcej niż dwa tysiące więźniów Moskwy królowi Władysł. IV różnemi czasy oddał. Postrzelony pod Smoleńskiem, ledwo co wzmogszy czatami swemi około Białej, Mozayskiej, Toropca nieprzyjacielskie włości splundrował. Podczas Kozackiej rebelii Słuckowi posiłków dodał y rebellizantów odstraszył. Woyskom w. x. L. do Możyra, Pińska, Turowa idącym, drogę torował, zasadzki y załogi Kozackie znosząc. Vmarł w Wilnie 1650.

Ian Pawłowicz Lukiański rodzony Adama, rotmistrz IKM.

Stanisław Pawłowicz brat ich, w różnych expediciach chorągwie nosił y porucznikował.

Krysztof Pawłowicz w Trockim województwie 1648.

Jastrząb.

Ma być w polu czerwonym jastrząb stojący na dwóch podkowach. W hełmie trzy pióra strusie.

Domaradzcy tego kleynotu używają.

Stanisław Domaradzki w x. Zmudzkiem 1648.

[92/98] Iawnucia.

Ma być między dwiema miesiącami gwiazda a na grzbiecie wyższego miesiąca krzyż; w hełmie czapka książęca.

Iawnucia najmłodszy syn Gedimina w. x. L. wyrzuty z państwa, na które go ociec starszych minawszy synów, wsadził był testamentem, przez braci swoich Kieystuta y Olgierda, wziął za oyczyznę Zaslav w województwie Mińskim. Zaczyn napotem

Iawnucia począł się pisać Zasławskij xiążciem Zasławkim y herb sobie odmienił odrzuciwszy Pogonią Litewską. Krzyż iednak rozumem, iż późniejsze iego potomstwo przydali.

X. Michał Iawnucia w Krakowie za się y wszystkich krewnych krwi Gedyminowej, Władysławowi łagielowi na posłuszeństwo przysiągł. Brat iego rodzony

Ierzy Iawnucia x. Zasławskie, zostawił syna Iwana.

Iwan Iawnucia x. Zasławskie miał trzech synów y córkę, która szła za Andrzeia Fiedorowicza kniazia Połubińskiego, przodka terażniejszego pisarza poln. w. x. L. Alex. Połubińskiego. Synów imiona: Michał, Bogdan, Fiedor.

Michał Iawnucia x. Zasławskie y Mścisławskie z kniehini Dubrowickiey niemiał syna ale tylko córki: Nastasję Zbaraską wojewodzinę Trocką, Ościkową y Zabrzezińską y x. Koszyrską Sapieżyną wojewodz. Mińską.

[93/99] Bogdan Iawnucia x. Zasławskie także syna niemiał, tylko trzy córki: iedna szła za Hornostaia, druga za Odyńcewicza, trzecia za Horskiego.

Fiedor Iwanowicz Iawnucia, dziedzic na Zasławiu, niemiał też syna, ale tylko córkę, żonę Iana Hlebowicza wojewody Wileńskiego, dziada Ierzego Hlebowicza starosty Zmudzkiego, dziedzica na Zasławiu.

Iastrzębiec,

abo Boleszczyc, abo Łazanki, abo Kaniowa.

Ma być podkowa złota z krzyżem we środku, hakami do góry obrócona, w polu błękitnym; w hełmie iastrząb ze dzwonkiem, trzymający w prawey sponie takąż podkowę.

Ten kleynot przyjął na się żołnierz Witoldowy Nagora przezwany na wojnie, (iako masz w Historii) Niemira. Iako niektóre potomstwo iego porzuciło ten herb, masz wyżej pod Gozdawą. Drudzy zostają przy używaniu tegoż herbu, iako masz v Paprockiego w Gniazdzie cnoty fol. 1170.

Ian Niemira woiew. Tro-
ckj 1412 podpi-
Niemira sał się do zgody
Niemirowicz Witolda z cesa-
rzem Zygmun-
tem. Syn iego [94/100] Ian Nie-
mirowicz, który 1432 poselstwo
od Zygmunta Kieystutowicza
w. x. L. do krola Jagela od-
prawował.

Mikołay Ianowicz Niemi-
rowicz odesłał Polakom ten
herb y przestał lastrzębca ży-
wać.

Drudzy synowie Iana po-
zostali przy Iastrzębcu, których
potomstwo tegoż kleynotu używają.

Iakub Niemirowicz, którego wspominają dzieie roku 1471.

Szczyt Niemirowiczowie Szczytowie w Nowogr. y Połockim
woiew. tegoż są kleynotu.

Iakub Niemirowicz Szczyt. Syn iego:

Ian Niemirowicz Szczyt marsz. IKM. star. Mohilewskj, był
posłem do Moskwy 1516.

Mikołay Niemirowicz woyski Witepskj.

Mikołay Szczyt 1578 poborca Połocki.

Bierczyński Są y insze domy zacne w w. x. L. tegoż kley-
notu, iako Bierczyńskich dom.

Brzozowski Brzozowscy w woiew. Brzeskim y indziey, tak
nazwani od majątności Brzozowce pod Brześciem
Litewskim; początek prowadzą z Smoleńszczyzny.

Chwedkowicz Onisin Chwedkowicz chorąży Smoleński tego
kleynotu. Miał syna Michała, Michał Grzegorza.

Hrehory Chwedkowicz miał za sobą Iarmolanę, pisarzównę
Wileńską, zostawił syna Iwana y drugiego.

Iwan Chwedkowicz na Brzozowcu miał za sobą Ielińską,
sędziankę Brzeską. Synowie iego:

Maximilian Brzozowskj de Brzozowce kasztell. Kiiowskj,
potym woiew. Brzeskj. Brat iego:

Hrehory Brzozowskj obożny koronny.
Mikołaj Brzozowskj stryieczny Maximiliana.

Burkiewicz * NB.¹⁾

[95/101] Czernickich, dom Mazowieckj z Czernic.

N. Czernickj przeniósł się do w. x. L. nie opu-
Czernickj szczyając dziedzictwa swego w x. Mazowieckim na Czer-
nicach. Synowie iego:

Alexander Czernicki dworz. IKM. podstoli Wileńskj. Był
gońcem do Moskiewskiego w roku 1656.

Theodor Czernicki kapłan zacny in societ. Iesy, młodo zmarł
w Polocku.

Gorecki Goreckich dom w wojew. Wileńskim, iako wspo-
mina x. Okolski f. 331.

Iasińscy w różnych powiatach.

Iasińskj pisarz w. x. L. podkom. Wileński, którego
Iasińskj czyni wzmiankę w swej kronice Strykowski l. 19 c. 14.

Iozeph Iasińskj archidiakon Wileńskj 1550.

Mikołaj Iasińskj sekr. IKM. wspomina go przywilej pisany
roku 1579.

N. Iasińskj kanonik Wilenskj, zacny mąż. Brat iego:

Ian Iasiński człowiek godny.

Kliszewscy w Nowogrodzkim.

Kliszewskj Stanisław Kliszewskj tego kleynotu około roku
1648, syn iego Sewerin Kliszewski.

Lawdańscy w wojew. Wileńskim, w x. Zmudzkiem y indziej,
jednak niewszyscy. Abowiem różni tego nazwiska
Lawdańskj używają od kraju nazwanego Lawda w x. Zmudzkiem.

Mikołaj Lawdański około roku²⁾.....

Stanisław.....

[96/102] Ionasz Protasewicz metropolit. Kiiowski około 1568.

¹⁾ Ta gwiazda i NB. dowodzą, że o tych Burkiewiczach miał Kojalowicz na osobnej karcie napisać. Nie napisał jednak ani ich też w indeksie nie wykazał, śnać przez zapomnienie.

²⁾ Tu dolny brzeg karty obejmujący może dwa lub trzy wiersze wraz z tekstem oberwany.

Ian Benedikt Protaszewicz dziedzic na Mohilney, sławny Polski rymopis. Są książki różne pracy iego w druku, wydane 1597/1608.

Władysław Protaszewicz pisarz, potym sędzia ziemskj Pińskj, zmarł 1659, sławny także poeta. Syn iego:

Hieronim Protaszewicz.

Ian Protaszewicz podczaszy Piński.

Ierzy Protaszewicz pis. ziemskj Nowogrodzki.

Waleryan, Paweł, Stanisław, Alexander Protaszewiczowie w woiew. Nowogr. około roku 1633.

N. Protaszewicz podez. Nowogr. deput. na tribun. Wileński 1663.

Święcickj Święcicey iako twierdzi x. Okolski f. 331.

Szczepkowski Szczepkowski.
Alexander Szczepkowskj w woiew. Trockim.

Szumskj Szumscy w wojewodztwie Wileńskim y Brzeskim.
Ian Szumskj w Wileńskim. Syn Stefan.

Szwab Szwabowie w x. Żmodzkim.
Kasper Szwab starosta Szmeltyński. Syn iego:
Ian Szwab.

Wnuczek Wnuczkwie w różnych powiatach.
Marek Wnuczek ciwun Retowskj, rotmistrz IKM. pod Wielkimi Lukami. Roku 1569 był ieden z posłów w. x. L. do Lublina na dokończenie Vniy z Koroną.
[N. Wnuczek] pisarz ziemski Osmiański 1613 ¹⁾.

[97/105] **Iastrzębiec odmienny.**

Niektóre domy w w. x. Litewskim tego kleynotu używają z odmianami sobie tylko własnymi.

Pierwsza odmiana, iż w podkowie tylko pól krzyża kładzie się, a w hełmie pawi ogon y ślepowron z pierścieniem w nosku.
Tego kleynotu używa dom Abramowiczów.

¹⁾ Tu następują 2 lub 3 wiersze oddarte.

Ian Abramowicz wojskj
Wileńskj, sta-
Abramowicz rosta Lidzki,
którego wspo-
mina Strykowski l. 22 c. 1.
Temu Stefan król w zasługach
dał niektóre dobra po Ostyku
zdraycy.

Iwan Abramowicz woie-
woda Smoleńskj około r. 1596.
Kiedy Zygmunt III szedł pod
Smoleńsk, iemu było poruczone
staranie w domu około bezpie-
czeństwa w. x. L. Syn iego:

Mikołaj Iwanowicz Abra-
mowicz na Wornianach, pul-
kow. IKM. dzielny w Iłlanciech, Prusiech, pod Smoleńskiem prze-
ciw Kozakom. Był kasztelanem y wojewodą Mścisławskim, na-
koniec Trockim. Syn iego:

Samuel Abramowicz pułkow. IKM. starosta Starodębowski,
że katolicką wiarę przyjął, wielkie prześladowanie wytrzymał od
hetmana kalwinisty. Stawał mężnie w woysku Wincent. Gosiew-
skiego hetm. polnego.

Hieronim Abramowicz wojski Lidzki. Wspomina go consti-
tucia 1601.

[98/106] Druga odmiana,
że nad podkową przydają trąbę
myśliwską bez nawiązania, a
w helmie trzy pióra strusie.

Tak tego kley-
Kiersnowskj notu używają
Kiersnowscy w
województwie Nowogrodzkim.

Ian Kiersnowskj sędzia
ziemskj Nowogr. potym woie-
woda.

Gabriel Kiersnowskj.
Michał Kiersnowskj.

Ielce.

Maią być ielce krzywe białe, na krzyż złożone w polu czerwonym; w hełmie trzy pióra strusie.

Tego kleynotu zażywaią w x. Zmodzkiem Bronisz Broniszowic, iednegoż domu z temi, ktorzi są na Wołyniu.

[99/107] Druzdy w tym kleynocie w poprzek składaią parę ielcow w czerwonym polu, żółty ieden, biały drugi; w hełmie trzy pióra strusie.

Tak tego kleynotu zażywaią w Nowogrodzkim województwie słachta Hawsewiczowie Fudorowscy.

[104] **Ielenie rogi.**¹⁾

Maią być trzy ielenie rogi w polu czerwonym; w hełmie trzy pióra strusie.

[105/113] Ten kleynot przyniesiony iest z Wielkiej Polskiej do x. Zmodzkiego przez Schlichtinkow.

Ian Simon Slichtink wojski Wendeńskj.

¹⁾ Przed tem jest na tej stronie wypisany artykuł „Ielenie głowy“ z herbem i rodem Kirszenszteynów, ale cały poprzekreślany, więc go tu opuszczam.

[99/107]

Ielita abo Koźlarogi..

Maia być trzy kopie w polu czerwonym; w helmie para koźlich rogów.

Ten kleynot przyjął na się y na dom swoy w
Gierdud Hrodlu Gierdud. Teraz go różne w w. x. L. domy używają.

Borzobohaty Borzobohatych dom iako pisze Paprocki fol. 206.

[100/108] Dziewałtowskich
Dziewałtowskj dom wyszedł z województwa Krakowskiego.

Ian Dziewałtowskj chorąży Kowieńskj.

Karol Dziewałtowski w x. Zmodzkim około roku 1621.

Hilchenowie.

Dawid Hilchen syndyk Ryski, na instancją Zamoy-
Hilchen skiego do rycerskich prerogatyw przypuszczony od Rzeczyposp. y do tego herbu. W w. x. L. osiadł.

Stanisław Hilchen w województwie Nowogr.

Paprockj Paprockich dom Polski z Sieradza do Litwy przyszedł.
Stanisław Paprocki nabywszy w Połoczyźnie dóbr Zaskorki i Koźłowczyzna, w w. x. L. osiadł. Synowie jego: Jakub, Kasper, Walerian.

Kasper Paprockj do Orszańskiego się powiatu wyniósł. Zostawił synów: Stanisława y Iana.

Waleryan Paprockj osiadł w Slonimskim powiecie.

Rayskj Rayskich dom Polski z Raysk.

Malcher Rayskj około roku 1596.

Stanisław Rayskj sekr. IKM. w woiew. Brzeskim.

Ian Rayski w woiew. Wileńskim.

N. Rayski podkomorzy Wilkomirskj.

Henrik y Alexander Rayskj w woiew. Brzeskim, 1648.

Skokowski Skokowscy od majątności nazwaney Skoki nazwani, pod Brześciem.

Marcin Skokowski 1632.

Ian Skokowski 1648.

Wierzeyski Wierzeyskich dom Polski z kraiu Lubelskiego do wojewodz. Nowogrodzkiego przyszedł.

Ież.

Ma być ież w polu czerwonym, w hełmie piór strusich trzy.

Ten herb z Korony, z województwa Pomorskiego do w. x. L. przynieśli czterey rodzeni bracia Lissowscy za króla Augusta.

Ierzy Lissowski dworz. IKM. y żołnierz sławny, starosta Sokolskj.

Krysztof Lissowski na Ozierach dworz. IKM.

Szczęsny Lissowski wiek swoy na dworze Radziwiła kardynała strawił.

Ian Lissowski na Krokoszynie y Wolkach. Z Ianem Kiszką starostą Zmodzkim zwiedził Francją, Hiszpanią, Włoskie kraie. Miał za sobą Szumkownę z wojew. Nowogr. zostawił 9 synow y trzy córki.

Iozeph Ianowicz Lissowski, sławny w Moskwie pułkownik, od którego przezwisko Lisowczyków początek wzięło. W Inflanciech porucznikował w husarskiej chorągwi Szczęsnego Niewiarowskiego. Pod rokosz Kozacką chorągiew przy rokoszaniach prowadził. Potym do fałszywego Dimitra, zmyślonego cara Moskiewskiego, ze dwiema sty iazdy Kozackiej przeniósł się, gdzie przez puł roku siła odważnie dokazawszy, został hetmanem Kozaków Duńskich. Z niemi wiele zamków Dimitrowi podbiwszy, dwa kroć sto tysięcy ludzi Dimitrowi do stolicy przyprowadził. Rzeżowią, Astrakanią, Białego Ieziora brzegi Dimitrowi podbił, Suzdala

dobył, Zerebcowa ze 13 tysięcy żołnierza pod Kalczynem poraził y poimanemu łeb wciąć kazał. Psków opanował, [102/110] nakoniec listami regimentarza woyska Litewskiego Talwosza na stronę królewską pociągniony, opuszczony od innych, tylko dwieście pięćdziesiąt swoich mając, pod Wdowem woysko Moskiewskie poraził, woiewodę Pskowskiego przymusił, że mu ludzie y rzeczy jego w Pskowie zostawione wydał. Wracając się do króla IM. Woroneż, Zawołocie, Krasne, Ostrow zamki vbiegł a woiewodę Iwana Rzesniczyna przed sobą posłał.

Roku 1615 za ordynansem hetmana w. x. L. Karola Chodkiewicza wtargnął w Moskwę tylko czterysta y trzydzieści swoich z sobą mając. Brańska od pulpościa do świątek dobywał, pułczwarta tysiąca Moskwy na odsiecz posłaney tak zniósł, że ledwo 700 vszło żywo. Za przyściem posilków z Litwy 800 konnych a wzięwszy wiadomość, iż nań ciągnie kniaź Szachowski w 7 tysięcy, zostawił nieco swoich pod Brańskiem a sam niespodzianie pod Karaczow przyciągnawszy, na obóz Moskiewski napadł, obóz, miasto y hetmany zabrał. Postrzegszy vmnieyszenie ludzi, Brańszczanie wycieczkę uczynili, ale mężnie Lisowczykowie ich odparzy, sami za nimi w bramę wpadli i miasto opanowali. Iuż za przybyciem Ryszkiewicza miał Lissowskj ludu pułtoratysiąca, zaczym przeciwko Pożarskiemu w 10 tysięcy ku sobie ciągnącemu w oczy poszedł, ale się w drodze minął. Co postrzegszy Pożarski na zmordowanych niespodzianie w nocy z tyłu 30 Aug. vderzył, przyszło Lissowskiemu s swoiemi po większey części oklep y w koszulach tylko z nieprzyacielem rozprawować się; iednak tak go po kilkakroć mężnie odparli, że w ostatku musiał do taboru vchodzić y w nim się zamknąć. A gdy Pożarski nie chciał pola dać, Lissowski na harcu strzałą iadem napuszczoną w nogę postrzelony, do Krom z swoim ludem poszedł. A z Krom przez dwa [103/111] dni y dwie nocy nazad sześćdziesiąt mil vszedszy, Bilechów miasto vbieżone spalił. Pod Lichwinem nieśmiejąc Pożarski pola dać, obległ Lissowskiego w Przemyślu, okopami ściskając, czekając na większą potęgę z Seremiszem. Dlatego Lissowski dopaliwszy ostatek Przemyśla, do Rzowa poszedł i tam niespodzianie na Seremisza vderzywszy, woysko jego zniósł. Minawszy potym stolicę, Towsk, Kazym y Halecz miasta spalił, pod Haleczem Ryszkiewicz dla.... Moskiewski do nieprzyaciela się przedał. Zaczym Lissowski widząc, iż jego wszystkie rady przez niego są odkryte, lubo iuż o czterdzieści mil za stolicą był, nazad się vdał. Okolo Rumnowa włości splundrował, przeszedszy Wolgę Kromow dobywał. Stary Rezań, Kazanow, Pereaslaw Rezańskj,

Srebrnie, Czelwiczow, Brudy wyciął y popalił. Dogonił go był wprawdzie młody Kurakin w 7 tysięcy nad Pszczoną, ale natrzeć nieśmiał. Posłał tedy car Pożarskiego w 10 tysięcy, ale Moskale zrozumiawszy, iż ich przeciw Lissowskiemu prowadzą, wszyscy niemal puciekali. I tak zdrowo z łupami do oyczyzny powrócił. Znowu od króla IM. wyprawiony do Moskwy z większym porządkiem, niespodzianie w polu pod Starodubem zmarł.

Stanisław Ianowicz Lissowski rotmistrz IKM. piechotny w Iflanciech. Służył potym w Węgrzech y w Tureckiej ziemi, w Moskwie pod Troycą postrzelony, z rany tej zmarł.

Ian Ianowicz Lissowski służył w Iflanciech z Iosephem a z Stanisławem w Węgrzech y Turczach. W Wołoszech z x. Wiśniowieckim przeciw Michałowi. Od Konstantego Mohiły iezdził w poselstwie do Porty y gospodarstwo mu ziednał. Na expedicyi wtórej Moskiewskiej był pieszym rotmistrzem.

Stefan Ianowicz Lissowski zabity pod Smoleńskiem.

Mikołaj Ianowicz Lissowski wzięty na stolicy, siedm lat był w więzieniu.

[105/113]

Iezierza.

Ma być w polu czerwonym krzyż, na krzyżu ptak z pierścionkiem w nosku; w hełmie trzy pióra strusie.

Tego kleynotu używa dom Szymanowskich, Szymanowskj ktorzi z Rawskiego wojewodztwa do Litwy przyszli.

Mikołaj Szymanowskj zmarł w Wilnie roku 1596.

Iuńczyk.

Maia być dwa krzyże z hakami na dole zakrzywionemi, w polu czerwonym; w hełmie trzy pióra strusie.

Iuńczyk Tego kleynotu używają Iuńczykowie w x. Zmodzkim.

Stefan Iuńczyk dworzanin KIM. Zygm. Augusta. Syn jego:

Ierzy Iuńczyk żołnierz odważny za Stefana króla.

[106/114] **Iunosza.**

Ma być biały rogaty baran na zieloney murawie w polu czerwonym, po boki skrwawiony; w hełmie puł barana.

Kleynotu tego używają w w. x. L. niektóre domy, które z Korony Polskiej wyszły.

Piotrowscy z Piotrowina.

Ian Piotrowski **Piotrowskj** z Piotrowina Trojanow stolnik w. x. L. Syn jego Piotr Pawel Piotrowski zmarł 1658, pogrzebion w Sieleu.

Hrehory de Trojan Piotrowskj podstoli Nowogrodzki, potym stolnik w. x. L. około 1645.

Szczęsny Piotrowskj w Zmodzkim x.

Podoscy z ziemi Ciechanowskiey.

Ian Podoskj, gubernator woytostwa Wileńskiego **Podoscy** którego wspomina Gniazdo enoty.

Karol Podoski naszego wieku w wojewodztwie Mińskim, odważnie stawał przeciw Kozakom y Moskwie, zabity w kraiu Wolkowskim od Moskwy.

Smogorzewskj Smogorzewscy w kraiu Grodzieńskim y Wolkowskim.

Mikołaj Smogorzewski mąż zaený, miał za sobą Kulwińską.
 Ian Smogorzewski podsedek Wołkowyski, miał za sobą Annę
 Wielżyńską, z której syn Władysław zmarł roku 1610 młodo.

Kara v. Aksak fol. 28.

Karęga.

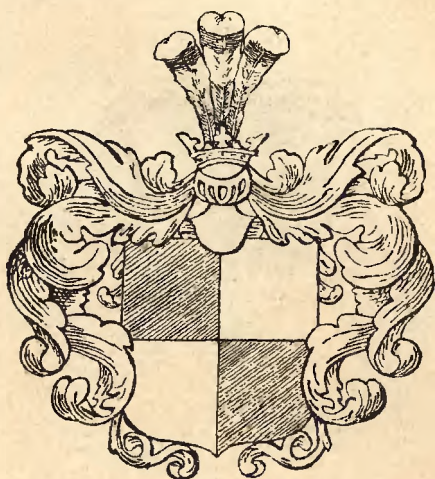
Maią być na tarczy dwie
 pola białe, dwie szare na kształt
 kraty; w hełmie trzy pióra
 strusie.

Tego kleynotu używa dom
 Karęgów, ktorzi się
Karęga nazywaią de Quarto
 y prowadzą swoię fa-
 milię z książąt Siciliei.

Michał Karęga.

Władysław Karęga skar-
 bnik Wilkomirski, sędzia gro-
 dzki Trocki, zmarł 1670. Syn
 iego:

Michał Karęga.

Karpie.

Maią być trzy karpie y ró-
 żą nad niemi; w hełmie trzy
 pióra strusie.

Tego kleynotu używaią
 Montigailowie
Montigayło w wojewodztwie
 Trockim y w x
 Zmódzkim.

[108/116] Montigaila Bu-
 tolda wspomina przywilej Vniy
 w. x. l. z Koroną 1401.

Ian Władysław Monti-
 gayło, sędzia grodzki Trocki,
 mąż zacny.

Stanisław, Ierzy y Melchior Montigayło, rotmistrze IMK. na wielu expediciach mężnie stawali.

Ian Montigayło w dziele rycerskim zalecony. Sędzia grodzki Trocki, a potym podkomorzy Trockj.

Kierdeia.

Maią być trzy lilie białe w polu błękitnym, na iedney stronie tarczy, a druga strona tarczy ma być czerwona; w helmie trzy pióra strusie.

Tego kleynotu zażywaią Kierdeiowie na Wołyniu, o których masz v x. Okolskiego szerece fol. 379. Początek swoy prowadzą od iednego caryka Tatarskiego, który Chrześcianem zostawszy y tym herbem od królów Francuskich wzczony, w w. x. L. osiadł.

Kierdey 1432 ieden z panów Litewskich przy Zygmuncie w. x. L. Swidrygielowe woysko zbił y hetmana Noszę poimał.

Hrehory Kierdey wojew. Podlaski, którego potomstwo dzieli się na: Hoskich, Kozińskich, Dzinsów y Czapliców.

Kierdey Kierdey Hoskj za Alexandra króla od Tatar zabity.

Hoskj Kierdey Kozińskj kasztellan Wołyński.

Koziński Kierdey Dzinsa kasztellan Chełmskj.

Dzinsa Kierdey Czaplic kasztell. Kiiowskj.

Czaplic Kierdey kanclerz w. x. L. v x. Okolskiego.

Hawryło Kierdey star. Owrucki, kasztell. Kiiowski za Stefana na expediciach Gdańskiey y Wielkołuckiey.

[109/117] Prokop Kierdey zabity pod Horyniem

Wacław Kierdey chorąży Wołyńskj.

Roman Hrehorowicz Kierdey starosta Włodimirski, podkomorzy Kiiowskj, rotmistrz IKM. na expedicie Moskiewskie pod Smoleńsk, stolicę y indziej za Zygm. III.

Krzywieckj Krzywieccy na Polesiu tegoż herbu.

Iozeph Krzywieckj.

Kirkor.

Ma być w polu czerwonym biały charakter, taki, iako widzisz. A w hełmie trzy pióra strusie.

Kirkorowie w woiew. Mińskim tego kleynotu

Kirkor używają, wyszli z woiew. Kiiowskiego.

Kirkor sędzia ziemski Kiiowski. Syn iego Ian Kirkor.

Alexander Ianowicz Kirkor w Mińskim. Wspomina go elekeya Władisł. IV. Synowie iego z Wierzbowiczowny: Sylwester, Ian, Iakub, Ierzy Kirkor, bracia, synowie Alexandra.

(Sylwestra synowie: Ian, Piotr, Mikołaj, który był Bernardynem, Dominik Dominikanem.

(Iana podstolego Orszańskiego syn Dominik.

(Piotra synowie: Ian y Alexander Iezuita, trzeci syn Antoni zmarł).

Kita.

Ma być w polu czerwonym ręka zbrojna kitę trzymająca, a w hełmie trzy pióra strusie.

Kleynotu tego z Czech przyniesionego w w.

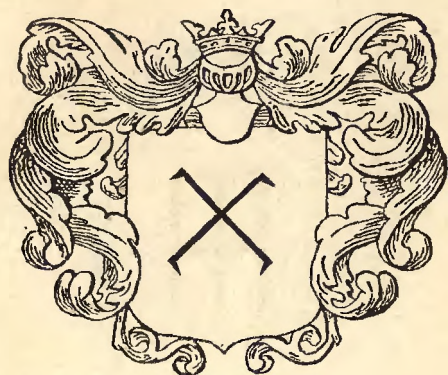
Krzyckj x. L. używają Krzyckj z Bychowca.

[110/118] Adam Krzyckj dworzan. IKM. starosta Eyszcyki.

N. Krzyckj scholastyk Wilenskj, proboszcz Grodzien-skj.

Klamry.

Mają być dwa klamry białe na poprzęg złożone w polu czerwonym; w helmie lilia.

X. Okolskj pisze, iż któryś z potomstwa Niemiry tego herbu używać począł, oyczysty kleynot lilią przeniozszy do helmu y Niemiriczem nazywać się począł.

Iozeph Niemiricz za króla Augusta wziął Czer-Niemiricz nichow y na woiewodztwo Kiiowskie vprosił sądy grodzkie.

Ierzy Niemiricz wnuk Iozepha, podkom. Kiiowskj prze-dał się był do Szwedow, potym do Kozakow Zaporoskich, gdzie pretendując kanclerstwo Ruskiego xięstwa 1659, zabity był od buntowników.

(Syn iego Tomasz szyię złamał pod Kisielinem, a rodzony iego Stefan, podkomorzy Kiiowski, katolik dziedzic na Czernichowie).

Inszy używają tego kleynotu w kraiu Nowogr. y Brzeskim, kładąc podle siebie klamry, a w helmie strusie pióra.

Tego kleynotu używają Terleccy w Nowogr. Terleckj y Brzesk. woiew.

Andrzej Terleckj sędzia grodzki Pińskj 1634.

N. Terleckj czernice vnitczony, był archimandr. Wileńskim.

Sawickj Sawickj dom Pod-
laski między klaim-
ranami kładzie miecz.

[103]

Klucz rozdarty.

Ma być w polu czerwonym
biały ten klucz, a z boku gwia-
zda złota; w hełmie trzy pióra
strusie.

Obuchowicz za Iana Al-
brechta w potrze-
Obuchowicz bie Ruskiej z Ta-
tary wzięty od
nieprzyjaciela wraz z koniem.

Andrzej Obuchowicz z Wo-
łyńia przeniósł się do Możyra,
wziął potem od króla Alexan-
dra za usługi swe Dinn...

N. Obuchowicz sędzia
ziemski Mozyrski. Synowie ie-
go: Philip Obuchowicz wprzód
woyski Mozyrskj,rotn. KIM.
pod Garacmuiyzą, gdy grofa
Turna zbito, 1648 z wielką po-
chwałą na seymie marszałko-
wał w izbie poselskiej. Zosta-
wszy pisarz. w. x. L. odpra-
wował poselstwo do stolicy.
Woiewodą Smoleńskim będąc
dla niezgody swoich i po zdesperowanych posiłkach, podał Smo-
leńsk carowi Alexiemu 1654 veciwemi kondicjami. Pod Warszawą
będąc pułkownik. KIM. w woysku w. x. L. mężnie stanął przeciw
Szwedom 1656. Vmarł 1657. Syn iego:

Michał Obuchowicz rotn. y pułk. KIM. odważny, 1660 pod
Burdnem mężnie się starszy z Moskwą y zbiwszy przednią ich
raytaryą, od swoich odbieżany, długo się broniwszy, po ciężkich
razach dostał się więzieniem. Wyszedł z więzienia 1662.

Theodor Obuchowicz sędzie, podkomorzy Mozyrski, żołnierz
sławny, porucznikował w chorągwi husarskiej Alexandra Gosiew-

skiego, wojew. Smoleńsk. † 1648. Był komisarzem od Rzeczypospolitej na ..ięcie Kozaków. Zostawił potomstwo.

Zachariasz Obuchowicz sędzic, był dziekanem Smoleńskim. Umarł 1658.

Mikołaj Obuchowicz skarbnik y sędzia grodzki Możyrskj.

[111/119]

Kolumna.

Ma być w polu czerwonym między dwiema półmiesiączkami Kolumna; w hełmie trzy pióra strusie.

Tego herbu używają Wysocki y Wysocki w powiecie Pińskim, których są dwa domy.

Wysockj Ieden nazywa się Korzeniewiczami, drugi Dworzaninowiczami.

Ian Wysockj Korzeniewicz mego wieku. Syn jego Łukasz Wysockj.

Kolumny v. f. 3.

[111/119]

Kolodyn.

Paprocki y x. Okolskj tak ten herb formują w polu czerwonym, ze trojgiem piór strusich w hełmie.

Ten klejnot według Paprockiego f. 677 **Kolodyjski** nadany jest Kolodyjskim.

Puciatowie iż tegoż herbu używają, twierdzą **Puciata** Paprocki y x. Okolski. Ale x. Okolskj kładzie ich pod Syromlą, com y ia za nim idąc uczynił.

[111/120] Iednakże w r. 1651 zdarzyło mi się widzieć y iednego Puciaty, który był deputatem na głównym sądzie tribunalskim w Wilnie, tak tego domu herb wyrażony.

Ian Puciata człowiek możny w woiew. Wileńskim. Synowie iego: Mikołay, Tobiasz, Alexander, Samuel.

Tobiasz Puciata stolnik Wilkomirskj.

Alexander Puciata zostawił syna Iana.

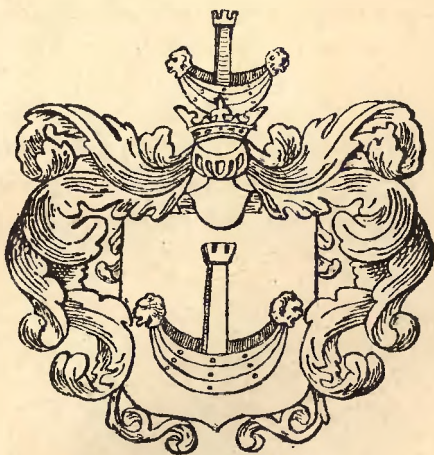
Korab.

Ma być żółty Korab w polu czerwonym z masztem szarym, toż w hełmie.

Tego kleynotu używają w w. x. L. różne domy.

Brzozowscy z Podlasza w powiecie Słobrońskim. Syn Ierzego:

Theodor Brzozowski z młodu długo służył pod hetinana wielkiego pancerną chorągwią.

[113/121] Eysmontowie dom rodowity w w. x. L.

Eysmont w Grodzieńskim powiecie.

Ian Eysmont mąż wczony, był kapłanem.

Iędrzey Eysimont sędzia grodzki grodzieński 1632.

Maciey Eysmont komornik Grodzieńskj. Syn iego Andrzej kapłan.

Franciszek y Dominik Eysmontowie bracia w powiecie Pińskim. Służyli długo w woysku.

Hordziejewskj Hordziejewscy Montwildowie w wojewodztwie Monstwild Wileńskim.

Monstwild Hordzieiow sędzia ziemski Mscisławskj. Syn iego:

Alexi Monstwild Hordziejewskj zostawił syna Iana.

Ian Hordziejewskj odważny rotmistrz w woysku Iana Sapiehy Starosty Wświackiego. Miał synów Theodora y Krysztofa.

Theodor Hordziejewskj miał synów Iana y Hieronima.

Hieronim Hordziejewskj dworz. IKM. podczaszy Możyrskj, siła pracował na kommissiach z Moskwą pod Wilnem 1656 y 1658.

Ma z Sierpińskiej synów. Imiona ich: Iarosz, Michał, Władysław.

Laskowskj Laskowskich dom z Mazowsza w powiecie Osmian.

Paweł Laskowskj w powiecie Osmiańskim, miał za sobą Drucką, zostawił syna Iana w zakonie *societutis Iesu*, y córkę, która szła za Vnichowskiego.

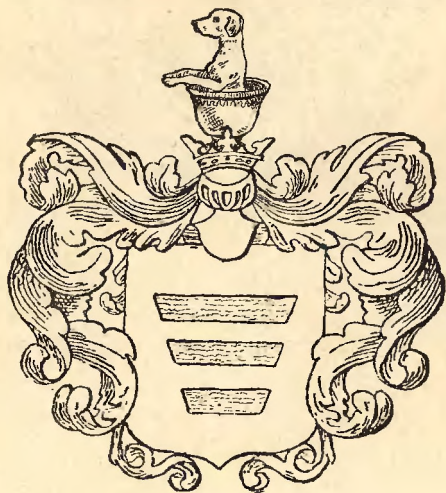
Zerońskj Zerońskich dom z Korony w wojew. Wileńskim.

Kazimierz Chwalibog Zerońskj stolnik Wilenski, starosta Opeckj, Ciecierski, marszałek woysk w. X. L. związku 1662. Synowie iego: Alexander, zabity od swoich związkowych 1662, in Nov.

[114/122]

Korczak.

Maia być trzy rzeki białe, jedna nad drugą krótsze, w polu czerwonym; w hełmie puł wyżła w czarze złotej.

Ten kleynot na się y na dom swój przyjął

Czupa Czupa na seymie walnym w Hrodli.

Gniazdo cnoty fol. 1186 twierdzi, że od niego te domy idą w w. x. L. Ieśmanowie, Hliniczowie, Mileszkowie, Sultanowie. Ale Sultanów inszy jest herb, o którym na swym miejscu.

Ieśmanowie dom zacny w w. x. L.

Pawła y syna iego Iana wspomina Paprocki.

Ian Ieśman dworz. IKM. 1527 był gońcem do Moskwy.

Hleb Ieśman pisarz w. x. L. komisarz z Moskwą pod Siebierem 1543. Poseł do stolicy 1548 wielkim statkiem niechciał żadną miarą Moskiewskiemu dać tytułu carskiego.

Krysztof Ieśman w Połockim 1632.

Samuel Ieśman w Mińskim.

Krysztof Ieśman w Slonimskim, wprzód był pisarzem ziemskim, potym podsędkiem Slonimskim, zostawił synów iedenastu.

Damian y Krysztof Ieśman Szynkowski tegoż domu y herbu.

Ieśman oberszter KIM. długo y odważnie przeciw Szwedom na zamku Birzańskim stawał; tenże chorąży Slonimski 1663.

(Iesman wojewoda Smoleński).

Ilinicz [115/123] Iliniczowie niektorzi pisali się hrabiami
Glinicz na Mirze, piszą się drudzy Hliniczami, drudzy Glini-
Hlinicz czami.

Ian Ilinicz ieden z paniąt Litewskich,rotn. IKM. 1454, po zbitym woysku boku króla Kazimierza nieodstąpił, ale obrociwszy się przeciw pogoni, tak długo się z nią wganiał mężnie y nakoniec zimać siebie dał, aby tym czasem król wszedł. Syn iego:

Krysztof Ianowicz Ilnic 1522 marszałek nadw. w. x. L. starosta Lidzki. Temu gdy chciał Alexander król starostwa odiać, senat Litewski się sprzeciwił, skąd za factię Michała Glińskiego wielkie zaścia między królem y senatem wrosły.

Hrehory Ilinicz starosta Brzeskj 1516, mianuie go przywilej cossiy ziemie Drohickiey.

Ierzy Ilinicz hrabia na Mirze, vrodził się z Zophiy Radziwilówney kasztelanki Trockiey.

Iliniczowie są ieszcze w wojewodztwie Mściślawskim tegoż herbu y domu. Wspominaią niektorych Dzieie 1621.

Mieleszkowie dom zasłużony w w. x. L.

Ian Mieleszko miał za sobą corkę Bazylego Ty-
Mieleszko szkiewicza Anastazją. Syn iego:

• Ian Ianowicz Mieleszko, podkom. Możyryskj.

N. Ianowicz Mieleszko chorąży Slonimskj.

Abram Mieleszko 1540.

Mieleszko, którego x. Piaseckj w swey Historiy f. 306 wspomina, żołnierz dzielny w woysku x. Rożyńskiego przeciw Szuy-skiemu roku 1608.

Konrad Mieleszko wprzód sędzia, potym podkomorzy Grodzieskj. Synowie iego: Stanisław Franciszkan y Hieronim.

Ian Mieleszko kasztel. Mscisławski. Syn iego Michał.
 Wasil Michałowicz Mieleszko zabity na wojnie.
 Ierzy Michałowicz Mieleszko chorąży Słonimski 1613.
 Stanisław Mieleszko dworz. IKM. Synowie iego: Michał,
 Franciszek, Ierzy, Kazimierz.
 Maximilian Mieleszko w Nowogrodzkim.
 [116/124] Są ieszcze też insze domy w w. x. L. dawne, które
 tegoż kleynotu używają.

Boratyńscy kniaziowie, iedni do Litwy się z Siewierza wy-
 nieśli, drudzy z majątnościami na Siewierszczyźnie
Boratyńskj do Moskwy y tam się rozrodzili. Wszytkich przod-
 kiem czyni Gniazdo cnoty f. 1030 Dimitra.

Dimitr Boratyńskj kanclerz Ruskj, zabity od Tatar 1374,
 ktorego czasu Kiiów z Rusią pod w. x. Litewskim był.

Boratynski pułkownik IKM. któremu pod Połockiem s. Ka-
 zimierz przez Dzwinę brod wskazał.

Iwan Boratynski w Litwie, którego Gniazdo cnoty wspomina
 f. 1186.

Kniaź Boratyński w Orszańskim, którego wspomina consti-
 tucja 1578.

Niektorzi używają herbu Ostoia, iako niżej obaczysz.

Bohowitinowie dom starodawny w w. x. L.

Bohusz Bohowityn pisarz w. x. L. starosta Zeznierski, 1508
 odprawował poselstwo do stolicy. Był potym mar-
Bohowityn szalkiem y podskarbis w. x. L. iędzil w poselstwie
 do Moskwy 1521 y 1526, względem ktorey przysługi
 dano mu starostwa Słonimskie y Kamienieckie. Córka iego iedna
 była za kniazem Pryńskim, druga za Tęczyńskim.

Ian Bohowityn dworz. IKM. 1529 iędzil od króla Augusta
 do Moskiewskiego, dając znać, iż za żywota oycowskiego został
 wielkim xiążęciem Litewskim.

Gorayskj Gorayscy, jak masz u Paprockiego.
 Krysztof Gorayski. Wspomina go konstitucja 1631.

Iewłaszkowie na Białey Rusi tegoż herbu.
Iewłaszko Wasila y Marka Wasilewicza Iewłaszkow wspomina
 Paprocki.

Hrehory Markiewicz Iewłaszko zabity pod Sokalem.

Iewłaszkowicz Iwan Iewłaszkowicz ieden z panów Litewskich przy Witokdzie, zabity na wojnie od Tatar 1399.

Myśko [117/125] Myśków tenże dom z Bohowitynami.
Dimitr, Bogdan, Fiedor Myśko. Wspomina ich Gniazdo enoty.
N. Myśko kaszsell. Owruckj, starosta Homelskj.

Ostrowskj Ostrowscy. Fiedor Ostrowski 1567 porucznik Sokolińskiego za hetmaństwa x. Romana Sanguszk, mąż odważny.
Ian Ostrowskj, starosta Dinamundski 1590.
Andrzej Ostrowskj w Brzeskim woiew. 1632

Sielickj Sielickich dom w woiew. Mścislawskim.
Bogdan Sielickj chorąży Mścislawskj, 1578.

Skoruta Skorutów dom zaeny w w. x. L. y na Wołyniu.
Zpowinowacony z nayprzednieyszemi domami.

Tur Turowie niektorzi według Paprockiego tegoż kley-notu w w. x. L.
N. Tur regimentarz woysk Litewskich pod Orszą.
N. Tur cześnik Wilenski.

Turłay Alexander Turłay tegoż herbu. Są inszi tegoż przewizka a herbu inszego. W wojewodztwie Trockim służy Iastrzembiec Turłayom.

Zorawinskj Zorawińskich dom, który na Wołyniu osiadł.
Michał Zorawińskj pisarz w. x. Lit. potym został wladyką Luckim. Synowie iego:
Michał Zorawińskj podkomorzy Luckj.
Alexander Zorawińskj starosta Luckj. Syn iego:
Wasil Zorawińskj.

[118/126] **Korybut.**

Według opisanja Paprockiego w Gniazdzie enoty f. 1147 ma być w polu czerwonym pul miesiąca wywróconego ze trzema krzyżami tym kształtem. Mnie zaś trafiło widzieć w Brześciu Li-

tewskim na działach pod imieniem y herbem Stefana Zbarskiego lanych, nie pnhniesiąca ale pułkolca. Teraz przydaia y gwiazdę.

Tego kleynotu zażywa dom xiążęcy Korybutow, którego przodkiem iest:

Dimitr Korybut syn Olgerda w. x. L. brat krola Iagela xiąże Siewierskie. Synowie iego:

Iwan, Skinder y Iędrzey Korybutowie polegli mlodo 1399 od Tatar w bitwie z woyskami Tamerlanowemi za Witolda.

Zygmunt Dimitrowicz Korybut abo iako go latopiszcze nazywaia, Żydimin, obrany krol Czeskj z posilkami Witoldowemi Winczowa mocą dobył, Wacława z Czech wypędził; do Pragi przyięty, mocą Śląsk y Morawę sobie podbił. Na rozkazanie Marcina V papieża rewokowany iest ztamtąd przez Iagela y Witolda. Podczas woyny miedzy Zygmuntem Keystutowiczem y Swidrigielem Olgierdowiczem w. xiążęty Litewskimi w bitwie pod Wilnem poimany y z rozkazania Zygmunta w Wiliy wtopiony.

Fiedor Dimitrowicz Korybut x. Siewierskie zbudował Winnicę, Zbaraż y Wiśniewiec. O nieposłuszeństwo przeciw krolowi 1430 zwinowany, Braclaw y Krzemieniec wtracił. Na woynie miedzy Michałem Zygmuntowiczem y Swidrigielem o w. xięstwo Litewskie poimany w polach Wilkomirskich od Swidrigela. Zostawił syna Daszka.

[119/127] Daszko Fiedorowicz Korybut x. Siewierskie miał syna Wasila, od ktorego poszły różne domy xiążat Wiśniewieckich, Zbaraskich, Woronieckich, Poryckich.

Poryckj Kniaziewie Poryccy Korybutowie do tegoż kleynotu należą.

Alexandra Poryckiego czasów moich zaleca Paprockj, który z Zaborowskiej miał potomstwo.

X. Wiśniewieccy Korybutowie dotąd tego kleynotu zażywaia, ludzie wielce rycersey. Od mąiętności przezwani **Wiśniewieckj** Wiśniewieckimi.

Dimitr Korybut Wiśniewieckj wstawiczny w polu przeciw Wołoszy, Tatarom, Turkom. Poimany w Woło-

szech od Turkow, na haku zawieszony. Pogaństwo dla nabycia
mestwa serce iego surowo żarli.

Michał Korybut Wiśniewieckj nieomieszkał żadnych expedicyi. Był roku 1512, gdy 24 tysiące Tatar Konstanty Ostroskij hetman w. x. L. poraził. Roku 1579 Siewierz pod Moskwą zostający swym żołnierzem splundrował. Był kasztelanem Kiiowskim.

Ierzy x. Wiśniewieckie, syn Michała, kasztelan Kiiowski.

Konstanty Wiśniewiecki za Awgusta króla dwieście husarza własnym kosztem przeciw Moskwie stawiał. Był osobą swą w bitwie, którą Srebrnego zniesiono 1567. Brat to był Dimitra y Michała.

Iędrzey Wiśniewieckj woiewoda Wołyńskj.

Konstanty Wiśniewieckj woiewoda Ruskj.

Ianusz Wiśniewieckj koniuszy koronny. Zona iego (Tyszkiewiczówna urodzona z Naruszewicówny woiewodziny Trockiej).

Ieremiej Wiśniewieckj woiewoda Ruskj, bohater wielki, 1648 Kozakom buntującym szczęśliwie y odważnie odpór dawał. Pod Zbarażem swoją pracą w oblężeniu woysko zatrzymał. Pod Beresteczkiem koniecby był wojny Kozackiej uczynił, kiedyby rada iego miejsce swe była miała. Pod Białocerkwią z wielkim wszystkich żalem w obozie zmarł. Syn iego:

Michał x. Wiśniewieckie wielkich nadzieie młodzian, rósł po śmierci oycowskiej w opiece wprzód królewica Karola, potym króla Iana Kazimierza. Vczył się w Akadem. Praskiej. (Nakoniec obrany roku 1670 był królem Polskim, krolował lat 5, zmarł we Lwowie..... Chocimsk.... gdzie to Turkow Michał Pac hetman w. x. L. z Ianem Sobieskim hetmanem w. koronnym, napotym krolom Polskim, zniósł. Miał za sobą Eleonorę, siostrę Leopolda cesarza Rzymskiego, która potym poszła za xcia Lotharyńskiego).

[120/128] Konstanty y Dymitr x. Wiśniewieckie rodzeni, pułkownicy w koron. woysku odważni.

Woronieckj Woronieccy kniaziowie z tegoż Korybuta poszli.

Iakub Woronieckj proboszcz Gieranońskj, pleban Kowieńskj, biskup potym Kiiowski. Mianował go był Stefan na biskupstwo Krakowskie, ale mu Zygmunt III nastąpiwszy na królestwo, przeszkodził do tego stopnia.

Zbaraskj Zbarascy xiażęta Korybutowie także równo z Wiśniewieckimi idą od Wasila Daszkowicza Korybuta.

Andrzey x. Zbaraskj sławny żołnierz. Wspomina go Historia 1517, opisując zniesienie Tatar pod Wiśniowcem.

Dimitr Zbaraski rodzony Andrzeia, miał z Herburtówny synów Władysława, Stefana, Mikołaya, Ierzego, iako napisał x. Okolskj.

Władysław x. Zbaraskie 1569 od Stanów w. x. Litewskiego *ex ordine patriciorum*, był posłem na dokończenie wniy w. x. L. z Koroną.

Mikołay x. Zbaraskie, starosta Krzemieniecki. Syn iego:

Ianusz x. Zbaraskj woiew. Braśławskj, sławny na woynach Moskiewskich, zwłaszcza kiedy Srebrnego znoszono. Gdy Sokola dobywano, on odsiczy prześcia swym ludem bronil. Pod Wielkie Łuki zadnią straż trzymał 6 tysięcy będąc regimentarzem. Pod Toropcem zniósł Moskwę y woiewodę Szeremeta poimał. Synowie iego Ianusz y Krysztof.

Ianusz x. Zbaraskj kasztelan Krakowski, nieżeniąc się zmarł.

Krysztof x. Zbaraskj, koniuszy koronny, który sławną po Chocimskiej woynie legację do Carogrodu odprawował, także się nieżenił.

[121/129] Stefan x. Zbaraski drugi syn Dimitra, był wprzod woiewodą Witepskim. Zamek Witepski naprawił, poselstwo do Moskwy 1555 odprawował. Został potym woiew. Trockim. Zostawił z Nasielowskiej woiewodz. Witepskiej syna Piotra.

Piotr x. Zbaraskj zmarł bezpotomnie.

Ierzy x. Zbaraskj, czwarty syn Dimitra, starosta Pińskj y Sokalskj. (Zostawił córkę Maruszę, żonę Mikołaja Naruszewicza, kasztelana Zmudzkiego).

Korwin.

Ma być ptak czarny z pierścieniem w nosku, na pniu ociętym, leżącym, w polu czerwonym, a w hełmie pióra trzy strusie. Ktoby tego kleynotu używał takim kształtem w w. x. Lit. niewiem.

Dom Sakowiczów w Osmiańskim powiecie y indziej tego kleynotu używają, ale takim kształtem.

[121/130] Adam Sakowicz
podkomorzy potym starosta O-
smiański, wojewoda Smoleński.
Administrator Skarbu w. x. L.
vmarł 1662 w Warszawie na
seymie.

Andrzej Sakowicz; syn
iego Stanisław.

Thomasz Sakowicz.

Lissowskj Liśsowscy zaś
w Lidzkim powie-
cie Slepowna kładą na dwóch
strzałach.

Kasper Lissowski podło-
wczy y leśniczy Bersztański.
Synowie iego: Ian y Symon

Kościeszka abo **Strzegonia.**

Ma być strzala biała roz-
darta z krzyżem abo z ielcami
w polu czerwonym; w helmie
trzy pióra strusie.

Tego kleynotu zdawna
różne domy w w. x. L. zaży-
wają:

Chodkiewicz Chodkiewicz-
wie, o których
wyżej pod Gryfem.

Iarmoła Iarmołowie z Zabołotna.

Ian Iarmoła rewizor dóbr KIM. po w. x. L. Syn iego także Ian Iarmoła, zostawił synów: Kazimierza y Stefana Iarmołów.

Narwid Narwidowie abo Narwitowie w x. Zmodzkim y w Grodzieńskim powiecie.

Sklenskj Sklenskich dom możny na Wołyniu y w w. x. L. N. Sklenskj sędzia grodzki Lidzki.

(Michałkiewicz (Michałkiewiczowie w wojewodztwie Polockim vrodzeni i spowinowaceni są z wielkimi domami, znaczni).

Stetkiewicz [123/131] Stetkiewiczowie dom rodowity w w. x. L. Stetko Piotrowicz dworz. w. x. Litewskich, trzymał woystostwa Mohilewskie y Słuckie. Syn iego:

Zdan Stetkiewicz dziedzic na Lubaniczach, Czerkasowie y Rosasnie, miał 3 synów: Chomeg, Ewmenia y Iędrzeia.

Andrzej Zdanowicz Stetkiewicz rotm. y dworz. IKM. Kazimierza Jagiełowicza. Syn iego:

Iwan Andrzejewicz Stetkiewicz, służył rzecyp. w różnych poważnych komissjach. Miał za sobą kniehiną Cietwiertyńską, z ktorey zostawił syna Bogdana.

Bogdan Iwanowicz Stetkiewicz (od majątności Zawierce w powiecie Brasławskim) Zawierskj nazwany, za Augusta marszał. IKM. Wszytek wiek swoy w polu y w obozie strawił, iako mu król w swym przywileiu przyznawa, chorągwie prowadząc, zamkow odważnie broniąc. Miał za sobą xieżnę Horską, z ktorey zostawił syna Wilhelma y córkę Marynę Łukomską.

Wilhelm Bogdanowicz Stetkiewicz Zawierskj, człowiek wielce możny, dziedzic na Doynowie w Osmiańskim, na Lubawiczach y Siemieniczach we Mściśławskim, na Rosaśnie, Czerkasowie, Vściu w Orszańskim, na Przyłukach y Przyłuczках w Mińskim, na Mosirze y Czesnicach w Nowogrodzkim kraiu. Służył rzecyp. w niektórych komissjach, miał za sobą Annę Ogińską, z ktorey zostawił synów: Krysztofa, Bogdana, Iana y córkę Helenę, małżonkę Kazimierza Paca, pisarza w. x. L.

Krysztof Stetkiewicz, syn Wilhelma, podkom. Brasławskj, rotm. IKM. starosta Iezierzyskj. Na różnych expedicach służył. Pierwszy z Ruskiey religiey przeniósł się do katolików, 1654 długo barzo bronił Moskwie Iezierzyszcz zamku. Z pierwszej żony kniehini Kroszyńskiej miał synow Wilhelma y Ierzego, z drugiey kniehini Sokolińskiej miał Iana y Alexandra.

[124/132] Wilhelm Krysztofowicz Stetkiewicz, chorąży Mińskj, służył żołniersko w Hollandiy, Witepska długo Moskwie bronił, skąd wycieczkę szczęśliwą czyniwszy, sam poległ. Zostawił z Białozorowney syna Krysztofa, córkę Kristinę.

Jerzy Krysztofowicz Stetkiewicz 1655, do Kozaków się wyniosł.

Jan Krysztofowicz Stetkiewicz, chorąży pod chorągwią stryia swego, ma za sobą Tyszkiewiczównę, podkomorzanę Brzeską.

Alexander Krysztofowicz Stetkiewicz z dzieciństwa prawie woienną się służbą bawił.

Bogdan Stetkiewicz, wtory syn starego Wilhelma, kasztelan wprzód Mściślawskj potym Nowogrodzkj. Roku 1648 y następującego potężnie Kozaków od Orszańskiego kraiu odpierał; 1654 przeciw Moskwie swym kosztem chorągiew stawiał. Miał za sobą kniehynią Sołomerecką. Syn iego Michał; córki iego Helena za Wyhowskim hetm. Zaporoskim, wojewodą Kiiowskim, druga za Suchodolskim, trzecia z drugiey żony Krystyna za Lubeckim.

Michał Bogdanowicz Stetkiewicz, człowiek wielce wymowny y dowcipny, do Kozaków się wdawszy, czarńcem zmarł. Zostawił córkę.

Jan Stetkiewicz (trzeci syn starego Wilhelma) chorąży Orszańskj, swym kosztem pod Chocim chorągiew stawiał, pod Smoleńsk dwie, husarską y kozacką, 1634 zmarł wieku 33, iadąc z pod Smoleńska, aby Władysława krola w domu przyjął, wpadłszy w gorączkę z postrzału pod Białą odniesionego. Miał za sobą Katarzynę Sanguszkównę wojewodz. Witepską. Synowie iego:

Jan Stetkiewicz dworzanin JKM. potym kasztelan Nowogrodzki. Żona Zuzanna Tyskiewiczowna wojewodzianka Brzeska.

[125/133] Krysztof Stetkiewicz podkom. Orszańskj, wstawiczny w obozie od 1648 przez lat kilkanaście rotmistrz y pułkown. JKM. w Orszy wojewodę dobył y poimał 1654, pod Brześciem odważnie przeciw Orussowi stawał 1655, Borysów odzyskał, wycieczkę z Bychowa zniósł 1662. Ma za sobą Obuchowiczównę wojewodz. Smoleńską.

Sewerin Stetkiewicz *cancell. cath. Viln.* sekr. JKM. kapłan zacny, młodo zmarł w Warszawie.

Wołk Wołkowie niektorzi tegoż herbu.

Kościesz a odmienna.

Różne są odmiany, z któremi w w. x. L. Kościesz herbu domy ślacheckie używają.

Pierwsza odmiana, iż krzyż abo ielce kładą na vkos tym kształtem:

Tak używają w x. Zmódzkim Bereśniewiczowie.

Wawrzyniec Bereśniewicz zostawił syna Jana.

Janowi zaś Bereśniewicz synowie: Jerzy, Jędrzey, Ostap, Jakub, Michał.

Wtóra odmiana, iż przydają drugi krzyż, a w hełmie kładą ogon pawi.

Tak używa zdawna dom Skorulskich w powiecie Kowieńskim y w x. Żmódzkim.

Andrzej Skorulskij kawaler Grobu Pańskiego Skorulskij go, do którego pielgrzymował z x. Mikołaiem Radziwiłem. Był wprzód chorążym, potym marszałkiem Kowieńskim. Fundował w Nieświeżu dla vbogich

studentów konwikt, w Kownie klasztor mniszek s. Bened. reguły, gdzie córka xienią była. *Collegium* też *soc. Jesv* Kowieńskie znacznie wsparł. Syn iego:

Rafał Skorulskij wprzód podczaszy Kowieński, potym podkomorzy y marszałek. Synowie iego: Mikołay y inni.

[126/134] Melchior Skorulskij brat Andrzej, sędzia ziemski Kowieńskij.

Mikołaj Skorulskij chorąży Kowieński starosta Kormiałowski.

Vide plura in folio in libro L. Kozilowie in compactura sub rubra.

Niektóre zaś domy w hełmie pióra strusie kładą. Inne dwa krzyże mają. Taki kleynot mają:

Bluś Blusiowie w powiecie Vpitskim y x. Zmódzkim.

Zachariasz Bluś w x. Zmódzkim.

Władysław Bluś w Vpitskim powiecie.

Alexandrowicz Alexandrowiczowie w x. Żmudzkiem.
Kazimierz Alexandrowicz mego wieku tego herbu.

Trzecia odmiana tego herbu w w. x. L., że trzy rozdarcia albo trzonki na dole kładą.

Tego kleynotu używają Puksztowie w województwie Nowogrodzkim. Odzywają się do Woydila Klawz-Pukszta gelowicza, który w Hrodlu przyjął herb Ciołek, ale potomstwo jego nie używa już Ciołka za herb, ale takiego, iako widzisz.

Ian Pukszta chorąży Wołkowyskj.

Samuel Pukszta Klawz-gelowicz 1632. Wspomina go elekcia Władysława IV.

[127/135]

Kościesz a ocięta.

Ma być strzała rozdarta, tak iako w Kościesz y, bez krzyża albo ielców.

Tego kleynotu w w. x. L. używają:

Murawickich
Murawickj dom w Grodzieńskim, ktorzi z Moskwy swoje początki prowadzą.

Harwas Murawickj. Syn jego: Abram Murawickj rotm. IKM.

Szymkowicz Szymkowiczowie
dom zacny.

Ian Szymkowicz marszałek IKM. pisarz w. x. L. starosta Wilkomirskj y Tykocińskj. Odprawował po trzykroć poselstwo do Moskwy roku 1555 y 1559 y 1567, wojewodą Witepskim zmarł. Corka szła za Naruszewicza podskarb. w. x. L.

Szczęśny Szymkowicz chorąży Wileńskj około roku 1586.

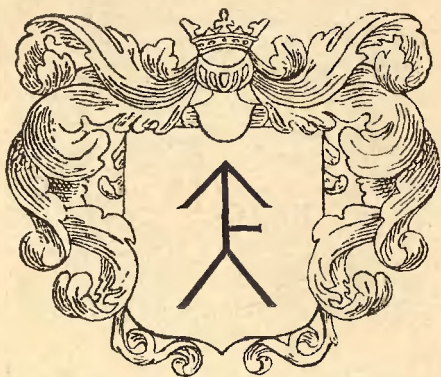
Temruk Szymkowicz w zasługach swych wziął od rzeczypospolitey lennyin prawem woytowstwo Poiurskie.

Ierzy Szymkowicz kasztell. Połockj. Wspomina go przywilej incorporacýj Iflanskiey 1567.

Wiiuk Wiiukowie w powiecie Kowieńskim.

Drugie domy zaś vżywaią tylko puł krzyża.

Dołskj [128/136] Tak vżywaią na Polesiu y w inszych w. x. L. powiatach kniaziowie Dołscy na Dołsku w Pińskim.

N. Dołskj za Awgusta króla, który miał za sobą Kłoszkównę, starościankę Żmudzka.

Nikipor Michał Dołskj kasztell. Brzeski, naprzód sędzia ziemski Piński, brat iego:

Prokop Dołskj sęd. ziem. Wołkowyskj. Oba tak sprawiedliwy, że dekretu ich nigdy y trybunał nie złamał. Synowie iego: Andrzej, Krzysztof, Mikołaj, Paweł. Żona Naruszewiczowna.

Andrzej Dołskj sekretarz IKM. podkom. Wołkowyskj, dworzanin cesar. IM.

Krzysztof Dołskj podkom. Piński, żona Wołowiczowna podkomorzanka Trocka.

Mikołaj Dołskj chorąży Piński, mąż zacny z Ielskiey Heleny, zabity iest od Kozaków. Syn iego z Ielskiey:

Ian Karol Dołskj rotm. IKM. podkom. Pińskj, mąż odważny, we 22 leciech podkom. został, chorągiew przyjął w roku 17, oycę vtracił w 10 leciech. Maiętności obiół w 13 roku za przyznaniem lat od Iana Kazimierza, w którym siroctwie wielkim statkiem zawsze postępował.

Paweł Dołskj wóyski Wołkowyski, potym podczaszy w. x. L. roku 1685, został marszałkiem nadw. w. x. L. Żona Sokolińska kasztelanka Połocka.

Kościesz a światła.

Ma być Kościesz a zwyczajna z przydatkiem dwóch gwiazd.

Wołkowicz
Kolenko

Tak vżywaią Wołkowiczowie Kolenkowie.

Izaak Wolkowicz Kolenko.

Ierzy Wolkowicz za Augusta króla 1556 marszałek IKM.

Drudzy tegoż herbu używają bez krzyża a w helmie także strzałę rozdartą między mieczem y szablą.

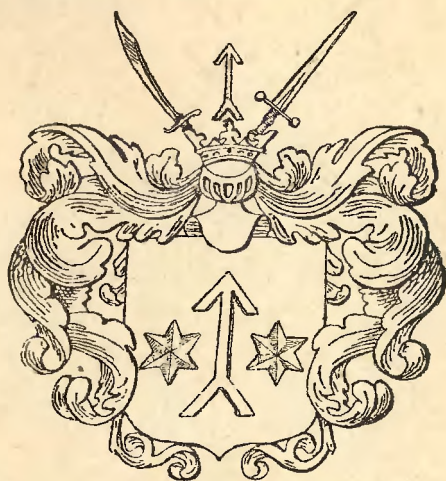

Dalińskj używają, jako świadczy Paprocki.

[129/137]

Kościeszka Tępa.

Ma być strzała rozdarta z krzyżem, z żelcem na wierzchu równo rozciągniętym; w helmie pióra trzy strusie.

Dorohostaskj Tak używa dom Dorohostaskj.

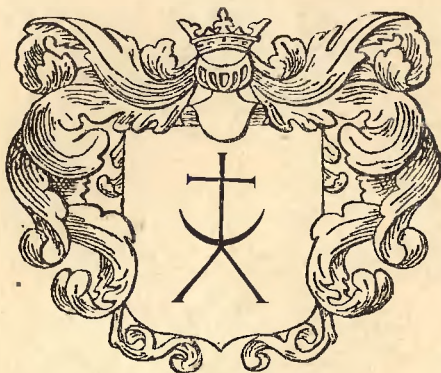
Kostrowiec.

Ma być w czerwonym polu krzyż z rozdartą nogą, a w poł krzyża pułmisiączek. W helmie trzy pióra strusie.

Tego kleynotu w w. x. Litewsk. używa dawny dom Lwowicz Lwowiczów.

Fiedory Iuszkowicz roku 1401 podpisali się do Vniy. Ian Lwowicz zabity od Krzyżaków w bitwie pod Wilnem. Michał Lwowicz za odeściem Smoleńska do Moskiewskiego 1514, wyniósł się z Smoleńszczyzny y wziął od króla Zygmunta

pierwszego w nagrodę Połowiany we włości Pienianskiej. Z żięzny Wisniewieckiej zostawił syna Michała.

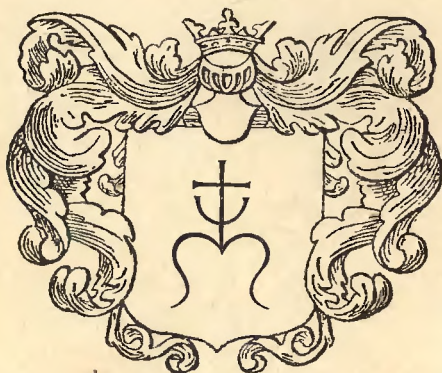
[130/138] Michał Michalowicz miał synów Daniela y Krysztofa.

Daniel Lwowicz stolnik Wilkomirskj. Syn iego Rafał Lwowicz chorąży Wilkomirskj.

Iozue brat Rafała, miał syna Alexandra.

Krysztof Michalow Lwowicz woyski Wilkomirskj, miał za sobą Rudominiankę. Syn iego:

Chwalibóg Lwowicz woyskj Wilkomirskj.

Podobny temu herbowi iest następujący. Ma według Paprockiego być miecz otłuczony przez miesiąc wtkwiony w podporach zielonych. W hełmie pięć piór strusich.

Hołowińskich Hołowińskj dom tego kleynotu używa.

Gabriel Hołowińskj sławny żołnierz, zaleca go Paprockj.

Kot morskj.

Ma być kot morskj biały w czerwonym polu, opasany żółtą obróżą. W hełmie trzy pióra strusie.

[131/139] Ten kleynot w Hrodli przyjął Wilkolewicz Woysznar Wilko-
Woysznar lewicz, którego potomstwo w w. x. L. zostaje, w wojewodztwie Minskim y w pow. Osmianskjm.

Simon Woysznar poborca Osmiański 1581.

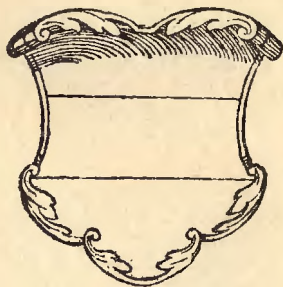
Philon Woysznar w Mińskim 1633.

Stefan Władysław Woysznar Wilkolewicz w Minskim województwie 1648.

Kotwie.

Ma być pole czerwone w białym; w hełmie ręka zbrojna z mieczem. Ktoby z temi okolicznościami w w. L. tego kleynotu używał, nie wiem. Są iednak, którzy nieco odmieniwszy, używają.

Naprzód niektórzy w hełmie kładą pióra trzy strusie, a na tarczy pole czerwone przepasane białem.

Tak tego kleynotu w w. x. L. używał Maciej Kaleczyckj z Mąkolina, kanon. Wilenskj, proboszcz Trockj, iakom widział na ołtarzach y bu-

Kaleczyckj dynkach przezeń wystawionych w Bezdzieżu, maiętności probostwa Trockiego anno 1558.

Kaleczyckich dom nazwany od Kaleczyc, maiętności w Brzeskim wojew. leżącey, niewiem ieśli tego herbu używa.

Ian, Dawid, Andrzej Kaleczyccy 1632.

Krysztof, Wasil, Daniel i Stanisław 1648.

Maximilian Sasin Kaleczycki struke. IKM. niewiem ieśli nie iest herbu Sas, iż się Sasinem pisze.

[132/140] Powtore drudzy pole białe przepasują polem czarnym, a w hełmie trzy pióra strusie kładą. Tak używają Lenkiewiczowie y Strupinscy ieden dom.

Ian Lenkiewicz z Strupina 1601.

Lenkiewicz Alexander y Ian Lenkiewicz 1632.

N. Lenkiewicz podsędek Mozyrskj, mąż vczony y żołnierz odważny.

Strupińskich Strupińskich w Grodzieńskim powiecie wspomina x. Okolskj.

Kotwica.

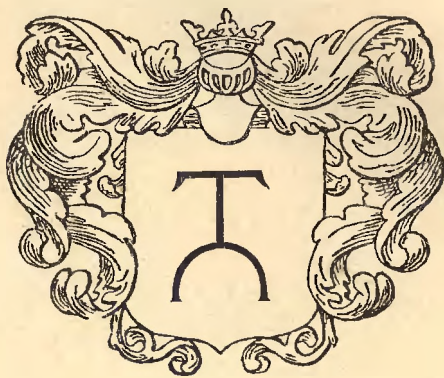
Kotwie różnemi sposobami kształtowanych, różne domy w w. x. L. używają, w polu czerwonym z trzema piorami strusimi w hełmie.

Chaweyłowicz Chaweyłowiczow iest taka na Wolyniu:
Alexander Chaweyłowicz v Paprockiego.

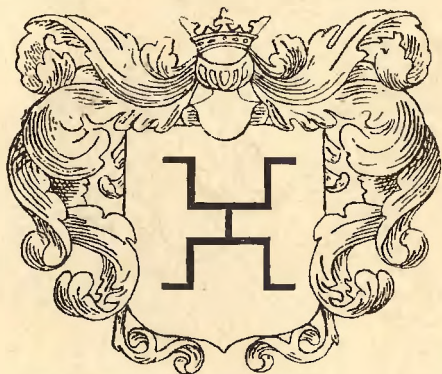
Chrynickj Chrynickich tamże taka:

[133/141] Duliczowie według Paprockiego w Herbarzu f. 360 y w Gniazdzie cnoty f. 1103 w województwie Minskim tak formują:
Elias Dulicz v Paprockiego.

Hutorowie w woie-
Hutor wodztwie Witepskim
tak w polu czerwonym
herb swoy figurują y kotwicą
nazywaią:

Ian Hutor mego wieku.

Iasienieckj Iasienieckich v Pa-
prockiego w Herb.
f. 677 taka iest kotwica:

Mędzy herbami Karpia
marszałka Wołkowyskiego
w Repli w kościele widziałem
taka kotwicę:

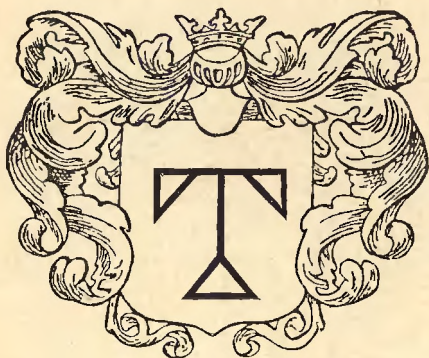

[134/142] Łowikowie abo
Łowiekowie w polu
Łowika czerwonym takiey
Łowieyko kotwicy vżywaią
w Możyrskim po-
wiecie:

Michał Łowieyko 1569.

Wawrzyniec Łowika stol-
nik Możyrskj. Syn iego:

Ian Łowika chorąży Mo-
żyrskj.

Kołontay Kołontaiowie w No-
wogrodzkim woie-
wodztwie y w powiecie Woł-
kowyskim taką kotwicę za herb
maią:

Andrzej Kołontay woyski
Wołkowyskj.

Adam Kołontay 1648.

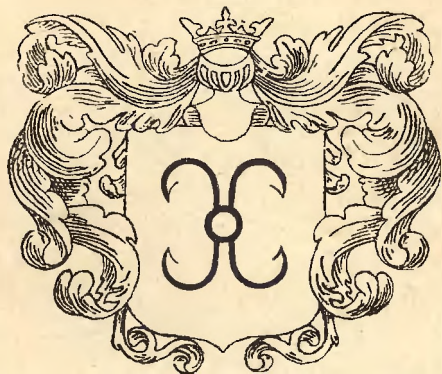
Drudzy z nich tak wyra-
żaią swoy herb w polu czer-
wonym:

[135/143] Korsaków dom dawny y rozrodzony w w. x. L.
w rozných powiatach, osobliwie w wojewodztwie Połockim w polu
czerwonym takiey formy kotwicy vżywa :

Przodek tego domu do Litwy przyszedł z Korsiki za Swidrigela, który mu y siostrę dał swoją w małżeństwo y w posagu włości od Głębokiego zacząwszy do Zawolocia, w wo-

iew. Połockjm.

Korsak W Moskw-
Borkołałp skich granicach
Hołubickj nayduie się do-
Hłubockj tąd pole rzeczo-
Poczapowski ne Korsakowe,
Vdzielskj iż na ninu wojsko Moskiew-

skie sami tylko Korsakowie, zebrawszy się do gromady, zbili. Od majątności różnych różnie się nazywają: z Poczapowa, Hołubickimi, Hłubockimi, Borkołałpami, Vdzielskimi.

Hleb y Łukasz Korsak 1536 dworzanie IKM.

Korsaków wiele 1564 na Połocku przeciw swej przysiedze do więzienia Moskiewskj zabrał, dostawszy zamku przez traktaty.

Oniki Korsak rotm. IKM. dzielny w bitwie Iwańskiej 1567.

Eustachi Korsak Hołubicki woyski Połockj. 1609, brat iego Ian Korsak na Hołubiczach, chorąży Połockj, dworz. IKM. potym kasztelan Połockj, wojewoda Smoleńskj. Miał z Zukowney sędzianki Połockiey synów: Hrehorego y Gabriela.

[136/144] Hrehory Korsak starosta Rohaczewskj, chorąży Połockj, miał za sobą córkę Romana Wołowicza. Synowie iego:

Kazimierz Korsak chorąży Połockj,

Karol Korsak zmarł 1661 kapłanem in Soc. Iesv.

Roman Korsak chorąży Połockj po bracie.

Gabriel Ianowicz Korsak był wprzód pisarzem ziemsk. potym sędzią Połockim. Syn iego Konstanty Korsak.

Rafał Korsak, metropolit wszytkiey Rusi, mąż bardzo wczony, pobożnością y pracami dla s. Vniey podjętemi wielce zalecony, v Oyca s. papieża Rzymskiego y kardynałów wielkiey powagi.

Ian Korsak brat Rafała był pisarzem grodzkim x. Zmodzkiego. Syn iego:

Alexander Korsak, kapłan bardzo godny in soc. Iesv, zmarł 1657 powietrzem.

Iozeph Korsak na Hłubokim wojewoda Mścislawskj, fundował plebanją i klasztor Karmel. Bosych w Głębokim.

Ian Korsak wprzod pisarz ziemskj, potym sędzia Osmianskj, dla vbogiej młodzi slacheckiej, naukami się bawić chcącey, fundował w Wilnie konwikt albo burse, w Ostrowcu zaś klasztor Oycom Dominikanom.

Wasil Korsak chorąży Mozyrski. Wspominaią go Dzieie roku 1590.

Krysztof Korsak podkomorzy Połockj. Synowie iego: Ian, Władysław, Iarosz, Korsak.

Iozue Korsak starosta Mściśławskj.

Piotr Korsak Vdzielskj w Połockim 1632.

[137/145]

Kownia.

Maia być trzy gołe miecze w czyrwonym polu, w helmie trzy pióra strusie.

Że Turowie tego kleynotu w w. x. L. używają, świadczy x. Okol. skj f. 493.

Kozieł.

Ma być pułmiesiąca, na dół rogami obrócony, ze trzema strzałami. Pole czyrwone, w helmie trzy pióra strusie.

Tego kleynotu używa Kozieł dom Kozłow, który z Siewierza wyszedł.

Sawicz Kozieł y z bratem do w. x. L. przyszedł. Potomstwo ich: iedni Poklewskimi, drudzy Iasienickimi piszą się.

[138/146] Iwan Kozieł Poklewskj miał synow Fabiana, Gabriela, Filona.

Fabian Kozieł Poklewskj sekr. IKM. woyskj Wilenskj, chorąży Osmianskj. Syn iego:

Kazimierz Kozieł stolnik Vpitskj, ma syna. Corkę wydał za Wołowicza Władysł. wojew. Witepskiego.

Kozlarogi v. Ielita f. 99.**Kroie.**

Maią być w polu czerwonym trzy kroie, w hełmie ogon pawi. Tego kleynotu zażywa dom dawny y zacny w w. x. L. Kopców przydaiąc krzyż nad iednym kroiem, iakom sam **Kopeć** widział na starodawnych tego domu monumentach.

Kopeć pisarz w. x. L. Wspomina go przywilej wydany roku 1522.

Ewstachi Kopeć dworz. IKM. za Awgusta krola.

Bogusław Kopeć pisarz ziemskj Braclawskj 1579.

Wasił Kopeć 1563 od Stanow w. x. L. poseł do Koronnych na dokonczenie Vniy. Synowie: Ługasz, Filon y Wasil.

Łukasz Kopeć był kasztelanem Brzeskim.

Filon Wasilewicz Kopeć marszałek Lidzki. Synowie iego. [139/147] Adam Filonowicz Kopeć, kanon. Wilenskj, człowiek wielce zacny. Nieprzyimował wyższych w Kościele s. vrzędów.

Mikołay brat Adama, vmarł 1659 *in societate Iesv*, godny kapłan.

Bracia ich potomstwo zostawili.

Wasił Wasilewicz Kopeć, podkom. Brzeskij, starosta Oskj y Przelomskj, potym kasztelan Nowogrodzki. Zostawił syna Karola a corka szła za Pawła Sapiehę, wojewodę Wileńskiego, w. hetm. w. x. L.

Ian Karol Kopeć starosta Brzeskij czesnik w. x. L. potym wojewoda Polockj. Ma za sobą Włoszkę margrabiankę Strozza, y potomstwo z niey, (ktore pomarło; vmarł kasztelanem Trockim).

Siluester Kopeć sędzia grodzki Mścislawskj 1632.

Alexander Kopeć dworz. KIM. potym kasztel. Brzeskij (Syn iego ma Stetkiewiczownę).

Krvczyn.

Ma być krzyż a pod nim gwiazda. W wielkim x. Litew. vżywają tego kleynotu w polu czerwonym, przydaiąc tak w tar-

czy, iako y w helmie skrzydło sępie, a gwiazdę nad skrzydłem kładąc.

Tego kleynotu takim
Iszora kształtem w w. x. L.
 używa dom Iszorow
 w woiew. Wilenskj.

N. Iszora archidiakon Wi-
 lenskj kapłan osobliwych przy-
 miotów.

Alexander Iszora syno-
 wiec iego, sekr. KIM.

[140/148]

Krukj.

Maią być w polu czerw-
 nym między dwiema mieczami
 złamanymi żelaza na krzyż
 zakrzywione; w helmie trzy
 pióra strusie.

Tego kleynotu używa
 w w. x. L. dom Alexandrowi-
 czow dawny.

Alexander Ale-
Alexandrowicz xandrowicz
 z Poporć podsk.
 w. x. L. 1476. Brat iego ro-
 dzony:

Andrzej Alexandrowicz.

Mikołaj Alexandrowicz z Zahowa, stryieczny Alexandra.

Ian Alexandrowicz marszałek Grodzieńskj. Syn iego:

Konstanty Alexandrowicz pisarz ziemskj Grodzienski 1648,
 potym sędzia.

Stanisław Alexandrowicz, brat Constantego.

Krzywda.

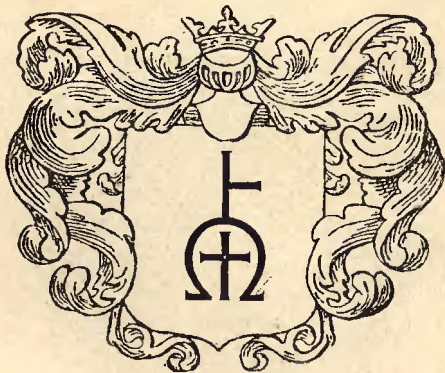
Ma być podkowa biała w błękitnym polu, na podkowie puł krzyża, a w podkowie cały.

Tego kleynotu

Chrzastowski używa dom

Chrzastowskich

w x. Zmodzkim y wojewodztwie Brzeskim.

[141/149] N. Chrzastowski podskarbi w. x. L. od którego potomkow pospolity lud przeważał Podskarbicami.

Wacław Alex. Chrzastowski starosta Botockj. Wiele commissiyy szczęśliwie odprawił. Syn iego:

Hieronim Chrzastowski starosta Botockj.

Thomasz Chrzastowski 1632.

Stefan Chrzastowski podstoli Zmodzki, ciwun Berżański, wprzod instygator, potym skarbn y w. x. L.

Daniel Chrzastowski mieczny Zmodzki, brat skarbnego.

Ian, Woyciech y Kazimierz Chrzastowski w Brzeskim. 1648.

Łazowski Łazowskich dom z Podlasza w wojew. Brzeskim y w powiecie Wolkowyskim.

Andrzej Łazowski podstarości Wolkowyskj.

Samuel y Stanisław Łazowski 1632.

N. Łazowski pułkownik woluntariuszów, do Moskwy się 1655 przedał, y tam został.

Krzyż.

Ma być krzyż z rozdartą nogą w polu błękitnym; w hełmie trzy pióra strusie.

X. Okolski

Waszkiewicz pisze, że ten

kleynot nadany

jest od krola Iagela

Waszkiewiczom, ktorzi

osiedli w wojew. Mińskim.

Drudzy go tak

używają.

[142/150]

Kurcz.

Paprockj y x. Okolskj takim kształtem go wyobrażają w polu czerwonym, przydając w hełmie trzy pióra strusie. Zda się być Kościesza wywrócona z żelazcem odkrzywionym, z przydatkiem pułnieszczka y gwiazdy.

Kurczow dom takiego kleynotu używa według świadectwa pomienionych pisarzow.

Kurcewicz Mnie się trafiło słyszeć od wważnego męża tego domu, iż Radwana używają.

Kniaź Bullha mąż sławny.

Alexander Kurcewicz sędzia ziemskj Nowogrodzkj.

Marcin Kurcz rotm. IKM. odważny 1567 pod hetmanem x. Sanguszko.

Ian Kurcz, którego niektóre dziecie 1578 wspominają, w Mińskim wojewodztwie.

Andrzej Kurcz pisarz ziemskj Nowogrodzkj.

Marcin Kurcz wojew. Derpskj, miał synow Eustachiego z Apoloniey Korsakowney, a Iana y Michała z Sapiezankj.

Ewstachi Kurcz podkom. Parnawskj, kasztelan Witepski, fundował Franciszkany w Grodnie.

Stanisława Kurcza synowie Ian, Stefan y Kazimierz.

Ian Kurcz chorąży Lidzkj.

Stefan Kurcz woyski Lidzkj.

Kazimierz Kurcz pod Pilawcami wzięty, siedm lat na galrach v Turkow był. Po wybawieniu z więzienia w potrzebie pod Warszawą zabity iest.

N. Kurcz wojewoda Brzeskj 1680, 1685.

[143/151]

Kusza.

Ma być w polu czerwonym kusza napięta bez strzały, w hełmie trzy pióra strusie.

Burnak Tego kleynotu
Koreywa takim kształtem
 używają w woie-
 wodztwie Wilenskim Korey-
 wowie Burnakowie.

Drugie domy kładą ku-
 szę bez cięciwy y rękoieści,
 z hełtem nad kuszą, bez piór.

Maszkiewicz Tego kleynotu
 używają Masz-
 kiewiczowie w Nowogrodzkim
 woiew.

Raczko Maszkiewicz 1503
 dworz. IKM. zabity w potrze-
 bie z Tatary pod Grodkiem.

N. Maszkiewicz horodni-
 czy Nowogr. 1505, Tatar od
 zamku odpędził.

Bogdan Maszkiewicz rot-
 mistrz IKM. z potrzeby prze-
 graney nad Wiedrużą z Mo-
 skwą sam ranny, ostatek swo-
 ich obronną ręką wwiódł.

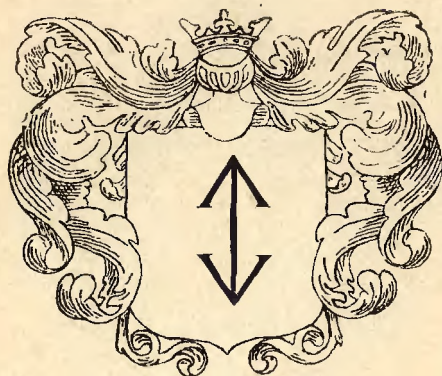
Gabriel y Piotr Maszkie-
 wicz w Nowogr. wojewodztwie.

Drugie domy do tego
 przydają trzy wręby y pióra
 do hełtu, a w hełmie także
 trzy pióra strusie.

Bystrzyckj Tak tego kleynotu
 używa dom By-
 strzyckich.

[144/152]

Kvzeniec.

Ma być w polu czerwonym strzała biała, mająca z obu końców, górnego y dolnego, żelazca, a w helmie trzy pióra strusie.

Tego kleynotu zażywają Kurzenieccy z Kurzeńca, który jest w Osmiańskim powiecie; teraz ten dom ma osiadłości swe w powiecie Pińskim y w Podlaskim województwie.

Łabędź abo Skrynsey.

Ma być łabędź w polu czerwonym; w helmie także łabędź.

Tego kleynotu różne domy zacne w w. x. l. używają, lubo idą od różnych przodków.

Przed przyjęciem herbow koronnych w Hrodli te domy zażywały tego kleynotu:

Dedygöldowiczowiczowie (s.)

Dedygöld woiewo-
da Podolskj y Smo-
lenski za Witolda
miał synów dwóch: Didigozda
y Dawgierda.

[145/153] Didigozd Dedi-
goldowicz potężny wielce w Li-
twie, który swym

Dedigöldowicz ludem y kosz-
Didigozd tem Swidrigela

na w. x. l. chciał wprowadzić, wypędziwszy Zygmunta Kieystu-
towicza, w bitwie po Osmianą poimany.

Ian Dawgird Dedigöldowicz woiew. Podolskj, po śmierci
Witolda przez Buczaickich z Podola wygnany. Za Zygmunta

w. x. L. był wojew. Łuckim y Wołyńskim, za Władysława Jagiełowicza już był wojewodą Wileńskim, iako go wspomina przywilej 1437 pisany. Gdy 1440 zabito Zygmunta w Trokach, oskarżony o to do Kazimierza Jagiełowicza w. x. L. niewinność swoją wywodził a Lelusę wojewodę Trockiego z rzędu y z senatu rugował.

Domy, które od tych dwóch idą, mają się Łabędziem pieczętować. Są wprawdzie Dawgirdowie y teraz w w. x. L. ale niemogę wiedzieć, ktorzi się do tego Dawgirda odzywają, gdyż nieiednego wszyscy herbu używają. I tu mianuję tych, o których mi się trafiło czytać.

Dawgird Stanisław Dawgird pięć razy gońcem do Moskwy iezdził, od roku 1508 do roku 1523.

Bogdan Dawgird 1510 y w rok znowu gońcem do stolicy.

N. Dawgird sławny rotmistrz w Inflanciech 1561.

N. Dawgird pisarz z Trockj y Paprockiego.

Iędrzej Dawgird. Wspominaią go Dzieie roku 1578.

Mingayłow przodkowie z dawna tegoż kleynotu używają;

a lubo Mingayło kasztelan Wileńskj w Hrodlnu przy-

Mingayło iął był herb Rawicz, iednak potym odesławszy ten kleynot wrócił się do starożytnego zwyczajnego domostwu swemu Łabędzia, iako z Paprockiego x. Okolskj t. 2 f. 13 napisał.

Od tego Mingayła familią swoją prowadzi dom Tal-

Talwosz woszow, iako świadczy Gniazdo cnoty fol. 1167.

Historia dawna wspomina Talwosza kasztellana Trockiego, marszałka w. x. L.

Mikołaj Talwosz kasztellan Zmodzkj 1565 pod Kirempą [146/154] woyska Erika krola Szwedzkiego zbił. Był wprzód kasztellanem Mińskim y starostą Dinemborskim, kiedy do Moskwy poselstwo odprawował roku 1570. Syn iego:

Adam Talwosz Mikołaiewicz kasztelan Zmodzkj, był y z synem swym 1609 pod Parnawą, gdzie sto husarza swym kosztem Chodkiewiczowi stawił. Córka iego była za Alfonsem Lackim, starostą Zmodzkim.

Mikołaj Talwosz, Adama syn, mąż rycerski, bezpotomnie zmarł.

Steckiewiczowie Talwoszowie rzeczeni do tegoż domu y herbu należą.

Stecko Ian Stecko starosta Drohickj 1501.

Steckiewicz Thomasz Steckiewicz Talwosz mego wieku.

Tenże klejnot w Hrodlu na domy swoje przyjęli
Goligunt dwaj bracia Goligunt y Kornult, wnukowie Kławsucia.
Kornult Domy, które od nich poszły, tegoż herbu mają zażywać,
Berzańskj iako: Berzańscy, Goliguntowie w x. Zmodzkim.

Ian Berzański 1621.

Stanisł. Berzański żołnierz w kwarcianym z Ossolińskim
 starostą.

Aleksander Berzańskj.

Iawgel Iawgelowie w woiew. Połockim, w x. Zmodzkim y indziej.
 Sebastian Iawgel chorąży Vpitskj. Wspomina go consti-
 tucia 1613.

Valerian Iawgel horodniczy Połockj, dawniejszy nad nie.

Walenty Iawgel miał syna Dawida, z którego się vrodził
 Rafał Iawgel.

Iundził Iundziłowie do tegoż się przodka odzywają.

Iundziłowicz Mikołaj Iundziłowicz. Wspomina go seym Piotr-
 kowski 1438 między temi, ktorzi imieniem Stanow
 w x. Litewsk. do niektorich zapisow Koronie vczynionych ręką
 swą podpisali się.

Mikołaj Iundziłowicz marszał. w. x. L. Wspomina go przy-
 wilej odnowienia Vniy za Alexandra 1499 y cessia Drohickiej
 ziemi vczyniona 1516 za I Zygmunta.

[147/155] Andrzej Iundził marsz. w. x. L. wspominał go
 dzieie roku 1589.

Olbrycht Iundził także marsz. nadw. w. x. L. był roku 1542.

N. Iundził podkomorzy Wołkowyskj, wspomina go Paprockj.

Ierzy Iundził starosta Szklowski, rotmistrz IKM.

Andrzej Iundził, starosta Plotelskj.

Alexander Iundził, Samuel y Chryzostom, bracia, ludzie zacni.

Kozica Kozicowie według Paprockiego teyże dzielnice* z Iaw-
 gielami.

Stanisław Kozica. Zaleca go Gniazdo enoty.

Szemet Szemetów też mianuie x. Okolskj między potomstwem
 Kornultowym; lecz że oni mają odmianę, niżey ich
 naydziesz pod Łabędziem odmiennym.

Wołodkowicz Wołodkowiczowie tak od Kornulta linią swoją
 wywodzą.

Kormult wnuk Kławsucia, z Raczy siostry Witoldowej, miał syna Niemekszę.

Niemieksza Niemieksza Kormultowicz miał synów Alexandra, Bartka y Wołodka, od którego przezwisko swe maia Wołodkowiczowie.

Niekrasz Wołodkowicz starosta Belżyckj; wspominaią go przywileia pisane w roku 1438 y 1499.

Ierzy i Stanisław Wołodkowicz z synami swemi wspomnieni od Paprockiego w Gniaździe cnoty.

Marcin Wołodkowicz pisarz w. x. L. był posłem do Moskwy 1559.

Malcher Wołodkowicz z w. x. L. wyniósł się za ożenieniem do Korony.

Mikołay Wołodkowicz chorąży x. Zmudzkiego, ieden z posłów wyprawionych 1563 do Lublina na skończenie Vniy w. x. L. z Koroną.

[150/156] Chryzostom Wołodkowicz wprzod woyskj, potym pisarz ziemskj x. Zmudzkiego, długo w woysku służył za Karola Chodkiewicza. Mąż wielce wczony. Pisał siła. Łacińskim ięzykiem wydał historią dziesięcioletniej wojny Inflantskiej barzo gładko; po polsku książeczkę nazwaną Cnotliwy Litwin: o inkorporaciy Inflant do w. x. Lit. za Zygmunta Augusta. Zaczął był pisać po łacinie Krzyżaków Inflantskich historią, ale nieskonczoney odumarł.

Ian y Mikołay Wołodkowicz w x. Zmudzkiem 1621 ludzie zaeni.

Kazimierz Wołodkowicz *in soc. Iesu* kapłan godny, krasomowca y poeta w Łacińskim y Polskim ięzyku osobliwy. Vmarł powietrzem 1662 pod Warszawą, gdzie był kaznodzieią v s. Iana. Rodzeni iego: ¹⁾

Kunczewiczowie w w. x. L. tegoż kleynotu używaią z nadania Witolda w. x. L. Przodek ich Milus Gineyd, kto-
Gineyd rego wspomina Vnia pierwsza z Koroną roku 1401,
Kuncza przezwany iest Kuncza, że miedzy Pany Litewskimi za krola Jagiela ostatni chrzest s. przyjął. Miał syna Gineyda.

Gineyd Kunczewicz w Hrodlu 1413 przyjął był herb Zaręba; ale gdy Witolda w. x. L. z woyskiem do Prus

¹⁾ Tu następuje niewypelniona luka dziesięciowierszowa, gdzie mieli być widocznie wypisani rodzeni Kazimirza Wołodkowicza, których atoli Kojalowicz snąć odszukać nie zdołał.

Kunczewicz ciągnącego, bez szkody w ludziach przeprowadził przez wody y błota, Witold kazał Labędzia miasto herbu używać, którego się kleynotu dotąd potomstwo jego trzyma.

[151/157] Iakub Kunczewicz koniuszy w. x. L. miał z Sapiężanki synów Michała y Mikołaja. Bracia jego zaś byli Maciey y Bogdan.

Maciey Kunczewicz ciwun Trockj, był posłem do Moskwy za Alexandra w. x. L. 1502 y 1503. Nie zostawił potomstwa.

Bogdan Kunczewicz był kasztelanem Smoleńskim, zostawił syna Iwana.

Mikołaj Iakubowicz Kunczewicz tylko corki zostawił, iedna szła za Naruszewicza, druga za Talwosza.

Michał Iakubowicz Kunczewicz z kniehyni Kurpskiej zostawił synów Iana, Iakuba, Macieja.

Ian Michałowicz Kunczewicz podkomorzy Nowog. Syn jego: Samuel Kunczewicz, sędzia lidzki ziemskj, orator wielk, zostawił z Połubińskiej Konstantego, Iana, Kazimierza, Kryštofa, Michała.

Iakub Michałowicz Kunczewicz chorąży Grodzieńskj. Syn jego: Mikołaj Kunczewicz podkomorzy Pińskj.

Maciey Michałowicz Kunczewicz miał synów Balcera, Iakuba y N.

Balcer Kunczewicz podstarości Osmianskj.

Iakub Kunczewicz podkom. Lidzkj, starosta Koniawskj, żołnierz dzielny. Był y chorążym Lidzkiem, 1660 został kasztelanem Mińskim a potem Zmodzkim.

N. Kunczewicz miał syna x. Macieja Kunczewicza, kapłana wczonogo.

Iwan Bogdana Iakubowicza syn Kunczewicz, od Zygmunta I. za rycerskie odwagi wziął wiecznością cztery wsi w starostwie Kowieńskim. Synowie jego:

Iwan Iwanowicz Kunczewicz starosta Iurborskj, Nowowolskj, leśniczy Kowieńskj.

Fiedor Iwanowicz Kunczewicz. Syn jego:

Iakub chorąży Grodzieński, według x. Okolskiego.

[152/158] Insze domy abo z Korony ten kleynot przynieśli abo z inszych okazji nadany wzięli.

Blinstrub Blinstrubowie w x. Zmodzkim y w Kowieńskim powiecie.

Ian Blinstrub z Towtwił dworz. IKM.

Adam Blinstrub roku 1621.

Głuszyński Głuszyńscy Duninowie z Polskiej, w wojew. Mińskim. Ierzy Dunin Głuszyński.

Hołowczyński Hołowczyńscy, kniaziowie na Hołowczynie w powiecie Orszańskim.

N. Hołowczyński wojewoda Mścisławskij, miał za sobą córkę Michała Wołowicza.

Alexander Hołowczyński kasztel. Zmodzkij, starosta Lidzkij, swym kosztem chorągwie w Iflanciech stawiał y prowadził, był w potrzebach pod Kokenhawzem y Piłą.

Mikołaj Hołowczyński chorąży Orszański.

Konstanty z Hołowczyna Rapalowski kasztelan Mścisławskij.

Syn iego:

Ierzy Hołowczyński.

[153/159] **Karnikowski** Karnikowscy w Brzeskim województwie.

Kraiewski Kraiewscy wspomnieni od x. Okolskiego.

Kunickj Kunicy Duninowie z Sędomirskiego krain, w Połockim województwie.

Andrzej Dunin Kunickj, mąż zacny.

Wspominają go constitucie 1632, 1633.

Horodyiskj Horodyiscy w różnych powiatach.

Simon Horodyiskj pisarz gr. Wolkowyski 1613.

Marcinkiewicz Marcinkiewiczowie w x. Zmodzkim y w Vpitskim powiecie.

Simon Marcinkiewicz poborca Vpitskj 1578.

Daniel Marcinkiewicz ciwun Dirnianskj.

Ian Marcinkiewicz sekr. IKM. stolnik Vpitskj.

Paweł Marcinkiewicz sędzia ziem. Vpitskj, podwoiew. Wiłeński. Syn Stanisław (sędzia ziemski Vpitskj.

(1670. Paweł Marcinkiewicz podstarości y mieczny Vpitski.

(Eliasz Marcinkiewicz woyski Vpitskj.

(Władysław Marcinkiewicz sprawnik Vpitskj.

(1698. Mateusz Marcinkiewicz sędzie Vpitski.

(Ierzy Marcinkiewicz sędzie Vpitski).

Matysiewiczowie w x. Zmodzkim, iako x. Okolskj świadczy.

N. Matyszewicz chorąży Zmodzkj. Synowie jego:
Ierzy, Balcer, Erasmus Matysiewicz.

Monsztołt [153/159] Monsztołtowie w wojewodztwie Trockim.

Możeyko Możeykowie w x. Zmodzkim.
Michał Możeyko mego wieku. Syn jego Krysztof.

Prokulbickj Prokulbicey w wojew. Wileńskim.
Ian Prokulbickj 1648.

Raieckj Raieccy Duninowie z Raiec, dom Polskj.

Ian Raieckj za Zygmunta I po długiej wojennej służbie w Litewskim woysku, osiadł w wojewodztwie Trockim. Synowie jego:

Kasper Raieckj, chorąży Trockj.

Balcer Raieckj woyskj Trockj. Synowie Balcera: Ian, Teofil, Alexander, Gedeon, Woyciech.

Ian Raieckj sławny rotm. IKM.

Teofil Raieckj rotm. IKM. raytarskj, zmarł pod Chocimem, pogrzebion w Wilnie v ś. Iana. Syn jego:

N. Raieckj podsedek Trockj.

Alexander Raieckj marszałek Wilkomirskj, którego czynią wzmiankę constitucie roku 1607, 1610, 1613.

Gedeon Raieckj służył długo w woysku. Roku 1625 od slachty Wilkomirskiej regiment przyjąwszy, pod Czadościami podiażdż Szwedzkj zniósł; pod Smoleńsk za Władysława IV roku 1633 swym kosztem chorągiew stawiał. Był wprzód kasztelanem potym wojewodą Mińskim. Synowie jego:

[154/160] Władysław Raieckj, starosta Runborskj;

Teofil Raieckj, marszałek Lidzki. (Syn z Sokolińskiej marszałkiem w. x. L. Michał Raieckj starosta Buklański 1685.

Zygmunt Raieckj starosta Kokenhauskj;

Gedeon Raieckj, brat pomienionych.

Woyciech Raieckj piąty syn Balcera, wprzód był pisarzem z. Trockim, potym sędzią. Miał za sobą Sokolińską. Synowie jego Konstanty y Piotr; córka szła za Brzostowskiego referendarza w. x. L.

Konstanty Raieckj dworz. IKM. młodo zmarł w Wilnie, będąc deputatem na generalne sądy trybunalskie.

Piotr Raieckj podkom. Smoleńskj, rotmistrz IKM. w woysku koronnym, odważny. Zmarł 1659.

Ian Alexander Raieckj sędzia grodzki Trockj 1648.
Adam Raieckj chorąży Parnawskj.

Siemiaszko Siemiaszkowie tegoż herbu używają, iako przeczytasz v x. Okolskiego.

Piotr Siemiaszko pisarz w. x. L. starosta Krewskj, odprawował do Moskwy poselstwo 1552.

Alexander Siemiaszko podkom. Łuckj, wspomina go Pa-procki.

Krysztof Siemiaszko w x. Zmodzkiem około roku 1621.

Vrbanowicz Vrbanowiczowie Pilecey w powiecie Osmianskim.

Pileckj Adam Vrbanowicz Pileckj, mąż dzielny. Syn iego:
N. Ian Vrbanowicz młodo w akad. Wileńskiej nauki theologiczne odprawiwszy, służył w woysku y byłrotnistrzem. Zabity w potrzebie.

Zawisza Zawiszowie z tym kleynotem z Korony, ieszcze za Iagieła do w. x. L. weszli.

[155/161] Zawisza dworzanin królewny Iadwigi, potomek Czarnego herbu Łabędź, tajemnie od swej pani posłany do Litwy, aby się obyczajom Iagieła, który sobie w małżeństwo Iadwigi życzył, przypatrzył. Tego Iagieła przy sobie zatrzymał y w w. x. L. osiadłościami wielkimi opatrzył. Z potomstwa iego było wiele ludzi zacnych w w. x. L.

Melchior Zawisza kasztelan Witepski, długo na dworze krola Awgusta iako dworz. IKM. bawił się. Syn iego:

Iędrzey Zawisza kaszt. Minskj, zostawił synów trzech: Krysztofa, Iana, który tylko corki miał, Ierzego, który w Wołoszech w bitwie pod Chocimem poległ.

Krysztof Zawisza był leśniczym Kowieńskim. Synowie iego:

Bonawentura Zawisza młodo zmarł;

Alexander Zawisza podstoli Nowogrodzkj.

Ian Zawisza woiew. wprzód Mścislawski potym Witepskj.

Wiele komissiy odprawił. Syn iego:

Mikołay Zawisza kasztelan Witepskj, senator poważny. Miał za sobą Tyszkiewiczównę woiewodcz. Brzeską. Synowie iego: Eustachi i Isidor, który młodo zmarł.

Eustachy Zawisza odważnie przeciw Szwedom w woysku stawał, zmarł 1657 młodo.

Andrzej Zawisza brat Iana, podskarbi w. x. L. miał za sobą Zophią Wołowiczównę. Synowie iego:

Mikołaj Zawisza, który *in soc. Iesr* do Rzymu na theologią posłany, tam młodo zmarł. Fundował przy akademii Wilenskiej dwa kursy *philosophiae*.

Krysztof Zawisza wprzod łowczy w. x. L. starosta Brasławskij y Minskij, potym pisarz nakoniec marsz. w. x. L. kasztelan Wileńskij. Był na komissii z Moskwą pod Wilnem 1660 y pod Borysowem. Synowie iego:

Andrzej Zawisza pisarz w. x. L. starosta Minski, ma za sobą Oginską. Synowie: Ian starosta Minskij, Krysztof. Drudzy pomarli.

[156/162] Ian Zawisza starosta Braclawskij, rotm. IKM. mąż dzielny.

Łabędź odmienny.

Łabędzia insze domy w w. x. L. używają z roznemi przydatkami y odmianami.

Girskich dom kładzie w błękitnym polu łabędzia, na Abdanku iedną nogą wspartego y w helmie także łabędzia ¹⁾.

Idzie ten dom od Romunda w. x. L. przez wnuka iego Dowmunda xiążęcia Vcian-skiego. Syn iego:

Ialgołd Dowmundowicz
dziedzie na Girach,
Ialgołd Woystomiu etc. w Osmianskim powiecie,
syn iego Andruszko Ialgoldowicz był v krola Kazimierza dworzan. IKM. starostą Mar-

kowskim, pułki wodził przeciw Moskwie y Węgrzyn. ożeniwszy się z Jadwigą herbu Abdank, począł przykładać herb Abdank pod lewą nogę łabędzia. 1480 poległ w bitwie z Moskwą ²⁾.

Synowie iego Abraham i Andryasz Andruszkowiczowie (s).

¹⁾ Tu następują 4 wiersze przekreślone.

²⁾ Tu dalej dwa wiersze wykreślone.

[163] ¹⁾. Romunda w. x. Litewskiego wnuk Dowmund x. Vciański miał syna Ialgolda Dowmundowicza. Z dawnych czasów używał ten dom łabędzia y w tarczy y w hełmie, pole na tarczy było błękitne. Dziedzictwo jego w Osmiańskim powiecie Woystom abo Vszakow, Giry y insze przyległe majątności. Zostawił Ialgold syna Andruszka.

Andruszko Ialgoldowicz kwitnął za króla Kazimierza Iagielowicza na dworze y w woysku. Był bowiem dworzaninem y pułkownikiem IKM. starostą Markowskim około roku 1465. Ożeniwszy się w Koronie z Iadwigą z domu Abdankow, począł na pieczęci używać Abdanku pod lewą nogą łabędzia. Wodził pulki w Węgrzech y przeciw Moskwie, zabity jest w potrzebie z Moskwą 1480. Synów zostawił Abrahama y Andriasza.

Abraam Andruszkowicz Ialgoldowicz miał za sobą Zophię niezgę Korybutownę, która gdy zmarła, niektóre swoje dobra oddał roku 1509 na fundacją kościoła katolickiego parochialnego Woystomskiego. Potym wziął za żonę Annę Rałownę dziedziczkę na Mołodecznie y Hrazdowie, z ktorey syna miał Augustyna Andruszkowicza.

Andrias Andruszkowicz dziedzic na Woystomiu abo Vszakowie, miał za sobą Połomię Cybulska, był chorążem Krewskiego wiaźdu, mąż na woynach dzielny y szczęśliwy.

Augustyn Ialgoldowicz Andruszko y Zygmunta pierwszego w wielkiej łasce, dworzanin IKM. y pułkownik za hetmanstwa Ierzego Radziwiła kasztelana Wileńskiego. Poległ w bitwie z Moskwą pod Orszą. Zostawił synów: Iakóba y Florianą, ktori w zakonie oycow Franciszkanow zmarli.

[165] Iakub Andruszkowicz na Girach służywszy długo w Węgrzech, ożenił się z Theodorą Koryczowną, z ktorey zostawił dwu synów: Stanisława y Augustyna, ktorzi się poczęli zwać Girskimi.

Stanisław Andruszkowicz Girski tylko corki dwie zostawił, sam w potrzebie Cecorskiej poległ.

Augustyn Andruszkowicz Girskj za Zygmunta III w Moskwie w woysku Sapieżyńskim pułkownikował, pod Chocimem chorągiew nosił hetmańską y Karola Chodkiewicza, osobliwie mu będąc wygodnym. Do Infant miał własną chorągiew kozacką. Miał za sobą Babinskę, z ktorey miał corkę iedną, synów czterech: Piusa, Tomasza, Konstantego, Dyoniziusza. Pius Ierzy Gir-

¹⁾ Jestto osobna karta w rękopis wlepiona, która obszerniej traktuje rzecz wyżej podaną. Autor wlepiwszy tę kartę, winien był tekst nią zastąpić, w rękopisie jako zbyt czuły wykreślić, czego jednak uczynić zapomniął.

skj kanonik Wileński, pleban Swirski, kapłan vezony y godny, *artium et ph. magister*, w akademią Wileńską kreowany.

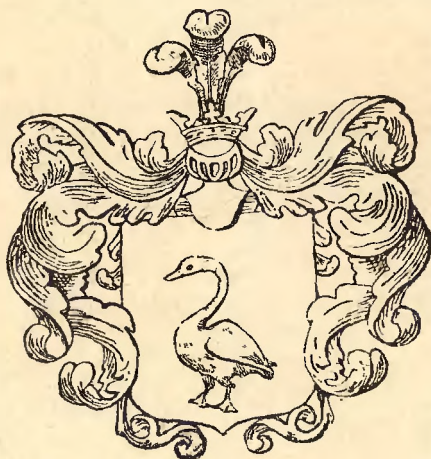
Konstanty Girski w kwarcianym woysku chorągiew v pana Bałabana nosił na podiazdzie pod Zbaraz, poległ od Tatar zabity.

Dyonizi Girskij nosił chorągiew v Sosnowskiego, kasztelana Połockiego, zmarł młodo.

[157/165]

Łabędź odmienny.

Kudrewicz Kudrewiczowie w powiecie Kowieńskim zażywiają także łabędzia, ale w helmie kładą trzy pióra strusie.

Mikołaj Kudrewicz pisarz ziemski Kowieński.

Iożeph Kudrewicz pisarz grodzki Zmudzki.

Kazimierz Kudrewicz pleban Minskij, kraie cudze zwiedził. Sekr. IKM. iezdził od krolestwa IchMeiów w poselstwie prywatnym do cesarza chrześciańskiego Leopolda 1664.

Szemet Szemetowie dom dawny, który x. Okolski od Kormulta prowadzi, pole kładą błękitne a w helmie pol lwa białego.

Maleher Szemet kasztel. Zmudzki możny wielce pan, miał za sobą Hlebowiczównę wojewodziankę Wileńską.

Wspomina go Strykowski l. 20 c. 1. Zostawił córkę Kristinę, która szła za Bilewicza; synów trzech: Wacława, Iana, Malchra.

Stanisław Szemet kuchm. w. x. L. ciwun Poiurski. Wspomina go Strykowski l. 19 c. 7 y Dzieie roku 1560 zalecają go iako dzielnego rotmistrza.

Woyciech Szemet woyski Zmodzskj, wspomina go Paprockj.

[158/166] Waclaw Malchrowicz Szemet kasztel. Zmodzkj, miał za sobą Chodkiewiczównę, z ktorey vrodzona corka szła za Alex. Ogińskiego kasztel. Trockiego.

Ian Malchrowicz Szemet starosta Botockj. Odprawował od Stanow w. x. L. do Zygmunta III nowokoronowanego poselstwo 1588, miał za sobą x. Zbaraską. Syn iego był Waclaw y Stanisław.

Waclaw Szemet, ktorego wspomina konstitucia 1611.

Stanisław Szemet podkomorzy Zmodzki.

Malcher Malchrowicz Szemeth podkom. Wilenskj, ciwun Dyrwianskj, dziedzic na Ielnie, za nim Oginska. Miał z pierwszej żony syna Alexandra, a z drugiej Oginskiej miał Gabriela, Łukasza, Theodata y Stanisława.

Alexander Iarosław Szemet był podkomorzym Wilenskim,rotn. IKM. prowadził chorągwie w Iflanciech, mianowicie 1625. Miał za sobą Sapieżankę. Synowie iego:

Malcher, Alexander y Ian Szemetowie.

Alexander Szemet podstoli Witepskj, mąż odważny. Ma syna Bazilego.

Gabriel Szemet podkom. Słonimskj, miał za sobą Trizniankę. Syn Marcian młodo w szkołach zmarł, drugi syn Mikołaj Szemet.

Łukasz Szemet marszałek Kowienskj. Synowie iego: Konstanty, Władysław y Alexander.

Theodatus Szemet miał za sobą Stetkiewiczównę. Syn iego Mikołaj Szemetrotn. IKM. odważny, zabity od Moskwy w potrzebie pod Basią.

Stanisław Szemet Malchra Malchrowicza syn czwarty, dworz. IKM. za Władysława IV zabity w potrzebie z Moskwą pod Smoleńskiem.

[159/167] N. Szemet sędzia Wołkowyskj, wspominaia go stare pisma.

Ian Szemet w x. Zmodzkim, który wiek swoy młody długo we Włoszech trawil i w akademiey Bononskiej policzony był między zacne professory.

Brat Iana Mikołaj Szemet podstarości Zmudzski, podkomorzy Wendenski, wielce gorliwy w obronie wiary s. przeciw heretykom, nakoniec sędzia ziemski x. Zmudzkiego, za nim Sokołńska marszałkowna w. x. L. Synowie: Władysław, Mikołaj.

Konstanty Szemioth sędzia ziemski x. Zmudzkiego brat ny Mikołaja sędziego x. Zm.

Wideyko Wideykowie w x.
Zmodzkim plywają-
cego łabędzia używają, a w heł-
mie trzech piór strusich.

Tomasz Wideyko czasu
mego na Zmoydzi.

Woyszko Woyszkowie w po-
wiecie Kowieńskim
w hełmie kładą miesiąc z gwia-
zdą, a na puklerzu nie od-
mieniał.

[160/168]

Łada.

Ma być biała podkowa w polu błękitnym między dwiema
beltami, całym y rozdartym; w hełmie ma być pól lwa z gołym
mieczem.

Sobolewskj Sobolewscy w x.
Zmudzkiem tego
kleynotu używają.

Samuel Sobolewskj z Lubelskiego województwa przemieścił się do Litwy. Syn jego:

Paweł Sobolewskj miał za sobą Pietkiewiczównę, z którą zostawiony syn:

Fabian Sobolewskj sławny żołnierz za Stefana króla, miał za sobą Bilewiczównę. Syn tego

Adam Sobolewskj kapłan zacy *in soc. Iesu*.

Stanisław Sobolewskj w x.
Zmudzkiem około r. 1621 y potom.

Wilczek Wilczkowie w Wołkowyskim kraju tegoż kleynotu używają, ale do podkowy przydają krzyż.

Ian Wilczek koniuszy w. x. L. 1557 wspomina Strykowski, potom kasztelan Smoleński.

Samuel Wilczek podst. Wołkowyski. Synowie jego:

Władysław, Samuel, Krzysztof, Tomasz i Piotr Wilczek, starsi młodo powietrzem pomarli.

Łazankj v. Iastrzębiec.

Larissa.

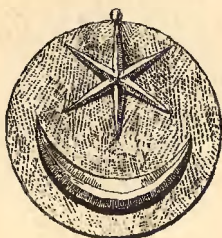
Mają być w białym polu dwa łemiesze, stojące podle siebie, a w hełmie pióra pawie. Ten kleynot z Korony przyniesiony jest z ziemi Wieluńskiej.

Madaliński Jakub Madalinski woyski Mściławskj, pułkow. IKM. za Zygmunta III y Władysława IV, jeden z przednich y odważnych pułkowników na wojnach Moskiewskich y Szwedzkich za Karola Chodkiewicza y Lwa Sapiehy, hetmanow w. x. L. był król Władysław IV Smoleńskie województwo, ale on w tym vm

Leliwa.

Ma być złoty miesiąc i gwiazda w polu czerwonym. W helmie ogon pawi także z xieżycem y gwiazdą.

Ten kleynot przyjął w Hrodlnu na się y na dom swoy Moniuid woiewoda Wileńskj, syn Montiwiida xiążęcia Kiernowskiego, stryia Iagiellowego, syna Gedimino-
Montiuid Kiernowskiego, stryia Iagiellowego, syna Gedimino-
Monwid wego. Temu Montiwidowi Iagelo w. x. L. 1382 pobrawszy wszystkie majątności, Widi-mundowi zięciowi Witoldowemu darował.

Synowie Moniwida woiewody Wileńskiego byli Woyciech Moniuid y Ian Moniuid.

Woyciech Moniuid woiewoda Wileńskj. Wspomina go fundusz biskup. Zmodzkiego 1422. Zostawił synow: Iuchna abo Iana y Olechna abo Alex. Moniuidow.

Iuchno Moniuid został po Lelusie woiew. Trockjm 1443, herb Leliwę odesłał był Polakom 1450, ale się znowu do niego wrócił. 1456 mocno się sprzeciwił Gasztoldowi, aby nie był w. x. Litew. podniesiony Siemion x. Olelkowicz.

Zabrzeziński Ierzy Moniuid Iuchnowicz kniaź Zabrzeziński dał początek familii Zabrzezinskiich, zostawił synow Iana y Alexandra.

[162/170] Ian Iuriewicz Moniuid de Zabrzezie namiesnik Połockj, kasztelan Trockj 1492, był posłem do Moskwy po Helenę w małżeństwo w. x. L. Alexandrowi 1494, potym był w. marszałkiem w. x. L. 1499. Po śmierci krola Albrycta od Stanow Litewskich poselstwo odprawował do Korony starając się, aby Alexander po bracie na krolestwo podniesion był. Roku 1501 Dzieie wspominają go woiewodą Trockim, ale mu to woiewodztwo krol Alexander zawaśniony nań 1505 znowu odebrał. Zabity iest od kniazia Mich. Głińskiego pod Grodnem roku 1508.

Alexander Iuriewicz Zabrzezinskj kaszt. Wileńskj, 1494 posłem do Moskwy po Helenę. Syn boday iego był Ian Zabrzezinski woiew. Nowogrodzki, ktorego wspomina cessa ziemi Drohickiej 1516.

Stanisław Iuriewicz Zabrzezinskj marszał. nadw. w. x. L. iako go wspominają Dzieie roku 1501.

Dorohostajski Olechno abo Alex. Moniwid, Woyciecha drugi syn, namiestnik Trockj, od majątności nazywać się począł Dorohostajskim. Synowie iego są: Piotr, Mikołaj, Andrzej, Stanisław.

Mikołaj Olechnowicz Dorohostajski.

Andrzej Olechnowicz Dorohostajski był posłem do Moskwy 1492.

Stanisław Olechnowicz Dorohostajskj.

Kuchmistrzowicz Piotr Olechnowicz Dorohostajskj kuchmistrz w. x. L. wspomina go Historia 1501. Od niego potomstwo zwało się Kuchmistrzowiczami. Miał synów czterech: Iana, Mikołaja, Stanisława y Piotra Kuchmistrzowiczow Dorohostajskich, tak przezwanym dla różnicy inszych, ktorzi szli od Mikołaja Olechnowicza Piotrowego brata.

Mikołaj Piotrowicz Dorohostajskj był miecznym w. x. L. Syn iego tegoż imienia.

[163/171] Mikołaj Mikołaiewicz Dorohostajski stolnik w. x. L. za Awgusta, potym był wojew. Połockim. Przez pułkownika swego Zuka 1580 Suszy dobył. Swym ludem Newła dobył, Nieszczerdę vbiegł, gdzie tysiąc Moskwy na placu położywszy, dwa tysiące do więzienia wziął. Na wszystkich expediciach krola Stefana był przytomny; wziął od niego starostwa Wołkowyskie, Szereszowskie, Gorodyńskie. Syn iego:

Krysztof Moniwid Dorohostajskj marsz. w. x. L. nadw. 1601 w potrzebie pod Kokenhawzem chorągiew swoją husarską prowadził. Na Smolenskie mury pierwszy z chorągwią królewską wpadł y rynek opanował. Syn iego:

Władysław Moniwid Dorohostajskj krayczy w. x. L. syna nie zostawił, tylko córkę, która szła za Tomasza Sapiehę oboźnego w. x. L.

Pawła Dorohostajskiego wspominają constitucie seymowe roku 1598.

Irzykowicz Mikołaj Olechnowicz Dorohostajskj drugi syn Olechna. zostawił syna Irzyka abo Ierzego. Synowie iego trzey: Żuk, Iędrzey y Szczęsny, poczęli się pisać Irzykowiczami.

Kaspra Irzykowicza podkomorzego Mielnickiego z bracią Malchrem y Iędrzeiem żołnierzami zaleca Paprockj.

Ierzy Irzykowicz marszałek Wilkomirskj mąż zacny.

Kazimierza Irzykowicza wspominają niektóre Dzieie.

Stanisław Irzykowiec *in soc. Iesn* kapłan bardzo zacny, był prowincjałem y visitatorem w prowincy polskiej *soc. Iesn*.

Ian Moniwid woiew. Trockj, na wojnie od Zygmunta Kieystutowicza poimany y zabity 1432. Był drugi syn Moniuida woiewedy Wileńskiego, pierwszego, który ten herb przyjął. Synowie jego: Hleb, Kuc y Wiaź.

Hleb Moniwidowicz iako x. Okolskj opisuje y w linii **Hlebowicz** familii domu tego widziałem, zostawił synów Ierzego y Stanisława, ktorzi się Hlebowiczami pisać poczęli.

[164/172] Stanisław Moniuid Hlebowicz był woiew. Połockim, starostą Mereckjm. Odprawował do Moskwy poselstwo pięć razy 1492, 1502, 1503, 1508 y 1510. Zostawił synów dwóch.

Stanisław Stanisławowicz Hlebowicz był woiewodą Podlaskim; córkę wydał za Radziwiła a syn

Piotr Hlebowicz Połockj nazwany nie zostawił potomstwa.

Mikołaj Stanisławowicz Hlebowicz, drugi syn pierwszego Stanisława, tylko córkę zostawił. Sławny od hojności.

Ierzy Moniuid Hlebowicz syn Hleba, był woiewodą Smolenskim, 1492 włości Moskiewskie szeroko splundrował, Smoleńska długo mężnie bronił, dla starości spuścił woiewodztwo a przestał na starostwie Wołkowyskim. Synowie jego: Ierzy, Mikołaj, Ian.

Ierzy Iuriewicz Hlebowicz namieśnik Witepski, był posłem do kniazia Wasila Iwanowicza, kiedy został w. x. Moskiewskim 1502.

Mikołaj Iuriewicz Hlebowicz dworz. IKM. ustawiczny woiennik, Smolenska lat siedm bronił, 1499 z x. Ostroskim w bitwie nad Wiedrusą poimany iest. Wyszedszy z więzienia 1501 mężnie bronił znowu Smolenska przeciw zdraycom kniaziom Siewierskim Osiemiatyczom; wszystko cokolwiek oycowskiego znalazł w zamku, na żołnierza rozdał y dług na 24 tysięcy kop Lit. zaciągnął. Gdy działami wielką dziurę otworzono do zamku, iedną noc na rozmyśl wziąwszy, obiecał siekier niewżywać; aby y słowa dotrzymał y zamku, piłami tylko drzewo piłując dziurę zaprawił. Vinarł bezpotomnie.

Ian Iuriewicz Hlebowicz wprzod woiew. y starosta Mściśławskj potym woiew. Połockj, był wielk. hetmanem w. x. Lit. miał za sobą x. Piedorę Iawnuciankę. Około roku 1516 był marszałkiem w. x. L. W roku 1536 tak Moskwę woiował, że musiała Duma Moskiewska pisać do pp. sen. Litewskich, aby go hamowali.

[165/173] Był potym woiewodą Wileńskim y kanclerzem w. x. L. 1542. Odprawował poselstwo do Moskwy 1536 y 1541. Syn jego:

Ian II Ianowicz Hlebowicz z młodu na dworze cesarza chrześcijańskiego bawił się, w Wilnie podczas wesela krolewny polskiej Katarzyny z w. x. Finlandzkim Ianem w rycerskich gonitwach wszystkich zwyciężył. Był wprzód kasztell. Minskim, iako masz v Stryikowskiego l. 6 c. 10 y indziey, potym podsk. w. x. L. nakoniec woiew. Trockim. Zawarł się był w Połocku, kiedy niespodzianie Moskał go obległ, a lubo zamek iest poddany przez traktaty od woiew. Dowoyny, iednak z inszą Litewską szlachtą y Hlebowicz do Moskwy iest wzięty 1662. Z więzienia różnemi sposobami ostrzegał o zamysłach Moskiewskiego, a gdy mu w roku 1565 listy przeięto, pytany o to od tyrana mężnie się przyznał, iż y w więzieniu będąc, więcey oyczyźnie, w kto-rey się vrodził, zyczy. Mało go nieotruto, by przyjaciele byli nieostrzegli. Wyszedł z więzienia 1569 na odmiangę za Pleszczeiewa y Olechina. Roku 1581 za Stefana pod Połock y Wielkie luki swym kosztem chorągwie prowadził. W poselstwie od Stanów w. x. L. do Zygmunta III świeżo koronowanego był napředniejszym posłem, vskarżając się o zgwałcenie praw Vniey przez Koronnych. Oracia iego ta iest w druku. Synowie iego:

Ian III Ianowicz Hlebowicz był stolnikiem w. x. L. Brat Mikołay Ianowicz Hlebowicz z młodu bawił się rycerską służbą pod Dinamentem, Parnawą y indziey. Około roku 1607 był podst. w. x. L. Za odzyskanie Smoleńska został woiewodą Smoleńskim. Fundował w Zasławiu plebanią, w Dąbrownie kościół y klasztor Bernardyńskj. Był potym kasztelanem Wileńskim. Vmarł 1632 na elekciey Władysława IV, miał za sobą x. Korecką. Synowie dway:

Ian IV Mikołaiewicz Hlebowicz młodo vmarł tegoż roku 1632, pospółu z oycem pogrzebiony w Wilnie w kościele Bernardyńskim.

[166/174] Ian Karol Hlebowicz syn Mikołaiia kasztelana Wileńskiego, wprzód był woiewodą Smoleńskim, potym starostą Zmudzkiem generalnym. Prowadził pułki podczas wojen Kozackiey y Moskiewskiey za króla Iana Kazimierza. Na traktatach pod Białącerkwią od Tatar ze wszystkiego złupiony. Podczas rewolucyey pospolitey 1655 y 1656 statecznie przy krolu IMci zostawał. Z xieczney Radziwiłowny woiewodcz. Wileńskiey miał syna, który w kolebce vmarł, y dwie corki. Starsza szła za Marcyana Ogńskiego, stolnika w. x. L. pułk. 1KM. potym woiewodę Trockiego, młodsza zaś za Kazimierza Sapiehę podsk. nadw. w. x. L. woiewodę Połockiego, starostę x. Zmudzkiego, nakoniec woiewodę Wileńskiego y hetmana w. . . .

Kuć Monwidowicz syn Iana Monuida wojew. Trockiego,
Rekuć miał syna Rekucia, od ktorego początek swoy wziął
 dom kniaziów Rekuciów, dziedziców na Krożach.

Wiażewicz Wiaż Monwidowicz syn tegoż Iana Monwida, przod-
 kiem iest domu Wiażewiczow tegoż herbu.

Hleb Wiażewicz wojew. Smolenskj. Wspomina go w swej
 Historiy Stryikowskj.

Iwaszko Wiazewicz 1463 za Kazimierza krola namiestnik
 Smolenskj.

Piotr Kazimierz Wiazewicz wprzod stolnik Mściśławski po-
 tym podkomorzy Mściśławskij y podwoiew. Smolenskj, 1649 był
 posłem do Moskwy. Był nakoniec wojewodą Nowogrodzkim y kraj
 Nowogrodzki pod praetextem przyięcia panowania cara Moskwie-
 skiego od Moskwieskiej feriy vchronił poczęści. Synowie iego:
 młodszy młodo zmarł; starszy mąż dzielny y rotm. IKM. zabity
 iest pod Połockiem od Moskwy 1661.

N. Wiazewicz chorąży Nowogrodzki. Synowie iego: Franci-
 szek y Michał w akademiy Wilenskiej studenci 1727 A-^o.

Są y insze w w. x. L. domy, ktore lubo nie idą od Moni-
 wida, iednak z różnego nadania y starożytności herbu Leliwa
 używają:

[167/175] Adamowiczowie Starowolskj(s) z Starowola
Adamowicz w Brześciańskim wojewodztwie. Przodek ich dwor-
Starowolskj rzanin Monwidowy, przyięty iest do tego herbu od
 Monwida, iako masz v x. Okolskiego t. 2 f. 92.

Wasil Adamowicz Starowolskj dworz. KIM. Zygm. Awgusta.
 Syn iego:

Samuel Adamowicz Starowolskj żołnierz mężny w expedi-
 ciach Moskwieskich, Tatarskich, Iflantskich.

Ian Adamowicz za Rudolfa cesarza służył w woyskach Nie-
 mieckich y Węgierskich naprzeciw Turkom.

Alexandra y Hieronyma Starowolskich wspomina x. Okolski.

Simon Starowolskj tegoż domu wieku naszego mąż barzo
 zaeny z nauki, z pism, ktore drukiem powydawał, z peregrina-
 ciy cudzoziemskich. Był prałatem kantorem kościoła Tarnow-
 skiego, penitencyarzem a potym kanonikiem krakowskim. Kiedy
 krol Szwedzki opanował Krakow, zostawiony iest od swego bis-
 kupa y prałatow administratorem kościoła katedralnego. Zmarł
 roku 1656 wkrótce iako Szwedzi przeciw przysiędze swej y obie-

tnicy krolewskiej reliquie s. Stanisława kazawszy ruszyć, srebrną trunę gwałtem wzięli.

Drasławscy w x. Zmodzkim.

Drasławskj Jerzy Drasławskj porucznik husarskj w chorągwi woiewody Połockiego pod Chocim. Był potym instigatorem w. x. I.

Marcin Drasławski około roku 1621.

Hłasko Hłaskowie w woiewództwie Połockim.

Lew Hłasko żołnierz odważny.

Mikolaj Hłasko brat Lwa, podczaszy Połockj, 1658 od komisarzow obojga narodow odprawował poselstwo do Zaporoskiego woyska y hetmana ich Wyhowskiego, który potym był woiew. Kiiowskim.

Iuchnowicz Iuchnowiczowie w powiecie Vpitskim y Lidzkim.

Sungin Marcin Iuchnowicz Sungin 1581 poborca Lidzki.

Kalenicki Kalenickich dom iedenże z Tyszkiewiczami, idący od Kalenika Myszkowicza.

Pacynowie w powiecie Słonimskim.

Pacyna N. Pacyna dworzanin IKM. pracował siła w kommissiach z Moskwą, dwakroć pod Wilnem, trzeci pod Borysowem.

Pawszowie z woiew. Kiiowskiego w Mozyrskim.

Pawsza Siemion Pawsza pułkownik IKM. w Litewskim woysku sławny, siła dokazował przeciw Kozakom, zabity pod Lublinem.

Skorupowie w woiewodztwie Minskim.

Skorupa Paweł Skorupa horodniczy Minski 1638.

Słotwinskj Słotwińscy w woiewodztwie Nowogrodzkim.

Stancewicz Stancewiczowie w różnych powiatach.

Starowolskj Starowolscy v. Adamowiczowie.

Strykowski Strykowscy z woiewodztwa Łęczyckiego.

Maciej Strykowski w 16 leciech do Litwy przyszedł, gdzie długo służył wojenną w kompanii Gwagnina Woyciecha. Siła pisał Łacińskim y Polskim językiem. Był potym kanonikiem Zmudzkiem. Regestr pism iego:

Kroniki Litewskie y Ruskie.

Goniec cnoty wydany 1574.

Przeciw Nowochrzencom 1571.

Zywoty krolow Polskich 1575.

O wolności Polskiej.

Genealogia y dzieła x. Litewskich.

Rebellia turecka przeciw Amuratowi.

Genealogia xiażąt Ruskich zebrana ze 200 latopiszczow.

O dobyciu Carogrodu.

O krolach Węgierskich.

[169/177] Tyszkiewiczowie w w. x. L. y w Koronie iedenże dom herbu Leliwa. Przodek ich:

Myszkowicz Kalenik Myszkowicz, przedni pan Kiiowskj, starosta Putiwolskj y Zwinigrodzki, za Włodzimira

Gietold y Swidrigela Olgierdowiczow xiażąt Kiiowskich. Syno-

Okuszek wie iego: Azaph, Iwan, Diabr, Tyszek, Fiedor, Gietold, Okuszek, ktorych potomstwo ma tego herbu używać.

Tyszkiewicz Tyszek Kalenikowicz miał synow pięci: Lwa, Iwana, Wasila, Hawryłę, Michała, ktorzi się Tyszkiewiczami pisać poczęli.

Pierwszy syn Tyszka:

Lew Tyszkiewicz pułkownik sławny y hetman polny, miał dwoch synow: Skumina y Zwiera y siedm corek.

Skumin Skumin Tyszkiewicz starosta Czarnobylskj, marszałkiem w. x. L. nadworn. będąc, posłów Moskiewskich 1558 przyjmował. Synowie iego: Dymitr y Fiedor.

Dimitr Skumin Tyszkiewicz marszałek w. x. L. starosta Mińskj. Synowie iego:

Ian Skumin starosta Czarnobylski, potym wstąpił do zakonu *Min. de Obseru.*

Alexander Skumin Dimitrowicz.

Ierzy Skumin, dworzanin IKM.

Theodor Skumin Dimitrowicz starosta Minski.

Fiedor Skumin Tyszkiewicz, brat Dimitra, podsk. w. x. L. starosta Grodzienski, Olitskj, potym wojewoda Nowogrodzki. Od-

prawował poselstwo do Moskwy od krola Stefana roku 1577. Zostawił z Połubińskiej syna Ianusza.

Ianusz Skumin Tyszkiewicz, dzielny woioownik, rotmistrz y pułkow. IKM. za Karola Chodkiewicza, starosta Brasławskij. Roku 1609 będąc pisarzem w. x. I. odprawował poselstwo do cara Szuyskiego y woysk Dimitrowych, 1623 został woiew. Mscisławskim, 1634 woiewodą Trockim, nakoniec Wilenskim. Siła kommissiy od rzeczypospolitey [170/178] pożytecznie odprawił. Zostawił jednę córkę, która szła za x. Wiszniewieckiego [z Barbary Naruszewicowny kasztelanki Smolenskiej].

Zwier Zwier Lwowicz Tyszkiewicz starosta Owruckj zostawił synów: Iana y Michała Zwierzow, który dom na Podlasku y w woiew. Brzeskim zostaje.

Drugi syn Tyszka:

Iwan Tyszkiewicz tylko córkę miał, został potem czerncem y był archimandrytą Pieczarskim.

Trzeci syn Tyszka:

Wasil Tyszkiewicz woiewoda naprzód Podlaskj potym Smolenskj, starosta Pinskj, Minskj. Odprawował poselstwo do Moskwy 1558. Do Inflant kosztem swym lud stawił i sam prowadził, mianowicie 1561. Miał z pierwszej żony x. Czartoryiskiej synow: Ewstachiego, Ierzego, Fiedora y córkę Anastazią, która szła za Iana Mielezka marszał. Słonimskiego. Z drugiey żony Sopockowney Ostaficia abo iako x. Okolski nazywa Seraphina.

Eustachi Wasilewicz Tyszkiewicz, człowiek wczony, iako znać z wierszow iego przy kronice Strykowskiego. Był woiew. Podlaskim, starostą Słonimskim, Krasnosielskim, Mohilewskim. Miał za sobą x. Zarecką starościankę Orszańską. Syn iego:

Konstanty Tyszkiewicz bezpotomnie zmarł.

Ierzy Wasilewicz Tyszkiewicz woiewoda Brzeskj, starosta Wołkowyskj y Szereszowskj. Będąc dworzan. IKM. przyjmował posły Moskiewskie 1554, sam potym 1564 był posłem do Moskwy. Expedicyi Moskiewskich w roku 1564, 1567 y 1568 nieomieszkał. Dwie żenie miał: pierwszą Kotownę, drugą po iey śmierci Theodorę Wołowiczownę. Z pierwszey żony potomstwo: Theodor y Marcin synowie y trzy corki: Ratomaska starość. Owrucka, Vchanowska woyska Brzeska, Myszczynowa starościna Owrucka; ze wtorey: Eustachi, Ierzy, Piotr y Alexander.

[171/179] Piotr Iuriewicz Tyszkiewicz woiewoda y starosta Minskj. Syn tego Piotra:

Kazimierz Tyszkiewicz podczaszy w. x. L. bez potomstwa zmarł.

Alexander Iuriewicz Tyszkiewicz miał za sobą Kroszyńską, potomstwa nie zostawił

Theodor Iuriewicz Tyszkiewicz. Potomstwo iego z x. Zasławskiej: Hieronim y Samuel zabici w potrzebie od Moskwy, y Ianusz. Corki Kristina Ielcowa y Barbara Mikulinska.

Ianusz Tyszkiewicz Fiedora syn, wojewoda Kiiowski, pułkownik dzielny a szczęśliwy przeciw Tatarom y Kozakom, był y Tatar w poimaniu. W Lublinie wielkim kosztem ozdobił drzewo Krzyża świętego. Różne klasztory abo zgola fundował, abo podwyższeniem fundacyi ratował: w Machnowce Bernardynow, w Berdyczowie Karmelitów Bosych, w Morachwie Dominikanow fundował. Sokalski klasztor vfortyfikował, w Zitomirzu kościół odnowił y lepszą fundacją opatrzył. Fundowawszy collegium *soc. Iesv* w Winnicy, o Kiiowskim począł myśleć, ale święte początki śmierć przerwała. Miał za sobą Iadwigę z Bucacza Bielcecką. Potomstwa nie zostawił.

Marcin Iuriewicz Tyszkiewicz marszałek Slonimskij. Zostawił z Chaleckiej syny: Iozephla y Marcina, corki Helenę Ieleńską y Elżbietę Kęsowską.

Iozeph Tyszkiewicz miał za sobą Pacownę. Syn iego.

Stanisław Iozephowicz Tyszkiewicz czesn. Kiiowskj.

Marcin Marcinowicz Tyszkiewicz na Lohoysku sędzia ziemskj Minskj bezpotomnie zmarł.

Ierzy Iuriewicz Tyszkiewicz *soc. Iesv* s. th. doktor, prowincjał Polskiej prowinciei, kapłan osobiłwey nauki y świątobliwości.

Ewstachi Iuriewicz Tyszkiewicz wojewoda naprzód [172/180] Mscisławskj, potym Brzeskj, starosta Mozyrskj, Kamienieckj, Dudskj, pułkownik IKM. w Inflanciech, do Moskwy y pod Chocim. Odprawował poselstwo do Moskwy y Krymu. Z pierwszey zony x. Wisniewieckiej miał synów: Ierzego, Kazimierza, Antoniego, Krysztofa, Feliciana, córek cztery; z drugiej Siemiaszkowny tylko corkj.

Ierzy Tyszkiewicz kanon. Krakowskj custosz archidiacon, suffragan Wileńskj, proboszcz Trockj, będąc biskupem Zmodzkim 1638, iężdził od Władysława IV do Rzymu, mianowicie w sprawie kanonizacyi b. Stanisława Kostkj. Pracował siłą, aby z rąk heretyckich odzyskać mógł biskupstwo Piltyńskie. Za Iana Kazimierza został biskupem Wileńskim. Vmarł w Krolewcu 1656 wszedszy z Wilna przed Moskwą.

Kazimierz Tyszkiewicz podkom. Brzeskj starosta Dudskj y Haynen. odważny woioownik; przeciw Kozackim naiazdom broń-
niąc Brzeskiego krain, zabity zdradziecko 1648 od własnych
poddanych. Synowie iego: Eustachi y Ierzy.

Antoni Tyszkiewicz podskarbi potym marszał. nadworny
w. x. L. starosta Wilkomirskj y Opeski, vmarł 1649. Synowie iego
z Szweykowskiey: Kazimierz star. Opeskj, który młodo vmarł,
y Władysław dworzanin pokoioowy IKM.

Krysztof Lew Tyszkiewicz podez. Kiiowskj, służył na dwo-
rze cesarskim *s. R. imp. cubicul. Aureae Clavis*, pułkownik IKM.
w woysku kwarcianym, siła pracował nawodząc Kozaków do po-
słuszeństwa starego. Był wojewodą Czernihowskim, starostą Zi-
tomirskjm. Potomstwo iego:

Ierzy Tyszkiewicz.

[173/181] Felician Tyszkiewicz IKM. dworzanin pokoioowy
y pułkownik przeciw Kozakom, zabity iest w potrzebie pod Zba-
razem od Tatar 1649, Aug. 14.

Kalenickj Fiedor Wasilewicz Tyszkiewicz starosta Szereszewski,
Tyszkiewicz pisał się Kalenickim. Dzieie 1554 wspominają go
dworz. IKM. Vmarł bezpotomnie.

Ostafiej abo Seraphin iako x. Okolski mianuie, Tyszkiewicz,
ostatni syn Wasila, był kasztelanem Smolenskim. Corka iego
iedyna była wprzod za Alex. Chodkiewiczem, potym za x. Konst.
Ostroskim młodszym, nakoniec za x. Iazłowieckim.

Czwarty syn Tyszka:

Hawryło Tyszkiewicz miał synów Fiedora, Marka, Matfieia,
Michała.

Fiedor Hawryłowicz Tyszkiewicz y Marek bez potomstwa
zeszli.

Matfiej Hawryłowicz Tyszkiewicz z Heleny Horskicy zоста-
wil syna Andrzeia.

Andrzej Tyśkiewicz miał z Chaleckiey Alexandra, Iana,
Abraama, a z Łopateckiej Philona y Stanisława.

Piąty syn Tyszka:

Michał Tyszkiewicz strażnik Podolski, woiennik wielkj, het-
man woysk Kiiowskich y Podolskich, zоставił z Iacyniczowney
synów: Ierzego, Iwana, Streta, Iozepha, Hrehora, Michała.

Ierzy Michałowicz Tyszkiewicz marsz. Grodzienskirotnistrz
IKM. dzielny, y w służbie woienney vstawiczny. Synowie iego:
Ierzy, Ian, Herman, Krysztof, Zygmunt, z których

Ierzy Iuriewicz Tyszkiewicz pisarz ziem. Słonimskj. Syn iego Piotr Tyszkiewicz marszał. Słonimskj; syn Piotra Mikołaj Tyszkiewicz, który młode lata w cudzych krajach strawił.

Ian Iuriewicz Tyszkiewicz nie zostawił potomstwa.

Herman archimandrita s. Michała w Kiiowie.

Krysztof Tyszkiewicz stolnik Grodzienski.

[174/182] Zygmunt Tyszkiewicz ord. s. *Franc. de obseru.*

Iwan Michałowicz Tyszkiewicz mąż rycerski za króla Awgu-
sta, siedm lat był w Moskiewskim więzieniu. Pod Pskowem za
Stefana był oboźnym y generałem armaty.

Syn iego Michał z Kosakowney vrodzony, w Inflanciech
pod Wolmarzem zabity; z drugiey żony Fursowney synowie Da-
wid y Cyprian w Moskwie 1618 zabici.

Ierzy Iwanowicz Tyszkiewicz. Ten zostawił synów: Iana,
Kazimierza, Dawida, Marciana, Michała, Ewstachiego.

Stret Tyszkiewicz Stret Michałowicz Tyszkiewicz tak nazwany,
iż się w dzień Gromniczny vrodził. Potom-
stwo iego:

Alexander Stretowicz Tyszkiewicz sędzia ziemski Połockj,
w Paryżu został doktorem prawa; będąc w Moskiewskim wię-
zieniu, tragedye Seneki gładkim polskim wierszem wytłumaczył.
Synowie iego:

Krysztof Tyszkiewicz pisarz gr. Trocki.

Kazimierz, potym nazwany Reginaldem, w zakonie kazno-
dzieyskim s. th. d. od Moskwy z Wilna wzięty 1659, ieszcze roku
1672 tamże zostawał.

Paweł Stretowicz sędzia ziem. Trockj. Potomstwo iego Ale-
xander Tyszkiewicz, miał za sobą Niewiarowską.

Kazimierz Tyszkiewicz w zakonie Karmelitów Bosych Jo-
zaphatem nazwany, kapłan wielce zacny.

Ierzy Tyszkiewicz dworz. pokoi. KIM. Władysł. IV.

Michał Stretowicz Tyszkiewicz Połockj wprzod pisarz, potym
sędzia ziemskj, mąż wielkiey powagi. Siła pracował na komis-
siach z Moskwą. Syn iego Antoni młodo zmarł, córka iedna szła
za Swiderskiego, druga za Newelskiego.

Iozeph Michałowicz Tyszkiewicz. Syn iego Alexander Tysz-
kiewicz, wnuk Andrzej Tyszkiewicz.

Hrehory Michałowicz Tyszkiewicz nie zostawił potomstwa
z x. Horskiej.

[175/183] Michał Michałowicz Tyszkiewicz z kniehini Wo-
rotynskiej zostawił synów Mikołaja y Krysztofa.

Mikołaj Tyszkiewicz ociec Mikołaja y Stanisława, w młodości pod Rygą zabitych, y Jana Tyszkiewicza.

Krzysztof Tyszkiewicz miał synów Jana, Kazimierza y Józefa.

Leliwa odmienna.

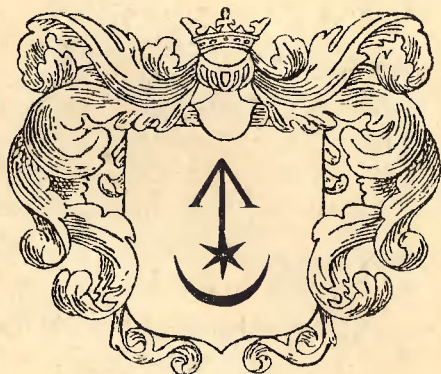
W wielkim x. Litewskim niektóre domy do Leliwy zwyczajnej przydają strzałę bez piora, a w hełmie kładą trzy pióra strusie.

Tego kleynotu używają
Cudowscy.

Cudowski Jan Cudowski podskarbi Mscisławski, wspomina go constitucja 1623 nazywając na taxę rzeczy.

Piotr Cudowski około roku 1633.

Marcin Cudowski sędzia wojskowy, rycerz odważny, zabity od Moskwy pod Szklowem 1654 ¹⁾.

[176/184]

Lesczyc v. Brog fol. 45.

Lew.

Ma być lew z przednimi nogami iako do biegu podniesionymi, pole czerwone. W hełmie trzy pióra strusie.

Tego kleynotu używają
w w. x. Lit. te

Iarosławskij domy:

Kurpskj Kurpscy kniaziowie, ktorzy z Moskwy wyszli.

Andrzej Kurpskj Iarosławskij, uchodząc tyranstwem Iwana Wasilewicza, do Litwy się przeniósł, o co car sługę jego zamordował srogo, a wo-

¹⁾ Tu następują dwa wiersze wykreślone, dotyczące herbu Lemiesze, bez rysunku.

iewodę iednego, ktory trupa onego pochować kazał, tak długo męczył, aż vmarł. Ten Kurpski z ludem swym w granice Moskiewskie 1565 wpadszy, wielkie szkody około Wielkich Łuk poczynił.

Dimitr Kurpski Iaroslawskej marszałek Vpitski.

Zyzemskj Zyzemskich kniaziow dom dawny.

Piotr Zyzemskj starosta Rzeczycki 1609.

Krysztof Zyzemski podkom. Minskj. Synowie iego:

Stefan Zyzemski y Piotr rotm. IKM. był w poimaniu Kozackim.

Krysztof Zyzemski podsędek Minski, inszy od podkomorzego.

Adam Zyzemski chorąży Możyrskj.

[177/185] Wolffowie dom Inflantskj, używają lwa żółtego w polu błękitnym, mającym trzy pasy żółte w poprzeg,

Wolff w hełmie między skrzydłami puł lwa. Przyszedł z Westphaliy do Inflant za Krzyżakow, a za odeściem Inflant od rzeczypospolitey przeniósł się po części do Korony y do w. x. L. w wojew. Smolenskim.

Frambold Wolff a Lungawsen starosta Dinemburski, generał artyleryi koronney.

N. Wolff brat iego starszy, starosta Dinemborski, kapitan krola IM. commendant na Dorohobuzu za Władysławą. Syn iego:

Alexander Wolff, starosta Feliński, dworz. IKM.

Ferdinand Wolff kapitan gward. KIM.

Friderik Wolff podkomorzy Derpskj. Syn iego Theodorus Wolff.

Używa tenże dom Wolffow za herb y dzwonu na pamiątkę, iż przodek iego wybiwszy pogany w Westphaliy, biskupstwo tam fundował. W hełmie także dzwon kładą.

[178/186]

Lichtarz.

Ma być w polu czerwonym figura biała taka, iako widzisz;
w hełmie trzy pióra strusie.

Tego kleynotu używa
dom kniazów Kroszynskich
y nazywa go Lichtarzem.

Początek swoy ma pro-
wadzić od x. Wikunda syna
Kieystuta x. Zmodzkiego.

Hrehory Wikundowicz
zbudował miasto y zamek na
Siewierzu, skąd przezwisko
kniaziów Kroszynskich wrosło.

Księgi monasteru s. Troy-
cy w Wilnie barzo dawne
wspominają Romana, Piotra, Flora, Surina kniaziów Kroszyń-
skich. Za Kazimierza Jagielowicza krola około roku 1485 y dobra
y same osoby tych kniaziów Moskwa pospołu z x. Siewierskim
zagarnęła.

Iwan kniaz Kroszynskj z Heleną krolową, żoną Alexandra
krola z Moskwy do Litwy wrocil się 1494. Był starostą Vpitskim,
wziął od krola Rakiszki, miał za sobą Hornostaiownę. Synowie
iego Piotr y Alexander.

Alexander Kroszynskj człowiek wielkiej nauki y biegłości
w cudzoziemskich kraiach, obyczaiach y językach bezpotomnie
vmarł.

Piotr Kroszynskj po cudzoziemskiej z bratem peregrynacyi
wróciwszy do domu był starostą Vpitskim y Szadowskim. Zo-
stał z Hołowczyńskiej synow: Ierzego y Mikołaja.

[179/187] Mikołaj Kroszynskj mąż w rycerskim dziele
sławny. Był poręcznikiem husarskim v Lwa Sapiehy. Na iednym
hareu siedmnaście nieprzyjaciół na placu położył. Podczas roko-
szu odważnie przy panie stawiając, postrzelony iest w ramię.

Pod Smolenskiem za Zygmunta III postrzelony w prawą
rękę, za przypadnieniem gorączki w obozie vmarł.

Ierzy K. Kroszynskj starosta Inturskj y Nowosielskj, rycerz
wielce dzielny na expediciach Moskiewskich za Stefana y za
Zygm. III w Rokoszanskiej y Inflantskich. Syn iego

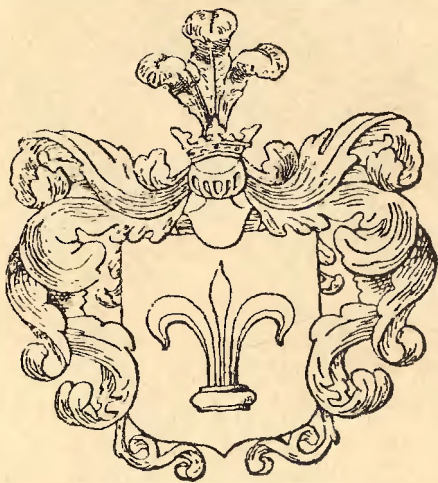
Karol Kroszynskj, ma za sobą Tyzenhawzownę.

Lilia.

Liliy białey w polu czerwonym różnie domy rycerskie w w. x. L. zażywaią.

Chłusowicz Chłusowiczowie w Orszanskim powiecie nie do liliy nieprzydaią, a w hełmie kładą trzy pióra strusie.

Leo Ian Chłusowicz podstar. Orszan. ma za sobą Bykowską pisarzownę ziem. Słonińską. Brat iego

N. Chłusowicz żołnierz, sędzia woyskowy v Wincetego Gosiewskiego hetm. poln. w. x. L. [potym u Michała Paca wdy Wileń. y hetm. w...

[Lenart Kostro w Brasławskim powiecie z Podlasza; za nim Ciołkowna Komorowska, sędzianka ziem. Polocka....]

[180/188] Komarowie z województwa Brasławskiego na dol liściem obracaią a na wierzchu krzyż kładą; w hełmie także trzy pióra strusie.

Komar Komar Zabożyński niedaleko Szarogroda założył Komargrod. Był dziedzicem na włościach między Bohem y Dniestrem. Synowie iego: Iwan, Ostafiej, Włodimir.

Iwan Komar wojew. Czerlichowski. Syn iego.

Alexander Iwanowicz Komar starosta Winnicki.

Ostafiej Komar stolnik Wołyński, oyciec Wasila y Iwana.

Wasil Ostafiewicz Komar dworz. IKM. z Vkrainy do w. x. L. przeniósł się. Synowie Haryło y Michał.

Michał Iwanowicz Komar rotm. IKM. zabity iest na wojnie.
Hawryło Iwanowicz Komar miał synow Bogdana, Ierzego y Wasila.

Ierzy Hawryłowicz Komar zostawił synow Michała, Iozepha, Mikolaia, Alexandra, Lwa, Iana.

Michał Komar Iuriewicz *in soc. Iesv* kapłan zaeny.

Wołodymir Komar trzeci syn Zabożynskiego, skarbnik Łuckj, miał synow Bogdana, Eliasza, Piotra, Macieia.

Bogdan Wołodimirowicz Komar podczaszy Przemyski.

Heliasza (s) brat iego podczaszy Laticyn.

[181/189] Maciej Wołodimirowicz Komar dworz. IKM. Alexandra: wzięwszy od niego daniny w woiew. Mscisławskim, wyniosł się do w. x. l. Synowie iego: Maciej, Hieronim, Ian, Bieniasz.

Hieronim Maciewicz Komar długo żołnierską z Chodkiewiczem służył. Syn iego Krysztof.

Krysztof Hieronimowicz Komar rotm. IKM. pod rokosz swym kosztem stawil krolowi chorągiew, pod Chocinem rotmistrzował. Synowie iego z Czernickiej Hieronim y Władysław.

Hieronim Komar podsędek Orszański [pracował wiernie dla rzeczypospolitey na różnych komissiach z Moskwą, na legacyach do Moskale]. Miał za sobą Dziewałtowską, z ktorey synow zostawił [dwuch, Krysztofa y Kazimierza. Ci bezdzietnie poumierali]

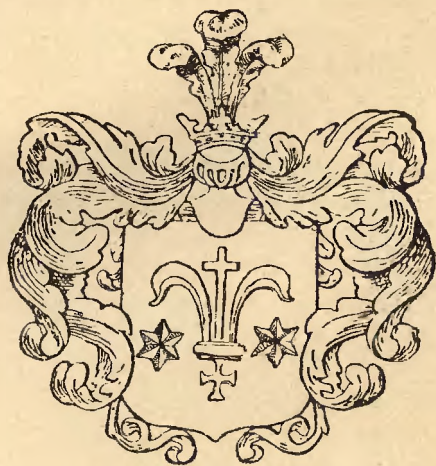
Władysław Komar dworz. IKM. sędzia Osmianski 1657, był posłanikiem do Moskwy, z Kalisza od senatu koronnego y Litewskiego wyprawion. [Zostawił po sobie corkę z Dołskiej, która była za Kazimierzem Minkiewiczem podstolim Oszmianskim].

Ierzy Komar woyski Wenderskj pisarz grodz. Wilenskj.

Pypka Pypkowie w woiew.

Witepskim dwa krzyże y dwie gwiazdy do liliy przydają; w helmie piora trzy strusie.

Ian Pypka w wojewodz. Witepskim 1648.

[182/190]

Lisy abo Mzvr.

Ma być w polu czerwonym strzala biała ze dwiema krzyżami, w hełmie puł liszkj.

Tego kleynotu używaią
różne domy w w. x. L. ale
w Hrodli przy-
Sunigailo iął na się y dom
swoy Sunigayło
kasztelan Trockj przodek Sa-
piehow: mianuie go przywilej
Vniy 1401, fundacia biskup-
stwa Zmodzkiego 1421. Syn
iego

Sapieha Siemion Sunigayło-
wicz Sapieha za Ka-
zimierza Iagelowicza odprawo-
wał poselstwo do papieża. Był
woiewodą Podlaskim, miał sy-

now dwuch: Bogdana y Iwana.

Bogdanowe potomstwo osiadło na Siewierzu, a za odyściem
Siewierza, w w. x. L. Ianowe w Vkrainie y w. x. L.

Bogdan Siemionowicz Sapieha, pan na Opakowie y Ielnie,
pisarz w. x. L. okolniczy Smolenskj, odprawował poselstwo do
Moskwy 1503 y 1506. Miał za sobą xieżnę Siewierską, z ktorey
synow zostawił: Fiedora, Michała, Iwana.

Fiedor Bogdanowicz Sapieha, ktorego syn

Theodat Sapieha sędzia ziemski Trockj, zostawił potomstwo:
Iwana y Dymitra Sapiehow.

Michał Bogdanowicz Sapieha sekr. IKM. mąż wielce w na-
ukach ćwiczony. Synow zostawił: Lwa, Fridricha, Iana, Mikołaja.

Lew Sapieha Michałowicz sędzia z. Grodzienskj.

[183/191] Fridrich Michałowicz Sapieha star. Grodzieńskj.

Mikołaj Michałowicz Sapieha koniuszy w. x. L. Syn iego

Mikołaj Mikołajewicz Sapieha, kuchmistrz w. x. L. starosta
Ostrzynskj, 1596 odprawował poselstwo do Szwecyi. Syn iego

Fridrich Sapieha podkom. Witepski, potym woiewoda Mści-
sławskj, starosta Grodzienski y Ostrzynski, vmarł 1650.

Iwan Sapieha trzeci syn Bogdana, marszał. w. x. L. woiew.
Podlaskj, iako go wspomina przywilej roku 1515. Odprawował

poselstwo do Moskwy roku 1509, 1515 y 1531. Miał za sobą wprzód Annę Sanguszkównę, córkę x. Andrzeia, potym x. Ostroską. Synowie z pierwszego małżeństwa: Paweł, Michał, Ian.

Paweł Iwanowicz Sapieha kaszt. Kiiowskj, ktorego wspominaia dzieie 1567, zostawił syna Iana, a corka szła za Kiszkę y vrodziła żonę x. Krystofa, a matkę x. Ianusza Radziwiłow; woiewod. Wilenskich, hetmanow w. x. L. wielkich.

Ian Pawłowicz Sapieha starosta Vswiatskj, 1601 pod Orlą w potrzebie był rotm. IKM. 1603 w dobywaniu Derptu puł obozu miał w swej komendzie od Chodkiewicza. 1605 kiedy Szwedy pod Kircholinem zbito, regimentował skrzydłem prawym. Podczas rokoszu swym kosztem KIM. stawiał chorągwie dwie, husarską y Kozacką. Vdawszy się na obronę strony Dimitra cara Moskiewskiego przeciw Szuyskiemu, pod Troycą trzydzieści tysięcy roku 1610 Moskwy poraził, 10 tysięcy pod Borowskim, nielicząc innych zwycięstw w osobności, trzydzieści ogółem bitew wygrał. Stolicę opanowawszy w pokojach carskich zmarł. Synowie jego: Ian, Stanisław, Paweł.

Ian Ianowicz Sapieha, staroście Vswiatski, zabity od Dziewiałtowskiego, bezpotomnie zszedł.

[184/192] Stanisław Ianowicz Sapieha kasztelan Wilenskj, starosta Ryskj, służył wojenną w Moskwie y w Inflanciech. Syn jego Leo młodo we Francyi powietrzem zmarł, corka szła za x. Michała Radziwiła Kleckiego.

Paweł Ianowicz Sapieha, wprzód obozuy w. x. L. potym woiewoda Wendenski, Witepskj, nakoniec woiewoda Wileński, hetman najwyższy w. x. L. starosta Rostowskj, Bercianskj, Zdzitowskj, z młodości na żołnierskiej zabawie wrośł. Pod Smolenskiem 1633 za Władysława z chorągwią własną husarską mężnie przeciw Moskwie stanął; 1648 w poruczeniu podczas interregni miał, aby od Kozackich buntow Brzeski kray zaszczycał. Był z swoim ludem y odważnie czynił z nieprzyjacielem pod Zborowem y Beresteczkiem. Roku 1655 [po straconym Wilnie] od ostatka rycerstwa y szlachty obrany iest za regimentarza woysk w. x. L. y konfirmowany od krola Iana Kazimierza z przywilejem na hetmanstwo wielkie. Pod Brześciem 1655 Vrusowa zbił. W Warszawie 1656 panow y pułkownikow Szwedzkich osadził, Lublin odzyskał od Szwedow, Rakoczego z swym ludem w. x. L. aż do Czarnego Ostrowa gonił, Tykocina gwałtem dobył, Grodno pod Moskwą odzyskał, Chowanskiego pod Połonką zniósł, pod Basią Dolhorukiego iazdę zbił. Z pierwszey zony Zienowiczowney kasztelanki Połockiej miał córkę Theodore, którą wydał za Alex.

Naruszewicza podkancl. w. x. L. Z wtorego małżeństwa z Kociówną synowie jego są:

Kazimierz Sapieha star. Brzeskj y Wolpinski, wojewoda Połocki.

N. Sapieha ożenił się z Hlebowiczówną.

Benedykt Sapieha podskarbi w. x. L. ożenił się z Tarłówną.

Franciszek Sapieha koniuszy w. x. L. ożenił się z Lyubomirską.

Lew Sapieha podskarbi nadworny.

[185/193] Michał Iwanowicz Sapieha sekr. IKM. Syn iego Łukasz Sapieha, który zrodził Samuela Sapiehę.

Ian Iwanowicz Sapieha starosta Drohiczyński, wojewodzie Podlaskj, brat Pawła y Michała, zostawił corek kilka, iako Annę Fronckiewiczową, podkomorzyną Połocką, Zophią Kureczową, starościna Felińską, Fiedorę Lenkową, a synow Hrehora, Lwa, Andrzeia.

Hrehory Iwanowicz Sapieha, podkomorzy Orszanskj. Synowie Hrehorego: Alexander y Krysztof.

Alexander Theodat Hrehorowicz Sapieha starosta Orszanskj, mąż w dziele rycerskim odważny y szczęśliwy, regimentarz wojska Litewsk. pod Chocimem po śmierci Chodkiewicza. Z Chodkiewiczowny zostawił 2 corki: iedna z nich Anna szła za Naruszewicza refer. w. x. L. druga za Iana Paca podstol. w. x. L.

Krysztof Hrehorowicz Sapieha starosta Propoyski, wojewoda Mscisławskj, na wielu commissiach rzeczyp. szczyrze służył. Syn iego z Hołowczyńskiemy:

Krysztof Krysztofowicz Sapieha pisarz polny w. x. L. starosta Wilkiński, miał za sobą wojewodziankę Smoleńską Zuzannę Gosiewską, z ktorey tylko corkę zostawił.

Lew Ianowicz Sapieha kanclerz w. x. L. wojewoda Wileński y hetman wielkj, za Stefana z młodu w woysku służąc sam osobą swą i kosztem swym chorągiew vsarską prowadził pod Toropcem, Zawolociem, Ostrewiem, Pskowem, w którychl okazyach tak sławnie stawał, że Stefan widząc przysługi iego wrociwszy się z tey expedicyi, pisarzem w. x. L. uczynił. Od tegoż krola odprawował poselstwo do cara Moskiewskiego, do ktorego żaden się niechciał inszy dla okrucienstwa iego odważyć. Roku 1584 został podkancl. w. x. L. W Rydze imieniem krolewskim odważnie bunt y spokoził, buntowniki na gardle pokarał.

[186/194] Roku 1588 odprawował od Stanow w. x. L. poselstwo do Zygmunta III, za ktorego krola zostawszy kanclerzem, barzo wiele comissiy szczęśliwie odprawil. Roku 1598 odprawo-

wał poselstwo do tyrana Goduna. Podczas rokoszu 400 ludzi swym kosztem krolowi stawil; pod Smoleńsk dwa tysiące, z którym ludem Alex. Gosiewski Białey dobył. 1617 Władysława krolewica na carstwo prowadził y pokoy na 14 lat zawarł. 1623 po Chodkiewiczzu woiewodą Wileńskim został, 1624 z wielkim podziwieniem sprawiedliwości nienaruszoney odprawił komisią Witepską o zamordowanie b. Jozaphata, y świętoboycow pokarał y odszczeniarskie cerkwie pozamykał; potym hetmanem wielkim 1625 Aug. 5 został, który vrząd przyiąwszy, nie z Inflant nieutracił. Pod Liwen Moyzą Szwedzy zbil, Dinemborg y Krystburg odzyskał, nad Awiksztą Szwedzkiego szanću dobył, Lucin, Rezieć, Marienhawz Szwedowi odebrał, 1626 przez regimentarza swego Alex. Gosiewskiego pod Zelborgiem Pontusa, pod Garacmoyzą Turna porazil, 1627 przymierze na lat cztery uczyniwszy, Birze przez pakta odzyskał. Kościółow dwadzieścia cztery zbudował y dochodami opatrzył; klasztory różnym zakonnikom: mniszkom św. Klary w Wilnie v s. Michała, Karmelitom w Białyniczach, *societati Iesu* collegium w Brześciu. Vmarł w Wilnie 1633 Iul. 9, miał z pierwszey żony Firleiowny syna Iana, z drugiey Elżbiety Radziwiłowny Krysztofa y Kazimierza.

Ian Stanisław Lwowicz Sapieha marszałek w. x. L. starosta Słonimskij, odprawował od Zygmunta III poselstwo do cesarza Ferdin. II, gdzie dla osobiwey wymowy od posłów Florenckiego y Hiszpanskiego nazwany iest *os Sarmatiae*. Tytułów *s. R. i.* które cesarz ofiarował, przyiąć nie chciał. Na expedicyi Zygmuntowey pod Smolensk pułk cały kosztem swym stawil. [187/195], pod Chocim przed sobą sto Kozaka y sto piechoty posłał a sam ze stem husarza przy boku Pańskim ciągnął. W Inflanciech mając od oycy komendę nad woyskiem, bitwę pod Walnużą z Gustawem krolom Szwedzkim przegrał 1625 w Decembrze. Za Władysława IV do Moskwy siedmeset ludu swym kosztem wystawil. Potomstwa nie zostawil.

Krysztof Lwowicz Sapieha stolnik wprzod, potym pisarz w. x. L. lat iedenaste mając, historią Liviusza na Polski ięzyk przetłumaczył. W cudzych kraiaech będąc osobiwie się rzeczom rycerskim przypatrował: pod Bredą y Zamlandem v Spinoli, pod Grolą y Runroburgiem v Henrika grofa Bergii, pod Kasalem v Consalua Korduby, pod Trynem v Emanuela x. Sawoyskiego. Vmarł młodo 1631.

Kazimierz Leo Lwowicz Sapieha pisarzem w. x. L. będąc, był posłem do Moskwy od Władysława IV, wracającemu się konferowano marszałk. w. x. L. Potym został podkancl. w. x. L.

fundował w Sapieżynie Oycow Bernardinow, w Czerei plebanią, w akademii Wilenskiej s. I. professorów czterech *iuris utriusque*, w Berozie Kartuzią, w Brześciu murował kościół s. I. y na skonczenie pieniądze zostawił. Przez wszystkie czas wojny Kozackiej od roku 1648 całe pułki na obronę rzeczyp. swym kosztem stawił, mianowicie pod Zwańcem, Beresteczkiem, Zborowem, gdzie y sam mało się więzieniem Tatarom nie dostał. Podczas zamieszania statecznie przy królu IM. zostawał, nie składaniając się ani do Szweda, ani do Moskala. Vmarł 1656.

Iędrzey Sapieha rodzony Lwa, był wojewodą Mściławskim, starostą Orszańskim. Wspominają go Dzieie roku 1597.

[188/196] Drugi syn Siemiona Sunigajłowicza Sapiehy:

Iwan Siemionowicz Sapieha, wojewoda Witepskj, marszałek w. x. L. za Alexandra po sześć kroć poselstwo do stolice odprawował, to iest roku 1496, 1497, 1498, 1502, 1505, 1508, ktorey legaciy Moskiewskie pisma nazywaią go pisarzem y naywyższym sekretarzem w. x. L. 1514 Moskwę swym żołnierzem zbił, Zygmuntowi I zdrady Michała Glińskiego odkrył, iako przyznawa iasny przywilej tegoż króla. Syn iego z Chodkiewiczówny zrodzony Paweł, a córka Dobrochna szła za Iana Tęczyńskiego.

Paweł Iwanowicz Sapieha wprzód Minski potym Nowogrodzki wojewoda. Wspomina go list inkorporaciy Iflanskiej za Awgusta 1567. Synowie iego z x. Olszanskiej: Bogdan, Andrzej, Mikołay, Łukasz.

Bogdan Pawłowicz Sapieha wojewoda Brzeskj a naprzód Minskj: zostawił synow Pawła y Mikołaja.

Paweł Bogdanowicz Sapieha podkanclerzy w. x. L. dziedzic na Olszanach, był wprzód koniuszym w. x. L. 1598. Zbudował samek Olszanskj, tamże fundował Franciszkanow, vmarł bez potomstwa.

Mikołay Krysztof Bogdanowicz Sapieha, wojewoda Mściławski, potym Nowogrodzkj, zrazu około roku 1588 podkom. Grodzieński. Synowie iego: Kazimierz y Tomasz. Córki iego iedna za Alex. Szuszką, wojew. Trockim, druga za Eustachim Wołowiczem stolnikiem w. x. L.

Tomasz Sapieha wojewoda Wendenskj potym Nowogrodzkj.

Andrzej Pawłowicz Sapieha, wojewoda Smolenski. Syn iego Stanisław.

Łukasz Pawłowicz Sapieha dziedzic na Czarnobyłu. Syn iego Paweł Sapieha kasztelan Kiiowski, tego zaś Pawła synowie: Piotr Sapieha dworz. y rotm. IKM.

Tomasz Sapieha.

[189/197] Mikołaj Pawłowicz Sapieha, dziedzic na Kodniu, wojewoda Witepskj, starosta Wielizki y Surazki. Zmurował kościół Kodenskj, gdzie leży. Synowie iego: Ian, Mikołaj, Krysztof, Fridrich, Alexander.

Ian Mikołaiewicz Sapieha Kodenskj młodziuchno zmarł.

Alexander Mikołaiewicz Sapieha na Lusniewie, stolnik w. x. L. zmarł w Padui młodo 1619.

Krysztof Mikołaiewicz Sapieha na Wisniczu, podczaszy w. x. L. żołnierz sławny, służył swym kosztem w Moskwie y w Wołoszech. Zmarł bezpotomnie w Padui.

Mikołaj Mikołaiewicz Sapieha na Kodniu, chorąży w. x. L. potym kaszt. Wilenskj. Synowie iego:

Kazimierz Sapieha starosta Krzepickj młodo zmarł.

Ian Ferdinand Sapieha starosta Mołeczackj, rotm. KIM. zmarł 1659 młodo.

Friderik Mikołaiewicz Sapieha na Macieiowie, podkomorzy Włodzimirskj. Synowie iego:

Alexander Sapieha proboszcz y suffragan Wilenskj, referend. w. x. L. biskup Zmodzki, potym Wilenski.

Tomasz Sapieha obozny w. x. L. zwiedził Włochy, Niemce, Malte, Francją, Anglią, służył z Pikolominim w Inderlandzie. Podczas wojny Kozackiey zadney okazji nieomieszkał. Pod Pilawcami pospolite ruszenie Wołyńskie prowadził y swojego ludu sto Kozaka sto piechoty, także pod Zborowem y Beresteczkiem. Pod Iwańcem, gdy mając pod sobą pułk Sapieżynskj, mocno się z Tatary wierał, od zbytniey pracy wpadł w gorączkę y zmarł pod Białym Kamieniem. Miał za sobą ostatnią dziedziczkę Dorohostayskich Monwidow.

Ian Sapieha pisarz polny koronny pułkownik IKM. w woysku kwarcianym odważny przeciw Kozakom, przeciw Rakoczemu 1657, przeciw Szwedom w Prusiech 1658, zmarł 1664. Synowie Mikołaj starosta Owruckj, Kazimierz, Paweł, Ludwik.

Krysztof Sapieha stolnik w. x. L. pułkownik IKM. w woysku w. x. L. Synowie: Stanisław, Władysław, Andrzej.

[190/198] Tegoż kleynotu w w. x. L. używają:

Bucela Bucelowie w Słonimskim, dom Włoskj, za instancją Lwa Sapiehy wziął indigenat y przypuszczony do tego herbu.

Komunskj Komuńscy w wojew. Połockim.

Konstantynowicz Konstantinowiczowie w wojew. Minskim, iako świadczy Gniazdo cnoty f. 1169.

Korsak Korsakowie Sowa abo Sowiczowie w Nowogrodzkim
Sowicz y Brzeskim.

Theodor y Alexander Korsak Sowicz 1648.

Narbut Narbutowie w Wilkomirskim. Mikołay Narbut pisarz
 grodzki Smolenski. Mikołay, Miasz, Stanisław, Alexander
 ludzie rycerscy.

Radziminskj Radziminskich dom z Korony w x. Zmodzkim.
 Marcin Radziminski zostawił z Bilewiczowny synów
 tych:

Ian Radziminski młodo we Włoszech zmarł.

Olbrycht Radziminski podkom. Zmodzki, ciw. Szawdowskj.

Alexander Radziminski stolnik Zmodzki. Synowie jego
 z Anny Alexandrowiczowney: Wojciech y Malcher.

Michniewicz [Michniewiczowie w Wilkomirskim powiecie].

Roszczyc Roszczycowie w Brzeskim województwie iako świad-
 czy Gniazdo enoty fol. 1169.

Rafał Roszczyc wspomina go constitucia roku 1699.

Swierskj Swirskich abo Swierskich kniaziov dom dawny w w.
 x. L. z xiażąt Litewskich, od Dowmanda Vcianskiego
 xiażęcia linią swoię prowadzi.

Bogdan Swierski 1508 kościolowi Swirskiemu dziesięciny
 zapisał.

Łukasz Bolko Swirskj 1560 sławny rotmistrz IKM. marsza-
 lek x. Zmodzkiego.

Ianusz Swierski marsz. KIM. 1569.

Marek y Ian Swierski sławni rotm. IKM. za krola Awgusta.

[191/199] Michał Swierskj, ktorego wspominaia constitu-
 cie 1648.

Wilkanowskj Wilkanowskich dom z Korony w wojew. Brzeskim
 tegoż iest herbu, iako masz v x. Okolskiego l. 2
 f. 146.

Lisy odmienne.

Różne są odmiany, z ktoremi kleynotu Lisow w w. x. L.
 domy rycerskie używają.

Naprzód niektorzi przy-
dają trzeci krzyż a w hełmie
kładą trzy pióra strusie. A krzy-
że niesą równe.

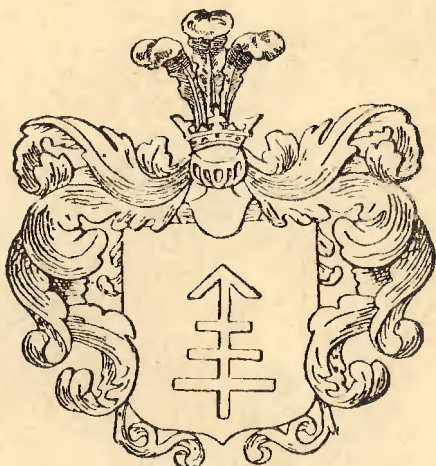
X. Okolski pisze, iż trzeci
krzyż przydany
Makar jest od x. Li-
Makarowicz tewskich za
Waszenczowicz znaczne przy-
sługi na woj-
nach z Tatary. Tego kleynotu
wżywaią Makarowie, Makaro-
wiczowie, Waszenczowiczowie
przezani w wojew. Minskim.

Hrehory Makarowicz sę-
dzia ziemski Minski, iako go wspominaią Dzieie roku 1590 y 1613.
Był posłem do Zygmunta III imieniem Stanow wszytkich w. x.
L. 1588.

Ian Makarowicz podsęd. Minskj.

Mikołaj Makarowicz podwoiew. Kiiowskj v x. Okolskiego.
Synowie iego: Krysztof, Ian, Ierzy.

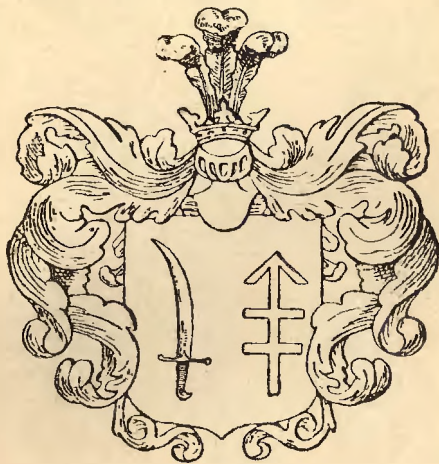
N. Makarowicz starosta Kitowski v tegoż pisarza.

[192/200]

Sapucho Powtore drudzy
Samsonowicz przydają w ied-
nym polu sza-
blę a w hełmie trzy pióra
strusie.

Tak wżywaią Sapuchowie
Samsonowiczowie, według x.
Okolskiego świadectwa.

Potrzenie drudzy ieden krzyż kładą z podporą y dwiema
gwiazdami, a w hełmie dwie trąby.

Tak wżywaią Kęszortowie w Litwie y na Zmodzi.

Sebastian Kęsztort sędzia z. Zmodzki, ciwun Dyrnianski roku 1598.

Ian Kęsztort na Siadach. Samuel y Mikołay Kęsztort w x. Zmodzkim 1621.

Sebastian Kęsztort wojski Zmodzki 1648.

N. Kęsztort wprzod chorąży Zmodzki, potem wojew. Minskij.

Poczwarte drudzy żelezce łączą z pierwszym krzyżem, a w hełmie trzy pióra strusie.

Woronowiczowie tego kleynotu używają w x. Zmodzkim.

Stanisław Kazimierz Woronowicz na wielu dworach wiek swój prowadziwszy y przeciw Moskwie odważnie stawawszy, zmarł. Leży w Brzostowskim kościele.

[192/201] Czwarta odmiana, iż niektórzy pod strzałą podkową a w hełmie labędzia kładą.

Podczas wojen na Rusi służyli dwaj bracia w wojskach tamecznych Proszczow z Murzowa. Za czasem gdy w. x. L. Olgerd przenosił z Rusi do Litwy żołnierzów, przeniósł też iednego z potomków Proszcz-

Proszczewicz czowa Prosciewiczza ktoremu dano w Trockim woiewodztwie, w powiecie Kowienskim daninę, nazwaną potym Proszczewicze. Powiadaia oni, że herb im nadano strzałę taką dlatego, iż z domu murzow Tatarskich idą; podkowę pod strzałą, że na woynach zostawiając często po trupach nieprzyjacielskich deptali, labędzia w hełmie, że ieden z nich, gdy się za Ordą wganiali, Dniepr szeroko rozlany przepłynął.

Siemion z Proszcza podkomorzy Kowienski za Awgusta króla. Temu król respektuiąc za zasługi iego wojenne, **Medeksza** ieszcze za Zygmunta I wiecznością darował dobra nazwane Medeksza, od których poczęli się dziedzicy pisać Proszczewiczowie Medekszowie, ktorzych potomstwo dotąd zostawa w Kowienskim powiecie.

[202] Nakoniec niektorzi tylko polkrzyża kładą.

Tak w kraiu Lidz-
Kozmowski kim używaią Koz-
mowscy.

[193/203] Nakoniec niektorzi tylko ieden krzyż kładą na strzale, a w hełmie trzy piora strusie.

Boufałowie w Grodzien-
skim zowią się Doroszkiewi-
czami.

Stanisław Boufał Dorosz-
kiewicz podkom. Parnawski.

Ian Boufał podsęd. Gro-
dzieński. Synowie z Iezierskiej:
Ian y Dobrogost.

Rymwid Tegoż kleynotu tak używaią Rymwidowie Mickiewi-
Mickiewicz czowie w powiecie Vpitskim i w x. Zmodzskim.

N. Rymwid Mickiewicz podstar. Zmodzkj. Synowie
iego Paweł y Stanisław.

Eliasza y Stanisława Rymwida wspomina popis x. Zmodzkiego w roku 1621.

Tałatowicz Tałatowiczowie w województwie Trockim.

Adam Tałatowicz miał synów z Turlaiowny: Ierzego, Jana y Kazimierza.

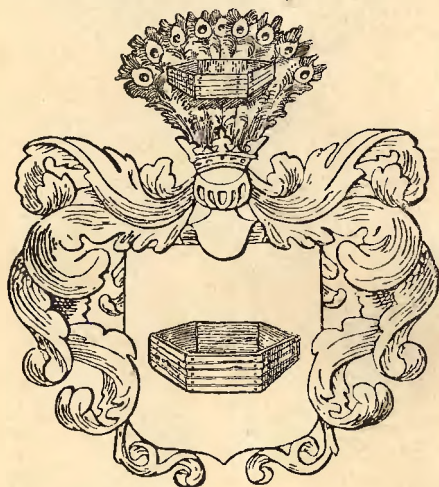
Sipowiczowie w x. Zmodzkjm.

Sipowicz Gabriel Sipowicz w 17 latach będąc w Wilenskiej akademiei pod x. Macieiem Sarbiewskim, *art. et phil. magist.* został. Łowczy, podczaszy Zmodzki, ciwun Szawdowski y pisarz ziemski Zmodzki. Córka iedna za Chrzastowskim pisarzem ziems. x. Zmudz. druga za Polubinskim wojewodziecem Nowogrodzkim.

Timinskj Timinscy w woiew. Wilenskim.

Łodzia.

Ma być w polu czerwonym łódź żółta; w helmie ogon pawi, a w nim także łódź.

Miczucha Ten klejnot w Hrodlu wziął Miczucha, teraz go te domy w w. x. L. używają:

[Naramowscy w Osmianskim tegoż herbu, od Polskich biorą dukł, od roku 969 Łodziami się zwali z Opalinskimi, Czarnieckimi, Bninskimi, a potem tymi imionami rozróżnili.

Michał Naramowski sędzia ziemski]¹⁾

[194/204]

Czarneckj Czarneckich dom Polski w Grodzieńskim.

Kunowscy w Połockim wojew. y w Mozyrskim powiecie.

¹⁾ Wiersz przy oprawie oberżnięty.

Kunowski Ian Kunowski sekr. KIM. odprawował poselstwo do Moskwy.

Ierzy Kunowski cześnik Mozyrskj, sędzia woyskowy. Syn iego Cyprian *soc. Iesv*, [drugi Hieronim *ord. Praedicatorum*, trzeci Michał Hilary, wyszli z Polski z woiew. Poznańskiego].

Ossypowski Ossypowscy w woiew. Witepskim.

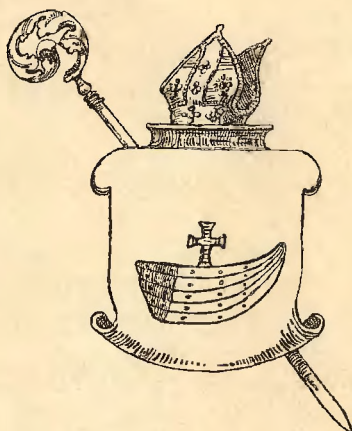
Andrzej Ossypowski pis. ziem. Witepskj 1590.

Krysztof y Ian Ossypowski 1648.

Lachowicz Lachowiczowie w powiecie Orszańskim.

Iędrzey biskup Wileńskj siedmy około roku 1480, mąż wczony y święty, s. th. dok. rodem Litwin, takim kształtem herbu Łodzi używał w polu czerwonym.

Vmarł ten biskup 1491 siedziawszy na biskupstwie lat dziesięć.

Łopotow v. Abslank f. 27.

Lubicz.

Ma być podkowa biała ze dwiema krzyżami, ieden na wierzchu, drugi we środku. Pole błękitne. Hehn trzy piora strusie.

[195/205] Różne domy tego kleynotu w w. x. L. używają.

Borzymowski Borzymowscy (ktorych x. Okolski kładzie pod Beliną, tego są herbu).

N. Borzymowskj podczaszy Brzeskj.

Tomasz Borzymowski w Wilenskim województwie.

Dziężyc Dziężycowie w Lidzkim powiecie.

Hieronim Hlebowicz Dziężyc miecznik Lidzkiej, podwoiew. Trocki. Syn iego Władysław Dziężyc.

Hrehorowicz Hrehorowiczowie.

Fiedor Hrehorowicz pisarz w. x. L. starosta Stoklickj za Aleksandra posłem był do Moskwy 1493, 1495, 1499.

Adam Hrehorowicz w Trockim woiew.

Iaworowscy z Mazowsza na Polesiu y indziey.

Iaworowskj Woyciech Iaworowskj w woiew. Trockim.

Fiedor y Michał Iaworowskj w wojewodztwie Nowogrodzkim.

Iuriewicz Iuriewiczowie w x. Zmodz. y w powiecie Vpitskim y indziey.

Woyciech y Ian Iuriewicz w x. Zmodz. 1621.

Iuriewiczowie w Słonimskim tego właśnie herbu.

Iuriewiczow w Kowieńskim wspominają Constit. 1601.

Murzynowicz Murzynowiczowie, iako świadczy x. Okolskj.

Sulistrowskj Sulistrowscy.

Krysztof Sulistrowskj struke. KIM. nie wyjeżdżając z pod chorągwi lat 18 służył wojenną. Vmarł 1648.

Wisigerd Wisigierdowie w Kowieńskim powiecie.

Zakrzewskj Zakrzewscy dom Polski z Sędomirskiego kraiu do w. x. L. przyszedł.

Stanisław Zakrzewski pierwszy w Litwie osiadł. Syn iego Mikołaj Zakrzewskj [196/206] komornik ziemski Osmianskj. Synowie iego Marcin, Krysztof, Mateusz.

Mateusz Zakrzewskj dw. IKM. sędzia grodzki Wilenskj, potem ziemskj, z młodu bronił się wojenną służbą, na kommissiach z Moskwą pod Wilnem 1656 y 1658 wiele pracował. Synowie iego z Osinskiej Kazimierz y Andrzej.

Bobrowscy w x. Zmudzkiem ludzie woieni, przyszli z Polskiej.

Lubiec odmienny.

Dwoiaka iest odmiana w herbach rycerstwa w. x. L. tego kleynotu: pierwsza, że tylko ieden krzyż mają w podkowie.

Hercyk Hercykowie w Połock.
y Smolens. woiewodz-
twach.

Tomasz Hercyk pisarz gr.
Połockj. Synowie iego Alexan-
der y Władysław.

Kopeć Kopeciowie w powiecie
Vpitskim y Pinskim.

Monkiewiczowie w ró-
żnych powiatach.

Ian y Grzegorz Monkiewicz w x. Zmodzkim 1621.

Augustyn Monkiewicz w woiew. Wilenskim.

Stabrowskj Stabrowscy w woiew. Połockim y indziey.

Woyciech Stabrowski pisarz w. x. L. sławny w expediciach
Moskiewskich żołnierz. Syn iego:

Piotr Stabrowskj kaszt. Parnawski star. Treydenskj, pro-
wadził chorągiew 1601 pod Orłą y Kokonhawzem. W rokosz
sam tylko ieden z senatorow w. x. L. przy rokoszanych stawał.
Miał za sobą corkę x. Andrzeia Sanguszki, z ktorey synow zo-
stawił: Krysztofa, Adama, Iana, Alexandra, Ierzego.

[197/207] Adam Stabrowskj sędzia na trybun. skarb. 1626
y 1631.

Ierzy Stabrowskj za Władysława z szlachtą Połocką od gra-
nie Moskwę wsparł, za siedmiu znacznych pojmanyh Moskalów
200 więźniow naszych odzyskał.

Ian i Samuel Stabrowski 1648.

Szantyr [Szantyrowie w woiew. Nowogrodzkim i Połockim.

Tupikowie w woiew. Nowogrodzkim.

Wołkowickj Wołkowiecy. Grzegorz Wołkowickj proboszcz s. Ste-
fana w Wilnie.

Paweł Wołkowickj 1648.

Druga odmiana, iż oba krzyże kładą w pośrodku podkowy.

Piadzewskij Tego kleynotu używają w Kowieńskim powiecie Piadzewscy.

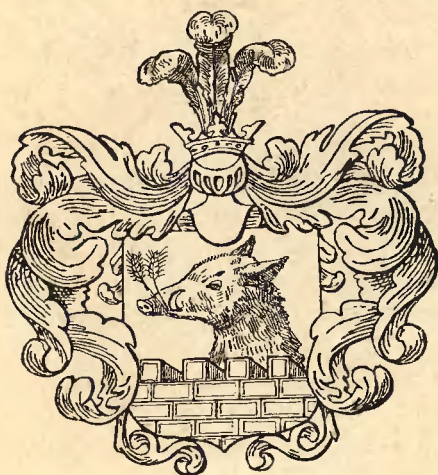
Marcin Piadzewskij stolnik, potym podsędek Kowieński, dobra swe na fundowanie colleg. soc. I. Kowieńskiego oddał.

Łvkocz.

Ma być w polu błękitnym pól wieprza dzikiego z muru wypadającego, trzyma w pysku dwa kłosy pszeniczne. W hełmie trzy piora strusie.

Ten kleynot z Prus **Łukoskj** do w. x. L. przyniósł Ian Łukoski, którego wspomina Paprockj.

Reinhold Łukoskj burgrabia Ianiski 1648.

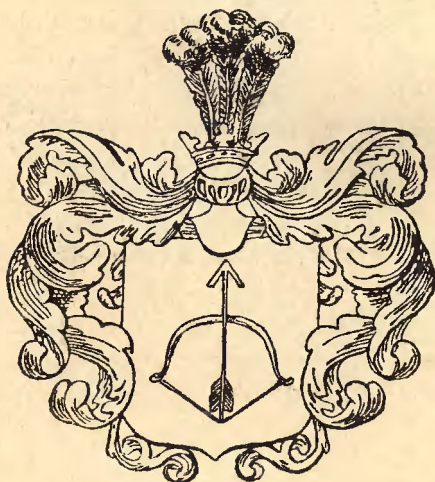
[198/208] **Łuk napięty.**

Łuku napiętego z strzałą w czerwonym polu y ze trzema piórami strusimi w hełmie różnie używają w w. x. L. domy szlacheckie. Insi bowiemy ku gorze strzałę obracają a drudzy ku dołowi.

Tak używają Eydziatowiczowie w x. **Eydziatowicz** Zmodzkim y w wojewodztwach Połockim, Witepskim.

Ian Eydziatowicz pisarz skarbný w. x. L.

Kazimierz Eydziatowicz.

Narkiewicz Narkiewiczowie w powiecie Orszańskim.

Rodziwiczowie w powiecie Osmiańskim.
Alexander Rodziewicz 1648.

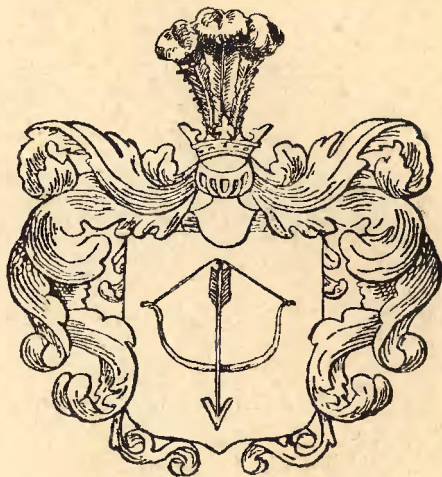
Sudnik [Kazimierz Sudnik. Syn jego Ioseph w Nowogrodzkim
województwie, przedtym zwali się Hrynkowiczami].

Tur Turowie w powiecie Braclawskim.

Kamiński Kaminscy zaś na
dół strzałę obracali
w wojew. Nowogrodzkim.

Krysztof Kaminski pod-
stoli Nowogrodzki.

N. Kaminski mieczny No-
wogrodzki.

[199/209]

Kosarzewski Kosarzewscy
w Połockim y
w Witepskim województwach
do tegoż kleynotu łączą pod-
kową z krzyżem nad łukiem.

Hrehory Kosarzewski.
Brat jego.

Ian Kosarzewski skarb-
nik Połocki rotm. KIM. miał
synów tych:

Dominik (s), Samuel Kosarzewski, podezaszy Wi-
tepski, Bazyli Kosarzewski, strukcaszy Połocki, Krysztof Kosa-
rzewski.

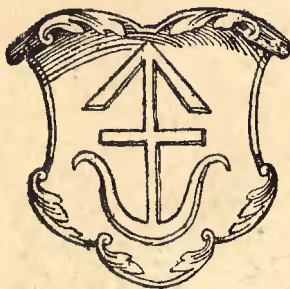

Mądrostkj.

Ma być weho od kotła, a w nim belt biały z krzyżem w polu czerwonym, w hełmie trzy pióra strusie.

Wilczek Tego kleynotu używają Wilczkowie.

Ian Wilczek koniuszy w. x. L. 1557 był posłem do Moskwy.

Ian Anzelm Wilczek podsęd. Osmianski potym kasztelan Trockj, starosta Osmianski. Synowie młodo pomarli.

Maximilian Wilczek 1634.

Mikołaj Wilczek 1634.

N. Wilczek kasztelan Smolenski 1685. Syn iego

Piotr Wilczek.

Drudzy młodo w Lublinie pomarli.

Ian Wilczek marsz. nadw. w. x. L.

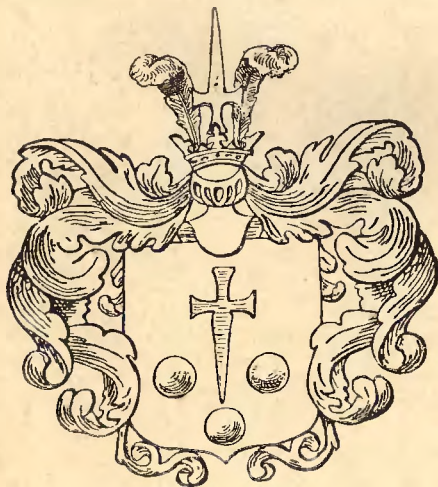
[200/210]

Miecz.

Ma być miecz otłuczony między trzema kulami w polu czerwonym.

W hełmie takież miecz ostrzem do góry między dwiema piórami strusiemi.

Limont Tego kleynotu używa dom Limontow, który z przodków swych odzywa się do Florency.

Andrzej Limont podkom. w. x. L. za Alexandra.

Piotr Limont starosta Swiśłockj.

Fiedor Limont kasztellan Mścisławskj za Stefana.

Jakub Limont koniuszy Trockj.

Filip Limont ciwun Cirinskj.

Mikołaj Limont woyskj Lidzkj. Syn iego :

Marcin Limont sędzia ziem. Lidzki, starosta Wasili-skj, potym kasztelan Witepski.

1. Lew Limont dworz. IKM. w Trockim wojew. 1632.
Mikołaj Limont podczaszy Trockj.
2. Ian Limont podczaszy Lidzkj, za nim Polubińska sędzianka Mińska.
Jerzy Limont cześnik Lidzkj 1648.
3. Krysztof Limont kapłan *in societate Iesv*, człowiek godny i zaćny.

[201/211]

Miesiące.

Maią być dwa miesiące, ieden rogami ku dołowi a drugi ku gorze, a między niemi krzyż, pole czyrwone, w hełmie trzy piora strusie.

Tego kleynotu używa dom
Kruniewiczow,
Kruniewicz który z woiewodztwa Kiowskiego wyszedszy, osiadł w Lidzkim y Mozyrskim powiatach.

Sieniuszko Kruniew za Kazimierza Iagelowicza namiesnik Kiiowski. Syn iego:

Iacek Kruniewicz starosta Owruckj. Syn Iacka:

Bogdan Kruniewicz pisarz ziemski Mozyrskj, zostawił synow Pawła, Filipa, Siemiona, Filona.

Filip Kruniewicz sędzia ziemski Mozyrskj.

Siemion Kruniewicz woyskj Mozyrski, starosta Hnidawskj.

Filon Kruniewiczrotn. KIM. starosta Zachalski. Syn iego Sebastian.

Sebastian Philonowicz Kruniewicz podst. Lidzki, wspomina go konstitucia 1609, mianując go sędzią na inquizicią zapalacza zamku Mozyrskiego. Syn Sebastiana Wacław.

Hrehory Kruniewicz chorąży Mozyrski, sędzia generalny woyskowy v Pawła Sapiehy hetm. w. x. I.

(Wacław Kruniewicz pod Walmuzą w potrzebie z Szwedami poległ nosząc chorągiew husarską z Samuelem Pacem chorąż. w. x. I.).

Paweł Bogdanowicz Kruniewicz, chorąży Lidzki, miał syna Iana.

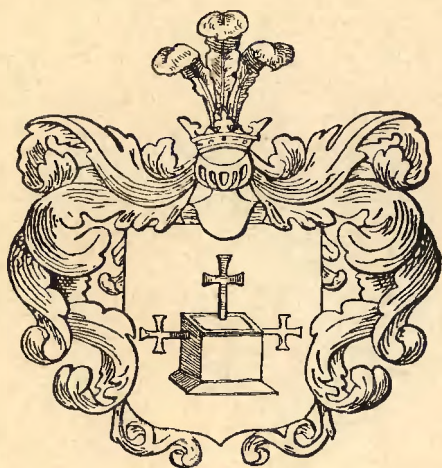

Ian Kruniewicz był podkomorzym Możyńskim, a syn tego Iana Kazimierz Alexander Kruniewicz woyski Możyńskij.

[202/212]

Modzela v. Boycza.**Mogiła pierwsza.**

Ma być mogiła kwadratowa w polu czerwonym, krzyże w niej albo trzy, albo dwa, albo ieden, według różności domów; w helmie trzy pióra strusie.

Ze trzema krzyżami mogiły używają domy, które linią swoją prowadzą od Zodeyka, zacnego w x. Zmódzkim pana, iako są Bilewiczowie, Stankiewiczowie, Andruszkowiczowie, Monstwiłowie, Bogdanowiczowie, Dawgirdowie. Zodeyko bowiem miał za sobą pierwszą żonę Milusę, siostrę x. Witolda, z której zostawił synów: Bila i Monstwiła, a z drugiej żony potym Dawgirda y Andruszka, od których pomienione domy rozrodziły się.

Andruszkowicz Andruszkowiczowie.

Andruszko Zodeykowicz syn Zodeyka. Syn Andruszka Maxy ¹⁾ Maciey Andruszkowicz, zostawił synów Melchiora y Mikołaja Andruszkowiczow.

Bogdan Andruszkowicz 1454 rotn. IKM. ieden z pięcią panow Litewskich, którzy po przegranej bitwie pod Chocyną Kazimierza krola nieodbiegli.

Maciey Andruszkowicz w Słonimskim powiecie 1528.

Stanisław Andruszkowicz w x. Zmódzkim 1621.

[203/213] **Bilewicz** Bilewiczowie, którzy idą od Iuszką syna Biłowego.

¹⁾ Było pierwotnie wypisane „Maxymilian“, ale następnie „milian“ przemieniono na „Maciey“, a „Maxi“ zapomniano wykreślić.

Iuszeko Bilewicz z Naruszewiczowney miał synow Marcina, Piotra, Wacława.

Marcin Iuszkowicz Bilewicz zostawił z Iundziłowney syna Ierzego.

Ierzy Bilewicz starosta gener. x. Zmodzkiego miał za sobą Mitkiewiczownę, z niey zostawił syna Woyciecha.

Woyciech Bilewicz marszał. w. x. L. starosta Szowdowskj. Wspominaia go Dzieie 1578. Miał za sobą Szemetownę. Synowie iego Ian, Ierzy, Malcher, Samuel.

Ian Woyciechowicz Bilewicz ciwun Szowdowskj. Wspominaia go constitucie 1607 y 1613.

Ierzy Woyciechowicz Bilewicz podstar. Zmodzki, pisarz wprzod ziemski a potym podkom. x. Zmodzkiego. Synowie iego

Iarosław Bilewicz na Gręczach, dworz. KIM.

Konstanty Bilewicz wstąpił do Oycow Dominikanow.

Malcher Woyciechowicz Bilewicz 1611.

Samuel Woyciechowicz Bilewicz podstar. Trockj.

Piotr Iuszkowicz Bilewicz miał synow: Andrzeja y Kaspra;

Andrzej: Adama y Andrzeja;

Andrzej ten miał znowu Adama Bilewicza.

Wacław Iuszkowicz Bilewicz, miał za sobą Butkiewiczownę. Syn iego:

Szczęśny Bilewicz Hłuszek, zostawił z Orwidowny syna Iana, ktory bez potomstwa zszedł.

Bogdanowicz Bogdanowiczowie od Bogdana syna Monstwiłowego. Monstwił Zodeykowicz syna zostawił Bogdana Monstwiła.

Bogdan Monstwił miał synow: Iana, Mikołaya y Stanisława.

Ian Bogdanowicz miał synow: Iana, Stanisława y Krysztofa.

Stanisław Bogdanowicz zostawił tych synow: Piotra, Stanisława, Ierzego y Iozepha.

Ian Bogdanowicz z oycy Ierzego.

Alexander, Iozeph, Stanisław, Ian Bogdanowiczowie, synowie Iozepha.

Paweł Bogdanowicz w x. Zmodzkim 1621.

Dawgird [204/214] Dawgirdowie w x. Zmodzkim.

Dawgird Zodeykowicz przodek tego domu.

Ian Dawgird 1621.

Monstwił Mostwiłowie w x. Zmodzkim.

Monstwił Zodeykowicz miał synow Bogdana y Iuria. Od Bogdana idą Bogdanowicze, od Iuria Monstwiłowie.

Stankiewiczowie.

Bil Zodeykowicz miał synów Iuszka y Iwaszka.

Iwaszko Bilewicz z Giedroyciowney zostawił syna Stańka.

Stańko Bilewicz mąż rycerskj. Niewiadomi historycy twierdzą, aby ten był ieden z pięcią, ktorzi krola Kazimierza obronną ręką z pod Choynic wwieśli. Ale tego Kronika nazywa Stańkiem Kościwiczem. Miał za sobą Niemirzanke, zostawił syna Iana.

Ian Stankiewicz mąż zacny, miał za sobą Wołodkiewiczownę, vrodził Mikołaja y Krysztofa, od ktorych rozrodził się dom Stańkiewiczów.

Mikołaj Ianowicz Stankiewicz podkom. x. Zmodzk. ciwun Eyragolski, 1569 pod Połockiem woyskiem w niebytności hetmana regimentował. Miał za sobą Pietraszkiewiczownę, z ktorey zostawił synow: Iana, Stanisława, Mikołaja, Hieronima.

Mikołaj Mikołaiowicz Stankiewicz woyski Zmodzkj, z Woynianki kasztelanki Mścislawskiej zostawił synow tych: Iana, Adama, Andrzeja.

Ian Stankiewicz pisarz w. x. L. ciwun Eyragolski, wprzod był pisarz. z. Zmodzkim, dworz. IKM. służył w Inflanciech z pierwszym Krysztofem Radziwilem, w Moskwie y w Wołoszech z Chodkiewiczem. Pod Stolicą dwakroć postrzelony, pod Chocimem ciężko raniony. Po zawartym przymierzu posłem był do krola IM. od woysk w. x. L. Przeriw Gustawowi regimentował woyskiem x. Zmodzkiego. Vmarł 1657, zostawił syna Mikołaja y corkę Katarzynę.

[205/215] Adam Stankiewicz ciwun Twerskj wprzod sędzia grodzkj potym pisarz ziemski x. Zmodzkiego. Synowie iego: Michał, Władysław, Stefan, Iulian.

Andrzej Stankiewicz sędzia ziemskj Kowieńskj, służył pod Chocimem pod hetm. husarską chorągwią.

Sołouch Sołouchow pod tymże herbem kładzie x. Okolskj.

Eustachi Sołouch rotm. KIM. Historia hetmanstwa x. Romana Sanguszką zaleca go z odwagi rycerskiej.

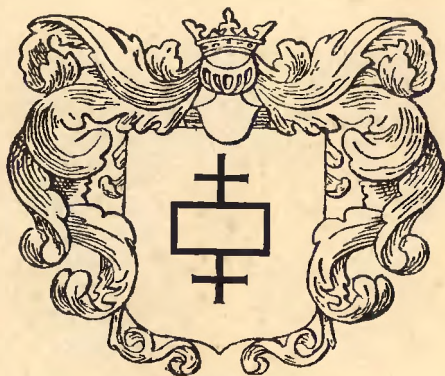
Bychowiec Mogiły ze dwiema krzyżami wżywa dom Bychowcow w Trockim y Minskim wojewodztwie.

Woyciech Bychowiec woyski Trockj 1632.

Dimitr Mikołajewicz Bychowiec podsedek Trockj miał kilka synów.

Ian Dimitrowicz Bychowiec stol. Trockj pułk. IKM. mąż odważny, zabity w potrzebie pod Wierchowiczami od Moskwy 1655.

Ian Bychowiec 1656 służąc z hetman. Sapieha po husarsku, zabity jest od Szwedów pod Warszawą.

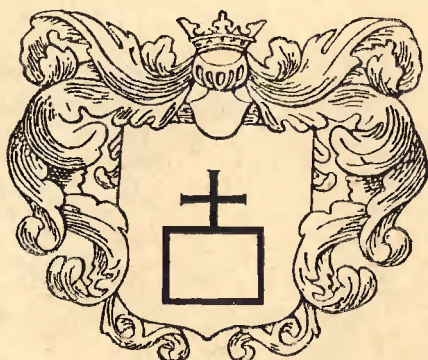

Ciechanowicz Mogiły z iednym krzyżem używa dom Ciechanowiczów w Smolenskim y Mscisławskim wojew. w powiecie Słonimskim y indziej.

[206/216] Bogdan Ciechanowicz 1452 od Władysława Jagiełowicza króla Polskiego y Węgierskiego wziął daninę wiecznością w wojewodztwie Mscisławskim.

Siemion Ciechanowicz podkom. Orszanski. 1473 xiegi Orszańskie mianują go.

Hawryło Ciechanowicz podsęd. potem podkom. Słonimski, po dwakroć od Alexandra króla w poselstwie do Francji jeździł, iako jest w metryce koronnej 1503.

Paweł Ciechanowiczrotn. KIM. w pułku kniazia Boratynskiego.

Ierzy Ciechanowicz służąc z Philon. Kmitą starostą Orszańskim, zabity w potrzebie z Moskwą.

Fronc Suk Ciechanowicz sławny żołnierz, pułk. IKM. za Hrehorego y Iana Chodkiewiczów. Stefanowi królowi pułk wolutariuszów stawil y niemało z niemi przeciw Moskwie sprawiwszy, vinarł z gorączki pod Pskowem.

Ostafiej Ciechanowicz chorąży Mścislawskj.

Dimitr Ciechanowiczrotnistrz KIM. pisarz ziem. Połockj, odprawował poselstwo do cara. Kiedy we 4 tysięcy swych An-

drzei Sapięha dwadzieścia cztery tysiące Moskwy zbił, lewym skrzydłem regimentował.

Hieronim Ciechanowicz tego Dimitra rodzony synowiec, sekr. IKM. sędzia ziem. Smolenskj, *art. et ph. m.* w akademii Wilenskiej kreowany, młodszy wiek na expediciach Iflantskich, Moskiewskich, Wołoskich trawił. Dwadzieścia osm razy był posłem na seym, odprawował poselstwo do Moskwy 1648. Nieprzyjął Witepskiej y Nowogrodzkiej kasztelanii od Władysława IV krola ofiarowanej. Vmarł 1651, zostawił synow z Wołodkiewiczowney: Hieronima y Stanisława, ktorzi z hetman. poln. Wincentym Gosiewskim żołnierską służyli.

Alexander Ciechanowicz brat Hieronima, łowczy Smolenski, podstar. Słonimskj. Synowie ięgo:

[207/217] Timoteusz Ciechanowicz został Bernardinem. Poimany od Moskwy tyranstwo ich dla wiary s. statecznie wytrzymał.

Woyciech Ciechanowicz kanonik Chełmskj, człowiek wczony, vmarł 1657.

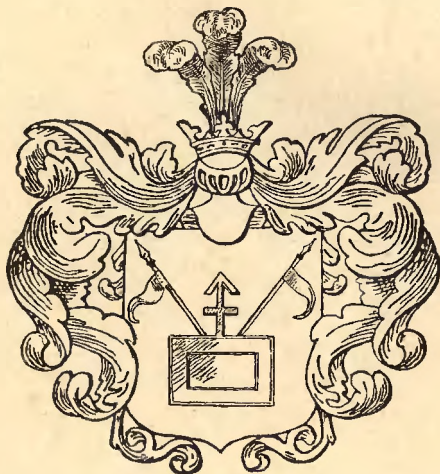
Paweł Ciechanowicz żołnierz w woysku kwarcianym.

Samuel Ciechanowicz był gońcem do Moskwy.

Marcian Alexander Ciechanowicz podczaszy Smolenski, sędzia grodz. Słonimskj, lat piętnaście w kwarcianym woysku służył z Chmieleckim. Pod Smolenskiem za Władysława był rotmistrzem chorągwi vsarskiej. Vmarł 1663 będąc Trinitaristą w Wilnie. Syn ięgo Mikołay.

Alexander Ciechanowicz sekr. KIM.

Mikołay Ciechanowicz mieczny Mscisławskj.

Slepiorod Slepiorodowie przydaia do tego dwie kopie z proporcami y strzałę nad krzyżem, takim kształtem.

Mateusz Slepiorod pisarz grodzki Witepskj.

Mogiła wtora.

[208/218] Ma być litera M złota z krzyżem w polu czerwonym; w hełmie trzy pióra strusie. Czemu mogiłą ten kleynot nazywają, wiedzieć nie mogłem.

Tego kleynotu używają dom kniaziów Masalskich, który za odeściem Siewierza y inszych kraioy od w. x. L. do Moskwy, częścią do Litwy się przeniósł, częścią pod Moskiewskiego poszedł przy starey swey oyczyźnie Masalsku.

Masalskj Bohusz Alexandrowicz Masalskj kniaź z Masalska za majątności opuszczone wziął w zamianę niektóre włości w w. x. L. za Zygmunta I. Syn iego:

Piotr Massalski miał syna Iwana Massalskiego ¹⁾.

Timoteusz Massalski okolniczy Smoleński, był posłem do Moskwy 1487. Syn iego Ierzy Massalskj 1562.

Timoteusz Masalski poimany od Moskwy, na rozkazanie cara Iwana Wasilewicza tyrańsko zamordowany 1570.

Hrehory Masalskj, sędzia ziemski Grodzieńskj 1590.

Andrzej Masalskj podkomorzy Grodzieńskj.

Fiedor Masalskj marszałek Grodzieńskj, starosta Eyszy-skj 1613.

Hrehory Masalskj marszałek Grodzieńskj 1632.

Ierzy Masalskj stolnik Brasławskj.

[209/219] Dimitr Massalskj stolnik Brasławskj.

Andrzej Massalskj wojewoda Brzeskj. Synowie iego: Stanisław y Kazimierz.

Kazimierz Masalskj z Tyszkiewiczowney, młodo zmarł.

Stanisław Masalskj podkom. Grodzien. pułkown. KIM.

Baka Tego kleynotu także używają Bakowie, który dom z Siewierza wyszedł, osiadł w woiew. Trockim y Mscisławskim.

Bakowie dway rotm. KIM. za Zygmunta Augusta, mężowie dzielni y odważni.

¹⁾ Tu następują dwa wiersze przekreślone.

Hrehory Baka za krola Henryka starosta Rohaczewskij.

Iwan Baka (ktorego w wierszach swych wspomina Ian Benedykt Protaszewicz) dziedzic na Mohilney.

Ostafiej Baka sędzia grodzki Trockj. Syn iego Ian Baka.

Wasil Baka podczaszy Trockj.

Ierzy Baka, Michał Baka 1632. *Plura in alio tomo* ¹⁾.

Chmielnickj Chmielnickich dom w Brasławskim powiecie.
Zachariasz Chmielnickj.

Insze domy z różnemi odmianami tego kleynotu używają. Niektorzi kładą trzy litery a na trzeciej krzyż. Pole błękitne, w helmie pięć piór strusich.

Mikulinskj Tego kleynotu używają Mikulinsey.

[210/220]

Drudzy miasto krzyża kładą pulmiesiąca w polu czerwonym; w helmie trzy pióra strusie.

Puciata Tego kleynotu używają Puciatowie w wojewodztwach Witepskim y Minskim y Wilenskjm.

Krysztof Puciata sędzia grodzki Rzeczyekj. Miał synow z Niemirzanki: Woyciecha, Iana, Stefana.

Ierzy Puciata brat Krysztofa.

Drudzy miasto krzyża kładą strzałę.

Tak używa dom Wysockich w wojewodztwie Wileńskim.

¹⁾ Ten inny tom, o którym tu wzmianka, to obszerniejszy herbarz ks. Kojalowicza, zredagowany w języku łacińskim, pod nazwą *Nomenclator*.

Wysockj Adam Wysocki. Brat Adama:

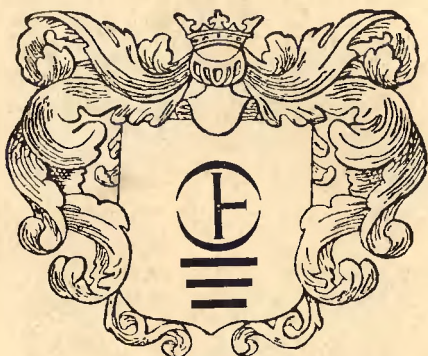
Mikołaj Wysockj rotm. IKM. sędzia grodzkiej Wilenskiej. Syn jego z Zawiszanki:

Ian Wysockj, gdy się pospołu z oycem 1657 do Moskwy zdał, a powróciwszy od cara do Litwy, gdy vproszone po sobie majątności zaieżdżać gotowali się, pozabiani są.
[211/221]

Ma być między dwiema miesiącami półkrzyża a na dole trzy wręby, w helmie trzy pióra strusie.

Tego kleynotu używa dom Mokosiejów, których genealogią x. Okolskj prowadzi od Attili hana Tatarskiego.

Murdelio.

Ma być w polu czerwonym miesiąc żółty, krzyż nad nim a gwiazda pod nim, w helmie pół gryfa.

Tego kleynotu Młodawskj w w. x. L. używają Młodawscy.

Snarskj Snarscy z Vsnarza w Grodzieńskim powiecie.

Chryzostom Snarskj z Zawiszankj Dowgiałowney miał Alexandra y Iana.

Adam Snarskj stryieczny Chryzostoma. Synowie jego:

Lew Snarskj i Władysław Snarskj, zacny kapłan,

w filozofii y theologii biegły; Wawrzyniec Snarski żołnierz.

[212/222] Insze domy z różnemi odmianami temu podobnego kleynotu używają.

Kniażewicz Książewiczowie kładą między dwiema miesiącami żółtymi w polu błękitnym gwiazdę białą y krzyż nad nią biały; w hełmie pięć piór strusich.

Ian Mikołai Książewicz podstoli Orszanskiej, leży w Wołpiskim kościele, gdzie nad grobem ten kleynot zawieszony.

Drudzy siężyc na dół obracają, a na grzbiecie jego krzyż; w hełmie trzy pióra strusie.

Oskierka Tego kleynotu używa w wojew. Połockim y powiecie Mozyrskim dom Oskierkow.

Hrehory Oskierka za Augusta y Stefana królów rotm. IKM. mąż odważny, w wielu okazjach, zwłaszcza kiedy Srebrnego zbito y Wły dobywano, bo on łódkami swoich podemknąwszy, działa nieprzyjacielowi obiegł; także pod Połockiem ziemną strzelbę.

[223/223] Cyprian Oskierka. Wspomina go Konstitucja 1593.

Samuel Oskierka pisarz ziemski a potem sędzia ziem. Mozyrskiej pulk. KIM. z młodu służył w Moskwie, w Turzech, w Inflancjach y Prusiech. Kiedy pod Białocerkwią Ianusz Radziwiłł z swym skrzydłem w Kozacki tabor wpadł, był z swoim ludem w tej potrzebie. Statecznie przy królu IM. przeciw Szwedom y Moskwie stawał. Mir odzyskał od Szwedom, Nieswiża przeciw Szwedskiemu y Kozackim najazdom bronił, Słuckie wycieczki gromił, na Podlasku kilka kornetów Szwedzkich zniósł. W zwycięstwie pod Prostkami 1656 odniósł postrzał w nodze z placu,

w Prusiech Nowemiasto odebrał Szwedowi 1658, we Zmoydzi niemało officierow fortelem 1659 zachwycił, Kozakow różnie gromił, ale osobiłwie tych, ktorzi Pinsk 1660 zrabowali zniósł, przywodząc Kurana rozsiekac dał, w Turowie buntowniki wyciął y insze różne przysługi rzeczyp. czynił.

(Antoni Oskierka kasztelan Nowogrodzki 1734 za Augusta II.

(Rafał Aloyzy Oskierko, marszałek Możyrskej, marszałek skarbowy 1740).

Piotrowicz Nakoniec Piotrowiczowie w w. x.

Lit. y gwiazdę y krzyż nad xieżycem kładą, a w hełmie trzy pióra trusie. X. Okolski twierdzi, iż ten herb nadany jest za to, iż ktoś z dawnych przodków straż nieprzyjacielską przed zorzą rano pogromił.

Stanisław Piotrowicz v Paprockiego.

Kasper Piotrowicz porucznik chorągwi Mikołaja Hlebowicza pod Dinamentem, stawał odważnie.

[214/224]

Mvrzynowa.

Ma być głowa murzyńska biała bindą przewiązana w polu czyrwonym; w hełmie trzy pióra strusie.

Tego kleynotu w w. x.

Szorc L. vżywaią Szorcowie, ktorzi z wojewodztwa Malborskiego przenieśli się do w. x. Litewskiego.

N. Szorc z małżonką swą Dorotą Zienowiczowną fundował klasztor Franciszkanskj w Narniliszkach.

Woyciech Szorc zmarł 1608, Mai 27, leży w Wilnie w kościele p. Naświętszey.

Mikołaj Krysztof Szorc marszałek Osmianski, dwadzie-

ścia lat z obozu niewyieźdzał, służąc na różnych expediciach. Vmarł 1632, leży w Wilnie v s. Iana.

Mzvra v. Lisy, fol. 182.

Nałęcz.

Ma być białe zawicie w polu czyrwonym; w hełmie mąż brodaty z głową przewiazaną między ieleniem rogami, trzymający się ich.

[215/225] Ten kley-
Koczan not w Hrodli przy-
Koczanowski iął na się y dom
swoy Koczan. Po-
tomkowie iego Koczanowie y
Koczanowscy w powiecie Wil-
komirskjm y w Pińskim tegoż
kleynotu używaią ale hełm od-
mieniaią, niektorzi kładą pióra
strusie.

Wawrzyniec Koczanow-
skj horodniczy Pinskj 1616.

Alexander y Ian Kocza-
nowski 1648.

Tegoż kleynotu różne domy insze w w. x. L. używaią, ale
pospolicie w hełmie trzy pióra strusie kładą.

Beklewskj Beklewscy z Beklewa.
Ierzy y Ian Beklewskj 1648.

Bukoiemskj Bukoiemscy.
Ian Iełowicz Bukoiemskj 1569.

Gorskj Gorskich dom w x. Zmudzkm y indziej.

Iodkowskj Iodkowskich dom w Minskim woiewodztwie.

Korzeniewskj Korzeniewscy dom Podlaskj w Braclawskim po-
wiecie.

Piotr Korzeniewskj rotmistrz KIM. w Inflanciech osiadł.
Syn iego:

Mateusz Korzeniewskj do Braslawskiego powiatu wyniósł
się. Synowie Mateusza:

Piotr Korzeniewskij kapłan *soc. Iesv*, zmarł 1657 za Moskwy, służąc potrzebom duchownym zapowietrzonych w Wilnie.

Brat Piotra:

Paweł Korzeniewskij miał za sobą Gietultownę.

Łążyńscy dom Dobrzyńskij.

Łążyńskij Balcer Łążyński do w. x. L. z Dobrzynia się przeniósł.

Synowie iego:

Stanisław Łążyńskij żołnierz w expedicyi przeciw Mihalowi. Grzegorz Łążyńskij mierniczy Osmianskij. Synowie iego są: Ierzy y Hieronim.

Maciej Łążyńskij zostawił syna Kazimierza.

Mickiewicz Mickiewiczowie w x. Zmodzkim y w wojewodztwie Minskim.

Stanisław Mickiewicz w Minskim.

Moszyńskij [216/226] Moszyńscy w Nowogr. wojew. ale w hełmie trzy pióra strusie.

Ian Moszyńskij osobliwy dobrodziey collegium Nowogrodz. *soc. Iesv*.

Odachowski Odachowscy wyszli z Łenczyckiego wojewodztwa; w hełmie widziałem pięć piór i Nałęcz na nich.

Adama Odachowskiego w w. x. Lit. wspomina Gornickij w Dzieiach 1553.

Stanisław Odachowski vrodzony z Tęczyńskiej miał za sobą Elżbietę Ożarowską, podkomorzankę Sędomirską, vrozoną z x. Olszańskiej. Syn tego:

Ian Stanisławowicz Odachowski miał za sobą Skuminownę Tyszkiewiczownę, siostrę Fiedora Skumina wojewody Nowogrodzkiego. Synowie iego: Lew, Hieronim, Ian.

Ian Ianowicz Odachowski w Wołkowyskim y Piskim kraiu, człowiek możny. Fundował wespół z małżonką swą plebania w Olszewie, w kraiu Słonimskim, zmarł 1660. Syn iego z N. Olszewskiej:

O. Odachowski żołnierz pod chorągwią hetm.

Theofil Odachowski zmarł powietrzem w Warszawie 1560, młodo, będąc na pokoiu podkancl. y drudzy młodzi.

Leo Iana Odachowski podkoniuszy w. x. L. 1632.

Hieronim Iana Odachowski w x. Zmodzkim. Synowie iego:

Ian Odachowski w zakonie *soc. Iesv*. kapłan godny;

Krysztof Odachowski pułkownik IKM. zawsze *bonarum partium*. Siłą mężnie dokazywał przeciw Szwedom y Moskwie w regimencie hetm. poln. w. x. L. Zabity zdradziecko 1661 od swoichże conföderatów w kole wojskowym. Syn iego z Zielinskiej Franciszek młodo zmarł; corki dwie zostają.

Konstanty Hieronimowicz Odachowski zostawił syna Iana.

[217/227] **Parczewskj** Parczewscy w Smolenskim wojewodztwie.

Piotr Parczewski s. th. doct. w Wilenskiej akademii kreowany, długo był administratorem biskupstwa Smolenskigo y proboszczem Starodubowskim, potym biskupem Smoleńskim, nakoniec Zmodzkim y proboszczem Gieranońskim. Zmarł 1658 Dec. 6.

Alexander Parczewski brat Piotra, pis. ziemskj Smolenskj, sędzia wojskowy w związku anni 1662.

Parul Parulowie w Brzeskim wojew. tegoż herbu.

Raczynskj Raczyńscy, dom Podgurski w wojew. Wileńskim y Smoleńskim y w Brzeskim.

Woyciech Raczyński w Brzeskim 1648.

Daniel Raczyński kapłan kaznodzieja nauki wielkiej *in soc. Iesv*. Zmarł na przełożeniu w residencji Kowieńskiej 1662.

Setnickj Setniccy w powiecie Pińskim tegoż herbu.

Strumiło Strumilowie w wojew. Nowogrodzkim.

Iakub, Stefan, Piotr, Mikołaj Strumilo bracia rodzeni.

Theodor Strumiło syn Iakuba, mężnie stanął w potrzebie pod Zborowem w pulku Kazim. Sapiehy podkancel. w. x. L. Brat iego:

Ian Strumiło.

Suyskj *Suyskich dom w wojew. Brzeskim.*

Konstanty Suyskj pis. ziem. Brzeskj 1632, deputowany z seymu na rewizję skarbu rzeczywosp.

Alexander Suyskj chorąży Brzeskj.

Wasil, Mikołaj, Woyciech, Władysław, Ierzy, Franciszek, Andrzej Suyski mego wieku.

Tańskj Tańscy w wojew. Nowogr. w x. Słuckim.

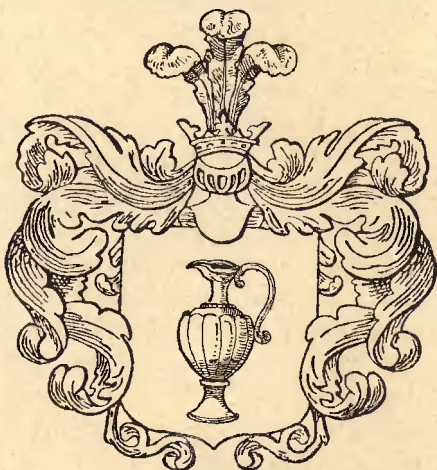
Walenty Tanski rotm. IKM. w expedicyach Wołoskich.

[218/228] **Dybowski** Dybowsey
w Wolkowyskim y
Orszańskim pod Nałęcz kładą
trzy wręby białe, a w hełmie
trzy pióra strusie.

Nalewka.

Ma być nalewka biała
w polu czerwonym, a w hełmie
trzy pióra strusie.
Hrebnickj Tego kleynotu
Hrebnickich dom
w w. x. L. używa.

Namiot albo Swientołdycz.

Ma być namiot biały otwo-
rzony w polu czerwonym, kapa
na nim pstra, biała y czarna,
na . . . galki krzyż złoty a po
boku gwiazda. W hełmie trzy
wieże z muru.

W Wilnie w książce 1670
drukowaney położono w hełmie
trzy pióra strusie.

X. Okolski na fol. 390
twierdzi, że ten kleynot na-

dany iest od xiążęcia Kiiowskiego Ruskiemu hetmanowi Świętol-dyczowi około roku 1040.

[219/229] Vżywa go dom Kisielow w w. x. Lit. y na Vkrainie.

Alexander Kiesel zrodzony z x. Cietwertynskiey, zabity w woysku Iagelowym na Wołyniu w potrzebie przeciw Swidri-gielowi.

Dimitr Kiesel zabity w dobywaniu Sokola.

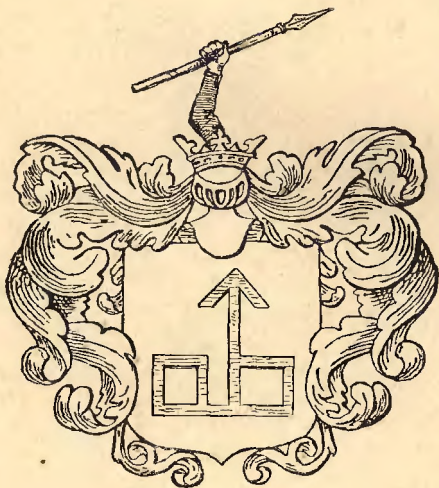
Hrehory Kiesel przedni żołnierz w expediciach Moskiew-skich za Iana Karola Chodkiewicza.

Adam Kiesel z Brusilowa pułk. IKM. w kwarcianym woysku, mąż wymowy osobliwey, kasztelan Kiiowski, wojew. Bra-sławskij. Brat iego:

Mikołay Kiesel pisarz ziemski Witepskj, 1655 po podaniu Witepska przeciwko paktom poprzysiężonym z inną ślachtą wzięty do Moskwy, tamże zmarł. Rotmistrz IKM. w Prusiech. Zostawił synów.

Dorohiniczowie z teyże familiey Kisielow, iako pisze x. Okol-skj, od maiętności Dorohinice tak nazwani, tegoż herbu zaży-waią. Paweł y Gabriel Dorohinicz za Zygmunta III na wojnie w Prusiech zabici.

Piotr Dorohinicz zostawił synów: Ludwika y Borisa. Pod-czas expediciei krola Iana III na Vkrainę 1674 towarzysz hu-sarski chorągwi IMP. hetmana w. x. Lit. Michała Paca.

Natarcz.

Ma być w polu czerwonym strzała między dwiema blankami; w hełmie ręka dzidę grotiem w górę obróconym trzy-mająca.

Ten kleynot nadany iest od Gedymina w. x. **Natarcz** L. słacheicowi na-zwanemu Natarcz, za odważną obronę zamku Kre-wa przeciw Krzyżakom.

Włodzimir Natarcz miał ośmiu synów, których potom-

stwo częścią w w. x. Litew. częścią w Wołyniu osiedli, w Lidzkim y Grodzińskim powiecie będący Bienieckimi się nazywają od maiętności leżącej nad rzeką Bienią.

Paweł Bienickj w Lidzkiej krain. Syn iego:

Bogdan Pawłowicz Bienickj. Ten od krola Alexandra za wysługi wziął niektore nadania wiecznością nad rzeką Kirsną w Trockim wojewodztwie. Zostawił syna Marcina.

[220/230] Marcin Bienickj pisarz ziemskj Minskj, z Makarowiczowny miał dwu synów: Daniela y Eliasza.

Eliasza Bienickj żołnierz za Stefana pod Połockiem, Pskowem, Wielkimi Łukami, przenosił się potym na cesarską y poległ w Węgrzech.

Daniel Bienickj z Vnichowskiej zostawił synow trzech: Eustachiego, Iana, Krysztofa; z Wołowiczowney iednego Mikołaja.

Eustachi Bienickj poległ pod Białym kamieniem.

Iana Bienickiego syn był *in soc. Iesv* w Polskiej prowincyi.

Mikołaj Bienickj, stolnik Grodzińskj, z dzieciństwa do siwego włosa w woysku służył, pod Parnawą w chorągwi husarsk. hetman. mężnie poczynając, postrzelony został. Pod Stolicą niebezpieczno raniiony; pod Chocimem rotmistrzował y miejsce pułkownicze trzymał. Widziałem list Karola Chodkiewicza 1618 Febr. 28, w którym go Zygmuntowi III osobliwie poleca. Syn iego:

Ierzy Bienickj wprzód będąc dworz. IKM. stolnikiem Grodzińskim, 1658 był posłanikiem do Moskiewskiego od KIM. potym został kanonikiem y kustoszem Wileńskim. Zawiadował metriką w kancell. większey w. x. L.

Nieczuia abo Ostrzew.

Ma być w polu czerwonym pień obcięty, na wierzchu krzyż unający; w hełmie tenże herb między skrzydłami.

[221/231] Tego kleynotu różne domy używają w w. x. L.

Dzierzkowie, ktorzi z Lubelskiego kraiu w wojew. Trockim osiedli.

Dzierszko Andrzej Dzierszko abo Dzierzek podkom. Trockj.
Dzierzek 1569. Syn Andrzeja:

Krysztof Dzierszko chorąży Trockj dworz. KIM.

Stanisław Dzierszko miał za sobą Bilewiczównę. Syn iego
 Ian Dzierzek.

Łokniccy dom Podlaskj w woiew. Brzeskim.

Łoknickj Ian Łoknickj woyski Belski. Synowie iego:

Ian Łoknickj sek. KIM. za Stefana, magister pro-
 wiantu do Moskwy.

Stanisław Łoknickj 1590, sekret. KIM. woyski Brzeskj. Sy-
 nowie iego:

Krysztof Łoknickj coadiutor opata Oliwskiego y

Ierzy Łoknickj kapłan zacny *in soc. Iesu*.

Miniewskj Miniewscy w kraiu Wołkowyskim y Mozyrskim, ie-
 denże dom z Miniewskimi na Pokuciu.

Mikołaj Miniewskj podsędek Mozyrskj.

Wilczopolskj Wilczopolskj kanonik Wileńskj, wielki dobrodziej
 collegium s. I. Wileńskiego.

Niezgoda.

Ma być w polu błękitnym
 podkowa z strzałą a przez nie
 miecz; w hełmie ogon pawi,
 ale w Litwie kładą skrzydło.

Tak tego kleynotu
Minkowskj używają w woie-
 wodztwie Minskim
 y indziej Minkowscy.

[222/232] Krysztof Min-
 kowskj Nahorny, stoln. y pi-
 sarz grodzki Minski. Brat iego
 rodzony:

Stanisław Minkowskj
 strażnik Smolenskj,

Paweł Minkowskj stry-
 ieczny ich.

Nowina abo Złotogoleńczyk.

Ma być w polu błękitnym vcho od kotła a w nim miecz otluczony; w hełmie noga zbroyna z ostrogą.

Ten kleynot przyiał na
się y dom swoy.

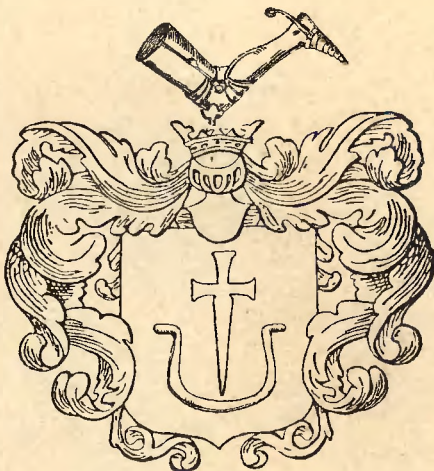
Bieynar Mikołay Boynar,
Boynar abo iako drudzy
 piszą Beynar.

Teraz go w w. x. L. te
domy vżywaią:

Kędzierzawskj Kędzierzawscy
 w Słonimskim
powiecie.

Mikołaj Kędzierzawskj
woyski Słonimski. Syn iego
Stefan Kędzierzawskj sę-
dzia ziem. Słonim. potym ka-
sztelan Smoleńskj. Syn iego
z Brzostowskiey:

Konstanty Kędzierzawskj.

Przysieckj Przysieccy, którzy z Gnieźnieńskiego kraiu wyszedzsy
w Osmianskim osiedli.

Ierzy Przysieckj, zaleca go Gniazdo Cnoty fol. 805.
Bronisław Przysieckj 1648.

Ryszkowskj Ryszkowscy w Brzeskim wojewodztwie.

Paweł Ryszkowskj podczaszy Brzeski. Brat iego:
Stanisław Ryszkowskj.

[223/233] **Sawickj** Sawiccy, ktorzi wyszli z Podlasza. Niewiem
bowiem, ieśli ci, ktorzy są w Brzeskim wojew. do tegoż
domu należą.

Sawickiego na dworze Radziwiła wojew. Wileńskiego wspo-
minaią Dzieie pisane od Gornickiego 1559.

Maciey Sawickj pisarz pokoiowy Awgusta krola, 1567.

Ian Sawickj kapłan godny *in soc. Iesv*, vmarł w Drohiczy-
nie. Ociec iego z Podlasza wyszedzsy ożenił się y osiadł w x.
Zmodzkim.

Melchior Sawickj brat x. Iana sekr. KIM. łowczy Mielnickj, kasztell. Brzeski, mąż wczony, *art. et th. m. y s. theol. licent.* w akad. Wilen. kreowany. 1655 odważnie się stawil na Brześciu przeciw Szwedom y x. Bogusławowi Radziwiłowi. Nakoniec wojewoda Brzeski. Córka szła za Wołowicza starostę Obelskiego.

Odrowąż.

Ma być w polu czerwonym strzała biała z końcami zakrzywionemi takim kształtem, iako widzisz. W hełmie pawi ogon, a w nim tenże herb.

Ten kleynot przeiął w Hrodlu Wyzgierd.

Wizgierd Dowoynowicz 1401 podpisał się do Vniy.

Piotr Wyzgierd
Wyzgierd koniuszy Trockj.
1588.

Krysztof Wyzgierd.
Ian Wyzgerd sędzia ziemski Wilenskj.

[224/234] Mikołaj Wyzgerd podkomorzy Vpitskj. Wspomina go Constitucya roku 1613. Synowie iego:

Krysztof Wyzgerd cześnik Vpitskj, żołnierz odważny.

Mikołaj Wyzgerd cześnik także Vpitskj.

Hieronim Wyzgerd rotm. powiatowy 1651.

Litawor Tegoż kleynotu używa dom Litaworow-Chrebtowiczow **Chrebtowicz** w w. x. L. y na Wołyniu.

Daniel Litawor miał syna Iwana, Iwan Iakuba, Iakub Bogdana Chrebtowicza, ktorego to iest potomstwo:

Bazyli Bogdanowicz Chrebtowicz 1491 odprawował poselstwo do Moskwy; od niego idą Chrebtowiczowie Boharynskj ryńscy na Wołyniu.

Litawor Bogdanowicz 1492 marszałek w. x. L. Alexandra podaniem miecza y laski na w. x. L. podniósł, 1499 z in-

szemi pany do więzienia Moskiewskiego nad Wiedrusą wzięty, dostał się, wybawiony z niego 1508.

Litawor woiew. Nowogrodzki, miał za sobą x. Olszańską, zostawił córkę, która szła za Kmitę. Vmarł 1495.

Ian Litawor Chrebtowicz syn marszałka, był posłem do Moskwy. Przywilej odnowienia Vniy między Koroną y w. xięstwem Lit. nazywa go marszałkiem Nowogrodzkim.

Fiedor Bogdanowicz Litawor Chrebtowicz podskarbi w. x. L. vmarł 1495. Syn Fiedora:

Iurii Chrebtowicz władyka Włodymirskij, archiep. Połockij, vmarł 1555. Leży w Połocku. Syn iego przed stanem duchownym miany.

Iwan Iuriewicz Chrebtowicz, vmarł 1566, pochowan w Nowogrodku, miał za sobą Skuminownę, z której zostawił syna Adama.

Adam Iwanowicz Chrebtowicz, podkom. Nowogrodzki, fundował Basilianow w Nowogrodku. Miał za sobą Komaiewską, zostawił z niey synów: Ierzego, Alexandra, Ostafieia [225/235] y córkę Helenę, która szła za Philona Kopcia marszałka.

Ierzy Adamowicz Chrebtowicz łeśniczy Mereckij y Oranskij, był wprzod kasztel. Smolenskim, Zmodzkim, potym woiewodą Mściśławskim, Nowogrodzkim. Synowie iego:

Adam y Ierzy Chrebtowicz. Bogdan od Kozakow zabity. Ian Chrebtowicz starosta Hoskj.

Ostafiey Adamowicz Chrebtowicz podkom. Nowogrodzki. Syn iego

Stanisław Chrebtowicz podwoiew. Nowogr. służył pod chorągwią husarską hetmana w. Pawła Sapiehy, zabity w potrzebie ze Szwedami pod Warszawą 1666. Brat iego żyje.

Marcin Bogdanowicz Litawor Chrebtowicz, czwarty syn Bogdana Litawora, vmarł 1498. Miał za sobą kniehynią Tołoczyńską. Syn iego

Bogdan Marcinowicz Chrebtowicz podsk. w. x. L. vmarł 1553, zostawił z Eudoxiy Horskiej synow Bogdana y Piotra, który zostawił syna Bogdana z Zubekowny.

Bogdan Bogdanowicz Chrebtowicz miał za sobą córkę Oniego Hornostaia ale potomstwa niezostawił.

Bogdan Piotrowicz Chrebtowicz refer. w. x. Lit. zostawił z Dłużniewskiej synow Olbrachta, Michała y Iana.

Olbrycht Chrebtowicz z Mańkowskiej zostawił synow Krysztofa, Piotra, Marcina, Samuela.

Michał Chrebtowicz pis. ziem. Nowogrodzkj, nieustraszony na seymach praw y wolności obrońca. Synowie iego:

Elias Chrebtowicz mąż rycerskj, 1656 y 1657 był regimenterem pewiatowym przeciw swowolnym Kozakom.

Bonifacy Chrebtowicz zabity w potrzebie z Moskwą pod Skłowem 1654 Aug. 12.

Ian y Michał Chrebtowiczowie, synowie Michała pisarza.

[226/236] **Sypniewskj** Sypniewscy w woiew. Brzeskim z Podgurza. Ian Sypniewskj do w. x. L. przeniósł się pierwszy.

Odraważ odmienny.

Insze domy w w. x. Lit. Odraważa używają z różnemi odmianami.

Pierwsza odmiana, że do strzały pułkrzyża przydają a w hełmie tylko ogon pawi bez strzały kładą.

Ielenskj Tego kleynotu używają Ieleńscy w woiewodztwie Brzeskim.

Hieronim y Gabriel Ielenski 1626.

Maciej Ielenski 1633.

Ian Kazimierz Ielenskj chorąży Brzeskj.

Druga odmiana, iż cały krzyż do strzały przydają, a w hełmie trzy pióra strusie.

Tego kleynotu używają Łuskinowie w woiew. Witepskim.

Łusknia Stefan Łuskina Zaranowskj Zaranowskj rotm. IKM. 1632.

Andrzej Łuskina mostowniczy Witepskj.

[227/237] Trzecia odmiana, że do strzały dwa krzyże przydają, a w hełmie trzy pióra strusie.

Tego tak kleynotu Żaba używają Żabowie w województwie Połockim.

Żaba rotm. KIM. Kozackj, 1578 dobył Dynemburga pod Moskwą.

Borys Żaba w zasługach wziął na seymie 1601 od rzeeczypospolitey majątność rzeczoną Obabie.

Krysztof Żaba 1648 cześnik Połockj.

Stanisław Żaba pisarz grodzki Nowogr. 1661.

N. Żaba podsedek Smoleński. Syn iego:

Benedykt Żaba. Synowie zaś Benedykta:

Stanisław, Felician, Franciszek, Bogusław.

Odyniec.

Ma być w polu czerwonym strzała z krzyżem abo z ielcami bez piór, z końcem w lewo załamany; w hełmie trzy pióra strusie.

Kleynot ten nadany iest słachcicowi rzeczonemu Odynieć, który to nazwisko v swoich otrzymał, że po-

Odyniec iedyńkiem zwykł na Tatary z szablą y z łukiem wychodzić.

[228/238] **Barynowskj** Wasil Odynczewicz kniaź Barynowskj.

Fiedor Odynczewicz ieden z panow factij Swidrigelowey, wzięty w bitwie pod Osmianą y stracony.

Odyniec starosta Orszanskj, z Elżbiety Hlebowiczowney wojewodzianki Wilenskiej miał syna Andrzeia.

Fiedor Odyniec w powiecie Orszańskim miał synów Wasila y Andrzeia y Iana.

Wasil Odyniec skarbnik Wilkomirskij.

Ian Odyniec miał syna Iakuba.

Brzozowieckj Brzozowieckich Gniazdo cnoty kładzie pod Odyńcem.

Odyniec odmienny.

Drudzy tak odmieniałą, iż tylko półżelazca y strzały kładą, a koniec na prawą stronę odchylaia. Takim kształtem **Bohusz** tego kleynotu używaią Bohuszowie w wojew. Brzeskjin.

Burba Burbowie w x. Zmodz-
kim y w powiecie Gro-
dzieńskim.

Mikołaj Gabriel Burba
pisarz ziem. Zmodzki, zostawił
z Bilewiczowney syna Stani-
sława.

Stanisław Burba miał sy-
nów: Mikołaya, Marcina y Iana
Burbow.

Dawid Burba 1621 w x.
Zmodzkiem.

Piotr Burba tamże 1648.

Wysłouch Wysłouchowie w Brzeskim wojewodztwie tegoż herbu.
Wysłouchowie w Orszańskim tegoż herbu.

Ian Wysłouch podsęd. Orszański fundował philozophią
w colleg. Orszańskim *soc. Iesv.*

Ludwik Wysłouch pisarz ziemski Orszański.

Do tegoż boday herbu należy Maciey biskup Wilenskj piąty,
który na tę dostojność 1421 podniesiony, przez
Maciey biskup lat trzydzieści dwa kościołem Wileńskim z po-
Wilenskj chwałą rządził. Herb jego przez niewiadomość
podobno źle tak wyrazią , mając tak
kształtować:

Oginiec.

Ma być charakter takim kształtem, iako widzisz wyrażony, w polu czerwonym. W hełmie trzy pióra strusie.

Ten klejnot do w. x. L. z Siewierza przynieśli kniazio-
wie Ogińscy y Puzynowie, iako
ma w swej Historii Bielskj
f. 524.

Maciej kniaz Ogiński
z Kozielska łowczy
Oginskj w. x. L. ciwun Wi-
leński, miał za sobą
Sapieżankę kasztelanę Smo-
leńską.

Bogdan Ogiński podkom.
Trockj, sławny pułk. IKM. za
Stefana y Zygmunta III. Względem zasług wziął od rzeczyp.
1607 sumnę na Dersuniszkach. Miał za sobą Wołowiczównę wo-
iewodżiankę Smoleńską y z niej synow Iana, Alexandra, Sa-
muela.

Ian Ogińskj dworz. IKM. żołnierz y rotm. sławny, woiewoda
Mściśławski. Syn iego:

Ian Ogińskj marszałek Wołkowyskj podwoi. Wilenskj, po-
rucznik pancerny chorągwi w. hetmana w. x. L. Pawła Sapiehy,
pisarz polny w. x. L.

Alexander Ogińskj sławny rotm. y pułk. KIM. w expedi-
ciach Iflanskim (s) był chorążym wprzod Trockim, potym w. x.
Litew. [230/240] nakoniec woiew. Mściśławskim y kasztelanem
Trockim. Z Szemiothowny (zrodz. kasztellanki Zmodzkiej z Chod-
kiewiczowney) synowie iego: Bogdan y Marcian. Córka szła za
Połubińskiego pis. pol. w. x. L.

Bogdan Ogińskj chorąży nadw. w. x. L. młodo zmarł w Kra-
kowie pod seym koronacyjny Iana Kazimierza.

Marcian Ogińskj pułk. IKM. wprzod stolnik Trockj potym
cześnik w. x. L. Stawał odważnie z swemi w różnych expedi-
cyach mianowicie przeciw Węgrom y Kozakom, gdy Rakociego
z Korony płożono. Woiewoda Trockj potym kanclerz w. x. L.
miał za sobą naprzod Hlebowiczównę woiewodżiankę Wileńską,
potym Wielopolską kanclerżankę koronną, zmarł w Oslawie
w woiew. Trockim, leży w Wil. u Dominikanow u sw. Ducha.

Puzyna Puzynowie tenże dom z Ogińskiem.

(Hiero. marszał. Vpit. *Alexander vexil. Upit.*).

Bogdan kniaź Puzyna 1553 odprawował poselstwo do Moskwy.

(*Simon succamerarius Luceoriensis.*

(*Paulus vexilifer et iudex Luceor.*

(Hieronim syn kasztel. Minsk. starosta Vpitski, pulk. IKM.

(Krysztof starosta Upitski, kasztelan wprzod, potym woiewoda Mścislawski, pułkownik IKM.

(Iózef starosta Kalinowski.

(Stefan *soc. Iesu s. t. d.*

(Michał chorąży nadw. Lit. potym pisarz w. L. pułkownik IKM. *consors Potocka, primatis regni neptis.*

(Antoni chorąży nadw. Lit. pułkownik KIM. *consors de Oginsciy capit. Samog. mag. ducis exerc. Litv. filia.*

(*Hieronim subiudex Upitensis.*

(*Ladislaus notarius terr. Upit. tercius palatini filius capit . .*

. vexillifer Upiten Capit. Michael ').

Paweł z Kozielska Puzyna żywszy w małżeństwie y zostawiwszy syny, vdał się na stan kaplanski, był proboszczem katedralnym Zmudzkiem.

Iosephus cantor praelatus Viln. s. t. d.

Michael cap. Visnensis.

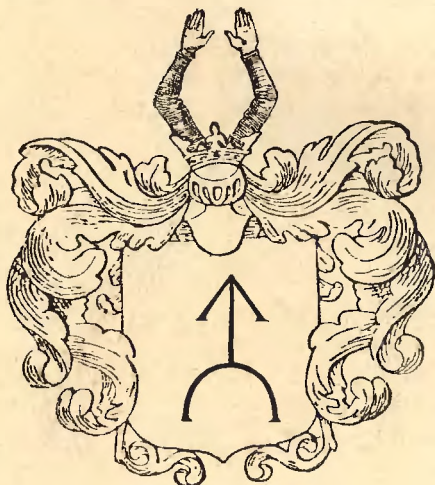
Antonius iudex castri Upiten.

Piotr y Iędrzey Puzyna w woiew. Nowogr. 1632.

Andris Puzyna podkomorzy Vpitski 1685. Synowie: Hieronim, Krysztof, Stephan, Ierzy, Iózef, Michał y Antoni.

Puzyna sędzia ziemski Vpitskj. Syn iego Michał starosta Wiski.

Antoni sędzia grodzki Vpitski.

Ogończyk abo Powoła.

Ma być strzała biała na połowicy pierścienia w polu czerwonym. W helmie dwie ręce panienskie.

Ten kleynot w Hro-Sangaw dłu na się y dom swoy Irzyk Sangaw (s).

¹⁾ Wiersz przy oprawie uszkodzony.

Teraz go w w. x. L. te domy używają:

[231/241] **Kloczko** Kloczkowie, o których nie wiem, jeśli się nie-
wywiedli już.

Michno Kloczko miał syna Iana.

Ian Kłodzko zostawił synów Woyciecha y Macieia.

Woyciech Kłodzko był marsz. w. x. L. starostą Kowieńskim y Bielskim, ochmistrem królowej Heleny Moskiewkj. Odprawował poselstwo do stolicy roku 1492 y 1493 y 1510.

Maciej Kloczko dziedzic na Miedzyrzeczu y Łyskowie, marszał. w. x. L. wojew. Połockj, starosta Wołkowyski, odprawował poselstwo do Moskwy 1528, 1531 y 1536, fundował pleb. Miedzyrzecką roku 1533, zostawszy starostą Zmudzkiem zmarł 1543, leży w Wilnie v Franciszkanow.

Hayko Haykowie w różnych wojew.

N. Hayko był posłannikiem do Moskwy 1520 y 1532.

Ian Hayko pisarz w. x. L. koniuszy Grodzieńskj, dzierżawca Osmianski, starosta Krasnosielski, Veianskj; potem był kasztelanem Brzeskim, iako go mianuie przywilej Iłanstkiej inkorporacyi do w. x. L. 1567. Miał za sobą córkę Iana Ianowicza Dowoyny. Cztery razy iedził posłem do Moskwy 1552, 1556, 1558, 1559.

Adam Hayko w Trockim wojew.

Kazimierz Hayko łowczy Smoleń. podsęd. Mściśławskj, będąc wojew. swego rotmistrzem siłą szczęśliwie dokazował przeciw Kozakom Zaporoskim od roku 1648.

Stachowskj Stachowscy w wojew. Mściśławskim y Witepskim.

Łukasz Stachowskj, sędzia Mściśławskj, pułkownik sławny v Iana Iuriewicza Lingwienia Mściśławskiego xiążenia, zostawił syna Hieronima z corki Iędrzeia Murzy chorążego Mściśławskiego.

Hieronim Stachowskj stolnik Mściśławskj, zostawił syna Adama z Wasilkiewiczowney.

Adam Stachowskj pis. ziem. Witepskj z Chodkiewiczem długo służył, pod Chocimem znaczek hetmański nosił.

[232/242] Krysztof Stachowskj woyskj Minski 1613.

Paweł Karol Stachowskj cześnik y sędzia grodzkj Orszanskj.

Ierzy y Alexander Stachowskj w wojew. Wileńskim.

Samuel Stachowskj w Nowogrodzkim.

Szwykowski Szwykowscy z Podola do w. x. L. z tym herbem przyszl.

Mikołaj Szweykowski miał syna Lenarta podczaszego Halickiego, z którego się wrodzili Ian, Kasper, Stanisław.

Kasper Szwykowski w Litwie osiadłszy miał za sobą Fronciewiczównę. Synowie jego Ian, Dawid, Kasper.

Ian miał synów: Stanisława y Tobiasza.

Samuel Szwykowski chorąży Nowogrodzki.

N. Szwykowski podkomorzy Witepskiej v x. Okolskiego fol. 100.

Wiesiołowski Wiesiołowscy dom Polskj.

Piotr Wiesiołowski w Litwie osiadł, był obożnym w. x. L. starostą Mścibowskim y Metelskim, zmarł 1556 leży w Wilnie w kościele Bernardyńskim. Syn jego:

Piotr Piotrowicz Wiesiołowski marsz. w. x. L. zmurował y fundował kościół w Białym stoku. Synowie jego:

Krzysztof Wiesiołowski stolnik, krzyczy, nakoniec w. marszałek w. x. Lit. zmurował y fundował klasztor Brygitanek w Grodnie.

Mikołaj Wiesiołowski brat Krzysztofa, kasztel. Zmudzki, starosta Kowieński. Oba zesłi bezpotomnie.

Matthaeus Wiesiołowski commendant na Rosławiu.

Ogończyk odmienny.

Niektorzi do tego kley-notu przydaią krzyż na strzale.

Takiego herbu uży-
Kończa waia w Wilkomir-
skim kraiu Konezo-
wie.

[233/243] Drudzy przydają
dwa krzyże y w hełmie trzy
pióra strusie miasto rąk wy-
wyciągnionych.
Iakimowicz Tak tego herbu
wżywaią niektorzi
Iakimowiczowie.

Orzeł z Iastrzębcem.

Ma być orzeł czarny w polu czerwonym, na piersiach orlich
tarcza z Iastrzębcem, to iest z podkową wywróconą y krzyżem;
w hełmie iastrząg trzymający tenże herb w prawej sponie. Czytay
o nim x. Okolskiego t. 2 fl. 43 y fol. 492.

Tego kleynotu
Połubińskj w w. x. L. wżywa
dom kniaziow Po-
łubińskich, który iest potom-
stwem x. Andrzeia Wigunda,
syna Olgerda w. x. L.

[234/244] X. Andrzej Wi-
gund Olgerdowicz, brat krola
Iagela, zabity w potrzebie z Ta-
tary pod Worszlą 1399, zostawił
syna Fiedora y ten Fiedor dru-
giego Fiedora.

Andrzej Fiedorowicz Wi-
gundowicz xiaże na Łubnie,
syn drugiego Fiedora, miał za
sobą Iawnuciankę x. Zasław-

ską. Potomstwo iego Lohwin abo Lew, Iwan, Wasil synowie
y corki dwie, z których iedna szła za Skumina, druga za Iwana
Lackiego. Pogrzebiony iest w Kiiowie podłe Włodzimira x. Ki-
iowskiego brata swego.

Lohwin K. Połubinskij rycerz bardzo sławny w wojskach Karła V cesarza, bezpotomnie zszedł. Leży w cerkwi Pieczarskiej.

Wasil K. Połubiński starosta Mscisławskij, marszałek Grodzieński, nie zostawił potomstwa.

Iwan x. na Łubnie marsz. w. x. L. wojewoda Nowogrodzkij. Potomstwo jego z Sanguszkowney: Alexander, Theodor, Michał, Iwan, Iędrzey.

Alexander Iwanowicz Połubinskij kasztelan Nowogrodzki, woioownik wielkij, mając w swej komendzie od hetmana Radziwiła wojsko Litewskie od roku 1561 do 1566, bardzo szczęśliwie Ifflant od Moskwy bronił; 1569 Izburg zamek opanował, 1560 po wiele razy Moskiewskie woyska gromił y kniazia Iwana Moskiewskiego poimał. Broniąc Wolmarza zdradziecko zaskoczony poległ; miał za sobą x. Olszańską. Syn jego:

Alexander Połubiński podkom. Lidzkij starosta Wilkijskij, zostawił syna Konstantego.

Konstanty Alexandrowicz K. Połubiński marsz. Słonimskij, kasztel. Mścisławskij, wojew. Parnawskij, fundował klasztor Dominikanskij y kościół zmurował w Dereczynie. Żonę miał Zophią Sapieżankę. Syn jego:

Alexander Hilary Połubiński pisarz poln. w. x. L. starosta Słonimskij, pułkownik IKM. dzielny y porucznik husarij krolewskiej. Pod Warszawą sam [235/245] z swemi kredensował przeciw Szwedom 1656, y gdyby słuszne były nastąpiły posiłki, już był zwycięstwo nachylił ku swoim. Pod Tykocinem sam swoich pieszo do szturm u prowadził 1657 y Prusy plundrował. Był w kompanii z wojew. Ruskim Czarnieckim, kiedy Rakociego z Korony płoszono, 1659 Kurlandję od Szwedów uwolnił, mając wojsko Lit. sobie komenderowane. Miał za sobą wojewodziankę Nowogrodzką Wołotkiewiczownę. Był nakoniec marszałkiem wielkim; corka za xię. Dominikiem Radziwiłem podkanclerzem w. x. L.

Fiedor Iwanowicz Połubinskij drugi syn Iwana marszałka Lit. miał synów: Piotra, Hrehorego, Mateusza, Iozepha.

Mateusz miał Stanisława Połubińskiego chorążego Słonimskiego, z którego się vrodził Karol Połubiński.

Iozeph Połubinskij podseł. Słonimskij. Synowie jego: lacek, Krysztof y Kazimierz.

Kazimierz Połubiński pis. ziemski Słonimskij.

Michał Iwanowicz Połubiński, trzeci syn Iwana marszałka, miał syna Dimitra, z którego się vrodzili Alexander y Ianusz.

Iwan Iwanowicz Połubiński czwarty syn Iwana marsz. miał potomka Michała.

Michał Połubiński sędzia ziem. Słonimskij. Synowie jego Lew Połubiński poległ na wojnie Moskiewskiej za Władysława IV pod Białą.

Dimitr Połubinski podczaszy Słonimskij.

Andrzej Iwanowicz 5 syn Iwana marszałka. Syn jego Ostafiej Połubinski, z którego się wrodzili: Ian, Michał y inszi.

Trubeckj Od tegoż przodka idzie w. x. L. y w Moskwie dom kniaziów Trubeckich. Ostatniego potomka faworitowie Moskiewscy do Moskwy wywieźli.

[236/246]

Orzeł z trąbkami.

Ma być orzeł czarny w xiążęcey mitrze, w piersiach mający trzy trąby miśliwce nawiazane. Pole żółte, w piersiach pole czerwone. Spony i nos orła złoty. Helm troiaki: w średnim puł orła, w lewym puł lwa, w prawym puł gryfa.

Ten kleynot od cesarzow Rzymskich nadany iest Radziwiłom, iako niżej przeczytasz. Myli się Bielskj, aby przed tym Radziwił miał w Hrodlu przyiać na dom swoy herb Sulimę, bo ten nie był Radziwił ale Rodwił syn Woyszunda; a Radziwił pierwszy tego domu wrodził się z Hrehorego Ostyka wojewody Wileńskiego, który

na się y dom swoy przyjął herb Trąbki, dlaczego Radziwiłowie przy nadanym od cesarzow kleynocie y tytule *principis s. R. imp.* zatrzymali w piersiach orlich trąbki.

Radziwił Radziwił syn Oscika albo Ostika, praprawnuka Narimunda w. x. Lit. roku 1384 v w. x. Iagela był pułkownikiem w expediciei pod Zawichost, przyjąwszy z inszem [237/217] pany wiarę ś. y chrzest, mianowany iest Mikołaiem. Roku 1414 będąc marszałkiem nadw. w. x. L. od Alex. Witolda, z woyskiem sobie komenderowanym hana nowego na carstwo Zawolskie wprowadził. Samego Witolda do Zygmunta cesarza iadącego, bardzo bogato prowadził. Po Rombowdzie został wielkim marszałkiem. Roku 1440 wiele dokazywał, aby innych minąwszy, Kazimierz Iagelowicz na w. xięstwo L. podniesiony był. Imieniem Kazimierza w. x. L. z woyskiem Litewskim Acygiereia na Perekopskie hanstwo wprowadził mocą; 1445 od tegoż w. x. L. poselstwo odprawował do koronnych po zabiciu Władysława krola pod Warną, 1452 iezdził do Tatar Zawolskich, aby ich od pustoszenia Podola odwiodł, ale w drodze wszystkie dostatki straciwszy, ledwo ze zdrowiem przed Perekopskimi ordami vszedł. Był potym woiewodą Wileńskim y kanclerzem w. x. L. Żył lat 99, vmierającego do śmierci przyprawował syn własny biskup Wilenski. Pogrzebiony w Wilnie v Franciszkanow, ktorych za żywota hoynie nadał. Miał z Monwidowny synow Mikołaią, Woyciecha, Iana Radziwiłow, córkę Annę, która za x. Konrada Mazowieckiego szła y Zophią za Hadersban Węgierskiego pana ¹⁾.

Mikołay II Radziwił, był zrazu podczasz. w. x. L. starostą Bielskim, woiewodą Smoleńskim, Nowogrodzkim, a po śmierci oycowskiey został woiewodą Wileńskim y kanclerzem w. x. Lit. 1499 był w expediciei przeciw Moskwie z x. Ostroskim; 1501 po śmierci krola Albrychta odprawował do Korony od Stanow w. x. L. poselstwo; 1505 od Alexandra krola vezyniony iest woiewodą Trockim; 1509 po zdraycy Michale Glińskim wziął wiecznością Goniądz y Raygrod; 1511 Helenę chcącą eicho wiechać do Moskwy, zatrzymał; 1515 z Zygmuntem I krolew Polskim iadąc do Maximiliana cesarzą do Wiednia, wielkie dostatki pokazał [238/248] y łupy po Tatarach świeżo pogromionych, cesarzowi darował; 1518 od tegoż cesarza Maxymiliana vezyniony iest *s. Rom. im. princeps*, y wziął od niego tytuł xiążęcia na Goniądzu y Medelach y odmianę herbu, ktorą

¹⁾ Tu następuje tożsamo zdanie raz jeszcze powtórzone.

wyraził; iednak przywileiu od cesarzow danego nie wprzód używać począł, aż mu tego na seymie Dec. 8 pozwolono. Był tak nabożny do Naświętszego Sakramentu, iż ktorego dnia dla iakiey przeszkody trafiło się mszy św. niesłuchać, na chlebie tylko y wodzie przez cały on dzień przestawał. Z Nasielowskiey miał synow trzech: Mikołaią, Iana, Stanisława, y córki trzy, z ktorych starsza szła za x. Shuckiego, druga za Zabrzezińskiego, trzecia za Dubrowickiego xiążąt. Syn iego:

**Knyszyn iako
odszedł od domu
Radziwiłowskiego**

Mikołaj III Radziwił x. na Goniądzu, był biskupem Zmodzkim. Człowiek zwadliwy, iak o nim piszą, przydają y to, iż na przykrość bratu swemu majątność oyczystą Knyshyn krolowi darował.

Ian Radziwił x. na Goniądzu był starostą generalnym x. Zmodzkiego, pogrzebiony w Kieydanach. Miał za sobą Kościelną, z ktorey nie miał potomstwa, krom corki iedney Anny, ktora szła za Kiszkę.

Stanisław Radziwił x. na Goniądzu, w dziecinnych leciech zmarł, a tak x. na Goniądzu tytuł na pierwszym pokoleniu vstał.

Woyciech albo Albrycht Radziwił, syn Mikołaią I, biskupem był Wileńskim w porządku dziesiątym. Ialnużnik wielkij, chociażby miał naygodniejszych na ćci swey gości, wprzod vboгим do stołu vsłużył, nim gościom dał obiad. Vmarł w Werkach 1519.

Ierzy Radziwił, także syn Mikołaią I, wprzód wojewoda Kiowski, potym Połockij, nakoniec kasztelan Wileńskij, wielki hetm. w. x. Litew. starosta Grodzieńskij. Roku 1507 na koronacy Zygmunta I w Krakowie nad insze panięta koszt ważył; 1511 y znowu 1512 Ierzemu [239/249] x. Shuckiemu pomógł Tatary gromić; roku 1514 gdy w potrzebie z Celadinem Moskalem krolwscy vstępować poczęli, czoło woyska zatrzymał y nieprzyiaciela wsparł; 1519 gdy x. Pruskie Zmodzkie xięstwo naiachał, do posłuszeństwa go krolowi przymusił szablą; 1533 y 1535 siłą przeciwko Moskwie dokazywał; vmarł 1541; miał za sobą Wolską, zostawił z niey syna Mikołaią y córki Annę Kiszczynę, Barbarę Gasztoldową, ktora potym była krolową Polską, żoną krola Zygmunta Awgusta.

X. na Birżach

Mikołaj III Radziwił Iuriewicz, nazwany y Dubinkach *Rufus*, za staraniem brata swego stryiecznego Mikołaią III Czarnego Ianowicza creowany iest od cesarza Karła piątego *princ. s. R. i.* xiąże na Birżach y Dubinkach, z odmianą herbowego kleynotu taką, iakoś widział;

1551 został wojewodą Trockim; 1557 regimentował woyskiem w. x. L. po Hrehorym Chodkiewiczu; roku 1561 tylko sławą, iż z woyskiem Litewskim nadchodzi, Moskala z Inflant wypłoszał y Tawrus zamku szturmem dobył; 1664 na Iwańskich polach niemając swych nad cztery tysiące więcej, Szuyskiego Moskala ze trzydziestą tysięcy woyska iego poraził. Był potym wojewodą Wilenskim y kanclerzem w. x. L. Roku 1579 od Stanow Litewskich pod Grodno do krola Stefana iezdził posłem, przyjmuiąc go za w. xcia Litewskiego. Gdy Połocka Stefan dobywał, on Szeremetowi, idącemu od Sokoła na odsiecz, przeście przeciął; 1580 Vswiat y Iezierzysce zamki Moskwie odebrał. Vmarł 1588; z Kojeskiej zostawił synow: Mikołaja y Krysztofa.

Mikołaj V Mikołajewicz Radziwił na Birzach y Dubinkach wojewoda Nowogr. starosta Mozyrskj y Mereckj. Na expedicję pod Wielkieleki swym kosztem lud prowadził. Z pierwszey zony Alexandry Wiśniewieckiej potomstwa nie zostawił, z drugiej [240/250] Zophiy Hlebowiczowney zostawił corki Katarzynę Naruszewiczową y Zophię y syna Ierzego.

Ierzy II Radziwił wojewodzie Nowogrodzki, był kasztell. Trockim, do Inflant swym kosztem stawil sto husarza a piechoty piędziesiąt; 1601 w bitwie pod Kokonhawzem przywodził swoje chorągiew. Bezpotomnie zszedł.

Krysztof Radziwił syn IIII Mikołaja, x. na Birzach y Dubinkach, oraz z oycem był hetm. poln. w. x. L. Był wprzod kasztell. Trockim, potym woiew. Wilenskim y w. hetm. w. x. L. Strykowski w przedmowie xięgi 3 wspomina go podkancel. w. x. L. był na expediciach pod Sokoł y Vświat; posłany od oycy do Inflant przed krola Stefana przviazdem Kieriepecz zamek szturmem wziął y wywrócił, Moskwę na wielu mieyscach pogromił. Gdy Stefan pod Połock ciągnął, on z Litewskim ludem w przedniey straży idąc, drogi naprawił, podiazdy y załogi Moskiewskie zniósł; pod Wielkie łukj we trzech tysięcy krola vprzedził. Roku 1601 cztery tysiące Szwedów z Karolzonem zniósł. Miał cztery zony: pierwszą Annę Sobkownę, z ktorey corki młodo pomarły; wtórą x. Katarzynę Ostroską, z ktorey się vrodził Ianusz x. na Dubinkach, trzecią Tenczyńską, z ktorey się vrodził Krysztof x. na Birzach, czwarta Elżbieta x. Ostroska, rodzona Katarzyny, niemiała potomstwa.

Ianusz Radziwił x. na Dubinkach koniuszy y podezaszy w. x. L. potym kasztelan Wilenskj, był na rokoszu przeciw Zygmuntowi III ieden ze trzech przywódców; przegrawszy bitwę z królem do łaski iego przyięty, gdy przed Chocimską expedicią za-

bierał się na nowe zawody, na seym iachał, w drodze zmarł. Pojął był x. Słucką ostatnią dziedziczkę x. Olelkowiczow Słuckich, swoją w czwartym stopniu krewną, ale z nią potomstwa nie miał; z drugiej żony x. Pomorskiej zostawił syna Bogusława.

[241/251] Bogusław Radziwił x. na Dubinkach, koniuszy w. x. L. pod Beresteczkiem y indziej odważnie stanął; był generałem wszystkiego woyska cudzoziemskiego koronnego ¹⁾. Po ugodzie krola IM. z Brandeburczykiem, w Krolewcu gubernatorem zostawał. Zmarł córkę zostawiwszy Ludowikę Karolinę, która *primo voto* margrabina Brandeburska, 2-o xiężna Neoburska zostawiła córkę Elizabetę, która teraz za xięciem Słu niała syna

Krysztof II Radziwił, syn Krysztofa na Birzach, hetm. polny w. x. L. potym kasztelan nakoniec wojew. Wilenskiej y wielki hetm. w. x. L. Pierwsze żołdy odprawował pod Karolem Chodkiewiczem; podczas expedicyi Chocimskiej bronił granice od Inflant; do Litwy ciągnącego Gustawa krola Szwedzkiego odparł; za Władysława IV pod Smolenskiem szczęśliwie expedicyi odprawował. Z Kiszczanki zostawił syna Ianusza y córkę Katarzynę, która szła za Hlebowicza starostę Zmudzkiego.

Ianusz Radziwił x. na Birzach podkom. y hetm. poln. w. x. L. starosta Zmudzki, od Władysława Kozakom Zaporoskim Pinsk, Turow, Bobroysk odebrał; pod Łoiozem vlt. Iulii 40 tysięcy Kozaków z Krzyczewskim zbił, w rok potym Niebabę zniósł y z Kiiowa buntowników wypędził. Gdy się wojna Moskiewska 1654 zaczęła, opanował nieprzyiaciel z wielką potęgą Połock, Smoleńsk, Dąbrownę, Witepsk, Orszę, Mohilew, któremi się opponował Wygrał potrzebę 12 Aug. pod Szklówem, 24 zaś Aug. pod Szepieluncami nie wytrzymał, Mohilowa dobywał; ale gdy Moskwa 1655 Wilno wzięli, z pomocą Szwedzką Zmudzi obronił. Na Tykocinie zmarł tegoż roku. [242/252] Z pierwszey żony Potockiej zostawił córkę, z drugiej wojewodzianki Wołoskiej Lupulankę nie miał nic.

Radziwiłowna poszła za x. Bogusława Radziwiła stryiecznego, potym za Neobur.

Ian Radziwił Mikołaja I syn, nazwany *barbatus*, kasztelan Trockj, marsz. w. x. L. y hetman wielki, starosta Słonimskiej, był y starostą Zmudzkiem. Odprawował poselstwo do Moskwy 1506 y 1508, Olbrachta xiążęcia Pruskiego buntującego się 1516 wskromił. Miał trzy żony: z Łukomskiej się zrodziły dwie corki: Anna

¹⁾ Tu następują trzy wiersze przekreślone.

Kieyrgyzłowa y Zophia Iliniczowa, matka Ierzego Ilinicza, hrabi na Mirze; z Gasztoldowney vrodzeni dway synowie y corki dwie, młodziuchno pomarli. Kiszczanka powila Mikołaią y Iana synow.

Vmarł r. 1542.

X. na Ołyce Ian II Janowicz Radziwił x. na Ołyce y Nieświeżu, y Nieświeżu krayczy w. x. L. bez potomstwa zszedł.

Mikołay II Radziwił Czarny przewany, był wprzod marszałk. potym kancelrzem w. x. L. y woiewodą Wileńskim oraz gubernatorem Inflantskim. Ten zbory do Litwy wprowadził. Gdy niestało Radziwilow x. na Goniądzu, u Karła V cesarza 1546 vprosił tytuł *princ. s. R. imp.* sobie y rodzonemu x. na Ołyce y Nieświeżu, a stryiecznemu na Birzach y Dubinkach, który cesarski przywilej krol Zygmunt I w Piotrkowie 1549 potwierdził. Do Ferdinanda I cesarza iedził w poselstwie od krola Zygmunta Augusta po Katarzynę arcxyieżną w małżeństwo krolewskie. Od roku 1557 miał sobie zleconą obronę y inkorporacją Inflant, ktorey dokazał 1560 y kleynoty mistrza Iflanskiego, to iest krzyż kawalerski i pieczęć *fugientis b. V. in Aegyptum* kawaleriy krzyżackiey do skarbu Litewskiego wniosł. Był potym nieco w podeyrzeniu v krola o ambicią w. x. Litewskiego, widząc iż familia Iagelowska [243/253] w Awguście krolu vstawała. Vmarł 1567 Apr. 20. Z Elżbiety Szydłowieckiey kasztelankj Krakowskiey zostawił pięcią synow: Mikołaią, Iana, Ierzego, Albrychta, Stanisława, y corek cztery: Elżbietę Mielecką, Zophią hrabiną Pomorską, Annę Buczacką, Kristinę Zamoyską.

Ian III Radziwił x. na Ołyce y Nieświeżu, młodo barzo vmarł.

Mikołay III Krzysztof Radziwił x. na Nieświeżu y Ołyce, Sierotką po śmierci matki swey przewany, marszał. w. x. Lit. wprzod kasztellan Trockj, potym woiewoda Wilenskj. Był poslem od Rzeczyposp. do Galliey po Henryka na krolestwo Polskie. Pod Połockiem obrażony z pułhaku (iako sam pisze), pielgrzymował pieszo do Grobu Panskiego y rycerzem tamtego mieysca pasowanym został. Zbudował zamek y miasto Nieśwież. W tymże mieście collegium s. I. klasztor Benedyktynek, klasztor oycow Bernardinow z ich kościołami y nadał (s). Także kościoły Mirskj, Swirnenskj y insze. Fundował commende Kawaleriy Maltańskiej w Pocieykach. Vmarł 1616. Z x. Eufemiy Wisniewieckiey zostawił synow: Mikołaią, Iana, Krzysztofa, Olbrychta, Zygmunta, Alexandra.

Mikołay IV Radziwił w dziecinnych leciech vmarł 1588, Oct. 4.

Krysztof też Mikołaj Radziwił na naukach zmarł we Włoszech w Bononiy 1590.

Ianusz Ierzy x. na Nieświeżu kasztel. Trockj zmarł 1625 Dec. 18, miał za sobą x. Iazłowiecką, z ktorey potomstwa nie zostawił.

Albrycht Władysław Radziwił x. na Nieświeżu, krayczy w. x. L. kasztelan wprzod Trockj, potym Wilenskj. Z młodu dziełem się rycerskim bawił, chorągwie swym kosztem stawiał, mianowicie pod Parnawą sto husarza przy sobie. Nieprzyiał od Władysława IV ofiarowaney buławy polney w. x. L. Z pierwszey żony, corki Iwa Sapiehy nie miał potomstwa; z wtorey Zienowiczowny tylko corki zostawił, synowie w kolebkach pomarli.

[244/254] Zygmunt Karol x. na Nieświeżu, kawaler Maltańskj, rycerz mężny w woyskach Ferdinanda II cesarza. Za Władysława IV pod Smoleńskiem niespodzianie całym impetem Szeynowi z swych szanćów wchodzącemu, prześcia swym pułkiem pieszym obrónił barzo odważnie. Był wprzod podczaszym w. x. L. potym woiew. Nowogrodzkim. Zmarł we Włoszech 1642, leży w Assyżu v Franciszkanow.

Alexander Ludwik Radziwił x. na Nieświeżu, wprzod woiewoda Brzeski potym Witepskj, nakoniec marszał. w. x. L. woiewoda Połockj. Z pierwszey żony Thekli Wołowiczowney miał dwie corkj y syna Michała. Z corek iedna szła za Denofa starostę Wieluńskiego, druga za Weiera woiew. Pomorskiego, a po śmierci iego za Leszczynskiego podskarbiego koronnego. Z drugiey zony Lucreciy grafowney Strozzen zostawił syna Dominika, wprzod podkanclerzego, potym kanclerza w. x. L.

Michał Radziwił x. na Nieświeżu y Ołyce, podczaszy w. x. L. starosta Vpitskj, przeciw Moskwie wielkim swym kosztem vsarski lud stawiał; pułki podczas expedicyi Moskiewskich y Szwedzkich prowadził, zawsze statecznie stojąc przy oyczyźnie y krolu. Wziął wdowę Dominika x. Zasławskiego, z domu Sobieską, ma z nią potomstwo, syna Mikołaja; był potym woiewodą Wileńskim, podkancel. y hetm. polnym w. x. L. Zostawił syna Ierzego

Ierzy koniuszy x. L. w woysku służył przeciw

Carol podkanclerzy y pułkownik.

Ierzy Radziwił x. na Nieświeżu y Ołyce, drugi syn Mikołaja Czarnego, biskup wprzod Wilenskj, potym Krakowski, kardynałem ś. kość. Rzymsk. został 1583. Był na obieraniu papieża Clemensa 1590, odprowował od Zygmunta III poselstwo do cesarza po Annę arcyksiężną 1592; Władysława IV krolewica potym

krola chrzcil 1595. Pielgrzymował pieszo do Compostelli, zmarł w Rzymie 1600 z wielkim Oyca s. żalem, wieku swego 53. Leży w kościele imienia świętego Iezusa, *domus professae Romanae societatis Iesv.*

x. Kleckie Albrycht Radziwił 4 syn Czarnego x. na Klecku, marszałek w. x. L. starosta Kowieńskj, 1582 za krola Stefana [245/255] poselstwo do Moskwy odprawował y szczęśliwie pokoy zawarł. Vmarł 1593, leży w Wilnie w kościele s. Jana farskim. Miał za sobą Annę Ketlerownę x. Kurlandzką, zostawił z niey syna Iana y corki.

Ian Radziwił x. na Klecku, miał za sobą x. Korecką, z kto-rey się vrodzili synowie Ian y Michał, y corka, która szła za Iana Sanguszka.

Ian Radziwił x. na Klecku w beżenstwie żył, mało się w oyczynie bawił.

Michał Radziwił x. na Klecku, kracyzy w. x. L. siła przeciw Kozakom, Moskwie, Szwedom swym ludem dokazował, statecznie przy panu y oyczyźnie trwając. Vmarł 1656. Miał za sobą Sapieżankę kasztelanę Wileńską, zostawił z niey synow Stanisława y Michała.

Stanisław Radziwił x. na Ołyce ¹⁾, piąty syn Czarnego, marszałek w. x. L. starosta Zmodzkj. Miał za sobą Marinę Myszkownę woiewodziankę Wołyńską. Vmarł iadąc do Loretu 1559. Synowie Stanisław y Ierzy młodziuchno zmarli, zostali syn Albrycht y Mikołay y corka Eufemia, która potym była xienią klasztoru Nieswiskiego reg. s. Bened. Vmarła we Gdańsku 1657.

Albrycht Radziwił x. na Ołyce, kanclerz w. x. L. starosta Piński, Kowieński etc. Pieczęć trzymał niemal 40 lat. Od Zygmunta krola III przydany był za ochmistrza, kiedy syna Władysława krolewica do cudzych kraioy wyprawował. W Ołyce kościół wymurował y fundował *praeposit. inful. z collegium canonic. y szkoły akademickie, w Pinsku collegium societ. Iesv.* Vmarł we Gdańsku 1655 zatrzymawszy radą swą miasta przy krolu panie y oyczyźnie przeciw Szwedowi. Pogrzebiony w Ołyce 1658 Iun. 4.

Mikołay Radziwił x. na Ołyce umarł powracając z Niemiec.

¹⁾ Wyraz „Ołyce“ jest przekreślony, nad nim autor chciał widocznie napisać „Klecku“ ale tylko pisał literę K i nie dokończył.

Orda.

Mają być dwa miesiące ze dwiema gwiazdami w czerwonym polu; w hełmie trzy piora strusie.

Tego kleynotu z dawna Orda używał dom Ordow w Pińskim powiecie, iako się nayduie na trunach w cerkwi Wowickiej.

Wasil Orda chorąży Pińskiej sławny od odwagi żołnierz w expediciach różnych, osobliwie przeciw Kozakom.

Stanisław Orda instigator w. x. l. potym kasztelan Zmodzkj, nakoniec Trockj, synowiec Wasila.

Władysław Orda rodzony Stanisława.

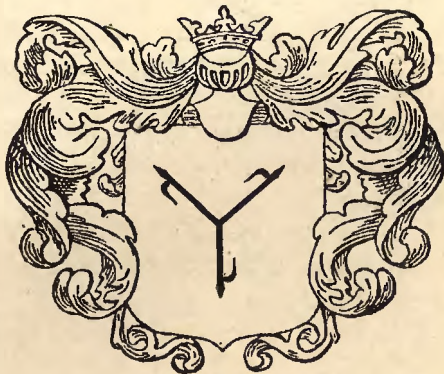

Oseki.

Ma być naczynie żelazne ze trzema hakami zakrzywionemi, w polu czerwonym; w hełmie pióra strusie. Drudzy między hakami kładą trzy gwiazdy.

X. Okolskj pisze, iż ten herb nadany iest za dowcipne wynalezienie naczynia na wyciąganie armaty zatonej y przydaie, iż tego herbu rycerstwo osiedli cześcią na Wołyniu, cześcią w Lidzkim powiecie, gdzie od trzech- [247/257] set lat trzymają dobra ziemskie nazwane Kureyszowczyzna, a nazywają się Nowickiemi.

Bogdan Nowickj pułkow. KIM.

Iarosz Nowickj sekr. KIM. za Awgusta.

Prokopi Nowicki żołnierz w woysku Zamoyskiego przeciw Maximilianowi, był potym rotm. IKM. wziął w zasługach wieś Rozłucz. Syn iego

Woyciech Nowickj rotm. KIM. z Szuyskiej miał syna Mikołaja.

Zachariasz Nowickj za Chodkiewicza w Inflanciech był oboźnym, aż ośmdziesiąt lat mając przestał wojennej służby pilnować.

Piotr Nowickj stryeczny Prokopa, sędzia grodzkij Lidzkj. Synowie jego:

Krysztof zabity pod Chocinem y Andrzej.

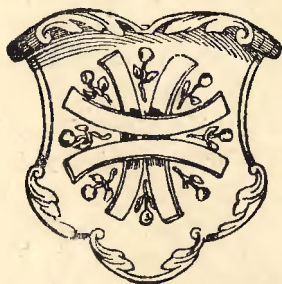
Andrzej Nowickj służył żołnierską do zgrzybiałego wieku. Zostawił syna Mikołaja.

Ian y Paweł Nowickj w Trockim woiew. 1632.

Kazimierz Nowickj między trzema hakami kładł trzy gwiazdy, iakom widział na jego nagrobku w Kamieńcu Litewskim.

Tak używał roku 1663 deputat w Wilnie, Thomasz Nowickj, cześnik Lidzkj.

Osmorog abo Gierałt vide supra fol. 64.

Ma być krzyż biały rozdarty, na rogach rozdarcia iabłka abo pomarańcze; w hełmie cietrzew z podniesionemi skrzydlami.

Surguta Ten klejnot przyjął na się y na dom swoj Surguta z Kieslinia y z Reszynek.

[248/258] **Gineyt** Teraz go używają
Towianskij Gineytowie-Towiańscy
w powiecie Wilkomirskim.

Iakub Gineyt Towianskij poborca Wilkomirski 1601.

Samuel Gineyt Towianskij podstar. Wilkomirskij 1648.

Ostoia.

Ma być miecz ołhezony między dwiema złotymi księżycami, w polu czerwonym; w hełmie pięć piór strusich.

Tego klejnotu te domy w x. L. używają:

Biestrzeckj Biestrzeczcy w pow. Słonimskim.

Boratyński Boratyńscy w powiecie Orszańskim.

N. Boratyński sędzia ziem. Orszański tego herbu.

Chodorkowski Chodorkowscy Rahodoszczaninowie.

Rahodoszczanin Przodek tego domu Rahodoszczanin przezwany, z ziemie Radomskiej wynioszsy się, osiadł był w Siewierczyźnie; a gdy kray Siewierskj od w. x. L. odpadł do Moskwy, dway rodzeni tego domu do krola się vdali, krol iednemu z nich dał w Nowogrodzkim wojewodztwie Chodorkowicze, drugiemu Vnichowkj. Od tych maitętności przezwiska wrosły Chodorkowskich y Vnichowskich.

[249/259] Andrzej Chodorkowski odważny rycerz, dworz. IKM. Stefanowi krolowi poczet dworzanski dwunastu husarzow pod Połock, Pskow, Wielkie łuki stawił.

Łukasz Chodorkowski służył na Vkrainie z Bałabanem w potrzebie pod Sniatynem, gdzie Kantimirowi łeb vcięto, a dziewięć mil trupem Tatarskim vsłano, postrzał odniósł. W Prusiech służył z Prusinowskim wojewodą Belskim; pod Smoleńskiem z Daniłowiczem, gdzie w głowę y w rękę był zacięty. Porucznikował w nadworney chorągwi Ianusza Radziwiła hetmana 1648, 1649. Pod Łoiowem w pół przestrelony, tak długo na sobie y swoich Kozacki impet niespodziany zatrzymał, aż insze chorągwie do sprawy przyszły.

Czechowicz Czechowiczowie w x. Zmodzkim.

N. Czechowicz ciwun Widuklenskj, sędzia grodz. Zmodzkj.

Stanisław Czechowicz marszałek Zmodzkj.

Ian y Krysztof Czechowicz 1621.

Danielewicz Danielewiczowie w wojew. Wileńskim.

Paweł Danielewicz sędzia ziemski Wilenski, mąż w rozeznaniu y rozsądku praw wielce znamienity.

Ierzy Danielewicz w zakonie *Societ. Iesv* kapłan vczony y wymowny.

Danielewicz wojną wa
zostawił

Danielewicz podkomorzy Osmianski, za sobą miał Pacownę straż

Synowie podkomorzego Osmian. z Pacowney: Michał, Piotr, Kazimierz, Ian.

Darowski Darowskich dom w Nowogrodzkim wojew. od majątności tam leżący Darowa nazwani, są y w Połockim.
 Ian Darowski miał syna Grzegorza, z tego się vrodził:
 Adam Darowski.
 Balcer Darowski w Połockim wojew. 1648.

Ioteyko Ioteykowie w powiecie Wilkomirskim.
 Walenty Ioteyko pleban Kowienskj, kapłan godny.

[250/260] **Kaweczyńscy**, dom Pruski.
 Alexander Kaweczynski podkom. Wilkonuirskj
 1632, wspomina go x. Okolskj.

Andrzej Kaweczyńskj *soc. Iesu* kapłan w Nowogrodku od Moskwy wzięty 1655, ciężkie v nich vtrapienia y długo cierpiał dla statku w wierze s. katolickiej. Potym na instancją komissarzow rzecryp. wolno puszczoney.

Krzywiec Krzywcowie w wojewodztwie Wilenskjym y Witepskim.
 Hrehory Krzywiec pisarz grodzkj Orszanski.

Kurosz Kuroszowie w wojew. Mscisławskjm.

Mossalskj Mossalscy w powiatach Grodzieńskim y Kowieńskim, dom Polskj.

Alexander Mosalskj wprzod marszałek Kowieński, potym kasztelan Derpskj, Smolenskj. Klasztor y kościół mniszkom św. Klary w Kownie wymurował. Syn iego Stanisław na naukach w Krakowie młodo vmarł. Sam ociec był potym wojewodą Minskim.

Łukasz Felician Mosalskj rodzony Alexandra, starosta Bersztunskj. Syn iego z Katarzyny Skorulskiej:

Ierzy Mosalskj.

Orda Ordowie niektorzi tego kleynotu używaią miasto wyżey opisanego.

Owsiany Owsiani w wojew. Nowogrodzkim.

Daniel Owsiany podsęd. Wolkowyskj miał tych synow z Mogilnickiej:

Władysław Owsiany długo żołnierską służył pod krolewską chorągwią poruczeństwa pisarza polnego Potulińskiego;

Bogusław Owsiany został kanonik. regularnym;

Kazimierz Owsiany służąc pod husarską, zabity w potrzebie;
 Ian Owsiany kanonik Smolenskj, pleban Toločyńskij;
 Hieronim, Dominik, Stanisław, młodzi ich bracia.

[251/261] **Pałęckj** Pałęccy iako pisze x. Okolskj t. 2 f. 370.

Marcin Pałęckj sekr. KIM starosta Eyszyskj,
 za Stefana krola pieniędzmi ratował rzeczposp. iako wspomina
 contitucia roku 1593.

Słuszka Słuszkowie dom dawny w w. x. Lit.

Ian Słuszka pierwszy tego kleynotu vżywać począł za
 krola Iagela. X. Okolski l. 2 f. 369.

N. Słuszka rotm. IKM. vstawiczny przeciw Tatarom za Ka-
 zimierza Iagelowicza.

Ian Słuszka za Zygmunta I starosta Kiiowskj, Lubeckzi,
 Łoiowskj. Zamek Kiiowski naprawił.

Mikołaj Słuszka starosta Krzyczewski zostawił z Kmitow-
 ney marszałkowney w. x. L. synow Krzysztofa y Alexandra.

Krysztof Słuszka dworzanin IKM. Rudolfa y kr. IM. Zygm.
 wojewoda Wendenski, ociec Remigiana, Mikołaja, Rafała, Iana.

Alexander Słuszka kasztelan Minski, potym Zmodzki, wo-
 iewoda Minski, Nowogrodzki, Trockj. Miał za sobą Zophię Zie-
 nowiczownę. Zostawił synow Eustachiego, Bogusława, Zygmunta.
 A Bogdan pierworodny młodo zmarł.

Eustachi Słuszka zmarł w Rzymie, leży w kościele s. Sta-
 nislawa.

Bogusław Słuszka podskarbi nadw. w. x. L. rotmistrz IKM.
 Synowie iego z Potockiey:

Iozeph Słuszka wprzod chorąży w. (x. L.) potym marszałek
 nadworny w. x. L. kasztelan Trocki, nakoniec kasztelan Wi...
 zamo szewski y het (man woy)ska polny
 w. x. L. w. x. L.

Drugi Dominik Słuszkiewicz starosta Rzeczycki z innemi
 pod Smolenska, a potym wojewoda Połocki, pułkow-
 nik IKM. gubernator w. x. L.

Zygmunt Słuszka chorąży w. x. L. starosta Homelski, puł-
 kownik IKM. podczas expedicyj przeciw Moskwie, Kozakom,
 Szwedom, Węgrom.

Somorok Somorokowie w Wilkomirskim y Kowienskim powiecie.

Michał Somorok pis. ziemski Kowienskj 1598.

Adam Somorok sędz. ziem. Kowienskj 1607.

Roman Somorok podsęd. Wilkomirski 1625.

Wasil Konstantynowicz Somorok 1602.

[252/262] Sucheiccy dom Mazowieckj, przodek ich Nawoy, dziedzic na Sucheicach i Kleczkowie.

Mikołaj Sucheickj łowczy y horodniczy Minski, żołnierz z młodu. Miał za sobą Masalską, z ktorey się vrodzili Ian, Kazimierz Sucheickj.

Wacław y Hieronim Sucheickj 1632.

Vnichowskj Vnichowscy ieden dom z Chodorkowskimi, iakom iuż wyżey nadmienil.

Michał Vnichowskj chorąży Vpitskj.

Krysztof Vnichowskj sekr. KIM. instigator w. x. L.

Samuel Vnichowskj sędzia grodzki Mozyrski.

Paweł Vnichowskj 1632.

(s) Vnichowskj pods. Smolenskj 1663.

Remigian Vnichowskj sędzia ziem. Brasławskj, miał za sobą Laskowską.

Ostoia odmienna.

Niektore domy nie z boków miecza ale na samym mieczu rogami na doł kładą, a w helmie trzy pióra strusie.

Pokroszyńscy **Pokroszyński** w powiecie Lidzkim tego kleynotu używają, wzięli z domu Mokrzeckich, ktorego domu pierwszy Paweł Mokrzecki ¹⁾ z Moskwy wyszedł y osadził się pod Grodnem w Mokre.

Piotr syn onego wyprowadził się w Podlasze y był cześnikiem Bielskim, zostawił po sobie synow 2 dwóch: Iędrzeia y Mikołaja: pierwszy z onych sędzią Branskim, a drugi

¹⁾ Tu jest odnośnik w rękopisie, a na marginesie dodano:

Ieszcze się inaczej syn
nazywa Mokre 1630.

podkomorzem Drogiekim bili. Mikołaj zostawił trzech synów: Chryzstofa, Stanisława y Pawła, z których Krzysztof¹⁾

[253/263]

Ostrog.

Ma być złożony z Ogończyka y z Leliwy, a na helmie xiążęca mitra.

Tego kleynotu używa dom xiążąt Ostrogskich y Zasławskich. O przodkach ich czytamy x. Okolskiego. Idą z xiążąt Ruskich, których własny herb był Iezdziec, kopią smoka przebiiający. Iako potomstwo ich ten kleynot porzuciwszy, począli zażywać Leliwy z Ogończykiem złączoney, wiedzieć niemogę. W Historiach Litewskich mianowanych tych naiduię:

x. Ostrowskj Iwan Wasilewicz x. Ostroskie, mąż waleczny, zostawił synów Michała y Konstantego.

Michał Iwanowicz xiąże na Ostrogu, star. Łuckj.

Konstanty I Iwanowicz x. na Ostrogu, po Pietrze Białym, który vmieraiać krolowi go na swe miejsce zalecił, 1498 uczyniony iest hetm. w. x. L. od Alexandra, 1499 nad Wiedrusą rzeką w małym gromadzie na 40 tysięcy Moskwy wderzywszy, od potęgi nieprzyjacielskiej ogarniony y więzieniem z naprzedniejszymi panami wzięty. W więzieniu srogimi mękami przyciśniony od tyrana, musiał mu na wierność przysiąc, zaczem zostawszy przeciw Tatarom hetmanem, wiele zwycięstw z pogaństwa otrzymał. Iednak 1502 z Moskwy tajemnie wszedł y szczęśliwie tak przeciw Moskwie, iako y przeciw Tatarom hetmaniał. Roku 1512 dwadzieścia cztery tysiące Tatarów zniósł, 1514 ośmdziesiąt tysięcy Moskwy nad Kropiwną, czego wdzięczen będąc ku Bogu, cerkiew s. Troycy wymurował [254/264] w Wilnie. Za metropolity Kiiowskiego Ionasza, rodem Moskala, nachylił się był do odszczepienstwa, dla czego zażył wielkiej trudności Zygmunt I od Stanow w. x. L. że przeciw prawom łagelowym uczynił senatorem takiego, ktori

¹⁾ Reszta przy oprawie obcięta.

niebył w posłuszeństwie Kościoła Rzymskiego. Domyślam się tedy, iż Konstanty do s. posłuszeństwa y wniy wrocil się wkrótce, bo krol przysiagşy na seymie swoim y sucesorow imieniem, iż niemiał nigdy więcej tego statutu Iagelowego łamać, Konstantego 1515 kasztelanem Wileńskim wczynil. Roku 1527 barzo znaczne nad Tatarami za Kiiowem zwycięstwo otrzymał. Vmarł 1533, miał za sobą x. Słucką, z ktorey zostawił synow: Ilię, Wasila, Konstantego.

Wasil x. Ostroskie wojewoda Kiiowskj, 1565 swym żołnierzem Czernichowską ziemię Moskalowi zwoiował.

Konstanty II x. Ostroskie, wojewoda Kiiowskj, 1579 za Stefana swym ludem splundrował Siewierz pod Moskałem. Zostawił z Zophiey Tarnowskiej synow Ionasza y Konstantego.

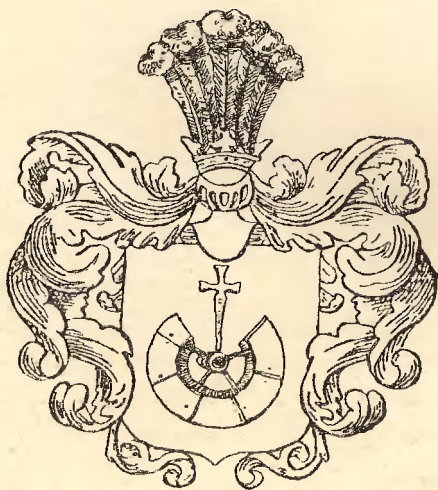
Ianusz x. Ostroskie w 18 leciech Dubna Tatarom mężno obronił roku 1571. W expedicji oycowskiej przeciw Moskwie był przytomnym. Stefanowi krolowi do Moskwy pod Wielkieluki 1581 stawil ośmset ludu własnym kosztem.

Konstanty III x. Ostroskie wprzod krayczy w. x. I. potym wojewoda Kiiowski.

x. Zasławskj Zasławscy x. tegoż są kleynotu y dzielnice.

Ianusz x. Zasławskie v Paprockiego.

Dominik x. Zasławskie, wojewoda Krakowskj, ieden ze trzech regimentarzow pod Pilawcami 1648 woysk koronnych. Miał za sobą Sobieską, zostawił potomka: Alexandra syna y corkę.

[255/265]

Ozoria, abo Sarza, abo Starza.

Ma być kolo żółte bez iednego dzwona, w dziurze krzyż abo miecz otłuczony. Pole czerwone; w helmie pięć piór strusich.

Ten kleynot przyjął
Werbut na się y na dom swoy
w Hrodlu Werbut.

Pawęża.

Ma być takież iako Herbort fol. 87, to iest trzy miecze w iablku utkwione. Iablko zielone, pole czerwone. Przydaie x. Okolski nad iablkiem krzyż, w helmie pięć piór strusich.

Tego kleynotu

Worona używają Woro-
Woronowicz nowiczowie w w.
 x. L. y na Wo-
lyniu.

Hrehory Worona sławny
żołnierz 1380.

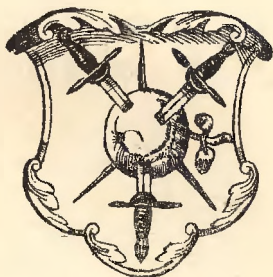
Alexander Worona het-
man x. Swidrigela, starosta
Winnickj.

Philon Worona star. Ostro-
skj, pułkownik KIM. sławny.
Pod Poczapowem wojsko Woł-
ka Moskiewskiego hetmana
zniósł, Temkina ze 12 carskich boiar poimał.

Fiedor Woronicz podcz. Kiiowskj, 30 lat żołnierską służył.

Wasil Woronicz pis. ziem. Kiiowski.

Ierzy Woronicz rodzony Wasila, ma osiadłości swe w Osmiań-
skim powiecie. Synowie iego Iędrzey y Filon.

[256/266]

Pelikan.

Ma być Pelikan nad gniazdem, z piersi swych noskiem krew dla kurcząt swych wywodzący ¹⁾.

Tego kleynotu używa dom Kotłów w w. x. L.

Kociel Kociel wódz Sławow za Michała cesar. Carogrodzkiego
roku 800.

Mikolaj Kociel starosta Zygwoltskj, w Osmiańskim powiecie
osiadł. Zamku Zygwoltu obronił Szwedom, odważnie stał pod
zamkami Kerepec, Iaskarad, Lemvard. Sposób wynalazł, którym
Andrzej Sapielna Kiesi odsiecz dał.

Samuel Kociel pisarz skarb. w. x. L. podkomorzy Osmiańskj.

¹⁾ W tem miejscu następuje duża luka na herb, którego jednak nie wyrysowano.

Iarosz Kociel pis. grod. Mscisławskij rotm. woiewod. Smolenskij.

Wasył Kociel komendant na Krzyczewie.

(na osobnej karcie wlepionej:)

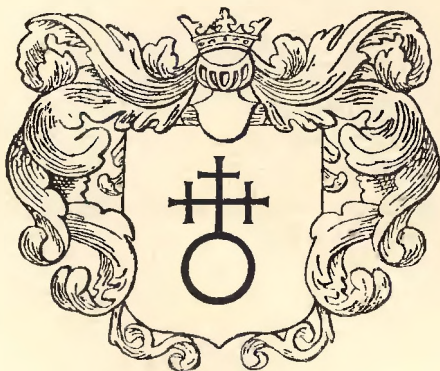
(Roku p. 1686 na weselu IMP. Zienowicza kasztelanica Nowogrodzkiego, biorącego Teresę Kotłównę, marszałkównę Osmianską, było Kotłów 50, Kotłownych 50, tamże p. Kozłów 30).

Murza Murzowie w woiew. Mscisławskim tegoż są herbu.

Andrzej Murza chorąży Mscisławski, krewny hospodarów Wołoskich, córkę wydał za Łukasza Stachowskiego.

Pełnia.

Ma być księżyc w pełni w polu czerwonym, a na nim krzyż ze trzema krzyżami; w hełmie 3 pióra strusie.

Twierdzą, iż ten kleynot nadany iest 1349 od Lubarta x. Wołyńskiego Bogdanowi żołnierzowi, że po świetle miesięcznym przekradł się w oboz Kazimierza króla Polskiego, wszystko wpatrzył, y xiążęcia swego z oblężenia szczęśliwie wwiódł.

Vżywa tego kley-Iwanickj notu dom Iwanickich.

Pielesz.

Maią być dwa miecze dobyte, na krzyż złożone, w polu czerwonym. W hełmie trzy pióra strusie.

Ielskj Ielscy w Piskim powiecie tegoż kleynotu vżywaią, widzialem iednak v niektórych krzyż miedzy ostrzami.

Mikołaj Ielskj stolnik Pinskj 1620.

Krysztof Ielskj stolnik Mscisławski 1632.

Łukasz Ielskj marszał. Pińskj od roku 1648 aż do Iwanieckiej ekspedicyi odważnie stawał przeciw Kozakom. Syn iego:

Roman Ielskjrotn. IKM. pod hetm. Sapielą, potem się przeniósł do woiew. Kiiowskiego, Wyhowskiego y pułki wodził.

Kwaśnickj Tego kleynotu używa dom Złotych Kwaśnickich,
Złoty który idzie z Moskwy.

Andrzej Złoty Kwaśnickj archiep. Smolenskj, episcop Pinskj, archim. Czereyskj.

Adam Złoty mieczny Trockj.

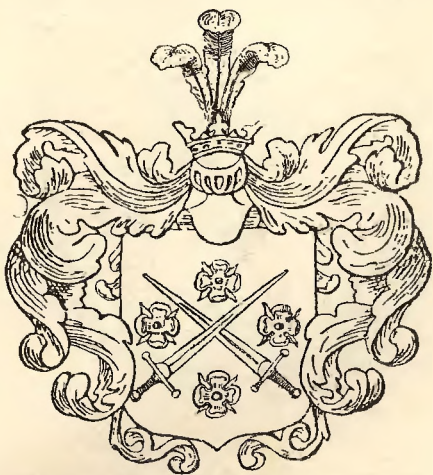
Ian Kwasnicki Złoty, żołnierz, był w poimaniu v Moskwy, wyszedł z Wincentym Gosiewskim hetm. poln.

Pieleszyc Pieleszycowie w woiew. Witepskim, iako świadczy Stanisław Pieleszyc v tegoż pisarza. x. Okolski nie dwa miecze ale dwie szable maluje.

[258/268]

Włoszek Włoszkowie dom Podlaskj przydają cztery róże takim kształtem:

Włoszek podskarbi w. x. L. v Paprockiego.

Pierzchała.

Ma być roch czarny w białym polu, w hełmie pięć piór strusich:

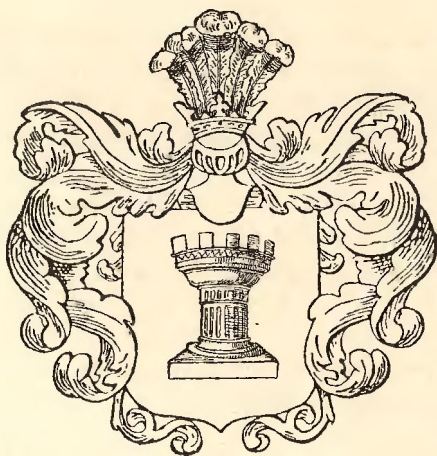
Dawksza Ten kleynot przyjął w Hrodlu Dawksza. Są tego nazwiska w x. Zmodzkim ślachta, ale ieśli tego herbu, nie mogłem wiedzieć.

Dawksza kanonik Zmodzki, który Postylę abo Kazania na Ewangelie doroczne Litewskim językiem wydał.

Adam Dawksza około r. 1621.

Vide fol. 363 Wadwicz, Montygierd fol. 363.

Władysław Dawksza kapłan *soc. Iesu*, rządził prowincją Litewską lat 4, potem rektor akademii Wilenskiej roku 1728 y był . . . terem generała Franciszka Pezza, po którego elekcji powrociwszy z Rzymu, został proboszczem y rektorem w Warszawie roku 1731, potem powtore prowincyałem od roku 1735 do 1738, potem znowu proboszczem s. Kazimierza *domus professae Viln.* do roku 1741, potem znowu rektorem akademii Wilenskiej.

s. Kazimierza *domus professae Viln.* do roku 1741, potem znowu rektorem akademii Wilenskiej.

Piętorog.

Ma być biały w czerwonym polu, z lilią na wierzchu. W hełmie trzy pióra strusie.

Tego kleynotu Bohoinski używają Bohoinscy Malinski y Malinscy, domy Wołyńskie.

[269] Pilawa.

Ma być na tarczy półtrzecia krzyża białego w polu błękitnym. W hełmie 5 piór strusich.

Ten kleynot z Korony do w. x. L. przyniósł dom Potockich z Potok.

N. Potocki wprzód krayczy y podstoli w. x. L. potem podczaszy, roku 1662 był marszałkiem poselskim na seymie.

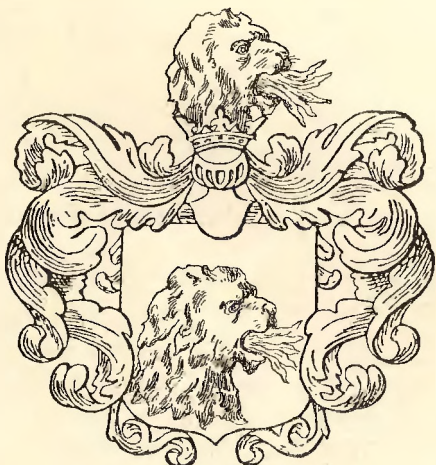
[259/271]

Płomińczyk abo Zadora.

Ma być lwia głowa szara w polu błękitnym, z otwartej paszczeki wybuchająca płomień, na pięć płomyszczków rozdzielony; także w helmie.

Hawnul Ten klejnot w Hrodlu na się przyjął Hawnul wojewoda Trockj.

Był przed Vnią z Koroną starostą zamków Wilenskich y Iagelowi ie podał, trzymając stronę Iagela w. x. L. przeciw Kieystutowi. Był potym namiesnikiem Wilenskim od Iagela, od którego też iezdził w dziewosłąby do krolewny Polskiej Iadwigi. Okrzczony iest w Krakowie z inszemi pany Litewskimi. W Wilnie kościół s. Mikołaja zbudował y nadał, w ktorej fundacyi nazywa się dziedzicem na Nakieniach. Zostawił synów dwóch: Alexandra y Iana, córkę iedną, która szła za Litawora marszałka w. x. L.

Nadziwoy Alexander Hawnulewicz Nadziwoy kasztelan Wilenskj hetm. w. x. L. Syn iego N. Nadziwoy wojewoda Trocki, kaplicę Troycy Przenasw. w katedrze Wilenskiej zmurował y dochodami opatrzył, w ktorej z oycem pogrzebiony leży.

Ian Hawnulewicz chorąży w. x. L. rycerz mężny, gdy w wojsku Zygmunta w. x. L. przeciw Swidrigelowi pod Wilkomirzem siłą mężnie dokazował, Litewskim ięzykiem przewany iest od swoich Dawgalis, to iest Siłomożny, z kąd wrosło przezwisko domostwa Dawgiałow. Zostawił synów: Marcina, Iana, Ierzego, Stanisława Zawiszę, Andruszka Narbuta, Hawryła Kuroniosa; córkę iedną, która szła za Wojciecha Gasztolda wojew. Trockiego y wrodziła Stanisława Gasztolda także wojewodę Trockiego.

Marcin Dawgiało, dziedzic na Dawgieliszkach, będąc nieplodnym, siestrzana swego Gasztolda dziedzicem majątności swych uczynił.

Ian bezpotomnie zmarł.

[273] (Ierzy Dawgiało, przezwany Dawgwilis, to iest wielkicy nadzieie, miał za sobą Giedroyciownę. Syn iego

Marcin Dawgiało, zabity iest pod Starodubem w bitwie za krola Alexandra. Miał za sobą Oscikownę. Synowie iego:

Stanisław Marcinowicz, przezwany Dawbaras, od oycy wydiedziczony, porzuciwszy oyczysty herb, vżywać poczał Abdanku;

Ierzy Marcinowicz Dowgiało rotm. 1KM. zabity od rozbojnikow roku 1562, miał za sobą Doboryńską. Syn iego:

Woyciech Dowgiało. Synowie iego z Mickiewiczowney:

Woyciech Woyciechowicz Dowgiało, wtonął w rzece Swięta.

Melchior Woyciechowicz Dowgiało z Adankowiczowney Bossowskicy zostawił synow: Ierzego, Mikołaię, plebana Poszyrwińskiego y Myszegolskiego, Stanisława, który pieczęcią v kanclerza w. x. L. Paca zawiadował).

[260/272] **Dowgiało** Andruszko Dowgiało Narbut iest przodkiem

Narbut Narbutow-Dowgiałów. Zostawił syna Lenarta.

Lenart Narbut miał synow Woyciecha, Mikołaię, Iarosza, y corki cztery, z ktorych Katarzyna szła za Dawgierda a Dorota za Paszkiewiczza.

Woyciech Narbut dziek. Łucki, kanon. Wilenski, pisarz krol. IM. Bony.

Mikołay D. Narbut miał z Szolkowskicy syna Pawła, a Paweł dwuch synów Iana y Alexandra y corkę Katarzynę.

Iarosz D. Narbut z Zophiy Łuckicy zostawił synow Iana y Stanisława, który młodzienцем zmarł.

Ian D. Narbut syn Iarosza, pisarz ziem. Trockj, miał za sobą Tyszkiewiczownę, z ktorey zostawił synow Marcina, Michała y Kazimierza.

Dawgiało Hawryło Dawgiało Kurowios miał syna Iana Stry-
Kurowios szkę, a Ian Stanisława, od ktorych idą Dowgiało-
Stryszka wie Stryszkowie.

Krysztof Dawgiało Stryszka, podczaszy Vpitskj.

Ierzy Dawgiało Stryszka.

Dawgiało Stanisław Dawgiało Zawisza, przodek Dawg. Zawis-
Zawisza szow, miał synow Stanisława y Michała, z ktorego się
zrodzili Woyciech y Krysztof Zawiszowie.

Stanisław II Dawgiało Zawisza, zostawił syna Iana, ktorego potomstwo tak się rozrodziło:

[261/275] Mikołaj Ianowicz D. Zawisza potomstwa żadnego nie zostawił.

Zachariasz Ianowicz D. Zawisza z Kaminskiej zostawił syna Krysztofa y córkę Annę Brzezińską.

Krysztof D. Zawisza mąż nauką, odwagą żołnierską, wymową sławny, wielkiej w wszystkich powagi, miał za sobą Zienowiczównę, podkomorzanekę Orszańską, z ktorej zostawił synów: Iana, Kazimierza, Ierzego, Wiktorina y córek pięć.

Ian D. Zawisza młodość swoją na dworze x. Kleckiego Michała trawił, z którym i do Włoch iezdził, zmarł młodzieńcem roku 1659.

Kazimierz D. Zawisza chorągiew pancerney chorągwi hetm. pol. w. x. L. nosił odważnie y z klęską pod Werkami 1658, lubo sam niebezpieczno postrzelony, przed nieprzyjacielem ją wniósł.

Ierzy D. Zawisza służył pod tą chorągwią.

Kasper Ianowicz D. Zawisza z Krasowskiej zostawił to potomstwo: Malchra, który młodo zmarł, Iana biskupa Wilenskiego, Annę Brzezińską, Zophią mniszkę.

Ian Dawgiąło Zawisza z dzieciństwa od Benedykta Woyny bisk. Wilens. na przezyrzenie wzięty, w domu suffragana Wilenskiego Abraama Woyny pod jego opieką w akademii Wilenskiej dziecinne lata zabawiał. Potym od służby dworskiej za radą brata Krysztofa, w dorosłym już młodzieństwie do nauki y stanu duchownego serce obroczył. W teyże akademii Wilenskiej został magistrem *art. et philos.* potym w Bononiei *iur. utr.* doktorem. Wrocivszy się do oyczyzny był kanon. Wilensk. regent. kancell. w w. x. L. potym archidiak. Wilenskim, refer. y pisarz. w. x. L. proboszczem Trockim, nakoniec biskupem Wileńskim, opatem Błędzieiowskim. [262/276] Pracował wiele dla dobra pospolitego na różnych kommissiach, zwłaszcza wymuiąc woyska w. x. L. y na traktatach z Moskwą pod Wilnem 1656 y 1658. Podczas zamieszania w roku 1655 wyiachał z krolew. za granice, a potym służył do podzwignienia wpadley nadziei listami, poselstwami, radą. Zmarł 1661 Mart. 9 w Bezdzieżu, pogrzebiony w Rozanicy 9 Apr. tegoż roku.

Malcher Ianowicz D. Zawisza podstoli Lidzki, miał synów Rafała y Michała.

Michał D. Zawisza służąc w woysku zmarł młodzieńcem.

Rafał D. Zawisza mieczny Wilkomirskij, miał synów Iana, Kazimierza, Olbrychta.

Ian D. Zawisza w szturmie do Nitawy poległ.

Kazimierz D. Zawisza młode lata zabawił przy dworze Alex. Naruszewicza podkancl. w. x. L.

Sebastian D. Zawisza, brat Malchra rodzony, zostawił też syna y corki.

Krzętowski Krzętowscy w w. x. L. tegoż herbu używają, iako twierdzi Gniazdo enoty fol. 1061.

Stanisław z Brzezia Krzętowski sekr. KIM. po przedłużoney w woysku w. x. L. służbie, w x. Zmodzkiem ożenił się. Jeśli tego herbu niewiem. Synowie iego:

Hieronim y Ian Krzętowski, y Andrzej.

[263/277]

Płomieńczyk sowity.

Maią być trzy głowy lwie w polu błękitnym, płomień na troie podzielony, wybuchający; w hełmie dwie trąby myśliwce z prąskami y wiązaniem srebrnym na krzyż złożone.

Tego kleynotu używał w w. x. L. dom Kierłow z nadania Zygmunta I króla Polskiego roku 1528, który dom używał przedtym z nadania Rudolfa cesarza iedney głowy lwiej w Saskiej ziemi, potym przeniósł się do Prus, nakoniec otrzymał indygenat w w. x. L. roku mianowanego.

Ludwik Kierło sławie Saskj, dworzanin cesarza Rudolfa, gdy w bitwie z Francuzi zabił sławnego grofa, który za herb lwią głowę ogień wybuchającą, nosił, pasowany

od cesarza tegoż na iego koronacji na rycerstwo y *eques auratus* wczyniony, za nadaniem cesarskim oyczysty kleynot trąby dwie na hełm podniósł a w tarczy poczał używać herbu grofa zabitego. Synowie iego:

Maciej Kierło długo służywszy w woysku Krzyżaków Pruskich, w bitwie z Litwą zabity iest 1344.

Olbrycht Kierło po takieyże służbie za mistrza Henrika

[264/278] de Kniprod w Prusiech osiadł i ożenił się. Z przywileju danego 1354 znać, iż miał syny Henrika, Michała y Ludwika.

Michał y Ludwik Kierło poległi, kiedy krol Władysław Jagelo 1410 Krzyżacką potęgę starł.

Henrik Kierło niemogąc dosłużyć się żadnej nagrody y oycowskich zasług odzyskać, przeniósł się do Jagela, iako się nayduie w przywileju pisanym roku 1479. Zostawił synow Olbrychta y Theodora.

Theodor Kierło znowu do Krzyżakow vdał się y v nich na wojnie zginął.

Olbrycht Kierło pulkownik KIM. Kazimierza Jagielowicza, iako świadczy przywilej dany 1457. Synowie tego Ludwik, Henrik, Ernest, który dziecięciem vmarł.

Henryk Kierło w woysku koronnym pod Choynicami poległ 1454.

Ludwik Kierło po długiey wojenney służbie wziął w małżeństwo woiewodżiankę Pomorską Mokwiczankę herbu Hypocentaurus. Zostawił syna Ludwika.

Ludwik II Kierło dworz. y rotm. IKM. Olbrachta, Alexandra, Zygmunta I. Na Piotrkowskim seymie indygenat otrzymał, gdzie mu Zygmunt krol odmienił herb, tak, iakom wyżej napisał. Był starostą Grębowskim. Synowie iego Michał y Theodor, który młodo vmarł.

Michał Kierło dworzanin y rotm. KIM. starosta Starogardzyskj, miał za sobą Chechołowską herbu Kruczek. Synowie iego Ernest, Ian, Dadzibog, Kazimierz.

Ernest Kierło młodo w cudzych kraiach vmarł.

Ian Kierło w Holandyi pod xiążęciem Awriackim (s) długo służąc żołnierską, zabity.

[265/279] Dadzibog Kierło podkom. Czernichowskj, dworz. KIM. Zygm. III, w expedicyi przeciw Mihałowi służył z Tęczyńskim. Miał za sobą starościankę Rohaczewską Wołowiczownę. Leży w Lublinie. Syn iego Gabriel, a corka szła za Dominika Kazanowskiego kasztelanica Zawichoyskiego.

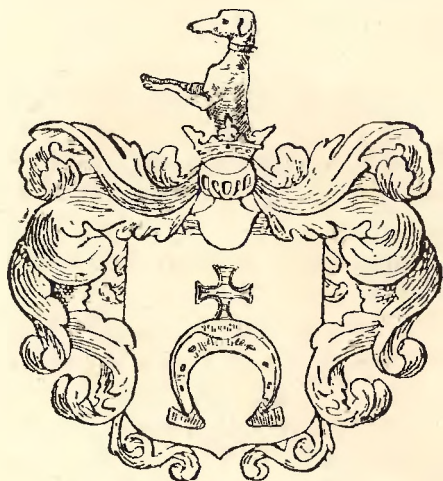
Gabriel Kierło dworz. pokoiow. KIM. marszałek Starodębskj, starosta Rakowskj, służył na expediciach Wołoskiey y Pruskiey. Miał za sobą corkę Krysztofa Kiszki, woiewody Witepskiego. Zostawił z niey synow.

Kazimierz Kierło dworz. pokoi. Wład. IV krola Polskiego w Wiedniu vmarł na naukach.

(Kazimierz Kierło y Andrzej Kierło w woysku służywszy przeciw Turkom y Moskwie, pomarli bezpotomnie).

Pobog.

Ma być w polu błękitnym biała podkowa, z krzyżem złotym na wierzchu; w hełmie puł charta z obrozą.

Ten kleynot przyiał
Kalon na się Kalon Rało.
Rało Rałowie są ieszcze
w w. x. L. ale niewiem,
ieśli tego herbu.

Tegoż kleynotu używa
niemało domow w różnych po-
wiatach.

Andrzejkiewicz Andrzejkie-
Gintowski wiczowie Gin-
towsky w po-
wiecie Osmianskim.

Ian Andrzejkiewicz Gin-
towski zacny kapłan soc. *Iesu*.
Rządził collegium Płockim,

domem Warszawskim, collegium Nieswiskim. Był przez lat wiele
kaznodzieją.

Bielickj Bielicy w wojewodz. Mścisławskim.
Zachariasz Bielickj w roku 1648.

[266/280] Duszewscy w Trockim wojew.

Matiasz Duszewskj sławny żołnierz w woysku x. Romana
Sanguszka. Wspomina go Paprockj.

Iamentowicz Iamentowiczowie.
Walenty Iamentowicz v Paprockiego.

Ianuszkowski Ianuszkowsky w Trockim wojew. Ierzego Ianusz-
kowskiego wspomina Paprockj.

Kutlewskj Kutlewscy iako twierdzi Paprockj f. 675.

Ryminskj Ryminsey w wojew. Wilenskim y w. x. Zmodzkiem.
N. Ryminskj starosta Kiernoskj.
(s) Rhminskj proboszcz kathedr. Zmodzkej.

Szukszta Szuksztowie w powiecie Kowieńskim, Vpitskim y w x. Zmodzkin. Przodek ich tak przezwany od groźności.

Piotr Szukszta ciw. Eyragolskj, sędz. ziem. Zmodzkj. Fundował plebanią (s) y bursę dla studentow w Krozach. Do collegium Kowińskiego s. I. maiętność iedną zapisał.

Krysztof Szukszta podkomorzy Kowieńskj.

Zygmunt Szukszta pis. ziemskj Vpitskj.

Krysztof Szukszta kanonik Zmodzkj.

Timoteusz Szukszta 1633.

Andrzej Szukszta z młodu nauki y filozofskie odprawiwszy w akademii Wilenskiej, zdał się na żołnierską w woysku kwarciannym.

Wodoradzkj Wodoradzey w różnych w. x. L. kraiach.

Przecław Wodoradzkj za króla Jagęła odważny przeciw Krzyżakom żołnierz. Syn Przecława.

Alexander Wodoradzkj dworz. KIM. Kazimierza, starosta Kiersnowskj, zostawił z Dawgierdowny wojewodziankj Wileńskiey synow Ierzego, Mikołaja.

[267/281] Ierzy Wodoradzkj bezpotomnie zszedł.

Mikołay Wodoradzkj był marszałkiem v Gasztolda wojewody Wileńskiego. Syn jego:

Woyciech Wodoradzkj miał za sobą Sokolinską, z ktorey zostawił syna Mikołaja.

Mikołay Wodoradzkj, starosta Mohilowskj, zabity iest pod Treydanem w potrzebie. Żona była Rudoszanka, synowie: Andrzej, Mateusz y Jakub.

Andrzej Wodoradzkj służył w Wołoszech przeciw Mihalowi w Węgrzech, w woysku cesarskim, w Inflanciech był rotmistrzem chorągwi powiatu Wilkomirskiego.

Mateusz Wodoradzkj podczaszy Kowienskj.

Jakub Wodoradzkj pisarz ziemskj Osmianskj, zostawił z Wilczkowney syna Alexandra.

Pobog odmienny.

Insze domy tego kleynotu z różnemi odmianami używają.

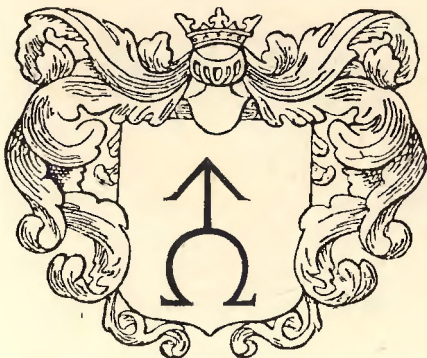
Pierwsza odmiana, że w helmie kładą trzy pióra strusie. Tak używa dom Nieroszyńskich w powiecie Rzeczyckim.

Mikołay Nieroszyńskj podsędek Rzeczyckj mąż Nieroszyńskj dzielny w rycerskich zabawach. Długo odważnie

Bychowa Moskwie y Kozakom bronił, do czego aby lud cvdzoziemskj zachęcił, corki swoje za kapitany ich wydał. Syn iego: Stefan Nieroszyńskj podczaszy Rzeczyeki, żołnierz odważny.

Petelczyc Petelczycowie w powiecie Osmianskim.

Druga odmiana iż miasto krzyża strzałę kładą, a w helmie piora trzy strusie.

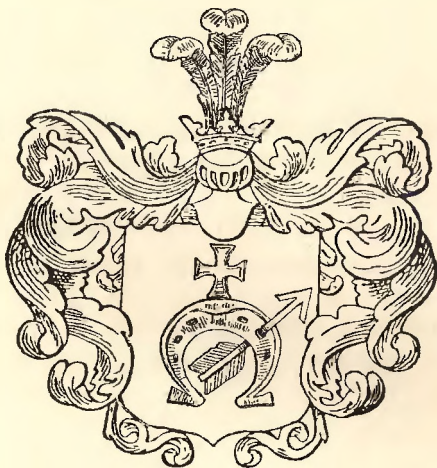

Tak używają Brzuchańscy w powiecie Słonimskim.

Krzysztof, Marcin, Woyciech Brzuchański mego wieku.

N. Brzuchański sędzia gr. Nowogr. 1663.

[268/281]

Trzecia odmiana, iż przez podkowy bok kładą strzałę takim kształtem.

Tego kleynotu używają Tołoczkwowie w powiecie Grodzieńskim.

Tołoczko N. Tołoczko sędzia ziem. Grodzieńskj. Stanisław Tołoczko 1648.

Montowtowie w xięstwie Zmodzkim, ktorzi w helmie kładą 5 piór strusich.

Ian Montowt.

Kazimierz Montowt naprzod dworzanin, pisarz skarbu w. x. L. potym skarbný w. x. L. sekr. IKM. vmarł w Warszawie 1633. Mar. 12.

Czwarta odmiana w polu czerwonym około podkowy z krzyżem trzy gwiazdy, w helmie pół wyżła kosmatego z wszyma zawieszystemi.

Tego kleynotu używają w x. Zmodzkiem Barberiuszowie.

Barberiusz Wilhelm Barberiusz sławie Francuskj, długo w Litewskim wojsku służył odważnie. Petardą bramy: w Inflanciech Parnawską, w Moskwie Pieczarską, y podkopem mury Zeburskie wysadził. Na instancję Karola Chodkiewicza na sejmie 1607 roku indygenat otrzymał. Wspomina go Historia x. Piaseckiego w roku 1608. Syn jego:

Chryzostom Barberiusz mąż zacny w x. Zmodzkiem.

Inne odmiany położę pod nazwiskiem „Podkowa“.

[269/283]

Podkowa.

Podkowy w czerwonym polu z hełmem trzech strusich piór różne domy pod nazwiskiem Podkowy rozmaicie w w. x. Lit. używają ¹⁾.

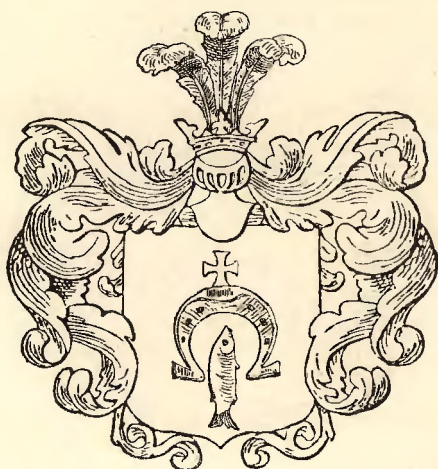
Nieczaiowie w województwie Mscisławskim kładą strzałę rozdartą w podkowie, żelazcem do gury.

Nieczay Tego herbu był N.

Nieczay pułkownik Kozak. Zaporoski, a potem hetman Białoruskj, obywatel Mscisławskj. Potem na stronę KIM. wdał się y długo Bychowa Moskwie bronił, aż nakoniec 1660 znowu się Moskwie y z fortecą dostał.

¹⁾ Tu następuje herb i 7 wierszy tekstu dotyczącego rodu Hornowskich, wykreślone.

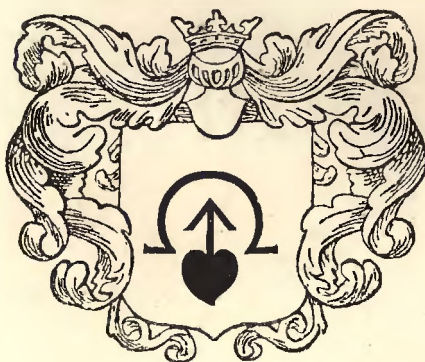

Sutockj Sutoccy w województwie Mscisławskim, miasto strzały kładą rybkę a na podkowie krzyż.

[270/284]

Iurgielewskj Iurgielewscy w Grodzieńskim powiecie kładą całą strzałę pod podkowę bez krzyża.

Wiekowicz Wiekowiczowie w Vpitskim powiecie kładą pod podkową pul strzały y serce.

Stanisław y Marcin Wiekowicz.

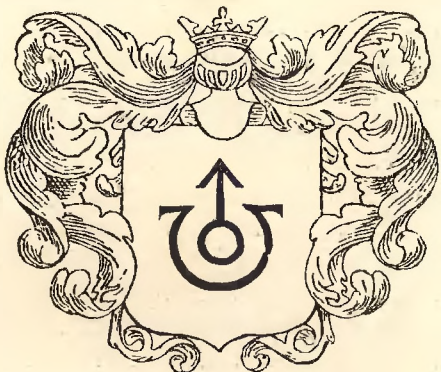
Mikołaj Wiekowicz mąż dzielny, 1625 był rotmistrzem powiatu swego przeciw Szwedom.

Mirskj Mirskich dom vżywa podkowy hakami do gory obroconey, a w posrzedku kladzie koło z pulstrzałkiem.

Sebastian Mirskj sędzia ziemskj Brasławskj. Syn iego:

Iarosław Mirskj podkomorzy Brasławskj.

Grzegorz Mirski brat Sebastiana, strażnik w. x. Lit. pułk. IKM. Syn iego pod chorągwią oycy swego husarską porucznikuiąc, zabity iest od Moskwy 1654.

Inne odmiany naydziesz pod Zagłobą fol. 374.

[271/285] **Pogoń** (Tu był pierwotnie rysunek herbu Pogoni tatarskiej, ale został wycięty i przyklepiony dopiero na stronie [293], tu zaś została tylko dewiza „Fvgiendo persequitur“. Tych pięć kart [285/294] wlepione są później do autografu, pisane ręką obcą, nie ks. Kojalowicza, bodaj czy nie ręką ks. Naruszewicza).

(Ten herb nazywa się Pogoń a ma być tym sposobem iż rycerz w sukniach zielonych na koniu białym bieży, nazad się odstrzeliwując z łuku, w polu błękitnym; miasto helmu korona złota w poysrzed dwu rozdzek palmowych, samą pogoń otaczających).

(Mieszczerynowie szlachta w. x. L. obywatele województwa Smoleńskiego, zażywaią tego kleynotu, ktorzy skąd y iak dawno maią, wyrażono niżej.

(Roku Pańskiego 1000 za panowania Ottomana nad Turkami, Tatarowie (z kturych narodu Ottoman krolem z podłych rodziców ostawszy, nad ordami chciał swej zażywać zwierzchności) niechcieli być mu posłusznemi, a między innemi car Kasimowski Amir-Gierey, będąc podeszłym w leciech, niemniej dla ucisnienia Tureckiego, troskliwością czasow zdięty zmarł, zostawiwszy syna iedynaka w pieluszkach, imieniem własnym Amir-Gierej nazwanego, dawszy mu za opiekuny murzow co nayprzedniejszych, a osobliwie konfidentowi y krewnemu swemu [286] zlecił żonę y wychowa¹⁾ murzie.

¹⁾ Tu brak tekstu, który się znajdował na odwrotnej stronie wyciętego, jak powyż, herbu.

(Dowiedziawszy się o tym eki, posłał
 przekupując opiekuny z ry sobie wy-
 brawszy nad ordą carstwo i murzo-
 wie zezwolili, sam tylko Sz i opie-
 kunem wziął dziecię y matkę zow wier-
 nych puścił się ku usi, tamże gonią-
 cym walecznie się ods lach bliskich No-
 wogroda Wielkiego abe szy vdał się
 do kniazia Nowogrodzkiego, vpraszając o wolne koczowisko z pe-
 wnymi kondyciami do wzrostu carewicza wywiezionego. Jarosław
 Świętopelkowicz wielki kniaź Nowogrodzki (ktury żył koło roku
 Pan. 1038) będąc wdzięczen przybyciu sąsiada pogranicznego,
 [a bardziey condycyey podaney, pozwolil czasu do]¹⁾ wychowania
 dziecięcia, y mieysce, ktoreby iego opiekun sobie obrał. Iakoż
 miedzy innemi polami vpatrzywszy obrał do koczowania Szen-
 gierey murza [Koziow włosca tam dziecie do meskiego wycho-
 wał wzrostu]²⁾. Gdy dziecie vrosło, powiedziawszy mu przyczyne
 przybycia w Ruskie kraie z oyczystego państwa y trudność wnie-
 sienia od zguby, a dla pamięci na chorągwi iego, także na say-
 daku wyhaftować kazał rycerza odstrzeliwaiącego się z łuku.

(Trafiło się tedy xiążęciu Jarosławowi wojować z Pieczenie-
 gami y z drugimi nieprzyiacioły, gdzie też y Amir Gierey po-
 czet ludzi swych mając, stawil się bardzo dobrze, a po odniesio-
 nym zwycięstwie vdarowany był od xiążęcia Nowogrodzkiego
 [287] odnioszy oraz obietnicę na dodaniu pomocy ku odzyskaniu
 oyczystego państwa, gdyby czas pogodę okazał, byle też y Amir
 Gierey z swemi zawsze xiążęciu Nowogrodzkiemu był pomocny.

(Pogody czekaiąc na wszytko Amir Gierey oycowskim zwy-
 czaiem poiał żonę iedyną. Z niey miał synów sześciu nazwanych
 tatarskimi imionami, a z nich był 1) Mesczer, 2) Kopna, 3) Za-

¹⁾ Ustęp ujęty w klamry jest przekreślony wprawdzie, lecz bez niego zda-
 nie niemialoby sensu.

²⁾ Ustęp zaklamrowany przekreślony.

hraz, 4) Czubar, 5) Łaczyn, 6) Ianaktycz. Dochowawszy pomienionych dzieci do lat rozumnych, matkę y opiekuna zmarłych pochował podług narodu swego ceremonii.

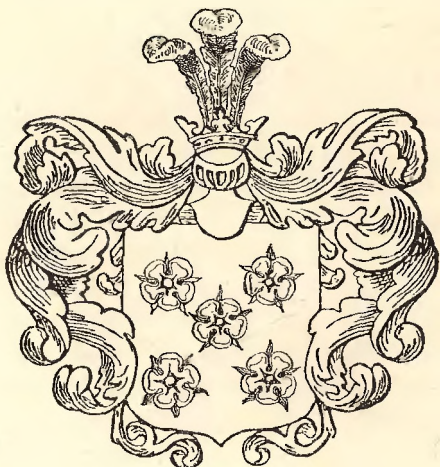
(Roku od stworzenia świata według letopisca 6599 a od narodzenia Pańskiego 1082, za staraniem xiążenia Nowogrockiego Stopolka Iarosławowicza, Mesczer Giercy do poznania wiary Chrześciańskiej był przywiedziony. Iakoż przy krście s. Iakow Mesczeryn namianowany podług tekstu letopisca, którego iest taki. Mesczer Giercy syn Amir Giercy carewicza Kasimowskaho wo swiatom krescze ninareczony Iakow Mesczeryn, pozalowan tretia odczasti kniazstwa Nowohorockaho, a zenie ieho Mari wsi bani nabelilo. Iakow Mesczeryn wdzięczen łaski Bozey z przyięcia krztu s. a oraz y faworu pokazanego w nadaniu tak wielkich maiętności, spowinowaciwszy się z domem xiążęcin (gdyż Maria była siostrą xiążenia Nowogrockiego), wzajem chcąc odwdzięczyć zrzekł się cale xiążęciu szwagru swemu pretensy do dochodzenia carstwa Kasimowskiego, lecz długi czas succesorowie czekając do dostąpienia tego [288] xiążęta Nowogroccy *contrarietatem passi*, płacą ordom pomienionym trybut. Aż *tandem* car Iwan naypierwszy monarcha Moskiewski w roku Pańs. 1505 wybiwszy się z mocy ordyńskiej carstwo Kasimowskie opanował y tytułem się onego pisać poczoł, ostawiwszy swym succesorom.

(A tak Iakow Mesczeryn rozrodziwszy się w potomkach swoich ostawał przez lat kilkaset na Russi. Bracia też iego okrściwszy rażno, podle vpodobania osiedli, iakoto: Łaczynowie, Czubarowie, Kopniny, Zahrascy w Pskowszczyźnie, w Toropuzczyźnie y w Łuczsczyźnie. Sami Mesczerynowie do Bielskiego wynieśli się xięstwa, a ztamtąd (gdy Iwan Wasilewicz tyran gubił znaczniejsze domy w Moskiewskim panstwie, a osobliwie wykorzenieć chciał nietylko carewiczow, carykow y tych, ktorzyby lubo od kilkuset lat ze krwie takowych byli), vdali się do xiążenia Smoleńskiego a król. Pol. Alexandra, pustynią od niego otrzymawszy, nad rzeczką Dąbrownicą osiedli. Iakoż Wasil Mesczeryn od imienia swego wieś osadzoną poddanemi Waszlewicze nazwał y aż do dzisia successiuem potomkom swym wiecznością ostawił, granicząc gruntami swemi y rzeczką . . . Smolenskic xięstwo od powiatu Orszańskiego.

(Wasil Mesczeryn z Pelagiey kniazny Boratinskicy miał syna Iakowa iedynaka.

(Iakow Mesczeryn iedynak po śmierci oyca swego ożenił się z Heleną Korsakowną, corką Iwana Korsaka, obywatela Połockiego herbu Korczak. Miał synów dwu: Semen

Mesczeryna, który że dobrze się obchodził y zbyt łaskawie z dworną czeladzią, nieknutując iak drudzy swych kabalników, nazwany był Semieyka, to iest domownik; drugiego Piotra, a ten w młodych latach ieszcze będąc, na wojenną służbę zdał się do cudzych krajów, więc będąc z Szwedami w Derpcie, od szturmującej Moskwy zabity.

[289] Semen Mesczeryn ożeniwszy się z Katarzyną Obuchową, Kozmy Obuchowa (obywatela księstwa Smoleńskiego, herbu Kotwica) spłodził syna Iuria.

(Iuri Mesczeryn z Maryną Łosminską, corko Stephana Łosminkiego na Orzechownie, obywatela księstwa Połockiego herbu Ramuła.

(Spłodził synów Ihnatia, Fedora y Iwana.

(Ihnati za cara Hodunowa ostając w Smoleńsku hołową strzeleckim, tandem za Szuy-

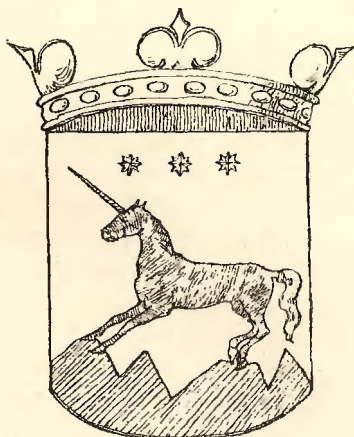
skiego, gdy król Polski Zygmunt trzeci szczęśliwie recuperował Smoleńsk a. 1611 zabity.

(Fedor przedtym pod Bolchowem służąc, od Szwedów zabity.

(A Iwan mając lat 22 niezostawał w oblężeniu Smoleńskim z bratem, ale zebrawszy młodzież szlachecką do siebie z różnych powiatów y domów, pułk zaciągawszy na imię obranego natenczas cara Władysława, w Moskwie wojował, Łuki wielkie spłądował, Toropiec całą wbiegł, Nowel, Siebież, Krasne obiół na imię cara Władysława, do przysięgi obywateli przywiódł. Potem Białej nie bez pożytku pomagał dobywać, iako in uita Vladislauiana Stanislaus Kobierzycki castellanus Gedanensis świadczy folio (s). Potem w różnych expedycjach życzliwie oyczynie y panu stawał, a za to doznawając wdzięczności miał czas niemal nawet z przyległościami w administracji od krolewicy Imci natenczas a cara obranego Moskiewskiego Władysława. Gdy ordynacyja księstwa Smoleńskiego stanęła, dobra jego własne dziedziczne Wasilewice w stanie Dąbrowieńskim a Działłowo y Oszuszkino w stanie Wopieckim przywroczone, potem w zamianę spustoszałych Działłowa y Oszuszkina, Strzałki y Matianowo w stanie Muszkowskim też wiecznością s. pamięci

Zygmunt trzeci nadał. Pelen potym lat y hoynych darow Bożych pomieniony Iwan Mesczeryn na Wasilewiczach y Strzałkach cześnik Smoleński, dworzanin pokoioowy IKMcI wieku swego doskonał, pozeгнаwszy się z światem a. 1653 d. 1 Mai. Pogrzebiony w Strzałkach tegoż roku d. 17 Septembra.

[290] Iwan Mesczeryn z Tacyany Polibianki Michała Polibina, obywatela Toropeckiego (herbu Labędź) córki, którą mu vrodziła Regina graffianka von Kuthusen, herbu Iednorożec z Westphalskiej prowincyi, spłodził synów Łukasza, Mikołaja, Iana, Dmitra, Piotra, Hrehorego, Alexandra, corek Praxedę, Helenę, Dorothę y Reginę. Rodzicielka tedy ta dziątek iednych w młodości dziecinnyim wiekiem postradawszy, a drugich do lat zupełnych wykarmiwszy, pilney starości doczekawszy, w Ianowie od wojujących Szwedów przełękniona, panu Bogu ducha oddała, a. 1656. d. 19 Marca.

(Łukasz y Mikołaj y Alexander Mesczerynowie w dziecinnych pomarli leciech. Ian Ioseph Mesczeryn po śmierci rodzica swego cześnik Smoleński, dworzanin pokoioowy IKMcI, principia navk y wiary s. katholickiey w collegium s. I. Smolenskim odebrawszy, naypierw był oddany na służbę do pokoju s. pamięci krola Władysława Czwartego; a w roku 1642 (gdy się xiażę IMc. Philip Wilhelm palatinus Rheni vtriusque Bauariae dux etc. z naiaśnieyszą królewno Anną Katharzyną Constantią się poślubił) od IKMcI za dworzanina był oddany do pomienionych, gdzie nietylko przy dworze ale y w Marsowym zabawiał się polu. Mianowicie za regimentu generała woysk Bawarskich Ian de Werta, anno 1644 pod Tutlingo z drugimi spół cawalerami z Francuzami boiował, kturzy oboz vtraciwszy, rozproszyli się różno, syna feltmarszałkowego monsieur Dawankura żywcem ostawiwszy Bawarskiemu. Z cudzey ziemi powruciwszy się, z pożytkiem sowity na pochwałę wprzody od krula pana odnioszy od katolickich kapłanow powinszowanie, gdyż się im samym tego zwierzył, że sprawiedliwym ostał katholikiem, o czym gdy się rodzice dowiedzieli, po wdzięcznym przyięciu z cudzych kraio w syna zaś swoją niełaską z domu wycisnęli, ktury wolawszy po-

stradać doczesne bogactwa, onych, które się nigdy nie mienia, iol tak mocno skarbów, że *tempori seruiendo mutabat consilia et habitum* [291] *in melius*, y wołał od rodziców y od nienawisnych sobie być zwany niestatecznym, statkując przy nieporuszonym Piotrowym kamieniu.

(A. 1655 po odejściu Smoleńska nie respectował na maietności, ani się przy tych obietnicami carskimi wwiód, groźbą też nieporuszony, szedł prosto do pana, krula swego szczęśliwie nam panującego, Iana Kazimierza, lecz że prędkie zamieszanie w wewnętrznościach całej oyczyzny nie dopuściło obliczności pańskiej widzieć, nie zbywało mu na przedsięwzięciu, albowiem posuwszy się morzem z Krolewca do Hollandy, z Amstrodamu xiążęciu się Neyburskiemu, bywшему panu swemu pokłonił a odnioszy hojność od niego vcontentowanie, pod Krakow w roku 1657 pospieszył. Tam iaśnie wielmożny IMPan Ierzy Lubomirski hrabia na Wyszniczu y Iarosławiu, hetman polny y marszałek wielki koronny, do regimentu swego przyiolił y do *officium* regimentsquarturmeystrowstwa akomodował. Po zniesieniu Rakociego pod Plaskirowem, gdy armistycium stano z Kozakami, iachał na Ukrainę, częścią dla nawiedzenia rodzony swej, którą poioł pan Konstanty Wyhowski, częścią też dla poratowania się od niego, *sed incidit in Scylam*, chcąc *evitare Charibdim*, bo nietylko tego dostąpił ¹⁾, co zamyslał, ale mało y żywota nie dokończył od zaiadłych rozpusztników Vkrainskich, którego gdyby nie kaptur Czerniechi się nie okrył, pewnieby o zdrowia stracie predko przyść musiał. Ale y kaptur dopomógł do lepszego, gdy *sensim* repraesentując w nim zgodę za nawisnemi Lackiego imienia pryncypalów wważniejszych radą swoją do poddaństwa IKMei nakłonił. Iakoż szwagra swego IMepana Konstantego Wyhowskiego z poselstwem na seym w roku 1659 przyprowadził y sam pracowawszy za wiadomością IKMei w sprawach między Kozackimi pretensjami do vkoienia onych perseuerował, *tandem publice* renunciowawszy offiarowane *dignitates*, conformując się kłobukowi, z habitem *protunc* noszonym panom Iezuitom valedicował, powiedziawszy im to, że *cuculus non facit monachum*, katolikowi zaś prawowiernemu *Graeca fide mercari* nie godzi się, a tak te dwoię, że czas iakoś nananios (s), musiał *personam tragicam* przyiać rad nierad, teraz zaś gdy tenże czas lepszą podał occasiā, wrocił się do swej własney vocaty. Jakoż za szczęśliwym regimentem iaśnie wielmożnego y iuż wyży wspomnianego IMepana hetmana pol-

¹⁾ Widocznie błąd, winno być nie dostąpił.

nego koronnego Pruskiej ekspedycy nie omieszkał, zostając v JWozie za generaladiutanta podczas wzięcia Grudziązu y Malborku, anno zaś 1661 przy tymże IMpanu hetmanie mając w regimencie pieszym kompanią, z mężnemi zarówno igrzyska Marsowego pomagał przeciwko Szremetowi y Ciuciury zwyciężonych.

(Dimitr Mesczeryn stolnik Smoleński, dworzanin IKMci lata swe młode na służbie dworskiej zabawiwszy, pod Minskiem podczas komisji wojskowej w roku 1655 chorągiew vsarską xiażencia IMci pana Wileńskiego, a natenczas krayczego w. x. L. przeprowadziwszy, iako commendant praesentował. Pos różnie zostawał wstawicznym w wojsku aż dotąd że mu pokaleczenie więcy wojować niedopuszcilo, roszczawszy *valetudinem curare infirmam*, lecz y tak ochoczo chorągiew zaciagnawszy, w roku 1662 pod regimientem wiel. IMcp. Michała Kazimierza Paca oboźnego w. x. L. do Moskwy nienaganioną odprawił.

(Piotr y Hrehory Mesczerynowie pod Philipowem r. 1656, 22 8-bris na znak nierozłączonego braterstwa pospółu legli trupem za pana y miłą oyczyznę. Piotr chorągiew nosząc v xiażencia IMepana Wileńskiego, a Hrehory z wielmożnym IMpanem Połubińskim, pisarzem polnym w. x. L. rotę kozackiej towarzyszem zostając nienaganionym) ¹⁾.

[293]

Pogoń ²⁾.

Ma być iezdziec w sukniach zielonych, na koniu białym, w biegu, nazad z łuku odstrzeliwający się, w polu błękitnym. Miasto helmu korona złota ³⁾.

Ten herb przyniesiony jest do w. x. L. z Moskwy, gdzie potomstwo Amir-Giereia carewicza Kasimowskiego w xięstwie Nowo-

¹⁾ Tu się kończą cztery karty wszyte, obcym charakterem XVII lub XVIII wieku wypisane.

²⁾ Tu się zaczyna znowu ręka ks. Kojalowicza.

³⁾ Tu przyklepiony jest herb wycięty jak powyż ze strony 285.

grodzkim onego żywało. Zostawił abowiem ten Amir-Gierei sześciu synow, a między niemi pierworodnego Mesczer-Giereia, który roku 1082 chrzest s. przyjął, nazwany Iakub Mesczeryn. Od niego idą Mesczerynowie, którzy do w. x. L. z tym kleynotem przyszli i w Smoleńskim wojewodztwie osiedli, wzięwszy od krola Alexandra daninę nad Dąbrownicą rzeczką osiedli, gdzie Wasil Mesczeryn od swego imienia wieś Waszkowicze nazwał. Miał za sobą Pelagią kniehynią Boratyńską, z ktorej zostawił tylko iednego Iakuba.

Iakub Wasilewicz Mesczeryn miał z Korsakowny dwuch synow: Semeną y Piotra. Ten z młodu wojenną się służbą bawił w Inflanciech, gdzie zostając na Derpcie, zabity od szturmujących Moskwy poległ.

Semen Mesczeryn z Katarzyny corki Kozmy Obuchowa, slachcica Smoleńskiego herbu Kotwica, zostawił syna Ierzego.

Ierzy Mesczeryn z Maryny Łosmińskiej zostawił synów trzech: Ignacego, Fiedora y Iwana.

Ignacy Mesczeryn zostawiając na Smoleńsku pułkown. strzelców, gdy Smolenska Zygmunt III dobywał, zabity iest 1611.

Fiedor także pod Bołchowem od Szwedów poległ.

Iwan Mesczeryn nie zostawał na Smoleńsku, ale zebrawszy boiar y Dońców młodzian we 22 leciech na imię świeżo obranego cara Władysława krolewica [294] Polskiego, Łuki wielkie splundrował, Toropiec czatą vbiegł, Newel, Siebież, Krasne na imię Władysława obiał. Wspomina go zeście Władysława krola. Napotym w różnych expediciach odważnie stawał, za co od Zygmunta III różne daniny wiecznością wziął. Był cześnikiem Smoleńskim, dworzan. pokoiow. IKM. pisał się dziedzicem na Wasilewiczach y Strzałkach. Był przez niemały czas administratorem Newla, zmarł roku 1633, miał za sobą Tacianę Polibiankę herbu Łabędź, z ktorej zostawił synow Łukasza, Mikołaja, Iana, Dimitra, Piotra, Hrehorego, Alexandra y corek cztery.

Łukasz, Mikołaj y Alexander w dzieciennych pomarli leciech.

Ian Mesczeryn czesn. Smol. dworz. pok. KIM. w szkołach Smolenskich katolikiem zostawszy, oddany był do pokoju Władysława IV a potym za dworzanina 1642 krolewnie Annie Katarzynie, gdy za xiążęcia Neoburskiego szła. Służył potym przeciw Szwedom pod generałem Bawarskim Ianem de Vert 1644. Od rodzicow dla wiary s. z domu wyciśniony, gdy roku 1655 Smolensk się podał Moskiewskiemu, on na stronę krola IM. poszedł. Służył potym 1657 w regimencie marszałka koronnego

y hetm. poln. Lubomirskiego. Po zniesieniu Rakocego na Ukra-
inę do swoich wdawszy się, ledwo zdrowie przed Kozakami w czer-
nieckim habicie zachował. Potym znowu na służbę rycerską się
vdał, w Prusiech z Lubomirskim, w Litwie z oboźnym natenczas
w. x. L. Michałem Pacem, potym wojewodą Wileńskim y hetma-
nem w. x. L.

Dimitr Mesczeryn stolnik Smoleńskj, dworz. KIM. młode
lata na dworach strawił. Roku 1655 pod Mińskiem był chorążym
husarskim v xiążęcia Radziwiła, krayczego natenczas w. x. L.
a gdy mu zdrowie niedopisało, dalszey służby nieco dozmoższy,
chorągiew stawił.

Piotr y Hrehory Mesczerynowie roku 1656 pod Filipowem,
gdy woysko Litewskie zniesiono, na placu legli.

[271/295]

Pogoń wielka v. fol. 12.**Pogoń mnieysza abo Zdarbożec.**

Ma być w polu żółtym ręka zbroyna z mieczem dobytym,
z obloku wychodząca. W hełmie takąż ręka.

Replińskj Tego kleynotu ży-
wają Replińscy
w Wolkowyskim powiecie.

Poczobod Poczobodowie na-
Kondzie żywają ten herb
Odlanieckj Zdarbożec, odmie-
niając pole, bo czer-
wonego żywają. Maią to na-
zwisko od mąietności Poczo-
body rzeczoney, w kraiu Gro-
dzińskim leżącey, przodkom
swym za wysługi od Zygmunta I
nadaney. Nazywają się też Kon-
dzicami y Odlanickimi.

Samuel Poczobod Odlanickj sędzia grodz. Grodzienskj.

Andrzej Poczobod Odlanickj pisarz ziem. Osmianskj.

Konstanty y Ian Poczobod.

Wawrzyniec Poczobod Odlanickj podsędek Wilkomirskj.

Potemkin Potemkinowie w Smoleńsk. wojew.
Ierzy Potemkin, syn iego Ian.

Płeszkowskj Płeszkowscy zaś
w polu czerwonym kładą rękę z szablą, a w hełmie puł męza z dobytą szablą.

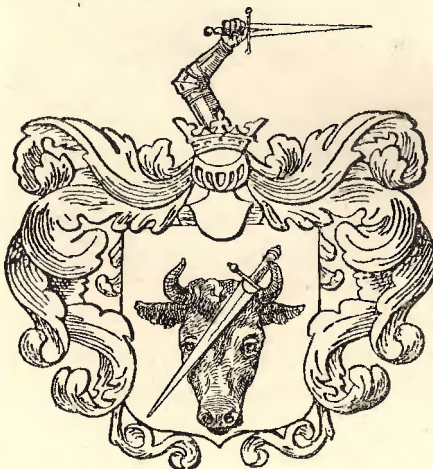
Krysztof Płeszkowskj por. pokoi. skarb. KIM. któremu 1581 y nazwisko to y herb taki nadano.

[272/296]

Pomian.

Ma być czarna głowa żubrza bez kolca w polu żółtym, miecz przez się. W hełmie ręka zbrojna z dobytym mieczem.

Saka Ten kleynot w Hrodlu na się y na dom swoy przy-
Sakowicz iął Saka.

Andrzej Sakowicz potomek iego 1440 namiesnik Smoleński, za Zygmunta Kieystutowicza w. x. L. a za Kazimierza Jagiełowicza był wojewodą Smoleńskim. Roku 1460 iuż był wojew. Trockim, kiedy poselstwo odprawował od stanów w. x. L. do krola Władysława Polskiego y Węgierskiego.

Od niego idą Białozorowie, ktorzi poznawszy Pomian Wieniawy zażywaią.

Pietkiewicz Od tegoż Saki idą Pietkiewiczowie Sakowie tego herbu.

Stanisław Michałowicz Pietkiewicz starosta a wprzod marszałek Brzeskj. Wspominaia go przywileie pisane 1499 y 1501.

Matfiej Pietkiewicz cześnik w. x. L. 1556 potym podczaszym iuż został był 1559.

Ierzy Pietkiewicz biskup Żmodzkj. On według rozkazania Tridents. synodu seminarium dioecesis. w biskupstwie swoim zaczął.

Iozeph Pietkiewicz Saka 1633.

Stanisław, Ierzy, Alexander Sakowie Pietkiewiczowie roku 1648.

Tegoż kleynotu używają w w. x. L. te domy:

Izdebskj Izdebscy z Łukowskiego powiatu.

Ian Izdebski po długiej służbie w Moskiewskich expediciach tamże zabity iest.

Stanisław Izdebskj na dworze xiążęcia Kleckiego.

Woyciech Izdebskj s. th. d. archidiak. Smoleńskj.

[273/298] **Kaczyńskj** Kaczyńscy w Wilkomirskim powiecie.

Andrzej Kaczyńskj pis. grodzkj Wilkomirskj.

Ian y Nikodem Kaczyńskj 1648.

Makowieckj Makowieccy w Nowogrodzkim. woiew.

Krysztof Makowieckj pis. gr. Nowogr.

Woyciech Makowieckj 1633.

Piotr Makowieckj mieczny Nowogr. starost. Dziewieńskj.

Hieronim Makowieckj podst. Słonimskj.

Wędziagolskj Wędziagolscy w x. Żmodzkim.

Zakrzewskj Zakrzewscy w woiew. Witepskim.

Mikołaj Zakrzewskj zostawił synow Iana, Salomona,

Iędrzeia.

Ian Zakrzewskj rodzony Mikołaja.

Ponczocha.

Ma być ¹⁾.

¹⁾ Na tych wyrazach urwano i pozostawiono dużą lukę, widocznie przeznaczoną na wyrysowanie herbu, co jednakże nie nastąpiło.

Kardynał Hozius bisk. Warmiński, vrodzony w Wilnie,
vżywał tego herbu.

Hoziusz Vlyrk Hoziusz brat tego kardynała osiadł w w. x. L.
Syn iego

Vlyrk Hoziusz dziedzic na Bezdanach w wojew. Wileńsk.
był skarbnym w. x. L.

Ieszcze zostaje potomstwo tego domu.

[274/298]

Poraie.

Ma być biała róża o pięciu listeczkach w polu czerwonym.
W hełmie także róża.

Bylim Ten klejnot przyjął na
się y na dom swoy
w Hrodlu Mikołay Bylim. Te-
raz go te domy w w. x. L.
vżywaią :

Dobroszowski Dobroszowski
w pow. Gro-
dzieńskim, dom Polskj.

Marcin Dobroszowski
1578 mając Chocim w swej
komendzie, potężnie go Tur-
kom bronił iako świadczy Pa-
prockj.

N. Dobroszowski rotm.
IKM. na różnych expediciach,

osiadł w Litwie. Synowie iego:

Gabriel Dobroszowski młodziuchno zabity w Wilnie.

Ian Dobroszowski dworz. IKM. podczas expedicyi Włady-
sława króla był owieźnym IKM.

Stanisław Dobroszowski długo służył w woysku kwar-
cianym.

Gazuba Gazubowie w Grodzieńskim powiecie y Kowieńskim,
idą z domu Rymgailów.

Mikołay Rymgailo Gazuba miał syna Andrzeia, który zro-
dził Tomasza.

Syn tego Tomasza Kazimierz Ian Rymgailo Gazuba, low-
czy dziedzic na Kotrze, człowiek zacny; z młodu rósł

przy zacnych dworach pańskich, potym był dworz. IKM. za króla Władysława IV, przy którym z pocztem dworzańskim na expediciach stawał był od niego do Porty *sub inter-regno* kiedy woyska na Żółtych wodach y pod Korzuniem¹⁾

[275/299] **Małdrzyk** Małdrzykowie.

Mikołaj Małdrzyk sekr. w. x. L. roku 1421.

Od Witolda poselstwo odprawował do króla Jagieła 1430.

Płaskowickj Płaskowiccy, dom Polskj. Ma osiadłości swe w powiecie Orszańskim.

Rymgailo Rymgailowie w x. Zmodzkim y powiecie Grodzieńskim.

Sebastian Rymgailo w popisie x. Zmodz. 1621. Adam

Rymgailo na elekcyi Iana Kazimierza 1648.

Swiżynskj Swiżyńscy w wojew. Brzeskim.

Marcin Swiżyńskj sekr. KIM. *viceinstig.* w. x. L. zostawił dwu synów, którzy się z młodu wojenną służbą bawili.

Wilkowskj Wilkowscy w Brzeskim wojew.

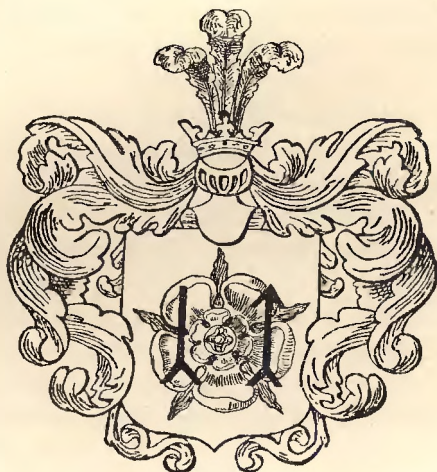
N. Wilkowskj żołnierz 1655, na Homlu od Moskwy wzięty, tamże zmarł.

Poraie odmienne.

Maia być w roży białe
na czerwonym polu dwie strzały
rozdarte: iedna cała, druga bez
żelazca. W hełmie 3 pióra
strusie.

Chomińskj Chomińscy w wojew. Wileńskjm y w powiecie Orszańskim tego herbu używają.

N. Chomińskj sędzia ziemski Orszańskj mego wieku.

¹⁾ Wiersz cały przy oprawie obcięty.

[276/300]

Powała vide **Ogończyk**. fol.**Prawdzie.**

Ma być lew w polu białym z czerwonego muru wypadający, a w łapach przednich trzyma koło żelazne abo prawdę. Także w hełmie.

Tego kleynotu w w. x. l. używają różne domy.

Biegański z **Bieganowski** ganowa, dom Polski w pow. Osmiańskim y w Połockim województwie.

Stanisław Biegański sekr. KIM. fundował Franciszkany w Postawach. Brat jego:

Wacław Biegański podś. Osmiański. Synowie jego z Rudominiank: Ian, Piotr, Stanisław, Ierzy, Wacław.

Ian Biegański ze szkół Wileńskich wyszedszy, w Węgrzech służył, potem w Inflanciech po husarsku w chorągwi Iana Rudominy wuia swego.

Piotr Biegański dworz. KIM. podkom. Połockj, roku 1654 będąc regimentarzem szlachty pod Głębokim, zostawiony od Krysztofa Rudominy kasztel. Połock. dostał się Moskwie y, w więzieniu zmarł. Zostawił syny.

Stanisław dworską a Ierzy żołnierską służąc, młodo bez potomstwa zeszedł.

Wacław Biegański młode lata swe przy hetmanie koronnym Koniecpolskim trawił.

[277/303] **Brzeskj** Brzescy dom Mazowieckj, w kraiu Pińskim.

Adam Brzeskj stolnik Pińskj, odprawiając poselstwo od powiatu swego do Zaporoskiego hetmana Chmielnickiego, zmarł.

Gotomskj Gotomscy, iako świadczy x. Okolski fol. 516.

Kobylnickj Kobylniccy dom Mazowiecki w x. Zmodzkim.
N. Kobylnickj kanon. Zmodzkj.

Młockich dom Polskj tegoż herbu; byli w x. Lit. ludzie zaeni.

[302] Andrzej Młockj sławny rycerz y pułkownik w Moskwie y w Inflanciech. Pod Kirchholmem roku 1605 regimentował prawym skrzydłem. Na instancję Karola Chodkiewicza hetmana roku 1607 na seymie dano mu summę ośmiu tysięcy w nagrodę zasług na dobrach Emet. Piasecki w roku 1608 liczy go między namężniejszemi pułkownikami pod regimentem Iędrzeja Sapielhy. Fundował Bernardinów w Orszy. Brata iego corka szła za podskarbiego w x. L. Hieronyma Kriszпина Kirszeysteyn. Potym synowcowie dway młodzi do Litwy się przenieśli: Ian, Karol y Andrzej. Ian na dworze x. Radziwiła kanclerza w. x. L. był starostą Pińskim, Andrzej podstoli Brzeski ożenił się z Brzezowską wojewodzianką Brzeską.

[277/303] **Pakosz** Pakoszowie dom Podgurski w różnych powiatach w. x. L.

Pakosz sędzia ziemski Połocki 1685, za nim Pacówna corka Hieronyma Paca skar. w. x.

Sebastian Pakosz do w. x. L. z Podgórza przeniósł się. Z Szemetowny kasztelanki Zmodzkiej miał syna Przecslawa.

Przecslaw Pakosz człowiek możny na Podlaszu y w Litwie.

Sebastian Pakosz porucznik Strusowy w Inflanciech, osiadł w x. Zmodzkim, ożeniwszy się z Czechowiczówną, marszałką x. Zmodzkiego córką.

Krysztof Pakosz porucznikował przeciw Kozakom. Miał za sobą Lisowską sędziankę grodzką Vpitską.

Wacław Pakosz wyniósł się do Holandiy.

Pakosz chorąży w. x. L. kawaler pod lewem z . . .
. . . czny.

Polickj Policcy tegoż herbu w w. x. L. według x. Okolskiego v. f. 518.

Sołohub Sołohubowie dom dawny w w. x. L.

Mikołaj Sołohub okólniczy Smoleńskj, 1500, 1502 y 1504 odważnie bronił Smoleńska Moskwie, zwłaszcza kiedy zostawiony na miejscu wojewody Kiskzj, wprzod Dimitra carewicza, potym cara samego Wasila Iwanowicza odbił od wałów.

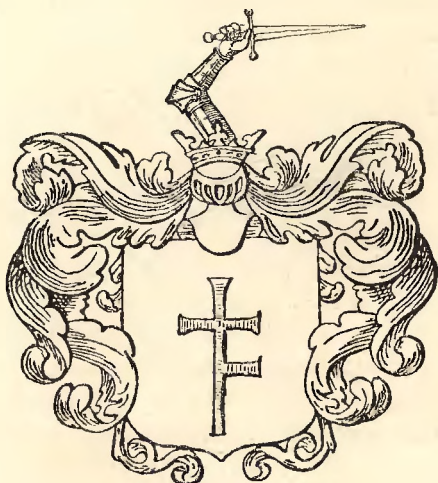
Mikołaj Sołohub rotm. IKM. odważny pod Włą, wplaw przez wodę posiłkował z swoją iazdą wpadających na blanki zamkowe.

Wołczek Wołczkowie w różnych powiatach.

Ian Wołczek marszał. KIM. 1567.

[278/306] Mikołaj Wołczek dworz. KIM. wspomina go Paprockj, miał za sobą wojewodziankę Witepską Nasielowską, z ktorey synowie byli: Hieronim, Ierzy, Mikołaj Wołczek.

Prvs.

Ma być pultora krzyża białego w polu czerwonym; w helmie ręka zbrojna z dobytym mieczem.

Tego kleynotu bez odmiany używają w w. x. L. te domy:

Hladowickj Hladowiccy w powiecie Grodzieńskim.

Ian Hladowickj skarbn. Grodzieńskj. Brat iego

Samuel Hladowickj podstoli Grodzieńskj ¹⁾.

Rożanka Rożankowie z Polskiej, województwa Krakowskiego, w województwie Połockiem osiedli.

[305] Stanisław Rożanka wziął Katarzynę Szantyrownę z domu, z nią ma potomstwo: syna Wincentego, córkę Maryanę y Iozafata syna. Drugi rodzony Stanisława jeszcze żyje w młodzińskim stanie. Oboje prawowierni katolicy y chrześcianie y dziatki teyże wiary.

[278/306] **Rudowski** Rudowsey w wojew. Nowogrodzkim, iako twierdzi x. Okolski l. 2 f. 259.

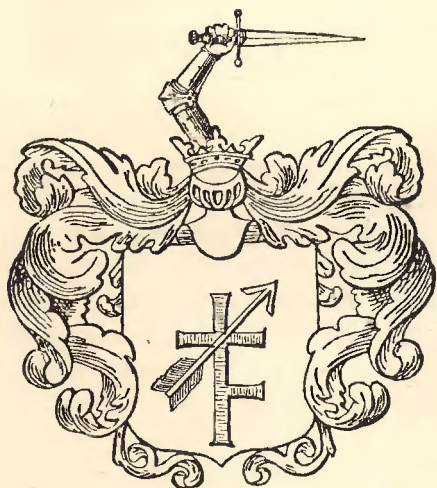
Slepczyc Slepczycowie w Osmiańskim.

¹⁾ Tu następują 4 wiersze przekreślone, dotyczące rodu Potockich.

[279/307]

Prus odmienny.

Insze domy używają tego kleynotu z różnemi odmianami w w. x. L.

Niektorzi kładą strzałę przez krzyż a hełmu nieodmieniają.

Andrzejewskj Taki mają herb w Słonimskim Andrzejewscy.

Hieronim Andrzejewskj podczaszy Słonimskj 1658.

Drudzy hełm tylko odmieniają, kładąc w nim skrzydło strzałą przeszyte.

Dołmat Tego kleynotu użył **Isaikowskj** wa dom Dołmatow Isaikowskich, których przodek z województwa Kiiowskiego wyszedł.

Dołmat Ieremieiewicz obywatel Owruckiego powiatu, pulk. IKM. sławny za hetmaństwa x. Ostroskiego Konstantego. Miedzy inszemi rycerskimi odwagami wpadłszy do Tatar miasteczko Tehym wy-
ciął. Roku 1522 wziął za swe

zasługi od Zygmunta I dobra Isaikj, a potym Czyhyry. Przywilej pisany 1540 namienia dwóch jego synów.

[280/308] **Dimitr Dołmat Isaikowskj** miał za sobą Bukoiemską herbu Nałęcz, zostawił synów Iana y innych.

Ian Dimitrowicz Isaykowski podkom. Osmianskj, pisarz skarb. w. x. L. zostawił z Telatyckiej synow: Iana, Marcina, Ierzego, Andrzeia, Franciszka, Piotra, Mikołaja, Samuela.

Ian II Ianowicz Dolmat Isaykowski dworz. pokoi. KIM. Syn iego z Horskiej vrodzony.

Ian III Dolmat Isaykowski podst. Zmodzki potym kasztelan Smolenskj, zostawił potomstwo z Naruszewiczowney, referendarzowney w. x. L.

Marcin Dolmat Isaykowski po powrocie swym ze Włoch, młodo iest zabity.

Ierzy Isaykowski z Chodkiewiczem hetm. służył w Moskwie, pod Twierdelicą postrzelony, z tego razu vmarł.

Franciszek Isaykowski biskup Smoleńskj, proboszcz Trockj, część dóbr nabytych w Swisloczy dał na fundacją *collegii soc. Iesu* w Grodnie. Był wprzod w rzeczyp. sekr. KIM. pisarz. skarb. referendarzem y pisarzem w. x. L. w kościele Bożym kustoszem y proboszczem w katedrze Wileńskiej. Był też proboszczem Gieranońskim, Trockim, Grodzieńskim, Trabskim. W Trabach kościół nowy zbudował 1649.

Andrzej Isaykowski woyski Osmianskj, długo służył w kwarcianym woysku y na expediciach Iflanskich y Moskwiejskich.

Piotr Karol Isaykowski łowczy w. x. L. woyski Osmianski, vmarł 1640, miał za sobą Pacownę wojewodziankę Trocką.

Mikołaj Isaykowski na Sileach y Dunilowiczach, łowczy w. x. L. kasztelanij Smoleńskiej nieprzyjął. Niemiał synow.

N. Dimitrowicz Dolmat Isaykowski zostawił syna Samuela. [281/309] Samuel Dolmat Isaykowski rotm. IKM. stolnik Wołyńskj.

Nakoniec drudzy y krzyż na doł obracaia y miasto pulkrzyża strzałe w poprzeg, y w helmie 3 pióra strusie.

Koryzna Tego kleynotu używa dom Koryznow.

Mikołaj Koryzna kanon. Wileńskj, refer. w. x. L. vmarł roku 1598.

Szczęsny Koryzna sędzia ziemskj Zmodzki.

Mikołaj Koryzna rotm. IKM.

Fabian Koryzna. Syn iego Ierzy Koryzna.

Prus z przydatkiem abo trzeci.

Ma być w polu błękitnym połowica podkowy a w czerwonym kosa. Na podkowie pułtora krzyża, w hełmie ręka zbrojna z mieczem.

Ktoby w w. x. L. tak właśnie tego kleynotu używał, niewiem; używają go iednak z temi odmianami:

Pierwsza, iż w heł-
Łosowskj mie kładą nogę
zbrojną, Łosowscy
dom Polski w woiew. Połockim.

[282/310] Krzysztof Ło-
sowskj podczaszy, wziół Pako-
szownę.

Krzysztof Łosowski pisarz
Grodzkiej Wileńskj.

Ian Łosowski w Połockim
1648.

Rywocki Rywockich dom z Prus, w woiew. Brzeskim. Stani-
sław Rywocki pierwszy tam osiadł, zostawił synów
trzech, z których Ian zostawił potomstwo. Mikołaj służywszy po
husarsku w chorągwi krol. w Koronie zmarł bezpotomnie. Trzeci
od Tatar zabity.

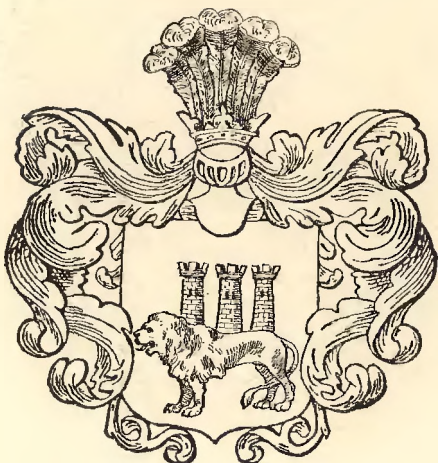
Niewiadomskj Niewiadomscy
zaś między ca-
łą podkową y połowicą kładą
Prus, a w hełmie trzy pióra
strusie.

Mikołaj Niewiadomskj
mego wieku tego herbu.

Przosna.

[311] Ma być na tarczy w polu błękitnym lew żółty z paszczką otwartą, z językiem wyciągnionym, z ogonem podsię między zadnie nogi spuszczo-
nym, na grzbiecie trzy wieże
trzymające. W helmie 5 piór
strusich.

[282/310] **Wylzynskj** Wylzyn-
scy dom
Polski tego herbu w Smolen-
szczyźnie.

Walerian Wylzynskj sę-
dzia ziemski Smolenski, poległ
pod Smol. 1633.

Przyiaciel.

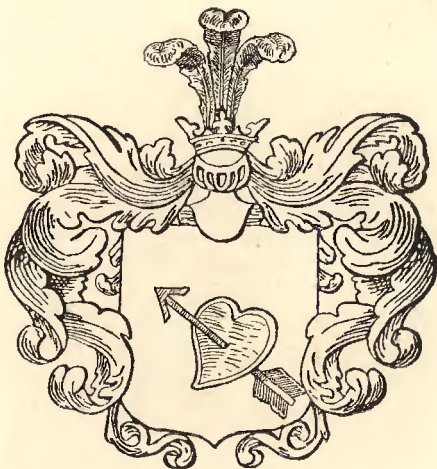
Ma być na misie serce strzałą z gury przeszyte, pole błę-
kitne, w helmie pięć piór strusich.

Iurowski Tego kleynotu tak
Pawłowicz używają w Gro-
dzieńskim kraiu
Iurowscy, tak rzeczeni od Iu-
rowicz, majątności swej tam
leżący; są iedneyże rodziny
z Pawłowiczami, którzy są na
Wołyniu.

Mikołaj Iurowskj stolnik
Wólkowskj, mowca znamie-
nity.

[283/313] Szembel Szembelowie zaś w kraiu Orszańskim kładą serce bez misy strzałą z dołu przeszyte, w hełmie trzy pióra.

Przyjaciel sowity.

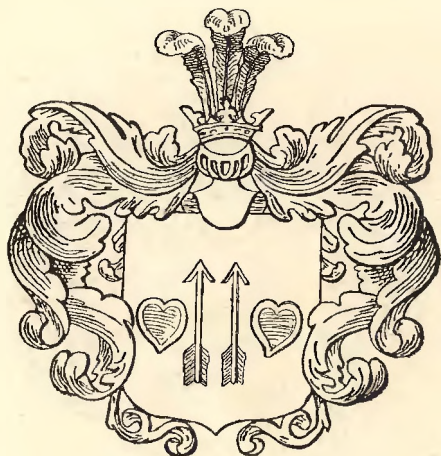
Przyjacielem sowitym nazywam dla tego, że dwie serca w nim są, w polu błękitnym. W hełmie trzy pióra strusie.

Tego kleynotu różnie domy w. x. L. używają.

Dabar Dawbarowie abo **Muśnickj** Dabarowie w wojew. Wileńskim, dziedzicy na Muśnikach, kładą dwie serca, iedną szrzałą przeszyte. Podanie iest w tym domu, że gdy za Witolda przodek tey familiey w bitwie z nieprzyjaciół, dwuch iedną strzałą postrzelił, a kompanij rycerskiej serca dodając, wołał „dabar, dabar“ po Litewsku, to iest: terazże, teraz, od towarzystwa rycerskiego wziął to nazwisko Dabar, a od w. x. L. Witolda herb tu opisany.

Ian Piotr Dabar Muśnickj ostatni dziedzic na Muśnikach, leży w Kiernowie. Żona iego fundowała dostatnią altarią przy tamtym kościele.

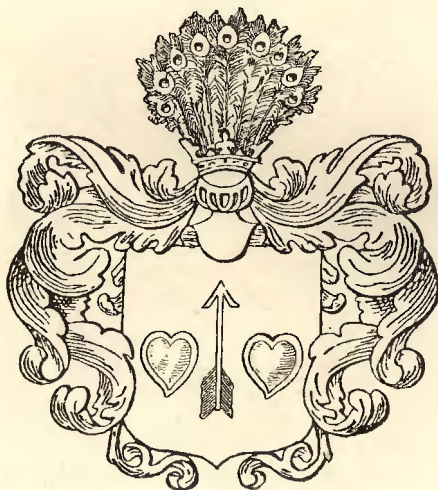
Bazyli Skirmunt w wojew. Brzeskim 1633.

Ioachim Skirmunt, syn iego.

X. Walenty Skirmunt kapłan vezony, kanonik Zmodzkj.

Ian Skirmunt brat Ioachima, deputat na trybunał wielki 1685, ma potomstwo.

Stephan Skirmunt, także brat Ioachima, towarzysz husarskiej rotę królewskiej, porucznikostwa Krzysztofa Białozora chorąż 1685.

[284/314] **Bogusław** Bogusławowie w powiecie Vpitskim kładą między dwiema sercami dwie strzały.

Daniel Bogusław podstoli Vpitskj, zostawił dwóch synów: młodszemu imię Onuphriusz.

Skirmunt Skirmuntowie też **Strawiński** goź herbu używają, zwłaszcza ktorzi od Strawnik majątności Strawińskimi się piszą.

Mikołaj Skirmunt stolnik Kowieński.

Hryniewicz Legieccy zaś w x. Legieckj Zmodzkim dziedzicy na Legieciach, Hryniewiczowie z domu, jedną tylko strzałę kładą między dwiema sercami a w hełmie ogon pawi.

Woyciech Hryniewicz Legieckj. Rodzeni iego Ierzy y Gabriel. Mają potomstwo.

[285/315]

Przyrowa abo Grot.

Ma być w polu czerwonym drzewce żółte z proporcem żółtym zupełnie, y w puł przełamane, w helmie trzy pióra strusie.

Grotowskj Tego kleynotu używa dom Grotowskich w Trockim wojewodztwie.

Ian Grotowskj sędzia ziemskij Trockj, człowiek zacny. Synowie iego: Samuel, Konstanty, Krysztof.

Samuel Grotowskj w wojsku służył 1648.

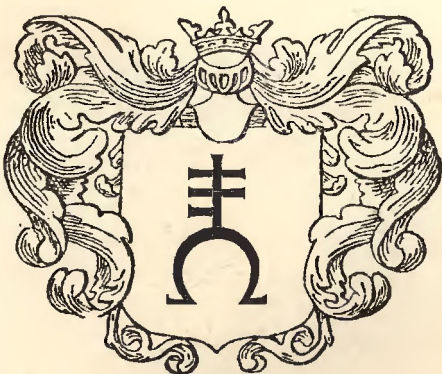
Pvchała.

Ma być w polu błękitnym na podkowie pułtrzećia krzyża, w helmie trzy pióra strusie.

Ciwinsey dom Polskj w w. x. L. tego herbu używa.

Daniel Ciwiński w Nowogr. wojew.

Ian Ciwiński w x. Zmódzkim 1621.

Swiniarskj Swiniarsey zaś na podkowie kładą pułtora krzyża, a w podkowie trzeci.

Mikołaj Swinarskj w Nowogr. wojew. 1648.

[286/316]

Pułkowiec.

Ma być ośła głowa szara w czerwonym polu, w helmie pułkoźła rogatego.

Wołczek Ten kleynot przyjął
Kukwa na się w Hrodlu
 Wołczek Kukwa.
 Teraz go w w. x. L. używają
 te domy:

Gradowskj Gradowscy w x.
 Zmodzkim y w po-
 wiecie Kowieńskim, o których
 x. Okolskj l. 2 f. 489.

Piotr Gradowskj starosta
 Dynamundskj 1569, odprawo-
 wał od Stanow Litewskich po-
 selstwo do Koronnych na za-
 warcie Vniy w. x. L. z Koroną.

Franciszek Gradowskj
 sekr. IKM. 1588 między posła-

mi od Stanów Litewskich do Zygmunta III.

Ian Gradowski 1621 w x. Zmodzkim.

Augustyn Hieronim Gradowskj 1652 deputat na Trybunał
 Wileńskj.

Leśniewicz Leśniewiczowie.
 Bogdan Leśniewicz.

Nasielowski Nasielowscy.

Ierzy Nasielowskj 1547, wojew. Witepski.

Córka iego zrodziła x. Piotra Zbaraskiego wojew. Trockiego.

Niewiarowski Niewiarowscy tego herbu z Korony do w. x. L.
 przyszedli.

Felix Niewiarowski pułk. IKM. sławny. Pod Derptem, Bia-
 łym kamieniem, [277/317] Kirchołmem y indziej odważnie stawał.
 Roku 1612 do stolice od woysk Moskiewskich obleżony, szczęśli-
 wie pięćset piechoty wprowadził. Synowie iego z Iezierskiej ci są:

Paweł Niewiarowski rotm. y pułk. KIM. leśniczy Mereckj,
 1638 był posłem do Francji w sprawie wvólnienia Kazimierza
 krolewica. Pod Łoiowem 1650 odważnie barzo stanął z chorągwią

husarską. Miał za sobą Krasieńską wojewodziankę Podlaską. Syn jego Krysztof.

Stefan Niewiarowski pułkow. IKM. w bitwie pod Werkami 1658 z hetmanem od Moskwy wzięty. Wyszedł z więzienia 1662.

Ierzy Niewiarowski opat trzemeszyński, referendarz w. x. L.

Ian Niewiarowski kapłan *ord. Praedic.*

(Tegoż herbu używają Przeradowscy w xięstwie Mazowieckim, w ziemi Rożańskiej, znaczni wysokiemi tytułami y dygnitarstwami, osobiście w swej ziemi, gdyż temu domowi pierwsze ziemi Rożańskiej dała dostojność, a tak starostwo Rożańskie, póki tej stany rodziny, z domu tego niewynidzie. Niektórzy Przeradowscy za jakąś fortuną alternatą przenieśli się do Litwy y osiedli w województwie Nowogrodzkim y Pińskim).

Radoszyn.

Ma być w polu czerwonym taka, iako tu widzisz, figura, a w hełmie trzy pióra strusie.

Radoszyński Ten kleynot jest przyniesiony z Wołynia od Radoszyńskich w powiecie Lidzkim y Kowieńskim.

Ierzy Radoszyński sędzia ziemski, podkom. Kowieński. Syn jego

Ierzy Radoszyński podst. Lidzk. Synowie tego Ierzego Mikołaj y Jakub.

Mikołaj Radoszyński podst. Lidzki.

Jakub Radoszyński pod chorąg. hus. w. hetm. w. x. L. poległ 1655 pod Wierchowiczami.

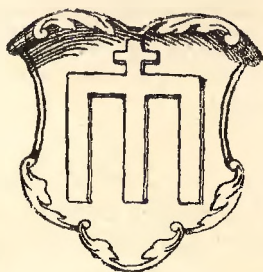

[288/318]

Radwan abo Wierzbowa.

Ma być chorągiew żółta kościelna w polu czerwonym, w hełmie trzy pióra strusie.

Tego kleynotu w w. x. L. różne domy używają.

Chlewińscy w wojew. Witepskim y Mińskim.

Iakub Chlewińskj. Synowie iego Ian, Marcin, Mikołaj, Krysztof.

Krysztof Chlewinskj *in soc. Iesu* zacny kapłan, zmarł professorem philozophiey będąc w akadem. Wilenskiej.

Piotr i Łukasz Chlewiński bracia Iakubowi.

N. Chlewińskj 1663 pis. ziemski Rzeczyckj.

Czapla Czaplowie.

Maxymilian Czapla żołnierz, w zasługach wziął daninę pod Kamieńcem Litewskim, którą daninę ztwierdzono konstitucją roku 1581.

Gorskj Gorsey dom Polskj.

Andrzej Gorskj 1655 wzięty na Homlu od Moskwy.

Marcian Gorskj chorąży Wileńskj 1612.

Wacław Gorskj w Mińskim 1632.

Stanisław Gorskj sekr. IKM. 1648.

Kazimierz Gorskj żołnierz mężny, pierwszy towarzysz husarskiej hetmańskiej chorągwi marszał. Brastaw

Hłuszcz Hłuszczowie, iako napisał x. Okolskj.

Karskj Karskich dom Polskj.

Potr Karskjrotn. IKM. po Inflanstkich expediciach osiadł w w. x. L. miał za sobą Korsakownę. Syn iego

[289/319] Hieronim Karskj zostawił z Dolgierdowny synow: Stanisława, Iana, Wacława, Stefana.

Stanisław Karskjrotn. IKM. Zabity pod Pereasławiem od Kozakow Zaporoskich.

Komar Komarowie niektorzy w Pińskim kraiu.

Krotkj Krotcy w x. Zmodzkim y w powiecie Osmiańskim.

Ian Krotki, ktorego wspomina Gniazdo enoty.

Nabut Nabutowie dom dawny.

Okuszek Okuszkowie w woiew. Wileńskim.
Philon y Paweł Okuszek 1632.

Osiński Osińskich dom z Korony.

Iakub Osiński z Korony osiadłszy w w. x. L. zostawił synów Pawła y Sewerina.

Paweł Osinskiy sekr. y dworz. KIM. miał syna Samuela.

Samuel Osiński pokoi. dworz. KIM. pułkownik gwardiy krolewskiej za Władysława IV, oboźny w. x. L.

Sewerin Osinskiy miał z Łukomskiej synów Kazimierza, Mikołaja, Konstantego, Alexandra, Iana y Sebastiana.

Kazimierz Osiński służąc z podkanc. w. x. L. Sapięgą Kazimierzem, zabity od Tatar pod Zborowem.

Konstanty Osiński in *soc. Iesv* młodo zmarł.

Oziębłowski Oziębłowskich dom z Korony. Szczęsny Oziębłowski kasztelan Sochaczewski, *vide in magno libro Polon.* ¹⁾.

Przygodzki Przygodzkich dom Podlaski.

Ierzy Przygodzki w woiew. Wileńskim 1648.

[290/320] **Rybiński** N. Rybiński pis. ziem. Trockij.

Rypiński Rypińscy abo Rpińscy w Połockim woiew.

Rpiński Bogdan Rypiński archim. Połocki. Syn Gabriel.

Simon Iwanowicz Rypiński rycerz odważny w woysku x. Sanguszkij Romana, hetmana w. x. L.

Stefan Rypiński horodniczy Połocki 1644.

Szczyt Szczytowie Zabielscy w Połockim woiew. tego herbu.

Zabielski Daniel Szczyt podsęd. Połocki.

Iozeph Szczyt kanonik Wileński.

Wierzbicki Wierzbiccy dom Koronny.

Wacław Wierzbicki w Litwie się vrodził. Był wprzod Zmodzkim, potym Luckim biskupem.

¹⁾ Tu następuje 7 wierszy wykreślonych, odnoszących się do rodziny Owsianych.

Wołotkiewiczowie w Nowogr. y Minskim woiew.
 Marcin Wołotkiewicz pis. ziemskj Mińskj za Awgusta.
 Krysztof Wołotkiewicz pis. z. Minskj, potym woiewoda Nowogrodzkj, (miał za sobą Iudykę z domu Komajewską).
 Fiedor Wołotkiewicz woyskj Minskj 1648.

Wołkonowskj Wołkonowscy w Nowogrodzkim woiew. tegoż herbu, iako ma Gniazdo cnoty 1194.

Załamay Załamaiowie Proniewiczowie w wojewodztwach Nowogrodzkim y Mińskim y Wilenskim.

Proniewicz Piotr Załamay fundował w Wilnie na Zarzeczcu zakonników s. Augustyna, *can. regul. de poenit. bb. MM.*

Paweł Załamay w Mińskim 1648.

Iakub Załamay cześnik Wilenskj. Synowie iego:

Łukasz Załamay,

Paweł Załamay, rotm. IKM.

Krysztof Załamay, pisarz Nowogrodzkj.

[291/321]

Radwan odmienny.

Są tego kleynotu rozmaite odmiany y przydatki, z ktoremi domy zacne w w. x. L. zwykły go używać.

Dostoiewskj Dostoiewscy z Dostoiewa w powiecie Pińskim leżącego, miasto krzyża nad chorągwią kładą pierścień, a w hełmie rękę zbroyną z mieczem.

Piotr Dostoiewskj marszałek Pińskj 1598.

Piotra Dostoiewskiego mianują dzieie 1632.

Andrzej, Stanisław, Bogumil Dostoiewskj, Ian, Alexander, Mikołaj. Wspomina ich elekcja Iana Kazimierza w woiew. Brzeskim.

Hłuszanin Hłuszaninowie na tarczy nie nie odmieniałą ale w helmie kładą pięć piór strusich, a przez nie kopiia, mająca na sobie pierścień.

Ewstachi Hłuszanin dwanaście lat był w Tatarskim więzieniu.

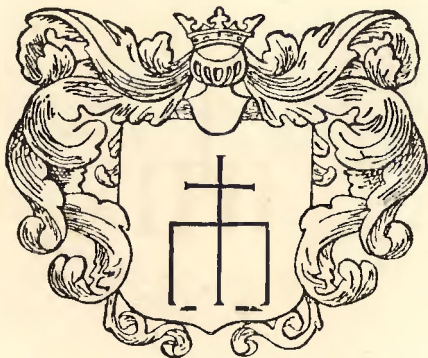
N. Hłuszanina starostę Mściławskiego niektóre Dzieie wspominają.

Siemion Hłuszanin za Stefana sławny żołnierz, był posłem do Moskwy; z Haraburdzianki kasztelanki Smoleńskiej zostawił syna Hrehorego.

[292/324] Hrehory Hłuszanin żołnierz, służył z Siemionem x. Śluckim na różnych expediciach.

N. Hłuszanin syn Hrehorego, rotm. IKM. do Wołoch y Inflant, zostawił synów Iana y Iozepha.

N. Hłuszanin kapłan wielce zacny w zakonie kaznodź.

Iudyckj Iudyckich dom kładzie miasto średniej poly y krzyża, strzałę rozdartą, żelazcem do gury. W helmie na koronie strzałę a na strzale ślepowrona z pierścieniem w nosku. X. Okolskj twierdzi, iż z Korony wyszedł y iednego oddziału iest z Korwinami, a za odważne dzieła rycerskie wziął od krolow tę herbu odmianę.

W monumentach domu tego nayduie się, [323] że wyszli z kraiu Trewirskiego, gdzie dziedzicami byli na zamku Waldorff, pod którym imieniem wyrażali herb na tarczy miedzy czarnym polem trzy pola białe a w srzednim polu strzałę takim kształtem:

Wasil Indyckj za wielkie odwagi przeciw Tatarom, wziął w Rzeczyckim krainu od krola Augusta Swierzno, Zurowicze, Bolotną. Miał za sobą Brudawską. Syn iego

Alexander Indyckj pod-sęd. Rzeczyckj, żołnierz sławny. Miał z Kaczyckiey synow 13: Hieronima, Bogdana, Lwa, Mikołaiia, Konstantego, Philona, Iana, Hrehorego, Wasila, Rafała, Gabriela, Krysztofa, Ada-

ma, ktorych krolowi Stefanowi na vsługę rzecyp. stawiwszy, wziął od niego szeroką daninę, w ktorey zalozył wsi Iudycze y Krzywską.

[293/325] Hieronim Alexandra syn Iudyckj podkom. Brzeskj, miał synow Alexandra, Samuela i Hieronima.

Bogdan abo Dadzibog Alex. syn. pis. ziemski Rzeczyckj, żołnierz odważny. Miał za sobą Rahożankę. Synowie iego:

Walerian Iudyckj archidiak. Wileń. proboszcz Trockj, pi-sarz y referendarz w. x. L. suffragan Wileński.

Andrzej Iudyckj pod Zwańcem od Tatar zabity, w woysku Kazimierza Sapiehy podkancel. w. x. L.

Lew Iudyckj, bliźniak Bogdana, podstar. Ryski, zabity w potrzebie z nieprzyjacielem.

Mikołay Iudyckj Alex. syn, chorąży Rzeczyckj. Synowie iego: Władysław, Adam, Ian.

Adam Iudyckj służył długo w woysku.

Ian Iudyckj podczaszy Smoleński, służył z Pawłem Sapiehą w. hetm. w. x. L.

Konstanty Iudyckj, syn Alexandra stolnik Rzeczyckj. Syn iego:

Alexander Iudyckj, dworz. IKM. woyski Rzec. starosta Iaswoński, rotm. y pulk. IKM. potym kasztelan W ski. Siła pomógł 1655 do zlycia Szwedow z x. Zmudzkiego. Żona Rutska herbu Wężyk. Synowie młodzi: Ierzy, Mikołay, Ian.

Philon Iudyckj, syn Alexandra, sędzia ziemskj Rzeczyckj. Synowie iego Walerian y Andrzej.

Walerian Iudyckj stolnik Rzeczyckj.

Ian Iudyckj syn Alexandra, podczaszy, potym pisarz ziemski Rzeczyckj. Vmieraiąc bezpotonnie dobra swe kościołowi Streszyńskiemu zapisał.

Hrehory Iudyckj syn Alexandra, marszałek Rzeczyckj, miał synów 6: Mikolaia, Philona, Piotra, Tomasza, Alexandra, Ierzego.

Mikołaj Iudyckj kawaler Malten. commend. Stwołowicki, generał armaty w. x. L. pułkownik IKM. kasztelan Nowogrodzki. Regiméntował na mieyscu hetmańskim 1659 pod Miedziałą y 1661 pod Dżisną. Odzyskał Dżisnę y Siebież. Fundował kollegium soc. Iesw w Myszy. Vmarł (8).

[294/326] Philon Iudyckj woyski Brast. potym marsz. Rzeczyckj.

Piotr Iudyckj marszał. Riecz.

Tomasz Iudyckj kawaler Maltenskj.

Alexander Iudyckj zabity od Tatar.

Ierzy Iudyckj przez 12 lat pokoi. dworz. IKM. potym rotmistrz IKM. y marsz. Rzeczyckj, zabity w potrzebie z Szwedami pod Pułtowskiem 1656.

Wasył Iudyckj kawaler Malteńskj commend. Poznańskj, syn pierwszego Alexandra dziewiąty.

Rafał Iudyckj syn Alexandra, ord. min. de observ.

Gabriel Iudyckj syn Alexandra, młodo vmarł.

Krysztof Iudyckj, syn Alexandra podsędek Rzeczyckj. Syn Krysztofa Ierzy Iudyckj.

Adam Iudyckj, syn Alexandra, był w Moskwie kapitanem Lwa Sapiehy, miał syna Stanisława.

Stanisław Iudyckj, woyski Rzeczycki, mąż odważny, będąc komendantem na Lachowiczach, mocno y długo Moskwę odpięrał. W dobywaniu zamku Wileńskiego w twarz z łuku postrzelony, 1661.

(Michał Iudycki, pułkownik IKM. pod Kamieńcem mając akcyą z Turkami poległ w aproszach.

(Jan Iudyckj, chorąży Rzeczycki, rodzony brat IWłmc marszałka, 1740.

(Michał Iudyckj marszałek Rzeczycki oraz marszałek Trybunału w. x. L. 1740).

Kohałowski Kohałowscy w wojew. Wileńskim, miasto krzyża kładą grot z proporcem.

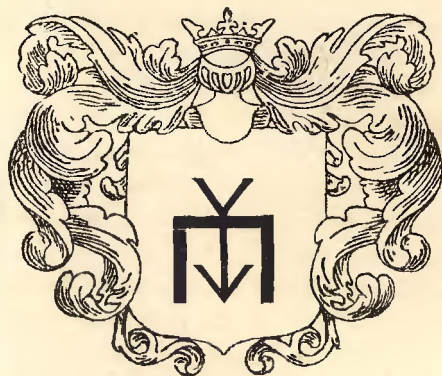
Ierzy Kohałowski tego herbu mego wieku.

Krukowskj Krukowscy w woiew. Mscisławskim przydają ślepowrona z pierścieniem w nosku, na krzyżu stojącego.

[295327] Zacharias Krukowskj pisarz-grodzkiej Orszańskiej.

Krzyczewskij Krzyczewskich dom w woiew. Brzeskim miasto średniej poly kładzie rozdartą strzałę, żełżcem na dół obróconą.

Kierdey Krzyczewskij sędzia ziem. Brzeskiej 1569.

Władysław Krzyczewskij pułkownik IKM. Zygm. III pod Smoleń. strażnik woysk. pod Kokonhawzem, zmarł 1622.

Jakub Krzyczewskij deputat na poprawę statutu 1648.

Paszkiewicz Paszkiewiczowie w Osmiańskim y w x. Zmodzkiem, kładą miasto krzyża puł strzały.

N. Paszkiewicz podstarości Kowieńskij.

Jakub y Stanisław Paszkiewicz w x. Zmodzkiem 1621.

Adam Paszkiewicz na Łyntupach.

[296/328] **Sołokay** Sołokaiewie tegoż, co y Paszkiewiczowie herbu używają.

Izaak Sołokay, który 1596 w kościele Trockim ołtarz Witołdowy restawrował, tego był herbu.

Siemionowicz Siemionowiczowie w Osmianskim, miasto średniej polę kładą gwiazdę.

Paweł Siemionowicz tego herbu v Paprockiego w Gniazdzie enoty fl. 1193.

(Hordyna w Mińskim przedtym, teraz w Nowogrodzkiem województwie osiadłość y dobra ziemskie mają).

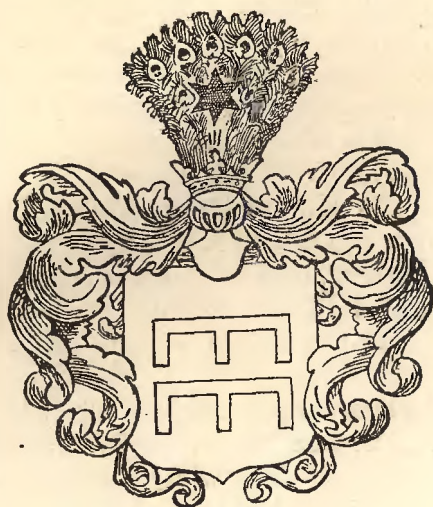
Radwan sowity.

Mają być dwie chorągwie kościelne żółte bez krzyżów, jedna nad drugą w polu czerwonym. W hełmie ma być pawi ogon, a w nim gwiazda, iakom widział na trumach y w liniach tej rodziny. Gniazdo enoty fol. 1187 świadczy, iż ten kleynot nadany jest temu, który odważnie chorągwie nieprzyjacielskich wbiegając, chorągwie im szczęśliwie odbierał.

[297/329] **Woronowicz** Tego kleynotu zdawna zażywał dom Woronowiczów na Woronowiczach.

Hrehory Woronowicz, którego wspomina Gniazdo enoty. Syn tego Hrehorego:

Alexander Woronowickj, starosta Winnickj, hetman Swidrigela, zbudował Winnicę. Miał synów siedm: znaczniejszy z nich Matfiej y Ierzy.

Kmita Matfiej Kmitą, przezwany, star. Winnickj, mianowany woiew. Kiiowski, ktorego vrzędu nie osiadł za śmiercią króla Kazimierza. Za Alexandra wczyniony iest woiew. Czernichowskim za obronienie odważne zamku Czyrkasy od Tatar. Gdy Moskiewski złamawszy przymierze wpadł w Siewierz, broniąc Lubecza iako starosta, raniony y z zamkiem wzięty, w więzieniu zmarł. Synowie iego ludzie zacni.

Krysztof Kmita, starosta Owruckj.

Siemion Kmita regimentuiąc woyskiem Kiiowskim y Czyrkaskim, często Tatory szczęśliwie gromił. Syn iego

Filon Kmita na Czarnobyłu, starosta Orszański y Wielikoluckj, wojewoda Smoleński, mąż waleczny. Za dobra przez Moskwę na Siewierzu zabrane, wziął wiecznością Czarnobył. Pod Ostrzem roku 1582 we trzechset tylko koni dwa tysiące Moskwy zniósł y wkrótce pod Kiiowem Miecieskiego regimentarza Moskiewskiego zbił y poimał, niemaiąc swoich nic więcej nad sześćset. 1564 Serebrnego we 40 tysiącach pod Kropiwną leżącego stucznie przestraszywszy, we dwóch tylko tysiącach wchodzącego gromił, 25 tysięcy wozów zabrał y armaty wszelkiej na wzbrowienie sześciu tysięcy ludzi. 1565 maiąc pod kommendą swoją ludzie własne y x. Ostroskiego y kilka chorągwi Polskich, woysko Moskiewskie pod Poczapowem zniósł, hetmana iednego poimał Ciemkina a drugiego Wolka na placu położył, Poczapow spalił, karawan kupców Tureckich zabrał. 1568 we czterech tysięcy Smoleńszczyznę pod Moskwą splundrował, y woysko, ktore było z zamku Smolenska przeciw niemu wyszło, zniósł. [298/330] Roku 1579 gdy Stefan Połocka dobywał, w małej barzo lidzbie w Moskiewskie około Smolenska włości wpadłszy, dwa tysiące wsi spalił. Żona była córka kniazia Andrzeja Kapusty, syn Łazarz, ktory wcząc się w Wileńskiej akademij zmarł 1594.

Ian Kmita marszałek w. x. L. iako go wspominaią poselstw Moskiewskich dzieie w r. 1558.

N. Kmitę starostę Wilkomirskiego y Onikszteńskiego wspomina x. Okolskj l. 2 f. 370.

Kmitowie w x. Zmodzkim y w Nowogr. wojewodztwie niewiem, ieśli tego herbu.

Simon Kmita w popisie Zmodzkim 1621.

Woronowickj Ierzy Woronowickj drugi syn Alexandra brat Matfieia Kmity młodszy, wzięwszy w podziale Woronowicze, przezwisko Woronowiczow w swym potomstwie zachował na Ukrainie.

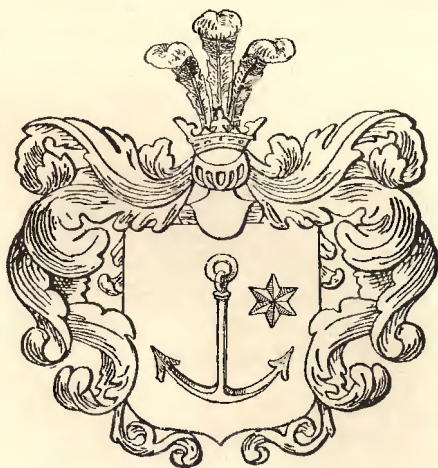
Radzie.

Ma być w polu czerwonym kotwica ze dwiema gwiazdami, w helmie trzy pióra strusie. W w. x. L. tego kleynotu używa dom Kmiciców w Orszańskim powiecie, ale z iedną tylko gwiazdą.

Kmicie Mikolay Kmicie kaplan *societutis Iesv* po-eta Łacińskj, barzo gładkj, iako świadczą niektóre prace iego drukiem ogłoszone. Vmarł tylko co kaplanem zostawszy w Wilnie. Synowcowie iego rodzeni

[299/333] Samuel Kmicie chorąży Orszańskj, starosta Starosielskj, pułkown. IKM. odważny przeciw Moskwie, Kozakom, Szwedom, Węgrom.

Ian Kmicie, brat Samuela, mąż rycerskj. [331]

Ramułt.

Ma być pięć róż białych w polu czerwonym, a w helmie pawi ogon.

Łosmińskj Tego kleynotu używają w Połockim wojewodztwie Łosmińscy.

Stefan Łosmińskj, którego córka była za Ierzym Mszczerynem.

(Ramułtowie w powiecie Pińskim znaczni a dawni.

(Bohdan Ramułt kaplan *soc. Iesv* vmarł rektorem w Mińsku 1737, 22 Aprilis).

Rawa albo Rawicz.

Ma być panna siedząca na niedźwiedziu, z włosami rozczochranymi, rękoma wyciągnionymi, z koroną na głowie, w polu czerwonym. W hełmie między dwiema ieleniami rogami niedźwiedź w obroży, w prawey łapie trzymający różę.

Minigayło Ten kleynot przyięli na domy swe w Hrodlu dway bracia Minigayło y Giedygołg.

Minigayło kasztelan Wileńskj iako masz v Paprockiego, dla niektorych roztyrkow między Koroną y w. x. L. odeśłał ten kleynot y wrocil się do starego swego herbu Łabędzia, dlaczego potomkowie tego Minigayła Talwoszowie niewzywaią więcey herbu Rawy lecz Łabędzia.

Giedygołd Giedygołd też brat iego, ktorego wspomina przywilej Vniy 1401, przestał używać.

Są iednak różne domy, ktore w w. x. L. tego kleynotużywaią.

[300/334] **Biedrzyckj** Biedrzyccy dom Podlaskj w woiew. Smoleńskim.

Stanisław Biedrzyckj.

Dąbrowskj Dąbrowscy w różnych woiewództwach.

Mikołaj Dąbrowskj stolnik Minskj y pos. grodzkj.

Syn iego.

Ian Dąbrowskj.

Andrzej Dąbrowskj brat Mikołaja.

Michał Dąbrowskj w Wileńsk. woiew.

Ian Dąbrowskj w Slonimskim powiecie.

Galimskj Galimscy w Orszańskim kraiu, dom Polskj.

Piotr Galimskj stoln. y podstar. Orszańskj.

Stefan Galimskj woyskj Orszańskj.

Wasil Galimskj mieczny Orszańskj.

Samuel Galimskj marszał. Orszańskj, potym starosta, 1655 ieżdżił od krola IM. w poselstwie do Moskiewskiego szczęśliwie.

Synowie iego:

Stanisław Galimskj dworz. pokoi. IKM. vmarł młodo 1656.

Alexander Galimskj *canon. regul.* proboszcz Słonimskj.

Grądzkj Grądzkich dom Polskj w powiecie Vpitskim. Krysztof Grądzkj; synowie iego z Miczkiewiczowney: Stanisław, Kazimierz, Dadzibog.

Niemcewicz Niemcewiczowie w woiew. Wileńskim.

Ian Iuriewicz Niemcewicz. Syn iego

Samuel Kazimierz Niemcewicz, stolnik Wilkomirskj. Syn iego z Zdzitowieckiey Andrzey.

Olenskj Oleńscy w powiecie Wołkowyskim.

Stanisław Olenskj 1529 we Mścibowie fundował altaryą.

Krysztof Olenskj wprzod sędzia ziemski Wołkowyskj, potym podkomorzy.

Piotr Olenskj był wprzod pisarzem grodzkim, potym sędzią ziemskim Wołkowyskim.

[301/335] **Owsiany** Owsiani, ktorzy są w Lidzkim powiecie.

Marcin Owsiany stolnik Lidzkj. Brat iego:

Adam Owsiany sędzia ziem. Lidzkj, żona Wilczkowna; synowie: Ierzy y Stanisław.

Skinder Skinderowie w x. Zmodzkim.

Stefan Skinder tego herbu mego czasu.

Sołomereckj Kniaziowie Sołomereccy tegoż są herbu.

Iwan k. Sołomereckj, starosta Mścislawskj 1501, od Moskiewskiego obronił Mścislawia y woysko iego odpędził.

Piedor k. Sołomereckj dworz. IKM. wspominaią go Dzieie poselstw Moskiewskich 1536.

Iwan Sołomereckj kasztel. Mścislawskj, około roku 1569.

Bogdan k. Sołomereckj star. Rohaczewskj, wspominaią go Paprockj y x. Okolskj.

N. Sołomereckj podsęd. Pińskj 1613.

Ian Sołomereckj marszałek Pińskj.

Sum Sumowie w Pińskim powiecie tegoż herbu.

Szczerba Szczerba w powiecie Osmiańskim.

Wołmińskj Wołmińscy, o których Strykowski l. 19 c. 1 y l. 25
Nassuta c. 1 wspomina, iż są z domu Nassuta.

Ian Wołmińskj starosta Kowieńskj. Syn iego

Ian II Wołmińskj, wojewoda Smoleńskj.

Ian III Wołmińskj, kasztellan Połockj, starosta Krewskj, rotm. y pułk. IKM. sławny. Gdy dobywano Tawry, z swoją husarią pierwszy zamek opanował, niemniej odważnie poczynił w polach Iwańskich. Roku 1579 idąc w przedniej straży przed woyskiem ku Sokolowi, Szeremeta z pola wyparował y do wału zapędził. [302/336] Tymże szczęściem 1581 pod Wielki-Lukami we dwunastu set sobie komenderowanych nieprzyjaciela wsparł. Syn iego

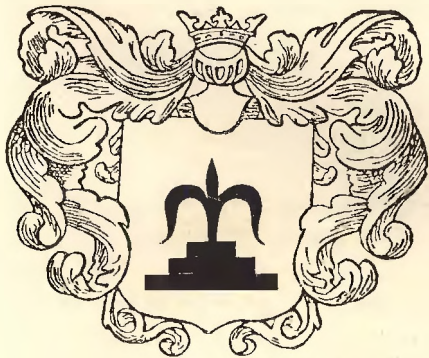
Ierzy Wołmińskj podkom. Vpitskj towarzysz wierny oycowskich expedicyj.

Michał Wołmińskj de Giersee, woyskj Vpitskj.

Mikołaj Kazimierz Wołmińskj skarbnik y podst. Vpitskj.

Roch.

Ma być w czerwonym polu lilia na trzech stopniach abo wrębach; w hełmie pióra strusie.

Kościuszko Tego kleynotu używają te domy w w. x. L. Kościuszkowie w woiew. Brzeskim.

N. Kościuszko, któremu król Kazimierz Jagielowicz dał wiecznością dobra Siechnowicze, o czym masz v x. Okolskiego l. 2. f. 610.

N. Kościuszko pisarz Ziemskej Brzeskiej mego czasu.

Alexandra, Pawła, Fiedora, Wasila, Krysztofa mianują między rycerstwem woiew. Brzeskiego, którzy byli na elekcij Iana Kazimierza w roku 1648.

Oborskj Oborscy dom Polskj.

Woyciech Oborskj ciwun Wileńskj, służąc z Rokoszany, w bitwie pod Guzowem kopią nad oczyma przebity, strzymał ten raz y żył potym długo. Synowie iego

Krysztof Oborskj dziedzic na Iwiencu.

Woyciech Oborskj pleban Iwienskj, kapłan zacny.

[303/337] **Vmiastowskj** Vmiastowscy w x. Zmodzkim y w Brzeskim wojewodztwie.

Ian Kazimierz Vmiastowskj sekr. IKM. pisarz ziem. Brzeskj, był regentem mnieyszey kancell. w. x. L.

Franciszek Vmiastowskj cześn. Połockj.

Ierzy Vmiastowskj pis. grodzkj Brzeskj.

Ewstachi Michał Vmiastowskj w Trockim wojew. 1648.

Michał Vmiastowskj w x. Zmodzkim 1621.

Ian Vmiastowskj kapłan *in soc. Iesu* godny w prowincyi Polskiej. Syn iego

Ian Vmiastowski także *soc. Iesu* kapłan w prowincyi Litewskiej.

Roch odmienny.

Ma być w czerwonym polu na trzech stopniach lilia, a między iey liściem krzyż; w hełmie trzy piora strusie.

Przy Pogoni Litewskiej (bo idą z siostry w. x. L. Iagieła) ten kleynot z dawna kładzie potomstwo xiażąt na Lukomlu.

Łukomskj Kniaziowie Łukomscy, których niewiem czemu v x. Okolskiego położono pod Iastrzębcem.

Andrzej k. Łukomskj 1563 chorąży Połockj, potym wojewoda Nowogrodzkj.

Konstanty k. Łukomskj pułkow. IKM. sławny, mężnie stał pod Włą 1568. Potym 1579 swym kozackim pułkiem Turówki dobył.

Borys k. Łukomskj sędzia ziemski Orszańskj. Synowie iego

[304/338] Ian Borysowicz k. Łukomskj fundował w Lubomlu klasztor Franciszkańskj.

Roman Ianowicz k. Łukomskj na Szydaciach 1609.

Wasył Borysowicz k. Łukomskj wykonał fundacją bratnią.

Fiedor k. Łukomskj podkomorzy Orszańskj.

Samuel k. Łukomskj rycerz wielce odważny, rotm. y pulk. IKM. przeciw Kozakom, Szwedom, Moskwie. Syn iego młody, odwag żołnierskich pomagał.

Rogala.

Ma być róg ieleni w pierwszym pola boku białym y róg zubrzy w polu czyrwonym po lewey ręce; w hełmie w prawym boku róg zubrzy, a w lewym ieleni.

Tego kleynotu te domy w w. x. L. używają.

Eytmin Eytminowie w woiew. (s) dom dawny.

Bartłomiej y Kazimierz Eytmin, bracia rodzeni. Bartłomieya syn.

Hieronim Eytmin *soc. Iesu*.

Chrzanowskj Chrzanowscy w Lidzkim.

Krysztof Chrzanowskj 1641.

Lewalt Lewaltowie Iezierscy dom Pruskj.

Iezierskj Ierzy Lewalt z Ieziersk 1584 z Prus do Litwy przeniósł się. Vmarł 1594. Miał synów sześć, corek cztery.

Balcer Iezierskj marszał. x. Radziwiła, miał za sobą Szemetonę, syna nie zostawił.

Krispin Iezierskj z Obryńskiej zostawił synów Piotra y Jana.

Ian Iezierskj kanonik Wileńskj.

Paweł Iezierskj miał za sobą Buchowiecką.

Ierzy Iezierskj, żona Łoknicka, synowie Michał y Ian.

[305/339] Marcin Iezierskj; synowie iego z Dziwałtowskiej:

Ian, Mikołaj, Stanisław, Hieronim, młodo pomarli; zostali

Kazimierz, Krysztof, Marcin.

Marcin Marcinowicz Iezierskj, ma syna Piotra.

Przeciszewskj Przeciszewskich dom z woiew. Płockiego w x. Zmodzkim.

Ian Przeciszewskj zabity pod Parnawą 1609.

Andrzej Przeciszewskj kanonik Zmodzkj.

Zembockj Zemboccy w woiew. Brzeskim.

N. Zembockj woyskj Brzeskj. Synowie Daniel y Jakub.

Zernickj Zerniecy dom Dobrzyńskj w Nowogr. woiew.

Ian Zernickj rotm. IKM. w expedicią Władysława IV pod Smoleńsk.

Kasper Zernickj kaplan *soc. Iesv.*

Konstanty Zernickj służył z x. Ian. Radziw. hetm. w. x. L.

Iwanowski Iwanowscy w powiecie Orszańskim tak ten herb odmieniaią. Miasto żubrzego rogu kładą łosi, pole iednostayne, w hełmie trzy piora strusie ¹⁾).

[306/340]

Rola.

Ma być w polu czerwonym biała róża, mająca do koła trzy kroie; w hełmie pięć piór strusich.

Ten kleynot w Hrodlu przyiał na się Dangel.

Mielickj Mielickj woyt Wi-Rotundus leńskj sekr. IKM.

iur. utr. doctor imieniem Augustus Rotundus tego herbu używał. Z rozkazania krola Awgusta począł był pisać natenczas historię Litewską po lacinie, kiedy Kromer Polską, ale niedokończył. Początek tego pisma nayduie się w bibliotece zamku Nieświńskiego.

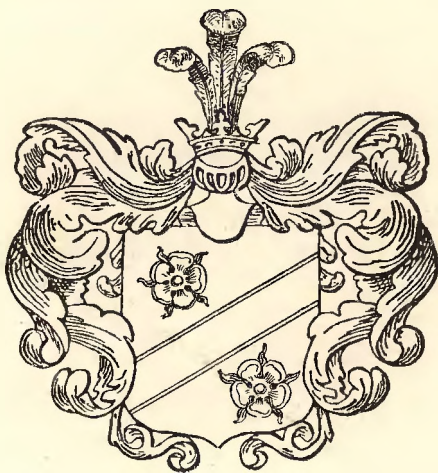
Skorwid Skorwidowie w x. Zmodzkim tegoż są herbu.

Hieronim Skorwid około roku 1621.

¹⁾ Tu astępuje rysunek herbu taki, jak poprzedni, z tą jeno różnicą, że w lewem polu róg łosi, zamiast żubrzego, a w kleynocie trzy pióra strusie, a pod nim dwa wiersze wykreślone, dotyczące rodu Dowgiałów.

[307/341]

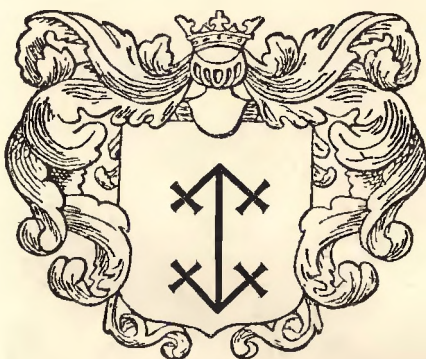
Roże.

Mają być dwie roże podzielone na wkos białym polem; w hełmie trzy pióra strusie.

Radomskj Tego herbu wzięli w w. x. L.

Radomscy dziedzicowie na Radomlu w Orszanskim powiecie.

Mattiej Radomskj starosta Filipowski. Wspomina go Paprockj.

Rożyńskich.

Rożynskj Paprockj y x. Okolski tak ten herb wyrażają, którego kniaziowie Rożyńscy używali.

Mnie trafiło się widzieć w starych niektórych monumentach ten herb tak wyrażony.

Rożyńscy kniaziowie nie od Koryata, iako napisał Paprockj, ale od Narymunda brata Olgerdowego idą.

Narymund książę Pińskie, syn Gedimina w x. L. zostawił synów Alexandra y Ierzego; jednego z nich potomek był Michał.

[308/342] Michał książę Rożynskj sławny wojownik y szczęściem y kunsztami rycerskimi przeciw Tatarom y Moskwie. Synowie jego Kirik, Bogdan, Mikołaj.

Kirik abo Cyrill k. Rożyńskj, za wysługi żołnierskie wziął wiecznością od krola Kotelnia.

Bogdan k. Rożyńskj hetman Kozakow Zaporoskich, wielkiemi klęskami Tatary trudził.

Mikula k. Rożyńskj żołnierz odważny.

Dimitr K. Rożyńskj, wnuk Michała pułkown. KIM. pod Romanem Sanguszko y Hrehorem Chodkiewiczem hetmanami w. x. L. zwłaszcza pod Czaśnikami y Iwańskiem.

Roman k. Rożyńskj od x. Simona Starowolskiego między bohatyry Samackie słusznie położony. Był hetmanem v Dimitra zmyślonego cara Moskiewskiego nad woyskiem Polskim y Litewskim. Pod Chodynką na 70 tysięcy Moskwy vderzył y rozgromił ich, 14 tysięcy trupa na placu położył, hetmana kniazia Massalskiego poimał, oboz ze trzydziestą dział opanował. Gdy nieprzyjaciel niedobitków zgromadziwszy, niespodzianie nań z półnoka vderzył, bitwę do południa przeciągnąwszy, pole otrzymał. Roku 1610 zmarł w Kiiowie, tamże pogrzebiony w kościele Dominikańskim.

Rozmiar.

Mają być w polu czerwonym trzy trianguły z sobą złączone, w helmie trzy piora strusie.

Dolmat Tego kleynotu używają w w. x. L. Dolmatowie.

Hrehory Dolmat chorąży Starodęb. dworz. IKM. 1627 tego herbu.

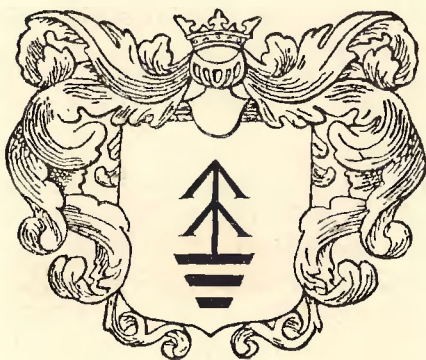

[309/343] **Rubież.**

Ma być w polu czerwonym strzala sękowata na trzech stopniach abo w rębach; w helmie trzy pióra strusie.

Nadany iest ten herb za odważne bronienie granic przeciw Moskwie. X. Okolski tak go wyraża:

Paprocki zas tak ten herb
wyraża w Gniaździe cnoty:

Alabi Tego kleynotu
Alampi w woiew. Miń-
Andryiewicz skim używają A-
lampowie, An-
dryiewiczowie, Alabowie ieden
dom.

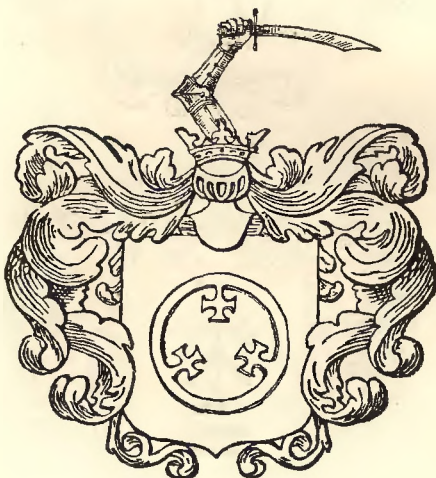
Rusteyko.

Ma być miecz dobyty
miedzy dwiema trąbami my-
śliwczemi w polu czerwonym;
w hełmie trzy piora strusie.
Nadany iest ten kleynot iedne-
mu, który z panem swym do
Moskwy poimany, lubo był na
wolność puszczoney, niechciał
iednak pana odbieżeć, ale go
zarobkiem rąk swych żywił,
tak długo, aż mieczem dziurę
w turmie wykowawszy, pana
z więzienia wywiódł.

Tego kleynotu uży-
Rusteyko wają w x. Zmodz-
kim Rusteykowie.

N. Rusteyko pisarz ziem.
Zmodzki. Syn iego Kasper.

Ian Rusteyko w x. Zmodz.
1621.

[310/344] Salawa.

Ma być w polu błękitnym
kolo ze trzema krzyżami zło-
żonemi wewnątrz; w hełmie
ręka zbroyna z dobytą szablą.

Tego kleynotu używają
Swirsey, którzy z Korony do
w. x. L. przyszli.

Ierzy Swirskij w Smoleń-
skim woiew. 1630.

Sas.

Miałby być w polu błękitnym półmiesiąca na którego rogach dwóch po gwiazdzie, a w pośrodku strzała albo belt; w hełmie przez pawie ogon strzała. Lecz w w. x. L. odmieniaią, kładąc tylko jedną gwiazdę na prawym rogu, a w hełmie trzy pióra strusie.

Staszkiewicz Staszkiewiczowie
w x. Zmodzkim
tak tego kleynotu używają.

Woyciech Staszkiewicz
1621.

Sasin Niewiem jeśli nie tegoż są herbu Sasinowie Kale-Kaleczyckj czyccy.

[311/345]

Saszor.

Ma być w białym polu orzeł czырwony bez głowy, nad szyją gwiazda żółta, w hełmie pięć piór strusich.

Tego kleynotu w w. x. L. używał:

Przetockj Woyciech Przeto-
ckj, horodniczy Wilenskj. Fundował v fary altarię s. Krzyża, gdzie też pogrzebion iest. Nagrobek nad nim kosztowny, Moskwa 1655 zbużyła.

Scipio.

Maia być cztery laskj na krzyż vkosisto złożone w polu czyrwonym; w hełmie pelikan z troygiem ptasząt.

Scipio Ten kleynot z Włoch
Campo do w. x. Lit. przyniosł
Scipio Campo, który
osiadł w powiecie Grodzień-
skim.

Ierzy Scipio Campo pod-
kom. Grodzieński 1621.

Stanisław Scipio woyski
Grodzieńskj. Synowie iego Mi-
kolaj y Maciey.

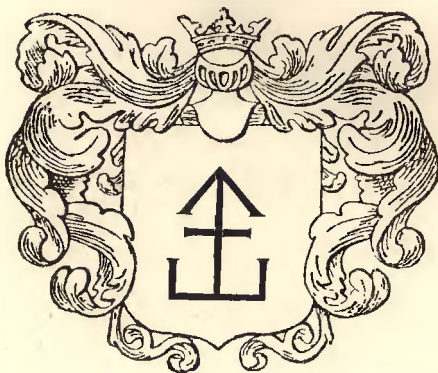
Ian Scipio Campo pod-
kom. Grodzieńskj, miał synow
Krysztofa y Mikolaia.

Mikolaj Scipio starosta
Mereckj, dworz. KIM.

Krysztof Scipio miał synów: Andrzeia, Iana, Alexandra,
Stanisława.

[312/346] Andrzej Scipio dworz. pokoi. krolow IchM. Wła-
dysł. IV y Iana Kazimierza.

Siekierz.

Ma być w polu czyrwo-
nym strzala z ielcami abo
krzyżem, z końcem rozdartym
y nazad załamanym; w hełmie
trzy pióra strusie.

Pod tym kleynotem od
w. x. L. nadanym, kładzie x.
Okolski Siekierzow Zienko-
wiczow, których tu liczę.

Zienko Siekierz, miał syna
Wasila,

Wasil Siekierz Zienkie-
wicz,

Sienivt.

Ma być w polu czerwonym litera grecka gamma z krzyżem; w hełmie pięć piór strusich.

Sieniut Tego kleynotu używają Sieniutowie, dom Wolyńskj.

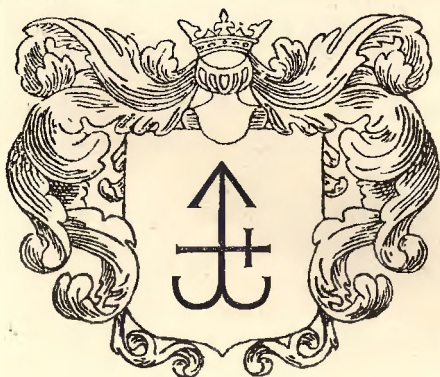
Fiedor Sieniut woyskj Krzemienieckj.

(Ab his in Lituania et Russia Sieniowie abo Seheniowie a 1-mo capite suo, milite dicto in Volhynia Sien vel Simeon, ut videre est apud Okolski. Mutarunt tamen stemma in Lituania ab arte jaculandi sagittis. Vide Paprocki in Nido virtutis).

[314/348]

Siestrzeniec.

Ma być w polu czerwonym strzała rozdarta z krzyżem na ielcach. W hełmie trzy pióra strusie.

Bohusz Tego kleynotu używają
Kuczuk tu używają
Siestrzeńcewicz w w. x. L.
 Bohuszowie
 Kuczukowie Siestrzencewiczo-
 wie.

Kuczuk dworz. pokoi. w. x. L. v Iagiela.

Kuczuk rotm. IKM. ieden z pięciu, ktorzi 1454 z pod Choynie po przegraney bitwie krola Kazimierza wvodziłi.

Maciej Kuczukiewicz poselstwo do Moskwy odprawował 1499.

Kuczuk Siestrzeńcewicz czasow naszych wydał niektore książki dowcipne łacińskim językiem y polskim.

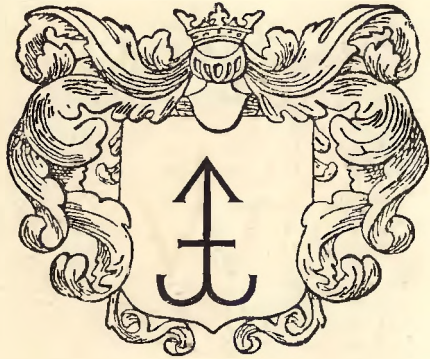
Oranskj Orańscy Woynowie podobnego kleynotu używają bez **Woyna** krzyża na ielcach, dom Wołyńskj.

Paweł Oranskj będąc posłem do Porty, gdy się wracał do oycyzny, napadł na horde z łupem z kraio w Litewskich ciągnącą, vderzył odważnie y szczęśliwie odbił plon, ztąd Woyną iest przewany. Syn iego:

Michał Oranskj Woyna rotm. IKM. bywał w expedi-
ciach krola Stefana do Mo-
skwy. Synowie iego Pachomiusz y Mikołay.

Pachomiusz Orańskj Pinskj y Czernichowski władyka.

Mikołay Oranski podsędek Czernichowski. Syn Mikołaja Siluester.

[315/349] **Zdzitowieckj** Zdzitowieccy w Pińskim powiecie tegoż kleynotu używają, z połowicą ielców.

Ian Kazimierz Zdzitowieckj leży w Brześciu.

Ludwik Zdzitowieckj w wojew. Brzeskim 1632.

Łukasz, Wasil, Krysztof Zdzitowieckj około roku 1648.

Siromla abo Sirokomla.

Ma być Abdank z krzyżem białym w polu czerwonym; w helmie trzy pióra strusie.

Mingiel Ten kleynot w Hrodlu przyjął na się y na dom swoy Jakub Mingiel.

Mingielewicz Mingielewiczowie w x. Zmodzkim niewiem iesli tego herbu.

Iożeph Mingielewicz 1621.

Tego kleynotu w w. x. L. używają te domy:

Bulhak Bulhakowie w woiew. Nowogrodzkim y Mińskim.

Maciej Bulhak cześnik Słonimskij.

Mikołaj Bulhak sędzia grodz. Minskij.

Stanisław Bulhak mieczny Mozyrski.

Ian Bulhak pis. grodzki Nowogr.

Marcin y Piotr Bulhak, także Iędrzey y Aleksander Bulhak w Minskim.

Chybickij Chybickich dom. Gniazdo enoty f. 1094 wspomina N. Chybickiego w Litwie tego herbu.

[316/350] **Dziewoczko** Dziewoczkwowie w powiecie Grodzieńskim.

Kondratowicz Kondratowiczowie w Litwie y na Zmoydzi.
Stanisław Kondratowicz 1621 w x. Zmodzkiem.
Piotr, Mikołaj, Hieronim Kondratowicz w Nowogr. 1648.

Konratowski Konratowscy według Paprockiego w Gniazdzie enoty f. 1178.
Sebastian Konratowski żołnierz, odważnie stawał pod Włą z Sołohubem.

Masło Masłowie w powiecie Osmiańskim.
Krysztof Masło miał z Dowgiałowney Zawiszanki synów Stanisława, Iana, Kazimierza, Ierzego.

Montrymowicz Montrymowiczowie w x. Zmodzkiem.
Abram Montrymowicz.
Kazimierz Montrymowicz sekr. IKM. był gońcem do stolicy od komisarzy IKM. 1657.

Puciata Puciatowie według Paprockiego.
Fridrich Puciata żołnierz y tegoż Pisarza.

Puciatczyc Puciatczycowie ieśli tego herbu niewiem.
Dawid Demetri k. Puciatczyc wojewoda Kiiowski,
zmarił 1503.

Siromla odmienna.

Odmiany, z ktoremi tego kleynotu w w. x. L. używają domy rycerskie, są barzo różne.

Pierwsza odmiana, iż rog ieden Abdanku ku dołowi łamiał takim kształtem:

Łosowicz Tak tego kleynotu używał Ian Łosowicz biskup Wilenskj; został biskupem 1462, siedział na biskupstwie lat 19.

[317/351] Druga odmiana, iż miasto krzyża strzałę kładą, ale y tey odmiany są niektore różnice.

Chaleckj Chaleccy z Chalca nie tylko miasto krzyża strzałę kładą, ale też w helmie miasto strusich piór skrzydło strzałą przeszyte.

Hrehory Chaleckj metropolit. wszytkiey Rusi, wziął te metropolią około roku 1448 od Kalixta papieża za zaleceniem Isidora metrop. praedecessora swego, kardynała Kość. s. Rzymskiego po synodzie Florentskim. Zostawa ieszcze list Dyonizego patriarchy Carogrodzkiego, w którym rozkazuje Rusi, aby Hrehorowi iako swemu metropoliecie posłuszeństwo oddawała, lubo tylko przez papieża na ten urząd podniesiony był, na którym władzie żywszy lat trzydzieści, zmarł

roku 1474. Za przełożenia iego Moskwa się oderwała od metropolii Kiiowskiej, a Ruś zostawała pod posłuszeństwem papieża Rzymskiego.

Ewstachj Chaleckj około roku 1455 Olelka książęcia Kiiowskiego y Shuckiego dziatek ochmistrz.

Michał Chaleckj za w. x. L. Alexandra wielki woioownik, Sachmata hana Zawolskich Tatar, aby rzeczywosp. przeciw Moskwie służył, namówił, Nowogrodek, Bransk y inne fortece na Siewierzu Moskwie odebrał, Mindigereia hana Perekopskiego zbił roku 1500.

Mikołaj Chaleckj mieczny w. x. L.

Andrzej Chaleckj komissarz IKM. z Moskwą 1542, potym roku 1569 poselstwo do Stolicy odprawował, dla oswobodzenia więźniów.

[318/352] Eustachi Chaleckj miał syna Grzegorza.

Grzegorz Chaleckj miał synów: Grzegorza, Iędrzeia, Iana, Wasila, Dimitra.

Dimitr Chaleckj mieczny w. x. L. 1588 ieden z posłów od Stanów w. x. L. do Zygmunta III, był potym podskarbnym w. księstwa Lit. Synowie iego Krysztof y Alexander, wczniowie Iusta Lipsiusa.

Krysztof Chaleckj mąż wczony, mieczny w. x. L. potym wojew. Nowogr. niezostawił potomstwa.

Alexander Chaleckj mowca wielki, marszałek Lidzki, 1627 był marszałkiem poselskim na seymie, zostawił potomstwo z Racieckiej.

Iozeph Ianowicz Chaleckj v x. Okolskiego. Synowie iego Michał, Piotr, Franciszek; ostatni dwaj od Kozaków poległi.

Władysław Chaleckj pułkown. IKM. strażnik w. x. L. starosta Możyrskj, siłą dokazował swym kosztem na Białorusi przeciw Kozakom od r. 1648. Zostawił synów. Brat iego

Hieronim łowczy Podlaskj, Piotr y Michał.

Ian Władysław Chaleckj, dworz. IKM. 1648.

Hołub Hołubowie y Hołubkowie helmu nie odmieniaią, ale
Hołubek miasto krzyża kładą strzałę z połową żelazca. Niektórzy nazywają ten klejnot trzema krokwiami, niewiem dla czego.

Andrzeia Hołuba w powiecie Słonimskim wspomina constitucja roku 1574.

Hawriło Holubekrotn. IKM. w pułku Wołmińskiego posłany pod Wielkieluki w przedniej straży, mężnie Tatary Moskiewskie [319/353] rozgromił. X. Okolski przydaie, iż go zabito pod Byciną 1588, a potomstwo jego zostaje w Nowogrodz. wojew.

Alexander Holub w powiecie Wołkowyskim.

Woynilowicz Woynilowiczowie tylko tę odmianę mają, że miasto krzyża strzałę kładą.

N. Woynilowicz sędzia grodzkiej Nowogrodzkiej; synowie jego: Michał, Kazimierz, Lew.

Michał Woynilowicz kapłan wczony *ord. Praedicat.* młodo zmarł.

Kazimierza Woynilowicza syn Stanisław, mieczny Lidzkiej.

Lew Woynilowicz podczaszy Słonimskiej. Synowie jego Michał Dominikan y Ludwik.

Troian Woynilowicz podczaszy Mścisławskiej.

Tomasz Woynilowicz sekretarz IKM. chorąży Wołkow.

N. Woynilowicz pułk. IKM. w kwarciarnym woysku, wielce odważny.

Trzecia odmiana, iż drudzy przez strzałę na Abdanku kładą albo jeden krzyż albo dwa.

Chominicz Chominiczowie
Starosielskiej Starosielscy
w wojew. Witepskim kładą jeden krzyż prosto.

Michał Chominicz Starosielskiej dworz. y pułk. Witolda w. x. L. miał za sobą siostrę x. Swidrigela. Syn jego [320/354] Harasim Starosielskiej odważny wojownik, broniąc z x. Olszańskim Witepska przeciw Swidrigelowi zabity.

Roman Harasimowicz Starosielskj dworz. IKM. Alexandra, chorąży y horodniczy Witepskj, różne poselstwa od krola IM. odprawował. Syn iego

Balcer Romanowicz Starosielskj rotm. IKM. w bitwie iedney straciwszy swego chorążego, chorągiew iednak nieprzyiacielowi odbił.

Samuel Balcerowicz Starosielskj, sędzia z. Witepskj, zostawił syna Mikołaja.

Mikołaj Starosielskj chorąży Witepski. Gdy 1654 Moskiewskij przymierze złamawszy, wojnę podniósł, w zamku się zamknął, który gdy przez traktaty poddany był po długim oblężeniu, Moskal przeciwko swej przysiędze do więzienia go z inszemi wziął, gdzie y zmarł.

Sieheń Seheniowie tegoż kleynotu.

Ian Alex. Seheń cześn. Wendeńskij, (*procedunt origine od Siena z Wołynia, vocabantur Sieniutowie antea, modo Sieheniowie*).

Sopoćko Sopoćkowie w Grodzieńskim powiecie, na vkos krzyż na strzale kładą.

Ian Sopoćko 1616.

Paweł y Krysztof Sopoćko 1633.

Kazimierz y Ian Sopoćko 1648.

N. Sopoćko podsęd. Grodzieński zmarł 1633.

Wieliczkowie w Lidzkim powiecie y w Nowogr. wojew. kładą prosty krzyż iako Starosielscy.

Stanisław Wieliczko sędzia gr. Lidzki.

Samuel Wieliczko.

Krysztof Wieliczko. 1633.

Andronowscy w Brzeskim wojewodztwie kładą dwa krzyże proste.

Andronowskj Andronowskich
Czechowicz przodek z Czech
 wyszedł, osiadł
 w wojewodztwie Brzeskim,
 wzięwszy od x. Iwana Siemio-
 nowicza Kobryńskiego daninę
 pod Kobryniem Andronow na-
 zwaną. Potomstwo jego długo
 się zwali Czechowiczami.

Wasilewicz Wasilewiczowie
 w wojew. Mści-
 sławskim tegoż herbu.

Dimitr Wasilewicz koniuszy w. x. L. Witolda, odprawował
 poselstwo od pana swego do króla Jagieła, niosąc mu pieniądze
 na wykupienie Podola od Spitkowych dziedziców.

Stefan Dimitrowicz Wasilewicz w zasługach od x. Ostro-
 skich wziął Nowydwór. Syn jego Wasil miał też syna Stefana.

Stefan II Wasilewicz długo na dworze x. Radziwiła ba-
 wiwszy się żołnierską, służył z Chodkiewiczem. Syn Mikołaj

Mikołaj Wasilewicz woyski Mściśławskij.

Eustafiego Wasilewicza z wojew. Połockiego wspomina pod-
 pis do poselstwa pp. Ruskich do Sixta IV papieża.

Baranowiczowie też kładą dwa krzyże na strzale ale na
 vkos z sobą przełożone.

Baranowicz Baranowiczow
Iałowski Iałowskich w po-
 wiecie Grodzień-
 skim przodek z Prus wyszedł
 za Kazimierz. Iagielow. króla,
 wziął od niego w krainie Gro-
 dzieńskim Iałowę.

[322/356] Ioseph y Kazi-
 mierz Baranowicz Iałowskj.

Konstanty z Iałowego Ba-
 ranowicz dworz. KIM. był
 z poczem swym husarskim, przy boku pańskim pod Berestecz-
 kiem.

Czwarta odmiana, iż na strzale kładą pierścień.
Tego kleynotu używają te domy:

Ilgowskj Ilgowscy w powiecie Kowieńskim y x. Zmodzkim.

Iwan Ilgowskj ciwun Wieśnińskij, poseł z x. Zmodzkiego na seym Lubelskj dla dokonania Vniy w. x. L. z Koroną.

N. Ilgowskj ciwun Tweriski. Wspomina go constitucia 1631.

Andrzej y Iwan Ilgowski, mężowie odważni w woyskn kwarcianym, iako ich wspomina x. Okolskj.

Iwanowicz Iwanowiczowie w x. Zmodzkim.

(Michał Iwanowicz poseł do Moskwy 1546).

Iozeph y Enoch Iwanowicz między temi, których wspomina elekcia Władysława IV.

Stanisław Fiedorowicz Iwanowicz.

Karnickj Karnickich w x. Zmodzkim pod tymże kleynotem kładzie x. Okolski.

Piąta odmiana, iż na strzale serce kładą.

Nieszyika Takiego kleynotu używał Stanisław Nieszyika.

[323/357] Zda mi się, że coś podobnego ma być w herbie Okmińskich, który tak kładę, iako się mi trafiło go widzieć, a widziałem dwoiako wyrażony.

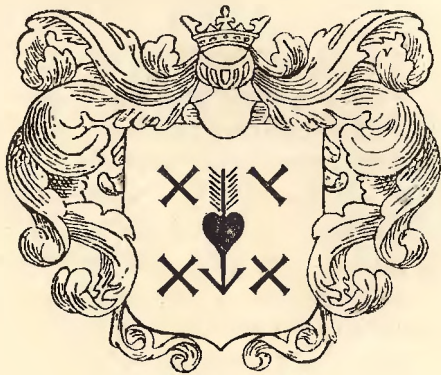
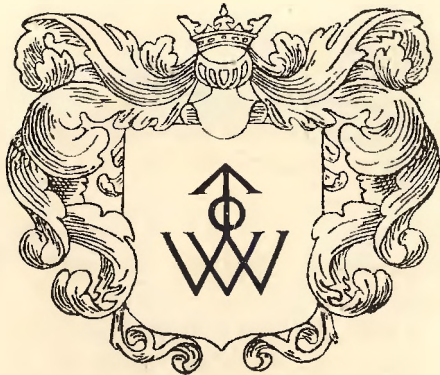
Bogusz Okmińskj z Siewierza do w. x. L. przeniósł się.

Ian Bogusz Okminski
w woiew. Witepskim. Syn iego:

Stefan Bogusz Okmiński
koniuszy Witepskj.

Abram Bogusz Okminskij
ciwun Twerskj.

Andrzey Bogusz Okmin-
skij pleban Uidzenskj, zmarł
1658.

Siromla światła.

Maią być na Abdanku dwa krzyże z gwiazdą na wierzchu,
w helmie trzy pióra strusie.

Soltan Tego kleynotu używa
dom Soltanow, któ-
rych przodkowi od w. x. L.
Witolda do dwóch krzyżów
przydana jest gwiazda, że po
wygranej bitwie goniąc Ta-
tary, nieprędzey się wrocil, aż
obaczył gwiazdę, iako masz
v Paprockiego w Gniazdzie
cnoty fol. 1131.

Alexander Soltan miał
synow Alexandra y Iwana.

Alexander Soltan podsk. w w. x. l. rycerz Bozogrobskj.
(Ten odprawował poselstwo do R. . mu od Rusi 14 . .
a nie Iwan Koiałowicz . . 2 . . fol. 245 . . .

[324/358] Iwan Soltan wielki podsk. w. x. l. 1476 odprawował poselstwo do Sixta IV papieża od Ruskiego duchowieństwa y panow. W instrukceiy tego poselstwa nazywają go mężem wielce biegłym w Pismie ś.

Iwan Soltan, syn Alexandra nadwornego podskarbiego, był marszałkiem Słonimskim, panem na Zurowicach, gdzie dla cudownego obrazu cerkiew zbudował.

Fiedor Soltan, pisarz ziemskj Włodimirskj, chorąży Kiiowskj, był posłem do Lublina od Stanów w. x. l. *ex ordine Marschalcorum* na traktowanie o Vniy z Koroną 1563. Zostawił syna Bogdana.

Bogdan Soltan miał syna Theodora; tego zaś syn
Alexander Soltan był podwoiew. Kiiowskim.

Iozeph Soltan archiep. Smolenskj a potem metropol. Kiiowskj siła pracował, pociągając królową Helenę Moskiewską do Vniy. Roku 1499 od Niphona patryarch. Carogr. potwierdzony przez list w vniy s. z kościołem Rzymskim, wydał potrzebną książeczkę 1500 roku o teyże vniy y zborze Florentskim.

Ian Soltan sędzia ziem. Rzeczyckj, starosta Propoyskj y Ciecierskj; syn iego

Hieronim Władysław Soltan dworz. KIM.

Skrinsey v. Łabędź, f. 144.

Słepowron.

Ma być w polu błękitnym podkowa z krzyżem na wierzchu, a na krzyżu słepowron z złotym pierścieniem w nosku; także w hełmie słepowron z pierścieniem.

[325/359] Tego kleynotu bez żadnej odmiany w w. x. l. używają te domy:

Brzozowskj Brzozowsky Zasztółtowicz sztolowiczowie
w Wilkomirskim pow.

Andrzej Brzozowski miał z Oziembłowskiej synów Michała y Karola.

Buynowski Buynowscy w Połockim y w Brzeskim województwie.

Ian Buynowski sędzia grodzki Połocki. Synowie jego Michał, *in societate Iesv* kapłan godny, y Hieronim.

Władysław Buynowski w Brzeskim wojew.

Golimont Golimontowie.

Daniel Golimont 1632.

Władysław Golimont podez. Lidzki, sędzia grodz. Smoleński, 1654 będąc w oblężeniu od Moskwy, był autorem zdania zamku przez traktaty y sam przy Moskwie został.

Gosiewski Gosiewscy z województwa Mazowieckiego do w. x. L.

Korwin przyszłi z tym kleynotem, zowią się Corwinami.

Ian Gosiewski w Osmiańskim powiecie osiadł. Syn jego

Alexander Gosiewski sławny wojownik, pulk. y regim. woysk w. x. L. Pod Kirchholmem 1605 prowadził chorągiew pieszą, został wkrótce refer. w. x. L. 1606 odprawował poselstwo od króla IM. do stolicy na wesele Dimitra cara z Mniszkówną. Po zabiciu Dimitra zatrzymany był w więzieniu do roku 1608. Gdy pod Smoleńskiem król Zygmunt III leżał, on z ludźmi Lwa Sapiehy kancl. w. x. L. Białej dobył; 1611 zostawiony comendantem na stolicy w 6000 jazdy a w 1000 piechoty długo się bronił Moskwie na Kitaygrodzie y Krimgrodzie. W ciężkim oblężeniu od Lepunowa, rostopnie Lepunowa y pospolstwa o podeyrzenie przyprawił, a potym wczyniwszy odważną wycieczkę woysko jego rozgromił. Lubo się drudzy konferowali, [326/360] on iednak zamku dotrzymał aż do przyścia Strusa na jego miejsce w roku 1612. Potym roku 1616 w małej garstce wielkie woysko Moskiewskie pod Twierdelicą rozgromił; w Inflanciech będąc regim. woyska w. x. L. 1626 grafa Turna pod Garacmoyzą zbił y na inszych miejscach, Pontusa de la Garde tak wkrócił, że się z obozu wychylić nieśmiał. Woiewodą Smoleńskim zostawszy, Białę y Doroboz wałami opatrzył, a Smoleńskie przełomy zaprawił. Przy Władysławie IV z swoją nadworną chorągwią 1633 barzo odważnie stawał. Z dobr. od rzeczyp. za wysługi swoje nadanych sobie, *collegium soc. Iesv* Witepskie fundował. Pogrzebion w Wilnie u s. Kazimierza w kaplicy swojej. Z żony Pacowny zostawił synów Krzysztofa, Mikołaja, Wincentego.

Krysztof Gosiewskij pisarz w. x. L. starosta Wieliskj, potym woiew. Smolenskij, iezdził poslem do krola Francuskiego odyskuiąc z więzienia krolewica Iana Kazimierza.

Wincenty Gosiewskij stolnik w. x. L. star. Punskej, Markowskiej, Wieliskj, pułkown. IKM. potym podskarbi wielki y hetman polny w. x. L. Pod Łoiowem z swemi chorągwiemi odważnie stawiając y przywodząc, postrzał w przednią blachę odniósł bez szkody a konia pod nim zabito; drugiego roku w przedniey straży przed woyskiem idąc, drogę do Kiiowa od buntownikow vprzątnął. Będąc poslem od woysk w. x. L. do Chmielnickiego pod Białęcerkwią, od Tatar y Kozakow swowolnych ze wszystkiego złupiony iest. Pod Taynanówką odważnie na Kozaki przywoził, do Mohilowa sam z swoją chorągwią wpadł; 1655 od kolegi swojego hetmana w. za . . . rtę wzięty y Szwedom oddany, ztamtąd wyszedszy, 1656 oct. 4 pod Prostkami znaczne zwycięstwo z Prusakami odniósł y regimentarza ich x. Bogusł. Radziwiła poimał; wkrótce oct. 21 pod Filipowem rozproszony, więźnia [327/361] vtracił. 1657 w Inflanty wtargnąwszy niemało fortec nieprzyiacielowi odebrał; 1657 przyiachawszy na komissią Wilenską w małej garści, pod Werkami po skonczoney komissiy wszytką siłą Moskiewską okrażony, długo się odważnie biwszy, nakoniec potęgi nieotrzymał y sam więźniem został 22 oct. Wyszedł z więzienia 1662 na odmianę za kilku hetmanow y syna hetmańskiego. Miał za sobą Konopacką.

Ian Gosiewskij stryieczny Alexandra, starosta Białohumien-skj, zabity w potrzebie z Szwedami.

Ludwik Gosiewski zabity pod Białą.

Mikołaj Gosiewskij podkom. Smolenskj, żołnierz sławny, kilkanaście postrzałów miał. Niezostawił potomka.

N. Gosiewskij woyski Smolenskj, po długiey w woysku Litewskim służbie, w Smoleńskim woiew. osiadł. Syn iego:

Alexander Gosiewskij starosta Bialskj, mąż odważny, rotm. IKM. Gdy Pinsk Kozakom szturmem odbierano, pierwszy z swemi wpadł w miasto.

Kossakowskj Kossakowscy z ziemie Łomżyńskiej wyszli z tymże herbem do w. x. L.

Franciszek Nikodem Kossakowskj star. Łomżyńskj sławny pułk. IKM. w woysku w. x. L. Pod Kircholinem 1605 regimentował lewem skrzydłem tych chorągwi, które w posiłkach stały. Miał za sobą Wołowiczównę. Syn iego z niey:

Ewstachi Kossakowskj kasztell. Mscisławskj, starosta Gulbinskj, zostawił z Dziewałtowskiej dwóch synów.

Krysztof Kossakowski z Mazowsza, w w. x. L. osiadłszy, zostawił synów Pawła y Tomasza.

Paweł Kossakowskj dworz. IKM.

Tomasz Kossakowskj kasztel. Parnawskj, potym Witepskj. Synowie iego Iędrzey y Jakub.

[328/362] Ian Franciszek Kossakowskj w Witepskim w. 1632.

Stanisław Kossakowskj w Wileńskim w.

Ian, Paweł, Michał, Stefan Kossakowskj w Mińskim w. 1648.

Łowkianskj Łowkianscy w Wileńsk. woiew.

Pienickj Pienickj *de Krasne heredes in Pienice* z Mazowieckiego xięstwa w Litwie.

Marcin Pienicki; syn iego Michał podstoli Mścislawski.

Synowie Michała Marcin żołnierz w Koronie, Stanisław y Hieronim.

Przestrzelskj Przestrzelscy w x. Zmodz. dom Podlaskj z Przestrzela.

Maciej Przestrzelskj z Podlasza pierwszy. Syn iego:

Ian Przestrzelskj pierwszy przywódca przeciw Szwedom w x. Zmodzk. 1656.

Raczyńskj Raczyńscy niektorzi.

Żuk Żukowie. Francis. Żuk porucz. husar. hetmana Hrehorego Chodkiewicza, sędzia ziemski Polocki, był w potrzebach 1567 y 1569.

Ian Żuk sekr. KIM.

Hieronim Żuk 1648.

Slepowron odmienny.

Drugie domy w w. x. L. herbu Slepowrona z różnemi odmianami używają, iako mi się trafiło widzieć.

Iurzyce Iurzycowie w Brzeskim wojew. przydają w pośrodku podkowy gwiazdę. Iurzy Iurzyce pułkown. IKM. woyskj Brzeskj. Krysztof Iurzyce.

Kamienskj Kamiieńscy w pośrodku podkowy kładą krzyż, przyszśli z Dobrzynia do w. x. L.

[329/363] Symon Kamiieńskij za króla Augusta w wojew. Mscisławskim osiadł. Roku 1563 był posłem od Stanów w. x. L. do Lublina na dokonczenie Vniy. Bywał rotm. y pułk. IKM. w expedyciach przeciw Moskwie. Brat iego Ian Kamiieńskij sławny żołnierz, miał syny Włodzimira, Alexandra, Seweryna.

Włodzimierz Kamiieńskij miał za sobą Sapieżankę, z ktorey syna zostawił Iana.

Ian Kamienskj kasztellan Mścislawskij, Mscisławską fortecę restaurował, cztery tysiące Moskwy ciągnących pod Mścislaw w mały gromadzie zbił. Synowie iego Włodzimierz y Piotr.

Włodzimierz Kamiieńskij chorąży y horodniczy Mścislawskij, rotm. IKM.

Piotr Kamiieńskij rotm. IKM. młodo zmarł.

Zygmunt Kamienski w x. Zmodzkim 1578.

N. Kamienskj rotm. IKM. w szturmie do Sokola zabity 1579
Stanisław Kamienskj deputat na Radomskij trybunał 1613.

Zygmunt Kamieński deputat na poprawę monety, 1632.

Olszewskj Olszewscy dom koronny tę tylko odmianę kładą, że w helmie pięć piór strusich mają ¹⁾.

Waleryan y Stanisław Olszewskj bracia do w. x. L. z Korony przyszli.

Waleryana Olszewskiego synowie Ian, Michał, Stanisław, Mateusz.

Michał Olszewski kapłan in soc. Iesu zacny.

Stanisława Olszewskiego synowie: Maciey, Andrzej, Ian, Stefan.

Maciey Olszewskj wprzód cześnik, potym podsędek Lidzkj.

[330/365] **Suchodolskj** Suchodolscy niekładą krzyża na podkowie, ale we środku podkowy, a w helmie trzy pióra strusie.

Maciey Suchodolskj podsęd. Minskj 1590.

Eliasz Suchodolskj cześnik Miński.

Ian Suchodolskj, 1632.

Paweł Suchodolskj pisarz ziem. Wolkowskj. Syn iego Kazimierz.

Krysztof Suchodolskj w woiew. Nowogrodzkim.

Woyciech, Symon, Ierzy Suchodolskj w woiew. Mściławskim.

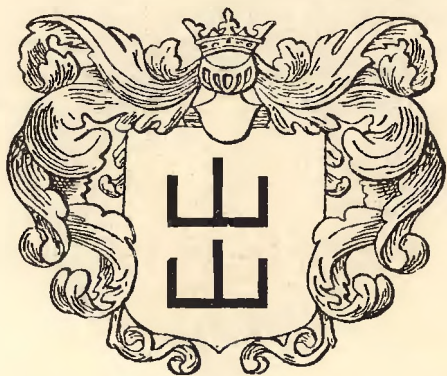
Wroblewskj Wróblewscy w woiewodz. Mściławskim miasto podkowy pod ślepowronem kładą kuszę napiętą, w helmie 3 pióra strusie.

¹⁾ Tu następuje rysunek zwy-
czajny Slepowrona, jeno że w klej-
nocie miasto Slepowrona pięć piór stru-
sich.

Słupy.

Maia być trzy słupy białe, sowito położone w polu czerwonym, w hełmie trzy pióra strusie.

[331/365] **Swiszczewskij** Tego kleynotu używa według Paprockiego dom Swiszczewskich.

N. Swiszczewskij znany żołnierz. Zaleca go historia otrzymanego zwycięstwa nad Tatarami pod Grodkiem 1578.

Smisingk.

Ma być lilia żółta w polu czerwonym, w hełmie także lilia między dwiema ludźmi w koronach morskich, a nad nią trzy gwiazdy.

Korf Tego kleynotu używa dom Korfów, który z Westphalii do Inflant, a z Inflant do w. x. L. przyszedł.

Wilhelm Korf a Kretzburg na Szawkianach w x. Zmodzkim, starosta Orleńskiej, pułkown. KIM. Synowie jego Wilhelm y Mikołay.

Mikołay Korf brat pułkown. był wojewodą Wendeńskim, starostą Kokonhawskim y Wobolnickim.

[332/366]

Smok.

Ma być w polu czerwonym leżący smok, a nad grzbietem krzyż, w hełmie trzy pióra strusie.

Lackj Ten kleynot przyniesiony iest z Moskwy do w. x. L. przez Lackich. Przodek ich Polak Zawichorskj osiadł był w Moskwie, gdzie też dla tego potomstwo iego przezwano Lackiemi.

Wasil Lackj za cara Wasila Iwanowicza człowiek zacny w tamtym państwie. Syn iego:

Iwan Lackj po śmierci carskiej nie mogąc znieść tyraństwa Owczyny opiekuna młodego cara Iwana, przeniosł się do w. x. L. za krola Zygmunta I, od którego wziął Zoludek y Wysoki-Dwór. Synowie iego: Theodor y Hrehory.

Theodor Lackj pisarz w. x. L. pulk. IKM. wielkich sił i żartkości, sławny we Francyi, we Włoszech; dwadzieścia lat z wojenney służby niewychodził; pod Kokonhawz y Orle swym kosztem stawiał kilkadziesiąt vsarza; pod Białym-Kamieniem w bitwie przywodziąc dwieście husarza na Szwedy, dwa konie stracił, na trzecim odpędziwszy Szwedy do zamku wiachał. Pod Kircholmem 1605, gdy sam hetman Chodkiewicz przywodził, Theodorowi swe miejsce zlecił, porządek bitwy y posiłków sporządzenie iemu powierzając, gdzie postrzał w potyccę odniosszy, iednak na dwie mile wciekających Szwedów gonił; 1609 pod Dynamendą odważnie przeciw Mansfeldowi z swemi stawał. Zostawił syna Alfonsa.

[333/367] Alfons Lacki wprzód podkom. Wileń. star. Dynemburskj, potym Minskj, Zmodzki kasztelan, nakoniec starosta generalny x. Zmodzkiego. Miał za sobą Talwoszownę. Synowie iego:

Theodor Lackj marsz. nadw. w. x. L. (kasztelan Miński), starosta Raduński, ma potomstwo.

Samuel Lackj ciwun Bersztanskj, zostawił z Zawiszankj syna Iana.

Piotr Lackj podkom. Trockj, star. Radunski, odważny rotmistrz KIM. młodo zmarł.

Srzeniawa.

Ma być rzeka w polu czerwonym, nad rzeką krzyż, a w helmie puł lwa między dwiema trąbami.

Iadald Ten kleynot przyjął
Ladald w Hrodlu Iadald, abo
 Ladald na się y na
 dom swoy, teraz go w w. x. L.
 te domy żywiają.

Amfor Amforowie Amfo-
Amforowicz rowiczowie w Min-
 skim woiew.

Michał Amforowicz, za-
 leca go x. Okolskj z rycerskich
 przymiotów.

Samuel Amforowicz sekr.
 IKM. deputat na sądy trybu-
 nalskie 1651.

Brokickj Brokiecy dom koronny.

Mikołaj Brokickj skarbnj w. x. L. syn iego Iędrzey.

Stanisław Brokickj między rycerstwem Nowogrodzkiem mianowany w elekcji Iana Kazimierza.

[334/368] **Skinder** Skinderowie. Wiem że niektórzy tego nazwiska żywiają herbu Rawicz, ale drudzy Srzeniawy; ktorzy zaś do tamtego kleynotu, a ktorzy do tego należą, dowiedzieć się niemożem. Kładę tu iednak tych, o ktorzych rozumiem, że Srzeniawy żywiają.

Ian Skinder dworz. IKM. 1507 ieżdżił od senatu w. x. L. w poselstwie do boiar Moskiewskich.

N. Skinder pisarz ziem. Lidzki, mianowany w konstit. 1596.

N. Skinder rotm. IKM. ktorego wspomnia Strykowski.

Iozeph Skinder w Trockim woiew. około roku 1633.

Weryha In palat. Nouogrodensi Ioannes Weryha inter suffragatores Vladislai IV.

Tamże Alex. Weryha Borowskj z Trockiego wojewodztwa.

Ian miał syna Michała Iana Weryhę, ktorego syn z Katarzyny Dawkszy Ian.

Srzeniawa odmienna.

Ma być we wszystkim zgodna ze Srzeniawą, wyiawszy, że miasto krzyża nad rzeką ma być strzała.

Rahoza Tego kleynotu z taką odmianą używają Rahożowie.

N. Rahoza kancl. w. x. L. którego wspomina Paprockj.

Michał Rahoza metrop. Kiiowskj oddał posłuszeństwo papieżowi Clem. VII, iako masz w przydatkach Baron. tom. 4, 1595.

Bogdan Rahoza podsk. nadw. w. x. L. brat iego.

N. Rahoza sędzia ziem. Mińskj zostawił syna Dimitra.

Dimitr Rahoza mąż rycerski.

Stefan Rahoza sędzia ziem. Rzeczyckj, 1627.

Gabriel Rahoza 1633.

Samuel Rahoza kapłan *in soc. Iesv* zmarł w Wilnie 1655.

[335/369]

Starza abo Topor.

Ma być w polu czerwonym szeroka siekiera stojąca na toporzysku, a w hełmie także siekiera rogiem ostrza ku dolowi nachylona.

Butrym Ten kleynot w Hrodlu przyjął Butrym, który był z potomstwa Gedi-minowego. Był marszałk. w. x. L. na wojnie od Krzyżaków roku 1414 poimany.

Ierzy Butrym około roku 1432 v Bielskiego faktor Krzyżackich fakeiy.

Butrym obywatel x. Zmodzkiego w Knitowskim powiecie, iako go wspomina przywilej dany roku 1492.

Stefan Butrym w x. Zmodzkim 1648.

Boksza Bokszenie w Nowogr. woiew. tegoż kleynotu używają.
Ian Boksza.

Paweł Boksza *soc. Iesv* pierwszy prowincjał Litewskiej prowincyi. On kościół s. Kazimierza w Wilnie wystawił, niemając gdy go zaczynał, iahmużny nad kilka groszy.

Iewłaszewskj Iewłaszewskich dom w Nowogrodzkim.

N. Iewłaszewskj marszał. Słonimski. Syn iego

Kazimierz Ludwik Iewłaszewskj dworz. pokoi. królów Ich-Msci Zygm. III y Władysł. IV; był wprzód podwoiew. Wileńskim, potem kasztelanem Smolenskim, nakoniec wojewodą Brzeskim; był komisarzem do Kozaków, do Kurlandiy y na insze komissie.

[336/370] **Łowienieckj** Łowienieccy w powiecie Możyńskim.

Alexander Łowienieckj czesn. Możyńskj

Wacław Łowienieckj chorąży Możyńskj.

Okołow Okołowie w woiew. Wileńskim y w powiecie Pińskim.

Andrzej Okołow dworzan. skarb. w. x. L. Był gońcem do Moskwy.

Łukasz Okołow.

Staręski Staręscy w Połockim woiew.

Stanisław Staręski czesn. Połockj.

Trłęński Trłenscy dom Wielgopolskj w x. Zmodzkim.

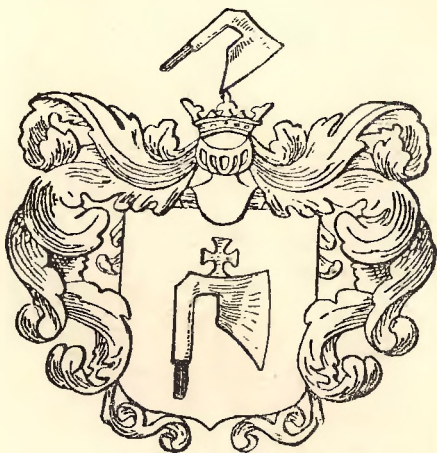
Ian Trłęński pierwszy do Litwy przyszedł. Synowie iego Ian y Stanisław.

Zemła Zemłowie w powiecie Orszańskim.

N. Zemło pisarz skarbowy w. x. L. Za nim córka Kurowicza, instigatora w. x. L. ma potomstwo z niey.

Bokiey Tegoż kleynotu używają Bokieiowie, ale z tą odmianą, że nad toporem kładą krzyż.

Alexander Bokieiewicz był gońcem do Moskwy 1530 y 1531.

Stołobot.

Stołobot Stołobot kleynot ma przezwisko od sławnego rycerza tego imienia, a ma być taki w polu czerwonym. W hełmie trzy pióra strusie.

[337/371] **Ratomski** Potomstwo

Winko tego rycerza Ratomskimi Winkami się nazywają w Nowogrodzkim wojew. y używają tego kleynotu.

Sienko Winko za usługi niemałe daniny wziął od króla Augusta.

Ianusz Winko żołnierską służył za Stefana pod Wielkimi Łukami.

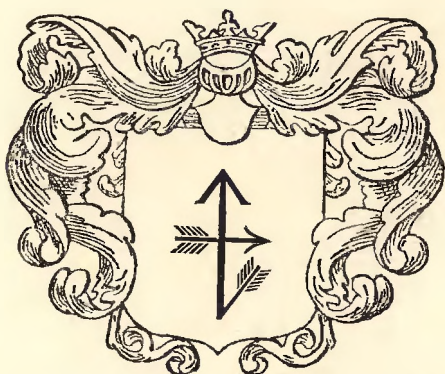
Wasil Winko zabity pod Dorohobuzem za Zyg. III.

Mikołaj Winko rotm. IKM. w potrzebie pod Białym kamieniem w Inflanciech zabity.

N. Winko *ord. Praedic.* kapłan wielce wczony, s. th. mag. młodo zmarł.

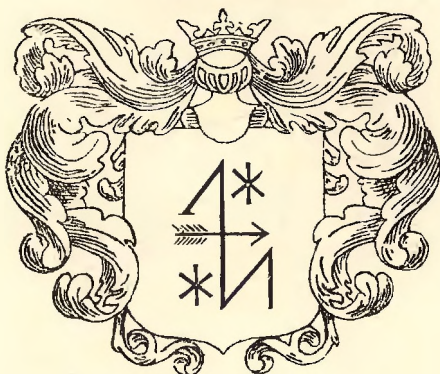
Samuel Winko Ratomskij był roku 1633 deputatem trybunałskim, z Rzeczyce.

Strzała załamana.

Ma być w polu czerwonym strzała iedna z końcem przy piorach załamany, a druga przez nią na krzyż cała; w helmie trzy pióra strusie.

Szostowickj Tego kleynotu używają w x. Zmodzkim Szostowiczy.

Drobyszowie zaś odmieniają, bo poł żeliezca tylko kładą y koniec dwakroć załamują bez piór, y gwiazdy dwie przydają takim kształtem:

Drobysz N. Drobysz odważny żołnierz zabity w szturmie pod Wielkimi lukami. [338/372] Ian Drobysz sekret. KIM. podczaszy Smolenski.

Mikołaj Drobysz podczaszy Wendenski.

Adam Drobysz chorąży Wendenski. Synowie iego: Konstanty, Marcin, Alexander.

Strzała rozdarta.

Mają być w polu czerwonym dwie części strzały rozdartej na krzyż złożone, a w helmie trzy pióra strusie, ale do niej różne domy różne przydatki przykładają.

Buchowieckj Buchowieccy przydają wręby w Grodzieńskim powiecie y w wojew. Brzeskim, niewszyscy.

Epimach Buchowieckj starosta Szucharskj. Synowie iego Adam y Alexander.

Adam Buchowieckj podsędek Grodzieńskj. Synowie iego: Alexander, Kazimierz, Ian, Stefan Buchowieccy.

Alexander Buchowieckj podkom. Grodzienskj, starosta Filipowskj. Syn iego:

Krysztof Buchowieckj marszał. Grodzieńskj, starosta Mereckj y Filipowskj.

Marcin Buchowieckj stryjeczny Adama, pis. ziem. Brzeskj. Maximilian Buchowiecki w woiew. Brzeskim 1648.

Dobkowicz Drudzy przydaia
Gieysztor dwie gwiazdy iako
Gieysztorowie
Dobkowiczowie.

[339/375] Stanisław Gieysztor, w powiecie Kowieńskim 1632.

Ian Stanisław Gieysztor, starosta Kowieński struke. KIM.

Więckiewicz Więckowiczowie albo Więckiewiczowie tegoż są
Więckowicz herbu.

Wacław Więckowicz w x. Zmudzkiem 1621.

Ian Więckowicz w Kowieńskim powiecie 1632.

Stefan y Kazimierz Więckiewicz w woiew. Nowogr.

Nakoniec Komuniakowie w woiew. Nowogr. przydaia regimencik albo pręt, przez włomki strzał w poprzeg.

Florian Komuniaka w Nowogr. 1632.

Stefan Komuniaka rotm. KIM.

Ian y Krysztof Komuniaka.

[374]

Strzała sowita.

Ma być takim kształtem

Ten herb przyniesiony iest do wojewodztwa Witepskiego z Wołynia; używa go dom Czapliców.

Łukasz Czaplic zostawił Samuela syna.

Samuela syn Hieronim Czaplic.

[339/375]

Strzegonia v. Kościesza f. 122.**Strzelec.**

Ma być w polu błękitnym mąż mający biodro strzałą na wylot przeszyte; w hełmie trzy pióra strusie.

Późniak Tego herbu używają Poźniakowie, którzy po odejściu pierwszym Smoleńszczyzny do Moskwy, wynieśli się z tamąd do Litwy y w nagrodę zabranych przez Moskała majątności w Litwie y Wkrainie od królów daniny wzięli; mianowicie [340/376] Hrehory Poźniak od Alexandra króla otrzymał przywilej na dobra konferowane w zamianę zabranych przez cara Iwana Wasiliewicza. Syn jego

Iwan Poźniak wziął potwierdzenie tego przywileju od króla Zygm. Awg.

Ian Franciszek Poźniak pisarz dekret. w. x. L. potem pisarz ziem. y podwoiew. Wileń. zabity nędźnie 1666, zostawił potomstwo z Obręmpalskiew.

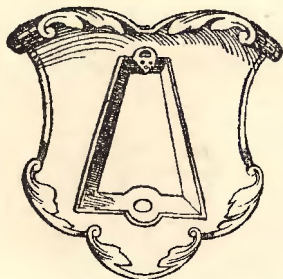
Ian Poźniak stryieczny Iana Franciszka, mąż rycerski, służył w wielu expedycjach, mianowicie do Daniey z Czarnieckim wojewodą Ruskim.

Strzemię.

Ma być w polu czyrwonym strzemie, w hełmie pięć piór strusich.

Z tym kleynotem do w. x. L. przyszedł z Płockiego wojew. Krysztof Brzostowskj. Synowie iego Ian y Łukasz.

Łukasz Brzostowskj tylko córki zostawił, z ktorych iedna była za Dziewałtowskim chor. Osmian. druga namłodsza za Makowieckim podstol. Słonim. Drugie w panienstwie żyły, częścią w klasztorach, częścią na świecie.

Ian Brzostowskj fundował w Michaliszkach kanon. regul. *de poenit.* pogrzebion w Wilnie v fary w kaplicy Bożego Ciała; zostawił z Czernickiey synow Emanuela, Cypriana, Iana.

Emanuel Ewstachi Brzostowskj odprawiwszy nauki w Akademii Wileńskiej, gdzie y *philos. mag.* kreowany iest od sławnego profesora Macieia Sarbiewskiego, lata swe na dworze Lwa Sapiehy wojew. Wileń. y syna iego Kazimierza [341/377] Sapiehy podkancl. w. x. L. bawił w bezżeństwie y nieprzyimując żadnych vrzędow ani włości.

Cyprian Paweł Brzostowskj po ewiczeniu w naukach przy akad. Wileń. w polityce przy dworze w. x. L. Olbrachta Radziwiła, był wprzod pisarz. dekret. w. x. L. stolnikiem Wileńskim, potym referend. y pisarzem w. x. L. starostą Sobockim. Wiele komissiy z wielkim kosztem od rzeczypospolitey y krola pana odprawował, mianowicie z Moskwą dwakroć pod Wilnem, trzeci w Mińsku, czwarty y piąty pod Mohilewem, szósty y siódmy

(s) był poslem do Moskwy, nakoniec kasztellanem Trockim a potym wojewodą Trockim. Poważny radą i ur . . . y miłością oyczyny senator, potym biskupem Smoleńskim kreowany od Iana III 16 . . . Synowie iego z Racheli Raieckiey: Konstanty, Ian, Bazyli, Iarosz.

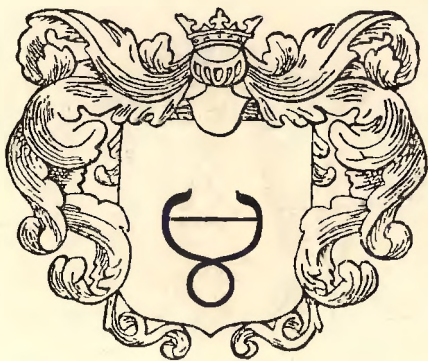
Emanuel pisarz w. x. L. Antoni s. I.

Konstanty Brzostowski kanonik katedralny Wileńskj sekr. w. x. L.

Ian Brzostowskj dworz. pokoiowy IKM. starosta Sobockj.

Bazyli młodo zmarł.

Ian Brzostowski referendarz w. x. L. trzeci syn Iana, młodo zmarł.

Drudzy herbu strzemiennia takim kształtem używają na wywrot, w polu błękitnym, a w hełmie trzy pióra strusie kładą.

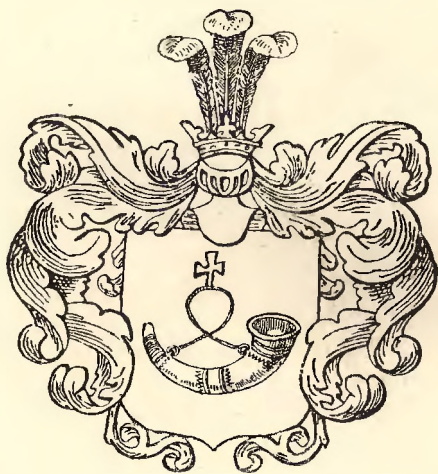
Papłowski Tak używają
Wilbultowicz w wojew. Wileńskim y w powiecie Wpitskim:

Papłowscy Wilbultowiczowie.

Svehekownaty.

Ma być trąba iedna nienawiązana w polu czerwonym, krzyż w trąbie, a w hełmie trzy pióra strusie. Ale w w. x. L. [342/378] inaczej tego kleynotu używają, abowiem y nawiązanie ze dwiema kolcami kładą y krzyż na wierzchu wiązania.

Tego kleynotu tak używają w w. x. L.

Łomiński Łomińscy w Osmańskim powiecie.

Owłoczyński Owłoczyńscy w Mińskim wojewodztwie.

Maciej Owłoczyński 1632.

Iożeph Owłoczyński sędzia grodzki Miński.

Maximilian Owłoczyński 1651 deputat na trybunał generalny Wileński.

Svlima.

Ma być puł orła czarnego w polu żółtym, pod nim trzy kamienie w czerwonym polu. W hełmie puł orła czarnego.

Bodiwił Ten klejnot przyjął
Rodwił na się Bodiwił abo
 iak drudzy piszą
 Rodwił. Teraz go w w. x. L. te
 domy używają:

[343/379] Hamszeiowie
 Wiesztortowiczowie w woiewodztwach Witepskim y Brzeskim y w x. Zmodzkim.

Hamszey Ierzy Wiesztort
Wiesztort Hamszey dziedzic
 na Berocie, Sielcu,
 Zdzitowie, miał za sobą Dorohostayską marszałkownę w. x.
 L. zostawił z niey synów Stanisława y Iana.

Stanisław Wiesztortowicz Hamszey na Sielcu, miał za sobą Hlebowiczownę kasztelanę Trocką, bezpotomnie zmarłą. Majętność Sielce zapisał żenie, a za czasem dostała się ta włość do skarbu. Dał ją potom krol Awgust Kiszce, ktorego córka szła za Radziwiła a potom za sługę swego Sadowskiego y Sielec Ianuszowi Radziwiłowi zapisala.

Ian Wiesztortowicz Hamszey na Berozie y Zdzitowie, fundował kościół z plebanią w Berozie; zostawił z kniehini Przychabskiej synów Iana y Mikołaja.

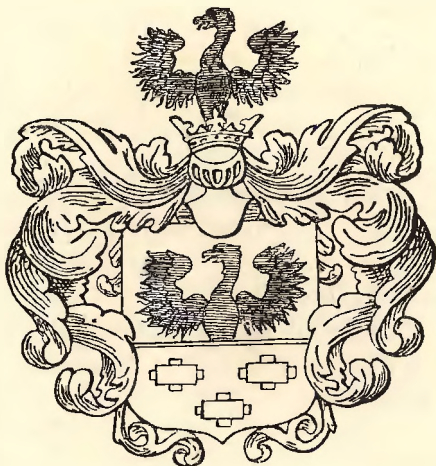
Ian II Hamszey na Zdzietowiu y Przyhabach miał za sobą Horską, zostawił syna Stanisława.

Stanisław Hamszey sędzia ziem. y podwoiew. Wileńskj, z Skorucianki miał syna Iana.

Ian III Hamszey starosta Stoklickj.

Mikołaj Iana I syn Hamszey kasztelan Brzeskj, zostawił synów Iana, Pawła, Ierzego, Marcina; córki dwie: iedna z nich szła za Tarnowskiego, druga za Tyszkiewicza.

Ian II Mikołajewicz Hamszey pułkown. IKM. miał za sobą Zawiszankę; tylko corki zostawił.

Paweł Hamszey na Berozie z Baczanki miał synow Iana y Mikołaja.

Ian III Pawłowicz Hamszey z Iezierskiey miał synów Michała y Iana.

Michał Hamszey służąc w kwarcianym woysku, zabity od Tatar.

Ian IV Ianowicz Hamszey miał za sobą Kęssowską. Synowie iego:

Stanisław Hamszey proboszcz kathedr. Smoleńskj,

Kazimierz Hamszey dworz. pokoi. KIM.

[344/380] ¹⁾ **Sawicz** Sawiczowie Ryczgorsey.

Ryczgorskj Ian Sawicz Ryczgorski sławny żołnierz. Wawrzyniec Sawicz Ryczgorski, sędzia ziemski Trockj.

Ian Sawicz Ryczgorskj wnuk Wawrzyńca. Syn tego Iana:

Alexander Sawicz Ryczgorski żołnierz w pancerney hetmana wielkiego chorągwi.

Zabłockj Drudzy się zowią Zabłockiemi.

Tomasza y Woyciecha Sawicza Zabłockiego wspomina elekcyja Iana Kazimierza.

Strawińskj Strawińscy w wojew. Trockim y na Siewierzu.

Marcin Strawińskj kasztel. Witepskj pulk. KIM. wspomina go konstytucya 1593. Syn iego:

Hieronim Maximil. Strawinskj star. Rohaczewskj.

Balcer Strawińskj brat Marcina, wojew. Mińskj, starosta Mozyrskj, ciwun Twerskj.

Erasmus Strawińskj podkom. Nowogr. Siewiersk. pulk. IKM. ośm lat był w więzieniu Moskiewskim. Brat iego rodzony

Krysztof Strawińskj sędzia ziem. Trockj 1609. Synowie iego Kazimierz, Karol, Zbigniew, Maximilian, Alexander, Troian, Krysztof.

Kazimierz Strawińskj koniuszy Trockj.

Karol Strawińskj podkom. Starodub. pułkown. ludu powiatowego przeciw Kozakom, od których na wycieczce zabity iest roku 1648.

Zbigniew Strawińskj sędzia ziemskj Starodub. miał syna Adriana.

¹⁾ Tu następują 4 wiersze wykreślone dotyczące domu Oziębłowskich.

Maximilian Strawiński stolnik Starodub.

[345/381] Troian Strawiński sędzia grodz. Osmianskj.

Krysztof Strawiński cześnik Osmianskj.

Adam Strawiński stryieczny Erasma, miał synów Bartłomieja y Wasila.

Świat.

Ma być w czerwonym
połu koło w pół przepasane,
z krzyżem na wierzchu ; w hełmie
trzy pióra strusie.

Slizień Tego kleynotu w w.
x. L. używają Slizienowie.

Alexander Slizien stoln.
Osmianskj, struk. dworz. y sekr.
KIM.

Michał Slizien.

Szołucha Sołuchowie abo Szoluchowie.

N. Sołucha którego corka była za Połubińskim wojewodziecem Nowogrodzkim.

Theodor Andrzeiewicz Sołucha 1588.

Konstanty Szolucha w wojew. Mińskim 1632.

Niektorzy miasto przepasania kładą w kole
(Buywid) krzyż, iakom widział
na nagrobku Buywida w Wilnie herb z babkj.

Drudzy na wierzchu koła
kładaia parę krzyżów y strzałę
takim kształtem:

[346/382] Inatowicz Tego kley-
notu używają.
Inatowiczowie.

Samuel, Eustachi, Kry-
sztof Inatowiczowie 1648 w Wi-
leńskim wojewodztwie.

Ian Inatowicz stoln. Ko-
wieńskj, poruczn. chor. pan-
cerney hetm. poln. Gosiewskiego, wzięty od Moskwy w bitwie
pod Werkami, z więzienia wyszedł 1662.

Okuń Okuniowie tegoż herbu.

Swierszczek.

Ma być biała litera **N**
w polu czerwonym; w hełmie
trzy pióra strusie.

Ten kleynot z Greciej do
Korony przyniesiony i do w.
x. Lit. wnieśli
Rewkowskj Rewkowscy, kto-
rzy się tak zową
od przodka swego Rewka Ga-
wrońskiego.

N. Rewkowskj w powie-
cie Grodzieńskim.

Swinka.

Ma być głowa dzikiego wieprza w polu czerwonym, przy
niej ręka w obterze błękitnym za spodnią szczękę trzymająca;
w hełmie osoba za boki się trzyma, z włosami rozczosanymi.

(Zielińscy godni na Mazowszu ludzie y urzędnicy tego herbu
zażywają.

Constantin Zieliński arcybiskup Lwowski koronował Stanisława I króla Polskiego).

[347/383] Ten kleynot przyjął w Hro-
Dewknetowicz dlu na się y na
 domi swoy An-
drzey Dewknetowicz.

Denofowie podobny mają kleynot, ale bez ręki, w hełmie też głowę dzikiego wieprza kładą, iakom widział w pałacu wojew. Sieradzkiego, lubo niektorzi w swych herbarzach kładą w hełmie całego wieprza, dwiema rohatynami przebitego.

N. Denoff podskarbi nadw.
 w. x. L.

N. Denoff pułkownik IKM.
 ciwun Wileński. Syn iego

N. Denoff ciwun Wileń-
 skj.

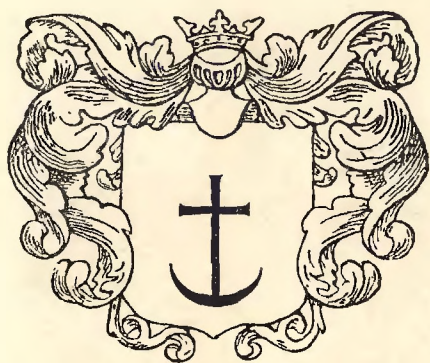
N. Denoff kasztelan Wi-
 tepski. Córka za P . . . sem
 pod Mińskiem.

N. Denoff wprzód stolnik
 w. x. L. potem kasztelan Wileński, nakoniec wojewoda Mal-
 borski.

Szeliga.

Ma być w polu czyrwonym puł miesiąca, a w nim krzyż
 żółty; w hełmie ogon pawi.

Dowoyna Dowoynowie z dawna w w. x. L. tego kleynotu używali.

Dowoyna ieden z panow Litewskich, wwożąc łupy y więznie w Polszcze zabrane, a miedzy niemi mając część Krzyża świętego, gdy wozu z miejsca ruszyć żadną miarą niemógł, ostrzeżony od więźniów, coby temu za przyczyna była, drzewo krzyża ś. [348/384]

odesłał nazad y sam Chrześcianinem został.

Wisigierd Dowoynicz abo Dowoynin podpisał się do Vniy roku 1401.

Andrzej Dowoyna odprawował od Stanów w. x. L. poselstwa na seym koronny w Sieradzu 1452, wojnę opowiadając, ięśliby niewrócono Podola.

Ian Dowoynowicz marsz. w. x. L. starosta Wilkomirskj 1492.

Iakub Dowoyna starosta Drohyckj, w przywileiu Alexandra krola potwierdzaiącym Vnią 1501.

Ierzy Dowoynowicz starosta Bydgoski w tymże przywileiu.

Andrzej Dowoynowicz podkom. w. x. L. starosta Brzeskj. Wspomina go przywilej cessiy ziemi Drohickiej 1516. Syn iego

Stanisław Dowoyna, starosta Kobrzynskj, Szawelskj, Mereckj, Vszpolskj, Pienianskj, Pereasł. Nowodw. etc. w bezżeństwie zmarł.

Stanisław Dowoyna wojewoda Połockj, odprawował różne kommissie z Moskwą y poselstwa do Stolicy 1542, 1552, 1554, carskiego titulu niedając żadną miarą Moskiewskiemu. Roku 1563 bronił przez sześć niedziel Połocka, nakoniec spaliwszy miasto, zamek przez traktaty podał. A lubo poprzysięgła mu Moskwa na wolność, iednak z żoną y ze wszystkimi ludźmi Litewskiego narodu do więzienia wzięty był. Vmarł bez potomka.

Ian Ianowicz Dowoyna miał za sobą Szemetownę, zostawił z niey syna Mikołaja y corek 4: Marynę Kłockową, Sofronią Lubecką, Katarzynę Haykową, Annę Podarzewską.

Mikołaj Dowoyna bez potomstwa zszedł.

Szeliga Andrzej Szeliga biskup Wilenskj, w porządku biskup osmy, tak rozumiem, iż tegoż herbu był, a malarze

z niewiadomości vformowali mu herb po śmierci nakształt łodzi, iakoś wyżey widział; ale samo przezwisko wydaie, iż tego kleynotu był.

Siemionowicz. Siemionowiczowie w x. Zmodzkiem tegoż herbu.

[349/385]

Szeliga odmienna.

Szeligi krom tego różne domy w. x. L. używają, ale z niektórymi odmianami.

Bukraba Naprzód Bukrabowie w hełmie kładą trzy pióra strusie a na tarczy niełęczą z księżycem krzyża.

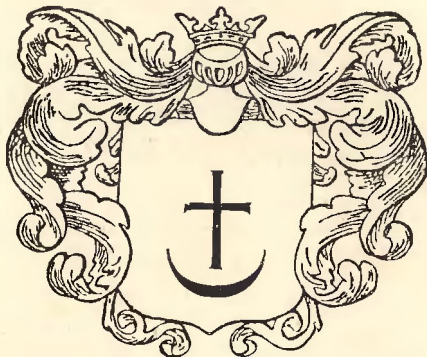
Wasil Bukraba w potrzebie roku 1567 porucznikował, kiedy x. Sanguszko Szerbatego zniósł.

Ian Bukraba chorąży Możyrskj.

Syn iego Ian.

Stefan Bukraba 1632.

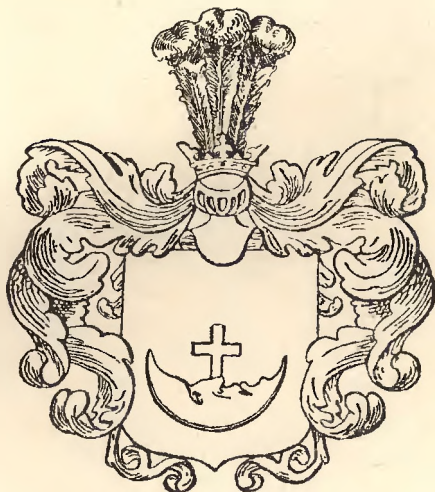
Pawel Bukraba po długiej w kwarcianym woysku służbie, pod Korsuniem od Tatar wzięty, dwie lecie w ich niewoli zostawał. Podstoli Starodubowskj.

Hulewicz Tegoż kleynotu używają na Wołyniu Hulewiczowie.

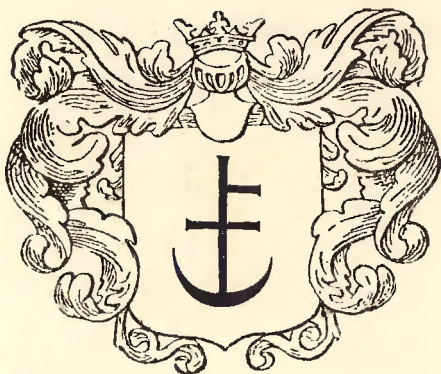
Dulicz Duliczowie zaś w Mińskim województwie ten sam herb tak wyrażają, iako masz u x. Okolskiego f. 198.

Eliaz Dulicz wspomniany u x. Okolskiego.

Krzczonec Powtórę Krzczonec kładą nad pułksiężcem
pułtora krzyża.

[350/386] N. Krzczonec Strawiński wojew. Miński.

Mikołaj Krzczonec starosta Newelski, zostawił synów Stanisława y Piotra.

Stanisław Krzczonec zabity w Moskie.

Piotr Krzczonec z Nasilowskiej wojewodzianki Witepskiej miał syna Ierzego.

Ierzy Krzczonec chorąży Wileński. Synowie jego Ian y Ierzy.

Ian Krzczonec podkom. Parnawski.

Piotr Krzczonec służąc w kwarcianym wojsku zabity od Tatar.

Stanisław y Samuel Krzczonec, żołnierze zabici pod Chocimem.

Adam Krzczonec czesn. Trocki, rotm. IKM.

Ian Krzczonec rotm. IKM.

Hrebiński Aleksander Krzczonec Hrebiński, żołnierz w expediciach Szwedzkich y Moskiewskich.

Puzłowski Potrzebie Puzłowscy w powiecie Słonimskim miasto krzyża kładą dwa krzyże y strzałę z połowicą żelazca.

Szyba.

Ma być szyba abo okno do miner w polu czerwonym; w hełmie mają być trzy pióra strusie między dwiema szymbami.

[351/387] Z tym klejnotem przyszli do w. x. L. Szwerbnowie, dom Inflantski.

Ian hrabia Szweryn sławny w różnych historiach.
 Krysztof Szweryn był hetmanem Pomorskim. Syn iego
 Ian Felix Schweryn gubernator Pomorski, miał syna Vlryka.
 Vlryk Schweryn pulk. ces. IM. Syn iego
 Ian Schweryn consiliarz ces. IM. zostawił syna Iakuba.

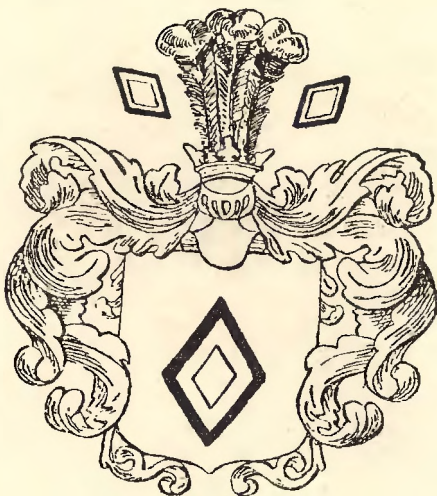
Iakób Schweryn guber-
 nator Kurlandiy, a iego syn

Ian Schweryn był mar-
 szalkiem Kurlandzkim, pul-
 kownikiem KIM. dziedzic na
 Alszwangu, zostawił trzech
 synów.

Ian Schweryn na Al-
 szwangu.

Ierzy Schweryn na Gen-
 tiliszkach dwor. pokoi. KIM.
 miał za sobą x. Sanguszkownę.

Samuel Schweryn pro-
 boszcz katedr. Żmudzkiej, część
 swoją obrócił na fundacją tego
 prałactwa, nakoniec scholastyk
 Żmudzki świątobliwym.....

Tarcza v. Kotwie f. 131.

Tarnawa.

Ma być krzyż biały w czyr-
 wonym polu a w niszym kącie
 lewej strony półmiesiączek żół-
 ty; w hełmie pięć piór stru-
 szych.

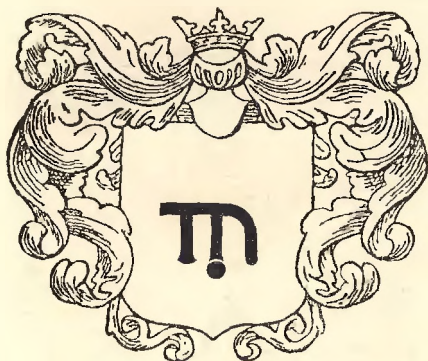
Gorzkowskj Gorzkowscy w w.
 x. I. tego kley-
 notu używają, iako świadczy
 x. Okolskj t. 3 f. 223.

[352/388] Są Gorzkowscy
 w Nowogrodzkim wojew. z któ-
 rych ieden 1660 przy Moskwie stawał.

Tomków.

Ma być w polu czerwonym taki charakter, a w helmie trzy pióra strusie.

Tomkowicz Tomkowiczowie w Orszańskim powiecie tego kleynotu używają.

Kasper Tomkowicz miał synów: Philona, Kaspra, Iwana, Ierzego, Hrehorego, Stefana.

Cieleckj Ierzy Cieleckj Tomkowicz za Władysława IV.

Topacz.

Ma być sępie skrzydło z szponą żółtą w polu czerwonym; w helmie trzy pióra strusie.

Ten kleynot przyjął na się y na dom swoy w Hrodlu Giedorwoch. O potomstwie iego wiedzieć niemogłem.

Topor v. Starza fol. 335.

Trąbkj.

Mają być w polu czerwonym trzy trąby myśliwce z złotemi prząszczkami y nawiązaniem; w helmie dwie trąby: czarna iedna, złota druga. Lecz w w. x. L. miasto tych trąb kładą pióra strusie pospolicie trzy a niektorzi pięć.

Oscik Ten kleynot przyiał na się y na dom swoy w Hrodli

Ostik Hrehory Oscik abo Ostik, potomek Narimunda w. x.

Litewskiego. Lizdeyko bowiem syn tego książęcia, w pieluszkach przechowany od kapłana nawyższego przed tyranami, y od następey w. x. L. naleziony, w gnieździe zachowany, potem był nawyższym kapłanem y z siostry w. x. L. zrodził syna Wirszyła, Wirszyło Syrpucia, Syrpuć tego Hrehorego Oscika. Ościk zaś zostawił synów Mikołaią Radziwiła Czarnego abo Szczesnego Ościka, Raka, Tokara, Niewiera. Którekolwiek tedy domy idą od tych synów Ościkowych, mają tego kleynotu używać.

Od Radziwiła idzie dom Radziwiłów, o którym dostatecznie masz pod Orłem z trąbkami.

Od Czarnego szedł dom Ościków, którego już nie stało.

Szczesny abo iako z Ruska mówią Czasny Oscik kasztel. Wilenskj, iako go wspomina fundacja biskup. Zmodzkiego 1421, potem go Dzieje roku 1436 wspominają wojewodą Wileńskim. Zostawił synów Ierzego y Stanisława.

[354/390] Hrehory Stanisława syn Ościka marsz. nadw.

w. x. L. starosta Mereckj y Onikszteńskj. Nad Wiedrusą 1499 poimany w bitwie od Moskwy zostawał do roku 1508, gdy go Helena królowa wyprosiła. Wspominają go wojewodą Trockim przywileje dane 1515.

N. Oscikowicz poselstwo odprawował do Sachmata hana Zawolskiego 1452, przeięty w drodze od Ecingereia hana Perekopskiego.

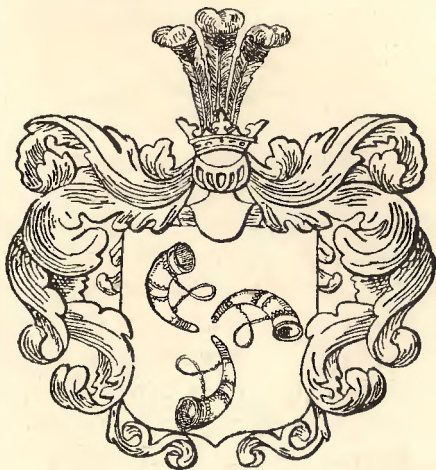
Wirszył Ościkowicz 1507 na koronacyi Zygmunta I. dostatkem wielu przewyższył.

Mikołaj Ościk za Zygmunta Augusta rotm. KIM. sławny.

Hrehorego Ostika kasztel. Wileńskiego wspomina przywilej cossiy Bielskiej ziemie 1547.

Terzy Ostik wojew. Mściśławskj, towarzysz expedicyi szczęśliwych Philona Kmity przeciw Moskwie. Brat iego

Hrehory Ostik za Stefana o sprzysiężenie z Naszczokinem Moskałem na wydanie Litwy, 1580 stracony w Wilnie.

Ian Ostik syn Hrehorego, constitucią 1581 od infamii uwolniony (był sędzią ziemskim Wileńskim).

Syn iego Ierzy Ościk zszedł bezpotomnie.

Rak

Rak trzeci syn Ościka, miał syna Ciolka,

Ciolek

Ciolek Ościka.

Ościk

Ościk zostawił trzech synów; Gintulta, Sko-

Gintułt

pa, Stańczyka.

Dziewałtowski

Gintułt Ościkowicz miał syna Bartosza Gintułtowicza Dziewałtowskiego, od którego idzie dom Dziewałtowskich, który w hełmie używa pięć piór strusich.

Stanisław Dziewałtowski Stoczek długo w cudzych kraiach bawił się. Iego syn

Mikołaj Dziewałtowski żył około roku 1570 y daley, zostawił synów trzech: Iana, Stanisława.

Ian Dziewałtowski, woyski Grodzieńskij, zmarł 1612.

Stanisław Dziewałtowski stolnik Kowieńskij, żołnierz sławny [355/391] zostawił synów z pierwszej żony Owsianey Kazimierza y Aleksandra, z drugiey Zyzemskiey Hieronima y Stanisława.

Kazimierz Dziewałtowski chorąży Osmiański, od Moskwy w domu na zamek Wileńskij porwany y w nim okrutnie zamordowany 1661. Pogrzebion w Wilnie u ś. Iana 1662.

Hieronim Dziewałtowski *in soc. Jesu* kapłan zacny.

Skop Skop Ościkowicz miał synów trzech, od których te **Ościkowicz** domy idą:

Możeyko Możeykowie.

Ian Możeyko w x. Zmodzkim 1621.

Płowiańskij Płowiańscy.

Sirewicz Sirewiczowie.

N. Sirewicz miał za sobą Bilewiczownę starościankę Zmodzką.

Ian Sirewicz około roku 1648.

Stańczyk

Stańczyk Ościkowicz miał syna Iana Stańczy-

Stańczykiewicz kiewiczza.

Stanisław y Michał Stańczykiewicz w x. Zm. około roku 1621.

Jakób Stańczykiewicz s. th. dok. z Wileń. akadem. kanonik Zmodzkij, pleb. Ianiskij.

Tokar Tokar Ostikowicz miał syna Iwaszka, Narbuta
Iwaszkiewicz y Piecka.
 Od Iwaszka idą Iwaszkiewiczowie w woie. Trockim
 y x. Zmodz.

Woyciech Iwaszkiewicz. Synowie iego Ian y Bogdan.

Ian Iwaszkiewicz kuchmistrz w. x. L.

Stanisława Iwaszkiewicza marsz. w. x. L. wspomina przy-
 wiley Alexandra króla, dany x. Zmodzkiemu.

Alex. Iwaszkiewicz w x. Zmodz. około roku 1619.

Narbut Od Narbuta abo Narbulta syna Tokarowego idą
Narbutowicz ci Narbutowie, którzy się Trąbkami pieczętują. Miał
 ten Narbut 9 synów.

Woyciech Narbut biskup Kijowski za Kazimierza Iagie-
 lowicza.

Olbrycht Narbutowicz marsz. w. x. L. starosta Przewalski,
 Oski, Iaswońskj. Syn iego

Mikołaj Narbut starosta Krewskj, wspominają go Dzieie
 roku 1547.

[356/392] Stanisław Narbut odprawował poselstwo do Moskwy
 roku 1500.

N. Narbut wojewoda Mińskj, ktorego córka urodziła Zawiszę
 marsz. w. x. L.

Ian Narbut sędzia ziemskj Lidzkj, potym podkomorzy, fun-
 dował Franciszkanów w Kołtynianach.

N. Narbut pis. ziem. Lidzki, był deputatem w Wilnie 1663.

Piecko Od Piecka Tokarowego syna idzie dom Komaiewskich
Pieckiewicz y Pieckiewiczów.

Komar miał syna Piecka. Piecko miał dwu synów:
 Michała i Stanka, którzy się zwali Pieckiewiczami.

Komaiewskj Stanko Pieckiewicz przezwany Komaiewskj, miał
 syna Ierzego a Ierzy Iana.

Ian Iuriewicz Komaiewskj marsz. w. x. L. starosta Kowień-
 skj, Oskj, Przelomskj. Na komissiy Moskiewskiej pod Szebie-
 żem 1543 gospodaru Moskiewskiemu statecznie bronił tytułu cara.
 Zostawił syna Iana (Ierzego nie Iana) y córkę która szła za Na-
 ruszewicza kasztelana Smoleńskiego. (Urodził się z Chodkiewi-
 czówney, miał za sobą Chlebowiczównę. Z tej urodził się Ierzy
 podkom. Wiłk. ten miał za sobą Woyniankę wojewodziankę Now.
 potym Słupeckę kasztel. Lit. z ktorey 3 córki, jedna dana

Sokolińskiemu kaszt. Trockiemu, druga Firleyowi(?) podkom. koron. 3 wprzód Iudyckiemu)

Alexander Komaiewski skarbnik Wołkowyskj (miał za sobą Naruszewiczównę w. x. L.) Synowie Władysław y Felician Komaiewskj.

(Felician rodzony brat Alexandra).

Koleccy (Koleckich dom, *vide in libro magno Polonico*).

Niewier Niewier syn Ostykowy, miał synów Marcina y Woyciecha Niewierów.

Niewiera Ostyka wspomina przywilej dany 1499.

Są y insze domy, ktore tego kleynotu tu w w. x. L. używają:

Dawidowicz Dawidowiczowie, którym Gniazdo cnoty f. 1169 przyznawa, iż idą od Ostika.

Samuel Dawidowicz w x. Zm. 1621.

Stanisław Dawidowicz sędzia grodzki Wilkomirskj.

Samuel de Ganie Dawidowicz stoln. Wilkomirskj podstar. Zmodz. 1648.

Grobickj Grobicczy dom Polskj w powiecie Grodzieńskim.

Woyciech Grobickj podkuchmistrz w. x. L. Brat iego Krzysztof Grobickj.

Gorzkowski Gorzkowskich też pod tym kleynotem kładzie x. Okolskj f. 229. [357/393].

Hreczyna Hreczynowie Kierdeiwie y Hreczynowie Woynowie
Kierdey iedenże dom tego herbu, ktory iedni prowadzą od kniazów Zahomylskich, drudzy od Ilhowickich. Ia to tu położę, com o bliższych wiekom naszym czytają.

Mateusz Hreczyna miał synów dwóch, iednego przezwał Woyną, drugiego Kierdeiem.

Hreczyny Kierdeia potomek był niedawnych czasów.

Kazimierz Kierdey Hreczyna sędzia ziemskj Pińskj.

Woyna Hreczyna syn Mateusza, podkomorzy Piński, syna zostawił Macieia y Hrehorego.

Maciey Woyna podst. w. x. L. refer. y pisarz, starosta Gerdowskj i Poiurskj, potym kaszt. Mścisławskj, mąż w dziele rycerskim odważny, iako pokazał pod Wlą 1568, zostawił synów sześć, ktorzi wraz w senacie zasiadali: Benedykt, Gabriel, Wawrzyniec, Simon, Hrehory, Sokół.

Benedykt Woyna biskup Wilenskj, proboszcz Trockj.

Gabriel Woyna podkancl. w. x. L. wprzód pisarz. Synowie
iego byli

Michał Woyna starosta Pieniańskj.

N. Woyna kanon. Wileński y

N. Woyna starosta Mereckj.

Wawrzyniec Woyna podst. w. x. L. starosta Pinskj y Grodzieński, który Vnią w. x. L. z koroną w Lublinie zakończył.

Siemion Woyna kaszt. Mścislawskj, miał synów Abraama y Alexandra.

Abraam Woyna wprzód suffragan Wileńskj, potym Zmodzki biskup, nakoniec Wileńskj. Vmarł 1649 w Werkacl.

Alexander Woyna zostawił synów Władysława y Michała, który młodo vmarł.

Hrehory Woyna kasztel. Brzeskj z postrzału pod Połockiem odniesionego vmarł.

Sokoł Sokoł Woyna kasztel. Mińskj potym Brzeskj, miał syna
Woyna Krysztofa Sokola Woynę.

Hrehory Woyna Hreczyna, brat Macieia, wojewoda Połdolskj, starosta Krasnostawskj. Syn iego

[358/384] N. Woyna kasztelan Witepskj, starosta Oski y Przelomskj.

Michał Woyna chorąży x. Zmodz. starosta Poiurskj, miał syna Stanisława.

Stanisław Woyna kuchmistrz w. x. L. starosta Polongarskj.

Wincenty Woyna pulk. KIM. 1605 pod Kirchholmem czołem woyska regimentował y husarza na piechotę y spisy Szwedzkie swą osobą prowadził.

Iędrzey Woyna krayczy w. x. L. starosta Grodzieński, w Wysokim Litewskim kościół wymurował y plebanią fundował.

Piotr Woyna podstoli w. x. L. starosta Wolkowyskj.

Stefan Woyna podkom. Pińskj, starosta Opeskj.

Lukasz Woyna chorąży Wolkowyskj.

Maciey Iózeף Woyna starosta Gorazdowski, marszałek Pinski, za nim Mossalska, ma corkę z niey.

Benedykt Woyna ciwun . . . urentski, za nim Kęstortówna, z niey syn Dominik.

Kosmowskj Kosmowscy w woiew. Wileńsk. tegoż herbu.

Wołk Wolkowie, o których Paprocki w Gniazdzie cnoty 1169.

N. Wołk starost. Pińskj, który pod Olszenicą odważnie poczynął. Synowie iego Fedor y Mikołaj.

Maciej Wołk porucznik Philona Kmitę 1567 w bitwie z Moskwą na polach Iwańskich.

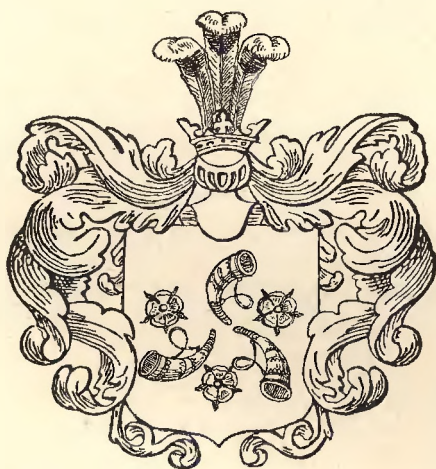
Zagiel Zagłowie w wojew. Wileńskim.

Marcin Zagiel Michajłowicz proboszcz katł. Wilenskj y Osmianskj, kapłan wielce wczony y pobożny. Fundował różne mieysca, zmarł 1643.

Trąbki odmienne.

Niektóre domy w w. x. L. herbu Trąbek z różnemi odmianami używają. Pierwsza odmiana, że trzy róże białe między trąbkami kładą.

[359/395] Tego klejnotu używają:

Iaszczołd W Grodzieńskim powiecie Iaszczołdowie.

Woyciech Iaszczołd mego czasu.

Siruc Siruciowie położeni są odemnie pod Doliwą, bo tego klejnotu mają używać. W roku zaś 1660 v jednego z tego domu deputata na trybunał Wileńskj z Vpitskiego powiatu widziałem taki. Podobno wczynił na złączenie oycowskiego y mateczynego herbu.

Druga odmiana iest, że pole mają błękitne, wiązanie trąb żółtogarce. W helmie między orłemi skrzydłami trzy trąby.

Tego klejnotu w w. x. L. używa dom Rudominow Dusiatkich.

Rudomina Za łagielę wspominają Dziecie Jakubowicza chorążego **Dusiatkij** Rudominowskiego.

Za królowej Bony rozgniewaniem na ten dom niektorzi

byli zatlumieni, ale za iey wyiachaniem znowu się do traktowania spraw rzeczypospolitey obrócili. Nazywaią się od dziedzicznych dóbr Dusiāt Dusiatskiemi.

Andrzej Rudomina Dusiatskj ojciec Andrzeia y Maciecia.

Andrzej II Rudomina starosta Dawgieliszskj, miał syna Andrzeia.

Andrzej III Rudomina, staroście, kapłan świątobliwy *in soc. Iesv*. Niemal od ślubu małżeńskiego do zakonu wdawszy się, będąc na naukach w Rzymie, vprosił się do Indiy na pogaństwa nawracanie. Vmarł w Chińskim królestwie 1631 Sept. 5 z wielką opinią świątobliwości. Żywot [360/596] iego iest opisany w przedmowie przed xiąską politycką, którą onże sam był wytłumaczył z ięzyka Włoskiego na Polskj, dworem się ieszcze bawiąc.

Maciey Andrzeia I. syn Rudomina, starosta Vcianskj, sławny żołnierz, zostawił synów Iana, Tomasza, Wawrzyńca y Marcina.

Ian Macieiewicz Rudomina Dusiatskj woyski Brasławskj, za krola Stefana we wszystkich expediciach służył. Miał za sobą Tołockównę. Synowie iego Paweł, Ierzy, Ian, Piotr, Krysztof.

Paweł w potrzebie pod Derptem poległ.

Ierzy od Turków pod Chocimem; pogrzebiony w Wilnie wespół z oycem w Bernard. kościele.

Ian Ianowicz Rudomina dworz. IKM. pod Chocim y do Iflant husarską chorągiew prowadził. Pod Chocimem ze trzema drugimi chorągwiami na 60 tysięcy Turków mężnie vderzył, gdzie rodzonego y kilkanaście towarzystwa stracił; któremu w Nowogródku kaplicę y nagrobek y fundacją mszy ś. na pamiątkę wieczną wystawił. Był wprzód chorążym Nowogr. potym kasztelanem; zostawił synow z Horodyiskiey Michała y Gabriela.

Piotr Ianowicz Rudomina dworz. struke. KIM. starosta Vswiat-ski, chorąży Brasławskj, nakoniec kasztelan Derpski y Smoleńskj. Lat dziesięć z młodu z obozu niewyiechał, pod Stolicą postrzał odniósł. Syn iego z Maryny Abramowiczowney wojewodzianki Smoleńskiey Ian.

Ian Rudomina wprzód chorąży potym marszałek Brasławskij, starosta Vświatskij, rotm. IKM. 1651 w obozie zachorząwszy vmarł. Miał za sobą x. Sanguszkównę, ale potomstwa z niey nie zostawił.

Krysztof Ianowicz Rudomina długo pod hetmańską Karola Chodkiewicza chorągwią służył, był marszałkiem Brasławskim, kaszt. Połockim, wojewodą Minskim. Synów z Tyzenhawzówny zostawił: Piotra, Bogusława, Zygmunta.

[361/397] Piotr Rudomina Dusiatskij, chorąży Osmianskij, rotm. IKMości, ma za sobą Sulistrowską. Potym starosta Starodubowskij, pułkownik IKM. pierwszy za hetmaństwa Michała Paca wojewody Wileńskiego h. w. w.

Krysztof Rudomina Dusiatskij chorąży Wilkomirskij, ma za sobą Isaykowską.

Bogusław Rudomina w potrzebie pod Werkami z Moskwą poległ 1658.

Zygmunt Rudomina Dusiatskij zwiedziwszy cudze kraie, zabawiwszy się wojenną służbą, roku 1662 kapłanem został. Vmarł kanonikiem Wilensis.

Tomasz I Macieiewicz Dusiatskij star. Dawgiel. rotm. hus. IKM. swym kosztem Latzin, Kritzburg, Dinnenborg Moskałom odebrał. Vmarł z postrzału pod Felinem odniesionego. Synowie iego: Ianusz y Tomasz.

Ianusz Rudomina Dusiatskij zostawił synów trzech: Piotra, Tomasza y Kazimierza.

Piotr Rudomina podczaszy Orszańskij.

Tomasz III Rudomina porucznik husarskij.

Tomasz II, syn pierwszego Tomasza, zrodził Konstantego, a z Konstantego urodził się:

Tomasz Rudomina Dusiatskij dworz. KIM.

Wawrzyniec Rudomina Dusiatskij syn Macieia, starosta Niderpolskij rotm. hus. IKM. sławny. Od postrzału pod Wendą odniesionego ledwo vzdrowiony, pod Felinem zabity iest na placu. Z Feliciany Wołowiczowney miał syna Stanisława y Annę córkę, żonę Stefana Paca podkancel. w. x. I.

Stanisław Rudomina dworz. IKM. vmarł w Warszawie młodo.

Marcin Macieiewicz Rudomina Dusiatski dworz. IKM. Steana, vmarł przy dworze w Grodnie.

Trzaska vide **Biała** f. 33.

Trzy krokwie vide **Siromla odmienna** fol. 318.

[362/398]

Trzywdar.

Ma być pultrzecia krzyżów końcami spoionych, a między niemi trzy gwiazdy; w helmie 3 pióra strusie.

Rakowskj Ten kleynot do w. x. L. z x. Mazowieckiego przyniosł Woyciech Rakowskj, kasztelan Wizkj, starosta Vcian-skj, miał za sobą Pacównę. Syn iego

Ian Rakowskj podstar. nadw. w. x. L. potym Brzeskj, nakoniec Witepskj wojewoda. Odprawował od Zygm. III poselstwo do Angliey. Miał za sobą x. Korecką, potomka niezostawił.

Rakowscy także dom Mazowieckj w powiecie Grodzieńskim, niewiem czy tego herbu: Rafał y Silvester Rakowskj bracia.

Burzyńskj (Tegoż herbu zażywaią Burzyńscy, o których patrz Niesieckiego, w Litwie.

(Dom znaczny Burzyńskich w powiecie Wilkomirskim, z tych Stanisław Burzyński poiawszy *in sotiam vitae* 1) Kopciownę, pi-sarzownę w. x. L. przeniósł się do powiatu Oszmiańskiego; mąż naszych czasow wielce godny y wzięty, instygator w. x. L. posłem na seym był kilka razy, także deputatem na trybunał, z różnych woje 1)

Wadwicz.

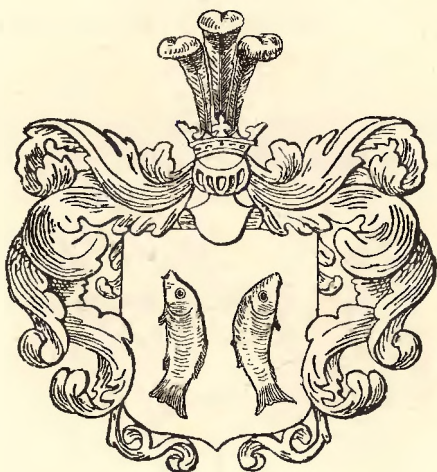
Maią być w polu czyrwonym dwie rybki białe, grzbietami do siebie obrócone, w helmie trzy pióra strusie.

1) Wiersz przy oprawie obcięty.

Ten klejnot przyjął na dom swoy Piotr Montygierdowicz y z bracią 1413.

[363/399]

Montygierdowicz Montygierd za Olgerda pan zacny w Litwie, którego synowie za Iagela: ieden ochrzczony Ianem albo Hanusem, drugi Piotrem.

Hanus Montygierdowicz 1401 podpisał się do Vniy w. x. L. z Koroną. Syn iego

Iakób Montygierdowicz marsz. w. x. L. za Kazimierza Iagielowicza. Miał syna Alexandra.

Alexander Montygierdowicz. Wspomina go przywilej krola Alexandra.

Piotr Montygierdowicz drugi syn Montygierda, był hetmanem y marszalk. w. x. L. iako świadcą Dzieie roku 1433 y 1451. Zostawił synów Narusza, Dowkszę, Dwagerda.

Dowksza Dowksza Montygierdowicz miał syna Stanisława. Stanisław Montygierdowicz Dowksza (v: d: Pierzchała).

Dwagierd Dwagierd Montygierdowicz marszał. w. x. L. za króla Kazimierza Iagielowicza. Synowie iego Narusz, Stańko, Fiedko Dwagierdowie Montygierdowiczowie.

Naruszewicz Narusz Piotra Montygierdowicza syn pierwszy, dal pierwszy przezwisko domowi Naruszewiczów. Syn tego Narusza:

Hanus Naruszewicz, od którego maiętność Hanusiszkj imię wzięły; miał syna Woyciecha;

Woyciech Naruszewicz miał synów Ierzego, Mikołaja, Pawła. Pierwsi bezpotomnie zesli.

Paweł Naruszewicz pisarz w. x. L. starosta Żeżmorskj, nieprzyjął ofiarowanego województwa Nowogrodzkiego. Roku 1531 odprawował poselstwo do Moskwy. Synowie iego: Stanisław, Ian y Mikołaj.

Stanisław Naruszewicz, którego Strykowski l. 17 c. 6 wspomina Wilenskim ciwnunem, był kasztelanem Smoleńskim. Synowie jego z Komaniewskiey, córki Iana Komaniewskiego, marszałka w. x. L. starosty Kowieńskiego: Samuel i Woyciech bezpotomnie zeszli. Córka iedna Barbara była za Ianuszem Skuminem Tyszkiewiczem, wojewodą Wileńskim, druga Kristina za Pacem, wojewodą Mińskim.

[364/400] Mikolay Naruszewicz podskarbi w. x. L. starosta Markowskj, w Wilnie przyjmował przysięgę Ketlera mistrza Krzyżaków Inflanskich, kiedy stanęła inkorporacja Iflant do w. x. L. Miał za sobą Koncewiczównę, z której zostawił synów: Mikolaia, Iana, Pawła, Andrzeia, Krysztofa.

Mikolay Naruszewicz kasztel. Zmodzki, starosta Pienianskj. Roku 1599 odprawował poselstwo, stanowiąc vgodę Zygmunta III z Maximilianem arcysiężącym Rakuskim, 1601 do Iflant sto husarza swym kosztem stawił. Z Naruszy x. Zbaraskiey miał synów Piotra, Stefana, Stanisława. (Żona druga x. Radziwiłówna w. Now.).

Piotr Naruszewicz sędzia ziemskj Pińskj. Syn jego

Krysztof Naruszewicz, skarbnik Pińskj.

Ian (pierwszego) Mikolaia (wtory) syn Naruszewicz, łowczy w. x. L. starosta Łozdzieyskj, (żona księżniczka Solomerecka). Synowie jego Alexander, Ierzy, Władysław, Zygmunt.

Alexander Naruszewicz kaszt. Zmodzki, leśniczy Niemonoy-skj, za nim Radziwiłówna, wojewodzianka Nowogrodzka. Miał syna Ferdinanda y córkę Izabellę Massalską.

Ierzy Naruszewicz miał syna Alexandra.

Władysław Naruszewicz starosta Łozdzieyskj.

Zygmunt Naruszewicz.

Paweł Mikolaia pierwszego trzeci syn (naznaczony) podkanclerzy w. x. L. starosta Markowskj. Syn jego

Ian Naruszewicz łowczy w. x. Lit. ojciec Alexandra y Mikolaia.

Andrzej (pierwszego) Mikolaia (czwarty) syn bezpotemnie zszedł.

Krysztof Mikolaia (piąty) syn Naruszewicz, podskarbi w. x. L. ktorego za przykład podskarbin głos pospolity kładzie. Miał za sobą Szymkiewiczównę, z której synowie: Stanisław, Ian, Kazimierz, Alexander.

Stanisław Naruszewicz refer. y pisarz w. x. L. Miał za sobą Sapieżankę Orszańską starościankę. Synowie Krysztof, Alexander, Kazimierz.

Ian Naruszewicz starosta Bukowskj.

[365/401] Alexander Naruszewicz wprzod pisarz, potym podkancel. w. x. L. starosta Lidzkj, Miedzialskj. Ieżdżił w poselstwie od rzeczypospolitey na traktaty z Szwedem dwakroć do Lubeku, raz do Stocholmu. Miał za sobą corkę Pawła Sapielhy woiewody Wileńskiego, hetmana w. x. L. zmarł w Warszawie dnia 21 czerwca roku 1668. Corka jedna za Wołłowiczem łowczym w. x. L. starostą Chweydowskim, potym za Piotra Paca starostę druga za Chodkiewiczem Ierzym obożnym w. x. L. Syn iego Kazimierz Naruszewicz zmarł mlodo we Franciey.

Tegoż kleynotu używają w w. x. L. te domy:

Bohusz Bohuszowie Wirulowicze w woiewództwie Nowo-Wirułowicz grodzkim.

Benedykt Bohusz Wirulowicz służył za Chodkiewicza pod Kircholmem 1605, spisem przebity. Synowie iego: Cyprian, Balcer, Hieronim.

Cyprian Bohusz *in soc. Iesu* kaplan godny, na vsługę katolików duchowną do Wilna pod Moskwę przyiachał, y w powiecie 1657 zmarł.

Matyaszewicz Matyaszewiczowie w Mińskim woiewództwie.

Roskj Roscy w Witebskim woiew.

Stankiewicz Stankiewiczowie w Mińskim woiew. y Mscisławskim.

Kazimierz Stankiewicz w Możyńskim powiecie.

Adam y Krysztof Stankiewicz w Mscisławskim.

Wołczek Wołczkow kładzie pod tymże herbem Gniazdo enoty.

N. Wołczek starosta Wasiliskj, koniuszy Wileńskj.

Waga.

Ten herb inaczey x. Okolskj wyraża; ia w domu własnym ślachty, ktorzy używają tego herbu, tak widziałem wyrażony w polu czyrwonym, z hełmem o trzech strusich piórach.

Tego kleynotu te domy używają w Brzeskim woiewództwie.

Pociey [366/501] Pocietowie dom dawny. Lew Pociet pisarz ziemskj 1596.

Fiedor Pociey sędzia ziemski Brzeskj 1580.

Adam Pociey rodzony Lwa i Fiedora, kasztelan Brzeskj, potem metropolita Kiiowski, nazwany Hypati. Roku 1595 odprawował poselstwo od Stanów religiey Ruskiej wprzod do krola Zygmunta III, potem do papieża Clemensa VIII. W Wilnie roku 1509 naprawiony nań zdrayca od odszczepieńców na vlicy iawnie chciał mu szyię vciąć, któremu razowi gdy się metropolita ręką zaslonił, dwa palce mu y z pierścieniem vcięte zostały. Przed stanem duchownym miał syna Piotra.

Piotr Pociey ośm lat bywszy na pokoiu Clemensa VIII, do oycyzny powróciwszy, był pisarzem ziemskim Brzeskim. Synowie jego:

Paweł Pociey służąc w kwarcianym woysku, pod Kumeykami poległ.

Adam Pociey rotm. IKM. w kwarcianym woysku.

Ian, Sebestian, Stanisław, Lenart, bracia, żołnierze.

Niepokoyczyckj Tegoż kleynotu używają Niepokoyczyccy **Abramowicz** mowiczowie z tym przydatkiem, że pod wagę kładą trzy wręby.

Iozepli y Mikolay Niepokoyczyckj w Brzeskim woiew. 1632.

Hektor, Konstanty, Florian, Marcin, Władysław, Bogusław, Daniel, Paweł Niepokoyczycki, tamże 1648.

(Floriana brat Ian, którego z Tehorzewskiej Kristiny synowie: Marcin, Ian, Samuel).

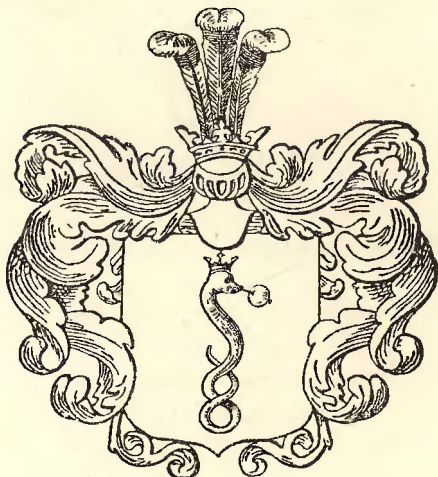
[367/403]

Wanczyk abo Wężyk.

Ma być w polu czyrwonym wąż w koronie złotej, zielone iabłko w gębie trzymający, w helmie trzy pióra strusie.

**Koyczan
Sukowicz**

Ten kleynot w Hrodlu przyjął Koyczan Sukowicz.

Rutskj Teraz go zażywaią
Rutsey w woiewod.
Nowogrodzkim, dziedzicowie
na Rutce.

Stanisław Rutskj 1580 zabity pod Połockiem, rotmistrz IKM.

Adam Rutskj sędzia ziemskj Mozyrskj.

Welamin Rutskj metropolita Kiiowski, biskup święty. Siła dla s. Vniew pracował.

Wańko.

Ma być w polu czyrwonym przez białą lilią strzała, a w helmie kładą puł wyźła w czarze.

Wankiewicz Tego kleynotu
wżywaią Wankiewiczowie. Są y w Wileńskim y w Mińskim woiew. ale niewiem, ieśli wszysecy tegoż herbu.

Stefan Wankiewicz w Mińskim 1632.

[378/404] N. Wankowicz deputat na trybunał Wilenski roku 1622 z powiatu Wilkomirskiego, tak swój herb wyrażał.

Warnia.

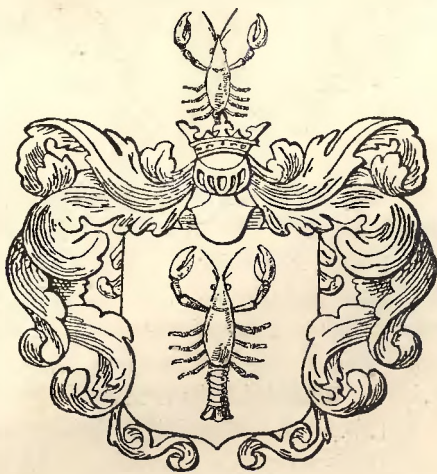
Ma być rak w białym polu na tarczy, a w helmie puł raka.

Gnoiński Gnoińscy w Grodzieńskim powiecie y w Mińskim wojewodztwie, dom Pruski tego kleynotu używa.

Ian Gnoiński miał brata Piotra.

Piotr Gnoiński chorąży husarski 1656 za x. Bogusława Radziwiła, dany w zakład Tatarom, przez wiele lat zostawał w więzieniu, iż nikt zastawy nieokupował.

Stanisław Gnoiński trzeci ich brat, w zakonie kaznodziejskim, kapłan vezony, w zakonie przewany iest Iustinus.

Wieniawa.

[369/405] Ma być żubrza głowa czarna rogata w żółtym polu, w nozdrzach koło z wici skręconey; w hełmie lew z mieczem.

Tego kleynotu w w. x. L. te domy używają:

Białozor Białozorowie, którzy idą z Sakowiczów herbu Pomian. Ian Białozor za Zygm. I. pierwszy miasto Pomianu począł używać Wieniawy, był strażnikiem w. x. L. miał syna Stanisława.

Stanisław Białozor podkomorzy Vpitskj 1583 odprawował poselstwo od Stanów w. x. L. do Zygmunta świeżo koronowanego. Zostawił synów trzech: Karola, Gabriela, Krysztofa.

Karol Białozor proboszcz Wileńskj, referend. w. x. Litew. zmarł 1631.

Gabriel Białozor podkom. Vpitskj, starosta Nowomieyski, miał synów Kazimierza y Stanisława. Kazimierz zaś był marszałkiem Vpitskim, kasztelanem Witebskim, starostą Nowomylińskim. Syn jego Krysztof podstoli Vpitskj, żołnierz, rotm. IKM. prowadził pułk IM. x. bisk. do Moskwy, 1663 chorąży w. x. L.

Stanisław zostawił syna Gabriela.

Jakub Białozor sędzia ziemskj Wileńskj, stryieczny Karola.

Krysztof Białozor marszał. Vpitskj, starosta Obelski. Synowie jego Ian i Ierzy. Ian został Dominikanem.

Ierzy Białozor wprzód będąc kustoszem Wileń. sekr. KIM. y pisarz. skarb. w. x. L. wielkim swym kosztem y niebezpieczeństwem ciała s. Kazimierza z innym sprzętem kościoła katedralnego przed Moskwą wwoził. Roku 1657 został biskupem Smoleńskim a 1662 Wileńskim.

[370/406] Stanisław Białozor posęd. a potym sędzia ziemskj Wilkomirskj, kasztelan Mścisławski. Synowie: Władysław, Mareyan.

Władysław Białozor pisarz Wilkomirskj nosił chorągiew husarską ut supra 1663 IMX. biskupa Wileńskiego, stryia swego. Brat jego archim. Wileńskj potym władyka...

Bognarowicz Bognarowiczowie. Tych przodek za odwagi rycerskie pod Gdańskiem y w Moskwie od Stefana króla do słacheckich prerogatyw y do tego klejnotu jest przyięty.

Derzko Derzka pod tym kleynotem kładzie Gniazdo cnoty f. 1196.

Leszczyńskj Leszczyńscy dom Wielkopolski hrabiów z Leszna.
Władysław Leszczyńskj podkom. Brzeskj woiewo-
dzie Belskj.

Narewicz Narewiczowie z Wondziagoly.

Awgustyn Narewicz v Paprockiego fol. 679.

Matth. Narewicz w woiew. Wileń. 1648.

Marcin Narewicz w x. Zmodzkim 1621.

Iundził Narkiewiczowie Iundziłowie tegoż herbu.

Ryło Narkiewiczowie Ryłowie tegoż herbu.

Gabriel Ryło sędzia grodz. Brasławskj v x. Okolskiego
tego herbu.

[376] Niektóre domy tego herbu w w. x. L. używają bez
kolca kładąc żubrzą głowę.

Dzierzko Dzierzkowie.

Tego herbu używał Mikołaj Dzierzko biskup Wileński,
slacheic Litewskj, człowiek vezony, obrany na biskupstwo 1453,
vmarł 1463.

Tabor Taborowie.

Woyciech Tabor biskup Wileńskj. On pierwszy miecz na
biskupa Wileńskiego v stolicy apostolskiej otrzymał, 1492 Ale-
xandra na w. x. L. inwestował, 1501 od tegoż Alexandra odpra-
wował poselstwo do Korony po śmierci króla Olbrychta; wielkim
statkiem stawał przy obronie praw przeciw królowi Alexandrowi;
intratę biskupią zapisawszy dziedziczne dobra swe podniósł. Vmarł
1507 w Eabonarach.

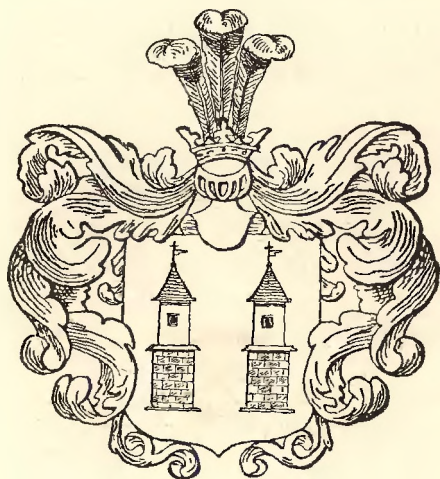
Bartłomiej Tabor rodzony biskupa, marszał. nadw. w. x. L.
wspomina go przywilej Vniy za Alexandra 1501.

[370/406]

Wierzbowa vide Radwan 288.

Wieże.

Mają być w polu czyrwonym dwie wieże białe spiczaste;
w helmie trzy pióra strusie.

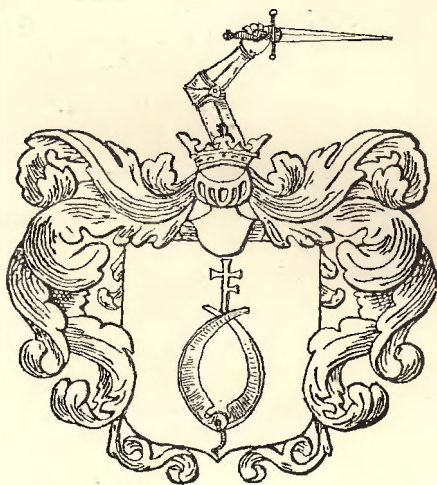
Ten kleynot nadany iest od Zygmunta III za odwagi rycerskie 1616.

Wolk [371/407] Maxim Wolk, który ten kleynot otrzymał. Syn iego Konstanty Wolk, któremu na seymie przywilej Zygmunowski wtwierdzono, roku 1629.

Mikołaj Wolk.

Wilcze kosy.

Maią być w polu czyrwonym dwie białe kosy związane, a ostrzem na krzyż złożone, nad nimi Prus złoty, na dole sznur żółty; w hełmie ręka zbroyna z mieczem.

Faszcz Tego kleynotu używają Faszczowie w wojewodztwach Smoleńskim i Mińskim.

Aleksander Faszcz miał synów Iana y Andrzeia.

Andrzej Faszcz zabity na Homlu 1648 od Kozaków.

Ian Faszcz miał synów Aleksandra y Michała.

Hrehory Faszcz skarbnik Rzeczyekj.

Marcin, Mikołaj, Krysztof Faszcz 1632.

[371/407]

Wręby.

Maia być białe wręby w polu czerwonym, a w hełmie trzy pióra strósie.

Ten kleynot lubo od Korczaka tylko się hełmem różni, iednak go Wrębami nazywają, ktorzi go używają. iako to:

Ieleńskj Ieleńscy niektorzi.

Ian Ieleńskj sędzia ziemski Możyński, syn strażnika w. x. Lit.

Kotowicz Kotowiczowie w powiecie Grodzieńskim y wojewodz. Smoleńskim.

Alex. Kotowicz wojewoda Nowogrodzki.

Lewon Kotowicz koniuszy w. x. L.

Andrzej Kotowicz pisarz ziemski Grodzieński. Wspomina go Dzieie 1590.

Paweł Kotowicz 1633 w Trockim wojew.

Ian Kotowicz żołnierz z Alex. Gosiewskim. Synow zostawił: Alexandra, Iana, Andrzeja.

Alexander Kotowicz scholastik Wileńskj kanon. Smoleński, proboszcz Starodub. sekr. IKM. 1658, z niebezpieczeństwem zdrowia pracował na kommissiij z Moskwą, iężdząc do Dołhoruckiego y do kommisarzów. Regent kancell. wielkiej w. x. L. nominat Smoleńskj 1672, biskup Smoleński a nakoniec Wileński 1685.

Ian broniąc Smoleńska postrzelony zmarł.

Andrzej iężdząc w poselstwie do Moskwy, IKM. pokojowy, tamże zmarł.

Andrzej Kotowicz starosta Grodzieński wprzód kuchmistrz, potym pisarz w. x. L. ekonom Kobryńskj, był szczęśliwie marszałkiem seymowym y po rozerwanych kilku seymach swoy zakończył. Był kasztelanem Wileńskim. Syn iego Stanisław

Brat iego Ewstachi Kotowicz skarbnik Wileńskj.

Ian Kotowicz stolnik Orszański.

Łaniewskj Łaniewscy w Nowogrodzkim wojew.

Swidło Swidłowie w powiecie Grodzieńskim.

Vlezyckj Vlezyccy w woiew. Wileńskim.

Zygmunt Vlezyckj podczaszy Wileńskj. Syn iego Samuel Vlezyckj.

Drugie domy z różnemi przydatkami tego herbu używają.

[372/408]

Dermontowie Siwiczcy łączą z Abdankiem.

Dermont Mikołaj Dermont Siwickj kanon. Wileńskj archidiak.

Siwickj Ruskj, administrator Smoleńsk. biskupstwa pierwszy.

Hornowskj Hornowscy wręby kładą na wywrot, mniejszy na górze, a nad nimi Podkowę.

Ian, Piotr, Samuel, Alexander, Kalixt Hornowskj 1632 w Brzeskim woiew.

Ian Krysztof Hornowskj stoln. Możyrskj.

N. Hornowskj sędzia ziemskj Brzeskj. Syn iego Kazimierz Hornowskj.

Newelskj Newelscy z Newła w Polockim wojewodztwie między wręby kładą pułnieszczek rogami ku dołowi.

Ian Władysław Newelski skarbnik Brzeskj, rotm. KIM. żołnierz sławny, zabity w domu od Moskwy 1660.

[373/409] Ian Newelskj
kanon. Smoleńskj, dziekan Wi-
leńskj, sekr. KIM, zmarł 1658.

Michał Newelskj łowczy
Połockj.

Widziałem między her-
bami Skorulskiego marszałka
Kowieńskiego, tak położone
wręby, ale nie mogłem wie-
dzieć, który dom ich tak uży-
wa.

[374/410]

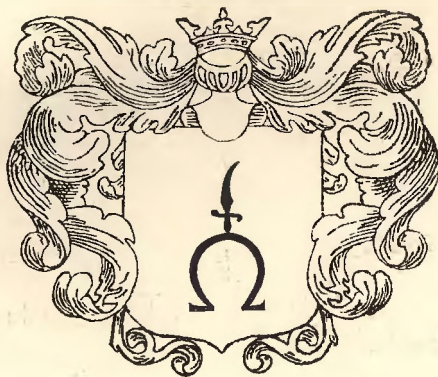
Zadora v. Płomieńczyk fol. 259.

Zagroba abo Zagłoba.

Ma być szablą przez pod-
kowę, pole błękitne; w heł-
mie strzała przez skrzydło. Ale
w w. x. L. inaczej z różnemi
odmianami tego kleynotu ży-
wiają.

Kozińskj Kozińsey dom Wo-
łyńskj, kładą nad
podkową szablę.

Hrehory Kozińskj chorąży
Wołyńskj, brat iego

Iwan Kozińskj.

Gabriel Kozińskj poległ od Tatar nad Sokolem.

Suszyńskj Suszyńscy w Po-
lockim wojew. kła-
dą dwie strzały na krzyż w
podkowie.

Szyрма Szymrowie w powie-
cie Pińskim miasto
szabli kładą iedną strzałę w
podkowie.

Michał Szyрма.

(Paweł Szyрма regent
trybunału w. x. L. mostowni-
czy Piński, potym pisarz ziem-
ski Piński.

(Antoni Szyрма kapłan
soc. Iesu, prowincjał potym pro-
boszcz Warszawski.

(Franciszek Szyрма podstarości sądowy Piński).

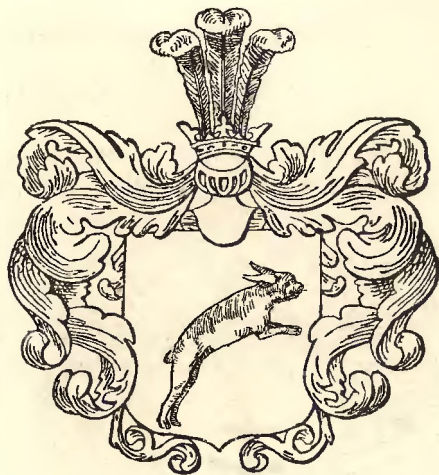
[375/411]

Zaiąc.

Ma być zaiąc w biegu, pole zielone, w hełmie trzy pióra
strusie.

Kuniglis Tego herbu używają
Kuniglisowie w x.
Zmodzkim.

Ian Kuniglis starosta So-
wieckj, wspomina go Papro-
cki.

Zaremba.

Ma być w polu błękitnym pół lwa czarnego, wypadającego
z muru, w którym trzy kamienie; w hełmie także pół lwa.

Rudziński Stanisław Rudziń-
ski z w. x. L. tego
herbu u x. Okolskiego.

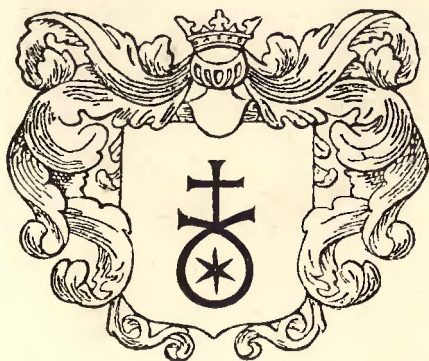
Walenty Zarembicz Ru-
dziński w powiecie orszań-
skim. Synowie jego Benedykt,
Ian, Samuel, Theodor.

Zdarbożec vide **Pogonia mniejsza** fol. 271.

Zdzitowiec.

Ma być na kształt Nalęczu do góry obroconego, między końcami krzyż, w pośrodku gwiazda, w helmie trzy pióra strusie.

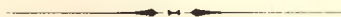

Zdzitowieckj **Zdzitowieckich**
dom z Zdzito-
wca w kraju Brzeskim tego
herbu zażywają. Drudzy tegoż
przezviska **Siestrzeńca** zaży-
wają z połowicą krzyża, iakoś
miał wyzey.

Złotogoleńczyk vide **Nowina** fol. 222.

Zubrza głowa vide **Wieniawa** fol. 370.

*Deo op. max. regi omnium gloria beatissimae Virgini et ss.
Patronis honor.*

Wykaz osób i miejscowości.

A.

- Abdank, Abdaniec herb 16, 39, 126, 127, 216.
Abramowiczów dom herbu własnego (Jastrzębiec odmienny) 78.
Abramowicz Hieromin, wojski Lidzki 78.
— Ian, wojski Wileński, starosta Lidzki 78.
— Iwan, wojewoda Smoleński 78.
— Mikołaj Iwanowicz pułkownik IKM. kasztelan potem wojewoda Mściśławski, wojewoda Trocki 78.
— Samuel pułkownik ILM. starosta Starodębowski 78.
Abramowiczów Niepokojczyckich dom, herbu Waga 321.
Abramowiczówna Maryna za Piotrem Ianowiczem Rudominą 315.
Abslank albo Abszlank albo Łopot herb 20, 159.
Adamkowiczówna Bossowska za Melchior. Wojciechowiczem Dowgiałą 216.
Adamowiczów Starowolskich z Starowola, dom herbu Leliwa 136, 137.
Adamowicz Ian 136.
— patrz Starowolski 136.
Ajneński starosta: Wasyl Bogdanowicz Mintowt Czyż 51.
Aksak albo Kara herb 21, 85.
Aksaków dom herbu własnego 21.
Aksakówna za Ianem Korsakiem, pisarzem Żmudzki 21.
Alabów dom herbu Rubież 268.
Alampów dom herbu Rubież 268.
Aldona, córka Giedymina, za Kazimirzem królem Polskim 3.
Aleksander król Polski 17, 37, 44, 54, 66, 70, 86, 89, 93, 120, 122, 132, 145, 147, 152, 181, 196, 209, 219, 227, 258, 296, 325.
— wiel. ks. Litew. 5, 57, patrz Witold 196.
— Dymitrowicz, syn Dymitra Butawa 9.
— syn Iurgi Olgimunda, starosta Grodzieński, potem starosta Żmudzki, kasztelan Trocki, kasztelan Wileński 5.
Aleksy car Moskiewski 89.
Aleksandrowiczów dom herbu własnego (Kościesza odm.) 103.

- Aleksandrowiczów dom herbu Kruki 114.
 Aleksandrowicz Aleksander z Poporć, podskarbi w. ks. L. 114.
 — Andrzej 114.
 — Ian marszałek Grodzieński 114.
 — Kazimirz 103.
 — Konstanty pisarz ziemski, potem sędzia ziemski Grodzieński 114.
 — Mikołaj z Zahowa 114.
 — Stanisław 114.
 Aleksandrowiczówna Anna za Aleksandrem Radziwińskim 154.
 Algrimund syn Trojnata, wnuk Skirmunda, prawnuk Mingajła 3.
 — syn Mindoga, wnuk Holszy, książę Olszański 5.
 — Paweł, syn Aleksandra, ostatni książę Olszański 5.
 Algrimundowie Olszańscy książęta 5.
 Alszwang majątność Schwerynów 307.
 Amforów dom herbu Szreniawa 290.
 Amforowiczów dom herbu Szreniawa 290.
 Amforowicz Michał, 290.
 — Samuel, sekretarz IKM. 290.
 Amir-Gierej, car Kasimowski 225, 226, 227, 231, 232.
 Amurat hetman Tatarski 12.
 Andruszek albo Andruszko Iałgołdowicz dworzanin IKM. i pułkownik, starosta Markowski 127.
 — Zodejkowicz 166.
 Andruszkowiczów dom herbu Mogiła 166.
 Andruszkowicz Andrias chorąży Krewski 127.
 — Augustyn Abrahamowicz 127.
 — Bogdan rotm. IKM. 166.
 — Jakub na Girach 127.
 — Maciej 166.
 — Melchior Maciejowicz 166.
 — Mikołaj Maciejowicz 166.
 — Stanisław 127, 166.
 — Iałgołdowicz Abraham i Andryasz 126, 127.
 Andruszowiczów dom herbu Doliwa 44.
 Andruszowicz Mikołaj Mikołajewicz, starosta Oski i Przewalski, pisarz pokojowy IKM. koniuszy w. ks. Lit. 44.
 — N. chorąży Możyński 44.
 Andruszowiczówna za Ieleńskim 44.
 Andryjewiczów dom herbu Rubież 268.
 Andrzejewskich dom herbu własnego (Prus odm.) 241.
 Andrzejewski Hieronim, podczaszy Słonimski 241.
 Andrzejkiewiczów Gintowskich ród herbu Pobóg 220.
 Andrzejkiewicz Gintowski Jan, Jezuita 220.
 Anglia 153, 317.
 Anna arcykسیężna 201.
 — Katarzyna królowna 229, 232.
 Arcygierej han Perekopski 196.
 Ardwid syn Ryngolda, książę Drucki 3.
 Astrakania 81.

Assyż 201.
 Attyla han Tatarski 173.
 Awiksza 151.

B.

Babińska za Augustynem Andruszkiewiczem Girskim 127.
 Babiński herbu Bojca, rotmistrz JKM. 32.
 Baczanka za Pawłem Hamszejem 300.
 Baków ród herbu własnego (tenże co i Masalskich) 171.
 Baka Hrehory starosta Rohaczewski 172.
 — Jan Ostafiejewicz 172.
 — Jerzy 172.
 — Iwan 172.
 — Michał 172.
 — Ostafiej, sędzie grodzki Trocki 173.
 — Wasyl podczaszy Trocki 172.
 Bakowie dwaj, rotmistrze JKM. 171.
 Bałaban 128, 205.
 Barberiusz Chryzostom Wilhelmowicz 223.
 — Wilhelm 223.
 Barberiuszów dom herbu własnego 223.
 Boroniusz, autor 291.
 Barynowski Wasyl Odyńcewicz, książę 187.
 Basia, bitwa tamże 129, 149.
 Batog, bitwa tamże 43.
 Bawarskich wojsk generał Jan de Wert 229, 232.
 Bawół herb 22.
 Bawola głowa herb 23.
 Bejnar albo Bojnar Mikołaj, herbu Nowina 183.
 Bejnart Ambroży kanon. Wileński 19.
 — Floryan, podsędek Upitski 20.
 — Maciej 19.
 — Samuel pisarz ziemski Kowieński, skarbnik w. ks. L. 20.
 — Stanisław Bartłomiejowicz skarbnik i podkluczny w. ks. L. 20.
 — Wojciech, kanonik Werdeński, pisarz kapitulny Wileński, kanonik Wileński, proboszcz Białostocki 20.
 Bejnartów dom herbu Abdaniec odm. 17. 19.
 Beklewo, majątność Beklewskich 176.
 Beklewscy Jan i Jerzy 176.
 Beklewskich z Beklewa, dom herbu Nałęcz 176.
 Belina herb 24, 159.
 Bellarmin 22.
 Bełski wojewoda: Prusinowski 205.
 — wojewodzie: Władysław Leszczyński 325.
 — wojski: Jan Łoknicki 182.
 Bełty herb 24.
 Bełzycki starosta: Niekrasz Wołodkowicz 121.

- Berciański starosta: Paweł Janowicz Sapieha 149.
 Berdyczów, klasztor Karmelitów bosych tamże 140.
 Bereśniewiczów dom herbu Kościeszka odm. 102.
 Bereśniewiczowie Jan Wawrzyńciewicz, Jakób, Jerzy, Jędrzej, Michał, Ostap Janowicze, Wawrzyniec 102.
 Beresteczko, bitwa tamże 43, 97, 149, 152, 154, 199.
 Beroza, majątność Hamszejów 299, 300, — klasztor Karmelitów tamże 152.
 Berszański ciwun: Samuel Lacki 289.
 — leśniczy i podłowczy: Kasper Lissowski 99.
 — starosta: Łukasz Felicyan Mosalski 206.
 Berżańskich dom herbu Łabędź 120.
 Berżański Aleksander, Jan, Stanisław 120.
 Berżański ciwun: Stefan Chrzastowski 115.
 Bezdany, majątność Hozyszów 236.
 Bezdzież, majątność probostwa Trockiego 107, 217.
 Bialina herb 26.
 Biała, bitwa tamże 73, 101, 151, 195, 228.
 — albo Trzaska herb 26, 317.
 Białacerkiew, bitwa tamże 43, 97, 135, 174.
 Biała Ruś 94.
 Białe Jezioro 81.
 Biały kamień, bitwa tamże 33, 38, 64, 153, 181, 248, 289, 293.
 Biały stok, kościół tamże 192.
 — — proboszcz: Wojciech Bejnart 20.
 Białkowski Mikołaj herbu Bibersztein mgr. filoz. 27.
 Białozorów dom herbu Wieniawa 234, 324.
 Białozor Gabryel podkom. Upitski, starosta Nowomiejski 324.
 — Gabryel Stanisławowicz 324.
 — Jakub, sędzia ziemski Wileński 324.
 — Jan, strażnik w. ks. Lit. 324
 — Jan Krzysztofowicz, Dominikanin 324.
 — Jerzy Krzysztofowicz, kustosz Wileński, sekret. JKM. pisarz skarb. w. ks. Lit. 324.
 — Karol Stanisławowicz 324.
 — Karol, proboszcz Wileński, referend. w. ks. Lit. 324.
 — Kazimirz Gabryelowicz marsz. Upitski, kasztelan Witepski, starosta Nowomłyński 324.
 — Krzysztof Stanisławowicz 324.
 — Krzysztof Kazimirzowicz podstoli Upitski, chorąży w. ks. Lit. 324.
 — Krzysztof 246.
 — Krzysztof marszałek Upitski, starosta Obelski 324.
 — Marcyan Stanisławowicz, archim. Wileński 324.
 — Stanisław Gabryelowicz 324.
 — Stanisław, podsekretarz potem sędzia ziemski Wilkomirski, kasztelan Mściśławski 324.
 — Stanisław Janowicz, podkomorzy Upitski 324.
 — Władysław Stanisławowicz pisarz Wilkomirski 324.
 Białozorówna za Wilhelmem Krzysztofowiczem Stetkiewiczem 101.
 Biały Jan hetman w. ks. Lit. 36.
 — Piotr, hetman w. ks. Lit. 209.

- Białynicze, klasztor Karmelitów tamże 151.
 Bibersztejn herb 27.
 Biecki powiat 27.
 Biedrzyckich dom herbu Rawicz 260.
 Biedrzycki Stanisław 260.
 Biegańskich z Bieganowa dom herbu Prawdzie 238.
 Biegański Jan 238.
 — Jan Wacławowicz 238.
 — Jerzy Wacławowicz 238.
 — Piotr dworz. JKM. podkomorzy Połocki, regimentarz 238.
 — Wacławowicz 238.
 — Stanisław sekret. JKM. 238.
 — Stanisław Wacławowicz 238.
 — Wacław, podsędek Osmiański 238.
 Bielikowiczów dom herbu Haki 67, 68.
 Bielikowicz Andrzej, sędzia ziemski Osmiański 68.
 — Andrzej Andrzejowicz 68.
 — Stefan Andrzejowicz strukczaszy JKM. podczaszy Osmiański, podwojew. Wileński 68.
 — Jarosz Andrzejowicz 68.
 Bielikowie Jan i Wasyl 68.
 Bielickich dom herbu Pobóg 220.
 Bielicki Zacharyasz 220.
 Bielska ziemia 6, 37, 309, — księstwo 227, — włości 55.
 Bielski cześnik: Piotr Pokroszyński 208.
 — podkomorzy: Józef Piotrowicz Karp 67.
 — starosta: Jan Aleksander Chodkiewicz 63.
 — — Mikołaj Piotrowicz Kiszka 37.
 — — Mikołaj II. Radziwiłł 196.
 — autor 189, 195, 291.
 Bielżecka Jadwiga z Buczača za Janusz. Fiedorowiczem Tyszkiewiczem 140.
 Bienica rzeka 181.
 Bienickich dom herbu Natarcz 181.
 Bienicki Bogdan Pawłowicz 181.
 — Daniel i Elias Marcinowicze 181.
 — Eustachy 181.
 — Eustachy Danielewicz 181.
 — Jan Danielewicz 181.
 — Jan Jezuita 181.
 — Jerzy dworz. JKM. stolnik Grodzieński, poseł do Moskwy 181.
 — Krysztof Danielewicz 181.
 — Marcin, pisarz ziemski Miński 181.
 — Mikołaj stolnik Grodzieński 181.
 — Paweł 181.
 Bierzyskich dom herbu Jastrzębiec 75.
 Biestrzeckich dom herbu Ostoja 204.
 Bilechów miasto 82.
 Bilewiczów dom herbu Mogiła 166, 167.
 Bilewicz Adam Andrzejowicz 167.
 — Andrzej Andrzejowicz 167.

- Bilewicz Andrzej Piotrowicz 167.
 — Hłuszek Szczęsny 167.
 — Jan Hłuszkowicz 167.
 — Jan Wojciechowicz podstarości, pisarz ziemski, podkomorzy Żmudzki 167.
 — Jarosław na Gręczach 167.
 — Jerzy starosta generał Żmudzki 167.
 — Jerzy Wojciechowicz 167.
 — Juszko 167.
 — Iwaszko 168.
 — Kasper Piotrowicz 167.
 — Konstanty Dominikanin 167.
 — Malcher Wojciechowicz 167.
 — Marcin Juszkowicz 167.
 — Piotr Juszkowicz 167.
 — Samuel Wojciechowicz, podstarości Trocki 167.
 — Stańko Iwaszkowicz 168.
 — Wacław Juszkowicz 167.
 — Wojciech, marszałek w. ks. Lit. 167.
 — N. mąż Krystyny Szemetówny 128.
 Bilewiczówna za Mikołajem Gabryelem Burbą 188.
 — za Stanisławem Dzierzkim 182.
 — Anna za Kazimierzem Orwidem, sędzią ziemskim Żmudz-
 kim 49.
 — za Marcinem Radziwińskim 154.
 — za Fabianem Sobolewskim 131.
 Bił Zodejkowicz 166, 168.
 Birym, syn Ginwiła Giedrusowicza 7.
 Birżański zamek 93.
 Birże, majątność Radziwiłłów 151, 197, 198, 199, 200.
 Blinstrubów dom herbu Łabędź 122.
 Blinstrub Adam 122.
 — Jan z Towtwił dworz. JKM. 122.
 Błusiów dom herbu własnego (Kościesza odm.) 102.
 Błus Władysław i Zacharyasz 102.
 Bnińskich dom herbu Łódzia 158.
 Bobrójsk 199.
 Bobrójski starosta: Piotr Piotrowicz Tryzna 59.
 Bobrownickich dom herbu Doliwa 44.
 Bobrownicki Stanisław Kazimierz, sędzia ziemski Brzeski, rotmistrz
 JKM. 44.
 — Balcer i Wiktoryn 44.
 Bobrowskich dom herbu Lubicz 160.
 Bodiwił, herbu Sulima 299.
 Bogdan, syn Monstwiła Zodejkowicza 167, 168.
 — żołnierz, herbu Pelnia 212.
 Bogdanowiczów dom, herbu Mogiła 166, 167, 168.
 Bogdanowicz Aleksander Józefowicz 167.
 — Jan 167.
 — Jan Janowicz 167.

- Bogdanowicz Jan Jerzowicz 167.
 — Jan Józefowicz 167.
 — Jerzy Stanisławowicz 167.
 — Józef Józefowicz 167.
 — Józef Stanisławowicz 167.
 — Krzysztof Janowicz 167.
 — Paweł 167.
 — Piotr Stanisławowicz 167.
 — Stanisław Janowicz 167.
 — Stanisław Józefowicz 167.
 — Stanisław Stanisławowicz 167.
 Bogonarowiczów dom herbu Wieniawa 324.
 Bogoria herb 28.
 Bogusławów dom, herbu własnego (Przyjaciół odm.) 246.
 Bogusław Daniel, podstoli Upitski 246.
 — Onufry Danielewicz 246.
 Boh rzeka 146.
 Boharyńscy Chrebtowiczowie 184.
 Bohoińskich dom, herbu Piętoróg 214.
 Bohowitynów dom, herbu Korczak 94, 95.
 Bohowityn Bogusz, pisarz w. ks. Lit. starosta Zezmerski, marszałek
 i podskarbi w. ks. Lit. 94.
 — Jan dworzanin JKM. 94.
 Bohowitynówna za kniazem Pryńskim 94.
 — za Tęczyńskim 94.
 Bohusiewiczów dom, herbu Gozdawa 52.
 Bohusiewicz Mikołaj Tomaszowicz 52.
 — Tomasz 52.
 Bohuszów dom, herbu Odyniec 188.
 — Wirułowiczów dom, herbu Wadwicz 320.
 — Kuczuków Siostrzeńcewiczów dom, herbu własnego 272.
 Buhusz Cyprian Jezuita 320.
 — Wirułowicz Benedykt 320.
 — — Cyprian Benedyktowicz 320.
 — — Balcer Benedyktowicz 320.
 — — Hieronim Benedyktowicz 320.
 Bojeza albo Modzela herb 32.
 Bokiejów dom, herbu własnego 293.
 Bokiejewicz Aleksander, goniec do Moskwy 293.
 Boksów dom, herbu Starza 292.
 Boksza Jan 292.
 — Paweł prowinc. Jezuitów 292.
 Boleszczyc albo Jastrzębiec herb 31, 74.
 Bołniki dobra 38.
 Bołchów 228, 232.
 Bołotna, majątność Judyckich 254.
 Bona królowa 5, 13, 216.
 Bończa albo Jednorożec herb 31.
 Bononia 43, 201, 217.
 — akademia tamże 129, — profesor: Jan Szemet 129.

- Boratyńskich dom, herbu Ostoja 94, 205.
 — kniaziów dom herbu Korczak 94.
 Boratyński kniaź 94, 169.
 — hetman Moskiewski 12.
 — Iwan 94.
 — N. pułkownik JKM. 94.
 — N. sędzia ziemski Orszański 205.
 Boratyńska Pelagia kniehinia za Wasylem Meszczerynem 227, 232.
 Borejko, przodek rodu Chodkiewiczów 62.
 Borejkwicz Iwan, hetman wojsk Smoleńskich 62.
 — Wasyl Jamont namiestnik Smoleński 62.
 Bork syn Palemona 2.
 Borkołapów dom, herbu Korczak 111.
 Borowskich kniaziów dom, herbu Gozdawa 52.
 Borowski N. 149.
 — Adam 52.
 — Lew 52.
 — Mikołaj Lwowicz 52.
 — Rafał 52.
 — Weryha 290.
 Borys, syn Ginwiła, książę Połocki 2.
 Borysów 101, 126, 137.
 — starosta: Aleksander Janowicz Chodkiewicz 64.
 Borzobohatych dom, herbu Jelita 80.
 Borzymowskich dom herbu Lubicz 159.
 Borzymowski N. podczaszy Brzeski 160.
 Bośnia 40.
 Botocki starosta: Hieronim Chrzastowski 115.
 — — Jan Malchrowicz Szemet 129.
 — — Wacław Aleksander Chrzastowski 115.
 Boufałów dom herbu własnego 157.
 Boufał Jan, podsędek Grodzieński 157.
 — Dobrogost Janowicz 157.
 — Jan Janowicz 157.
 — Doroszkiewicz Stanisław, podkom. Parnawski 157.
 Brasław zamek 9, 96, — powiat 100, 146, 271.
 Brasławski chorąży: Piotr Janowicz Rudomina 315.
 — — Jan Rudomina 316.
 — marszałek: Hrehory Samson Podbereski 58.
 — — Jan Rudomina 316.
 — — Krysztof Janowicz Rudomina 316.
 — marszałkowa: Krystyna z ks. Sanguszków Kowelskich Rudominowa 13.
 — pisarz ziemski: Bogusław Kopeć 113.
 — podkomorzy: Krysztof Wilhelmowicz Stetkiewicz 100.
 — — Jarosław Mirski 225.
 — sędzia ziemski: Sebastian Mirski 225.
 — — Remigian Unichowski 208.
 — — grodzki: Gabryel Ryło 325.
 — starosta: Stanisław Piotrowicz Kiszka 37.

- Brasławski starosta: Bogusz Fiedorowicz Korecki 9.
 — — Janusz Skumin Tyszkiewicz 139.
 — — Jan Zawisza 126.
 — — Krzysztof Zawisza 126.
 — — Jerzy Zienowicz 40.
 — stolnik: Dymitr Massalski 171.
 — wojewoda: Hrehory Lwowicz ks. Sanguszko Koszyrski 13.
 — — Roman Fiedorowicz ks. Sanguszko 12.
 — — Adam Kisiel 180.
 — wojski: Filon Judycki 255.
 — — Jan Maciejowicz Rudomina Dusiatski 315.
 Brandeburczyk 199.
 Brandeburska margrabina: Ludwika Karolina Radziwiłówna 199.
 Brańsk 59, 82.
 — sędzia: Jędrzej Pokroszyński 208.
 Bratia, miasto w Bośni 40.
 Bratosin Zeno 40.
 Bratosiusz książę Serbski i Bosneński 40.
 Breda 151.
 Brodzie herb 32.
 Bróg albo Leszczyc herb 34, 143.
 Brokickich dom herbu Szreniawa 290.
 Brokicki Mikołaj, skarbnik w. ks. Lit. 290.
 — Jędrzej Mikołajewicz 290.
 — Stanisław 290.
 Broniszów dom herbu Jelce 79.
 Brudawska za Wasylem Judyckim 254.
 Brudy, miejscowość 83.
 Brunszwicki książę 65.
 Brusilów, majątność Adama Kisiele 180.
 Brześć litewski, Brzeski kraj, Brzeskie województwo 21, 24, 39, 42, 43,
 44, 52, 75, 77, 80, 81, 88, 95, 101, 107, 115, 123, 136, 139,
 141, 149, 154, 178, 183, 186, 188, 243, 246, 252, 262, 263,
 265, 294, 295, 299, 321, 328, 332.
 — kolegium Jezuitów tamże 151, 152.
 Brzeska konfederacja 24.
 Brzeski chorąży: Aleksander Sujski 178.
 — kasztelan: Nikifor Michał Dołski 104.
 — — Jan Hajko 191.
 — — Mikołaj Janowicz Hamszej 299.
 — — Aleksander Kopeć 113.
 — — Łukasz Kopeć 113.
 — — Adam Pociąg 321.
 — — Melchior Sawicki 183, 184.
 — — Sokoł Wojna 313.
 — marszałek: Stanisław Michałowicz Pietkiewicz 235.
 — pisarz ziemski: Marcin Buchowiecki 295.
 — — N. Kościuszko 262.
 — — Piotr Pociąg 321.
 — — Jan Kazimirz Umiastowski 263.

- Brzeski pisarz grodzki: Jerzy Umiastowski 263.
- podczaszy: N. Borzymowski 160.
- — Paweł Ryszkowski 183.
- podkomorzy: Hieronim Aleksandrowicz Judycki 254.
- — Wasył Wasylewicz Kopeć 113.
- — Władysław Leszczyński 325.
- — Mikołaj Pac 57.
- — Kazimirz Tyszkiewicz 141.
- podkomorz. Tyszkiewiczówna za Janem Krysztofem Stetkiewiczem 101.
- podstoli: Andrzej Młocki 239.
- — N. Żardecki 35.
- sędzia ziemski: Stanisław Kazimirz Bobrownicki 44.
- — N. Hornowski 328.
- — Kierdej Krzyczewski 256.
- sędzianka: Jelińska za Iwanem Hrehorowiczem Chwedkiewiczem 75.
- skarbnik: Jan Władysław Newelski 328.
- starosta: Aleksander Iwanowicz Chodkiewicz 62.
- — Andrzej Dowojnowicz 304.
- — Hrehory Ilinicz 93.
- — Jan Karol Kopeć 113.
- — Stanisław Michałowicz Pietkiewicz 235.
- — Kazimirz Sapieha 150.
- — Gedeon Tryzna 60.
- — Ostafiej Wołowicz 30.
- stolnik: Michał Bykowski 20.
- wojewoda: Maksymilian de Brzozowe Brzezowski 75.
- — Hawryło Hornostaj 6.
- — Józef Klonowski 34.
- — N. Kurcz 116.
- — Andrzej Massalski 171.
- — ks. Aleksander Ludwik Radziwił 201.
- — Jan Rakowski 317.
- — Bogdan Pawłowicz Sapieha 152.
- — Melchior Sawicki 184.
- — Eustachy Juriewicz Tyszkiewicz 140.
- — Jerzy Wasylewicz Tyszkiewicz 139.
- — Krysztof Zienowicz 41.
- wojewodzianka: Brzezowska 239.
- — Klonowska za Michałem Jerzym Fronckiewiczem 83.
- — Zuzanna Tyszkiewiczówna za Janem Stetkiewiczem 101.
- — Tyszkiewiczówna za Mikołajem Zawiszą 125.
- wojski: Stanisław Łoknicki 182.
- — N. Zembocki 265.
- wojska: z Tyszkiewiczów Uchanowska 139.
- Brzeski Adam stolnik Piński 238.
- Brzeskich dom herbu Prawdzic 238.
- Brzezie, majątność Krzętowskich 218.

- Brzezińska Anna z Zawiszów 217.
 Brzezowska wojewodzianka Brzeska 239.
 Brzostowski kościół 156.
 Brzostowski N. referend. w. ks. Lit. 124.
 — Antoni Jezuita 297.
 — Bazyli 298.
 — Bazyli Cyprianowicz 297.
 — Cyprian Paweł, pisarz dekret. w. ks. Lit. stolnik Wileński, referendarz i pisarz w. ks. Lit. starosta Sobocki, kasztelan Trocki, wojewoda Trocki, biskup Smoleński 297.
 — Cyprian Janowicz 297.
 — Emanuel pisarz w. ks. Lit. 297.
 — Emanuel Janowicz 297.
 — Emanuel Eastachy phil. magr. 297.
 — Jan 297.
 — Jan Cyprianowicz 297.
 — Jan Janowicz 297, referend. w. ks. Lit. 298.
 — Jan Krysztofowicz 297.
 — Jan dworz. JKM. starosta Sobocki 297.
 — Jarosz Cyprianowicz 297.
 — Konstanty kanon. Wileński, sekr. w. ks. Lit. 297.
 — Konstanty Cyprianowicz 297.
 — Krysztof 297.
 — Łukasz Krysztofowicz 297.
 Brzostowska za Dziewałtowskim, chorążym Osmiańskim 297.
 — za Stanisławem Przecławskim 50.
 Brzozowieckich dom herbu Odyńiec 188.
 Brzozowce, majątność Brzozowskich 75.
 Brzozowskich dom herbu Korab 91.
 — dom herbu Jastrzębiec 75.
 Brzozowski Hrehory obożny koronny 76.
 — de Brzozowce Maksymilian kasztelan Kijowski, wojewoda Brzeski 75.
 — Mikołaj 76.
 — Teodor 91.
 Brzuchańskich dom herbu własnego 222.
 Brzuchański N. sędzia grodz. Nowogrodzki 222.
 — Krysztof, Marcin i Wojciech 222.
 Bubeta syn Ginwiła Gedrusowicza 7.
 Bucelów dom herbu Lis 153.
 Buchowieckich dom herbu własnego (Strzała rozdarta) 294.
 Buchowiecki Adam podsędek Grodzieński 295.
 — Adam Epimachowicz 295.
 — Aleksander podkomorzy Grodzieński, starosta Filipowski 295.
 — Aleksander Adamowicz 295.
 — Aleksander Epimachowicz 295.
 — Epimach starosta Szucharski 295.
 — Jan Adamowicz 295.
 — Kazimirz Adamowicz 295.
 — Krysztof marsz. Grodzieński, star. Merecki i Filipowski 295.

- Buchowiecki Maksymilian 295.
 — Marcin pisarz ziemski Brzeski 295.
 — Stefan Adamowicz 295.
 Buchowiecka za Pawłem Jezierskim 264.
 Buczaccy 118.
 Buczacka za Piotrem Gasztoldem wojewodą Podolskim 16.
 — z Radziwiłłów Anna 200.
 z Buczacza Jadwiga z Biełżeckich Tyszkiewiczowa 140.
 Bug rzeka 5.
 Bujwidów dom herbu własnego 301.
 Buklański starosta: Michał Rajecki 124.
 Bukojemskich dom herbu Nałęcz 176.
 Bukojemski Jan Jełowicz 176.
 Bukojemska za Dymitrem Dołmatem Isaikowskim 241.
 Bukowski starosta: Jan Naruszewicz 320.
 Bukrabów dom herbu własnego (Szeliga odm.) 305.
 Bukraba Jan chorąży Możyński 305.
 — Jan Janowicz 305.
 — Paweł, podstoli Starodubowski 305.
 — Stefan 305.
 — Wasyl porucznik 305.
 Bułha kniaź 116.
 Burbów dom herbu własnego 188.
 Burba Dawid 188.
 — Jan Stanisławowicz 188.
 — Marcin Stanisławowicz 188.
 — Mikołaj Gabriel pisarz ziemski Żmudzki 188.
 — Mikołaj Stanisławowicz 188.
 — Piotr 188.
 — Stanisław Mikołajewicz 188.
 Burkiewiczów dom herbu Jastrzębiec 76.
 Burnaków Korejwów dom herbu Kusza 117.
 Burzyńskich dom herbu Trzywdar 317.
 Burzyński Stanisław 317.
 Butawów dom herbu Pogonia 4, 9.
 Butkowiczówna za Wacławem Juszkowiczem Bilewiczem 167.
 Butowt Montigajło herbu Gryf 61.
 Butowtowicz Stanisław herbu Godziemba 51.
 Butocki starosta: Jan Pac 57, 59.
 Butrym Jerzy, faktor Krzyżackich fakcyj 291.
 — herbu Starza 291.
 — N. i Stefan 292.
 Bychawa herb 28.
 Bychów 36, 51, 101, 222, 223.
 Bychowców dom herbu własnego (Mogiła odm.) 168, 169.
 Bychowiec Dymitr Mikołajewicz podsędek Trocki 169.
 — Jan 169.
 — Jan Dymitrowicz stolnik Trocki, pułk. JKM. 169.
 — Wojciech, wojski Trocki 168.
 Bychowiec, majątność Krzyckich 87.

- Bydgoski starosta: Jerzy Dowojnowicz 304.
 Bykowskich dom herbu Łopot 20.
 Bykowski Aleksander, chorąży Słonimski 20.
 — Dominik Michałowicz 20.
 — Franciszek chorążyc 20.
 — Hilary Michałowicz 20.
 — Jan, goniec do Moskwy 20.
 — Janusz, chorąży Starodubowski 20.
 — Jerzy, goniec do Moskwy 20.
 — Józef Michałowicz 20.
 — Konstanty 20.
 — Michał sędzia grodzki Nowogrodzki, stolnik Brzeski 20.
 — N. pisarz ziemski Słonimski 20.
 — Paweł 20.
 — Stanisław Michałowicz, Jezuita 20.
 Bykowska pisarzówna ziemska Słonimska, za Janem Leonem Chłusowiczem 146.
 Bylim Mikołaj 236.
 Bystrzyckich dom herbu własnego (Kusza odm.) 117.

C.

- Campo, patrz Scipio Campo 270.
 Carogród 10, 98, — cesarz: Michał 211.
 Carpio szlachcic Włoski, herbu Gwiazdy 67.
 Cecora, bitwa tamże 10, 73, 127.
 Celadyn Moskal 197.
 Chalecka za Andrzejem Tyszkiewiczem 141.
 — za Marcinem Juriewiczem Tyszkiewiczem 140.
 Chaleckich dom herbu własnego 274.
 Charlińskich dom herbu Bończa 31.
 Charliński Jan podwojewodzy i wójt Nowogrodzki 31.
 — Jan Mikołajewicz podkomorzy Łucki 31.
 — Krzysztof Mikołajewicz 31.
 — Mikołaj podkomorzy Łucki 31.
 — Siemion Mikołajewicz rotm. JKM. 31.
 — Szczęsny Mikołajewicz rotm. JKM. 31.
 Charyton herb 34.
 Charytonowiczów dom herbu Charyton 34.
 Chawejłowiczów dom herbu Kotwica 108.
 Chawejłowicz Aleksander 108.
 Chechłowska za Michałem Kierłą 219.
 Chełmski kasztelan: Kierdej Dzinsa 86.
 — kanonik: Wojciech Ciechanowicz 170.
 Chlebowiczówna za Janem Jerzym Komajewskim 311.
 Chlewińskich dom herbu Radwan 250.
 Chlewiński Jakub 250.
 — Jan Jakubowicz 250.

- Chlewiński Krzysztof Jakubowicz, Jezuita 250.
- Łukasz 250.
 - Marcin Jakubowicz 250.
 - Mikołaj Jakubowicz 250.
 - Piotr 250.
 - N. pisarz ziemski Reczycki 250.
- Chłusowiczów dom herbu Lilia 146.
- Chłusowicz Leo Jan podstarości Orszański 146.
- N. sędzia wojskowy 146.
- Chmielecki 170.
- Chmielnickich dom herbu własnego (tenże co i Masalskich) 172.
- Chmielnicki hetman 238.
- Zacharyasz 172.
- Chocim, bitwa tamże 41, 65, 73, 98, 101, 124, 125, 127, 137, 140, 147, 150, 151, 168, 181, 191, 198, 199, 204, 236, 315.
- Chodko albo Kodko, przodek domu Chodkiewiczów 62.
- Chodkiewiczów dom herbu własnego 61—66, 99.
- Chodkiewicz wojewoda Wileński 151.
- Aleksander 141.
 - Aleksander hr. biskup Wendeński, kanonik Wileński, proboszcz Grodzieński 66.
 - Aleksander Hrehorowicz starosta Grodzieński, gubernator Inflant, kasztelan Wileński, hetman polny w. x. L. 63.
 - Aleksander Janowicz hr. wojew. Podlaski, wojew. Trocki, starosta Borysowski 64.
 - Aleksander Iwanowicz, wojewoda Nowogrodzki, starosta Brzeski, Knyszyński, Wilkijski 62.
 - Felicyan Aleksandrowicz 64.
 - Grzegorz Aleksandrowicz 62.
 - Hieronim kasztelan Wileński 30.
 - Hieronim Aleksandrowicz hrabia na Myszy i Szklowie, podczaszy w. ks. Lit. starosta Raduński, kasztelan Trocki, starosta Żmudzki, 61, 62, 63.
 - Hieronim Hieronimowicz hr. kasztelan Wileński 63, 65.
 - Hieronim Hrehorowicz stolnik w. ks. Lit. 63, 64.
 - Hieronim Janowicz hr. 64, 65.
 - Hieronim Jerzowicz 63.
 - Hieronim Karol hr. starosta Możyński 66.
 - Hrehory 198, 267.
 - Hrehory Aleksandrowicz podkom. w. ks. Lit., starosta Kowieński, kasztelan Trocki, hetman polny w. ks. Lit. 63.
 - Jan 55.
 - Jan hr. krajczy w. ks. Lit. 65.
 - Jan hr. podczaszy w. ks. Lit. kasztelan Wileński 65.
 - Jan Hieronim 9.
 - Jan Hieronimowicz hrabia, stolnik w. ks. Lit. starosta Żmudzki, marszałek w. ks. Lit., gubernator Inflancki 63, 64, 65.
 - Jan syn Hieronima Karola 66.

- Chodkiewicz Karol albo Jan Karol Janowicz hr. starosta Żmudzki, hetman wielki w. ks. Lit. 8, 19, 43, 61, 64, 65, 73, 82, 119, 121, 127, 131, 139, 147, 149, 150, 168, 180, 181, 191, 199, 223, 239, 242, 289, 316, 320.
- Jerzy, starosta Żmudzki 63.
- Jerzy Aleksandrowicz krajczy w. ks. Lit. starosta Bielski, wojewoda Mścisławski, kasztelan Trocki 62, 63.
- Jerzy Hieronimowicz hrabia, dziedzic na Rosi 63.
- Jerzy syn Jerzego 63.
- Jerzy Karol hr. oboźny w. ks. Lit. 66, 320.
- Iwan Iwanowicz wojewoda Witepski, marszałek i hetman w. ks. Lit. 62.
- Konstanty 63.
- Krzysztof Hieronimowicz 37, 65.
- Krzysztof hr. chorąży, koniuszy w. ks. Lit., kasztelan Wileński, wojewoda Wileński 65.
- Paweł Iwanowicz starosta Kamieniecki 62.
- Wasyl syn Jerzego 63.
- Chodkiewiczówna 57.
- Joanna, córka Hieronima Karola 66.
- za Jerzym Komajewskim 311.
- za Joachimem Boguszewiczem ks. Koreckim 9.
- za Romanem Fiedorowiczem ks. Sanguszką 12.
- córka Jana, za Krasińskim 66.
- córka Jana, za Mniszkiem 66.
- Krystyna kasztelanka Wileńska za Stanisławem Pacem, wojewodą Witepskim 55.
- za Janem Sapiehą marszałk. w. ks. Lit. 65.
- za Iwanem Siemionowiczem Sapiehą 152.
- za Aleksandrem Teodatem Hrehorowiczem Sapiehą 150.
- córka Aleksandra za Sieniawskim 64.
- za Wacławem Malchrowiczem Szemetem 129.
- za Szemiothem 189.
- za Pawłem Iwanowiczem Wołowiczem podskarbin nadwornym w. ks. Lit. 30, 65.
- Chodorkowicze, majątność Chodorkowskich Rahodoszczaninow 205.
- Chodorkowskich dom 208.
- Chodorkowskich Rahodoszczaninów dom herbu Ostoja, 205.
- Chodorkowski Andrzej dworzanin JKM. 205.
- Łukasz poręcznik 205.
- Chodyńska, bitwa tamże 267.
- Chojnice, bitwa tamże 28, 166, 168, 219, 272.
- Cholewa herb 35.
- Chomińskich dom herbu własnego (Poraj odm.) 237.
- Chomiński N. sędzia ziemski Orszański 237.
- Chormańskich dom herbu Biberszteyn 27.
- Chormański Daniel 27.
- Chowański 149.
- Chrapowickich dom herbu Gozdawa 52.
- Chrapowicki Adam podsędek Trocki, sędzia Trocki 53.

Chrapowicki Dominik starosta Szunaliski, deputat trybunał. marszałek skarbowy 53.

— Eustachy Adamowicz, wojski Połocki 53.

— Jan Teofilowicz 53.

— Jan chorąży Witepski 52.

— Jan Antoni kasztelan Smoleński 53.

— Jan Krysztofowicz sekret. i dworz. JKM. chorąży Smoleński, wojewoda Witepski 53.

— Jan Teodorowicz 52.

— Jerzy, horodniczy Witepski 53.

— Józef Teofilowicz 53.

— Józef wojewoda Smoleński 53.

— Krysztof Ianowicz, stolnik Witepski 53.

— N. Bernardyn 53.

— N. podkomorzy Trocki 53.

— Teodor chorąży Witepski, poseł do Moskwy 52.

— Teofil wojski Połocki 53.

Chrebtowiczow-Litaworów dom herbu Odrowąż 184, 185, 186.

Chrebtowicz Adam Juriewicz 185.

— Adam Iwanowicz podkomorzy Nowogrodzki 185.

— Aleksander Adamowicz 185.

— Bazyli Bogdanowicz, poseł do Moskwy, przodek domu Chrebtowiczów Boharyńskich 184.

— Bogdan 184.

— Bogdan Juriewicz 185.

— Bogdan Marcinowicz podskarbi w. ks. Lit. 185.

— Bogdan Bogdanowicz 185.

— Bogdan Piotrowicz referendarz w. ks. Lit. 185.

— Bonifacy 186.

— Elias regimientarz powiatowy 186.

— Fiedor Bogdanowicz Litawor podskarbi w. ks. Lit. 185.

— Jan starosta Hoski 185.

— Jan Michałowicz 186.

— Jan Bogdanowicz 185.

— Jan Litawor poseł do Moskwy, marszałek Nowogrodzki 185.

— Jerzy Adamowicz, leśniczy Merecki i Orański, kasztelan Smoleński, kasztelan Żmudzki, wojewoda Mścisławski, wojewoda Nowogrodzki 185.

— Jerzy Juriewicz 185.

— Jurij Fiedorowicz władyka Włodimirski, archiep. Połocki 185.

— Iwan Iuriewicz 185.

— Krysztof Olbrychtowicz 185.

— Litawor wojewoda Nowogrodzki 185.

— Litawor Bogdanowicz marszałek w. ks. Lit. 184.

— Litawor Marcin Bogdanowicz 185.

— Marcin Olbrychtowicz 185.

— Michał Bogdanowicz 185.

— Michał Michałowicz 186.

— Michał, pisarz ziemski Nowogrodzki 186.

— Olbracht Bogdanowicz 185.

- Chrebtowicz Ostafiej Adamowicz, podkomorzy Nowogrodzki 185.
- Piotr Bogdanowicz 185.
 - Piotr Olbrychtowicz 185.
 - Samuel Olbrychtowicz 185.
 - Stanisław podwojewodzi Nowogrodzki 185.
- Chrebtowiczówna Helena za Filonem Kopciem marszałkiem 185.
- Chrynickich dom herbu własnego (Kotwica odm.) 108.
- Chrzanowskich dom herbu Rogala 264.
- Chrzanowski Krzysztof 264.
- Chrzastowskich dom herbu Krzywda 115.
- Chrzastowski, pisarz ziemski Żmudzki 158.
- Daniel mieczny Żmudzki 115.
 - Hieronim, starosta Botocki 115.
 - Jan 115.
 - Kazimirz 115.
 - N. podskarbi w. ks. Lit. 115.
 - Stefan podstoli Żmudzki ciwun Berżański, instygator w. ks. Lit. 115.
 - Tomasz 115.
 - Wacław Aleksander starosta Botocki 115.
 - Wojciech 115.
- Chwedkowiczów dom herbu Jastrzębiec 75.
- Chwedkowicz Grzegorz Michałowicz 75.
- Hrehory 75.
 - Iwan Hrehorowicz na Brzozowcu 75.
 - Michał Onisinowicz 75.
 - Onisin chorąży Smoleński 75.
- Chwejdowski starosta: Wołowicz 320.
- Chwieńkiewicz Bogdan Siekierz 271.
- Cichyńscy, patrz Zienkiewiczowie 271.
- Ciechanowieckich dom herbu Dąbrowa 36.
- Ciechanowiecki Andrzej 36.
- Jan, sędzia ziemski Orszański 36.
 - Krzysztof, podstoli Mściśławski, wojewoda i starosta Mściśławski 36.
 - Mikołaj Krzysztofowicz wojewoda Mściśławski 36.
 - Nikodem Jan podstoli w. ks. Lit. starosta Miński, poseł do Moskwy 36.
 - Olbrycht, marszałek Orszański 36.
 - Samuel Krzysztofowicz starosta Mściśławski, podwojew. Smoleński 36.
- Ciechanowska ziemia 36, 84.
- Ciechanowiczów dom, herbu własnego (Mogila odm.) 169.
- Ciechanowicz Aleksander łowczy Smoleński, podstar. Słonimski 170.
- Aleksander sekretarz JKM. 170.
 - Bogdan 169.
 - Dymitr rotmistrz JKM. pisarz ziemski Połocki 169.
 - Frone Suk pułkownik JKM. 169.
 - Hawryło, podsedek potem podkomorzy Słonimski 169.
 - Hieronim, sekretarz JKM. sędzia ziemski Smoleński 170.

Ciechanowicz Jerzy 169.

- Marcyan Aleksander podczaszy Smoleński, sędzia grodzki
Słonimski, rotmistrz JKM. 170.
- Mikołaj mieczny Mściśławski 170.
- Mikołaj Marcyanowicz 170.
- Ostafiej chorąży Mściśławski 169.
- Paweł rotmistrz JKM. 169, 170.
- Samuel goniec do Moskwy 170.
- Siemion 169.
- Tymoteusz Bernardyn 170.
- Wojciech, kanonik Chełmski 170.

Ciecierski starosta: Kazimirz Chwalibóg Żeroński 92.

- — Jerzy Juriewicz Zienowicz 40.
- — Krzysztof Zienowicz 41.

Cieleckich dom herbu Tomków 308.

Cielecki Jerzy Tomkowicz 308.

Ciemkin hetman Moskiewski 258.

Cietwiertyńska ks. za Aleksandrem Kisielem 180.

- za Iwanem Andrzejowiczem Stetkiewiczem 100.

Ciołek herb 35, 103.

Ciołek Rakowicz 310.

Ciuciura 231.

Ciwińskich dom herbu Puchała 247.

Ciwiński Daniel 247.

- Jan 247.

Compostella 202.

Consalua 151.

Cudniki, majątność Rdułtowskich 45.

Cudowskich ród herbu własnego (Leliwa odm.) 143.

Cudowski Jan podskarbi Mściśławski 143.

- Marcin sędzia wojskowy 143.
- Piotr 143.

Cybulska Połomia za Andriasem Andruszkowiczem 127.

Cyryński ciwun: Filip Limont 164.

Czadośce 124.

Czaplów dom herbu Radwan 250.

Czapla Maksymilian żołnierz 250.

Czapliców dom herbu Kierdeja 86

- dom herbu Strzała sowita 296.

Czaplic Kierdej kasztelan Kijowski 86.

- Hieronim Samuelowicz 296.
- Łukasz 296.
- Samuel Łukaszowicz 296.

Czarnieckich dom herbu Łodzia 158.

Czarniecki wojewoda Ruski 194, 296.

Czarnobyl, majątność Łukasza Sapiehy 152.

- majątność Kmitów 258.

Czarnobylski starosta: Skumin Tyszkiewicz 138.

Czartoryscy książęta 4.

Czartoryski Adam 11.

- Czartoryski Aleksander ks. wojewoda Wołyński 11.
 — Iwan ks. syn Michała Lubartowicza 11.
 — Karol ks. podkomorzy Krakowski 11.
 — Kazimierz Floryan z Klewania biskup Poznański potem Ku-
 jawski 11.
 — Michał Aleksandrowicz ks. 9. 11.
 — Mikołaj Jerzy z Klewania ks. wojewoda Wołyński 11.
 Czartoryska Izabella ks. kasztelanowa Wołyńska, córka Joachima Bo-
 guszewicza ks. Koreckiego 9.
 — Zofia ks. córka Andrzeja ks. Sanguszki na Kosyrzu 12.
 — ks. za Wasylem Tyszkiewiczem 139.
 Czaśniki, bitwa tamże 267.
 Czechy 87.
 Czechowiczów dom herbu Ostoja 205.
 Czechowicz Jan 205.
 — Krysztof 205.
 — N. ciwun Widukleński 205.
 — Stanisław, marszałek Żmudzki 205.
 Czechowiczowna za Sebastianem Pakoszem 239.
 Czekońskich dom herbu Gozdawa 52.
 Czełwiczów 83.
 Czereja 152.
 Czerejski archimand. Andrzej Złoty Kwaśnicki 213.
 Czerkasów, majątność Stetkiewiczów 100.
 Czerkaski starosta: Ostafiej Daskowicz 15.
 Czermieńskich dom herbu Cholewa 35.
 Czermieński Jerzy 35.
 Czernichowska ziemia, województwo 210.
 Czernichów, majątność Niemiryczów 88.
 Czernichowski wojewoda: Iwan Komar 146.
 — — Krysztof Lew Tyszkiewicz 141.
 — wojewodzina: Helena Marcinowa Kalinowska 9.
 — podkomorzy: Dadzibóg Kierło 219.
 Czernice, majątność Czernickich 76.
 Czernickich dom herbu Jastrzębiec 76.
 Czernicki Aleksander dworz. JKM. podstoli Wileński, goniec do Mo-
 skwy 76.
 — N. przodek domu Czernickich 76.
 — Teodor Jezuita 76.
 Czernicka za Janem Brzostowskim 297.
 — za Krysztofem Hieronimowiczem Komarem 147.
 Cześnice majątność Stetkiewiczów 100.
 Czorsztyn zamek 15.
 Czubarowie 227.
 Czupa herbu Korczak 92.
 Czuszułowicz Jan Ewild herbu Ciołek 35.
 Czyhyry majątność Dołmata Jeremiewicza 241.
 Czyrkasy zamek 258.
 Czyżów Mintowtów dom herbu Godziemba 51.
 Czyż Mintowt Andrzej, sędzia grodz. Grodzieński 51.

Czyż Mintowt Bogdan 51.

- — Cyryl, starosta Korsuński 51.
- — Hilary podkomorzy Wileński 51.
- — Jan sekretarz JKM. 51.
- — Jan Hilarowicz 51.
- — Kazimierz Hilarowicz chorąży Wileński 51.
- — Michał 51.
- — Wasyl Bogdanowicz koniuszy w. ks. Lit. starosta Ajneński 51.

D.

Dabarowie, patrz Muśnicy 245.

Dabarów albo Dawbarów dom herbu Przyjaciół sowy 245.

Dalińskich dom herbu Kościeszka odm. 105.

Dania 296.

Danielewiczów dom herbu Ostoja 205.

Danielewicz Jan 205.

- Jerzy Jezuita 205.
- Kazimierz 205.
- Michał 205.
- N. podkomorzy Osmiański 205.
- Paweł, sędzia ziemski Wileński 20.
- Piotr 205.

Daniłowicz 205.

Darów majątność Darowskich 206.

Darowskich dom herbu Ostoja 206.

Darowscy Adam, Balcer, Grzegorz i Jan 206.

Daskowicz Ostafiej starosta Czerkaski 15.

Dawankur 229.

Dawidowiczów dom herbu Trąbki 312.

Dawidowicz Samuel 312.

- Samuel de Ganie stolnik Wilkom. podstar. Żmudzki 312.
- Stanisław, sędzia grodzki Wilkomirski 312.

Dawbarów albo Dabarów dom herbu Przyjaciół sowy 245.

Dawgiałów-Stryżków dom herbu Zadora 216.

Dawgiałów-Zawiszów dom herbu Zadora 216, 217.

Dawgiało Hawryło Kurowios 216.

- Jan 216.
- lub Dawgilis Jerzy 216.
- Jerzy Marcinowicz rotmistrz JKM. 216.
- Marcia dziedzic na Dawgieliszkach 215, 216.
- Stanisław Marcinowicz Dawbaras 216.

Dawgieliszki, majątność Dawgiałów 215.

Dawgieliski starosta: Andrzej II Rudomina 315.

Dawgirdów dom herbu Łabędź 119.

- dom herbu Mogiła 167, 168.

Dawgierd 216.

- Dawgird Bogdan 119.
- Jan 167.
 - Jędrzej 119.
 - N. pisarz ziemski Trocki 119.
 - N. rotmistrz 119.
 - Stanisław, goniec do Moskwy 119.
 - Zodejkowicz przodek domu Dawgirdów 166, 167.
- Dawgierdówna wojewodzianka Wileńska za Aleksandrem Wodoradz-
kim 221.
- Dawksza, herbu Pierzchała 213.
- kanonik Żmudzki 213.
 - Adam 214.
 - Katarzyna za Janem Weryhą 290.
 - Władysław prowincyał Jezuitów 214.
- Dąbrowa herb 36.
- Dąbrowieński stan 228.
- Dąbrowna 199.
- Dąbrownica rzeczka 227, 232.
- Dąbrowno, klasztor Bernardynów tamże 135.
- Dąbrowskich dom herbu Rawicz 260.
- Dąbrowski Andrzej 260.
- Jan 260.
 - Michał 260.
 - Mikołaj stolnik Miński i pos. grodzki 260.
- Dedygołdowiczów dom herbu Łabędź 118.
- Dedygołd wojew. Podolski i Smoleński 118.
- Dedygołdowicz Didigozd 118.
- Jan Dawgird, wojewoda Podolski, Łucki, Wołyński, Wi-
leński 118.
- Denis herb 39.
- Denisowiczów dom herbu Denis 39.
- Denisowicz Piotr 39.
- Denofów dom herbu własnego (Swinka odm.) 303.
- Denof starosta Wieluński 201.
- stolnik w. ks. Lit. kasztelan Witepski, wojewoda Malborski 303.
 - kasztelan Witepski 303.
 - ciwun Wileński 303.
 - pułkownik JKM. ciwun Wileński 303.
 - podskarbi nadworny w. ks. Lit. 303.
- Dereczyn klasztor Dominikanów tamże 194.
- Dermontów Siwickich dom herbu Wręby odm. 328.
- Dermont 17.
- Siwicki Mikołaj kanon. Wileński, archid. Ruski administr. Smo-
leński 328.
- Derpt twierdza, jej oblężenie 18, 64, 149, 228, 232, 248, 315.
- wojewoda: Marcin Kurcz 116.
 - — Piotr Hrehorowicz Tryzna 59.
 - kasztelan: Aleksander Mosalski 206.
 - — Piotr Janowicz Rudomina 315.

- Derpt podkomorzy: Bartłomiej Ważyński 18.
 — — Fryderyk Wolff 144.
 Derżków dom herbu Wieniawa 325.
 Deszpot herb 40.
 — Zenon Bratoszyn 40.
 Despotówna za Fiedorem Dymitrowiczem ks. Sanguszką 12.
 Dewknetowicz Andrzej herbu Swinka 303.
 Dębno herb 39.
 Didigozd Dedygołdowicz 118.
 Dniestr 146.
 Dłużniewska za Bogdanem Piotrowiczem Chrebtowiczem 185.
 Dobkowiczów Giejsztorów dom herbu własnego 295,
 Doboryńska za Jerzym Marcinowiczem Dowgiałą 216.
 Dobrosołowskich dom herbu Poraj 236.
 Dobrosołowski, rotmistrz JKM. 236.
 — — Gabryel 236.
 — — Jan dworzanin JKM. 236.
 — — Marcin 236.
 — — Stanisław 236.
 Dobrzyń, Dobrzyńska ziemia 42, 177, 265.
 Dojnów, majątność Stętkiewiczów 100.
 Dolgierdówna za Hieronimem Karskim 250.
 Doliwa herb 43.
 Dołęga herb 41.
 Dołhoruki 149, 327.
 Dołmatów dom herbu Rozmiar 267.
 Dołmatów Isaikowskich dom herbu Prus 241.
 Dołmat Hrehory, chorąży Starodęb. dworz. JKM. 267.
 — Jeremiewicz pułk. JKM. 241.
 Dołmatowie, patrz Isaikowscy 241, 242.
 Dołsk, majątność kniaziów Dołskich 104.
 Dołscy kniaziowie na Dołsku 104.
 Dołski Andrzej, sekretarz JKM. podkomorzy Wołkowyski, dworzanin cesarski 104.
 — Anurzej Prokopowicz 104.
 — Jan Karolrotn. JKM. podkom. Piński 104.
 — Krzysztof podkomorzy Piński 104.
 — Krzysztof Prokopowicz 104.
 — Mikołaj chorąży Piński 104.
 — Mikołaj Prokopowicz 104.
 — Nikifor Michał, sędzia ziem. Piński, kasztelan Brzeski 104.
 — N. 104.
 — Paweł, wojski Wołkowyski, podczasz, marszałek nadw. w. ks. Lit. 104.
 — Paweł Prokopowicz 104.
 — Prokop, sędzia ziemski Wołkowyski 104.
 Dołska za Władysławem Komarem 147.
 Domaradzki dom herbu Jastrząb 73.
 Domaradzki Stanisław 73.
 Dońce 232.

Dorohinice, majątność Dorohiniczów 180.

Dorohiniczów dom herbu Świętoldycz 180.

Dorohinicz Borys Piotrowicz 180.

— Gabryel 180.

— Ludwik Piotrowicz 180.

— Paweł 180.

— Piotr 180.

Dorohobuż 144, 293.

Dorohostajskich dom herbu Leliwa 133.

Dorohostajski Aleksander albo Olechno Moniwid Wojciechowicz, namiestnik Trocki 133.

— Andrzej Moniwid Olechnowicz poseł do Moskwy 133.

— Mikołaj Moniwid Olechnowicz 133.

— Piotr Moniwid Olechnowicz 133.

— Stanisław Moniwid Olechnowicz 133.

— Kuchmistrzowicz Jan, Mikołaj, Piotr, Stanisław 133.

— Irzyk Mikołajewicz zwany Irzykowiczem 133.

— Krzysztof Moniwid marsz. nadw. w. ks. Lit. 133.

— Mikołaj Mikołajewicz stolnik w. ks. Lit. wojew. Połocki 133.

— Mikołaj Olechnowicz 133.

— Mikołaj Piotrowicz mieczny w. ks. Lit. 133.

— Paweł 133.

— Piotr Olechnowicz kuchmistrz w. ks. Lit. 133.

— Władysław Moniwid krajezy w. ks. Lit. 133.

Dorohostajska marszałkówna w. ks. Lit. za Jerzym Wiesztorem Hamszejem 299.

— Moniwidówna Władysławówna za Tomaszem Sapiehą, oboźnym w. ks. Lit. 133, 153.

Dorohostaskich dom herbu Kościesza tępa 105.

Doroszkieviczów Boufałów dom herbu własnego, patrz Boufałowie 157.

Dostojewo, majątność Dostojewskich 252.

Dostojewskich dom herbu własnego (Radwan odm.) 252.

Dostojewski Aleksander 252.

— Andrzej 252.

— Bogumił 252.

— Jan 252.

— Mikołaj 252.

— Piotr marszałek Piński 252.

— Piotr 252.

— Stanisław 252.

Dowgiąłowie herbu Abdaniec 17.

Dowgiąłów Narbutów ród 216.

— dom herbu Działosza 48.

Dowgiąło chorąży w. ks. Lit. 17.

— Andruszko Narbut 216.

— Melchior Wojciechowicz 216.

— Piotr 48.

— Rafał Piotrowicz 48.

— Wojciech 216.

— Wojciech Wojciechowicz 216.

- Dowgiałówna Elżbieta herbu Płomieńczyk za Marcinem Gasztoldem, wojewodą Kijowskim 17.
 — Zawiszancka za Chryzostomem Snarskim 173.
- Dowgirdów dom herbu Bawola głowa 23.
- Dowkszów Montygierdowiczów dom herbu Wadwicz 318.
- Dowksza Stanisław Montygierdowicz 318.
- Dowmundów dom herbu Bawola głowa 23.
- Downand albo Downund syn Romunda w. ks. Lit. książę Uciański, przodek rodu Siesickich 4, 5, 23, 126, 127, 154.
- Downond syn Downanda księcia Uciańskiego 5.
 — Hurdowicz, syn Hurdy Ginwiłowicza z Giedroję, hetman Kiejstuta 7.
- Downundowicz Jałgołd, dziedzic na Girach i Wojstomiu 126, 127.
 — Piotr 7.
 — Wojciech 7.
- Dowojnów dom herbu Szeliga 304.
- Dowojna wojewoda 135.
 — Andrzej 304.
 — Jakub starosta Drohicki 304.
 — Jan Janowicz 304.
 — Mikołaj Janowicz 304.
 — Stanisław wojewoda Połocki 304.
 — Stanisław starosta Kобрzyński, Szawelski, Merecki, Uszpolski, Pieniański, Pereasławski, Nowodworski 304.
- Dowojnicz albo Dowojnin Wisigierd 304.
- Dowojnowicz Andrzej podkom. w. ks. Lit. starosta Brzeski 304.
 — Jan marszałek w. ks. Lit. starosta Wilkomirski 304.
 — Jerzy starosta Bydgoski 304.
 — Wizgierd herbu Odrowąż 184.
- Dowojnianka za Mikołajem Charlińskim, podkomorzym Łuckim 31.
 — Katarzyna za Hajkiem 304.
 — Maryna za Kłoczkiem 304.
 — Sofronia za Lubeckim 304.
 — Anna za Podarzewskim 304.
- Drasławskich dom herbu Leliwa 137.
- Drawski Jerzy porucznik husar. instygator w. ks. Lit. 137.
 — Marcin 137.
- Drobyszów dom herbu własnego 294.
- Drobysz Adam chorąży Wendeński 294.
 — Aleksander Adamowicz 294.
 — Jan sekretarz JKM. podczaszy Smoleński 294.
 — Konstanty Adamowicz 294.
 — Marcin Adamowicz 294.
 — Mikołaj podczaszy Wendeński 294.
 — N. żołnierz 294.
- Drogosław herb 44, 45.
- Drohicka ziemia 17, 120, 132, 183, 304.
- Drohicki podkomorzy: Mikołaj Pokroszyński 208, 209.
 — starosta: Mikołaj Piotrowicz Kiszka 37.
 — — Piotr Kiszka 37.

- Drohiccki starosta: Jan Iwanowicz Sapieha 150.
 — — Jan Stecko 119.
 Druck herb 45.
 Druckich dom herbu Druck 45.
 Drucki z Drucka Andrzej Iwanowicz książę Kijowski 45.
 Drucka Zofia za królem Jagiełą 45.
 — za Pawłem Laskowskim 92.
 Drużyna herb 47.
 Drya herb 45.
 Drzewica herb 47.
 Dubinki własność Radziwiłłów 197, 198, 199, 200.
 z Dubinek Janusz ks. Radziwił 15.
 Dubrowiecka ks. Maria, córka Andrzeja Sanguszki na Kosyrzu 12.
 — za ks. Michałem Dymitrowiczem Sanguszką 12.
 — za Michałem Jawnucią ks. Zasławskim i Mściśławskim 74.
 Dudski starosta: Eustachy Juriewicz Tyszkiewicz 140.
 — — Kazimierz Tyszkiewicz 141.
 Duliczów dom herbu własnego 305.
 — dom herbu Kotwica odm. 108.
 Dulicz Eliasz 108, 305.
 Duninów Rajeckich dom herbu Łabędź 124.
 Duninowie, patrz Kuniecy.
 Duniłowicze, majątność Isaikowskich 242.
 Dursbuch Piotr 3.
 Dusiaty, majątność Rudominów Dusiatskich 315.
 Dusiatskich dom herbu Trąby, patrz Rudominowie 314, 315.
 Dusiatski Andrzej Rudomina 315.
 — Andrzej Andrzejowicz 315.
 — Jan Maciejowicz Rudomina wojski Braśławski 315.
 — Jan Janowicz Rudomina 315.
 — Jerzy Janowicz Rudomina 315.
 — Janusz Rudomina 316.
 — Krysztof Rudomina, chorąży Wilkomirski 316.
 — Krysztof Janowicz Rudomina 315.
 — Marcin Maciejowicz Rudomina dworz. JKM. 316.
 — Piotr Rudomina 316.
 — Piotr Janowicz Rudomina 315.
 — Paweł Janowicz Rudomina 315.
 — Tomasz I Maciejowicz, starosta Dywgiel. 316.
 — Tomasz Rudomina dworz. JKM. 316.
 — Wawrzyniec Maciejowicz Rudomina, starosta Niderpolski, rotmistrz JKM. 316.
 — Zygmunt Rudomina 316.
 Duszewskich dom herbu Pobóg 220.
 Duszewski Matiasz 220.
 Dwagierdów Montygierdowiczów dom herbu Wadwicz 318.
 Dwagierd Motygierdowicz marsz. w. ks. Lit. 318.
 — — Fiedko, Narusz, Stańko 318.
 Dworzaninowiczów Wysockich dom herbu Kolumna 90.
 Dybowskich dom herbu Nałęcz dostojny 179.

- Dymitr car Moskiewski 81, 139, 149, 239, 283.
 — Butaw, brat króla Jagieły 9.
 Dynament twierdza, bitwa tamże 8, 38, 53, 65, 135, 174, 289.
 Dynamundski starosta: Bartosz Lewoń 53.
 — — Jan Ostrowski 95.
 Dynemborg 46, 151, 186, 316.
 Dymborski starosta: Alfons Lacki 289.
 — — Mikołaj Talwosz 119.
 — — Frambold Wolff a Lungawsen 144.
 Dyonizy patriarcha Carogrodzki 275.
 Dyrwiański ciwun: Sebastian Kęsztort 156.
 — — Daniel Marcinkiewicz 123.
 — — Małcher Małchrowicz Szemeth 129.
 — — Wojciech Bartłomiejowicz Ważyński 18.
 — — Jędrzej Iwanowicz Wołowicz 30.
 Dywgielski starosta: Tomasz I Maciejowicz Dusiatki 316.
 Działosza herb 48.
 Działowo majątność Meszczerynow 228.
 Dwidów dom herbu Giejsz 49.
 Dziid Piotr Michał 49.
 Dzierżków dom herbu Nieczuja 181, 182.
 — dom herbu Wieniawa 325.
 Dżersko albo Dzierżek Andrzej podkom. Trocki 182.
 — Jan Stanisławowicz 182.
 — Krysztof chorąży Trocki, dworz. JKM. 182.
 — Mikołaj biskup Wileński 325.
 — Stanisław 182.
 Dziewałtów, gniazdo Dziewałtowskich 4.
 Dziewałtowskich dom herbu Jelita 80.
 — dom herbu Trąbki 310.
 Dziewałtowski 149.
 — chorąży Osmiański 297.
 — Aleksander Stanisławowicz 310.
 — Bartosz Gintułowicz, przodek Dziewałtowskich 310.
 — Hieronim Stanisławowicz, Jezuita 310.
 — Jan chorąży Kowieński 80.
 — Jan Mikołajewicz, wojski Grodzieński 310.
 — Karol 80.
 — Kazimirz chorąży Osmiański 310.
 — Kazimirz Stanisławowicz 310.
 — Mikołaj Stanisławowicz 310.
 — Stanisław Stanisławowicz 310.
 — Stanisław Mikołajewicz, stolnik Kowieński 310.
 — Stanisław Stoczek 310.
 — książę: Julian Dorsprungus 4.
 Dziewałtowska za Marcinem Jezierskim 264.
 — za Hieronimem Komarem 147.
 — za Eustachym Kossakowskim 285.
 Dziewieński starosta: Piotr Makowiecki 235.
 Dziewoczków dom herbu Syrokomla 274.

- Dzięzców dom herbu Lubicz 160.
 Dzieżyc Hieronim Hlebowicz miecznik Lidzki, podwojew. Trocki 160.
 — Władysław Hieronimowicz 160.
 — patrz Hlebowicz 160.
 Dzinsów dom herbu Kierdeja 86.
 Dzinsa Kierdej, kasztelan Chełmski 86.
 Dżisna, bitwa tamże 255.
 Dzisieński starosta: Paweł Pac 56.
 — — Jerzy Mikołajewicz Zienowicz 40.
 Dzwina rzeka 22, 94.

E.

- Edyga hetman Tamerlana 9.
 Ejdziatowiczów dom herbu Łuk napięty 162.
 Ejdziatowicz Jan pisarz skarbný w. ks. Lit. 162.
 — Kazimirz 162.
 Ejgirdów dom herbu Abdank odm. 19.
 Ejgird Aleksander 19.
 — Balcer 19.
 — Jan Marcyanowicz 19.
 — Jerzy Marcyanowicz 19.
 — Marcyan 19.
 — Michał Marcyanowicz 19.
 — Mikołaj Janowicz 19.
 — Paweł 19.
 — Stanisław Janowicz 19.
 — Zygmunt Marcyanowicz rotmistrz 19.
 Ejnarowiczów dom herbu Bielina odm. 26.
 Ejnarowicz Adam Andrzejowicz 26, 27.
 — Andrzej 26.
 — Bogusław Krysztofowicz 27.
 — Dadzibóg Krysztofowicz 27.
 — Franciszek Janowicz 27.
 — Hieronim Krysztofowicz 27.
 — Jan wojski Możyński 27.
 — Jerzy 27.
 — Józef Janowicz 27.
 — Kazimirz Hieronimowicz, Jezuita 27.
 — Krysztof 27.
 — Krysztof Krysztofowicz, Jezuita 27.
 — Michał Janowicz 27.
 — Stefan Hieronimowicz, Jezuita 27.
 Efragolski ciwun: Mikołaj Janowicz Stankiewicz 168.
 — — Jan Stankiewicz 168.
 — — Piotr Szukszta 221.
 Ejszyski starosta: Adam Krzycki 87.
 — — Fiedor Masalski 171.

- Ejszyski starosta: Marcin Pałęcki 206.
 Ejsmontów dom herbu Korab 91.
 Ejsmont Andrzej Maciejowicz 91.
 — Dominik 91.
 — Franciszek 91.
 — Jan kapłan 91.
 — Maciej komornik Grodzieński 91.
 Ejtmínów dom herbu Rogala 264.
 Ejtmín Bartłomiej 264.
 — Hieronim 264.
 — Kazimirz 264.
 Eleonora za Michałem ks. Wiśniewieckim, królem Polskim 97.
 Eliaszewiczów Giejszów z Giedygołd dom herbu Giejsz 49.
 Eliaszewicz Jan 49.
 — Giejsz Malcher archidiak. Wileński, referend. w. ks. Lit. biskup Wileński, biskup Żmudzki 49.
 — Giejsz Stanisław, kanon. Żmudzki 49.
 Emanuel książę Sawojski 151.
 Emet, majetność Młockich 239.
 Erdziwik, syn Monstwiła, książę Nowogrodzki 2.
 Eryk król Szwedzki 119.
 Etruria 30, 54.
 Ewerykson 64.

F.

- Farensbach 65.
 Faszczów dom herbu Wilczekosy 326.
 Faszcz Aleksander 326.
 — Aleksander Janowicz 326.
 — Andrzej Aleksandrowicz 326.
 — Hrehory 326.
 — Jan Aleksandrowicz 326.
 — Krysztof 326.
 — Marcin 326.
 — Michał Janowicz 326.
 — Mikołaj 326.
 Felin twierdza 64, 316.
 Feliński starosta: Aleksander Wolff 144.
 — staroscina: Zofia z Sapiehów Kureczowa 150.
 Ferdynand I cesarz 200.
 — H cesarz 151, 201.
 Fiedor Lubart syn Gedymina, książę Wołyński, Lwowski, Halicki 10.
 Fiedorówna za kniazem Fiedorem Połubińskim 70.
 Filipowski starosta: Aleksander Buchowiecki 295.
 — — Krysztof Buchowiecki 295.
 — — Matfiej Radomski 266.
 Finlandzki książę Jan 135.

- Firlejówna za Stanisławem Zbigniewowiczem Niemirą 54.
 — za Lwem Janowiczem Sapiehą 151.
 Florencyja 151, 164. — sobór 282.
 Francya 43, 81, 149, 158, 218, 289.
 Fronckiewiczow dom herbu Brodzie 32, 33.
 Fronckiewicz Bogdan Mikołajewicz stolnik Trocki 33.
 — Dawid Michałowicz, stolnikowicz Połocki 33.
 — Jan Michałowicz Radzimiński 33.
 — Jan Michałowicz chorąży Lidzki, dworz. JKM. 33.
 — Janusz Jerzowicz 33.
 — Jerzy dworz. JKM. wójt, sędzia, marszałek Lidzki 33.
 — Jerzy Michałowicz Radzimiński 33.
 — Kazimierz Michałowicz, stolnikowicz Połocki 33.
 — Kazimierz Radzimiński ciwun Weszwiański, starosta Krewski 33.
 — Krysztof dworz. JKM. 33.
 — Krysztof Jerzowicz 33.
 — Krysztof Michałowicz Radzimiński 33.
 — Maciej chorąży Nowogrodzki 33.
 — Maciej Janowicz chorążyc Lidzki 33.
 — Michał Jerzowicz 33.
 — Michał Jerzy stolnik Połocki 33.
 — Michał Mikołajewicz 33.
 — Mikołaj dworz. JKM. chorąży nadw. w. ks. Lit. 33.
 — Mikołaj Michałowicz Radzimiński 33.
 — Paweł Maciejowicz, chorąży Nowogrodzki 33.
 — Stefan dworz. JKM. 33.
 — Stefan Janowicz chorążyc Lidzki 33.
 — Władysław Mikołajewicz 33.
 — podkomorzy Połocki 150.
 Fronckiewiczówna Anna z Sapiehów, podkomorzyna Połocka 150.
 — Michałowiczówna za Makowieckim 33.
 — Jerzówna, marszałkówna Lidzka, za Stetkiewiczem kasztelanem Nowogrodzkim 33.
 — za Kasprem Szwykowskim 192.
 — Michałowiczówna za Talwoszem kasztelanem Żmudzki 33.
 — Jerzówna, marszałkówna Lidzka, za Zienowiczem 33.
 Frylanski starosta: Karol Wołowicz 31.
 Fudorowskich Hawsewiczów dom herbu Jelce odm. 79.
 Fursówna za Iwanem Michałowiczem Tyszkiewiczem 142.

G.

- Galimskich dom herbu Rawicz 260.
 Galimski Aleksander proboszcz Słonimski 261.
 — Piotr stolnik i podstar. Orszański 260.
 — Samuel marszałek potem starosta Orszański 260.

Galimski Stanisław dworz. JKM. 261.

— Stefan wojski Orszański 261.

— Wasyl mieczny Orszański 261.

Gallia 200.

de Ganie, patrz Dawidowicz 312.

Garacmojza 89, 151, 283.

de la Gard Pontus 283.

Gasztold 132.

— wojewoda Wileński 221.

— Dorgi 16.

— Jan, hetman wojsk Litewskich, ochmistrz nadwor. wojewoda Trocki potem Wileński 16.

— Jędrzej marszałek nadw. w. ks. Lit. 16.

— Marcin wojewoda Kijowski 17.

— Michał koniuszy w. ks. Lit. 17.

— Piotr wojewoda Podolski, namiestnik Wileński 16.

— Prehind 16.

— Stanisław syn Jana 16.

— Stanisław Wojciechowicz, wojew. Trocki 17, 215.

— Stanisław kasztelan Trocki, starosta Żmudzki 16.

— Wojciech wojewoda Trocki 215.

— Wojciech Marcinowicz marszałek, podczaszy w. ks. Lit. starosta Nowogrodzki, wojewoda Połocki, Wileński 17.

Gasztoldówna za Janem Mikołajewiczem Radziwiłłem 200.

Gasztoldowa Barbara Radziwiłówna 197.

Gawroński Rewek 302.

Gażubów dom herbu Poraj 236.

Gażuba Andrzej Mikołajewicz 236.

— Kazimirz Jan Rymgajło Tomaszowicz, dziedzic na Kotrze, dworz. JKM. 236.

— Mikołaj Rymgajło 236.

— Tomasz Andrzejowicz 236.

Gdańsk 86, 202, 324.

Gdański kasztelan: Stanisław Kobierzycki 228.

Gębicki biskup krakowski 15.

Giedorwoch herbu Topacz 308.

Giedrus, pracjciec ks. Giedrojciców 5, 7.

Giedrojcice majątność 5.

Gedrojciovie książęta 6, 7, 13.

Giedrojć Bartłomiej Wojciechowicz 7.

— Kasper Maciejowicz 7.

— Maciej wnuk Wojtka, dworzanin JKM. marszałek w. ks. Lit. 7.

— Malcher biskup Żmudzki 7.

— Marcin starosta Wilkomirski 8.

— Marcyan podstoli Połocki 8.

— Marcyan pułkownik, wojewoda Miński potem Mściśławski 8.

— Michał zakonnik 8.

— N. sędzia ziemski Wileński 8.

— Dachno, Ostafiej, Zygmunt 8.

— Stanisław Juraha 8.

- Giedrojcówna za Iwaszkiem Bilewiczem 168.
 — za Jerzym Dawgiałą 216.
 Giedygołd herbu Rawicz 260.
 Giedygołdy majątność Eliaszewiczów Giejszów 49.
 Giedymín w. ks. Lit. 3, 9, 16, 73, 132, 180, 291.
 Giejsz herb 48, 49.
 Giejsztorów Dobkowiczów dom herbu własnego 295.
 Giejsztor Jan Stanisław, starosta Kowieński, struke. JKM. 295.
 — Stanisław 295.
 Giełgudów dom herbu własnego 49.
 Giełgud Andrzej sekretarz JKM. pisarz w. ks. Lit. marsz. izby poselskiej 50.
 — Baltazar 49.
 Gierałt albo Osmoróg herb 48, 204.
 Gieranoński starosta: Hieronim Piasecki 72.
 — proboszcz: Franciszek Isajkowski 242.
 — — Kazimirz Pac 56.
 — — Piotr Parczewski 178.
 — — Marcyan Tryzna 59.
 — — Wincenty Marcyanowicz Wołowicz 30.
 — — Jakub Woroniecki 97.
 Gierdowski starosta: Maciej Wojna 312.
 Gierdud herbu Jelita 80.
 Gieriej Meszczer, patrz Meszczeryn Jakow 227.
 Giermond w. ks. Lit. syn Swintoroga ks. Zmudzkiego 4.
 Giersce, majątność Wołnińskich 262.
 Giligin w. ks. Lit. syn Swintoroga ks. Zmudzkiego 4.
 — mylnie zamiast Ginwił 7.
 Gimbut syn Kunosa, wnuk Palemona, ks. Zmudzki 2.
 Ginejt, patrz Towiański.
 Ginejtów-Towiańskich dom herbu Osmorog odm. 204.
 Gintowscy, patrz Andrzejkiewicze 220.
 Gintułowicz Dziewałtowski Bartosz 310.
 Ginwił syn Giedrusa księcia na Giedrojcach 5, 7.
 — syn Mingajły, księżę Połockie 2.
 — herb 50.
 Ginejd Milus 121.
 — Kuncewicz herbu Zaręba 121.
 Giry, majątność Jałgołda Dowmundowicza 126, 127.
 — majątność Andruszkowiczów 127.
 Girszych dom herbu własnego (Łabędź odm.) 126.
 — Andruszkowiczów dom 127.
 — potomków Jałgołda syna Dowmanda, księcia Uciańskiego dom 5.
 Girski Andruszkowicz Augustyn pułkownik 127.
 — — Dyonizy Augustynowicz 127.
 — Dyonizy chorąży Połocki 128.
 — Konstanty chorąży w wojsku kwarcianem 128.
 — Andruszkowicz Pius Augustynowicz 127.
 — Pius Jerzy kanon. Wileński, pleban Swirski, art. et phil. magister 127, 128.

- Girski Andruszkowicz Stanisław 127.
 — — Tomasz Augustynowicz 127.
 Giżyce, majątność Giżyckich 60.
 Giżyckich dom herbu Gozdawa 60.
 Gławbicz herb 50.
 Gliniczów czyli Iliniczów dom herbu Korczak 93.
 Glińskich dom herbu własnego 70.
 Gliński Bogdan 70.
 — Hrehory Lwowicz, starosta Owrucki 70.
 — Jerzy 71.
 — Iwan Lwowicz wojewoda Wileński 70.
 — Lew 70.
 — Michał Lwowicz marsz. nadw. w. ks. Lit. regimentarz 70.
 — Michał zdrajca 10, 15, 17, 36, 93, 132, 152, 196.
 — Wasyl Lwowicz 70.
 Glińska za Michałem Gasztołdem koniuszym w. ks. Lit. 17.
 Głębokie 29, 111, 238.
 — klasztor Karmelitów Bosych tamże 111.
 Głuszyńskich Duninów dom herbu Łabędź 123.
 Głuszyński Jerzy Dunin 123.
 Gnieźnieński kraj 183.
 Gnońskich dom herbu Warnia 323.
 Gnoński Jan 323.
 — Piotr chorąży husarski 323.
 — Stanisław Dominikanin 323.
 Godebskich dom herbu Godziemba 51.
 Godebski Bogusław Filonowicz 51.
 — Filon sędzia ziemski Piński 51.
 — Jan Filonowicz 51.
 — Samuel podstoli, cześnik Piński 51.
 Godlewskich Domaratów dom herbu Gozdawa 53.
 Godlewski Domarat Adam 53.
 — — Bernat Janowicz 53.
 — — Hipolit Janowicz 53.
 — — Jan Kazimirz podstoli Połocki 53.
 Godlewska Domaratówna Anna Janowiczówna za Juriewiczem 53.
 — — Petynella Janowiczówna 53.
 — — Zofia za Niemcewiczem 53.
 Godun tyran Moskiewski 150, 151.
 Godziemba herb 51.
 Gojtowie 7.
 Goliguntów dom herbu Łabędź 120.
 Golimontów dom herbu Slepowron 283.
 Golimont Daniel 283.
 — Władysław podczaszy Lidzki, sędzia grodzki Smoleński 283.
 Goniądz majątność Radziwiłłów 196, 197, 200.
 Gorayskich dom herbu Korczak 94.
 Gorajski Krzysztof 94.
 Gorazdowski starosta: Maciej Józef Wojna 313.
 Goreckich dom herbu Jastrzębiec 76.

- Górka 14.
 Górnicki autor 34, 177, 183.
 Gorodyńskie starostwo 133.
 Gorskich dom herbu Radwan 250.
 — dom herbu Nałęcz 176.
 Gorski Andrzej 250.
 — Kazimirz żołnierz 250.
 — Marcyan 250.
 — Stanisław sekret. JKM. 250.
 — Wacław 250.
 Góry herb 66.
 Gorzkowskich dom herbu Tarnawa 307.
 — dom herbu Trąbki 312.
 Gosiewskich Korwinów dom herbu Slepowron 283.
 Gosiewski Aleksander pułkow. i regim. wojsk. referend. w. ks. Lit. 43,
 151, 283, 327.
 — Aleksander starosta Bialski 284.
 — Jap Aleksandrowicz 283.
 — Jan starosta Białohumeński 284.
 — Krysztof Aleksandrowicz 283.
 — Krysztof pisarz w. ks. Lit. starosta Wielicki, wojewoda Smoleński 284.
 — Mikołaj Aleksandrowicz 283.
 — Mikołaj podkomorzy Smoleński 284.
 — N. wojski Smoleński 284.
 — Wincenty Aleksandrowicz 283.
 — Wincenty stolnik w. ks. Lit. starosta Puński, Markowski, Wielicki, pułk. JKM. podskarbi wielki, hetman polny w. ks. Lit. 42, 78, 146, 213, 284, 302.
 — mąż Pacówny Mikołajewiczówny 57.
 Gosiewska wojewodzianka Smoleńska, za Siemionem Samuelem Sanguszką Kowelskim 13.
 — Zuzanna, wojewodzianka Smoleńska, za Krysztofem Krysztofowiczem Sapiehą 150.
 Gotomskich dom herbu Prawdzic 238.
 Gozdawa herb 52, 54, 74.
 Grabie herb 60.
 Grac 43.
 Grad, patrz Szczęsny Ossowski 42.
 Gradowskich dom herbu Pułkozie 248.
 Gradowski Augustyn Hieronim deputat trybunalski 248.
 — Franciszek sekret. JKM. 248.
 — Jan 248.
 — Piotr starosta Dynamundzki 248.
 Grądzkich dom herbu Rawicz 261.
 Grądzki Dadzibóg Krysztoforowicz 261.
 — Kazimirz Krysztoforowicz 261.
 — Krysztofor 261.
 — Stanisław Krysztoforowicz 261.
 Grecya 34, 59, 302.

Grębowski starosta: Ludwik II Kierło 219.

Gręzy majątność Bilewiczów 167.

Grobickich dom herbu Trąbki 312.

Grobicki Krzysztof 312.

— Wojciech podkuchmistrz w. ks. Lit. 312.

Gródek, bitwa tamże 54, 117, 288.

Grodno, Grodzieński kraj, ziemia, województwo, powiat 24, 25, 30, 42, 54, 67, 84, 91, 100, 103, 107, 132, 149, 158, 173, 181, 188, 198, 206, 208, 222, 224, 233, 236, 237, 240, 244, 270, 278, 279, 294, 302, 312, 314, 316, 317, 323, 327, 328 — sejm 63.

— klasztor Brygitanek tamże 192.

— klasztor Franciszkanów tamże 116.

— kolegium Jezuitów tamże 242.

— cerkiew tamże 28, 29.

Grodzieński chorąży: Eustachy Kierdej 25.

— — Jakub Kunczewicz 122.

— — Jakub Michałowicz Kunczewicz 122.

— komornik: Maciej Ejsmont 91.

— koniuszy: Jan Hajko 191.

— marszałek: Jan Aleksandrowicz 114.

— — Krzysztof Buchowiecki 295.

— — Kierdej 25.

— — Fiedor Masalski 171.

— — Hrehory Masalski 171.

— — Wasyl Połubiński 194.

— — Stanisław Ginwił Piotrowski 50.

— — Władysław Kierdej Radziwonowski 25.

— — Jerzy Michałowicz Tyszkiewicz 141.

— pisarz ziemski: Konstanty Aleksandrowicz 114.

— — Andrzej Kotowicz 327.

— — grodzki: Olbrycht Micuta 54.

— podkomorzy: Aleksander Buchowiecki 295.

— — Andrzej Masalski 171.

— — Stanisław Masalski 171.

— — Konrad Mieleszko 93.

— — Mikołaj Krzysztof Bogdanowicz Sapieha 152.

— — Jerzy Scipio Campo 270.

— — Jan Scipio Campo 270.

— — Paweł Iwanowicz Wołowicz 30.

— — podstoli: Samuel Hladowicki 240.

— — Władysław Kierdej Radziwonowski 25.

— sędzia ziemski: Konstanty Aleksandrowicz 114.

— — Samuel Poczobod Odlanicki 233.

— — Hrehory Masalski 171.

— — Micuta 54.

— — Konrad Mieleszko 93.

— — Lew Michałowicz Sapieha 148.

— — podsędek ziemski: Jan Boufał 157.

— — sędzia grodzki: Andrzej Mintowt Czyż 51.

— — Jędrzej Ejsmont 91.

- Grodzieński skarbnik: Jan Hladowicki 240.
 — starosta: Aleksander Hrehorowicz Chodkiewicz 63.
 — — Andrzej Kotowicz 327.
 — — Aleksander Juriewicz Olgimundowicz 5.
 — — Jerzy Radziwił 197.
 — — Fryderyk Michałowicz Sapięha 148.
 — — Fryderyk Mikołajewicz Sapięha 148.
 — — Fiedor Skumin Dymitrowicz 138.
 — — Jędrzej Wojna 313.
 — — Wawrzyniec Wojna 313.
 — — Iwan Iwanowicz Wołowicz 29.
 — stolnik: Jerzy Bienicki 181.
 — — Mikołaj Bienicki 181.
 — — Krzysztof Tyszkiewicz 142.
 — wojski: Jan Mikołajewicz Dziewałtowski 310.
 — — Zygmunt Gzowski 42.
 — — Stanisław Scipio 270.
 — proboszcz: Aleksander hr. Chodkiewicz 66.
 — — N. Krzycki 87.
 — — Franciszek Isajkowski 242.

Groła 151.

Grot herb albo Przyrowa 247.

Grotowski dom herbu Przyrowa 247.

Grotowski Jan, sędzia ziemski Trocki 247.

— Konstanty, Krzysztof, Samuel Janowicze 247.

Grudziądz 231.

Gryf herb 61, 99.

Grzegorz XIII papież 7.

Grzymała herb 66.

Gudziańska Justyna, pisarzówna ziemska Trocka, za Danielem Stanisławowiczem Szczuką 61.

Gustaw, król Szwedzki 23, 151, 168, 199.

Guzów, bitwa tamże 27, 263.

Gwagnin autor 9.

— Wojciech 138.

Gwiazdy herb 67.

Gzowski dom herbu Dołęga 42.

Gzowski Zygmunt wojski Grodzieński 42.

H.

Hadersban, pan Węgierski 196.

Hajków dom herbu Ogończyk 191.

Hajko Adam 191.

— Jan pisarz w. ks. Lit. koniuszy Grodzieński, starosta Krasnosielski, Uciański, kasztelan Brzeski 191.

— Kazimirz łowczy Smoleński, podsędek Mściśławski, rotmistrz 191.

— N. posłannik do Moskwy 191.

Hajkowa Katarzyna z Dowojnów 304.

Hajnen. starosta: Kazimirz Tyszkiewicz 141.

Haki herb 67.

Hałecz miasto 82.

Halicki książę: Fiedor Lubart syn Giedymina 10.

— podczaszy: Lenart Szwejkowski 192.

— starosta: Potocki 15.

Hamszejów Wiesztortowiczów ród herbu Sulima 299.

Hamszej Wiesztortowicz Jan Jerzowicz 299.

— Jan Mikołajewicz 299.

— Jan I Wiesztortowicz na Berozie i Zdzitowie 299.

— Wiesztortowicz Jan II Janowicz na Zdzietowiu i Przycha-
bach 299.

— Jan III Stanisławowicz starosta Stoklicki 299.

— Jan Mikołajewicz pułkownik JKM. 299.

— Jan Pawłowicz 300.

— Jan Janowicz 300.

— Jerzy Mikołajewicz 299.

— Jerzy Wiesztort dziedzic na Berocie, Sielcu, Zdzitowie 299.

— Kazimirz Janowicz, dworz. JKM. 300.

— Marcin Mikołajewicz 299.

— Michał Janowicz 300.

— Wiesztortowicz Mikołaj Janowicz, kasztelan Brzeski 299.

— Mikołaj Pawłowicz 300.

— Paweł na Berozie 300.

— Paweł Mikołajewicz 299.

— Stanisław Janowicz sędzia ziemski i podwojew. Wileński 299.

— Stanisław Janowicz proboszcz katedr. Smoleński 300.

— Wiesztortowicz Stanisław Jerzowicz na Sielcu 299.

Hanusiszki, majątność Naruszewiczów 318.

Haraimów dom herbu Drużyna 47.

Haraim N. 47.

— Marcin 47.

— Andrzej i Elias 47.

Haraburdów dom herbu Abdaniec 17.

Haraburda Jan dworz. JKM. sędzia Słonimski 17.

— Janusz Jerzowicz 18.

— Jerzy dworz. JKM. 18.

— Krysztof Jerzowicz 18.

— Krysztof sędzia ziem. Słonimski 17.

— Łukasz pisarz w. ks. Lit. poseł do Moskwy 18.

— Michał pisarz w. ks. Lit. poseł do Moskwy 18.

— Mikołaj kasztelan Miński 17.

— W. archiepiskop Połocki 18.

— Piotr poseł do Moskwy 18.

Haraburdzianka kasztelanka Smoleńska za Siemionem Hłuszaninem 253.

Hawnul wojewoda Trocki 215.

Hawnulewicz Andruszek Narbut 215.

— Jan praojciec domu Dowgiałów 17, 215.

— Jan chorąży w. ks. Lit. 215.

— Jerzy 215.

- Hawnulewicz Marcin 215.
 — Hawryło Kuronios 215.
 — Marcin 215.
 — Stanisław Zawisza 215.
- Hawnulewiczówna za Wojciechem Gasztoldem 215.
- Hawsewiczów Fudorowskich dom herbu Jelce odm. 79.
- Hebdowski opat: Gottard Tyzenhaws 22.
- Helena Moskiewka, żona Aleksandra w. ks. Lit. później króla polskiego 5, 132, 145, 191, 196, 282, 309.
- Helm majątność kniaziów Podbereskich 58.
- Henryk król polski 43, 172, 200.
- Herbort herb 69, 211.
- Herburtówna za Dymitrem Zbaraskim 98.
- Hercyków dom herbu własnego (Lubicz odm.) 161.
- Hercyk Aleksander Tomaszewicz 161.
 — Tomasz pisarz grodzki Połocki 161.
 — Władysław Tomaszewicz 161.
- Hiberpolska starościanka: Rudominianka za Stefanem Pacem 57.
- Hilchenów dom herbu Jelita 80.
- Hilchen Dawid, syndyk Ryski 80.
 — Stanisław 80.
- Hipocentaurus herb 4, 219.
- Hiszpania, Hiszpański poseł 81, 151.
- Hładowickich dom herbu Prus 240.
- Hładowicki Jan skarb. Grodzieński 240.
 — Samuel podstoli Grodzieński 240.
- Hleb prawnuk Ginwiła, książę Połocki 2.
- Hlebowiczowie 3, 74, 134, 135.
- Hlebowicz starosta Żmudzki 199.
 — Jan II Janowicz, kasztel. Miński, podsk. w. ks. Lit. wojew. Trocki 135.
 — Jan III Janowicz stolnik w. ks. Lit. 135.
 — Jan Juriewicz wojew. i starosta Mścisławski, wojewoda Połocki, w. hetman w. ks. Lit. wojew. Wileński, kanclerz w. ks. Lit. 134.
 — Jan Mikołajewicz 135.
 — Jan Karol Mikołajewicz wojew. Smoleński, starosta gen. Żmudzki 135.
 — Jan wojewoda Wołyński 74.
 — Jan Moniwid 134.
 — Jerzy Moniwid, wojewoda Smoleński, staros. Wołkow. 134.
 — Jerzy Juriewicz namiestnik Witepski, poseł do Moskwy 134.
 — Jerzy, dziedzic na Zasławiu, starosta Żmudzki 74.
 — Mikołaj kasztelan Wileński 135.
 — Mikołaj Moniwid 134.
 — Mikołaj Janowicz podstoli w. ks. Lit. wojewoda Smoleński 135.
 — Mikołaj Juriewicz dworz. JKM 134.
 — Mikołaj Stanisławowicz 134.
 — Stanisław Moniwid wojewoda Połocki, starosta Merecki 134
 — Stanisław Stanisławowicz wojew. Podlaski 134.

Hlebowicz Połowski Piotr 134.

— Hieronim Dzieżyc miecznik Lidzki, podwojew. Trocki 160.

Hlebowiczowa z Radziwiłów Katarzyna, starościna Żmudzka 199.

— Lewinia córka Joachima Boguszewicza x. Koreckiego, kasztelanowa Wileńska 9.

Hlebowiczówna kasztelanka Trocka, za Stanisławem Wiesztortowiczem Hamszejem 299.

— Elżbieta za Odyńcem 187.

— za Marcyanem Ogińskim 189.

— za Radziwiłem 134.

— Zofia za Mikołajem Radziwiłem 198.

— za N. Sapiehą 150.

— wojew. Wileńska za Malcherem Szemetem 128.

— wojew. Wileńska za Jerzym Mikołajewiczem Zienowiczem 40.

Hliniczów czyli Hliniczów dom herbu Korczak 93.

Hlińsk herb 70.

Hlińscy albo Glinscy herbu własnego 70.

Hliński Aleksander, Andrzej Konstanty, Trojan 71.

Hłasków dom herbu Leliwa 137.

Hłasko Lew 137.

— Mikołaj podczaszy Połocki 137.

Hłubockich dom herbu Korsak 111.

Hłuszaninów dom herbu Radwan 253.

Hłuszanin Eustachy 253.

— Hrehory Siemionowicz żołnierz 253.

— N. Hrehorowicz rotmistrz JKM. 253.

— N. starosta Mściśławski 253.

— N. kapłan 253.

— Siemion poseł do Moskwy 253.

Hłuszczów dom herbu Radwan 250.

Hłuszek Bilewicz Szczesny 167.

Hnidawski starosta: Siemion Kruniewicz 165.

Hnieźnieński pleban: Mateusz Janowicz Jakimowicz 36.

Hodunów car Moskiewski 228.

Holandia 33, 101, 219, 230, 239.

Holsza syn Romunda w. ks. Lit. 4.

— książę na Olszanach 5.

Hołowińskich dom herbu własnego 106.

Hołowiński Gabryel 106.

Hołownia herb 71.

— Jerzy chorąży Nowogrodzki 71.

Hołowczyn majetność kniaziów Hołowczyńskich 123.

z Hołowczyna Konstanty Rapałowski kasztelan Mściśławski 123.

Hołowczyńskich kniaziów na Hołowczynie dom herbu Łabędź 123.

Hołowczyński Aleksander kasztelan Żmudzki, starosta Lidzki 123.

— Jerzy Konstantowicz 123.

— K. 31.

— Mikołaj starosta Orszański 123.

— N. wojewoda Mściśławski 123.

- Hołowczyńska za Piotrem kniazem Kroszyńskim 145.
 — księżna za Hrehorym Lwowiczem ks. Sanguszką Koszyr-
 skim 13.
 — za Krysztofem Hrehorowiczem Sapięgą 150.
 Hołub Aleksander 277.
 Hołubickich dom herbu Korsak 111.
 Hołubów i Hołubków dom herbu własnego 276.
 Hołubek Hawryło rotmistrz JKM. 277.
 Homel 44, 250, 326.
 Homelski starosta: N. Myśko 95.
 — — Zygmunt Słuszką 207.
 Hordyna herbu Radwan odm. 257.
 Hordziejów Monstwiłd sędzia ziemski Mściśławski 92.
 Hordziejewskich Monstwiłdów dom herbu Korab 92.
 Hordziejewski Monstwiłd Aleksy 92.
 — Hieronim dworz. JKM. podczaszy Możyński 92.
 — Hieronim Teodorowicz 92.
 — Monstwiłd Jan Aleksiejewicz rotmistrz 92.
 — Jan Teodorowicz 92.
 — Jarosz Hieronimowicz 92.
 — Krysztof Janowicz 92.
 — Michał Hieronimowicz 92.
 — Władysław Hieronimowicz 92.
 — Teodor Janowicz 92.
 Hornostajowie 6.
 Hornostaj mąż księżniczki Bogdanowiczówny Jawnucianki Zasławskiej 74.
 — zabity nad Usą 6.
 — Hawryło Janowicz wojewoda Miński, potem Brzeski, starosta
 Miński i Kamionecki 6.
 — Jan pisarz w. ks. Lit. poseł do Moskwy, podskarbi w. ks. Lit. 6.
 — Jan Janowicz 6.
 — Oniki pisarz w. ks. Lit. potem marszałek w. ks. Lit. starosta
 Rzeczycki 6.
 — Ostafiej Janowicz 6.
 Hornostajówna za Janem kniazem Kroszyńskim 145.
 — wojewodzianka Nowogrodzka za Hrehorym Wasylewi-
 czem ks. Sanguszką Kowelskim 13.
 Hornowskich dom herbu własnego (Wręby odm.) 223, 328.
 Hornowski Aleksander 328.
 — Jan 328.
 — Jan Krysztof stolnik Możyński 328.
 — Kalikst 328.
 — Kazimirz 328.
 — N. sędzia ziemski Brzeski 328.
 — Piotr 328.
 — Samuel 328.
 Horodło, zjazd tamże 4, 28, 35, 39, 43, 45, 48, 51, 53, 57, 61, 66, 72,
 80, 92, 103, 106, 118, 119, 120, 132, 148, 158, 176, 190,
 195, 210, 213, 215, 234, 236, 248, 260, 265, 273, 290, 291, 303.
 Horodyjskich dom herbu Łabędź 123.

Horodyjski Szymon, pisarz grodzki Wołkowyski 123.

Horodyjska za Piotrem Borysowiczem Wołowiczem podkomorzym Trockim 28.

Horskich dom herbu Druck 45.

Horski mąż ks. Zasławskiej Jawnucianki Bogdanowiczówny 74.

— Fiedor wójt Miński 46.

— Hieronim starosta Suraski 46.

— Hrehory kniaź, starosta Orszański, wojewoda Mścisławski 46.

— Jan marszałek Orszański 46.

— Konstanty Fiedorowicz 46.

— Michał Hrehorowicz starosta Orszański 46.

— Piotr 46.

— Stefan 46.

Horska Eudoksia ks. za Bogdanem Chrebtowiczem 185.

— za Janem II Hamszejem 299.

— za Janem II Janowiczem Dołmatem Isajkowskim 242.

— za Bogdanem Iwanowiczem Stetkiewiczem 100.

— Helena za Matfiejem Hawryłowiczem Tyszkiewiczem 141.

— za Hrehorym Michałowiczem Tyszkiewiczem 142.

— Janowa, córka Bogdana Jawnucia ks. Zasławskiego 46.

Horyń 86.

Horwol, majątność ks. Sanguszków Kowelskich 13.

Hoskich dom herbu Kierdeja 86.

Hoski Kierdej 86.

— starosta: Jan Chrebtowicz 185.

Hozyusz Ulryk 236.

— Ulryk skarbný w. ks. Lit. 236.

— kardynał, biskup Warmiński 236.

Hrazdów, majątność Rałów 127.

Hrebińskich Krzczonowiczów dom herbu własnego 306.

Hrebnickich dom herbu Nalewka 179.

Hreczynów Kierdejów dom herbu Trąbki 311.

Hreczynów Wojnów dom herbu Trąbki 311.

Hreczyna Kierdej Kazimirz sędzia ziemski Piński 312.

— Hrehory Wojnowicz 312.

— Kierdej Matuszewicz 312.

— Maciej Wojnowicz 312.

— Mateusz 312.

— Wojna Matuszewicz podkomorzy Piński 312.

Hrehorowiczów dom herbu Lubicz 160.

Hrehorowicz Adam 160.

Fiedor pisarz w. ks. Lit. starosta Stoklicki 160.

Hryniewiczów Legieckich dom herbu Przyjaciół sowity 240.

Hryniewiczowie, patrz Legieccy 246.

Hrynkowiczowie 163.

Hulewiczów dom herbu Szeliga 305.

Hurda Ginwiłowicz, książę Giedrojć 7.

Hurko herb 68.

Hurków dom herbu własnego 68.

Hurko Aleksander 68.

Hurko Andrzej Kazimirz podstoli Witepski 68.

— Mikołaj podsędek Witepski 68.

Hutorów dom herbu Kotwica odm. 109.

Hutor Jan 109.

J.

Jacyniczówna za Michałem Tyszkiewiczem 141.

Jadald albo Ladald herbu Szreniawa 290.

Jadwiga królowa Polska 125.

— herbu Abdank za Andruszkiem Jałgołdowiczem 126, 127.

Jagieło, patrz Władysław Jagieło.

Jakimowiczów dom herbu własnego (Ogończyk odm.) 193.

— dom herbu Hołownia 71.

— dom herbu Dąbrowa 36.

Jakimowicz Bazyli łowczy Wołkowyski 36.

— Jan Janowicz 36.

— Jan podsędek Wołkowyski 36.

— Hołownia Krysztof pisarz skarb. w. ks. Lit. 7.

— Mateusz Janowicz pleban Hnieźnieński 36.

— Hołownia Piotr pisarz skarb. w. ks. Lit. 71.

Jakubowicz Rudominowski chorąży 314.

Jałgołd syn Dowmanta księcia Uciańskiego 5.

Jałgołdowicz Abraham Andruszkowicz 126, 127.

— Andruszko dworz. JKM. starosta Markowski 126.

— Andryasz Andruszkowicz 126, 127.

— Augustyn Andruszko dworz. JKM. 127.

— Floryan Augustynowicz Franciszkanin 127.

— Jakub Augustynowicz 127.

Jałowa, majątność Baranowiczów Jałowskich 279.

z Jałowego Konstanty Baranowicz dworz. JKM. 279.

Jałowskich Baranowiczów dom herbu własnego 279.

Jałowski Baranowicz Józef 279.

— — Kazimirz 279.

Jamentowiczów dom herbu Pobóg 220.

Jamentowicz Walenty 220.

Jan Olbracht król Polski 57, 89, 196, 219, 325.

Jan Kazimirz król polski 15, 24, 33, 49, 97, 104, 135, 140, 149, 189, 230, 252, 262, 270, 284, 290, 300.

Jan III król Polski 180.

Jan król Węgierski 40.

Jan książę Finlandzki 48, 135.

Jan Juriewicz syn Jerzego Siemionowicza Lingwienia, ks. Mściławski 10.

Janaktycz syn Amir-Giereja 226.

Janina herb 72.

Janiski pleban: Jakub Stańczykiewicz 310.

— burgrabia: Reinhold Łukoski 162.

Janów dobra nad Bugiem 5.

Januszkowskich dom herbu Pobóg 220.

Januszkowski Jerzy 220.

Jarmołów z Zabołotna dom herbu Kościesza 100.

Jarmoła Jan rewizor dóbr JKM. 100.

— Jan Janowicz 100.

— Kazimirz Janowicz 100.

— Stefan Janowicz 100.

Jarmolanka pisarzówna Wileńska za Hrehorym Chwedkowiczem 75.

Jarosław majątność Lubomirskich 230.

Jarosław Świętopełkowicz książę Nowogrodzki 226, 227.

Jarosławski, patrz Kurpski 143.

Jasieńczyk herb 72.

Jasienieckich dom herbu Kozieł 112.

— dom herbu Kotwica odm. 109.

— Wojnów dom herbu Haki 68.

Jasicniecki Wojna Aleksander wojski Witepski 68.

— — Aleksander Konstantynowicz 68.

— — Daniel Konstantynowicz 68.

— — Hrehory 69.

— — Jan 69.

— — Jerzy 69.

— — Iwan wojewoda Smoleński 68.

— — Krysztof Konstantynowicz 68.

— — Konstanty pisarz ziemski Witepski 68.

— — Mikołaj 69.

— — Rumieło podwojewodzy Wileński 68.

— — Samuel Konstantynowicz 68.

Jasińskich dom herbu Jastrzębiec 76.

Jasiński Jan 76.

— Józef archidiak. Wileński 76.

— Mikołaj sekret. JKM. 76.

— N. pisarz w. ks. Lit. podkom. Wileński 76.

— N. kanonik Wileński 76.

Jaskard 211.

Jastrząb herb 73.

Jastrzębiec albo Łazanki herb 31, 53, 74, 75, 77, 131, 193, 263.

Jaswoński powiat 52.

— starosta: Aleksander Konstantynowicz Judycki 254.

— — Olbrycht Narbutowicz 311.

Jaszczołdów dom herbu własnego (Trąbki odm.) 314.

Jaszczołd Wojciech 314.

Jawgiełłów dom herbu Łabędź 120.

Jawgieł Dawid Walentowicz 120.

— Rafał Dawidowicz 120.

— Sebastian chorąży Upitski 120.

— Walenty 120.

— Waleryan horodniczy Połocki 120.

Jawnucia herb 73, 74.

Jawnuciów dom 9.

Jawnucia syn Giedymina ks. Zasławski 3, 73.

— Bogdan, książę Zasławski 46.

- Jawnucia Fiedor Iwanowicz na Zaslawiu 74.
 — Michał ks. 74.
 Jawnucianka Fiedorówna za Janem Jurewiczem Hlebowiczem wojewodą Wołyńskim 74, 134.
 — ks. Zaslawska za Andrzejem Fiedorowiczem Wigundowiczem 193.
 Jaworowskich dom herbu Lubicz 160.
 Jaworowski Fiedor, Michał, Wojciech 160.
 Jazłowiecki ks. 141.
 Jazłowiecka ks. za Januszem Jerzym Radziwiłem 201.
 Jednorozec albo Bończa herb 31, 229.
 Jelce herb 79.
 Jelcowa z Tyszkiewiczów Krystyna 140.
 Jelenie rogi herb 79.
 Jeleńskich dom herbu własnego (Odrawąż odm.) 186.
 — dom herbu Wręby 327.
 Jeleński 44, 140.
 — Gabryel 186.
 — Hieronim 186.
 — Jan sędzia ziemski Możyński 327.
 — Jan Kazimirz chorąży Brzeski 186.
 — Maciej 186.
 Jelińska sędzianka Brzeska za Iwanem Hrehorowiczem Chwedkowiczem 75.
 Jelita albo Koźlarogi herb 80, 113.
 Jelno majątność Sapiechów 148.
 — majątność Szemetów 129.
 Jelskich dom herbu Pieleśz 212.
 Jelski Krysztof stolnik Mściśławski 213.
 — Łukasz marszałek Piński 213.
 — Mikołaj stolnik Piński 213.
 — Roman rotmistrz JKM. 213.
 Jelska Helena za Mikołajem Dołskim 104.
 Jerzy Siemionowicz ks. Lingwień 10.
 Jeśmanów dom herbu Korczak 92, 93.
 Jeśman wojewoda Smoleński 93.
 — oberszter JKM. chorąży Słonimski 93.
 — Hleb pisarz w. ks. Lit. komisarz z Moskwą 93.
 — Jan dworz. JKM. goniec do Moskwy 93.
 — Jan Pawłowicz 92.
 — Krysztof pisarz ziemski, potem podsędek Słonimski 93.
 — Jan Pawłowicz 92.
 — Samuel 93.
 Jeśmanowscy Szynkowscy Damian i Krysztof 93.
 Jewłaszów dom herbu Korczak 94.
 Jewłaszko Hrehory Markiewicz 94.
 — Iwan 95.
 — Marek Wasylewicz 94.
 — Wasyl Wasylewicz 94.
 Jewłaszewskich dom herbu Starza 292.

Jewłaszewski Kazimirz Ludwik dworz. JKM. podwojew. Wileński, kasztelan Smoleński, wojewoda Brzeski 292.

Jewłaszewski N. marszałek Słonimski 292.

Jezierskich Lewaltów dom herbu Rogala 264.

Jezierski Balcer marsz. ks. Radziwiła 264.

— Hieronim Marcinowicz 264.

— Jan Jerzowicz 264.

— Jan Kryspinowicz 264.

— Jan Marcinowicz 264.

— Jan kanon. Wileński 264.

— Jerzy 264.

— Kazimierz Marcinowicz 264.

— Kryspin 264.

— Krzysztof Marcinowicz 264.

— Marcin Marcinowicz 264.

— Michał Jerzowicz 264.

— Mikołaj Marcinowicz 264.

— Paweł 264.

— Piotr Kryspinowicz 264.

— Piotr Marcinowicz 264.

— Stanisław Marcinowicz 264.

Jezierska za Janem Boufałem 157.

— za Janem Pawłowiczem Hamszejem 300.

— za Feliksem Niewiarowskim 248.

z Jeziersk Jerzy Lewalt 264.

Jezierza herb 83.

— majątność 13.

Jezierzysce zamek 47, 55, 100, 198.

Jezierzyski starosta: Jerzy Sokoliński 46.

— — Krzysztof Wilhelmowicz Stetkiewicz 100.

Jeż herb 81.

Jędrzej syn Iwana Olgimuntowicza 5.

— biskup Wileński herbu Łódzia 159.

Jęgowskich dom herbu własnego 280.

Jęgowski Andrzej Iwan 280.

— Iwan ciwun Wieśniański, poseł 280.

— N. ciwun Twerski 280.

Łhowiccy kniaziowie 311.

Łlinicz Hrehory starosta Brzeski 93.

— Jan rotm. JKM. 93.

— Jerzy hrabia na Mirze 93.

— albo Łlinic Krzysztof Janowicz marsz. nadw. w. ks. Lit. starosta Lidzki 93.

Łliniczowa z Radziwiłłów Zofia 200.

Łliniczówna wojewodzianka Połocka za Mikołajem Niemirą marszałkiem w. ks. Lit. 54.

Łnatowiczów dom herbu własnego (Świat odm.) 302.

Łnatowicz Eustachy 302.

— Jan stolnik Kowieński, porucznik chorągwi pancernej 302.

Inatowicz Krysztof 302.

— Samuel 302.

Inderlandy 10, 153.

Ingria 22.

Inflanty, Inflanccy Krzyżacy, Inflancka ekspedycja, Inflancka wojna 8,
13, 14, 22, 27, 33, 40, 43, 59, 63, 64, 65, 73, 81, 104, 119, 121, 123,
127, 129, 136, 139, 140, 142, 144, 145, 149, 151, 152, 168, 170,
174, 176, 191, 194, 198, 199, 200, 204, 221, 223, 232, 238, 239,
242, 250, 253, 283, 284, 288, 293, 306, 315, 319.

Inflancki gubernator: Aleksander Hrehorowicz Chodkiewicz 63.

— — Hieronim Aleksandrowicz Chodkiewicz 63.

— — Jan Hieronimowicz hr. Chodkiewicz 63, 64.

Inturski starosta: Jerzy książę Kroszyński 145.

Jodkowskich dom herbu Nałęcz 176.

Jodzieszków dom herbu Bełty 24.

Jodzieszko Balcer Wojciechowicz 24.

— Szymon Balcerowicz, kapłan świecki 24.

— Wojciech 24.

Jotejków dom, herbu Ostoja 206.

Jotejko Walenty pleban Kowieński 206.

b. Jozafat 151.

Irzykowiczów dom herbu Leliwa 3, 133.

Irzykowicz Jerzy marszałek Wilkomirski 133.

— Jędrzej żołnierz 133.

— Irzyk Mikołajewicz 133.

— Kasper podkomorzy Mielnicki 133.

— Kazimierz 133.

— Stanisław prowincyał Jezuitów 134.

— Szczęsny 133.

— Zuk 133.

Isaikowskich Dołmatów ród herbu własnego (Prus odm.) 241.

Isaikowski Andrzej Janowicz wojski Osmański 242.

— Dymitr Dołmat 241.

— Franciszek Janowicz biskup Smoleński, proboszcz Trocki 242.

— Jan Dymitrowicz podkomorzy Osmiański, pisarz skarb. w.
ks. Litew. 241.

— Jan II. Janowicz Dołmat dworz. JKM. 242.

— Jan III. Janowicz Dołmat podst. Żmudzki, kaszt. Smoleński 242.

— Jerzy Janowicz 242.

— Marcin Janowicz Dołmat 242.

— Mikołaj Janowicz łowczy w. ks. Lit. 242.

— N. Dymitrowicz Dołmat 242.

— Piotr Karol Janowicz łowczy w. ks. Lit. wojski Osmiański 242.

— Samuel Dołmat rotm. JKM. stolnik Wołyński 242.

— Samuel Janowicz 242.

Iszorów dom herbu Kruczyn 114.

Iszora Aleksander sekret. JKM. 114.

— N. archid. Wileński 114.

Juchnowiczów dom herbu Leliwa 137.

Juchnowicz Sungin Marcin, proboszcz Lidzki 137.

Judyckich dom herbu własnego (Radwan odm.) 253.
Judycki 312.

- Adam Aleksandrowicz 255.
- Adam Mikołajewicz 254.
- Aleksander Hieronimowicz 254.
- Aleksander Hrehorowicz 255.
- Aleksander Konstantynowicz dworz. JKM. wojski Rzeczycki, starosta Jaswoński. rotm. JKM. kasztelan Wileński 254.
- Aleksander Wasylewicz podsędek Rzeczycki 254.
- Andrzej Bogdanowicz 254.
- Andrzej Filonowicz 254.
- Bogdan albo Dadzbog Aleksandrowicz pisarz ziem. Rzeczycki 254.
- Filon Aleksandrowicz sędzia ziemski Rzeczycki 254.
- Filon Hrehorowicz wojski Brastawski, marszałek Rzeczycki 255.
- Gabryel Aleksandrowicz 255.
- Hieronim Aleksandrowicz podkom. Brzeski 254.
- Hieronim Hieronimowicz 254.
- Hrehory Aleksandrowicz marsz. Rzeczycki 255.
- Jan chorąży Rzeczycki 255.
- Jan Aleksandrowicz podczaszy potem pisarz ziemski Rzeczycki 254.
- Jan Mikołajewicz podczaszy Smoleński 254.
- Jerzy Aleksandrowicz 254.
- Jerzy Hrehorowicz dworz. i rotm. JKM. marsz. Rzeczycki 255.
- Jerzy Krysztofowicz 255.
- Konstanty Aleksandrowicz stolnik Rzeczycki 254.
- Krysztof Aleksandrowicz podsędek Rzeczycki 255.
- Lew Aleksandrowicz podstar. Ryski 254.
- Michał marszałek Rzeczycki, marszał. trybun. w. ks. Lit. 255.
- Michał pułk. JKM. 255.
- Mikołaj Aleksandrowicz chorąży Rzeczycki 254.
- Mikołaj Hrehorowicz kawaler Maltań. komend. Stołowski, generał armaty, pułk. JKM. kasztelan Nowogrodzki 255.
- Piotr Hrehorowicz marsz. Rzeczycki 255.
- Rafał Aleksandrowicz zakonnik 255.
- Samuel Hieronimowicz 254.
- Stanisław Adamowicz wojski Rzeczycki 255.
- Tomasz Hrehorowicz kawaler Maltań. 255.
- Waleryan Bogdanowicz archid. Wileński, proboszcz Trocki, pisarz i referen. w. ks. Lit. sufragan Wileński 254.
- Waleryan Filonowicz stolnik Rzeczycki 254.
- Wasyl 254.
- Wasyl Aleksandrowicz kawal. Maltań. comend. Poznan. 255.
- Władysław Mikołajewicz 254.

Judycka z Komajewskich za Krysztofem Wołodkiewiczem 252.

Julian Dorsprungus książę Dziewańtowski 4.

Juńczyk herb 83, 84.

Juńczyków dom herbu własnego 84.

Juńczyk Jerzy 84.

- Stefan dworz. JKM. 84.

Jundziłów dom herbu Łabędź 120.

Jundziłów Narkiewiczów dom herbu Wieniawa 325.

Jundził Aleksander 120.

— Andrzej marszał. w. ks. Lit. 120.

— Chryzostom 120.

— Jerzy starosta Szkłowski, rotm. JKM. 120.

— Mikołaj 120.

— N. podkomorzy Wołkowyski 120.

— Olbrycht marsz. nadw. w. ks. Lit. 120.

— Samuel 120.

Jundziłowicz Mikołaj marsz. w. ks. Lit. 120.

Jundziłówna za Marcinem Juskowiczem Bilewiczem 167.

Junosza herb 84.

Jurborski starosta: Iwan Iwanowicz Kunczewicz 122.

Jurgi Olgimund 5.

Jurielewskich dom herbu własnego 224.

Juriewiczów dom herbu Lubicz 160.

Juriewicz mąż Anny Domaratówny Godlewskiej 53.

— Jan 160.

— Wojciech 160.

Jurowicze majątność Jurowskich Pawłowiczów 244.

Jurowskich Pawłowiczów dom herbu Przyjaciół 244.

Jurowski Mikołaj stolnik Wołkowyski 244.

Juryców dom herbu własnego (Ślepowron odm.) 286.

Juryc Jerzy wojski Brzeski, pułk. JKM. 286.

— Krzysztof 286.

Juszkiewiczów dom herbu Godziemba 51.

Juszkiewicz Mintowt Adam wojew. Wileński 51.

— Jan rotm. i pułkow. węgierskiej piechoty 52.

Iwie, klasztor Bernardynów tamże 37.

Iwan Olgimuntowicz wojewoda Połocki 5

— Wasilewicz car Moskiewski 7, 55, 143, 171, 227, 289, 296.

Iwanickich dom herbu Pętnia 212.

Iwańskie pola, bitwa tamże 9, 12, 40, 63, 111, 153, 213, 262, 267, 314.

Iwanowiczów dom herbu własnego (tenże co Iłgowskich) 280.

Iwanowicz Enoch 280.

— Józef 280.

— Michał poseł do Moskwy 280.

— Stanisław Fiedorowicz 280.

Iwanowski mąż Kiskówny, córki Jana Stanisławowicza 37.

Iwaszkiewiczów dom herbu Trąbki 311.

Iwaszkiewicz Aleksander 311.

— Jan kuchmistrz w. ks. Lit. 311.

— Stanisław marszał. w. ks. Lit. 311.

— Wojciech 311.

Iwaszkiewiczówna za Jakubem Szczuką 61.

Iwienice majątność Oborskich 263.

— pleban: Wojciech Oborski 263.

Izburg zamek 194.

Izdebskich dom herbu Pogonia mniejsza 235.

- Izdebski Jan 235.
 — Stanisław 235.
 — Wojciech archid. Smoleński 235.
 Izydor metropolita wszystkiej Rusi 275.

K.

- Kaczycka za Aleksandrem Wasylewiczem Judyckim 254.
 Kaczyńskich dom herbu Pogonia mniejsza 235
 Kaczyński Andrzej pisarz grodzki Wilkom. 235.
 Kaczyński Jan i Nikodem 235.
 Kalczyn, bitwa tamże 82.
 Kalczyce majątność Kalczyckich 107.
 Kalczyckich dom herbu Kotwic 107.
 — Sasinów dom 269.
 Kalczycki Andrzej, Daniel, Dawid, Jan i Kryštof 107.
 — Maciej z Mąkolina kanon. Wileński, prob. Trocki 107.
 — Maksymilian Sasin struęczasz JKM. 107.
 — Stanisław i Wasyl 107.
 Kalenickich dom herbu Leliwa 137.
 Kalenicki Tyszkiewicz Fiedor Wasylewicz starosta Szereszewski, dworz. JKM. 141.
 Kalenik Myszkowicz 137.
 Kalenikowicze: Hawryło, Iwan, Lew, Michał, Tyszko, Wasyl 138.
 Kalikst papież 275.
 Kalimach 63.
 Kalinowska Helena Marcinowa, córka Joachima Boguszewicza ks. Kreckiego, wojewodzina Czernichowska 9.
 Kalinowski starosta: Józef Puzyna 190.
 Kalisz 147.
 Kamieniec Litewski 204, 250, 255.
 Kamieniecki starosta: Bohusz Bohowityn 94.
 — — Paweł Iwanowicz Chodkiewicz 62.
 — — Hawryło Hornostaj 6.
 — — Eustachy Juriewicz Tyszkiewicz 140.
 Kamieńskich dom herbu własnego (Slepowron odm.) 286.
 Kamieński Szymon rotmistrz i pułk. JKM. 286.
 — Aleksander Janowicz 286.
 — Jan żołnierz 286.
 — Jan Włodzimierzowicz kasztel. Mściśławski 286.
 — N. rotmistrz JKM. 286.
 — Piotr rotmistrz JKM. 285.
 — Piotr Janowicz 286.
 — Seweryn Janowicz 286.
 — Stanisław deputat na trybunał Radomski 286.
 — Włodzimierz Janowicz 286.
 — Włodzimierz chorąży i horodniczy Mściśławski rotmistrz JKM. 286.

- Zygmunt deputat 286.
- Kamińskich dom herbu własnego (Łuk napięty) 163.
- Kamiński Krzysztof podstoli Nowogrodzki 163.
- N. mieczny Nowogrodzki 163.
- Kamińska za Zacharyaszem Janowiczem Zawiszą 217.
- Kamionka majątność Niemirów 54.
- Kaniowa albo Jastrzębiec herb 74.
- Kantymir 205.
- Kapusza Andrzej książę 258.
- Kapuścianka kniaziówna za Filonem Kmitą na Czarnobyłu 258.
- Kara albo Aksak herb 21, 85.
- Karaczów 82.
- Karasiów dom herbu Dąbrowa 36.
- Karaś Aleksander 36.
- Mikołaj 36.
- Karęga herb 85.
- dom herbu własnego 85.
- Michał Władysławowicz 85.
- Władysław skarbnik Wilkomir. sędzia grodzki Trocki 85.
- Karnickich dom herbu własnego (tenże co Igowskich) 280.
- Karnikowskich dom herbu Łabędź 123.
- Karol IV cesarz 22.
- Karol V cesarz 62, 194, 197, 200.
- król Szwedzki 64.
- ks. Sudermański 10.
- królewicz 97.
- Karolzon 198.
- Karpie herb 85.
- Karpiów dom herbu Gwiazdy 67.
- dom herbu Kotwica odm. 109.
- Karp marszałek Wołkowyski 109.
- Jan dworzanin JKM. 67.
- Józef marszałek Wołkowyski 67.
- Józef Piotrowicz dworz. JKM. podkom Bielski 67.
- Kazimierz Piotrowicz 67.
- Piotr Józefowicz 67.
- Stanisław 67.
- Stefan Józefowicz marsz. Wołkowyski 67.
- Karskich dom herbu Radwan 250.
- Karski Hieronim 250.
- Jan, Stefan i Wacław Hieronimowicze 250.
- Piotr rotm. JKM. 250.
- Stanisław rotm. JKM. 250.
- Kasał 151.
- Kasimowski car Amir Gieriej 225.
- Katarzyna arcyksiężniczka 200.
- królowa za Janem ks. Finlandzkim 48, 135.
- Katylna 54
- Kaweczyńskich dom herbu Ostoja 206.
- Kaweczyński Aleksander podkom. Wilkom. 206.

- Kaweczyński Andrzej Jezuita 206.
 Kaweczyńska za Michałem Fronckiewiczem Radziwińskim 33.
 Kawlis pole 7.
 Kazanów 82.
 Kazym miasto 82.
 św. Kazimirz 94.
 Kazimirz Jagiełowicz król Polski 3, 7, 10, 14, 16, 17, 45, 53, 55, 62, 93, 126, 127, 145, 148, 165, 166, 168, 196, 207, 212, 219, 221, 234, 262, 272, 279, 311, 318.
 Kerepec 211.
 Ketler mistrz Krzyżaków Inflanckich 319.
 Ketlerówna Anna księżniczka Kurlandzka za Albrychtem Radziwiłem 202.
 Kędzierzawskich dom herbu Nowina 183.
 Kędzierzawski Konstanty Stefanowicz 183.
 — Mikołaj wojski Słonimski 183.
 — Stefan sędzia ziem. Słonimski, potem kaszt. Smoleński 183.
 Kęsowski 140.
 Kęsowska za Janem Janowiczem Hamszejem 300.
 Kęsztortów dom herbu własnego 155, 156.
 Kęsztort Jan na Siadach 156.
 — N. chorąży Żmudzki wojew. Miński 156.
 — Mikołaj 156.
 — Samuel 156.
 — Sebastian sędzia ziemski Żmudzki 156.
 — Sebastian wojski Żmudzki 156.
 Kęsztortówna za Benedyktem Wojną 313.
 Kiejdany 197.
 Kiejdański proboszcz: Leonard Janowicz Narmunth 15.
 Kiejstud książę Litewski 3, 7, 73, 145, 215.
 Kiejzgajłowa z Radziwiłłów Anna 199. 200.
 Kierdeja herb 86.
 Kierdejów dom herbu własnego 86.
 — Radziwonowskich dom herbu Bety 25.
 Kierdej pan Litewski 86.
 — kanclerz w. ks. Lit. 86.
 — Eustachy strukezaszy JKM. chorąży Grodzieński, kasztelan Miński potem Żmudzki 25.
 — Hawryło starosta Owrucki, kaszt. Kijowski 86.
 — Hieronim Jezuita 25.
 — Hrehory wojewoda Podlaski 86.
 — N. chorąży Grodzieński, dworz. JKM. regimentarz pow. marszałek Grodzieński, kasztelan Trocki 25.
 — Prokop 86.
 — Roman Hrehorowicz starosta Włodzimirski, podkomorzy Kijowski,rotn. JKM. 86.
 — Wacław chorąży Wołyński 86.
 Kierdejowie, patrz także Radziwonowscy.
 Kierepecz zamek 198.
 Kierłów dom herbu Płomieńczyk sowity 218.
 Kierło marszałek Starod. 37.

- Kierło Andrzej 219.
- Dadzibóg 31.
 - Dadzibóg podkom. Czernichow. dworz. JKM. 219.
 - Ernest Michałowicz 219.
 - Ernest Olbrychtowicz 219.
 - Gabriel Dadzibogowicz marszałek Starodęb. starosta Rakowski 219.
 - Henryk 219.
 - Jan 219.
 - Jan Michałowicz 219.
 - Kazimirz Michałowicz 219.
 - Kazimirz dworz. JKM. 219.
 - Ludwik szlachcic saski 218, 219.
 - Ludwik dworz. i rotm. JKM. 219.
 - Ludwik Ludwikowicz 219.
 - Maciej 218.
 - Michał dworz. i rotm. JKM. starosta Starogardyński 219.
 - Olbrycht pułk. JKM. 218, 219.
 - Teodor Ludwikowicz 219.
- Kierłówna za Dominikiem Kazanowskim 219.
- Kiernów, kościół tamże 245.
- Kiernowski książę: Montiwid 132.
- starosta: N. Rymiński 220.
- Kiernus ojciec Pojaty 4.
- syn Kunosa, wnuk Palemona 2.
- Kiersnowskich dom herbu Jastrzębiec odm. 78.
- Kiersnowski Gabriel 78.
- Jan sędzia ziemski, potem wojew. Nowogrodzki 78.
 - Michał 78.
 - starosta: Aleksander Wodoradzki 221.
- Kiesia 211.
- Kieslin majątność Surguta 48, 204.
- Kijów, Kijowskie księstwo, województwo 5, 11, 13, 32, 87, 88, 94, 137, 165, 180, 193, 199, 207, 210, 241, 258, 284, — metropolia 276, — cerkiew Pieczarska 194, — klasztor Dominikański 267.
- archimandryta u św. Michała: Herman Tyszkiewicz 142.
 - biskup: Wojciech Narbut 311.
 - — Jakub Woroniecki 97.
 - nominat: Mikołaj Pac 55.
 - chorąży: Fiedor Sołtan 282.
 - cześnik: Stanisław Józefowicz Tyszkiewicz 140.
 - hetman: Michał Tyszkiewicz 141.
 - kasztelan: Maksymilian Brzozowski 75.
 - — Kierdej Czaplic 86.
 - — Hawryło Kierdej 86.
 - — Mikołaj Pac 55, 56.
 - — Paweł Iwanowicz Sapięha 149.
 - — Paweł Łukaszowicz Sapięha 152.
 - — Jerzy Michałowicz ks. Wiśniewiecki 97.
 - — Michał Korybut Wiśniewiecki 97.

Kijów kasztelanka: Sapieżanka za Andrzejem Hrehorowiczem ks. Sanguszką Kowelskim na Smolanach 13.

- książę: Andrzej Iwanowicz z Drucka Drucki 45.
- — Olelko 276.
- — Siemion Olelkowicz 17.
- — Wołodymir Olgierdowicz i Olelko syn jego 14, 138, 193.
- — Swidrygieło Olgierdowicz 138.
- metropolita Jonasz 209.
- — Adam Pocięj 321.
- — Jonasz Protaszewicz 76.
- — Michał Rahoza 291.
- — Welamin Rutski 322.
- — Antoni Sielawa 69.
- — Józef Sołtan 282.
- namiestnik: Sieniuszko Kruniew 165.
- pisarz ziemski: Wasyl Woronicz 211.
- podczaszy: Krzysztof Lew Tyszkiewicz 141.
- — Fiedor Woronicz 211.
- podkomorzy: Roman Hrehorowicz Kierdej 86.
- — Jerzy Niemirycz 88.
- — Stefan Niemirycz 88.
- podwojewodzi: Mikołaj Makarowicz 155.
- — Aleksander Sołtan 282.
- sędzia ziemski: Kirkor 87.
- — — Andrzej Stankiewicz 168.
- starosta: Jan Słuszka 207.
- wojewoda: Marcin Gasztold 17.
- — Matfiej Kmita 258.
- — Andrzej Jakubowicz Niemira 54.
- — ks. Konstanty Ostroski młodszy 15.
- — ks. Konstanty II Ostroski 210.
- — ks. Konstanty III Ostroski 210.
- — Wasyl ks. Ostroski 210.
- — Jerzy Pac 55.
- — Mikołaj Pac 56.
- — Dawid Demetry k. Puciatczyc 275.
- — Jerzy Radziwił 197.
- — Janusz Fiedorowicz Tyszkiewicz 140.
- — Wyhowski 101, 137, 213.
- wójt: Fiedor Wołk 271.

Kimbarów dom herbu własnego 271.

Kimbar: Abram, Andrzej, Jerzy 271.

— Gabryel skarbnik w. ks. Lit. 271.

Kircholm, bitwa tamże 8, 38, 64, 65, 149, 239, 283, 284, 289, 313, 320.

Kirempa, bitwa tamże 119.

Kirkor herb 87.

— sędzia ziemski Kijowski 87.

— Aleksander Janowicz 87.

— Aleksander Piotrowicz Jezuita 87.

— Antoni Piotrowicz 87.

Kirkor Dominik Aleksandrowicz, Dominikanin 87.

- Dominik Janowicz 87.
- Jan podstoli Orszański 87.
- Jan Aleksandrowicz 87.
- Jan Piotrowicz 87.
- Jakub Aleksandrowicz 87.
- Jerzy Aleksandrowicz 87.
- Mikołaj Aleksandrowicz Bernardyn 87.
- Piotr Aleksandrowicz 87.
- Sylwester Aleksandrowicz 87.

Kirsna rzeka 181.

Kirszenstejn Hieronim Kryszpin podskarbi w. ks. Lit. 239.

Kisielów dom herbu Swiętołdycz 180.

Kisiel Adam z Brusiłowa pułkow. w kwarc. wojsku, kasztelan Kijowski, wojew. Brasław. 180.

- Aleksander 180.
- Dymitr 180.
- Hrehory 180.
- Mikołaj pisarz ziem. Witepski, rotmistrz JKM. 180.

Kisielin 88.

Kiszków dom herbu Dąbrowa 36, 37, 38.

Kiszka 149, — hetman 70, — wojewoda 239.

- Jan starosta Żmudzki 81.
- Jan Stanisławowicz krajeży, podczaszy w. ks. Lit. starosta Żmudzki, kasztelan Wileński 37.
- Janusz Stanisławowicz hetman polny w. ks. Lit. wojewoda Połocki, hetman wiel. Lit. 38.
- Krysztof Stanisławowicz podczaszy w. ks. Lit. wojew. Witepski 37, 219.
- Mikołaj Piotrowicz podczaszy w. ks. Lit. starosta Drohicki, Mielnicki, Bielski, wojewoda Podlaski 37.
- Mikołaj Stanisławowicz wojewoda Mścisławski, kasztelan Trocki, podskarbi w. ks. Lit. 37.
- Piotr wojewoda Połocki, starosta Drohicki 37.
- Stanisław hetman w. ks. Lit. 37.
- Stanisław II marsz. nadw. w. ks. Lit. starosta Lidzki, hetman polny w. ks. Lit. wojewoda Smoleński 37.
- Stanisław Piotrowicz, wojewoda Witepski, starosta Brasławski 37.
- Stanisław Stanisławowicz biskup Żmudzki 37, 38.

Kiszczanka za Krysztofem Chodkiewiczem 37, 65.

- Barbara za Jerzym synem Jerzego Juriewicza Olelka ks. Stuckiego i Kopylskiego 15.
- córka Jana Stanisławowicza za Iwanowskim 37.
- za Gabryelem Kierłą 219.
- córka Krysztofa Stanisławowicza za Kierłą marszałkiem Starod. 37.
- za Janem Mikołajewiczem Radziwiłem 200.
- córka Stanisława Stanisławowicza za Krysztofem Radziwiłem 37, 149, 199.
- 1-^o Radziwiłowa, 2-^o Sadowska 299.

Kiszczańska córka Krzysztofa Stanisławowicza za Słuszką wojewodą Trockim 37.

— córka Krzysztofa Stanisławowicza za Zyzemskim 37.

Kiszczyńska z Radziwiłłów Anna 197.

Kita herb 87.

Kitajgród 283.

Kitawrus herb 4, 5, 7, 8.

Kitnowski Piotr, herbu Cholewa, Jezuita 35.

Kitowski starosta: N. Makarowicz 155.

Klamry herb 88, 89.

Kławsuć, syn Gedymina 3, 120, 121.

Klawgelowicz Wojdyło 103.

Kleck, majątność Radziwiłłów 202, 235.

— bitwa tamże 37, 70.

Klecki książę Michał 217.

Klemens VII papież 291.

— VIII papież 321.

Kliszewskich dom herbu Jastrzębiec 76.

Kliszewski Stanisław 76.

— Seweryn Stanisławowicz 76.

Klonowskich dom herbu Leszczyc 34.

Klonowski Hrehory 34.

— Józef sekret. JKM. stolnik Połocki, kasztelan Witepski, wojewoda Brzeski 34.

Klonowska wojewodzianka Brzeska za Michałem Jerzym Fronckiewiczem, stolnikiem Połockim 33, 34.

Kłoszkówna starość. Żmudzka za N. Dołskim 104.

Kłucz rozdarty herb 89.

Kłoczów czyli Kłodzków dom herbu Ogończyk 191.

Kłoczko Maciej marsz. w. ks. Lit. wojew. Połocki, starosta Wołkowskiego 191.

— Maciej starosta Żmudzki 271.

— Maciej Janowicz 191.

— Michno 191.

— Jan Michnowicz 191.

— Wojciech Janowicz 191.

— Wojciech marsz. w. ks. Lit. starosta Kowieński i Bielski 191.

Kłoczowska Maryna z Dowojnów 304.

Kłodzko, patrz Kłoczko 191.

Kmiciców dom herbu Radzie 259.

Kmicie Jan 259.

— Mikołaj Jezuita 259.

— Samuel chorąży Orszański, starosta Starosielski, pułk. JKM. 259.

Kmitów dom herbu Radwan sowity 258.

Kmita Filon na Czarnobyli starosta Orszański i Wielkołuński, wojew. Smoleński 169, 258, 309, 314.

— Jan marsz. w. ks. Lit. 258.

— Krzysztof starosta Owrucki 258.

— Łazarz Filonowicz 258.

— Matfiej starosta Winnicki, wojew. Kijowski 258.

- Kmita Siemion 258.
 Kmitówna marszał. w. ks. Lit. za Mikołajem Słuszką 207.
 Kniaziewiczów dom herbu własnego 174.
 Kniaziewicz Jan Mikołaj podstoli Orszański 174.
 de Kniprode Henryk mistrz Krzyżacki 218, 219.
 Knitowski powiat 292.
 Knyszyński starosta: Aleksander Iwanowicz Chodkiewicz 62.
 Kobierzycki Stanisław kasztelan Gdański 228.
 Kobryń 279, — kościół farny tamże 39.
 Kobryński ekonom: Andrzej Kotowicz 327.
 — książę: Iwan Siemionowicz 279.
 — księżna: Radziwiłówna za Jerzym Pacem wojew. Połockim 55.
 — starosta: Stanisław Dowojna 304.
 — — Jan Kazimierzowicz Pac 58.
 — — Hieronim Wołowicz 29.
 — — Ostafiej Wołowicz 30.
 Kobylnickich dom herbu Prawdzie 239.
 Kobylnicki N. kanonik Żmudzki 239.
 Kocielew dom herbu Pelikan 211.
 Kocielew wódz Sławów 211.
 — Jarosz pisarz grodzki Mściśławski, wojewoda Smoleński 212.
 — Mikołaj starosta Zygwołtski 211.
 — Samuel pisarz skarb. w. ks. Lit. podkom. Osmiański 211.
 Koczan herbu Nałęcz 176.
 Koczanów dom herbu Nałęcz 176.
 Koczanowskich dom herbu Nałęcz 176.
 Koczanowski Wawrzyniec horodniczy Piński 176.
 — Jan i Aleksander 176.
 Kodeń majetność Sapiechów 67, 153, — kościół tamże 153.
 Kobałowski ród herbu własnego (Radwan odm.) 255.
 Kobałowski Jerzy 255.
 Kojczan Sukowicz herbu Wężyk 322.
 Kojęska za Mikołajem Radziwiłem 198.
 Kokenhawz, bitwa tamże 123, 133, 161, 198, 256, 259.
 — starosta: Mikołaj Korf 288.
 — — Zygmunt Rajecki 124.
 Kokutowicz Wołczkon herbu Działosza 48.
 Kolecich dom herbu Trąbki 312.
 Kolendów dom herbu Bełty odm. 25.
 Kolenda Enoch Janowicz podwojew. Trocki, potem Wileński 25.
 — Jan pisarz ziemski Wileński 25.
 — Michał 25.
 Kolenkowie patrz Wołkowiczowie 104.
 Kolumna herb 90.
 Kolumny herb 2, 90.
 Kolumnów dom szlachecki 2.
 Kołontajów dom herbu Kotwica odm. 110.
 Kołontaj Adam 110.
 — Andrzej wojski Wołkowyski 110.
 Kołodyjskich dom herbu Kołodyn 90.

Kołodyn herb 90.

Kołtyniany, klasztor Franciszkański tamże 311.

Komajewskich dom herbu Trąbki 311.

Komajewski Aleksander skarbnik Wołkowyski 312.

— Felicyan Aleksandrowicz 312.

— Jan Juriewicz marsz. w. ks. Lit. starosta Kowieński, Oski, Przełomski 311.

— Jerzy Janowicz 311.

— Jerzy Stankowicz 311.

— Jerzy podkom. Wileński 311.

— Stanko Pieckiewicz 311.

— Władysław Aleksandrowicz 312.

Komajewska za Adamem Iwanowiczem Chrebtowiczem 185.

— za Firlejem podkomorzym koronnym 312.

— za Judyckim 312.

— 1° za Judyckim 2° za Krzysztofem Wołotkiewiczem 252.

— za Naruszewiczem kasztelanem Smoleńskim 311.

— za Sokolińskim kasztelanem Trockim 311, 312.

Komaniewski Jan marsz. w. ks. Lit. starosta Kowieński 319.

Komaniewska za Stanisławem Naruszewiczem kasztelanem Smoleńskim 319.

Komarów dom herbu własnego 146.

— dom herbu Radwan 250.

Komar Zabożyński 146.

— Aleksander Iwanowicz starosta Winnicki 146.

— Aleksander Juriewicz 147.

— Bieniasz Maciejowicz 147.

— Bogdan Włodymirowicz podczaszy Przemyski 147.

— Bogdan Hawryłowicz 147.

— Eliasz Włodymirowicz 147.

— Eliasz podczaszy Laticyn 147.

— Hawryło Iwanowicz 147.

— Hieronim Maciejowicz 147.

— Hieronim podsędek Orszański 147.

— Hieronim Krzysztofowicz 147.

— Jan Maciejowicz 147.

— Jan Juriewicz 147.

— Jerzy Hawryłowicz 147.

— Jerzy wojski Wendeński, pisarz grodzki Wileński 147.

— Józef Juriewicz 147.

— Iwan wojewoda Czernichowski 146.

— Iwan Ostafiejewicz 146.

— Kazimierz Hieronimowicz 147.

— Krzysztof Hieronimowicz rotm. JKM. 147.

— Lew Juriewicz 147.

— Maciej Maciejowicz 147.

— Maciej Wołodymirowicz dworz. JKM. 147.

— Michał Juriewicz Jezuita 147.

— Michał Iwanowicz rotm. JKM. 147.

— Mikołaj Juriewicz 147.

- Komar Ostafiej stolnik Wołyński 146.
- Piotr Włodymirowicz 147.
 - Wasyl Hawryłowicz 147.
 - Wasyl Ostafiejewicz dworzanin JKM 146.
 - Władysław dworz. JKM. sędzia Osmiański, poseł do Moskwy 147.
 - Władysław Krysztofowicz 147.
 - Włodzimierz, skarbnik Łucki 146, 147.
- Komarówna Władysławówna za Kazimierzem Minkiewiczem 147.
- Komargród majątność Komarów 146.
- Komorowskich dom herbu Dołęga 42.
- Komorowski Elias Izaszewicz 42.
- Elias podczasz i pisarz ziemski potem chorąży Wilkomirski, rotmistrz JKM. 42.
 - Jan Izaszewicz 42.
 - Jan pisarz ziemski potem sędzia Wilkomirski rotm. i pułk. JKM. 42.
 - Jerzy pisarz ziemski Wilkomirski 42.
 - Krzysztof Izaszewicz 42.
 - Samuel Izaszewicz 42.
 - Samuel chorąży Wilkomirski, oboźny w. ks. Lit. 42.
- Komorowska Ciołkówna sędzianka ziemska Połocka za Lenartem Kostrą 146.
- Komuniaków dom herbu własnego 295.
- Komuniaka Floryan 295.
- Jan 295.
 - Krzysztof 295.
 - Stefan rotmistrz JKM. 295.
- Komuńskich dom herbu Lis 153.
- Koncewiczówna za Mikołajem Naruszewiczem 319.
- Kondeusz 43.
- Kondzie, patrz Poczobod Odlanicki 233.
- Koniawski starosta: Jakub Kunczewicz 122.
- Konieczpolski hetman koronny 238.
- Kończów dom herbu własnego (Ogończyk odm.) 192.
- Kondratowiczów dom herbu Syrokomla 274.
- Kondratowicz: Hieronim, Mikołaj, Piotr, Stanisław 274.
- Konopacka za Wincentym Gosiewskim 284.
- Konratowskich dom herbu Syrokomla 274.
- Konratowski Sebastian żołnierz 274.
- Konstantynowiczów dom herbu Lis 153.
- Kopaczewski 73.
- Kopciów dom herbu Kroje 113.
- dom herbu Lubicz odm. 161.
- Kopeć mąż Apolonii Wołowiczówny 31.
- pisarz w. ks. Lit. 113.
 - Adam Filonowicz kanonik Wileński 113.
 - Aleksander dworz. JMK. kasztel. Brzeski 113.
 - Bogusław pisarz ziem. Brześć. 113.
 - Eustachy dworz. JKM. 113.
 - Filon marszałek Lidzki 113, 185.

- Kopeć Jan Karol starosta Brzeski, cześnik w. ks. Lit. wojew. Połocki, kasztelan Trocki 113.
- Karol Wasylewicz 113.
 - Łukasz kasztelan Brzeski 113.
 - Mikołaj Filonowicz Jezuita 113.
 - Sylwester sędzia grodzki Mściśławski 113.
 - Wasyl Wasylewicz podkom. Brzeski, starosta Oski i Przemyński, kasztelan Nowogrodzki 113.
- Kopciówna za Stanisławem Burzyńskim 317.
- marszałkówna za Hrehorym kniazem Horskim 46.
 - Wasylewiczówna za Pawłem Sapięgą 113, 150.
 - Anna za Iwanem Iwanowiczem Wołowiczem starostą Grodzieńskim 29.
- Kopna syn Amir-Giereja 226.
- Kopylskie książęta: Jerzy Siemionowicz 14, 15.
- — Jerzy Juriewicz Oleko 15.
 - — Jerzy Jerzowicz 15.
 - — Michał Olekowicz 14.
 - — Oleko Włodzimierz 14.
 - — Siemion Michałowicz 14.
 - — Wołodymir syn Olgierda 14.
- Korab herb 42, 91.
- Korczak herb 92, 227.
- Koreccy książęta: 4, Aleksander Karolowicz 10.
- — Aleksander Iwanowicz 9.
 - — Bogusz Fiedorowicz wojewoda Wołyński, starosta Łucki, Braśławski, Żytomirski 9.
 - — Fiedor Iwanowicz 9.
 - — Joachim Boguszewicz rotm. JKM. 9.
 - — Iwan Iwanowicz 9.
 - — Iwan Wasylewicz 9.
 - — Karol Jakimowicz 9, 10.
 - — Lew Iwanowicz 9.
 - — Samuel Jakimowicz 9, 10.
 - — Wasyl Aleksandrowicz 9.
 - — Wasyl Iwanowicz 9.
- Korecka za Mikołajem Janowiczem Hlebowiczem 135.
- za ks. Janem Radziwiłłem 202.
 - za Janem Rakowskim 317.
- Korejwa herbu Dębno 39.
- N. podstarości Upitski 39.
- Korejwowie Burnakowie herbu Kusza 117.
- Korfów dom herbu Smisingk 288.
- Korf a Kretzburg Wilhelm starosta Orleński, pułk. JKM. 288.
- Korf Wilhelm Wilhelmowicz 288.
- Mikołaj wojewoda Wendeński, starosta Kokonhawski i Wobolnicki 288.
- Koryatowiczów dom 9.
- Koryat syn Gedymina, książę Nowogrodzki 3, 10, 266.
- Koryatowicz Aleksander książę Podolski 10.

Koryatowicz Hleb 10.

- Jerzy gospodar Wołoski i Multański 10.
- Konstanty książę Podolski 10.
- Siemion 10.

Kormiałowski starosta: Mikołaj Skorulski 102.

Kormułt, syn Kławsucia 120, 121, 128.

- herbu Łabędź 120.

Kormułtowicz Niemeksza 121.

Korsaków dom herbu własnego 110.

Korsak Aleksander Jezuita 111.

- Eustachy Hołubicki, wojski Połocki 111.
- Gabryel Janowicz pisarz ziemski potem sędzia Połocki 111.
- Grzegorz 31.
- Hleb dworzanin JKM. 111.
- Hrehory starosta Rohaczewski, chorąży Połocki 111.
- Jan na Hołubiczach chorąży Połocki, dworz. JKM. kasztelan Połocki, wojew. Smoleński 111.
- Jan pisarz grodzki Żmudzki 21, 111.
- Jan Krysztofowicz 112.
- Jan pisarz ziemski potem sędzia Osmiański 112.
- Jarosz Krysztofowicz 112.
- Józef na Hłubokim wojew. Mściśławski 111.
- Jozue starosta Mściśławski 112.
- Iwan obywatel Połocki 227.
- Karol Jezuita 111.
- Kazimirz chorąży Połocki 111.
- Konstanty Gabryelowicz 111.
- Krysztof podkomorzy Połocki 112.
- Łukasz dworz. JKM. 111.
- Oniki rotmistrz JKM. 111.
- Rafał metropol. Ruski 111.
- Roman chorąży Połocki 111.
- Wasyl chorąży Możyński 112.
- Władysław Krysztofowicz 112.

Korsaków Sowiczów dom herbu Lis 154.

Korsak Sowicz Aleksander 154.

- — Teodor 154.
- Udzielski Piotr 112.

Korsakówna za Piotrem Karskim 250.

- Apolonia za Marcinem Kurczem 116.
- za Jakubem Wasylewiczem Meszczerynem 232.
- Helena za Jakowem Meszczerynem 227.

Korsuń bitwa tamże 305.

Korsuński starosta: Cyryl Czyż 51.

Korsyka 110.

Korwin herb 98.

Korwinowie dom 253.

- patrz Gosiewscy 283.

Korybut herb 95, 96.

Korybutów dom książęcy 4, 9, 96.

- Korybut Daszek Fiedorowicz ks. Siewierski 96.
 — Dymitr Olgierdowicz ks. Siewierski 96.
 — Fiedor Dymitrowicz ks. Siewierski 96.
 — Jędrzej Dymitrowicz 96.
 — Iwan Dymitrowicz 96.
 — Skinder Dymitrowicz 96.
 — Wasyl Daszkowicz 96, 97.
 — Zygmunt albo Zydymin Dymitrowicz król czeski 96.
- Korybutówna Zofia ks. za Abrahamem Andruszkowiczem Jałgołdowiczem 127.
- Koryczówna Teodora za Jakubem Andruszkowiczem 127.
- Koryznów dom herbu własnego 242.
- Koryzna Fabian 242.
 — Jerzy Fabianowicz 242.
 — Mikołaj rotmistrz JKM. 242.
 — Szczęsny sędzia ziemski Żmudzki 242.
- Korzeniewiczów Wysockich dom herbu Kolumna 90.
- Korzeniewicz Jan Wysocki 90.
- Korzeniewskich dom herbu Nałęcz 176.
- Korzeniewski Mateusz 176.
 — Paweł 177.
 — Piotr rotm. JKM. 176.
 — Piotr Jezuita 177.
- Kosarzewski Bazyli struęczaszy Połocki 163.
 — Dominik 163.
 — Hrehory 163.
 — Jan skarbnik Połocki, rotm. JKM. 163.
 — Krysztof 163.
 — Samuel podczaszy Witepski 163.
- Kościeniówna za Janem Radziwiłem 197.
- Kościeszka albo Strzegonia herb 61, 99, 116.
 — odmienna herb 101, 102.
 — światła herb 104.
 — ocięta herb 103.
 — tępa herb 105.
- Kościewicz Stanko 168.
- Kościuszków dom herbu Roch 262.
- Kościuszek właściciel Siechnowicz 262.
 — Aleksander, Fiedor, Krysztof 262.
 — N. pisarz ziemski Brzeski 262.
 — Paweł, Wasyl 262.
- Kosmowskich dom herbu Trąbki 313.
- Kossakowskich dom herbu Słepowron 284.
- Kossakowski Eustachy kasztelan Mściśławski 285.
 — Franciszek Nikodem starosta Łomżyński 284.
 — Jan 285.
 — Jan Franciszek 285.
 — Jędrzej i Jakub Tomaszewicze 285.
 — Krysztof 285.
 — Michał 285.

- Kossakowski Paweł dworz. JKM. 285.
 — Stanisław, Stefan 285.
 — Tomasz kasztelan Parnawski potem Witepski 285.
 Kostro Lenart herbu Lilia 146.
 Kostrowiec herb 105, 106.
 Koszyłowicz Wojdziło herbu Ciołek 35.
 Koszyrz majątność ks. Sanguszków 12.
 Koszyrscy książęta 4.
 Koszyrski Andrzej książę 4.
 — Lew Andrzejowicz Sanguszko 12.
 — Sanguszko Adam Hrehorowicz wojewoda Podolski potem Wołyński, starosta Włodzimirski 13.
 — Sanguszko Lwowicz, wojewoda Braśławski 12, 13.
 — Sanguszko Jarosław Andrzejowicz marsz. w. ks. Lit. 12.
 — Sanguszko Lew Andrzejowicz 12.
 Koszyrski ks. Sapięha wojewoda Miński 74.
 Koszyrska Bazylia ks. za Andrzejem z Drucka Sokolińskim 46.
 Kot morski herb 106.
 Kotelnia majątność książąt Rożyńskich 267.
 Kotłówna Teresa marszałkówna Osmiańska za Zienowiczem 212.
 Kotowiczów dom herbu Wręby 327.
 Kotowicz Aleksander wojew. Nowogrodzki 327.
 — Aleksander schol. Wileński, kan. Smoleńs. prob. Starodub. sekret. JKM. 327.
 — Andrzej pisarz ziem. Grodzieński 327.
 — Andrzej poseł do Moskwy, pokojowy JKM. 327.
 — Andrzej starosta Grodzieński, kuchmistrz, pisarz w. ks. Lit. 327.
 — Eustachy skarb. Wileński 327.
 — Jan stolnik Orszański 327.
 — Jan żołnierz 327.
 — Jan II 327.
 — Lewon koniuszy w. ks. Lit. 327.
 — Paweł 327.
 — Stanisław Andrzejowicz 327.
 Kotówna za Jerzym Wasylewiczem Tyszkiewiczem 139.
 Kotra, majątność Gażubów 236.
 Kotwic herb 107.
 Kotwica herb 108, 228, 232.
 Kowaczyńska podkomorzanka Mińska, za Jerzym Fronkiewiczem marszałkiem Lidzkim 33.
 Kowel biały, zamek pod Smolanami, majątność ks. Sanguszków 12, 13.
 Kowelski Sanguszko ks. Andrzej, syn Hrehorego Wasylewicza 13.
 — — Andrzej Hrehorowicz ks. na Smolanach 13.
 — — Hieronim ks. kustosz Wileński potem biskup Mc-toński, sufragan i dziekan Wileński, biskup Smoleński 13.
 — — Hieronim ks. syn Jana na Smolanach i Białym Kowlu 14.
 — — Hieronim, syn Siemiona Samuela ks. Sanguszki na Białym Kowlu 13.

- Kowelski Sanguszko Hrehory Wasylewicz 13.
 — — Jan syn Siemiona Samuela ks. Sanguszki na Białym Kowlu 13.
 — — Jan ks. na Smolanach i Białym Kowlu rotmistrz i pułkownik 13.
 — — Kazimirz syn Siemiona Samuela ks. Sanguszki na Białym Kowlu 13.
 — — Siemion Samuel syn Andrzeja Hrehorowicza, kasztelan Mściśławski potem wojewoda Witepski 13.
 — — Wasyl Michałowicz Lubartowicz 13.
- Kowelska Sanguszkówna Teodora naprzód za Giedrojciem, potem za Piotrem Stabrowskim 13.
 — — Helena, córka Andrzeja Hrehorowicza na Smolanach, kniehini Zyzemska, podsędkowa Mińska 13.
 — — Helena zakonnica Bosych Karmelitanek 13.
 — — Elżbieta zakonnica reguły św. Benedykta 13.
- Kownia herb 112.
- Kowno, Kowieński powiat 16, 18, 32, 61, 102, 104, 122, 128, 130, 157, 160, 161, 178, 207, 221, 236, 248, 249, 280, 295 — starostwo 122, — collegium Jezuitów 102, 162, — klasztor Mniszek św. Klary 206, — klasztor Benedyktynek 102.
- Kowieński chorąży: Jan Dziewałtowski 80.
 — — Andrzej Skorulski 102.
 — — Mikołaj Skorulski 102.
 — leśniczy: Iwan Iwanowicz Kunczewicz 122.
 — — Krzysztof Zawisza 125.
 — marszałek: Andrzej Skorulski 102, 329.
 — — Rafał Andrzejowicz Skorulski 102.
 — — Łukasz Szemet 129.
 — pisarz ziemski: Samuel Bejnart 20.
 — — Mikołaj Kudrewicz 128.
 — — Michał Somorok 207.
 — pleban: Walenty Jotejko 206.
 — — Jakub Woroniecki 97.
 — podczaszy: Rafał Andrzejowicz Skorulski 102.
 — — Mateusz Wodoradzki 221.
 — podkomorzy: Siemion z Proszcza 157.
 — — Jerzy Radoszyński 249.
 — — Rafał Andrzejowicz Skorulski 102.
 — — Krzysztof Szukszta 221.
 — sędzia ziemski: Samuel Oborski 18.
 — — Melchior Skorulski 102.
 — — Adam Somorok 207.
 — podsędek: Samuel Oborski 18.
 — — Marcin Piadzewski 161, 162.
 — starosta: Hrehory Alexandrowicz Chodkiewicz 63.
 — — Jan Stanisław Giejsztor 295.
 — — Jan Juriewicz Komajewski 311.
 — — Jan Komaniewski 319.

- Kowieński starosta: Mikołaj Pac 58.
- — Albrycht Radziwił 202.
 - — Mikołaj Wiesiołowski 192.
 - — Jan Wołmiński 262.
 - podstarości: N. Paszkiewicz 256.
 - stolnik: Stanisław Dziewałtowski 310.
 - — Jan Inatowicz 302.
 - — Marcin Pładzewski 161.
- Kozacy, Kozacki rokosz 23, 29, 43, 44, 46, 51, 55, 57, 61, 73, 81, 84, 97, 101, 104, 135, 137, 140, 141, 144, 149, 151, 152, 153, 174, 175, 185, 186, 189, 203, 205, 207, 213, 222, 230, 233, 239, 264, 276, 286, 292, 300, 326, — Kozacy Zaporoscy 33, 88, 191, 199, 223, 250, — Dońscy 81.
- Kozacki hetman: Krzyczewski 42.
- — Bogdan książę Rożyński 267.
- Koziców dom herbu Łabędź 120.
- Kozica Stanisław 120.
- Kozieków dom herbu Herbort 70.
- Koziek Fiedor 70.
- Kozielsk majątność Ogińskich 189.
- Koziel herb 112.
- Kozielów dom herbu własnego 112.
- Koziel Kazimirz stolnik Upicki 112.
- Sawicz 112.
- Kozielówna Kazimirzówna za Władysławem Wołowiczem 112.
- Kozielowie, patrzą Poklewscy Kozielowie 112.
- Koziłowie 102.
- Kozińskich dom herbu Kierdeja 86.
- dom herbu Zagłoba 329.
- Koziński Gabryel 330.
- Hrehory chorąży Wołyński 329.
 - Iwan 330.
 - Kierdej kasztelan Wołyński 86.
- Koźlarogi albo Jelita herb 80, 113.
- Koźłowczyzna majątność Paprockich 80.
- Koźłowie 212.
- Kozmowskich dom herbu własnego 157.
- Krajewskich dom herbu Łabędź 123.
- Kraków, Krakowskie województwo 80, 189, 206, 230, 240.
- Krakowski biskup: Gebicki 15. —
- — Jerzy Mikołajewicz Radziwił 201.
 - kanonik: Szymon Starowski 136.
 - — Jerzy Tyszkiewicz 140.
 - kasztelan: Janusz ks. Zbaraski 98.
 - kasztelanka: Elżbieta Szydłowiecka za Janem II Janowiczem Radziwiłem 200.
 - kasztelanka: Zborowska za Janem Hieronimowiczem hr. Chodkiewiczem 64.
 - podkomorzy: ks. Karol Czartoryski 11.
 - wojewoda: Lubomirski 15.

- Krakowski wojewoda: Dominik ks. Zasławski 210.
 — wojewodzianka: Tenczyńska za Jurgim Wasylewiczem Olel-
 kiem ks. Słuckim 14.
 Krasiński, starosta Warszawski, refer. koronny 66.
 Krasińska wojewodzianka Podlaska za Pawłem Niewiarowskim 249.
 Krasne 82, 228, 232.
 Krasnostawski starosta: Hrehory Wojna Hreczyna 313.
 Krasnosielski starosta: Jan Hajko 191.
 — — Eustachy Wasylewicz Tyszkiewicz 139.
 Krasowska za Kasprem Janowiczem Zawiszą 217.
 a Kretzburg, patrz Korf 288.
 Kristburg 151.
 Kritzburg 316.
 Krew zamek 180.
 Krewski chorąży: Andrias Andruszkowicz 127.
 — starosta: Mikołaj Narbut 311.
 — — Kazimirz Fronckiewicz Radzymiński 33.
 — — Piotr Siemiaszko 125.
 — — Jan III Wołmiński 262.
 Kroje herb 113.
 Krokoszyn majątność Lisowskich 81.
 Królewiec 140, 230.
 Królewiecki gubernator: Bogusław Radziwił 199.
 Kromer 265.
 Kromy 82
 Kropiwna, bitwa tamże 209, 258.
 Kroszyńskich kniaziów dom herbu Lichtarz 145.
 Kroszyński Aleksander Iwanowicz 145.
 — Flor 145.
 — Jerzy starosta Inturski i Nowosielski 145.
 — Jerzy Piotrowicz 145.
 — Iwan starosta Upitski 145.
 — Karol Juriewicz 145.
 — Mikołaj Piotrowicz 145.
 — Mikołaj porucz. husar. 145.
 — Piotr Iwanowicz 145.
 — Piotr starosta Upitski i Szadowski 145.
 — Roman i Suryń 145.
 Kroszyńska kniehinia za Krysztotem Wilhelmowiczem Stetkiewiczem 100.
 — za Aleksandrem Juriewiczem Tyszkiewiczem 140.
 Krotkich dom herbu Radwan 250.
 Krotki Jan 250.
 Kroże majątność kniaziów Rekuciów, — collegium Jezuitów tamże 38,
 — bursa studentów tamże 221.
 Kruczek herb 219.
 Kruczyn herb 113.
 Kruki herb 114.
 Krukowskich dom herbu własnego (Radwan odm.) 256.
 Krukowski Zacharyasz pisarz grodzki Orszański 256.
 Kruniew Sieniuszko namiestnik Kijowski 165.

Kruniewiczów dom herbu Miesiąc 165.

Kruniewicz Bogdan Jackowicz pisarz grodzki Możyński 165.

— Filon rotm. JKM. starosta Zachalski 165.

— Filon Bogdanowicz 165.

— Filip Bogdanowicz 165.

— Filip sędzia ziemski Możyński 165.

— Hrehory chorąży Możyński, sędzia generalny wojskowy 165.

— Jacek Sieniuszkowicz starosta Owrucki 165.

— Jan podkomorzy Możyński 166.

— Jan Kazimirz Aleksander wojski Możyński 166.

— Jan Pawłowicz 165.

— Paweł Bogdanowicz chorąży Lidzki 165.

— Siemion wojski Możyński, starosta Hnidawski 165.

— Siemion Bogdanowicz 165.

— Wacław Sebastianowicz 165.

Kruszwicki kanonik: Andrzej Ossowski 43.

Kryn 140.

Krymgród 283.

Krzczonowiczów dom herbu własnego 306.

Krzczonowicz Adam cześnik Trocki, rotm. JKM. 306.

— Jan podkomorzy Parnawski 306.

— Jan rotmistrz JKM. 306.

— Jan Jerzowicz 306.

— Jerzy Jerzowicz 306.

— Jerzy Piotrowicz chorąży Wileński 306.

— Mikołaj starosta Newelski 306.

— Piotr Mikołajewicz 306.

— Piotr żołnierz 306.

— Samuel żołnierz 306.

— Stanisław żołnierz 306.

Krzczonowiczów Hrebińskich dom herbu własnego 306.

Krzczonowicz Strawiński wojewoda Miński 306.

Krzemienica 96.

Krzenieniecki starosta: Mikołaj ks. Zbaraski 98.

— — Kazimirz Sapieha 153.

— wojski: Fiedor Sieniut 272.

Krzętowskich dom herbu Zadora 218.

Krzętowski Andrzej, Hieronim, Jan 218.

— Stanisław z Brzezia sekret. JKM. 218.

Krzyckich z Bychowca dom herbu Kita 87.

Krzycki Adam dworz. JKM. starosta Ejszyski 87.

— scholastyk Wileński, proboszcz Grodzieński 87.

Krzyczewo 212.

Krzyczewskich dom herbu własnego (Radwan odm.) 256.

Krzyczewski hetman Kozacki 42, 199.

— Jakub deputat 256.

— Kierdej sędzia ziemski Brzeski 256.

— Władysław pułk. JKM. strażnik wojsk. 256.

Krzyczewski starosta: Mikołaj Pac 58.

— — Mikołaj Słuszka 207.

- Krzywda herb 115.
 Krzywców dom herbu Ostoja 206.
 Krzywiec Hrehory pisarz grodzki Orszański 206.
 Krzywieckich dom herbu Kierdeja 86.
 Krzywiecki Józef 86.
 Krzyż herb 115.
 Krzyżacy 16, 28, 105, 144, 180, 218, 221, 291, Krzyżacy Inflancy
 3, 7, 319.
 Krzyżacki chorąży: Henryk Tyzenhauz 22.
 Kuchmistrzowiczów dom herbu Leliwa 133.
 — — patrz Dorohostajscy.
 Kuczuk dworz. JKM. 272.
 — rotmistrz JKM. 272.
 — Sistrzeńciewicz 272.
 — patrz Bohusz Sistrzeńciewicz 272.
 Kuczuków Bohuszów Sistrzeńciewiczów dom herbu własnego 272.
 Kuczukiewicz Maciej poseł do Moskwy 272.
 Kudrewicz Józef pisarz grodzki Żmudzki 128.
 — Kazimirz pleban Miński, sekret. JKM. 128.
 — Mikołaj pisarz ziemski Kowieński 128.
 Kudrewiczów dom herbu Łabędź odm. 128.
 Kujawski biskup: Kazimirz Floryan z Klewania ks. Ozartoryski 11.
 Kukowojtis syn Ziwiwunda księcia Żmudzkiego 4.
 Kukwa Wołczek herbu Połukozie 248.
 Kulwie majątność w powiecie Kowieńskim 32.
 Kulwińskich dom herbu Bończa 32.
 Kulwińska za Mikołajem Smogorzewskim 85.
 Kuncęj bitwa tamże 321.
 Kuncza Milus Ginejd 121.
 Kunczewiczów dom herbu Łabędź 121.
 Kunczewicz Balcer postarości Osmiański 122.
 — Balcer Maciejowicz 122.
 — Bogdan kasztelan Smoleński 122.
 — Fiedor Iwanowicz 122.
 — Jakub koniuszy w. ks. Lit. 122
 — Jakub Michałowicz chorąży Grodzieński 122.
 — Jakub podkomorzy Lidzki, starosta Koniawski, chorąży
 Lidzki, kasztelan Miński, Żmudzki 122.
 — Jan Michałowicz podkom. Nowogr. 122.
 — Jan Samuelowicz 122.
 — Iwan Bogdan Jakubowicz 122.
 — Iwan Iwanowicz starosta Jurborski, Nowowolski. leśniczy
 Kowieński 122.
 — Kazimirz, Konstanty, Krysztof Samuelowicze 122.
 — Maciej kapłan 122.
 — Maciej Michałowicz 122.
 — Maciej ciwun Trocki, poseł do Moskwy 122.
 — Michał Jakubowicz 122.
 — Michał Samuelowicz 122.
 — Mikołaj podkomorzy Piński 122.

- Kunczewicz Mikołaj Jakubowicz 122.
 — N. 122.
 — Samuel sędzia ziemski Lidzki 122.
 Kunczewiczówna Mikołajówna za Naruszewiczem 122.
 — — za Talwoszem 122.
 Kunickich Duninów dom herbu Łabędź 123.
 Kunicki Andrzej Dunin 123.
 Kuniglisów dom herbu własnego 331.
 Kuniglis Jan starosta Sowiecki 331.
 Kunos syn Palemona 2.
 Kunowskich dom herbu Łódzia 158, 159.
 Kunowski Cyprian Jerzowicz, Jezuita 159.
 — Hieronim Dominikanin 159.
 — Jan sekret. JKM. poseł do Moskwy 159.
 — Jerzy cześnik Możyński, sędzia wojskowy 159.
 — Michał Hilary 159.
 Kupicki starosta: Wilhelm Tyzenhaws 23.
 Kurakin 83.
 Kuran, przywódca Kozaków 175.
 Kurcz herb 116.
 — starosta Feliński 150.
 — Andrzej pisarz ziemski Nowogrodzki 116.
 — Eustachy podkom. Parnawski, kaszt. Witepski 116.
 — Eustachy Marcinowicz 116.
 — Jan Marcinowicz 116.
 — Jan Stanisławowicz 116.
 — Jan chorąży Lidzki 116.
 — Kazimirz Stanisławowicz 116.
 — Marcin wojew. Derpski 116.
 — rotm. JKM. 116.
 — N. wojewoda Brzeski 116.
 — Stanisław 116.
 — Stefan Stanisławowicz 116.
 — Stefan wojski Lidzki 116.
 Kurczów Kurcewiczów dom herbu własnego 116.
 Kurcewicz Aleksander sędzia ziemski Nowogrodzki 116.
 Kurejszowczyzna majątność Nowickich 203.
 Kurlandia 194, 292.
 Kurlandzki gubernator: Jakub Schweryn 307.
 — księżna Anna za Albrychtem Radziwiłłem 202.
 — marszałek Jan Schweryn 307.
 Kurowicz instygator w. ks. Lit. 292.
 Kurowiczówna za N. Zemłą pisarzem skarb. w. ks. Lit. 292.
 Kurowios Hawryło Dowgiąło 216.
 Kuroszów dom herbu Ostoja 206.
 Kurpskich kniaziów dom herbu Lew 143.
 Kurpski Andrzej Jarosławski 143, 144.
 — Dymitr Jarosławski marszałek Upitski 144.
 Kurpska knieźni za Michałem Kunczewiczem 122.
 Kurzeniec majątność Kurzenieckich 118.

Kurzeniec herb 118.

Kurzenieckich z Kurzeńca dom herbu Kurzeniec 118.
von Kuthusen hr. Regina za Michałem Polibinem 229.

Kusza herb 116.

Kutlewskich dom herbu Pobóg 220.

Kwaśnickich Złoty dom herbu Piesesz 213.

Kwaśnicki Złoty Andrzej archiep. Smoleński, episkop Piński, archim.
Czerejski 213.

— Złoty Jan żołnierz 213.

L.

Lachowicze 255.

Lachowiczów dom herbu Łódzia 159.

Lackich dom herbu Smok 289.

Lacki Alfons starosta Żmudzki 119.

— Alfons podkom. Wileński starosta Dynemburski, Miński, kasztelan
Żmudzki, star. gener. Żmudzki 289.

— Hrehory Iwanowicz 289.

— Iwan 193, 289.

— Piotr podkomorzy Trocki, starosta Raduński, rotm. JKM. 289.

— Samuel Alfonsowicz ciwun Bersztański 289.

— Teodor Iwanowicz pisarz w. ks. Lit. pułk. JKM. 289.

— Teodor Alfonsowicz marsz. nadw. w. ks. Lit. kasztel. Miński, sta-
rosta Raduński 289.

— Wasyl 289.

Lacka Izabela starościanka Żmudzka za Hieronimem Karolem hr. Chod-
kiewiczem 66.

Ladald albo Jadald herbu Szreniawa 290.

Larissa herb 131.

Laskowskich dom herbu Korab 92.

Laskowski Jan Pawłowicz Jezuita 92.

— Paweł 92.

Laskowska Pawłowiczówna za Remigianem Unichowskim 92, 208.

Latycyński podczaszy: Eliaszkomar 147.

Latzin 316.

Lawda majątność Lawdańskich 76.

— majątność Syruciońców 44.

Lawdańskich dom herbu Jastrzębiec 76.

Lawdański Mikołaj i Stanisław 76.

Lawrus albo Wawrzyniec Trojdenowicz mnich 3, 5, 7.

Leczynowska za Stanisławem Szczuką 61.

Legieckich Hryniewiczów dom herbu Przyjaciół sowy 246.

Legiecki Jerzy Gabryel 246.

Legiecki Wojciech Hryniewicz 246.

Leliwa herb 132, 209, — Leliwa odmienna 143.

Lelus wojewoda Trocki 119, 132.

Lemvard 211.

- Lenk 150.
 Lenkiewiczów dom herbu Kotwic 107.
 Lenkiewicz Aleksander 107.
 — Jan 107.
 — Jan ze Strupina 107.
 — N. podsedek Możyński 107.
 Leopold cesarz Rzymski 97.
 Leple, bitwa tamże 41.
 Lepolski starosta: Jerzy Mikołajewicz Zienowicz 40.
 Lepunów pułkownik Rosyjski 73, 283.
 Leśniewiczów dom herbu Połukozie 248.
 Leśniewicz Bogdan 248.
 Leszczyc albo Bróg herb 34, 143.
 Leszczyńskich dom herbu Wieniawa 325.
 Leszczyński podskarbi koronny, mąż Radziwiłówny 201.
 — archim. koadjutor archiep. Połock. 33.
 — Władysław podkomorzy Brzeski 325.
 Leszczyńska córka Samuela Jakimowicza ks. Koreckiego 10.
 Leszno, majątność Leszczyńskich 325.
 Lew herb 143.
 Lewaltowie, patrz Jezierscy 264.
 Lewoniów dom herbu Gozdawa 53.
 Lewoń Bartosz dworz. JKM. starosta Dynamundski 53.
 — Jan chorąży Upitski 53.
 — Jan sędzia ziemski Wileński 53.
 — Mikołaj 53.
 — Samuel 53.
 Lichtarz herb 145.
 Lichwin 82.
 Lidzki powiat 99, 137, 157, 160, 165, 181, 203, 249, 261, 278.
 — chorąży: Jan Michałowicz Fronckiewicz 33.
 — — Paweł Bogdanowicz Kruniewicz 165.
 — — Jakub Kunczewicz 122.
 — — Jan Kurcz 116.
 — cześnik: Jerzy Limont 165.
 — — Tomasz Nowicki 204.
 — — Maciej Olszewski 287.
 — podczaszy: Jan Limont 165.
 — marszałek: Aleksander Chalecki 276.
 — — Jerzy Fronckiewicz 33.
 — — Filon Kopeć 113.
 — mieczny: Hieronim Hlebowicz Dzieżyc 160.
 — — Stanisław Kazimirowicz Wojniłowicz 277.
 — pisarz ziemski: N. Narbut 311.
 — — N. Skinder 290.
 — poborca: Marcin Sungin Juchnowicz 137.
 — podkomorzy: Jakub Kunczewicz 122.
 — — Jan Narbut 311.
 — — Aleksander Połubiński 194.
 — podstoli: Malcher Janowicz Zawisza 217.

- Lidzki sędzia ziemski: Jerzy Fronckiewicz 33.
 — — — Samuel Kunczewicz 122.
 — — — Marcin Limont 164.
 — — — Jan Narbut 311.
 — — — Adam Owsiany 261.
 — sędzia grodzki: Piotr Nowicki 204.
 — — — N. Skleński 100.
 — — — Stanisław Wieliczko 278.
 — podsądek: Maciej Olszewski 287.
 — starosta: Jan Abramowicz 78.
 — — — Aleksander Hołowczyński 123.
 — — — Krysztof Janowicz Ilinicz 93.
 — — — Stanisław II Kiszka 37.
 — — — Aleksander Krysztofowicz Naruszewicz 320.
 — — — Mikołaj Pac 55.
 — — — Kazimirz Fronckiewicz Radzymiński 33.
 — podstarości: Sebastian Filonowicz Kruniewicz 165.
 — stolnik: Marcin Owsiany 261.
 — podstoli: Jerzy Radoszyński 249.
 — — — Mikołaj Radoszyński 249.
 — wojski: Hieronim Abrahamowicz 78.
 — — — Stefan Kurcz 116.
 — — — Mikołaj Limont 164.
 — wójt: Jerzy Fronckiewicz 33.
 Lilia herb 146.
 Limontów dom herbu Miecz 164.
 Limont Andrzej podkom. w. ks. Lit. 164.
 — Fiedor kasztelan Mściśławski 164.
 — Filip ciwun Ciriński 164.
 — Jakub koniuszy Trocki 164.
 — Jan podczaszy Lidzki 165.
 — Jan cześnik Lidzki 165.
 — Krysztof Jezuita 165.
 — Lew dworz. JKM. 61, 165.
 — Marcin sędzia ziemski Lidzki, starosta Wasiliski, kasztelan Wi-
 tepski 164.
 — Mikołaj podczaszy Trocki 165.
 — Mikołaj wojski Lidzki 164.
 — Piotr starosta Swisłocki 164.
 Linderson 64, 65.
 Lingwień Siemion ks. Mściśławski 10.
 — Jan Juriewicz ks. Mściśławski 191.
 Lingwieniewicz Michał ks. Mściśławski 10.
 Lingwieniewiczów dom 9.
 Lipsius Justus 276.
 Lis albo Mżura herb 34, 148, 176.
 Lisowczycy 10, 81, 82.
 Lissowskich dom herbu Jeź 81.
 — dom herbu Korwin 99.
 Lissowski 83.

Lissowski Jan 81.

- Jan Kasprowicz 99.
- Jerzy dworz. JKM. starosta Sokolski 81.
- Józef Janowicz pułkownik 81.
- Kasper podłowczy i leśniczy Bersztański 99.
- Krzysztof dworz. JKM. 81.
- Mikołaj Janowicz 83.
- Stanisław Janowicz rotmistrz JKM. 83.
- Stefan Janowicz 83.
- Szczęsny 81.
- Szymon Kasprowicz 99.

Lisowska za Krzysztofem Pakoszem 239.

Litawor marszałek w. ks. Lit. 215.

- patrz Chrebtowicz 184, 185.

Litwa Zawilijska i Nowogrodzka 3.

- w. książę: Andrzej Wigund Olgerdowicz 193.
- — Giedymin 180.
- — Michał Zygmuntowicz 96.
- — Narymund 310.
- — Olgierd 96, 156, 193.
- — Romund 23, 126, 127.
- — Swidrygieło 96, 118.
- — Wicień 62.
- — Witold 166.
- — Zygmunt Kiejstutowicz 96, 118.
- chorąży: hr. Krzysztof Chodkiewicz 65.
- — Dowgiało 17.
- — Jan Hawnulewicz 215.
- — Aleksander Ogiński 189.
- — Krzysztof Pac 56.
- — Piotr Pac 56.
- — Samuel Mikołajewicz Pac 57, 165.
- — Mikołaj Mikołajewicz Sapieha 153.
- — Józef Słuszka 207.
- — Zygmunt Słuszka 207.
- — Jędrzej Iwanowicz Wołowicz 30.
- chorążyc nadworni: Mikołaj Fronckiewicz 33.
- — — Bogdan Ogiński 189.
- — — Konstanty Pac 58.
- — — Antoni Puzyna 190.
- — — Michał Puzyna 190.
- chorążyc: Dominik Pac 57.
- — Jan Pac 57.
- cześnik: Jan Karol Kopeć 113.
- — Marcyan Ogiński 189.
- — Matfiej Pietkiewicz 235.
- — Piotr Hrehorowicz Wołowicz 31.
- podczaszy: Hieronim Aleksandrowicz Chodkiewicz 63.
- — hr. Jan Chodkiewicz 65.
- — Paweł Dołski 104.

Litwa podczaszy:	Wojciech Marcinowicz Gasztold	17.
—	—	Władysław Golimont 283.
—	—	Jan Stanisławowicz Kiszka 37.
—	—	Krysztof Stanisławowicz Kiszka 37.
—	—	Mikołaj Piotrowicz Kiszka 37.
—	—	Jan Pac 55, 56.
—	—	Matfiej Pietkiewicz 235.
—	—	Janusz Radziwił 198.
—	—	Michał Radziwił 201.
—	—	Michał Aleksandrowicz Radziwił 30.
—	—	Mikołaj II Radziwił 196.
—	—	Zygmunt Karol Radziwił 201.
—	—	Krysztof Mikołajewicz Sapieha 153.
—	—	Kazimirz Tyszkiewicz 140.
—	deputat trybunalski:	Dominik Chrapowicki 53.
—	—	Daniel Stanisławowicz Szczuka 61.
—	gubernator:	Dominik Słuszkiewicz 207.
—	hetman:	Jan Biały 36.
—	—	Iwan Iwanowicz Chodkiewicz 62.
—	—	Karol Chodkiewicz 82, 131.
—	—	Jan Gasztold 16.
—	—	Stanisław Kiszka 37.
—	—	Piotr Montygierdowicz 318.
—	—	Aleksander Hawnulewicz Nadziwoj 215.
—	—	ks. Konstanty Ostroski 97, 209.
—	—	Michał Pac 97, 233.
—	—	Radziwił 64.
—	—	ks. Roman Sanguszko 251.
—	—	Kazimirz Sapieha 135.
—	—	Lew Sapieha 131.
—	—	Paweł Sapieha 113, 165, 320.
—	hetman wielki:	Hrehory Aleksandrowicz Chodkiewicz 63.
—	—	Jan Karol Janowicz Chodkiewicz hr. 64.
—	—	Jan Juriewicz Hlebowicz 134.
—	—	Janusz Stanisławowicz Kiszka 38.
—	—	Michał Pac 146.
—	—	Michał Kazimirz Pac 56.
—	—	Jan Mikołajewicz Radziwił 199.
—	—	Janusz Radziwił 149.
—	—	Jerzy Radziwił 197.
—	—	Krysztof Mikołajewicz Radziwił 149, 198.
—	—	Krysztof II Radziwił 199.
—	—	Paweł Janowicz Sapieha 149.
—	—	Lew Janowicz Sapieha 150.
—	—	Paweł Sapieha 254.
—	hetman polny:	Aleksander Hrehorowicz Chodkiewicz 63.
—	—	Hrehory Aleksandrowicz Chodkiewicz 63.
—	—	Wincenty Gosiewski 146.
—	—	Janusz Stanisławowicz Kiszka 38.
—	—	Stanisław II Kiszka 37.

- Litwa hetman polny: Michał Kazimirz Pac 56.
 — — — Janusz Radziwił 199.
 — — — Krzysztof Mikołajewicz Radziwił 198.
 — — — Krzysztof II Radziwił 199.
 — — — Michał Aleksandrowicz Radziwił 30, 201.
 — — — Roman Fiedorowicz ks. Sanguszko 12.
 — — — Lew Tyszkiewicz 138.
 — — — Władysław Wołowicz 29.
 — — — Stanisław Zienowicz 40.
 — instygator: Stefan Chrzastowski 115.
 — — — Jerzy Drasławski 137.
 — — — Kurowicz 292.
 — — — Stanisław Orda 203.
 — kanclerz: Jan Juriewicz Hlebowicz 134.
 — — — Kierdej 86.
 — — — Marcyan Ogiński 189.
 — — — Krzysztof Pac 57, 216.
 — — — Radziwił Ościkowicz 196.
 — — — Albrycht Radziwił 202.
 — — — Dominik Aleksandrowicz Radziwił 201, 239.
 — — — Mikołaj II Radziwił Czarny 200.
 — — — Lew Janowicz Sapieha 150, 283.
 — — — Ostafiej Wołowicz 30.
 — podkanclerzy: Paweł Bogdanowicz 152.
 — — — Aleksander Krzysztofowicz Naruszewicz 150, 218, 320.
 — — — Paweł Mikołajewicz Naruszewicz 319.
 — — — Stefan Pac 57.
 — — — Dominik Aleksandrowicz Radziwił 201.
 — — — Karol Radziwił 201.
 — — — Krzysztof Mikołajewicz Radziwił 198.
 — — — Michał Aleksandrowicz Radziwił 30, 201.
 — — — Kazimirz Leo Lwowiec Sapieha 151, 297.
 — — — Kazimirz Sapieha 251, 254.
 — — — Lew Janowicz Sapieha 150.
 — — — Marcyan Tryzna 59.
 — — — Gabryel Wojna 313.
 — — — Eustachy Iwanowicz Wołowicz 30.
 — — — Ostafiej Wołowicz 30.
 — podkanclerzanka: Pacówna za Janem hr. Chodkiewiczem 65.
 — — — Naruszewiczówna za Hieronimem Karolem hr. Chodkiewiczem 66.
 — — — Maryanna z Naruszewiczów Karolowa Wołowiczowa 31.
 — regent kancelaryi: Władysław Kierdej Radziwonowski 25.
 — koniuszy: Mikołaj Mikołajowicz Andruszowicz 44.
 — — — hr. Krzysztof Chodkiewicz 65.
 — — — Wasyl Bogdanowicz Mintowt Czyż 51.
 — — — Michał Gasztold 17.
 — — — Lewon Kotowicz 327.

- Litwa koniuszy: Jakub Kunczewicz 122.
 — — Bogusław Radziwił 199.
 — — Janusz Radziwił 198.
 — — Jerzy Radziwił 201.
 — — Franciszek Sapieha 150.
 — — Paweł Bogdanowicz Sapieha 152.
 — — Jan Wilczek 131, 164.
 — — Iwan Hrehorów Wołowicz 29.
 — podkoniuszy: Leo Jan Odachowski 177.
 — krajezy: Jan hr. Chodkiewicz 65.
 — — Jerzy Aleksandrowicz Chodkiewicz 63.
 — — Władysław Moniwid Dorohostajski 133.
 — — Jan Stanisławowicz Kiszka 37.
 — — Konstanty III ks. Ostroski 210.
 — — N. Potocki 214.
 — — ks. Radziwił 233.
 — — Albrycht Władysław Radziwił 201.
 — — Jan II Janowicz Radziwił 200.
 — — Michał Radziwił 202.
 — — Gedeon Tryzna 60.
 — — Krzysztof Wiesiołowski 192.
 — — Jędrzej Wojna 313.
 — kuchmistrz: Piotr Olechnowicz Dorohostajski 133.
 — — Andrzej Kotowicz 327.
 — — Paweł Pieczychojski 58.
 — — Michał Ginwił Piotrowski 50.
 — — Kazimierz Podbereski 59.
 — — Mikołaj Mikołajewicz Sapieha 148.
 — — Stanisław Szemet 128.
 — — Mikołaj Tryzna 59.
 — — Stanisław Wojna 313.
 — podkuchmistrzy: Wojciech Grobicki 312.
 — łowczy: Mikołaj Janowicz Isaikowski 242.
 — — Piotr Karol Janowicz Isaikowski 242.
 — — Jan Pawłowicz Naruszewicz 319.
 — — Mikołaj Niemira 54i.
 — — Maciej Ogiński z Kozielska 189.
 — — Jędrzej Tyzenhauz 23.
 — — Wołowicz 320.
 — — Krzysztof Zawisza 126.
 — marszałek: Wojciech Bilewicz 167.
 — — Bohusz Bohowityn 94.
 — — Jan Hieronimowicz hr. Chodkiewicz 63, 64.
 — — Iwan Iwanowicz Chodkiewicz 62.
 — — Jan Dowojnowicz 304.
 — — Wojciech Marcinowicz Gasztołd 17.
 — — Maciej Giedroję wnuk Wojtka 7.
 — — Oniki Hornostaj 6.
 — — Andrzej Jundził 120.
 — — Mikołaj Jundziłowicz 120.

Litwa marszałek:	Stanisław Iwaszkiewicz 311.
—	Maciej Kłoczko 191.
—	Wojciech Kłoczko 191.
—	Jan Kmita 258.
—	Jan Juriewicz Komajewski 311.
—	Jan Komaniewski 319.
—	Litawor 215.
—	Dwagierd Montygierdowicz 318.
—	Jakub Montygierdowicz 318.
—	Piotr Montygierdowicz 318.
—	Olbrycht Narbutowicz 311.
—	Mikołaj Niemira 54.
—	Grzegorz Pac 55.
—	Jerzy Pacowicz 55.
—	Iwan ks. na Łubnie Połubiński 194.
—	Aleksander Radziwił 30.
—	Aleksander Ludwik Radziwił 201.
—	Albrycht Radziwił 202.
—	Jan Mikołajewicz Radziwił 199.
—	Mikołaj II Radziwił Czarny 200.
—	Mikołaj III Krzysztof Radziwił 200.
—	Radziwił Ościkowicz 196.
—	Stanisław Radziwił 202.
—	N. Rajecki 124.
—	Teofil Rajecki 124.
—	Jarosław Andrzejowicz ks. Sanguszko Koszyński 12.
—	Jan Sapieha 65.
—	Jan Stanisław Sapieha 151.
—	Iwan Bogdanowicz Sapieha 148.
—	Iwan Siemionowicz Sapieha 152.
—	Kazimirz Leo Lwowicz Sapieha 151.
—	Józef Słuszka 207.
—	Talwosz 119.
—	Dymitr Skumin Tyszkiewicz 138.
—	Krzysztof Wiesiołowski 192.
—	Piotr Piotrowicz Wiesiołowski 192.
—	Hrehory Bogdanowicz Wołowicz 28.
—	Iwan Iwanowicz Wołowicz 29.
—	Ostafiej Wołowicz 30.
—	kniaź Jan Juriewicz Moniwid de Zabrzezie 70, 132.
—	Krzysztof Zawisza 126.
—	nadworny: Paweł Dołski 104.
—	— Krzysztof Moniwid Dorohostajski 133.
—	— Jędrzej Janowicz Gasztold 16.
—	— Michał Lwowicz Gliński 70.
—	— Krzysztof Janowicz Ilincz 93.
—	— Olbrycht Jundził 120.
—	— Stanisław II Kiszka 37.
—	— Teodor Alfonsowicz Lacki 289.
—	— Hrehory Stanisław Ościkowicz 309.

- Litwa marszałek nadworny: Radziwił Ościkowicz 196.
 — — — Jan Niemirowicz Szczyt 75.
 — — — Antoni Tyszkiewicz 141.
 — — — Skumin Tyszkiewicz 138.
 — — — Jan Wilezek 164.
 — — — Stanisław Juriewicz Zabrzeziński 132.
 — marszałek izby poselskiej: Filip Obuchowicz 89.
 — marszałek skarbowy: Dominik Chrapowicki 53.
 — marszałek trybunału: Michał Judycki 255.
 — — — Kazimirz Fronckiewicz Radzymiński 33.
 — marszałek wojsk. Kazimirz Chwalibóg Żeronski 92.
 — marszałkówna: Kmitówna za Mikołajem Słuszką 207.
 — mieczny: Dymitr Chalecki 276.
 — — Mikołaj Chalecki 276.
 — — Krzysztof Chalecki 276.
 — — Mikołaj Piotrowicz Dorohostajski 133.
 — — Jerzy Tyzenhauz 22.
 — oboźny: Jerzy Karol hr. Chodkiewicz 66, 320.
 — — Samuel Komorowski 42.
 — — Samuel Pawłowicz Osiński 281.
 — — Bonifacy Pac 57.
 — — Michał Pac 233.
 — — Michał Kazimirz Pac 56.
 — — Paweł Janowicz Sapieha 149.
 — — Tomasz Sapieha 133, 153.
 — — Paweł Tryzna 60.
 — — Piotr Wiesiołowski 192.
 — — Karol Wołowicz 31.
 — pisarz: Bogusz Bohowityn 94.
 — — Cypryan Paweł Brzostowski 297.
 — — Emanuel Brzostowski 297.
 — — Andrzej Giełgud 50.
 — — Krzysztof Gosiewski 284.
 — — Jan Hajko 191.
 — — Łukasz Haraburda 18.
 — — Michał Haraburda 18.
 — — Jan Hornostaj 6.
 — — Fiedor Hrehorowicz 160.
 — — Jasiński 76.
 — — Hleb Jeśman 93.
 — — Franciszek Janowicz Isaikowski 242.
 — — Waleryan Bogdanowicz Judycki 254.
 — — Kopeć 113.
 — — Andrzej Kotowicz 327.
 — — Teodor Iwanowicz Lacki 289.
 — — Aleksander Krzysztofowicz Naruszewicz 320.
 — — Paweł Naruszewicz 318.
 — — Stanisław Krzysztofowicz Naruszewicz 319.
 — — Andrzej Janowicz Obryński 34.
 — — Kazimirz Pac 58, 100.

- Litwa pisarz: Kazimirz Hieronimowicz Pac 58.
 — — Krysztof Pac 58.
 — — Stefan Pac 57.
 — — Michał Puzyna 190.
 — — Bogdan Siemionowicz Sapieha 148.
 — — Kazimirz Leo Lwowicz Sapieha 151.
 — — Krysztof Lwowicz Sapieha 151.
 — — Lew Janowicz Sapieha 150.
 — — Piotr Siemiaszko 125.
 — — Jan Sokoliński 46.
 — — Michał Hieronimowicz Sokoliński 47.
 — — Wojciech Stabrowski 161.
 — — Jan Stankiewicz 168.
 — — Waleryan Protaszewicz Szuszkowski 47.
 — — Jan Szymkowicz 103.
 — — Maryan Tryzna 59.
 — — Janusz Skumin Tyszkiewicz 139.
 — — Gabryel Wojna 313.
 — — Maciej Wojna 312.
 — — Marcin Wołodkiewicz 121.
 — — Hieronim Wołowicz 29.
 — — Ostafiej Wołowicz 30.
 — — Andrzej Zawisza 126.
 — — Jerzy Mikołajewicz Zienowicz 40.
 — — Michał Żorawiński 95.
 — pisarz i najwyższy sekretarz: Iwan Siemionowicz Sapieha 152.
 — — polny: Hieronim Piasecki 52.
 — — — Aleksander Hilary Połubiński 74, 194.
 — — — Krysztof Krysztofowicz Sapieha 150.
 — — — Władysław Wołowicz 29.
 — — skarbný: Jerzy Białozor 324.
 — — — Jan Ejdziatowicz 162.
 — — — Krysztof Hołownia Jakimowicz 71.
 — — — Piotr Hołownia Jakimowicz 71.
 — — — Franciszek Janowicz Isaikowski 242.
 — — — Jan Dymitrowicz Isaikowski 242.
 — — — Samuel Kociel 211.
 — — — Kazimirz Montowt 222.
 — — — N. Zemła 292.
 — pisarz dekretów: Krysztof Antoni Obryński 35.
 — — — Jan Franciszek Poźniak 296.
 — podkluczny: Stanisław Bartłomiejowicz Bejnart 20
 — podkomorzy: Hrehory Aleksandrowicz Chodkiewicz 63.
 — — — Andrzej Dowojnowicz 304.
 — — — Andrzej Limont 164.
 — — — Mikołaj Jerzowicz Pac 55.
 — — — Szczesny Pac 56.
 — prowincyał Jezuitów: Paweł Boksza 292.
 — — — Jędrzej Wołowicz 29.
 — — — Karol Białozor 324.

- referendarz: Jan Brzostowski 124, 298.
- — Malcher Giejsz Eliasiewicz 49.
- — Franciszek Janowicz Isaikowski 242.
- — Waleryan Bogdanowicz Judycki 254.
- — Mikołaj Koryzna kanon. Wileński 242.
- — Stanisław Krysztofowicz Naruszewicz 150, 319.
- — Jerzy Niewiarowski 249.
- — Krysztof Dominik Obryński 35.
- — Stefan Pac 57.
- — Aleksander Sapieha 153.
- — Marcyan Tryzna 59.
- — Maciej Wojna 312.
- — Jerzy Wołowicz 29.
- regent kancelaryi wielkiej: Aleksander Kotowicz 327.
- regent trybunału: Paweł Szyrna 330.
- regimentarz wojsk: Michał Kazimirz Pac 56.
- — — Mikołaj IV Radziwiłł 198.
- — — Paweł Janowicz Sapieha 149.
- — — Talwosz 82.
- rewizor dóbr królewskich: Jan Jarmoła 100.
- sekretarz: Konstanty Brzostowski 297.
- — Mikołaj Małdzyk 237.
- — Wincenty Marcyanowicz Wołowicz 30.
- skarbnik: Samuel Bejnart 20.
- — Stanisław Bartłomiej Bejnart 20.
- — Mikołaj Brocki 290.
- — Stefan Chrzastowski 115.
- — Ulryk Hozyusz 236.
- — Gabryel Kimbar 271.
- — Kazimirz Montowt 222.
- podskarbi: Aleksander Aleksandrowicz 114.
- — Bohusz Bohowityn 94.
- — Dymitr Chalecki 276.
- — N. Chrzastowski 115.
- — Fiedor Skumin Dymitrowicz 138.
- — Jan II Janowicz Hlebowicz 135.
- — Jan Hornostaj 6.
- — Hieronim Kryszpin Kirszejstejn 239.
- — Mikołaj Stanisławowicz Kiszka 37.
- — Krysztof Naruszewicz 319.
- — Mikołaj Naruszewicz 319.
- — Naruszewicz (?) 103.
- — Piotr Pac 55.
- — Stefan Pac 56, 57.
- — Benedykt Sapieha 150.
- — Iwan Sołtan 282.
- — Gedeon Tryzna 60.
- — Mikołaj Tryzna 59.
- — Antoni Tyszkiewicz 141.
- — Hieronim Wołowicz 29.

- Litwa podskarbi: Andrzej Zawisza 125.
 — podskarbi nadworny: Denoff 303.
 — — — Bogdan Rahoza 291.
 — — — Kazimirz Sapieha 135.
 — — — Lew Sapieha 150.
 — — — Bogusław Słuska 207.
 — — — Aleksander Sołtan 282.
 — — — Paweł Iwanowicz Wołowicz 30.
 — — — Wołowicz 65.
 — podskarbianka nadworna: Naruszewiczówna 33.
 — administrator skarbu: Adam Sakowicz 99.
 — dworzanin skarbu: Andrzej Okołów 292.
 — stolnik: Hieronim Hrehorowicz Chodkiewicz 63.
 — — Jan Hieronimowicz Chodkiewicz 63, 64.
 — — Mikołaj Mikołajewicz Dorohostajski 133.
 — — Wincenty Gosiewski 284.
 — — Jan III Janowicz Hlebowicz 135.
 — — Mikołaj Mikołajewicz Niemira 54.
 — — Marcyan Ogiński 135.
 — — Stanisław Pac 56.
 — — Hrehory Piotrowski 84.
 — — Jan Piotrowski z Piotrowina 84.
 — — Aleksander Mikołajewicz Sapieha 153.
 — — Krysztof Lwowicz Sapieha 151, 153.
 — — Krysztof Wiesiołowski 192.
 — — Eustachy Pawłowicz Wołowicz 30, 152.
 — — Jan Juriewicz Zienowicz 41.
 — postoli: Nikodem Jan Ciechanowiecki 36.
 — — Mikołaj Janowicz Hlebowicz 135.
 — — Jan Pac 56, 57, 150.
 — — Stanisław Pac 55.
 — — N. Potocki 214.
 — — Jerzy Radoszyński 61.
 — — Maciej Wojna 312.
 — — Piotr Wojna 313.
 — — Wawrzyniec Wojna 313.
 — strażnik: Jan Białozor 324.
 — — Władysław Chalecki 276.
 — — Jeleński 327.
 — — Grzegorz Mirski 225.
 — — Hieronim Pac 58.
 Liwen Mojza, bitwa tamże 151.
 Liwski starosta: Mikołaj Pac 58.
 Lizdejko syn Narymunda w. ks. Litewskiego 309.
 Łoda, bitwa tamże 73.
 Loreł 202.
 Lotaryński książę 97.
 Lubanicze majątność Stetkiewiczów 100.
 Lubartowiczów kniaziów dom 4, 9.

- Lubart Giedymminowicz książę Włodzimirski 3, 11.
 — Skirmundowicz, książę Siewierski 2.
 — książę Wołyński 212.
 Lubartowicz Dymitr, syn Fiedora Lubarta 10.
 — Michał, młodszy syn Lubarta, ks. Czartoryski 11.
 Lubeckich kniaziów dom herbu Druck 45, 46.
 Lubecki mąż Krystyny Bogdanówny Stetkiewiczówny 101.
 — N. rycerz 46.
 — N. Jezuita 46.
 Lubecka Sofronia z Dowojnów 304.
 Lubecki starosta: Jan Słuszka 207.
 Lubecz zamek 258.
 Lubeka 230.
 Lubicz herb 159.
 Lubieński opat: Eustachy Janowicz Wołowicz 30.
 Lublin, Lubelskie województwo, kraj, sejm, unia 56, 81, 121, 131, 137, 140, 149, 164, 181, 219, 282, 313.
 Lubomirski wojewoda Krakowski 15.
 — Jerzy hrabia na Wiśniczu i Jarosławiu, hetman polny i marsz. wielki koron. 230, 232, 233.
 Lubomirska za Franciszkiem Sapiehą koniuszym w. ks. Lit. 150.
 Lucin 151.
 a Lungawsen Frambold Wolff 144.
 Lupulanka wojewodzianka Wołoska za Januszem Radziwiłem 199.
 Luśniewo majątność Sapiehów 153.
 Lutrin, bitwa tamże 60.
 Luxemburski książę 65.
 Lwowiczów dom herbu Kostrowiec 105.
 Lwowicz Aleksander syn Jozuego 106.
 — Chwalibóg Krysztofowicz wojski Wilkomirski 106.
 — Daniel stolnik Wilkomirski 106.
 — Daniel Michałowicz 106.
 — Fiedor Juszko 105.
 — Jan 105.
 — Jozue 106.
 — Krysztof Michałowicz wojski Wilkomirski 106.
 — Michał 105.
 — Michał Michałowicz 106.
 — Rafał 106.
 Lwowski książę: Fiedor Lubart syn Giedymina 10.
 Lwowski arcybiskup: Konstanty Zieliński 303.

Ł

- Łabędź albo Skryńscy herb 118, 122, 229, 232, 260.
 — odmienny, herb 126, 128.
 Łabonary 325.
 Łachnicka za Stanisławem Szczuką 61.

Łaczyn syn Amir-Giereja 226.

Łada herb 130.

Łaniewskich dom herbu Wręby 327.

Łapuszów, bitwa tamże 15.

Łaski autor 57.

Ławskminów ród herbu Dąbrowa 38.

Ławskmin Andrzej 38.

— Jan Juriewicz 38.

— Jerzy Andrzejewicz komornik Żmudzki 38.

— Mikołaj Juriewicz 38.

— Zygmunt Juriewicz Jezuita, rektor collegium Płockiego, Połockiego i Kroskiego 38.

Łazanki albo Jastrzębiec herb 74, 131.

Łazowskich dom herbu Krzywda 115.

Łazowski Andrzej podstarości Wołkowyski 115.

— N. pułkownik woluntaryuszów 115.

— Samuel 115.

— Stanisław 115

Łącka Zofia za Jaroszem Narbutem 216.

Łążyńskich dom herbu Nałęcz 177.

Łążyński Grzegorz mierniczy Osmiański 177.

— Hieronim 177.

— Jerzy 177.

— Kazimierz 177.

— Maciej 177.

— Stanisław żołnierz 177.

Łęczyckie województwo 137, 177.

Łódzia herb 158.

Łohojsk majątność Tyszkiewiczów 140.

Łojów bitwa tamże 23, 42, 199, 205, 248, 284.

Łojowski starosta: Jan Słuszka 207.

— wójt: Fiedor Wołk 271.

Łokacze majątność 12.

Łoknickich dom herbu Nieczuja 182.

Łoknicki Jan wojski Bielski 182.

— Jan sekretarz JK.M. 182.

— Jerzy Jezuita 182.

— Krzysztof koadjutor opata Olińskiego 182.

— Stanisław sekret. JK.M. wojski Brzeski 182.

Łoknicka za Jerzym Jezierskim 264.

Łomińskich dom herbu Suchełkownaty 298.

Łomżyńska ziemia 26, 42.

Łomżyński proboszcz: Kazimierz Szczuka 60.

— skarbnik: Michał Pawłowicz Ossowski 43.

— starosta: Franciszek Nikodem Kossakowski 284.

Łopatecka za Andrzejem Tyszkiewiczem 141.

Łopatów dom herbu Abszlank 20, 21.

Łopata Florian 21.

Łopatyńskich dom herbu Abszlank 20, 21.

Łopatyński Bazyli, poseł do Moskwy 21.

- Łopot albo Abslank herb 20, 159.
 Łopotów dom herbu Abszlank 20, 21.
 Łopot Paweł 21.
 Łosmińskich dom herbu Ramułt 259.
 Łosmiński Stefan 228, 259.
 Łosmińska Maryna za Jurim Meszczerynem 228, 232.
 Łosowicz Jan biskup Wileński, herbu własnego 275.
 Łosowskich dom herbu Prus 3, 243.
 Łosowski Jan 243.
 — Krysztof podczasy 243.
 — Krysztof pisarz grodzki Wileński 243.
 Łotewska ziemia 22.
 Łowiejko Michał 110.
 Łowienieckich dom herbu Starza 292.
 Łowieniecki Aleksander cześnik Możyński 292.
 — Wacław chorąży Możyński 292.
 Łowikowie albo Łowiejkowie, dom herbu Kotwica odm. 110.
 Łowika Jan chorąży Możyński 110.
 — Wawrzyniec stolnik Możyński 110.
 Łowkiańskich dom herbu Ślepowron 285.
 Łozdziejski starosta: Władysław Naruszewicz 319.
 Łubno, majątność Połubińskich 194.
 — majątność Wigundowiczów 193.
 Łuck 9, 11.
 Łucki książę: Dymitr Sanguszko 11.
 — — Teodor Dymitrowicz Sanguszko 12.
 — biskup: Paweł Algimunt ks. Olszański 5.
 — — Waleryan Protaszewicz Szuszkowski 47.
 — — Wacław Wierzbicki 251.
 — chorąży: Paweł Puzyna 190.
 — dziekan: Wojciech Narbut 216.
 — podkomorzy: Mikołaj Charliński 31.
 — — Jan Mikołajewicz Charliński 31.
 — — Szymon Puzyna 190.
 — — Aleksander Siemiaszko 125.
 — — Michał Żórawiński 95.
 — sędzia: Paweł Puzyna 190.
 — skarbnik: Włodzimierz Komar 147.
 — starosta: Bogusz Fiedorowicz Korecki 9.
 — — Siemion syn Jurgi Olgimunda 5.
 — — Michał Iwanowicz ks. na Ostrogu 209.
 — — Andrzej ks. Sanguszko 12.
 — władyka: Michał Żórawiński 95.
 — wojewoda: Jan Dawgird Dedygołdowicz 119.
 Łuk napięty herb 162.
 Łuki majątność Wojnów 68.
 Łuki wielkie, patrz Wielkie Łuki 232.
 Łukiany, majątność Pawłowiczów Łukiańskich 72.
 Łukiańskich dom herbu Jasieńczyk 72.
 Łukiańscy, patrz Pawłowicze.

Łukocz herb 162.

Łukomel majątność kniaziów Łukomskich 263, 264.

Łukomskich na Łukomiu kniaziów dom herbu własnego (Roch odm.) 9, 14, 263.

Łukomski ks. Andrzej, chorąży Płocki, wojew. Nowogrodzki 263.

— ks. Borys, sędzia ziemski Orszański 263.

— ks. Fiedor, podkom. Orszański 264.

— ks. Jan Borysowicz 264.

— Konstanty pułkownik JKM. 263.

— Roman Janowicz kn. na Szydaciach 264.

— Samuel kn. rotmistrz i pułkownik JKM. 264.

— Wasyl Borysowicz kn. 264.

Łukomska za Sewerynem Osińskim 251.

— za Janem Mikołajewiczem Radziwiłem 199.

Łukoski Jan 162.

— Reinhold burgrabia Janiski 162.

Łukowski powiat 235.

Łuskinów Żarnowskich dom herbu własnego (Odrowąż odm.) 186.

Łuski Andrzej mostowniczcy Witepski 186.

Łuszczyna 227.

Łyńtupy majątność Paszkiewiczów 256.

Łysków majątność Kłoczów 191.

M.

Machnówka, klasztor Bernardynów tamże 140.

Maciej biskup Wileński 188.

Maciejewiczów dom herbu Bogoria 31.

Maciejów majątność Sapiehów 153.

Madalińskich dom herbu Larissa 131.

Madaliński Jakób wojski Mścisławski, pułk. JKM. 131.

Makarów dom herbu własnego 155.

Makarowiczów dom herbu własnego 155.

Makarowicz Hrehory sędzia ziemski Miński 155.

— Jan Mikołajewicz podsędek Miński 155.

— Jerzy Mikołajewicz 155.

— Krzysztof Mikołajewicz 155.

— Mikołaj podwojew. Kijowski 155.

— N. starosta Kitowski 155.

Makarowiczówna za Marcinem Bienickim 181.

Makowieckich dom herbu Pogonia mniejsza 235.

Makowiecki podstoli Słonimski 297.

— Krzysztof pisarz grodzki Nowogrodzki 235.

— N. mąż Fronckiewiczówny Michałówny 33.

— Piotr mieczny Nowogrodzki, starosta Dziewiński 235.

— Wojciech 235.

Maksymilian arcyksiążę Rakuski 41, 319.

— cesarz 54, 70, 196.

- Malbork, Malborskie 175, 231.
 Małińskich dom herbu Piętoróg 214.
 Maltański kawaler: Tomasz Judycki 255.
 — — Wasyl Judycki 255.
 — — Kazimirz Hieronimowicz Pac 58.
 — — Zygmunt Karol Radziwiłł 201.
 Małtańska kawaleria w Pocięjkach 200.
 Malteński biskup: Marcyan Tryzna 59.
 Małdrzyków dom herbu Poraj 237.
 Małdrzyk Mikołaj sekretarz w. ks. Lit. 237.
 Mańkowska za Olbrychtem Chreptowiczem 185.
 Mansfeld wódz Szwedzki 18, 65, 289.
 Marcin V, papież 96.
 Marcinkiewiczów dom herbu Łabędź 123.
 Marcinkiewicz Daniel ciwun Dyrniański 123.
 — — Eliaz wojski Upitski 123.
 — — Jan sekretarz JKM, stolnik Upitski 123.
 — — Jerzy sędzia Upitski 123.
 — — Mateusz sędzie Upitski 123.
 — — Paweł sędzia ziem. Upitski, podwojew. Wileński 123.
 — — Paweł podstarości i mieczny Upitski 123.
 — — Stanisław Pawłowicz sędzia ziemski Upitski 123.
 — — Szymon poborca Upitski 123.
 — — Władysław sprawnik Upitski 123.
 Marienhawz 151.
 Markowski starosta: Wincenty Gosiewski 284.
 — — Andruszko Jałgołdowicz 126, 127.
 — — Mikołaj Naruszewicz 319.
 — — Paweł Mikołajewicz Naruszewicz 319.
 Masłów dom herbu Syrokomla 274.
 Masło Jan, Jerzy, Kazimirz Krysztofowicze 274.
 — — Krysztof 274.
 Masalsk majetność Masalskich 171.
 Masalscy kniaziowie herbu Mogiła 171.
 Massalski kniaź hetman 267.
 — — Andrzej podkomorzy Grodzieński 171.
 — — Andrzej wojewoda Brzeski 171.
 — — Bohusz Aleksandrowicz kniaź z Masalska 171.
 — — Fiedor marszałek Grodzieński, starosta Ejszyski 171.
 — — Hrehory sędzia ziemski Grodzieński 171.
 — — Hrehory marszałek Grodzieński 171.
 — — Jerzy syn Tymoteusza 171.
 — — Jerzy stolnik Braślawski 171.
 — — Iwan Piotrowicz 171.
 — — Kazimirz Andrzejowicz 171.
 — — Piotr Bohuszowicz 171.
 — — Stanisław Andrzejowicz podkom. Grodzieński pułk JKM. 171.
 — — Tymoteusz okoliczny Smoleński, poseł do Moskwy 171.
 — — Tymoteusz II, 171.

- Massalska księżna, córka Iwana Iwanowicza ks. Koreckiego 9.
- z Naruszewiczów Izabela 319.
 - ks. Helena, córka Andrzeja ks. Sanguszkii na Koszyrzcu 12.
 - za Mikołajem Sucheickim 208.
- Maszkiewiczów dom herbu Kusza 117.
- Maszkiewicz Bogdan rotm. JKM. 117.
- Gabriel 117.
 - N. horodniczy Nowogr. 117.
 - Piotr 117.
 - Raczko dworz. JKM. 117.
- Matianowo, majątność Meszczerynów 228.
- Matyaszewiczów dom herbu Wadwicz 320.
- Matysiewiczów dom herbu Łabędź 123.
- Matysiewicz Balcer chorążyc 124.
- Erazm chorążyc 124.
 - Jerzy chorążyc 124.
 - N. chorąży Żmudzki 124.
- Mazowieckie księstwo 32, 35, 42, 43, 53, 60, 76, 92, 160, 249, 283, 285, 302, 317.
- Mazowiecki książę: Konrad 196.
- — Władysław 60.
- Mądrostki herb 164.
- Mąkolin majątność Kalczyckich 107.
- Medeksów Proszczów dom 157.
- Medele majątność Radziwiłłów 196.
- Mendog albo Mendolf syn Ryngolda w. ks. Lit. 3.
- Merecki leśniczy: Jerzy Adamowicz Chrebtowicz 185.
- — Paweł Niewiarowski 248.
 - starosta: Krzysztof Buchowiecki 295.
 - — Stanisław Dowojna 304.
 - — Stanisław Moniwid Hlebowicz 134.
 - — Hrehory Stanisław Ościkowicz 309.
 - — Mikołaj Radziwił 198.
 - — N. Wojna 313.
- Meszczerynów dom herbu własnego (Pogoń odm.) 225—233.
- Meszczer syn Amir Giereja 226
- Meszczer Gierej albo Jakow Meszczeryn 227, 232.
- Meszczeryn Aleksander Iwanowicz 229, 232.
- Dymitr Iwanowicz stolnik Smoleński, dworz. JKM. 231, 233.
 - Fiedor Juriewicz 228, 232.
 - Hrehory Iwanowicz 231, 233.
 - Jakób Wasylewicz 232.
 - Jan Iwanowicz dworz. JKM. cześnik Smoleński 232.
 - Jan Józef cześnik Smoleński, dworz. JKM. 229.
 - Jerzy 259.
 - Jerzy czyli Jurii Semenowicz 228, 232.
 - Ignacy czyli Ihnat Juriewicz 228, 232.
 - Iwan Juriewicz 228, 229, 232.
 - Łukasz Iwanowicz 229, 232.
 - Mikołaj Iwanowicz 229, 232.

- Meszczeryn Piotr Jakubowicz 228, 231, 232.
 — Piotr Iwanowicz 233.
 — Semen czyli Semiejka Jabubowicz 227, 228, 232.
 — Wasyl 227, 232.
- Metelski starosta: Piotr Wiesiołowski 192.
- Metoński biskup: Hieronim ks. Sanguszko Kowelski 13.
 — — Gottard Tyzenhauz 22.
- Michaliszki klasztor kanon. regul. tamże 297.
- Michałkiewiczów dom herbu Kościesza 100.
- Michniewiczów dom herbu Lis 154.
- Mickiewiczów dom herbu Nałęcz 177.
- Mickiewiczów Rymwidów dom herbu własnego 7, 157.
- Mickiewicz N. Rymwid podstar. Żmudzki 157.
 — Paweł Rymwid 157.
 — Stanisław Rymwid 157, 177.
- Mickiewiczówna za Wojciechem Dawgiałą 216.
 — za Krzysztofem Grądzkim 261.
- Michał 65, 83, 177, 219, 221.
 — cesarz Carogrodzki 211.
 — Zygmuntowicz 96.
- Micutów dom herbu Gozdawa 54.
- Micuta Krzysztof 54.
 — N. sędzia ziemski Grodzieński 54.
 — Olbrycht pisarz grodzki Grodzieński 54.
 — Stefan 54.
- Miczuchów dom herbu Łódzia 158.
- Miczucha herbu Łódzia 158.
- Mieciński regimentarz Moskiewski 258.
- Miecz herb 164.
- Miedziąła 255.
- Miedzialski starosta: Aleksander Krzysztofowicz Naruszewicz 320.
- Miedzyrzecz majątność Kłoczaków 191.
- Mielecka z Radziwiłów Elżbieta 200.
 — za hr. Janem Karolem Janowiczem Chodkiewiczem 65.
- Mielicki Augustus Rotundus wójt Wileński, sekret. JKM. 265.
- Mikulińskich dom herbu własnego 172.
- Mikulińska z Tyszkiewiczów Barbara 140.
- Mieleszków dom herbu Korczak 92, 93.
- Mieleszko Abram 93.
 — Franciszek 94.
 — Hieronim Konradowicz 93.
 — Jan marszałek Słonimski 139.
 — Jan kasztelan Mściśławski 94.
 — Jan 93.
 — Jan Janowicz podkomorzy Możyński 93.
 — Jerzy Michałowicz chorąży Słonimski 94.
 — Konrad sędzia potem podkomorzy Grodzieński 93.
 — Kazimierz 94.
 — Maksymilian 94.
 — Michał Janowicz 94.

- Mieleszko N. żołnierz 93.
 — N. Janowicz chorąży Słonimski 93.
 — Stanisław dworz. JKM. 94.
 — Stanisław Konradowicz Franciszkanin 93.
 — Wasyl Michałowicz 94.
- Mieleszkówna Maryna za Iwanem Iwanowiczem Wołowiczem starostą Grodzieńskim 29.
- Mielnicki łowczy: Melchior Sawicki 184.
 — podkomorzy: Kasper Irzykowicz 133.
 — starosta: Niemira Grzymalic 66.
 — — Mikołaj Piotrowicz Kiszka 37.
- Mienschuk hetman Moskiewski 12.
- Miesiące herb 165.
- Mindigerej han Perekopski 276.
- Mindog syn Holszy, księcia na Olszanach, gubernator Kijowa 5.
- Mingiel Jakób herbu Syrokomla 273.
- Mingielewiczów dom herbu Syrokomla 273.
- Mingielewicz Józef 273.
- Mingajłów dom herbu Łabędź 119.
- Mingajło syn Erdziwiła, książę Nowogrodzki 2.
 — kasztelan Wileński 119.
- Miniewskich dom herbu Nieczuja 182.
- Miniewski Mikołaj podsedek Możyński 182.
- Minigajło kasztelan Wileński 260.
- Minkiewicz Kazimirz podstoli Osmiański 147.
- Minkowskich dom herbu Niezgoda 182.
- Minkowski Nahorny Krysztof stolnik i pisarz grodzki Miński 182.
 — Paweł 182.
 — Stanisław strażnik Smoleński 182.
- Mińsk, Mińskie województwo, Miński powiat, kraj, 20, 26, 47, 73, 84, 87, 93, 100, 106, 107, 108, 115, 116, 123, 137, 153, 155, 168, 172, 176, 177, 182, 231, 233, 250, 252, 257, 268, 271, 274, 290, 297, 298, 301, 305, 320, 322, 323, — klasztor Benedyktynów tamże 69, — collegium Jezuitów 13, 259.
- Miński chorąży: Wilhelm Krysztofowicz Stetkiewicz 101.
 — cześnik: Elias Suchodolski 287.
 — horodniczy: Paweł Skorupa 137.
 — — Mikołaj Sucheicki 208.
 — kasztelan: Mikołaj Haraburda 17.
 — — Jan II Janowicz Hlebowicz 135.
 — — Eustachy Kierdej 25.
 — — Jakób Kunczewicz 122.
 — — Teodor Alfonsowicz Lacki 289.
 — — Gedeon Rajewski 124.
 — — Aleksander Słuszka 207.
 — — Mikołaj Talwosz 119.
 — — Sokoł Wojna 313.
 — — Jędrzej Zawisza 125.
 — łowczy: Mikołaj Sucheicki 208.
 — pisarz ziemski: Marcin Bienicki 181.

- Miński pisarz ziemski: Krysztof Wołodkiewicz 252.
 — — — Marcin Wołodkiewicz 252.
 — pisarz grodzki: Krysztof Minkowski Nahorny 182.
 — pleban: Kazimirz Kudrewicz 128.
 — — N. Sielawa 69.
 — podkomorzy: Krysztof Zyzemski 144.
 — podkomorzanka: z Kowaczyńskich Jerzowa Fronckiewiczowa 33.
 — rektor kolegium Jezuitów: Bohdan Ramułt 259.
 — sędzia ziemski: Hrehory Makarowicz 155.
 — — — N. Rahoza 291.
 — — — Marcin Marcinowicz Tyszkiewicz 140.
 — sędzianka: Połubińska za Janem Limontem 165.
 — sędzia grodzki: Mikołaj Bułhak 274.
 — — — Józef Owłoczyński 298.
 — podsędek: Jan Makarowicz 155.
 — — — Maciej Suchodolski 287.
 — — — Krysztof Zyzemski 144.
 — podsędkowa: Helena z Sanguszków Kowelskich kniehini Zyzemska 13.
 — starosta: Nikodem Jan Ciechanowiecki 36.
 — — — Teodor Skumin Dymitrowicz 138.
 — — — Hawryło Hornostaj 6.
 — — — Alfons Lacki 289.
 — — — Dymitr Skumin Tyszkiewicz 138.
 — — — Piotr Juriewicz Tyszkiewicz 139.
 — — — Wasyl Tyszkiewicz 139.
 — — — Andrzej Zawisza 126.
 — — — Jan Andrzejowicz Zawisza 126.
 — — — Krysztof Zawisza 126.
 — stolnik: Mikołaj Dąbrowski 260.
 — — — Krysztof Minkowski Nahorny 182.
 — wojewoda: Marcyan Giedrojé 8.
 — — — Hawryło Hornostaj 6.
 — — — N. Kęsztort 156.
 — — — Aleksander Mosalski 206.
 — — — N. Narbutt 311.
 — — — Jan Pac 56, 58, 319.
 — — — Gedeon Rajecki 124.
 — — — Krysztof Janowicz Rudomina 316.
 — — — Bogdan Pawłowicz Sapięha 57, 152.
 — — — Sapięha książę Koszyński 74.
 — — — Paweł Iwanowicz Sapięha 152.
 — — — Balcer Strawiński 300.
 — — — N. Krzczonowicz Strawiński 306.
 — — — Piotr Juriewicz Tyszkiewicz 139.
 — wojewodzianka: Rudominianka Feliciana za Eliaszem Komorowskim 42.
 — wojski: Krysztof Stachowski 191.
 — — — Fiedor Wołodkiewicz 252.
 — wójt: książę Fiedor Horski 46.
 Milussa siostra ks. Witolda za Zodejką 166.

Mintowtów dom herbu Godziemba 51.

Mintowt 51.

Mir, majątność Iliniczów 93, 200, — kościół tamże 200.

Mirskich dom herbu własnego 225.

Mirski Grzegorz strażnik w. ks. Lit. pułk. JKM. 225.

— Jarosław podkom. Braśławski 225.

— Sebastian sędzia ziemski Braśławski 225.

Mitkiewiczówna za Jerzym Bilewiczem 167.

Mleczków dom herbu Doliwa 44.

Mleczo Andrzej sędzia ziemski Upitski 44.

— Jan pisarz ziemski potem sędzia Żmudzki 44.

— Jan Kazimirz podsędek Upitski 44.

— Jerzy pisarz ziemski Upitski 44.

— Mikołaj podkom. Orszański 44.

— Wiktor Konstanty Janowicz podsędek ziemski potem sędzia Żmudzki 44.

Młockich dom herbu Prawdzic 239.

Młocki Andrzej pułkownik 239.

— Andrzej Andrzejowicz podstoli Brzeski 239.

— Jan Andrzejowicz starosta Piński 239.

— Karol Andrzejowicz 239.

Młocka za Hieronimem Kryszpinem Kirszejstejuem podskarbin w. ks. Lit. 239.

Młodawskich dom herbu Murdelio 173.

Młodzianowskich dom herbu Dąbrowa 38.

Młodzianowski Aleksander 38.

— Andrzej Jezuita 38.

— Felicyan 38.

— Stefan 38.

— Stefan Stefanowicz 38.

— Wacław Wojciechowicz Jezuita 38.

— Wojciech 38.

Mniszek N. mąż Chodkiewiczówny, corki Jana 66.

Mniszkówna za carem Dymitrem 283.

Modzela albo Bojca herb 32, 166.

Mogiła pierwsza herb 166.

— wtóra herb 171.

Mohilanka żona Samuela Jakimowicza ks. Koreckiego 10.

Mohilew 52, 54, 199, 284, 297, — wójtowstwo tamże 100.

Mohilewski pleban: Michał Obryński 35.

— starosta: Jan Niemirowicz Szczyt 75.

— — Eustachy Wasylewicz Tyszkiewicz 139.

— — Mikołaj Wodoradzki 221.

Mohilna, majątność Protaszewiczów 77.

— majątność Baków 172.

Mohiła Konstanty 83.

Mokosiejów dom herbu własnego 173.

Mokrzec gniazdo Mokrzeckich 208.

Mokrzeckich dom herbu własnego (Ostoja odm.) 208.

Mokrzecki z Mokreca Paweł 208.

Mokwiczanka herbu Hypocentaurus, wojewodz. Pomorska za Ludwikiem Kierłą 219.

Mołczacki starosta: Jan Ferdynand Sapięha 153.

Mołodeczno majątność Rałów 127.

Monkiewiczów dom herbu Lubicz odm. 161.

Monkiewicz Augustyn, Grzegorz, Jan 161.

Monstwild herbu Dołęga 41.

Monstwiłdowie herbu Korab 42.

Monstwiłów dom herbu Mogiła pierwsza 166, 168.

Monstwił syn Zodejki 166, 167, 168.

— syn Gimbuta księcia Żmudzkiego 2.

— Bogdan 167, 168.

— Jan Bogdanowicz 167.

— Juryj 168.

— Mikołaj Bogdanowicz 167.

— Stanisław Bogdanowicz 167.

Monsztottów dom herbu Łabędź 28, 124.

— dom herbu Bichawa 28.

Montigajłów dom herbu Karpie 85.

Montigajło Butold 85.

— Jan Władysław sędzia grodzki Trocki, podkom. Trocki 85, 86.

— Jerzy rotmistrz JKM. 86.

— Melchior rotmistrz JKM. 86.

— Stanisław rotmistrz JKM. 86.

Montiwid syn Giedymina, książę Kiernowski 3, 132.

Montowtów dom herbu tegoż co i Tołoczkwie 222.

Montowt Jan 222.

— Kazimirz pisarz skarbu potem skarbnik w. ks. Litew. sekretarz JKM. 222.

Montrymowiczów dom herbu Syrokomla 274.

Montrymowicz Abram 274.

— Kazimirz sekret. JKM. 274.

Montygierd 214, 318.

Montygierdowiczów dom herbu Wadwicz 318.

Montygierdowicz Aleksander 318.

— Dowksza, przodek domu Dowkszów 318.

— Dwagierd, przodek domu Dwagierdow, marsz. w. ks.

— Lit. 318.

— Fiedko 318.

— Hanus 318.

— Jakub marsz. w. ks. Lit. 318.

— Dwagierd Narusz, przodek domu Naruszewiczów 318.

— Piotr hetman i marsz. w. ks. Lit. 318.

— Dwagierd Stańko 318.

— Dowksza Stanisław 318.

Moniwidowie 3, 9.

Moniwid wojew. Wileński 132, 134.

— Hleb Janowicz 134.

— Jan wojew. Trocki 134.

— Jan Moniwidowicz 132.

Moniwid Juchno Wojciechowicz wojew. Trocki 132.

— Kuć Janowicz 134, 136.

— Olechno albo Aleksander Wojciechowicz 132.

— Wiaź Janowicz 134, 136.

— Wojciech Moniwidowicz, wojew. Wileński 132.

Moniwidowicz Hleb 134.

Monwid Jan wojew. Trocki 136.

Monwidowicze, patrz Moniwid Kuć i Wiaź.

Monwidówna za Radziwiłem Ościkowiczem 196.

Morachwa, klasztor Dominikanów tamże 140.

Morawa 96.

Mosir majątność Stetkiewiczów 100.

Moskwa, Moskiewski car, Moskiewskie ekspedycye i wojny, Moskiewskie komisye i poselstwa 6, 9, 10, 13, 14, 15, 18, 20, 25, 28, 29, 33, 36, 37, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 52, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 61, 63, 65, 70, 71, 73, 75, 76, 82, 83, 84, 89, 92, 93, 94, 97, 98, 100, 101, 103, 105, 111, 115, 117, 119, 121, 122, 125, 126, 127, 129, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 139, 140, 142, 143, 145, 147, 148, 149, 150, 152, 153, 159, 160, 161, 164, 168, 169, 170, 171, 173, 174, 177, 178, 180, 181, 182, 184, 185, 186, 187, 190, 191, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 201, 202, 205, 206, 207, 209, 210, 211, 213, 217, 219, 222, 223, 225, 227, 228, 232, 235, 237, 238, 239, 242, 249, 250, 255, 258, 261, 264, 266, 267, 268, 269, 272, 273, 276, 278, 283, 284, 289, 290, 293, 296, 297, 300, 304, 306, 307, 390, 311, 314, 316, 318, 320, 324, 327, 328.

Moskiewski car: Dymitr 149, 267.

— — Iwan Wasylewicz 17, 171.

— — Szujski 149.

— regimentarz: Miecieski 258.

Mossalskich dom herbu Ostoja 206.

Mosalski Aleksander marsz. Kowieński, kaszt. Derpski, Smoleński, wojew. Miński 206.

— Jerzy Łukaszewicz 206.

— Łukasz Felicyan 206.

— Stanisław Aleksandrowicz 206.

Mossalska za Maciejem Józefem Wojną 313.

Moszyńskich dom herbu Nałęcz 177.

Moszyński Jan 177.

Możajsk 73.

Możejków dom herbu Łabędź 124.

— dom herbu Trąbki 310.

Możejko Jan 310.

— Krzysztof Michałowicz 124.

— Michał 124.

Możerków dom herbu Dąbrowa 39.

Możyrski powiat 50, 73, 89, 137, 158, 165, 174, 182, 320.

— chorąży: N. Andruszowicz 44.

— — Jan Bukraba 305.

— — Wasyl Korsak 112.

- Możyński chorąży: Hrehory Kruniewicz 165.
 — — Wacław Łowieniecki 292.
 — — Jan Łowika 110.
 — — Adam Zyzemski 144.
 — cześnik: Jerzy Kunowski 159.
 — — Aleksander Łowieniecki 292.
 — marszałek: Rafał Alojzy Oskierko 175.
 — mieczny: Stanisław Bułhak 274.
 — pisarz ziemski: Bogdan Jackowicz Kruniewicz 165.
 — — Samuel Oskierka 174.
 — podczaszy: Hieronim Hordziejowski 92.
 — podkomorzy: Jan Janowicz 93.
 — — Jan Kruniewicz 166.
 — — Teodor Obuchowicz 89.
 — sędzia ziemski: Jan Jeleński 327.
 — — Filip Kruniewicz 165.
 — — N. Obuchowicz 89.
 — — Samuel Oskierka 174.
 — sędzia grodzki: Mikołaj Obuchowicz 90.
 — — Samuel Unichowski 208.
 — podsędek: N. Lenkiewicz 107.
 — skarbnik: Mikołaj Obuchowicz 90.
 — — Jan Rdułtowski z Cudnik 45.
 — starosta: Władysław Chalecki 276.
 — — Hieronim Karol hr. Chodkiewicz 66.
 — — Mikołaj Radziwił 198.
 — — Balcer Strawiński 300.
 — — Eustachy Juriewicz Tyszkiewicz 140.
 — stolnik: Jan Krysztof Hornowski 328.
 — — Wawrzyniec Łowika 110.
 — wojski: Jan Eynarowicz 27.
 — — Jan Kazimierz Aleksander Kruniewicz 166.
 — — Siemion Kruniewicz 165.
 — — Filip Obuchowicz 89.
- Mścibów, kościół tamże 261, — sejm tamże 64.
 Mścibowski starosta: Piotr Wiesiołowski 192.
 Mścislawskie województwo, powiat 20, 36, 60, 69, 93, 95, 100, 147,
 169, 171, 212, 220, 223, 224, 256, 261, 279, 286, 287, 320.
 Mścislawski chorąży: Ostafiej Ciechanowicz 169.
 — — Włodzimierz Kamiński 286.
 — — Jędrzej Murza 191, 212.
 — — Bogdan Sielicki 95.
 — — Samuel Zienowicz 41.
 — horodniczy: Włodzimierz Kamiński 286.
 — kasztelan: Mikołaj Iwanowicz Abramowicz 78.
 — — Stanisław Białozor 324.
 — — Fiedor Limont 164.
 — — Jan Mieleszko 94.
 — — Konstanty Aleksandrowicz Połubiński 194.
 — — Krysztof Puzyna 190.

- Mściśławski kasztelan: Konstanty z Hołowczyna Rapałowski 123.
 — — Siemion Samuel ks. Sanguszko Kowelski 13.
 — — Jan Antoni Sokoliński 47.
 — — Iwan Sołomerecki 261.
 — — Bogdan Wilhelmowicz Stetkiewicz 101.
 — — Maciej Wojna 312.
 — — Siemion Wojna 313.
- Mściśławska kasztelanka: Wojnianka za Mikołajem Mikołajewiczem Stankiewiczem 168.
- Mściśławski książę: Michał Jawnucia książę Zasławski 74.
 — — Jan Juriewicz Lingwień 10, 191.
 — — Michał Lingwieniewicz 10.
 — — Siemion Lingwień 10.
 — mieczny: Mikołaj Ciechanowicz 170.
 — pisarz grodzki: Jarosz Kociel 212.
 — podczaszy: Trojan Wojniłowicz 277.
 — podkomorzy: Piotr Kazimirz Wiażewicz 136.
 — podskarbi: Jan Cudowski 143.
 — sędzia ziemski: Montwiłd Hordziejów 92.
 — — Łukasz Stachowski 191.
 — sędzia grodzki: Sylwester Kopeć 113.
 — podsądek: Kazimirz Hajko 191.
 — starosta: Samuel Krysztofowicz Ciechanowiecki 36.
 — — Jan Juriewicz Hlebowicz 134.
 — — N. Hłuszanin 253.
 — — Jozue Korsak 112.
 — — Paweł Pac 56.
 — — Wasyl Połubiński 194.
 — — Iwan Sołomerecki 261.
 — — Gedeon Tryzna 60.
 — stolnik: Krysztof Jelski 213.
 — — Hieronim Stachowski 191.
 — — Jan Kazimirz Wiażewicz 136.
 — podstoli: Krysztof Ciechanowiecki 36.
 — — Michał Marcinowicz Picnicki 285.
 — wojewoda: Mikołaj Iwanowicz Abramowicz 78.
 — — Jerzy Aleksandrowicz Chodkiewicz 63.
 — — i starosta: Krysztof Ciechanowiecki 36.
 — — Mikołaj Krysztofowicz Ciechanowiecki 36.
 — — Marcyan Giedrojé 8.
 — — Jan Juriewicz Hlebowicz 134.
 — — N. Hołowczyński 123.
 — — kniaź Hrehory Horski 46.
 — — Mikołaj Stanisławowicz Kiszka 37.
 — — Józef Korsak na Hłubokim 111.
 — — Aleksander Ogiński 189.
 — — Jan Ogiński 189.
 — — Jerzy Ostik 309.
 — — Paweł Pac 56.
 — — Krysztof Puzyna 190.

- Mściśławski wojewoda: Fryderyk Mikołajewicz Sapieha 148.
 — — Jędrzej Sapieha 152.
 — — Krzysztof Hrehorowicz Sapieha 150.
 — — Mikołaj Krzysztof Bogdanowicz Sapieha 152.
 — — Teofil Tryzna 59.
 — — Eustachy Juriewicz Tyszkiewicz 140.
 — — Janusz Skumin Tyszkiewicz
 — — Jan Zawisza 125.
 — — Michał Zienowicz 40.
 — wojski: Jakub Madaliński 131.
 — — Mikołaj Wasylewicz 279.
 Murawickich dom herbu Kościesza ocięta 103.
 Murawicki Abram Harwasowicz rotm. JKM. 103.
 — Harwas 103.
 Murdelio herb 173.
 Murza Andrzej chorąży Mściśławski 191, 212.
 Murzów, majętność Proszczów 156.
 Murzów dom herbu Pelikan 212.
 Murzynowa herb 175.
 Murzynowiczów dom herbu Lubicz 160.
 Muśniki majętność Dawbarów 245.
 Muśnickich Dabarów dom herbu Przyjacieli sowity 245.
 Muśnicki Jan Piotr Dabar 245.
 Muszkowski stan 228.
 Myśków dom herbu Korczak 95.
 Myśko: Bogdan, Dymitr i Fiedor 95.
 — N. kasztelan Owrucki, starosta Homelski 95.
 Myszegolski pleban: Mikołaj Dowgiało 216.
 — starosta: Kazimierz Hieronimowicz Pac 58.
 Mysza i Szklów majętność Chodkiewiczów 62, — collegium Jezuitów
 tamże 255.
 na Myszy i Szklowie patrz Chodkiewiczów.
 Myszczynowa z Tyszkiewiczów starościna Owrucka 139.
 Myszkowicz Kalenik starosta Putywolski i Zwinogrodzki 137, 138.
 Myszkowicze Kalenikowicze: Azał, Diabr, Fiedor, Gietołd, Iwan, Okuszek,
 Tyszek 138.
 Myszkówna Maryna wojew. Wołyńska za Stanisławem Radziwiłem 202.
 Mżura albo Lisy herb 148, 176.

N.

- Nabutów dom herbu Radwan 251.
 Naczkun herbu Doliwa 43.
 Nadziwoj wojewoda Trocki 215.
 — Aleksander Hawnulewicz kasztel. Wileński, hetm. w. ks. Lit. 215.
 Nagóra herbu Gozdawa 52.
 — Niemira herbu Jastrzębiec 74.
 Nahorny, patrz Minkowski 182.

- Nakienie majątność Hawnuła wojewody Trockiego 215.
 Nalewka herb 179.
 Nałęcz herb 176, 177, 179.
 Namiot albo Świętołdycz herb 179.
 Naperski Abskadan 15.
 Naramowscy herbu Łodzia 158.
 Naramowski Michał sędzia ziemski 158.
 Narbutów dom herbu Lis 154.
 — dom herbu Trąbki 311.
 Narbut Aleksander Pawłowicz 216.
 — Aleksander Mikołajewicz 154.
 — Andruszko Dowgiało 216.
 — Andruszkowicz Lenart 216.
 — Jan sędzia ziemski, podkom. Lidzki 311.
 — Jan Jaroszewicz pisarz ziemski Trocki 216.
 — Jan Pawłowicz 216.
 — Jarosz 216.
 — Jarosz Lenartowicz 216.
 — Kazimirz Janowicz 216.
 — Marcin Janowicz 216.
 — Miasz Mikołajewicz 154.
 — Michał Janowicz 216.
 — Mikołaj 216.
 — Mikołaj starosta Krewski 311.
 — Mikołaj pisarz grodzki Smoleński 154.
 — Mikołaj Lenartowicz 216.
 — Mikołaj Mikołajewicz 154.
 — N. pisarz ziemski Lidzki 311.
 — N. wojewoda Miński 311.
 — Olbrycht marsz. w. ks. Lit. starosta Przewalski, Oski, Jaswoński 311.
 — Paweł Mikołajewicz 216.
 — Stanisław poseł do Moskwy 311.
 — Stanisław Jaroszewicz 216.
 — Stanisław Mikołajewicz 154.
 — albo Narbut Tokarowicz 311.
 — Wojciech biskup kijowski 311.
 — Wojciech dziekan Łucki, kanonik Wileński 216.
 — Wojciech Lenartowicz 216.
 Narbutówna Katarzyna za Dawgierdem 216.
 — Dorota za Paszkiewiczem 216.
 — za Zawiszą 311.
 Narbutów Dowgiałów dom herbu Zadora 216.
 Narbutowiczów dom herbu Trąbki 311.
 Narewiczów dom herbu Wieniawa 325.
 Narewicz Augustyn 325.
 — Maciej 325.
 — Marcin 325.
 Narkiewiczów dom herbu Łuk napięty 163.
 Narkiewiczów Jundziłów dom herbu Wieniawa 325.
 Narmunie majątność Narymuntów 15.

Narmunth Jan 15.

- Joachim Stanisławowicz 15.
- Józef Stanisławowicz 15.
- Leonard Janowicz, proboszcz Kiejdański 15.
- Marcin biegły prawnik 15.
- Marek ciwun Twerski 15.
- Stanisław sekret. JKM. 15.
- Władysław Janowicz 15.

Narniliscki, klasztor Franciszkański tamże 175.

Naruszewicz 122.

- referendarz w. ks. Lit. 150.
- kasztelan Smoleński 311.
- Aleksander podkanclerzy w. ks. Lit. 150, 218.
- Aleksander Krysztofowicz pisarz, podkancl. w. ks. Lit. starosta Lidzki, Miedziański 319, 320.
- Aleksander Janowicz kasztelan Żmudzki, leśniczy Niemnojski 319.
- Aleksander Stanisławowicz 319.
- Andrzej Mikołajewicz 319.
- Ferdynand Aleksandrowicz 319.
- Hanusz 318.
- Jan Krysztofowicz starosta Bukowski 319, 320.
- Jan Mikołajewicz łowczy w. ks. Lit. starosta Łozdziejski 319.
- Jan Pawłowicz łowczy w. ks. Lit. 318, 319.
- Jerzy Janowicz 319.
- Jerzy Wojciechowicz 318.
- Kazimirz Aleksandrowicz 320.
- Kazimirz Krysztofowicz 319.
- Kazimirz Stanisławowicz 319.
- Krysztof Mikołajewicz podskarbi w. ks. Lit. 319.
- Krysztof Stanisławowicz 319.
- Krysztof skarbnik Piński 319.
- Mikołaj kasztelan Żmudzki, starosta Pieniański 98, 319.
- Mikołaj podskarbi w. ks. Lit. starosta Markowski 319.
- Mikołaj Janowicz 319.
- Mikołaj Pawłowicz 318.
- Mikołaj Mikołajewicz 319.
- Mikołaj Wojciechowicz 318.
- Paweł Mikołajewicz podkancl. w. ks. Lit. starosta Markowski 319.
- Paweł Wojciechowicz pisarz w. ks. Lit. starosta Zezmorski 318.
- Piotr sędzia ziemski Piński 319.
- Piotr Mikołajewicz 319.
- Samuel Stanisławowicz 319.
- Stanisław ciwun Wileński, kasztelan Smoleński 319.
- Stanisław Krysztofowicz referend. i pisarz w. ks. Lit. 319.
- Stanisław Mikołajewicz 319.
- Stanisław Pawłowicz 318.
- Stefan Mikołajewicz 319.

Naruszewicz Władysław starosta Łozdziejski 319.

— Władysław Janowicz 319.

— Wojciech Hanusiewicz 318.

— Wojciech Stanisławowicz 319.

— Zygmunt Janowicz 319.

Naruszewiczowa z Radziwiłów Katarzyna 198.

Naruszewiczówna za Juską Bilewiczem 167.

— za Hieronimem Karolem hr. Chodkiewiczem 66.

— za Prokopem Dołskim 104.

— za Janem Michałowiczem Fronckiewiczem 33.

— za Janem III Janowiczem Dołmatem Isaikowskim 242.

— za Aleksandrem Komajewskim 312.

— Izabella za Massalskim 319.

— Krystyna za Pacem wojewodą Mińskim 56, 319.

— podskarbianka nadw. w. ks. Lit. za Kazimierzem Fronckiewiczem Radzymińskim, starostą Krewskim 33.

— wojew. Trocka 97.

— Barbara kasztelanka Smoleńska za Januszem Skuminem Tyszkiewiczem 139.

— Maryanna podkanclerzanka w. ks. Lit. za Karolem Wołowiczem 31, 320.

Narwidów albo Narwitów dom herbu Kościesza 100.

Narymund w. ks. Lit. Narymundowie 3, 8, 309.

— syn Romunda w. ks. Lit. 4.

— syn Giedymina ks. Piński 3, 15, 266.

Nasielowskich dom herbu Połukozie 248.

Nasielowski Jerzy wojew. Witepski 248.

Nasielowska wojewodzianka Witepska za Piotrem Krzczonowiczem 306.

— za Mikołajem II Radziwiłem 197.

— wojewodzianka Witepska za Mikołajem Wołczkiem 240.

— wojewodzianka Witepska za Stefanem Dymitrowiczem ks. Zbaraskim 98, 248.

Nassut 262.

Naszczokin Moskał 309.

Natarcz herb 180.

— szlachcie 180.

— Włodzimierz 180.

Nawój na Suchcicach i Kleczkowie, przodek domu Suchcickich 208.

Neoburski książę 230, 232.

— księżna: Ludwika Karolina Radziwiłówna 199.

Newel 133, 228, 232.

Newelski starosta: Mikołaj Krzczonowicz 306.

Newelskich dom herbu własnego (Wręby odm.) 328.

Newelski 142.

— Jan kanon. Smoleński, dziekan Wileński, sekret. JKM. 329.

— Jan Władysław skarbnik Brzeski,rotn. JKM. 328.

— Michał łowczy Połocki 329.

Nemen, syn Monstwiła 2.

Niderpolski starosta: Wawrzyniec Rudomina Dusiatki 316.

Niebababa 199.

Nieczajów dom herbu własnego 223.

Nieczaj N. pułkownik Kozaków Zaporoskich 223.

Nieczuja albo Ostrzew herb 181.

Niemen, most na nim pod Grodnem 30.

Niemcy 22, 65, 153, 202.

Niemcewiczów dom herbu Rawicz 261.

Niemcewicz, mąż Zofii Domaratówny Godlewskiej 53.

— Andrzej Samuelowicz 261.

— Jan Juriewicz 261.

— Samuel Kazimirz, stolnik Wilkomirski 261.

Niemeksa Kormułtowicz 121.

— Aleksander 121.

— Bartek 121.

— Wołodek 121.

Niemirów dom herbu Gozdawa 53, 54.

— dom herbu Grzymała 66.

Niemira 88.

— Aleksander wojewodziec Podlaski 54.

— Andrzej Jakubowicz wojewoda Kijowski, starosta Owrucki, Świ-
słocki 54.

— Andrzej Mikołajewicz 54.

— Fiedor 54.

— Grzymalic, starosta Mielnicki 66.

— Jakub 54.

— Jan Janowicz 54.

— Jan wojewoda Trocki 75.

— Jan Wojciechowicz stolnik Podlaski 54.

— Mikołaj Mikołajewicz 54.

— Mikołaj łowczy w. ks. Lit. 54.

— Mikołaj kasztelan Trocki 54.

— Mikołaj wojewodziec Podlaski, dworzanin ces. Maksymiliana,
marsz. w. ks. Lit. 54.

— Mikołaj Mikołajewicz stolnik w. ks. Lit. wojew. Podlaski 54.

— Stanisław Zbigniewowicz 54.

— Wasyl pułkownik JKM. 54.

— Wojciech wojewoda Podlaski 54.

— Wojciech Mikołajewicz 54.

— Zbigniew Mikołajewicz 54.

Niemirzanka za Stańkiem Bilewiczem 168.

— za Krysztofem Puciata 172.

Niemirowiczów dom herbu Gozdawa 53, 54.

— Szczytów dom herbu Jastrzębiec 75.

Niemirowicz Jakub 75.

— Jan 75.

— Jerzy 54.

— Mikołaj 53.

— Mikołaj Janowicz 75.

— Mikołaj wojski Witepski 75.

Niemiryczów dom herbu Kłamry 88.

Niemirycz Jerzy podkomorzy Kijowski 88.

— Józef 88.

— Stefan podkomorzy Kijowski, dziedzic na Czernichowie 88.

— Tomasz Jerzowicz 88.

Niemouojski leśniczy: Aleksander Janowicz Naruszewicz 319.

Niepokojczyckich Abramowiczów dom herbu własnego (Waga dostojna) 321.

Niepokojczycki Abramowicz Bogusław 321.

— — Daniel 321.

— — Florian 321.

— — Hektor 321.

— — Jan 321.

— — Jan Janowicz 321.

— — Józef 321.

— — Konstanty 321.

— — Marcin Janowicz 321.

— — Mikołaj 321.

— — Paweł 321.

— — Samuel Janowicz 321.

— — Władysław 321.

Nieroszyński dom herbu Pobóg odm. 221.

Nieroszyński Mikołaj podsędek Rzeczycki 221.

— Stefan podczaszy Rzeczycki 222.

Nieśwież, własność Radziwiłłów 174, 200, 201, 265, — biblioteka tamże 265, — zamek i miasto 200, — klasztor Benedyktynów tamże 200, 202, — klasztor Bernardynów 200, — konwikt dla ubogich studentów 102, — kolegium Jezuitów 200, 220, — rektor tegoż kolegium: Jędrzej Wołowicz 29.

Nieszczerda, bitwa tamże 32, 133.

Nieszyjków dom herbu własnego 280.

Nieszyjka Stanisław 280.

Niewiadomskich dom herbu własnego (Prus 3-ci odm.) 243.

Niewiadomski Mikołaj 243.

Niewiarowskich dom herbu Pułkowiec 248.

Niewiarowski Feliks pułkownik JKM. 248.

— Jan Dominikanin 249.

— Jerzy opat Trzemeszeński, referendarz w. ks. Lit. 249.

— Krzysztof Pawłowicz 249.

— Paweł rotmistrz i pułk. JKM. leśniczy Merecki, poseł do Francji 248.

— Stefan pułkownik JKM. 249.

Niewiarowska za Aleksandrem Tyszkiewiczem 142.

Niewicz majątność 12.

Niewierów dom herbu Trąbki 312.

Niewier Marcin 312.

— Ostykowicz 312.

— Wojciech Ostyk 312.

Nieżgoda herb 182.

Nifon patriarcha Carogrodzki 282.

Nitawa 42, 53, 217.

Nossa hetman 86.

Nowemiasto 175.

Nowickich dom herbu Osęki 203.

Nowicki Andrzej 204.

— Bogdan pułk. JKM. 203.

— Jan 204.

— Jarosz sekretarz JKM. 203.

— Kazimirz 204.

— Krysztof 204.

— Mikołaj Andrzejowicz 204.

— Mikołaj Wojciechowicz 204.

— Paweł 204.

— Piotr sędzia grodzki Lidzki 204.

— Prokop rotmistrz JKM. 203.

— Tomasz deputat, cześnik Lidzki 204.

— Wojciech rotmistrz JKM. 204.

— Zacharyasz oboźny w Inflantach 204.

Nowina 332.

Nowydwór 279.

Nowogród wielki, namiestnik: Sienko albo Sinwa Iwanowicz Algimund 5.

Nowogródek 3, 17, 185, 206, 276, — klasztor Bazylianów tamże 185.

Nowogrodzkie województwo 20, 31, 34, 36, 38, 59, 60, 69, 75, 77, 79, 80, 81, 88, 94, 100, 103, 110, 117, 137, 154, 160, 161, 163, 170, 177, 178, 190, 191, 205, 206, 235, 240, 247, 252, 257, 258, 265, 274, 277, 278, 287, 290, 292, 293, 295, 307, 318, 320, 322, 327.

Nowogrodzki chorąży: Maciej Fronckiewicz 33.

— — Jerzy Hołownia 71.

— — Jan Charytonowicz Obryński 34.

— — Jan Janowicz Rudomina 315.

— — Samuel Szwykowski 192.

— — N. Wiażewicz 136.

— horodniczy: N. Maszkiewicz 117.

— kasztelan: Mikołaj Hrehorowicz Judycki 255.

— — Wasyl Wasylewicz Kopeć 113.

— — Antoni Oskierka 175.

— — Aleksander Iwanowicz Połubiński 194.

— — Aleksander Słuszka 207.

— — Stetkiewicz N. 33.

— — Bogdan Wilhelmowicz Stetkiewicz 101.

— — Jan Stetkiewicz 101.

— — Hrehory Bogdanowicz Wołowicz 28.

— kasztelan: Zienowicz 212.

— kasztelanowa: Anna z ks. Sanguszków Kowelskich Wołowiczowa 13.

— książę: Koryat 10.

— — Jarosław Świętopółkowiec 226, 227.

— marszałek: Jan Litawor Chrebtowicz 185.

— mieczny: N. Kamieński 163.

— — Piotr Makowiecki 235.

— pisarz ziemski: Michał Chrebtowicz 186.

— — — Andrzej Kurcz 116.

Nowogrodzki	pisarz ziemski:	Jerzy Protaszewicz	77.
—	—	Aleksander Wołowicz	29.
—	—	Krzysztof Załamaj	252.
—	pisarz grodzki:	Jan Bułhak	274.
—	—	Krzysztof Makowiecki	235.
—	—	Stanisław Żaba	187.
—	podezaszy:	N. Protaszewicz	77.
—	podkomorzy:	Adam Iwanowicz Chrebtowicz	185.
—	—	Ostafiej Adamowicz Chrebtowicz	185.
—	—	Jan Michałowicz Kunczewicz	122.
—	—	Krzysztof Antoni Obryński	35.
—	—	Krzysztof Dominik Obryński	35.
—	—	Erazm Strawiński	300.
—	podstoli:	Krzysztof Kamiński	163.
—	—	Hrehory Piotrowski	84.
—	—	Aleksander Zawisza	125.
—	sędzia ziemski:	Jan Kiersnowski	78.
—	—	Aleksander Kurcewicz	116.
—	—	Andrzej Obryński	35.
—	sędzia grodzki:	Michał Bykowski	20.
—	—	N. Brzuchański	222.
—	—	N. Wojniłowicz	277.
—	starosta:	Stanisław Dowojna	304.
—	—	Wojciech Marcinowicz Gasztold	17.
—	—	Grzegorz Pac	55.
—	—	Jerzy Pacowicz	55.
—	—	Iwan Tryzna	59.
—	stolnik:	Krzysztof Aleksandrowicz Telszewski	18.
—	wojewoda:	Krzysztof Chalecki	276.
—	—	Aleksander Iwanowicz Chodkiewicz	62.
—	—	Jerzy Adamowicz Chrebtowicz	185.
—	—	Fiedor Skumin Dymitrowicz	138.
—	—	Jan Hornostaj	6.
—	—	Jan Kiersnowski	78.
—	—	Aleksander Kotowicz	327.
—	—	Litawor	185.
—	—	Andrzej ks. Łukomski	263.
—	—	Jan Pac	56.
—	—	Iwan ks. na Łubnie Połubiński	194.
—	—	Wasył Połubiński	194.
—	—	Mikołaj II Radziwiłł	196.
—	—	Mikołaj V Radziwiłł	198.
—	—	Zygmunt Karol Radziwiłł	201.
—	—	Mikołaj Krzysztof Bogdanowicz Sapieha	152.
—	—	Paweł Iwanowicz Sapieha	152.
—	—	Tomasz Mikołajewicz Sapieha	152.
—	—	Fiedor Skumin	177.
—	—	Piotr Kazimirz Wiażewicz	136.
—	—	Krzysztof Wołotkiewicz	252.
—	—	Hieronim Wołowicz	29.

- Nowogrodzki wojewoda: Jan Zabrzeziński 132.
 — wojewodzie: Połubiński 158, 301.
 — — Jerzy II Radziwił 198.
 — wójt i podwojewodzy: Jan Charliński 31.
 podwojewodzy: Stanisław Chrebtowicz 185.
 — — Paweł Piasecki 72.
 — wojewodzianka: Wojnianka za Jerzym Komajewskim 311.
 — — Radziwiłówna za Aleksandrem Naruszewiczem 319.
 — — Wołotkiewiczówna za Aleksandrem Hilarym Połubińskim 194
 — — Hornostajówna za Hrehorym Wasylewiczem ks. Sanguszką Kowelskim 13.
 — — Sapieżanka za Eustachym Pawłowiczem Wołowiczem 30.
 Nowomiejski starosta: Gabryel Białozor 324.
 Nowomłyn, bitwa tamże 53.
 Nowosielski starosta: Jerzy kniaź Kroszyński 145.
 Nowowolski starosta: Iwan Iwanowicz Kunczewicz 122.

O.

- Obabie, majetność Żabów 87.
 Obelski starosta: Krysztof Białozor 324.
 Obolce, majetność ks. Sanguszków Kowelskich 13.
 Oborskich dom herbu Abdaniec 18.
 — dom herbu Roch 263.
 Oborski Krysztof na Iwieńcu 263.
 — Samuel podsędek potem sędzia Kowieński 18.
 — Stefan syn Samuela 18.
 — Wojciech ciwun Wileński 263.
 — Wojciech pleban Iwieniecki 263.
 Obrempalska za Janem Franciszkiem Poźniakiem 296.
 Obryń rzeka i majetność w wojew. Nowogrodzkim 34.
 Obryńskich dom herbu Charyton 34, 35.
 Obryński Andrzej sędzia ziem Nowogrodzki 35.
 — Andrzej Charytonowicz, syn Jana 34.
 — Andrzej Janowicz pisarz w. ks. Lit poseł do Moskwy 34.
 — Felicyan 35.
 — Jan Charytonowicz, chorąży Nowogrodzki 34.
 — Jan Karol syn Krysztofa Dominika, dworzanin JKM. 35.
 — Kazimirz Franciszkanin 35.
 — Krysztof Antoni sekret. JKM. podstoli Wilkomirski, podkom. Nowogr. pisarz dekretów w. ks. Lit. 35.
 — Krysztof Dominik podkom. Nowogr. referend. w. ks. Lit. 35.
 — Michał kanon. Smoleński, pleban Mohilewski 35.
 — Stanisław 35.
 — Szymon Charytonowicz syn Jana 34.

Obryńska za Kryspinem Jezierskim 264.

Obuchów Kozma szlacheć Smoleński herbu Kotwica 228, 232.

Obuchowiczów dom herbu Klucz rozdarty 89.

— Andrzej 89.

— Filip wojski Możyński, rotmistrz JKM, marszałek izby posels.
pisarz w. ks. Lit. wojew. Smoleński 89.

— Michał rotm. i pułk. JKM. 89.

— Mikołaj skarbnik i sędzia grodzki Możyński 90.

— N. sędzia ziemski Możyński 89.

— Teodor sędzie, podkom. Możyński 89.

— Zacharyasz dziekan Smoleński 90.

Obuchówna Katarzyna za Semenem Meszczerynem 228, 232.

Obuchowiczówna wojew. Smoleńska za Krzysztofem Stetkiewiczem 101.

Odachowskich dom herbu Nałęcz 177.

Odachowski mąż Olszewskiej Eliaszewiczówny 69.

— Adam 177.

— Franciszek Krzysztofowicz 178.

— Hieronim Jan 177.

— Jan Jezuita 177.

— Jan Janowicz 177.

— Jan Stanisławowicz 177.

— Jan Konstantynowicz 178.

— Konstanty Hieronimowicz 178.

— Krzysztof pułk. JKM. 178.

— Leo Jan podkoniuszy w. ks. Lit. 177.

— O. żołnierz 177.

— Stanisław 177.

— Teofil 177.

Odlanicy, patrz Poczobodowie.

Odrowąż herb 184.

— odmienny herb 186.

Odyniec herb 187.

— odmienny herb 188.

— praojciec rodu Odyńców 187.

— starosta Orszański 187.

— Andrzej Fiedorowicz 188.

— Fiedor 188.

— Jan Fiedorowicz 188.

— Jakub Janowicz 188.

— Wasyl Fiedorowicz 188.

— Wasyl skarbnik Wilkomirski 188.

Odyńcowicz, mąż księżniczki Zasławskiej Jawnucianki Bogdanowiczównej 74.

— Andrzej 187.

— Fiedor 187.

— Wasyl książ Barynowski 187.

Oginiec herb 189.

Ogińskich kniaziów dom herbu własnego 189.

Ogiński Aleksander Bogdanowicz 189.

- Ogiński Aleksander rotm. i pułk. JKM. chorąży Trocki, chorąży w. ks. Lit. wojew. Mściśławski, kasztelan Trocki 189.
- Bogdan 31.
 - Bogdan Aleksandrowicz 189.
 - Bogdan chorąży nadw. w. ks. Lit. 189.
 - Jan Bogdanowicz 189.
 - Jan marsz. Wołkowyski, podwojew. Wileński 189.
 - Jan dworz. JKM. wojew. Mściśławski 189.
 - Maciej książ z Kozielska, łowczy w. ks. Lit. ciwun Wileński 189.
 - Marcyan Aleksandrowicz 189.
 - Marcyan pułk. JKM. stolnik Trocki, cześnik w. ks. Lit. wojew. Trocki, kanclerz w. ks. Lit. 189.
 - Marcyan stolnik w. ks. Lit. pułk. JKM. wojew. Trocki 135.
 - Samuel Bogdanowicz 189.
- Ogińska starościanka Żmudzka za Antonim Puzyną 190.
- Anna za Wilhelmem Bogdanowiczem Stetkiewiczem Zawierskim 100.
 - za Malchrem Malchrowiczem Szemetem 129.
 - za Andrzejem Zawiszą 126.
- Ogończyk albo Powąła herb 190, 209, 238.
- odmienny herb 192.
- Okmińskich dom herbu własnego 281.
- Okmiński Abram Bogusz 281.
- Andrzej Bogusz pleban Ujdzieński 281.
 - Bogusz 280.
 - Jan Bogusz 281.
 - Stefan Bogusz 281.
- Okolski ks. autor 1, 20, 21, 54, 55, 59, 60, 63, 66, 76, 77, 86, 88, 90, 98, 107, 112, 115, 116, 119, 120, 122, 123, 125, 128, 134, 136, 159, 160, 168, 173, 175, 179, 180, 192, 203, 206, 207, 211, 239, 240, 248, 250, 253, 258, 262, 263, 266, 267, 270, 276, 277, 280, 290, 305, 307, 320, 325, 331.
- Okołowiczów dom herbu Starza 292.
- Okółów Andrzej dworz. skarb. w. ks. Lit. goniec do Moskwy 297.
- Łukasz 292.
- Okuniów dom herbu własnego 302.
- Okuszków dom herbu Radwan 251.
- Okuszek Filon 251.
- Paweł 251.
- Olbracht książę Pruski 199.
- Olbracht król Polski 132, patrz Jan Olbracht.
- Olechin 135.
- Olelków książąt dom 9.
- Olelko Jerzy rodzony Aleksandry ks. Ostroskiej, pradziad Zofii Januszowej Radziwiłowej na Dubinkach 15.
- Wasylewicz Jurgi ks. Słucki 14.
 - syn Wołodymira Olgierdowicza, ks. Kijowski na Słucku i Kopylu 14
- Olelkowiczów książąt dom 4.
- Oielkowicz Jerzy syn Jurgi Wasylewicza, księcia Słuckiego 14.
- Aleksander syn tegoż Jurgi Wasylewicza 14.

- Olelkowicz Jerzy Wasylewicz, książę Słucki 14.
 — Michał ks. Słucki 14.
 — Siemion ks. Słucki i Kijowski 14, 16, 17, 132.
 — Wasyl Siemionowicz ks. Słucki 14.
 Olelkowiczówna ks. Słucka za Januszem Radziwiłem 199.
 Oleńskich dom herbu Rawicz 261.
 Oleński Krzysztof sędzia ziemski potem podkomorzy Wołkowyski 261.
 — Piotr pisarz grodzki potem sędzia ziemski Wołkowyski 261.
 — Stanisław 261.
 Olgierd Giedyminowicz książę Litewski 3, 9, 10, 14, 16, 73, 96, 156, 193, 266, 318.
 Olgierdowicz ks. Andrzej Wigund 193.
 Olgimuntów dom 5.
 Olgimunt Aleksander Juriewicz 5.
 — Jurgi 5.
 — Iwan Olgimuntowicz wojewoda Połocki 5.
 — Siemion Juriewicz 5.
 Olitski starosta: Fiedor Skumin Dymitrowicz 138.
 Olszanica bitwa tamże 54, 314.
 Olszany 5, — majątność Sapiechów 152, — klasztor Franciszkanów tamże 152.
 Olszańskich Algimundów książąt dom 5, 7.
 Olszański książę ostatni: Paweł Algimund syn Aleksandra, biskup Łucki potem Wileński 5.
 Olszańska ks. za Litaworem wojew. Nowogr. 185.
 — — Aleksandra za Mikołajem Pacem wojewodą Podlaskim 55.
 — — za Aleksandrem Iwanowiczem Połubińskim 194.
 — — za Pawłem Janowiczem Sapiechą 152.
 z ks. Olszańskich Ożarowska 177.
 Olszewo majątność Olszewskich 69, — plebania tamże 177.
 Olszewskich z Olszewa dom, herbu Haki 69.
 — dom herbu Aksak odm. 21.
 — dom herbu Ślepowron odmienny 287.
 Olszewski Andrzej Stanisławowicz 287.
 — Eliasz 69.
 — Jan Waleryanowicz 287.
 — Jan Stanisławowicz 287.
 — Maciej Stanisławowicz 287.
 — Maciej cześnik potem podsedek Lidzki 287.
 — Mateusz Waleryanowicz 287.
 — Michał Jezuita 287.
 — Michał Waleryanowicz 287.
 — Stanisław 287.
 — Stefan Stanisławowicz 287.
 — Waleryan 287.
 Olszewska córka Eliasza za Janem Janowiczem Odachowskim 69, 177.
 Ołyka własność Radziwiłów 200, 201, 202, — klasztor kanon. tamże, 202, — kościół 202, — szkoły akademickie 202.
 Onikszteński starosta: N. Kmita 258.
 — — Hrehory Stanisław Ościkowicz 309.
 Opaków, majątność Sapiechów 148.

Opalińscy herbu Łodzia 158.

Opeski starosta: Antoni Tyszkiewicz 141.

— — Kazimirz Antoniewicz Tyszkiewicz 141.

— — Stefan Wojna 313.

— — Kazimirz Chwalibóg Żeroński 92.

— — Jerzy Zienowicz 41.

Orański Michał Wojna rotm. JKM. 273.

— Mikołaj Michałowicz podsędek Czernichow. 273.

— Pachomiusz Michałowicz władyka Piński i Czernichowski 273.

— Paweł, poseł do Porty 273.

— Sylwester Mikołajewicz 273.

Orański leśniczy: Jerzy Adamowicz Chrebtowicz 185.

Ordów ród herbu własnego (Ostoja odm.) 203, 206.

Orda Stanisław instygator w. ks. Lit. 203.

— Wasyl chorąży Piński 203.

— Władysław 203.

Orla, potrzeba tamże 64, 149, 161.

Orle 289.

Orleński starosta: Jan Sokoliński 46.

— — Wilhelm Korf a Kretzburg 288.

Orłowska herbu Saszor za Pawłem Ossowskim 43.

Orsza, bitwa tamże 15, 95, 127.

Orszański kraj, powiat 13, 46, 65, 80, 94, 100, 101, 123, 146, 159,
163, 179, 188, 205, 237, 245, 259, 260, 265, 266, 292, 308,
331, kollegium Jezuitów 188, — klasztor Bernardynów 239.

— chorąży: Mikołaj Hołowczyński 123.

— — Samuel Kmicie 259.

— — Jan Wilhelmowicz Stetkiewicz 101.

— chorążyna: Katarzyna z ks. Sanguszków Kowelskich Stetkie-
wiczowa 13.

— cześnik: Paweł Karol Stachowski 191.

— marszałek: Olbrycht Ciechanowiecki 36.

— — Samuel Galimski 261.

— — Jan Horski 46.

— — Jan Sokoliński 47.

— mieczny: Wasyl Galimski 261.

— pisarz ziemski: Hieronim Sokoliński 47.

— — — Ludwik Wysłouch 188.

— pisarz grodzki: Zacharyasz Krukowski 256.

— — — Hrehory Krzywiec 206.

— podczaszy: Piotr Rudomina 316.

— podkomorzy: Siemion Ciechanowicz 169.

— — książ Fiedor Łukomski 264.

— — Mikołaj Mleczo 44.

— — Hrehory Iwanowicz Sapieha 150.

— — Krysztof Stetkiewicz 101.

— podkomorzanka: Zienowiczówna za Krysztofem Zawiszą 217.

— sędzia ziemski: N. Boratyński 205.

— — — N. Chomiński 237.

— — — Jan Ciechanowiecki 36.

- Orszański sędzia ziemski: kn. Borys Łukomski 263.
 — — grodzki: Paweł Karol Stachowski 191.
 — podsedek: Hieronim Komar 147.
 — — Jan Wysłouch 188.
 — starosta: Samuel Galimski 261.
 — — Aleksander Theodat Hrehorowicz 150.
 — — kn. Hrehory Horski 46.
 — — kn. Michał Hrehorowicz Horski 46.
 — — Filon Kmita na Czarnobyłu 169, 258.
 — — Odyniec 187.
 — — Aleksander Sapieha 65.
 — — Jędrzej Sapieha 152.
 — starościanka: Sapieżanka za Stanisławem Naruszewiczem 319.
 — — za Janem Pacem 57.
 — — ks. Zarecka za Eustachym Wasylewiczem Tyszkiewiczem 139.
 — podstarości: Jan Leo Chłusowicz 146.
 — — Piotr Galimski 260.
 — stolnik: Piotr Galimski 260.
 — podstoli: Jan Kirkor 87.
 — — Jan Mikołaj Kniaziewicz 174.
 — wojski: Stefan Galimski 261.

Oruss 101.

Orwidów na Podubisiu dom herbu Giejsz 49.

Orwid Adam Kazimirzowicz 49.

- Jan Kazimirzowicz 49.
- Jerzy Kazimirzowicz 49.
- Kazimirz sędzia ziemski Żmudzki 49.
- Stanisław Kazimirzowicz 49

Orwidówna za Szczęsnym Bilewiczem Hłuskiem 167.

Orzechówna herbu Ramułt za Łosmińskim 228.

Orzeł z Jastrzębcem herb 193.

- z trąbkami herb 195.

Ościków dom wygasły 309.

Ościk albo Ostyk, potomek Narymunda w. ks. Lit. 309.

- zdrajca 78.
- Ciołkowicz 310.
- albo Ostyk Hrehory, prawnuk Lizdejki 4.
- albo Ostyk Hrehory kasztelan Wileński, wojew. Wileński 195, 309.
- albo Ostyk Jan Hrehorowicz sędzia ziem. Wileński 310.
- Jerzy Janowicz 310.
- Jerzy wojewoda Mściśławski 309.
- Mikołaj rotm JKM. 309.
- N. mąż ks. Zasławskiej Jawnucianki 74.
- Ościkowicz 309.

Ościka albo Ostyka syn Radziwił 196.

Ościkówna za Lwem Andrzejowiczem ks. Sanguszką Koszyrskim 12.

- za Marcinem Dawgiałą 216.

Ościkowicz Gintułt 310.

- Iwaszko 311.

Ościłowicz N. poseł do hana Zawolskiego 309.

— Narbut 311.

— Piecek 311.

— Skop 310.

— Stańczyk 310.

— Tokar 311.

— Wirszył 309.

Oseki herb 203.

Osiemiatyczne kniaziowie Siewierscy 134.

Osińskich dom herbu Radwan 251.

Osiński Aleksander Sewerynowicz 251.

— Jakub 251.

— Jan Sewerynowicz 251.

— Kazimirz Sewerynowicz 251.

— Konstanty Sewerynowicz Jezuita 251.

— Mikołaj Sewerynowicz 251.

— Paweł Jakubowicz sekretarz JKM. 251.

— Samuel Pawłowicz dworz. JKM. pułkownik gwardyi królewskiej, oboźny w. ks. Lit. 251.

— Sebastyan Sewerynowicz 251.

— Seweryn Jakubowicz 251.

Osińska za Mateuszem Zakrzewskim 160.

Oski starosta: Mikołaj Mikołajewicz Andruszowicz 44.

— — Jan Jurjewicz Komajewski 311.

— — Wasyl Wasylewicz Kopeć 113.

— — Olbrycht Narbutowicz 311.

— — N. Wojna 313.

Oskierków dom herbu własnego 174.

Oskierka Antoni kasztelan Nowogrodzki 175.

— Cyprian 174.

— Hrehory rotm JKM. 174.

— Rafał Alojzy marsz. Możyński, marsz. skarbowy 175.

— Samuel pisarz ziemski potem sędzia ziemski Możyński, pułkow. JKM. 174.

Ośława 189.

Osmiana, bitwa tamże 10, 118, 187.

Osmiański powiat, kraj 27, 31, 39, 58, 59, 67, 92, 98, 100, 106, 118, 125, 126, 127, 163, 183, 211, 220, 238, 240, 250, 256, 257, 262, 298, 317.

— chorąży: Kazimirz Dziewałtowski 297, 310.

— — Piotr Rudomina Dusiński 316.

— — Fabian Koziół Poklewski 112.

— ciwun: Piotr Telszewski 18.

— cześnik: Krysztof Strawiński 301.

— podczaszy: Stefan Andrzejewicz Bielikowicz 68.

— komornik ziemski: Mikołaj Zakrzewski 160.

— podkomorzy: Danielewicz 205.

— — Jan Dymitrowicz Isaikowski 242.

— — Samuel Kociel 211.

— — Adam Sakowicz 99.

- Osmiański podkomorzy: Stanisław Zienowicz 41.
 — marszałek: Mikołaj Krysztof Szorc 175.
 — — Jan Zienowicz 41.
 — marszałkówna: Teresa Kotłówna 212.
 — mierniczy: Grzegorz Łążyński 177.
 — pisarz ziemski: Jan Kierdej Radziwonowski 25.
 — — Jan Korsak 112.
 — — Andrzej Poczobod 233.
 — — Jakub Wodoradzki 221.
 — — Wnuczek 77.
 — poborca: Szymon Wojsznar 107.
 — proboszcz: Marcin Michałłowicz Żagiel 314.
 — sędzia ziemski: Andrzej Bielikowicz 68.
 — — Władysław Komar 147.
 — — Jan Korsak 112.
 — sędzia grodzki: Jan Kierdej Radziwonowski 25.
 — — Trojan Strawiński 301.
 — podsedek: Wacław Biegański 238.
 — — Anzelm Jan Wilczek 164.
 — starosta: Adam Sakowicz 99.
 — — Anzelm Jan Wilczek 164.
 — podstarości: Balcer Kunczewicz 122.
 — stolnik: Aleksander Slizien 301.
 — podstoli: Kazimirz Minkiewicz 147.
 — — Stanisław Przecławski 50.
 — wojski: Andrzej Janowicz Isaikowski 242.
 — — Piotr Karol Jaowicz Isaikowski 242.
 — — Jan Kierdej Radziwonowski 25.
- Osmorog albo Gieralt herb 48, 204.
- Ossoliński kanclerz koronny 27.
 — starosta 120.
- Ossowskich dom herbu Dołęga 42, 43.
- Ossowski Andrzej kanonik Kruszwicki, sekret. JKM. kanonik Wileński 43.
 — Jakób kasztelan Szremski 42.
 — Michał Pawłowicz skarbnik Łomżyński, dworz. JKM. 43.
 — Paweł Jakubowicz 43.
 — Piotr 43.
 — Stanisław 43.
 — Stefan 43.
 — Szczęsny Grad de Strzeże, przodek domu Ossowskich herbu Dołęga 42.
- Ossypowskich dom herbu Łódzia 159.
- Ossypowski Andrzej pisarz ziem. Witepski 159.
 — Jan i Krysztof 159.
- Ostoja odmiana herb 208.
- Ostróg herb 209.
- Ostrogskich lub Ostroskich książąt dom herbu własnego 209.
- Ostroscy książęta 12, 27, 134, 196, 279.
- Ostroski ks. Janusz 210.
 — — Ilia Konstantynowicz 210.

- Ostroski ks. Jonasz Konstantynowicz 210.
- — Iwan Wasylewicz 209.
 - — Konstanty I Iwanowicz, hetman w. ks. Lit. kasztelan Wileński 11, 32, 47, 54, 97, 141, 209, 241, 258.
 - — Konstanty II Konstantynowicz wojewoda Kijowski 15, 210.
 - — Konstanty III Konstantynowicz 210.
 - — Konstanty Iwanowicz 209.
 - — Michał Iwanowicz starosta Łucki 209.
 - — Wasyl Konstantynowicz wojewoda Kijowski 210.
- Ostroska ks. Aleksandra siostra Jerzego Oleka 15.
- — Elabietta za Krysztofem Mikołajewiczem Radziwiłem 12, 198.
 - — Elżbieta za Siemionem synem Jurgi Wasylewicza ks. Słuckiego 14.
 - — Katarzyna za Krysztofem Mikołajewiczem Radziwiłem 198.
 - — córka ks. Konstantego, za Andrzejem ks. Sanguszką na Koszyrzcu, starostą Łuckim 12.
 - — za Janem Karolem Janowiczem hr. Chodkiewiczem 65.
 - — za Iwanem Bogdanowiczem Sapiehą 149.
- Ostroski starosta: FILON Worona 211.
- Ostrów, bitwa tamże 82, 150, — czarny 149, — majątność Haraburdów 17.
- Ostrowiec, klasztor Dominikanów tamże 112.
- Ostrowskich dom herbu Korczak 95.
- Ostrowski Andrzej 95.
- Fiedor porucznik 95.
 - Jan starosta Dynamundski 95.
- Ostrożeńskich herb 71.
- Ostrożęcki Hołownia Aleksander, rotmistrz pułku Pińskiego 71.
- — Bogdan 71.
- Ostrze, bitwa tamże 258.
- Ostrzew albo Nieczuja herb 181.
- Ostrzyński starosta: Fryderyk Mikołajewicz Sapieha 148.
- Oszuszkino majątność Meszczerynów 228.
- Owczyna opiekun cara Iwana 289.
- Owłoczyńskich dom herbu Suchekownaty 298.
- Owłoczyński Józef, sędzia grodzki Miński 298.
- Maciej 298.
 - Maksymilian deputat na trybunał Wileński 298.
- Owrucki powiat 241.
- kasztelan: N. Myśko 95.
 - starosta: Hrehory Lwowicz Gliński 70.
 - — Hawryło Kierdej 86.
 - — Krysztof Kmita 258.
 - — Jacek Sieniuszkowicz Kruniewicz 165.
 - — Andrzej Jakubowicz Niemira 54.
 - — Mikołaj Janowicz Sapieha 153.
 - — Zwier Lwowicz Tyszkiewicz 139.
 - starościna: z Tyszkiewiczów Myszczyńska 139.
 - — z Tyszkiewiczów Ratomska 139.

Owsianych ród herbu Ostoja 206.

Owsiany Bogusław kanon. regularny 206.

— Dominik 207.

— Hieronim 207.

— Jan kanonik Smoleński, pleban Tołoczyński 207.

— Kazimirz husarz 207.

— Stanisław 207.

— Władysław żołnierz 206.

Owsianych dom herbu Rawicz 261.

Owsiany Adam sędzia ziemski Lidzki 261.

— Jerzy Adamowicz 261.

— Marcin stolnik Lidzki 261.

— Stanisław Adamowicz 261.

Oziery, majątność Lissowskich 81.

Oziereckich kniaziów dom herbu Druck 45, 46.

Oziębłowskich dom herbu Radwan 251, 300.

Oziębłowski Szczesny, kasztelan Sochaczewski 251.

Oziębłowską za Andrzejem Brzozowskim 283.

Ozoria albo Sarza herb 210.

Ożarowska Elbieta podkomorzanka Sandomirska, za Stanisławem Oda-
chowskim 177.

P.

Paccius Cosmus pont. max. 54.

Paców dom herbu Gozdawa 54–58.

Pac kanclerz w. ks. Lit. 216.

— Aleksander Janowicz 58.

— Bonifacy ciwun Trocki, pułkownik JKM. oboźny w. ks. Lit. 57.

— Dominik Samuelowicz 57.

— Dominik Mikołajewicz, kasztel. Smoleński 55, 57, 58.

— Dominik chorążyc w. ks. Lit. 57.

— Dominik 61.

— Feliks 58.

— Grzegorz marszałek w. ks. Lit. starosta Nowogrodzki 55.

— Hieronim wojewoda Trocki 56.

— Hieronim wojewodzie Trocki, strażnik w. ks. Lit. 58.

— Hieronim skar. 239.

— Hieronim brat Kazimirza 56.

— Hrehory kasztelan Smoleński 58.

— Jan Dominikowicz wojew. Miński 56, 58, 319.

— Jan Dominikowicz kasztelan Smoleński 57.

— Jan hr. na Rożance, starosta Butocki, rotmistrz potem pułkownik JKM. 57, 59.

— Jan ciwun Wileński, wojewoda Połocki 55.

— Jan chorążyc w. ks. Lit. podstoli w. ks. Lit. wojewoda N. 56,
57, 150.

— Jan kasztelan Połocki 57.

- Pac Jan Pawłowicz 56.
 — Jan Samuelowicz 57.
 — Jan wojewodzie Trocki, kanon. Wileński 56.
 — Jan podczaszy w. ks. Lit. 55, 56.
 — Jan Kazimierzowicz starosta Kobryński 58.
 — Jerzy Bernardyn 57.
 — Jerzy kasztelan Wileński 55.
 — Jerzy wojewoda Kijowski, sędzia Podolski 55.
 — Jerzy wojewoda Połocki 55.
 — Jerzy wojewoda Smoleński 55.
 — Kazimierz kanonik Wileński 56.
 — Kazimierz Hieronimowicz kawaler Maltański, pisarz w. ks. Lit. starosta Myszogolski, poseł do Moskwy 58, 100.
 — Konstanty chorąży nadw. w. ks. Lit. 58.
 — Krzysztof Stefanowicz 57.
 — Krzysztof chorąży, kanclerz w. ks. Lit. 57, 216.
 — Krzysztof pisarz w. ks. Lit. kasztelan Połocki 58.
 — Krzysztof wojewodzie Trocki, pokojowy JKM. 56.
 — Michał wojewoda Wileński, oboźny w. ks. Lit., hetm. w. ks. Lit. 97, 147, 233.
 — Michał Kazimierz wojewodzie Trocki, oboźny w. ks. Lit. regimentarz wojska Litew. wojewoda Smoleński, hetman polny w. ks. Lit. 56, 231.
 — Mikołaj biskup Żmudzki 56.
 — Mikołaj kasztelanie Smoleński, podkom. Brzeski 57.
 — Mikołaj wojewodzie Podlaski, nominat Kijowski, kasztelan Kijowski, wojewoda Kijowski 55, 56.
 — Mikołaj starosta Kowieński 58.
 — Mikołaj starosta Lidzki 55.
 — Mikołaj starosta Liwski i Połocki 58.
 — Mikołaj Jerzowicz podkomorzy w. ks. Lit. wojewoda Podlaski 55, 57.
 — Mikołaj Mikołajewicz 55.
 — Mikołaj Pawłowicz 56.
 — Mikołaj Stefanowicz 57.
 — Mikołaj wojewoda Trocki, starosta Krzyczewski, biskup Wileński 58.
 — N. Aleksandrowicz Bernardyn 58.
 — Paweł 58.
 — Paweł Mikołajewicz 55.
 — Paweł wojewodzie Podlaski, kasztelan Witepski, wojewoda Mściśławski, kasztelan Wileński, starosta Mściśławski, Wilkomirski, Dzieszewski 56.
 — Piotr Michał Hieronimowicz starosta Żmudzki generalny, Wieloński, Wilkijski 58.
 — Piotr starosta polny ks. Żmudzkiego i Wieloński 30, 320.
 — Piotr chorąży i podsk. w. ks. Lit. wojew. Trocki 56.
 — Piotr Pawłowicz 56.
 — Samuel Mikołajewicz 57.
 — Samuel podkomorzyc Brzeski, chorąży w. ks. Lit. pułkownik 57, 165.
 — Stanisław wojewodzie Podlaski, podstoli w. ks. Lit. namiestnik Witepski, wojewoda Witepski, starosta Suraski 55.

- Pac Stanisław stolnik w. ks. Lit. poseł do Moskwy 56.
 — Stanisław dworzanin JKM. 57.
 — Stanisław Mikołajewicz 55.
 — Stanisław Stefanowicz 57.
 — Stefan podkomorzyc Brzeski, pisarz i referendarz, podskarbi i podkancel w. ks. Lit. 56, 57, 316.
 — Stefan Mikołajewicz 57.
 — Szczesny podkom. w. ks. Lit. 56.
 — Wacław wojewodzie Trocki 57.
- Pacowicz Jerzy wojewoda Połocki, kaszt. Wileński 55.
 — Jerzy marsz. w. ks. Lit. starosta Nowogr. 55.
- Pacówna podkancelrzanka w. ks. Lit. za Janem hr. Chodkiewiczem 65.
 — za Danielewiczem podkomorzym Osmiańskim 205.
 — za Aleksandrem Gosiewskim 57, 283.
 — wojewodzianka Trocka za Piotrem Karolem Isajkowskim 242.
 — za Pakoszem sędzią ziem. Połockim 239.
 — Zofia za Wojciechem Rakowskim kasztelanem Wiskim 56, 317.
 — za Bogdanem Sapielą wojewodą Mińskim 57.
 — Barbara Pawłowiczówna za Józefem Tyszkiewiczem 56, 140.
 — za Marcyanem Wołowiczem pisarzem ziemskim Wileńskim 30.
 — za Janem Zienowiczem marszałkiem Osmiańskim 41.
 — Zofia Pawłowiczówna 56.
- Pacynów dom herbu Leliwa 137.
- Pacyna N. dworzanin JKM. 137.
- Padwa 153.
- Pakosów dom herbu Prawdzic 239.
- Pakosz chorąży w. ks. Lit. 239.
 — sędzia ziem. Połocki 239.
 — Krzysztof porucznik 239.
 — Przemysław Sebastyanowicz 239.
 — Sebastyan porucznik 239.
 — Wacław 239.
- Pakosówna za Krzysztofem Łosowskim 243.
- Palemon albo Publius Libo Columna książę Rzymski 2, 54.
- Pałękich dom herbu Ostoja 207.
- Pałęcki Marcin sekret. JKM. starosta Ejszyski 207.
- Papłońskich Wilbultowiczów dom herbu własnego 298.
- Paprocki autor 1, 21, 32, 74, 80, 90, 92, 94, 95, 96, 105, 106, 108, 109, 119, 120, 121, 125, 133, 162, 175, 220, 236, 240, 257, 260, 261, 266, 268, 272, 274, 281, 288, 313, 325, 331.
- Paprockich dom herbu Jelita 80.
- Paprocki Jakub Stanisławowicz 80.
 — Jan Kasprowicz 80.
 — Kasper Stanisławowicz 80.
 — Stanisław Kasprowicz 80.
 — Waleryan Stanisławowicz 80.
- Paradyski opat: Kazimirz Szczuka 60.
- Parczewskich dom herbu Nałęcz 178.
- Parczewski Aleksander pisarz ziemski Smoleński, sędzia wojskowy 178.
- Parnawa, bitwa tamże 65, 119, 135, 201, 223, 265.

- Parnawski chorąży: Adam Rajecki 125.
 — kasztelan: Tomasz Kossakowski 285.
 — — Piotr Stabrowski 161.
 — podkomorzy: Stanisław Boufał Doroszkiewicz 157.
 — — Jan Krzczonowicz 306.
 — — Eustachy Kurcz 116.
 — wojewoda: Konstanty Aleksandrowicz Połubiński 194.
 Parulów dom herbu Nałęcz 178.
 Paszkiewiczów dom herbu własnego (Radwan odm.) 256.
 Paszkiewicz mąż Doroty Dowgiatówny Narbutówny 216.
 — Adam na Łyńtupach 256.
 — Jakub 256.
 — N. podstarości Kowieński 256.
 — Stanisław 256.
 Patrykowie 4.
 Paweł V papież 30.
 Paweł Algimund syn Aleksandra, ostatni z książąt Olszańskich, biskup
 Łucki, potem Wileński 5.
 Pawęża herb 211.
 Pawłów dobra nad Bugiem 5.
 Pawłowiczów dom herbu Przyjaciół 244.
 Pawłowicz Adam Hilary rotmistrz i pułkownik 72.
 — Łukiański Jan rotmistrz JKM. 73.
 — Krysztof 73.
 — Stanisław 73.
 Pawszów dom herbu Leliwa 137.
 Pawsza Siemion pułk. JKM. 137.
 Październowie 58.
 de Pazis 54.
 Pelikan herb 211.
 Pelnia herb 212.
 Pereasław 82, 250.
 Pereasławski starosta: Stanisław Dowojna 304.
 Perekopskie hainstwo 196.
 — han: Ecingerei 309.
 Peroskawia siostra Hleba, prawnuczka Ginwiła 2.
 Petelczyców dom herbu Pobóg odm. 222.
 Pezz Franciszek, generał Jezuitów 214.
 Piadzewskich dom herbu własnego 161.
 Piadzewski Marcin stolnik potem podsędek Kowieński 161, 162.
 Piaseckich dom herbu Janina 72.
 Piasecki Andrzej stolnik Brzeski 72.
 — Augustyn 72.
 — Hieronim dworzanin JKM. podsędek potem sędzia Słonimski 72.
 — Hieronim pisarz polny w. ks. Lit. starosta Gieranoński 72.
 — Paweł podwojew. Nowogrodzki 72.
 — Piotr podwojew. Wileński 72.
 — Stefan 72.
 — autor 30, 93, 223, 230.
 Pieczarski archimand. Iwan Tyszkiewicz 139.

- Pieczychojskich dom herbu Gozdawa 58.
 Pieczychojski Paweł kuchmistrz w. ks. Lit 58.
 Piećkiewiczów dom herbu Trąbki 311.
 Piećko syn Tokara Ostykowicza 311.
 Piećkiewicz Michał 311.
 — Stanko przezwany Komajewskim 311.
 Pieczyngi 226.
 Pieleś herb 212.
 Pieleśzyców dom herbu Pieleśz 213.
 Pieleśzyc Stanisław 213.
 Pieniańska włość 106.
 Pieniański starosta: Stanisław Dowojna 304.
 — Mikołaj Naruszewicz 319.
 — — Michał Gabryelowicz Wojna 313.
 Pienice, majątność Pienickich 285.
 Pienickich dom herbu Slepowron 285.
 Pienicki Hieronim Michałowicz 285.
 — Marcin I 285.
 — Marcin II Michałowicz 285.
 — Michał Marcinowicz podstoli Mściśławski 285.
 — Stanisław Michałowicz 285.
 Pierzchała herb 213, 318.
 Pietkowiczów dom herbu Działosza 48.
 Pietkiewiczów Saków dom herbu Wieniawa 235.
 Pietkiewicz Sak Aleksander 235.
 — — Jerzy biskup Żmudzki 235.
 — — Józef 235.
 — Matfiej cześnik potem podczaszy w. ks. Lit. 235.
 — Stanisław Michałowicz marszałek potem starosta Brzeski 235.
 Pietkiewiczówna za Pawłem Sobolewskim 131.
 Pietraszkiewiczówna za Mikołajem Janowiczem Stankiewiczem 168.
 Piętoróg herb 214.
 Pikolomini 153.
 Pilawa herb 214.
 Pilawce, bitwa tamże 116, 210.
 Pileckich Urbanowiczów dom herbu Łabędź 125.
 Pilecki Urbanowicz Adam 125.
 Piltyńskie biskupstwo 140.
 Piła, bitwa tamże 123.
 Piński powiat, kraj, 31, 35, 46, 71, 73, 90, 91, 104, 118, 161, 175, 176, 177, 199, 203, 212, 238, 249, 250, 252, 259, 262, 273, 292, 330, — collegium Jezuitów tamże 202, — rektor tegoż collegium: Jędrzej Wołowicz 29.
 — chorąży: Mikołaj Dołski 104.
 — — Wasyl Orda 203.
 — cześnik: Samuel Godebski 51.
 — podczaszy: Jan Protaszewicz 77.
 — episcop: Andrzej Złoty Kwaśnicki 213.
 — horodniczy: Wawrzyniec Koczanowski 176.
 — marszałek: Łukasz Jelski 213.

- Piński marszałek: Jan Sołomerecki 261.
 — — Maciej Józef Wojna 313.
 — mostowniczy: Paweł Szyrma 330.
 — pisarz ziemski: Władysław Protaszewicz 77.
 — — Paweł Szyrma 330.
 — podkomorzy: Jan Karol Dołski 104.
 — — Krzysztof Dołski 104.
 — — Mikołaj Kunzewicz 122.
 — — Wojna Hreczyna Mateuszowicz 312.
 — — Stefan Wojna 313.
 — rotmistrz pułkowy: Aleksander Hołownia Ostrożecki 71.
 — sędzia ziemski: Nikifor Michał Dołski 104.
 — — — Fion Godebski 51.
 — — — Kazimirz Kierdej Hreczyna 312.
 — — — Piotr Naruszewicz 319.
 — — — Władysław Protaszewicz 77.
 — sędzia grodzki: Andrzej Terlecki 88.
 — podsądek: N. Sołomerecki 261.
 — skarbnik: Krzysztof Naruszewicz 319.
 — starosta: Jan Młocki 239.
 — — Albrycht Stanisławowicz Radziwił 202.
 — — Wasyl Tyszkiewicz 139.
 — — Wawrzyniec Maciejowicz Wojna, 312, 313.
 — — Jerzy Dymitrowicz ks. Zbaraski 98.
 — podstarości sądowy: Franciszek Szyrma 330.
 — stolnik: Adam Brzeski 238.
 — — Mikołaj Jelski 213.
 — podstoli: Samuel Godebski 51.
 — władyka: Pachomiusz Michałowicz Orański 273.
 Piotrków 200, — sejm tamże 120.
 Piotrowiczów dom herbu własnego 175.
 Piotrowicz Kasper porucznik 175.
 — Stetko dworz. w. ks. Lit. 100.
 — Stanisław 175.
 Piotrowin majątność Piotrowskich 84.
 Piotrowskich dom herbu Junosza 84.
 Piotrowskich Ginwiłów dom 50.
 Piotrowski Hrehory de Trojan podstoli Nowogrodzki, stolnik w. ks. Lit. 84.
 — Jan z Piotrawina stolnik w. ks. Lit. 84.
 — Mikołaj Ginwił ciwun Wileński, kuchmistrz w. ks. Lit. 50.
 — Piotr Paweł Janowicz 84.
 — Ginwił Stanisław marsz. Grodzieński, starosta Stoklicki 50.
 — Ginwił Stefan 50.
 — Szczesny 84.
 Pissimund syn Skirmunda, wnuk Mingajła, książę Czernichowskie 2.
 Pleszczejew 135.
 Płszkowskich dom herbu własnego (Pogoń mniejsza odm.) 234.
 Płszkowski Krzysztof por. pokoj. skarb. JKM. 234.
 Plotelski starosta: Eustachy Pawłowicz Wołowicz 30.

- Plotelski starosta: Jędrzej Iwanowicz Wołowicz 30.
 Płaskirów, bitwa tamże 230.
 Płaskowickich dom herbu Poraj 237.
 Płockie województwo 18, 60, 265, 297, — collegium Jezuitów 38, 220.
 Płomieńczyk albo Zadora herb 17, 215.
 — sowity herb 218.
 Płowiańskich dom herbu Trąbki 310.
 Pobóg herb 220.
 — odmienny, herb 221.
 Pocijów dom herbu Waga 320.
 Pocij Adam kasztelan Brzeski, metropol. Kijowski 321.
 — Adam rotmistrz JKM. 321.
 — Fiedor sędzia ziemski Brzeski 321.
 — Jan 321.
 — Lenart 321.
 — Lew pisarz ziemski 320.
 — Paweł żołnierz 321.
 — Piotr pisarz ziemski Brzeski 321.
 — Sebastyan 321.
 — Stanisław 321.
 Pocijki, komenda kawalerii Maltańskiej 200.
 Poczapów bitwa tamże 211, 258.
 — majątność Poczapowskich 111.
 Poczapowskich z Poczapowa dom herbu Korsak 111
 Poczobód-Odlanickich dom herbu Pogoń mniejsza 233.
 Poczobód-Odlanicki Andrzej pisarz ziemski Osmiański 233.
 — — Samuel sędzia grodzki Grodzieński 233.
 — — Wawrzyniec podsędek Wilkomirski 233.
 Podarzewska Anna z Dowojnów 304.
 Podbereskich kniaziów dom herbu Gozdawa 58.
 Podbereski Aleksander Kazimirzowicz 59.
 — Hrehory Samson marszałek Bracławski 58.
 — Jan Hektor pisarz grodzki Olszański (?) 58.
 — Kazimirz kuchmistrz w. ks. Lit. regimentarz, wojewoda Smoleński 59.
 — Kazimirz Kazimirzowicz 59.
 — Michał żołnierz 58.
 — Mikołaj Samson kapłan 58.
 — Samuel Władysław 58.
 Podbereska za Janem Pacem starostą Butockim, pułkownikiem, hrabią na Rożance 59.
 — za Słuszką starostą Przeczyckim 59.
 Podgórze 186, 178, 239.
 Podkowa herb 223.
 Podlasze, Podlaskie województwo 18, 67, 115, 118, 139, 174, 176, 183, 213, 239, 260, 285.
 Podlaski kasztelan: Hrehory Tryzna 59.
 — — Konstanty Tryzna 60.
 — łowczy: Hieronim Chalecki 276.
 — stolnik: Jan Wojciechowicz Niemira 54.

- Podlaski wojewoda: Aleksander Janowicz Chodkiewicz 64.
 — — Stanisław Stanisławowicz Hlebowicz 134.
 — — Hrehory Kierdej 86.
 — — Mikołaj Piotrowicz Kiszka 37.
 — — Mikołaj Mikołajewicz Niemira 54.
 — — Wojciech Niemira 54.
 — — Mikołaj Jerzowicz Pac 55, 57.
 — — Iwan Bogdanowicz Sapieha 148.
 — — Siemion Sunigajłowicz Sapieha 148.
 — — Józef Tryzna 60.
 — — Wasyl Tyszkiewicz 139.
 — — Eustachy Wasylewicz Tyszkiewicz 139.
 — wojewodzie: Aleksander Niemira 54.
 — — Mikołaj Niemira 54.
 — — Mikołaj Pac 55, 56.
 — — Stanisław Pac 55.
 — — Jan Janowicz Sapieha 150.
 — wojewodzina: Anna Sapieżyna 12.
 — wojewodzianka: Krasińska za Pawłem Niewiarowskim 248.
- Podole 62, 118, 192, 196, 279, 304.
- Podolscy książęta: Aleksander i Konstanty Koriatowicze bracia 10.
 — hetman wojsk: Michał Tyszkiewicz 141.
 — sędzia: Jerzy Pac 55.
 — strażnik: Michał Tyszkiewicz 141.
 — wojewoda: Dedygoł 118.
 — — Jan Dawgird Dedygołdowicz 118.
 — — Piotr Gasztołd 16.
 — — Adam Hrehorowicz ks. Sanguszko Koszyński 13.
 — — Hrehory Wojna Hreczyna 313.
- Podoskich dom herbu Junosza 84.
- Podoski Jan gubernator wójtostwa Wileńskiego 84.
 — Karol 84.
- Podskarbicowie Chrzastowscy 115.
- Podubisie, majątność Orwidów 49.
- Pogonia wielka albo Litewska herb 4, 8, 9, 74, 233.
 — mniejsza albo Zdarbożec herb 233, 332.
 — Tatarska herb 225.
- Pojata, córka Kiernusa 2, 4.
- Pojurski ciwun: Stanisław Szemet 128.
 — starosta: Maciej Wojna 312.
 — — Michał Wojna 313.
 — wójt: Temruk Szymkowicz 103.
- Poklewskich dom herbu Kozieł 112.
- Poklewski Kozieł Fabian Iwanowicz 112.
 — — Fabian Iwanowicz wojski Wileński, chorąży Osmiański 112.
 — — Filon Iwanowicz 112.
 — — Gabryel Iwanowicz 112.
 — — Iwan 112.
- Pokroszyńskich dom herbu własnego (Ostoja odm.) 208.

- Pokroszyński Jędrzej Pawłowicz, sędzia Brański 208.
 Pokroszyński Krzysztof Mikołajewicz 209.
 — Mikołaj Pawłowicz, podkom. Drogicki 208, 209.
 — Paweł Mikołajewicz 209.
 — Piotr Pawłowicz cześnik Bielski 208.
 — Stanisław Mikołajewicz 209.
 Pokucie 182.
 Polesie 29, 86, 104, 160.
 Polibin Michał, obywatel Toropecki, herbu Łabędź 229.
 Polibianka Tacyana za Iwanem Meszczerynem 229, 232.
 Polickich dom herbu Prawdzic 239.
 Polska, hetman: Wincenty Gosiewski 78.
 — — Jan Sobieski 97.
 — — najwyższy: Jan Karol Janowicz Chodkiewicz 65.
 — koniuszy: Janusz Wisniewiecki 97.
 — — Krzysztof Zbaraski 98.
 — oboźny: Hrehory Brzozowski 76.
 Połock, Połoczczyzna, Połockie województwo 18, 60, 70, 75, 76, 80, 93, 94, 100, 110, 111, 120, 123, 135, 136, 137, 153, 158, 161, 162, 168, 174, 181, 185, 187, 198, 199, 200, 205, 206, 238, 240, 243, 251, 259, 271, 279, 283, 292, 304, 313, 328, 330, — bi-twa tamże 38, 174, — collegium Jezuitów tamże 38, — szlachta 161.
 Połocki archiepiskop: Jurii Chrebtowicz 185.
 — — Haraburda 18.
 — — Jerzy Gabryel Kolenda 25.
 — — Antoni Sielawa 69.
 — archimandryta: Bogdan Rypiński 251.
 — chorąży: Dyonizy Girski 128.
 — — Hrehory Korsak 111.
 — — Jan Korsak 111.
 — — Kazimirz Korsak 111.
 — — Roman Korsak 111.
 — — Andrzej kn. Łukomski 263.
 — cześnik: Stanisław Stareński 292.
 — — Franciszek Umiastowski 263.
 — — Krzysztof Żaba 187.
 — strukczaszy: Bazyli Kosarzewski 163.
 — podczaszy: Mikołaj Hłasko 137.
 — horodniczy: Waleryan Jawgeł 120.
 — — Stefan Rypiński 251.
 — kasztelan: Jan Korsak 111.
 — — Jan Pac 57.
 — — Krzysztof Pac 58.
 — — Krzysztof Janowicz Rudomina 238, 316.
 — — Jan Sokoliński 46.
 — — Jan Sosnowski 52, 128.
 — — Jerzy Szymkowicz 104.
 — — Jan III Wołmiński 262.
 — — Jurii Zienowicz 41.
 — — Jerzy Juriewicz Zienowicz 40.

- Połocki kasztelan: Mikołaj Zienowicz 41.
 Połocka kasztelanka: Sokolińska za Pawłem Dołskim 104.
 Połocki łowczy: Michał Newelski 329.
 — namiestnik: Jan Juriewicz Moniwid de Zabrzezie 132.
 — obywatel: Iwan Korsak 227.
 — — Stefan Łosmiński herbu Ramułd 228.
 — pisarz ziemski: Dymitr Ciechanowicz 169.
 — — — Gabryel Janowicz Korsak 111.
 — — — Michał Stretowicz Tyszkiewicz 142.
 — pisarz grodzki: Tomasz Hercyk 161.
 — poborca: Mikołaj Szczyt 75.
 — podkomorzy: Piotr Biegański 238.
 — — Michał Fronckiewicz 33, 150.
 — — Krysztof Korsak 112.
 — — Michał Fronckiewicz Radziwiński 32.
 — — Franciszek Radziwiński 32.
 — sędzia ziemski: Gabryel Janowicz Korsak 111.
 — — Pakosz 239.
 — — Aleksander Stretowicz Tyszkiewicz 142.
 — — Michał Stretowicz Tyszkiewicz 142.
 — sędzia grodzki: Jan Bujnowski 283.
 — podsędek: Dániel Szczyt 251.
 — sędzianka ziemska: Ciołkówna Komorowska za Lenartem Kostro 146.
 — — Żukowna za Janem Korsakiem 111.
 — skarbnik: Jan Kosarzewski 163.
 — starosta: Mikołaj Pac 58.
 — stolnik: Michał Jerzy Fronckiewicz 33.
 — — Józef Klonowski 34.
 — podstoli: Marcyan Giedroń 8.
 — — Jan Kazimirz Godlewski 53.
 — wojewoda: Mikołaj Mikołajewicz Dorohostajski 133.
 — — Stanisław Dowojna 304.
 — — Michał Marcinowicz Gasztold 17.
 — — Jan Juriewicz Hlebowicz 134.
 — — Stanisław Moniwid Hlebowicz 134.
 — — Janusz Stanisławowicz Kiszka 38.
 — — Piotr Kiszka 37.
 — — Maciej Kłoczko 191.
 — — Jan Karol Kopeć 113.
 — — Iwan Olgimuntowicz 5.
 — — Jan Pac 55.
 — — Jerzy Pac 55.
 — — Jerzy Pacowicz 55.
 — — Aleksander Ludwik Radziwiłł 201.
 — — Jerzy Mikołajewicz Radziwiłł 197.
 — — Kazimirz Sapieha 135, 150.
 — — Dominik Bogusławowicz Słuszk 207.
 — wojewodzianka: Iliniczówna za Mikołajem Niemirą 54.
 — wojski: Eustachy Adamowicz Chrapowicki 53.
 — — Teofil Chrapowicki 53.

- Połocki wojski: Eustachy Korsak Hołubicki 111.
 Połongawski starosta: Stanisław Michałowicz Wojna 313.
 Połonka, bitwa tamże 149.
 Połubiński Hlebowicz Piotr 134.
 Połowiany, majątność Lwowiczów 106.
 Połtowskie collegium Jezuitów 39.
 Połubińskich kniaziów dom herbu własnego (Orzeł z Jastrzębcem) 4, 193.
 Połubiński Aleksander pisarz polny w. ks. Lit. 74, 231.
 — Aleksander podkom. Lidzki, starosta Wilkijski 194.
 — Aleksander Iwanowicz kasztelan Nowogrodzki 194.
 — Aleksander Dymitrowicz 194.
 — Aleksander Iwanowicz 194.
 — Aleksander Hilary pisarz polny w. ks. Lit. starosta Słonimski, pułkownik JKM. 194.
 — Andrzej Fiedorowicz Wigundowicz, książę na Łubnie 74, 193.
 — Andrzej Iwanowicz 194, 195.
 — Dymitr Michałowicz podczaszy Słonimski 194, 195.
 — Fiedor Iwanowicz 70, 194.
 — Hrehory Fiedorowicz 194.
 — Jacek Józefowicz 194.
 — Jan Ostafiejewicz 195.
 — Janusz Dymitrowicz 194.
 — Józef podsędek Słonimski 194.
 — Józef Fiedorowicz 194.
 — Iwan Iwanowicz 194, 195.
 — Iwan marszałek w. ks. Lit. wojew. Nowogrodzki 158, 194, 301.
 — Iwan Andrzejowicz 193.
 — Karol Stanisławowicz 194.
 — Kazimirz pisarz ziemski Słonimski 194.
 — Kazimirz Józefowicz 194.
 — Konstanty Aleksandrowicz marsz. Słonimski, kasztel. Mściśławski, wojew. Parnawski 194.
 — Krysztóf Józefowicz 194.
 — Lew Andrzejewicz 193.
 — Lew Michałowicz 195.
 — Łohwin 194.
 — Mateusz Fiedorowicz 194.
 — Michał Iwanowicz sędzia ziem. Słonimski 194, 195.
 — Michał Ostafiejewicz 195.
 — Ostafiej Andrzejewicz 195.
 — Piotr Fiedorowicz 194.
 — Stanisław Mateuszowicz chorąży Słonimski 194.
 — Teodor Iwanowicz 194.
 — Wasyl starosta Mściśławski, marsz. Grodzieński 194.
 — Wasyl Andrzejewicz 193.
 Połubińska za Samuelem Kuncewiczem 122
 — sędzianka Mińska za Limontem 165.
 — za Fiedorem Skuminem Tyszkewiczem 139.
 Pomian herb 234, 324.

Pomorskie województwo 81.

Pomorski gubernator: Jan Feliks Schweryn 307.

— hetman: Krzysztof Szweryn 307.

— księżna: za Januszem Krzysztofowiczem Radziwiłem 199.

— wojewodzianka Mokwiczanka za Ludwikiem Kierłą 219.

Pończocha herb 235.

Pontus 151.

Popowskich dom herbu Gozdawa 59.

Popowski Stanisław 59.

Poporcie, majątność Aleksandrowiczów 114.

— klasztor Dominikanów tamże 20.

Poraj herb 6, 236.

Porta 83, 273.

Poryckich Korybutów książąt dom 96.

Porycki książę Aleksander 96.

Porzeckich Talków dom herbu Dąbrowa 38.

Porzecki Talko Andrzej Benedyktowicz 39.

— — Benedykt 39.

— — Fryderyk 39.

— — Hieronim 39.

— — Jerzy 39.

— — Tomasz Benedyktowicz Jezuita, rektor kolegium Połtowskiego 39.

Posewin 18.

Postawy, klasztor Franciszkanów tamże 238.

Poszawsze, kolegium Jezuitów tamże 20.

Poszyrwiński pleban: Mikołaj Melchiorowicz Dowgiąło 216.

Potemkinów dom herbu Pogoń mniejsza 234.

Potemkin Jan Juriewicz 234.

— Jerzy 234.

Potockich z Potok dom herbu Pilawa 214, 240.

Potocki starosta Halicki 15.

— drugi mąż Wołowiczówny Piotrówny 31.

— N. krajczy, potem podstoli, potem podczaszy w. ks. Lit. marszałek sejmowy 214.

Potocka Anna za Karolem Jakimowiczem ks. Koreckim 10.

— za Michałem Puzyną 190.

— za Januszem Radziwiłem 199.

— za Bogusławem Słuszką 207.

Potuliński pisarz polny 206.

Powała albo Ogończyk herb 190, 238.

Poznańskie województwo 159.

Poznański biskup: Kazimierz Florian z Klewania ks. Czartoryski 11.

— komend. Wasyl Judycki 255.

Poźniaków dom herbu własnego (Strzelec) 296.

Poźniak Hrehory 296.

— Iwan Hrehorowicz 296.

— Jan żołnierz 296.

— Jan Franciszek pisarz dekretów w. ks. Lit. 296.

Pożarski 82, 83.

- Praga 96, — akademia tamże 97.
 — pod Warszawą 65.
 Prawdzic herb 238.
 Preszburg, zjazd tamże 17.
 Prokulbickich dom herbu Łabędź 124.
 Prokulbicki Jan 124.
 Proniewiczów-Załamajów dom herbu Radwan 252.
 Propojski starosta: Krysztof Hrehorowicz Sapieha 150.
 — — Jan Sołtan 282.
 — — Jerzy Juriewicz Zienowicz 40.
 — — Krysztof Zienowicz 41.
 Prosper Caesarinus towarzysz Palemona 3.
 Prostki, bitwa tamże 174, 284.
 Proszczów dom herbu własnego 156.
 z Proszcza Siemion podkom. Kowień. 157.
 Proszczewicze majątność 157.
 Proszczewiczów dom 157.
 Protaszewiczów dom herbu Jastrzębiec 76, 77.
 Protaszewicz Aleksander 77.
 — Hieronim 77.
 — Jan podczaszy Piński 77.
 — Jan Benedykt dziedzic na Mohilnej 77, 172.
 — Jerzy pisarz ziemski Nowogrodzki 77.
 — Jonasz metropolita Kijowski 76.
 — N. podczaszy Nowogr. deputat trybunalski 77.
 — Paweł 77.
 — Stanisław 77.
 — Waleryan 77.
 — Władysław pisarz, sędzia ziem. Piński 77.
 Protaszewiczówna za Janem Rdułtowskim skarbnikiem Możyńskim 45.
 Prus herb 240, 326.
 — odmienny, herb 241.
 — z przydatkiem albo trzeci, herb 243.
 Prusinowski wojewoda Bełski 205.
 Prusy 62, 153, 162, 174, 175, 180, 194, 197, 205, 218, 219, 231, 233, 264, 284.
 Pruski książę: Olbracht 199.
 — mistrz: Henryk de Kniprod 218, 219.
 Pryński książę, mąż Bohowitynowny 94.
 Przeciszewskich dom herbu Rogala 265.
 Przeciszewski Andrzej kanonik Żmudzki 265.
 — Jan 265.
 Przecławskich dom herbu Gławbicz 50.
 Przecławski Andrzej chorąży Słonimski 50.
 — Krysztof sekret. JKM. dziekan Wileński 50.
 — Stanisław podstoli Osmiański 50.
 — Zygmunt podczaszy Słonimski 50.
 Przeczycki starosta: Słuszk 59.
 Przełomski starosta: Jan Juriewicz Komajewski 311.
 — — Wasyl Wasylewicz Kopeć 113.

- Przelomski starosta: N. Hrehorowicz Wojna-Hreczyna 313.
 Przemyśl 82, — podczaszy: Bogdan Włodymirowicz Komar 147.
 Przeradowskich dom herbu Pułkozie 249.
 Przestrzele, majątność Przestrzelskich 285.
 Przestrzelskich dom herbu Slepowron 285.
 Przestrzelski Jan 285.
 — Maciej 285.
 Przetockich dom herbu Saszor 269.
 Przetocki Wojciech horodniczy Wileński 269.
 Przewalski starosta: Mikołaj Mikołajewicz Andruszowicz 44.
 — — Olbrycht Narbutowicz 311.
 Przosa herb 244.
 Przychaby, majątność Wiesztortowiczów Hamszejów 299.
 Przychabska kniehini za Janem Wiesztortowiczem Hamszejem 299.
 Przygodzkich dom herbu Radwan 251.
 Przygodzki Jerzy 251.
 Przyjaciół herb 244.
 — sowy, herb 245.
 Przyłuki i Przyłuczki majątności Stetkiewiczów 100.
 Przyrowa albo Grot herb 247.
 Przysieckich dom herbu Nowina 183.
 Przysiecki Bronisław 183.
 — Jerzy 183.
 Psków 82, 142, 150, 169, 181, 205, 227.
 Pszczolna 83.
 Puchała herb 247.
 Puciatów dom herbu Kołodyn 90, 91.
 — dom herbu własnego 172.
 — dom herbu Syrokomla 274.
 Puciata deputat trybunał. Wileń. 91.
 — Aleksander 91.
 — Aleksander Janowicz 91.
 — Fryderyk żołnierz 274.
 — Jan 91.
 — Jan Aleksandrowicz 91.
 — Jan Krysztofowicz 275.
 — Jerzy 172.
 — Krysztof sędzia grodzki Rzeczycki 172.
 — Mikołaj Janowicz 91.
 — Samuel Janowicz 91.
 — Stefan Krysztofowicz 172.
 — Tobiasz stolnik Wilkomirski 91.
 — Tobiasz Janowicz 91.
 — Wojciech Krysztofowicz 172.
 Puciatyczów dom herbu Syrokomla 275.
 Puciatycz Dawid Demetri wojewoda Kijowski 275.
 Puksztów dom herbu Kościesza odm. 108.
 Puksza Jan chorąży Wołkowyski 103.
 — Samuel Klawzgełowicz 103.
 Pułkozie herb 248.

- Pułtowski, bitwa tamże 255
 Puński starosta: Wincenty Gosiewski 284.
 Putywolski starosta: Kalenik Myszkowicz 138.
 Puźłowskich dom herbu własnego 306.
 Puzynów kniaziów dom herbu Oginięć 189, 190.
 Puzyna Aleksander chorąży Upitski 190.
 — Antoni sędzia grodzki Upitski 190.
 — Antoni chorąży nadw. Lit. pułkownik JKM. 190.
 — Antoni Andrysowicz 190.
 — Andrys podkomorzy Upitski 190.
 — Andrzej 190.
 — Bogdan poseł do Moskwy 190.
 — Fryderyk 61.
 — Hieronim starosta Upitski, pułk. JKM. 190.
 — Hieronim podsędek Upitski 190.
 — Hieronim marszałek Upitski 190.
 — Hieronim Andrysowicz 190.
 — Jerzy Andrysowicz 190.
 — Józef kantor Wileński 190.
 — Józef, starosta Kalinowski 190.
 — Józef Andrysowicz 190.
 — Krzysztof starosta Upitski, kasztelan potem wojewoda Mściśławski, pułk. JKM. 190.
 — Krzysztof Andrysowicz 190.
 — Michał starosta Wiski 190.
 — Michał chorąży nadw. pisarz w. ks. Lit. pułk. JKM. 190.
 — Michał Andrysowicz 190.
 — N. sędzia ziemski Upitski 190.
 — Paweł z Kozielska prob. kat. Żmudzki 190.
 — Paweł chorąży i sędzia Łucki 190.
 — Piotr 190.
 — Stefan Jezuita 190.
 — Stefan Andrysowicz 190.
 — Szymon podkomorzy Łucki 190.
 — Władysław pisarz ziemski Upitski 190.
 Pypków dom herbu własnego 147.
 Pypka Jan 147.
 Pylińskich dom herbu Bełty odm. 26.

R.

- Racza siostra Witolda 121.
 Raczyńskich dom herbu Nałęcz 178.
 — dom herbu Ślepowron 285.
 Raczyński Daniel Jezuita 178.
 — Wojciech 178.
 Radoml majątność Radomskich 266.
 Radomskich dom herbu Róże 266.

- Radomski Matfiej starosta Filipowski 266.
 Radomska ziemia 205.
 Radomski deputat trybunalski: Stanisław Kamieński 286.
 Radoszkowice 84.
 Radoszyn herb 249.
 Radoszyńskich dom herbu własnego 249.
 Radoszyński Jakub Juriewicz 249.
 — Jerzy podstoli Lidzki 61, 249.
 — Jerzy sędzia ziemski, podkom. Kowieński 249.
 — Mikołaj Juriewicz podstoli Lidzki 249.
 Radoszyńska za Danielem Stanisławowiczem Szczuką 61.
 Raduński starosta: Hieronim Aleksandrowicz Chodkiewicz 63.
 — — Teodor Lacki 289.
 — — Piotr Lacki 289.
 Radwan albo Wierzbowa herb 116, 249.
 — odmienny herb 252.
 — sowity herb 257.
 Radzic herb 259.
 z Radzikowa Jan na Cudnikach i Rdułtowie 45.
 Radzimińskich dom herbu Brodzie 32.
 — dom herbu Lis 154.
 — patrz Fronckiewiczów.
 Radzimiński Aleksander stolnik Żmudzki 154.
 — Franciszek (Fronc) Kasprowicz podkomorzy Połocki, pułk. JKM. 32.
 — Jan 154.
 — Kasper 32.
 — Malcher Aleksandrowicz 154.
 — Marcin 154.
 — Michał Fronckiewicz podkom. Połocki, pułk. JKM. 32.
 — Olbrycht podkom. Żmudzki, ciwun Szawdowski 154.
 — Wojciech Aleksandrowicz 154.
 Radzimińska za Józefem Klonowskim, wojewodą Brzeskim 34.
 Radziwiłłów dom herbu Trąbki albo Orzeł z trąbkami 195, 309.
 Radziwił syn Ościka praprawnuka Narymunda w. ks. Litew. marszałek nadw. w. ks. Lit. 195.
 — Albrycht Mikołajewicz ks. na Klecku, marszałek w. ks. Litew. starosta Kowieński, poseł do Moskwy 200, 202.
 — Albrycht Mikołajewicz biskup Wileński 197.
 — Albrycht Stanisławowicz na Ołyce, kanclerz w. ks. Lit. starosta Piński, Kowieński 202, 239.
 — Albrycht Władysław na Nieświeżu, krajezy w. ks. Lit. kasztelan Trocki potem Wileński 41, 201, 233, 297.
 — Aleksander wojewoda Wileński, marsz. w. ks. Lit. 30, 183.
 — Aleksander Ludwik na Nieświeżu wojewoda Brzeski, Witepski, marsz. w. ks. Lit. wojew. Połocki 201.
 — Aleksander Mikołajewicz 200.
 — Bogusław na Dubinkach koniuszy w. ks. Lit. 42, 184, 199, 284, 323.
 — Dominik Aleksandrowicz podkanclerzy potem kanclerz w. ks. Lit. 194, 201.

Radziwił Jan Albrychtowicz na Klecku 202.

- Jan Janowicz 202.
- Jan Janowicz na Klecku 202.
- Jan Janowicz na Ołyce i Nieświeżu, krajezy w. ks. Lit. 200.
- Jan Mikołajewicz „Barbatus“ kasztelan Trocki, marsz. w. ks. Lit. hetman wielki, starosta Słonimski, Żmudzki 44, 64, 194, 197, 199, 200, 265.
- Jan na Goniądzu starosta generał Żmudzki 197.
- Jan syn Ościkiewicza wojewody Wileńskiego 196.
- Jan III na Ołyce i Nieświeżu 200.
- Janusz wojewoda Wileński, hetman wielki w. ks. Litew. 149, 174, 205, 299.
- Janusz na Birżach podkomorzy i hetman polny w. ks. Litew. starosta Żmudzki 199.
- Janusz Jerzy na Nieświeżu kaszt. Trocki 201.
- Janusz Krysztowicz na Birżach i Dubinkach koniuszy i podczaszy w. ks. Lit. kaszt. Wileński 198.
- Jerzy Mikołajewicz koniuszy w. ks. Lit. 200, 201.
- Jerzy II Mikołajewicz, wojewodzie Nowogrodzki, kasztelan Trocki 198.
- Jerzy Mikołajewicz wojew. Kijowski, Połocki, kasztelan Wileński, wielki hetman w. ks. Lit. starosta Grodzieński 127, 197.
- Jerzy Mikołajewicz na Ołyce i Nieświeżu biskup Wileński, potem Krakowski, kardynał 81, 196, 201.
- Jerzy Stanisławowicz 201.
- Karol podkanclerzy w. ks. Lit. pułkownik 201.
- Krysztof II Krysztowicz na Birżach i Dubinkach, hetman polny w. ks. Lit. kasztelan potem wojewoda Wileński, hetman wielki w. ks. Lit. 37, 149, 168, 198, 199.
- Krysztof Mikołajewicz 200, 201.
- Michał Janowicz na Klecku, krajezy w. ks. Lit. 149, 202.
- Michał Aleksandrowicz na Ołyce i Nieświeżu, podczaszy w. ks. Lit. wojewoda Wileński, podkanclerzy i hetman polny w. ks. Lit. starosta Upitski 30, 201.
- Michał Michałowicz 202.
- Mikołaj Czarny albo Szczesny syn Ościka marszał. kanclerz w. ks. Lit. wojewoda Wileński, gubernator Inflancki, 63, 200, 309.
- Mikołaj II podczaszy w. ks. Lit. starosta Bielski, wojewoda Smoleński, Nowogrodzki, Wileński, kanclerz w. ks. Lit. wojewoda Trocki 43, 55, 102, 196.
- Mikołaj III Krysztof na Ołyce i Nieświeżu, Sierotka, marszałek w. ks. Lit. kasztelan Trocki, wojew. Wileński, poseł do Galii 200.
- Mikołaj Czarny ks. na Goniądzu, biskup Żmudzki 197.
- Mikołaj IV Juriewicz „Rufus“ ks. na Birżach i Dubinkach, wojew. Trocki, potem Wileński, kanclerz w. ks. Lit. 197, 200.
- Mikołaj V Mikołajewicz na Birżach i Dubinkach, wojewoda Nowogrodzki, starosta Możyński, Merecki 197, 198, 200.
- Mikołaj Michałowicz wojew. Wileński podkanclerzy i hetman polny w. ks. Lit. 201.
- Mikołaj Stanisławowicz na Ołyce 202.

Radziwił Olbrycht Mikołajewicz 200.

— Stanisław na Goniądzu 197.

— Stanisław Michałowicz 202.

— Stanisław Mikołajewicz na Ołyce, marsz. w. ks. Lit. starosta Żmudzki 197, 200, 202.

— Stanisław Stanisławowicz 202.

— Wojciech albo Albrycht Mikołajewicz biskup Wileński 197.

— Zygmunt Karol na Nieświeżu kawaler Maltański, podczaszy w. ks. Lit. wojew. Nowogrodzki 201.

— Zygmunt Mikołajewicz 200.

Radziwiłowa Janowa z Kiszaków 200, 299.

— Januszowa na Dubinkach Zofia Juriewiczówna ks. Słucka i Kopylska 15.

— Katarzyna córka Konstantego ks. Ostroskiego 15.

— Marcybella córka ks. Koreckiego 9.

Radziwiłówna Eufemia Stanisławówna ksieni klasztoru Benedykt. w Nieświeżu 202.

— Ludwika Karolina 1° margrabina Brandeburska, 2° ks. Neoburska 199.

— Anna za Buczackim 200.

— za Denofem starostą Wieluńskim 201.

— za ks. Dubrowickim 197.

— Barbara Jerzówna za Stanisławem Wojciechowiczem Gasztołdem wojewodą Trockim 17, 197.

— Zofia za Hadersbanem panem Węgierskim 196.

— Katarzyna za Janem Karolem Mikołajewiczem Hlebowiczem, starostą Żmudzkim 135, 199

— Zofia kasztelanka Trocka za Ilinczem 93, 200.

— Anna Kiejzgałowa 199, 200.

— Anna Jerzówna starościanka Żmudzka za Stanisławem Piotrowiczem Kiszka 37, 197.

— Anna za ks. Konradem Mazowieckim 196.

— Elżbieta za Mieleckim 200.

— wojewodz. Nowogrodz. za Aleksandrem Janowiczem Naruszewiczem 319.

— wojewodz. Nowogrodz. za Mikołajem Naruszewiczem 319.

— Katarzyna za Naruszewiczem 198.

— ks. Kobryńska, za Jerzym Pacem, wojew. Połockim 55.

— Zofia hr Pomorska 198, 200.

— za Bogusławem Radziwiłem 199.

— Kleka za ks. Janem Sanguszką na Smolanach i Białym Kowlu 14, 202.

— Elżbieta za Lwem Janowiczem Sapieha 151.

— Elżbieta za księciem Słuckim 197, 199.

— za Wejerem wojewodą Pomorskim, potem za Leszczyńskim podskarbnym koron. 201.

— za Zabrzezińskim 197.

— Krystyna za Zamoyskim 200.

Radziwonowskich Kierdejów dom herbu Bełty 25.

- Radziwonowski Jan Kierdej wojski i sędzia grodzki Osmiański, potem pisarz ziemski 25.
- Władysław Kierdej sekretarz JKM. podst. Grodzieński, potem marszałek, regent kancel. wiel. 25.
- Rahodoszczaninów-Chodorkowskich dom herbu Ostoja 205.
- Rahodoszczanin przodek domu Chodorkowskich - Rahodoszczaninów 205
- Rahozów dom herbu własnego (Szreniawa odm.) 291.
- Rahoza Bogdan podskarbi nadw. w. ks. Lit. 291.
- Dymitr 291.
- Gabryel 291.
- Michał metropolita Kijowski 291.
- N. kanclerz w. ks. Lit. 291.
- N. sędzia ziemski Miński 291.
- Samuel Jeznifa 291.
- Stefan sędzia ziemski Rzeczycki 291.
- Rahozanka za Bogdanem Judyckim 254.
- Rajeckich Duninów dom herbu Łabędź 124.
- Rajecki Adam chorąży Parnawski 125.
- Aleksander marszałek Wilkomirski 124.
- Aleksander Balcerowicz 124.
- Balcer wojski Trocki 124.
- Gedeon kasztelan potem wojewoda Miński 124.
- Gedeon Balcerowicz 124.
- Janrotn. JKM. 124.
- Jan Aleks. sędzia grodzki Trocki 125.
- Jan Balcerowicz 124.
- Kasper chorąży Trocki 124.
- Konstanty dworz JKM. deputat na sądy trybunałskie 124.
- Konstanty Wojciechowicz 124.
- Michał starosta Buklański 124.
- N. marszałek w. ks. Lit. 124.
- podsędek Trocki 124.
- Piotr podkom. Smoleńskirotn. JKM. 124.
- Piotr Wojciechowicz 124.
- Teofil marszałek Lidzki 124.
- rotnistrz JKM. 124.
- Teofil Balcerowicz 124.
- Władysław Gedeonowicz starosta Runborski 124.
- Wojciech Balcerowicz pisarz ziemski potem sędzia Trocki 124.
- Zygmunt starosta Kokenhauski 124.
- Rajecka Rachela za Cyprianem Pawłem Brzostowskim 297.
- Wojciechówna za Brzostowskim referend. w. ks. Lit. 124.
- za Aleksandrem Chaleckim 276.
- Rajgród majątność Radziwiłów 196.
- Rajsko majątność Rajskich 80.
- Rajskich dom herbu Jelita 80.
- Rajski Aleksander 80.
- Henryk 80.
- Jan wojewoda Wileński 80.
- N. podkomorzy Wilkomirski 80.

Rajski Malcher 80.

— Stanisław sekret. JKM. 80.

Rak syn Ościka 309.

Rakiszkzi majątność kniaziów Kroszyńskich 145.

Rakoczy 149, 153, 189, 194, 230, 233.

Raków 13.

Rakowski starosta: Gabryel Kierło 219.

Rakowskich dom herbu Trzywdar 317.

Rakowski Jan podstar. nadwor. w. ks. Lit. wojew. Brzeski, Witepski 56, 317.

— Rafał 317.

— Sylwester 317.

— Wojciech kasztelan Wiski, starosta Uciański 56, 317.

Rakuski arcyksiążę: Maksymilian 319.

Rało Kalon herbu Pobóg 220.

Rałowna Anna za Abrahamem Andruszkowiczem Jałgońdowiczem 127.

Ramułt herb 228, 259.

Ramułtów dom herbu własnego 259.

Ramułt Bohdan Jezuita 259.

Rapałowski Konstanty z Hołowczyna kasztelan Mściśławski 123.

Ratomskich-Winków dom herbu Stołobot 293.

Ratomscy, patrz Winkowie 293.

Ratomska z Tyszkiewiczów starościna Owrucka 139.

Rawa albo Rawicz herb 119, 260.

Rawskie wojew. 83.

Rdułtów majątność Rdułtowskich 45.

Rdułtowski Jan z Cudnik skarbnik Możyński 45.

— Krzysztof Janowicz 45.

— Michał Janowicz, podczaszy Czernichowski 45.

Rechwołd wnuk Ginwiła, książę Połocki 2.

Rekuciów kniaziów na Krozach, dom herbu Leliwa 136.

Rekuć syn Kucia Monwidowicza 136.

Repikas syn Mendoga 3.

Repla, majątność Karpiów 67, — kościół tamże 109.

Replińskich dom herbu Pogoń mniejsza 233.

Reszynka majątność Surguta 48, 204.

Retka, bitwa tamże 47.

Retowski ciwun: Marek Wnuczek 77.

Rewek Gawroński przodek domu Rewkowskich 302.

Rewkowskich dom herbu Świerczek 302.

Rewkowski N. 302.

Rezań stary 82.

Rezica 151.

Rheni palatinus: Filip Wilhelm utriusque Bavariae dux 229.

Roch herb 14, 262.

— odmienny herb 263.

Rodwił syn Wojszunda 195.

— herbu Sulima 299.

Rodziewiczów dom herbu Łuk napięty 163.

Rodziewicz Aleksander 163.

Rogała herb 264.

Rogalska za Maciejem Fronckiewiczem chorążym Nowogrodzkim 33.

Roguskieh dom herbu Abdaniec 18.

Rohaczewski starosta: Hrehory Baka 172.

— — Hrehory Korsak 111.

— — Bogdan kn. Sołomerecki 261.

— — Hieronim Maksymilian Strawiński 300.

— — Roman Hrehorowicz Wołowicz 31.

Rohaczewska starościanka: Wołowiczówna za Dadzibogiem Kierłą 219.

Rola herb 265.

Rombowd w. marsz. Lit. 196.

Romund syn Giligina w. ks. Lit. 4, 23, 126, 127.

Rosaśna majątność Stetkiewiczów 100.

Rosia majątność Chodkiewiczów 63.

Rosinowie Hektor i Ursyn 6, 7.

Roskich dom herbu Wadwicz 320.

Rosławski komendant: Mateusz Wiesiołowski 192.

Rostowski starosta: Paweł Janowicz Sapieha 149.

Roszczyców dom herbu Lis 154.

Roszczyc Rafał 154.

Róża herb 5, 6, 7.

Rożana, Rożańska ziemia 217, 249.

Rożanka majątność Paców 57, 59.

Rożanków dom herbu Prus 240.

Rożanka Jozefat Stanisławowicz 240.

— Stanisław 240.

Rożanka Wincenty Stanisławowicz 240.

Roże herb 266.

Rozłucz majątność Nowickich 203.

Rozmiar herb 267.

Rożyńskich kniaziów dom herbu własnego 4, 9, 266.

Rożyński Bogdan Michałowicz, hetman Kozaków Zaporoskich 266, 267.

— Dymitr pułk. JKM. 267.

— Kiryk albo Cyryl Michałowicz 266, 267.

— Michał 266.

— Mikuła Michałowicz 266, 267.

— Roman hetman u cara Dymitra 16, 93, 267.

Rubież herb 267.

Rudolf cesarz 136, 218.

Rudominów - Dusiatskich dom herbu własnego (Trąbki odm.) 314.

Rudomina Dusiatski Andrzej I 315.

— — Andrzej II Andrzejowicz starosta Dawgieliski 315.

— — Andrzej III Jeźuita 315.

— — Bogusław Krysztofowicz 316.

— — Gabryel Janowicz 315.

— — Jan 238.

— — Jan Janowicz dworz. JKM. chorąży potem kasztelan Nowogrodzki 315.

— — Jan Maciejowicz wojski Brasławski 315.

- Rudomina Dusiatski Jan Piotrowicz chorąży potem marszał. Braśławski, starosta Uświatski,rotn. JKM. 316.
 — — Janusz Tomaszewicz 316.
 — — Jerzy Janowicz 315.
 — — Kazimirz Januszewicz 316.
 — — Konstanty Tomaszewicz 316.
 — — Krysztof Janowicz marszałek Braśławski, kasztelan Połocki, wojewoda Miński 238, 315, 316.
 — — Maciej Andrzejowicz starosta Uciański 315.
 — — Marcin Maciejowicz dworzanin JKM. 316.
 — — Michał Janowicz 315.
 — — Paweł Janowicz 315.
 — — Piotr Janowicz dworzanin strukez. JKM, starosta Uświatski, chorąży Braśławski, kasztelan Derpski i Smoleński 315.
 — — Piotr Januszewicz podczasy Orszański 316.
 — — Piotr Krysztofowicz chorąży Osmiański, rotmistrz JKM, starosta Starodubow. pułk. JKM. 316.
 — — Stanisław Wawrzyńcowicz, dworz. JKM. 316.
 — — Tomasz Januszewicz 316.
 — — Tomasz Konstantynowicz dworz. JKM. 316.
 — — Tomasz Maciejowicz 315.
 — — Tomasz Tomaszewicz 316.
 — — Tomasz poręcznik husarski 316.
 — — Wawrzyniec Maciejowicz starosta Niderpolski,rotn. husar. JKM. 315, 316.
 — — Zygmunt Krysztofowicz kanon. Wileński 316.
- Rudominowa Krystyna z Sanguszków Kowelskich na Białym Kowlu, marszałkowa Braśławska, starościna Uświatska 13.
- Rudominianka za Wacławem Biegańskim 238.
 — Felicyana wojewodz. Mińska za Eliaszem Komorowskim 42.
 — za Krysztofem Michałowem Lwowiczem 106.
 — Anna starościanka Hiberpolska za Stefanem Pacem 57, 316.
- Rudominowski Jakubowicz chorąży 314.
- Rudoszanka za Mikołajem Wojciechowiczem Wodoradzkim 221.
- Rudowskich dom herbu Prus 240.
- Rudzińskich dom herbu Zaremba 331.
- Rudziński Benedykt Walentowicz 331.
 — Jan Walentowicz 331.
 — Samuel Walentowicz 331.
 — Teodor Walentowicz 331.
 — Walenty Zarebiec 331.
- Ruklis syn Mendoga 3.
- Rumnow 82.
- Rumberski starosta: Władysław Gedeonowicz Rajewski 124.
- Ruroburg 151.
- Ruś 3, 5, 7. 22, 60, 88, 89, 94, 156, 209, 226, 227, 279, 282.
- Ruski archid. Mikołaj Dermont Siwicki 328.
 — hetman: Świętokłdycz 180.
 — kanclerz: Dymitr Boratyński 94.

- Ruski metropolita: Hrehory Chalecki 275.
 — — Jerzy Gabryel Kolenda 25.
 — — Rafał Korsak 111.
 — wojewoda: Czarniecki 104, 296.
 — — Jeremi Wiśniewiecki 97.
- Rustejko herb 268.
 Rustejków dom herbu własnego 268.
 Rustejko Jan 268.
 — Kasper 268.
 — N. pisarz ziemski Żmudzki 268.
- Rutka majątność Rutskich 322.
 Rutki, bitwa tamże 54.
 Rutskich na Rutce dom herbu Wężyk 322.
 Rutski Adam sędzia ziemski Możyński 322.
 — Stanisław rotm. JKM. 322.
 — Welamin metropol. Kijowski 322.
- Rutka za Aleksandrem Judyckim 252.
 Ryczgórskich-Sawiczów dom herbu Sulima 300.
 — — patrz Sawicze 300.
- Ryga 23, 73, 143, 150.
 — arcybiskup: Wilhelm Tyzenhauz 22.
 — starosta: Stanisław Janowicz Sapieha 149.
 — podstarości: Lew Judycki 254.
 — syndyk: Dawid Hilchen 80.
- Rymgajłów-Gaźubów dom herbu Poraj 236, 237.
 Rymgajło-Gaźuba Adam 237.
 — — Andrzej Mikołajewicz 236.
 — — Kazimierz Jan Tomaszewicz, łowczy, twórca JKM.
 dziedzic na Kotrze 236.
 — — Mikołaj 236.
 — — Sebastyan 237.
 — — Tomasz Andrzejowicz 236.
- Rymińskich dom herbu Pobóg 220.
 Rymiński N. starosta Kiernowski 220.
 — N. proboszcz kat. Żmudzki 220.
- Rymszów dom herbu Gozdawa 59.
 Rymund syn Trojdena, zwany Lawrus albo Wawrzyniec 5.
 Rymwidów-Mickiewiczów dom herbu własnego 157.
 Rymwid Elias 158.
 — Stanisław 158.
- Rymwidowicz Jan herbu Grzymała 66.
 Ryngold syn Algimunda w. ks. Litewski 3.
 — syn Ryngolda w. ks. Lit. 3.
- Rybińskich dom herbu Radwan 251.
 Rybiński N. pisarz ziemski Trocki 251.
 Rypińskich albo Rpińskich dom herbu Radwan 251.
 Rypiński Bogdan archim. Połocki 251.
 — Stefan horodniczy Połocki 251.
 — Szymon Iwanowicz 251.
- Ryszkiewicz 82.

- Ryszkowskich dom herbu Nowina 183.
 Ryszkowski Paweł podczaszy Brzeski 183.
 — Stanisław 183.
 Rywockich dom herbu Prus trzeci 243.
 Rywocki Jan Stanisławowicz 243.
 — Mikołaj Stanisławowicz 243.
 — Stanisław 243.
 Rzeczyca majątność Winków - Ratomskich 293.
 Rzeczycki powiat 221.
 — chorąży: Jan Judycki 255.
 — — Mikołaj Judycki 254.
 — — Iwan Zienkiewicz 271.
 — marszałek: Filon Judycki 255.
 — — Hrehory Aleksandrowicz Judycki 255.
 — — Jerzy Judycki 255.
 — — Michał Judycki 255.
 — — Piotr Judycki 255.
 — pisarz ziemski: N. Chlewiński 250.
 — — Bogdan Judycki 254.
 — podczaszy: Stefan Nieroszyński 221.
 — sędzia ziemski: Filon Aleksandrowicz Judycki 254.
 — — Jan Sołtan 282.
 — — Piotr Zienkiewicz 271.
 — sędzia grodzki: Krysztof Puciata 172.
 — podsędek: Aleksander Judycki 254.
 — — Krysztof Aleksandrowicz Judycki 255.
 — — Mikołaj Nieroszyński 221.
 — skarbnik: Hrehory Faszcz 326.
 — starosta: Oniki Hornostaj 6.
 — — Dominik Bogusławowicz Słuszk 207.
 — — Piotr Zyzemski 144.
 — stolnik: Konstanty Aleksandrowicz Judycki 254.
 — — Waleryan Judycki 254.
 — wojski: Alekander Judycki 254.
 — — Stanisław Judycki 255.
 Rzesniczyn Iwan wojewoda 82.
 Rzezański książę 10.
 Rzezowia 81.
 Rzów 82.
 Rzym, Rzymskie państwo 40, 43, 126, 140, 202, 214.

S.

- Sachmat han Tatar Zawolskich 276, 309.
 Sadowska z Kisków 1° Radziwiłłowa 299.
 Saka herbu Pomian 234, 235.
 Sakowiczów dom herbu Korwin odm. 98, 99.
 — dom herbu Pomian 324.

Sakowicz Adam podkomorzy potem starosta Osmiański, wojewoda Smoleński, administrator skarbu w. ks. Lit. 99.

— Andrzej namiestnik potem wojewoda Smoleński, wojewoda Trocki 99, 234.

— Stanisław Andrzejowicz 99.

— Tomasz 99.

Saława herb 268.

Samsonowiczów-Sapuchów dom herbu własnego, (Lis odm.) 155.

Sandomirski kraj 123.

Sangaw Irzyk herbu Ogończyk 190.

Sanguszków książąt dom: Kowelskich i Koszyrskich 3, 4.

Sanguszko Andrzej, syn Michała Dymitrowicza, książę na Koszyrzku, starosta Łucki 12, 149, 161.

— Dymitr, syn Lubarta, książę Łucki i Włodzimirski 11.

— Dymitr Fiedorowicz, książę Włodzimirski 12.

— Fiedor Dymitrowicz, książę Łucki i Włodzimirski, marszałek Wołyński 11, 12.

— Jan 202.

— Jarosław Andrzejowicz, książę na Koszyrzku, marsz. w. ks. Lit. 12.

— Jarosław Fiedorowicz poseł 12.

— Michał Dymitrowicz 11, 12.

— Roman Fiedorowicz, książę na Nieświeżu i Łokaczach, wojewoda Braclawski, hetman polny w. ks. Lit. 12, 40, 95, 116, 168, 220, 251, 267, 305.

— Wasyl, syn Michała Dymitrowicza 12.

Sanguszkówna za Janem Rudominą 316.

— Anna za Iwanem Bogdanowiczem Sapiehą 149.

— za Jerzym Schwerynem 307.

— za Piotrem Stabrowskim 161.

— Katarzyna wojew. Witepska, za Janem Wilhelmowiczem Stetkiewiczem 101.

Sapiehów dom herbu Lis 148—153.

Sapieha Aleksander Theodat Hrehorowicz, starosta Orszański, regimentarz 150.

— Aleksander Mikołajewicz na Luśniewie stolnik w. ks. Lit. 153.

— Aleksander proboszcz i sufragany Wileński, referend. w. ks. Lit. biskup Żmudzki, potem Wileński 153.

— Aleksander starosta Orszański 65.

— Andrzej 169, 211, 239.

— Andrzej Janowicz 150.

— Andrzej Krysztofowicz 153.

— Andrzej Pawłowicz, wojewoda Smoleński 152.

— Andrzej wojewoda Mściłowski, starosta Orszański 152.

— Benedykt podskarbi w. ks. Lit. 150.

— Bogdan Pawłowicz wojewoda Miński, potem Brzeski 57, 74, 152.

— Bogdan Siemionowicz pisarz w. ks. Lit. okolniczy Smoleński 148.

— Dymitr Teodatowicz 148.

— Fiedor Bogdanowicz 148.

— Franciszek koniuszy w. ks. Lit. 150.

— Fryderyk Michałowicz starosta Grodzieński 148.

- Sapieha Fryderyk Mikołajewicz podkomorzy Witepski, wojewoda Mści-
sławski, starosta Grodzieński, Ostrzyński 148.
- Fryderyk Mikołajewicz na Maciejowie podkomorzy Włodzimir-
ski 153.
 - Hrehory Janowicz 150.
 - Hrehory Iwanowicz podkom. Orszański 150.
 - Jan pisarz polny koron. pułk. JKM. 153.
 - Jan Ferdynand starosta Mołczacki, rotm. JKM. 153.
 - Jan Janowicz starosta Uświatski 22, 92, 149.
 - Jan Iwanowicz starosta Drohiczyński, wojewodzie Podlaski
149, 150.
 - Jan Stanisław Lwowicz marsz. w. ks. Lit. starosta Słonimski
65, 151.
 - Jan Michałowicz 148.
 - Jan Mikołajewicz Kodeński 153.
 - Jan Pawłowicz, starosta Uświatski, rotm. JKM. 149.
 - Iwan Bogdanowicz marsz. w. ks. Lit. wojew. Podlaski 148.
 - Iwan Siemionowicz wojew. Witepski, marsz. w. ks. Lit. 148, 152.
 - Iwan Teodatowicz 148.
 - Kazimirz starosta Krzepicki 153.
 - Kazimirz starosta Brzeski i Wołpiński, wojew. Połocki 150.
 - Kazimirz podskar. nadw. w. ks. Lit. wojewoda Połocki, starosta
Żmudzki, wojew. Wileński, hetman w. ks. Lit. 135, 169.
 - Kazimirz Janowicz 153.
 - Kazimirz Leo Lwowicz pisarz, marszałek, podkanclerzy w. ks.
Lit. 151, 178, 251, 254, 297.
 - Kazimirz Mikołajewicz 152.
 - Krysztof Hrehorowicz starosta Propojski, wojew. Mściśławski 150.
 - Krysztof Krysztofowicz pisarz polny w. ks. Lit. starosta Wil-
kiński 150.
 - Krysztof Lwowicz stolnik i pisarz w. ks. Litew. pułk. JKM.
151, 153.
 - Krysztof Mikołajewicz na Wiśniczu, podczaszy w. ks. Lit. 153.
 - Lew Janowicz kanclerz i hetman w. ks. Lit. wojew. Wileński
12, 32, 131, 145, 201, 255, 283, 297.
 - Lew podskarbi nadw. 150.
 - Lew Michałowicz, sędzia ziem. Grodzieński 148.
 - Leo Stanisławowicz 149.
 - Ludwik Janowicz 153.
 - Łukasz Michałowicz 150.
 - Łukasz Pawłowicz dziedzic na Czarnobyłu 152.
 - Michał Bogdanowicz sekret. JKM. 148.
 - Michał Iwanowicz sekret. JKM. 149, 150.
 - Mikołaj Michałowicz 148.
 - Mikołaj Mikołajewicz 153.
 - Mikołaj Pawłowicz 152.
 - Mikołaj Krysztof Bogdanowicz wojewoda Mściśławski, Nowo-
grodzki 152.
 - Mikołaj Bogdanowicz 152.
 - Mikołaj Janowicz starosta Owrucki 153.

- Sapieha Mikołaj Mikołajewicz kuchmistrz w. ks. Lit. starosta Ostrzyński, poseł do Szwecyi 148.
- Mikołaj Mikołajewicz na Kodniu chorąży w. ks. Lit. kasztelan Wileński 153.
- Mikołaj Pawłowicz na Kodniu wojewoda Witepski, starosta Wieliski i Suraski 153.
- N. mąż Hlebowiczówny 150.
- Paweł Bogdanowicz koniuszy w. ks. Lit. i podkanclerzy 152.
- Paweł Janowicz oboźny w. ks. Lit. wojew. Wendeński, Witepski, Wileński, starosta Rostowski, Berciański, Zdzitowski 149, 153.
- Paweł wojewoda Wileński, w. hetman w. ks. Lit. 41, 113, 165, 185, 189, 213, 254, 320.
- Paweł Iwanowicz kasztelan Kijowski, wojewoda Miński, Nowogrodzki 149, 152.
- Paweł Łukaszewicz kaszt. Kijowski 152.
- Piotr Pawłowicz dworz. i rotm. JKM. 152.
- Samuel Łukaszewicz 150.
- Siemion Sunigajłowicz wojew. Podlaski 148, 152.
- Stanisław Andrzejowicz 152.
- Stanisław Janowicz kasztelan Wileński, starosta Ryski 149.
- Stanisław Krysztofowicz 153.
- Theodat Fiedorowicz sędzia ziemski Trocki 148.
- Tomasz oboźny w. ks. Lit. 153.
- Tomasz Mikołajewicz wojew. Wendeński, Nowogrodzki 152.
- Tomasz Pawłowicz 152.
- Sapieżyn klasztor OO. Bernardynów tamże 152.
- Sapieżyńców konfederacya 65, — wojsko 127.
- Sapieżyna Anna wojewodzina Podlaska, córka Andrzeja Sanguszki ks. na Koszyrzcu 12.
- Sapieżanka Anna podkom. Połocka, za Fronckiewiczem 150.
- za Włodzimierzem Kamieńskim 286.
- na Kodniu, za Józefem Piotrowiczem Karpiem 67.
- Pawłówna za Kiską 149.
- za Jakubem Kunczewiczem 122.
- Zofia za Marcinem Kurczem starostą Felińskim 116, 150.
- Fiedora za Lenkiem 150.
- Anna za Naruszewiczem 150.
- Teodora za Aleksandrem Naruszewiczem podkanclerzym w. ks. Litew. 149.
- starościanka Orszańska za Stanisławem Naruszewiczem 319.
- kasztelanka Smoleńska za Maciejem ks. Ogińskim 189.
- starościanka Orszańska za Janem Pacem podstolim w. ks. Lit. wojewodą N. 56, 57, 150.
- za Krzysztofem Pacem 58.
- za Mikołajem Pacem podkom. Brzeskim 57.
- Zofia za Konstantym Aleksandrowiczem Połubińskim 194.
- za Michałem Fronckiewiczem Radziwińskim 32.
- za Albrychtem Władysławem Radziwiłem 201.
- kasztelanka Wileńska za Michałem Janowiczem Radziwiłem Kleckim 149, 202.

Sapieżanka kasztelanka Kijowska za Andrzejem Hrehorowiczem ks. Sanguską Kowelskim na Smolanach 13.

- za Aleksandrem Słuszką, wojewodą Trockim 152.
- za Aleksandrem Jarosławem Szeniutem 129.
- Dobrochna za Janem Tęczyńskim 152.
- Zuzanna córka Jana Sapichy, za Gottardem Tyzenhauzem 22.
- za Eustachym Pawłowiczem Wołowiczem stolnikiem w. ks. Lit. 30, 152.
- Helena za Romanem Hrehorowiczem Wołowiczem, starostą Rohaczewskim 31.

Sapuchów - Samsonowiczów dom herbu własnego (Lis odm.) 155.

Sarbiewski Maciej profesor akad. Wileńskiej 158, 297.

Sarza albo Starza albo Ozoria herb 210.

Sas herb 107, 269.

Sasinów - Kalczyckich dom 269.

Saska ziemia 218.

Saszor herb 43, 269.

Sawickich dom herbu Klamry odm. 89.

- dom herbu Nowina 183.

Sawicki Jan Jezuita 183.

- Maciej pisarz pokojowy JKM. 183.
- Melchior sekret. JKM. łowczy Mielnicki, kaszt. Brzeski 184.
- N. 183.

Sawiczów - Rycgórskich dom herbu Sulima 300.

Sawicz - Rycgórski Aleksander Janowicz żołnierz pancerny 300.

- — Jan żołnierz 300.
- — Wawrzyniec sędzia ziemski Trocki 300.

Sawicz Zabłocki Wawrzyniec 300.

Sawojski Emanuel 151.

Schlichtingów dom herbu Jelenie rogi 79.

Schlichtink Jan Szymon wojski Wendeński 79.

Schweryn Jakub Janowicz, gubernator Kurlandyi 307.

- Jan na Alszwangu 307.
- Jan konsyliarz ces. JM. 307.
- Jan Feliks gubernator Pomorski 307.
- Jan Jakubowicz marsz. Kurlandzki, pułk. JKM. 307.
- Jerzy na Gentyliżkach, dworz. pokoj. JKM. 307.
- Samuel prob. kat. Żmudzki 307.
- Ulryk pułk. ces. JK. 307.

Scipio herb 270.

Scipio - Campo, ród herbu własnego 270.

- — Aleksander Krysztofowicz 270.
- — Andrzej Krysztofowicz dworz. JKM. 270.
- — Jan podkom. Grodzieński 270.
- — Jan Krysztofowicz 270.
- — Jerzy podkom. Grodzieński 270.
- — Kryštof Janowicz 270.
- — Maciej Stanisławowicz 270.
- — Mikołaj Janowicz starosta Merecki, dworz. JKM. 270.
- — Mikołaj Stanisławowicz 270.

- Scipio - Campo Stanisław wojski Grodzieński 270.
 — — Krysztołowicz 270.
 Seheniowie, patrz Sieheniowie.
 Serbia 40.
 Srebrnie 83.
 Srebrny hetman Moskiewski 12, 40, 46, 97, 98, 174, 258.
 Seremisz 82.
 Sessarka rzeka 7.
 Setnickich dom herbu Nałęcz 178.
 Sędomirski kraj 160.
 — podkom. Elżbieta Ożarowska za Stanisławem Odachowskim 177.
 Siciński 73.
 Siebież 228, 232, 255, 311.
 Siechnowicze majątność Kościuszków 262.
 Sieheniów albo Seheniów dom herbu Syrokomla odm. 278.
 Sieheń albo Seheń Jan Aleks. cześnik Wendeński 278.
 Siekierz herb 270.
 Siekierzów Zienkiewiczów dom herbu własnego 270.
 Siekierz Bogdan Chwiećkiewicz 271.
 — Chwiećko 271.
 — Zienkiewicz Wasyl 270.
 — Zienko 270.
 Sielawa herb 69.
 Sielawów dom herbu własnego 69.
 Sielawa Antoni metrop. Kijowski, archiep. Połocki 69.
 — N. kanonik Wileński, pleban Miński 69.
 Sielce majątność Isajkowskich 242.
 Sielec majątność Wiesztortowiczów Hamszejów 299.
 Sielickich dom herbu Korezak 95.
 Sielicki Bogdan chorąży Mściśławski 95.
 Siemiaszków dom herbu Góry 66.
 — dom herbu Łabędź 125.
 Siemiaszko Aleksander podkom. Łucki 125.
 — Krysztof 125.
 — Piotr pisarz w. ks. Lit. starosta Krewski, poseł do Moskwy 125.
 Siemiaszkówna za Eustachym Juriewiczem Tyszkiewiczem 140.
 Siemienicze majątność Stetkiewiczów 100.
 Siemion Lingwień brat króla Władysława Jagieły, książę Mściśławski 10.
 — syn Jurgi Olgimunda, starosta Łucki 5.
 Siemionowiczów dom herbu własnego (Radwan odm.) 257.
 — dom herbu Szeliga 305.
 Siemionowicz Paweł 257.
 Sień czyli Szymon żołnierz, przodek rodu Sieniów lub Sieniutów 272.
 Sieniawski, mąż Chodkiewiczówny 64.
 Sieniów albo Seheniów dom 272.
 Sienko albo Sinwa Iwanowicz Algimund (Olgimuntowicz), namiestnik Nowogrodzki 5.
 Sieniut herb 272.
 Sieniutów dom herbu własnego 272, 278.
 Sieniut Fiedor wojski Krzemieniecki 272,

Sieradz, Sieradzkie województwo 80, 303, 304.

Sierpińska za Hieronimem Hordziejewskim 92.

Siesiccy potomkowie Dowmonda syna Dowmanda, księcia Uciańskiego 5.

Siesickich dom herbu Bawola głowa 23.

Siesicki Antoni Antoniewicz 23.

— Antoni Malchrowicz 23.

— Jan Krysztofowicz 23.

— Jerzy Dowmond Stefanowicz 23.

— Kazimirz Antoniewicz 23.

— Kazimirz Krysztofowicz 23.

— Krysztof Pawłowicz 23.

— Krysztof Stefanowicz kanon. Wileński 23.

— Malcher Dowmond marszałek Wilkomirski 23.

— Malcher Malchrowicz 23.

— Paweł chorąży Wilkomirski, rotm. JKM. 23, 27.

— Paweł Dowmond 23.

— Rafał Krysztofowicz 23.

— Stanisław Krysztofowicz 23.

— Stefan Pawłowicz 23.

Sięstrzeniec herb 272, 332.

Sięstrzeńcewiczów Bohuszów Kuczuków dom herbu własnego 272.

Sięstrzeńcewicz Kuczuk 272.

Siewierz, Siewierskie księstwo 59, 70, 94, 97, 112, 145, 148, 171, 205, 210, 258, 276, 280, 300.

Siewierskie książę: Koryat 10.

— — Daszek Fiedorowicz Korybut 96.

— — Dymitr Olgierdowicz Korybut 96.

— — Fiedor Dymitrowicz Korybut 96.

— — Osiemiatyczne 134.

— książęna: za Bogdanem Siemionowiczem Sapiehą 148.

Singwalt 64.

Sipowiczów dom 158.

Sipowicz Gabryel łowczy potem podczaszy Żmudzki, ciwun Szawdowski, pisarz ziem. Żmudzki 158.

Sipowiczowna za Chrzastowskim 158.

— za Połubińskim 158.

Sirewiczów dom herbu Trąbki 310.

Sirewicz Jan 310.

— N. 310.

Sitno, bitwa tamże 32, 55.

Siwickich-Dermontów dom herbu własnego (Abdank dostojny) 328.

Siwicki-Dermont Mikołaj kanon. Wileński 328.

Skinderów dom herbu Rawicz 261.

— dom herbu Szreniawa 290.

Skinder Jan dworz. JKM. 290.

— Józef 290.

— N. pisarz ziemski Lidzki 290.

— N. rotmistrz JKM. 290.

— Stefan 261.

Skirmund starszy syn Mingajła, książę Nowogrodzki 2.

- Skirmuntów dom herbu własnego (Przyjaciół sowity) 246.
 Skirmuntów - Strawińskich dom herbu Przyjaciół sowity 246.
 Skirmunt Bazyli 246.
 — Jan deputat trybunalski 246.
 — Joachim Bazylewicz 246.
 — Mikołaj stolnik Kowieński 246.
 — Stefan towarzysz husarski 246.
 — Walenty kanonik Żmudzki 246.
 Skleńskich dom herbu Kościesz 100.
 Skleński N. sędzia grodzki Lidzki 100.
 Skłów, bitwa tamże 186.
 Skoki, majątność Skokowskich 81.
 Skokowskich dom herbu Jelita 81.
 Skokowski Jan, Marcin 81.
 Skop Ościkowicz 310.
 Skorulskich dom herbu Kościesz odm. 102.
 Skorulski Andrzej kawaler Grobu pańs. chorąży potem marszałek Kowieński 102, 329.
 — Melchior sędzia ziemski Kowieński 102.
 — Mikołaj chorąży Kowieński, starosta Kormiałowski 102.
 — Rafał Andrzejowicz podczaszy, potem podkomorzy, potem marszałek Kowieński 102.
 Skorulska Katarzyna za Łukaszem Felicyanem Mosalskim 206.
 — Andrzejówna, ksieni Benedyktynek w Kownie 102.
 Skorupów dom herbu Leliwa 137.
 Skorupa Paweł horodniczy Miński 137.
 Skorutów dom herbu Korczak 95.
 Skorucianka za Wasylem Michałowiczem Lubartowiczem ks. Sanguszką Kowelskim 13.
 Skorwidów dom herbu Rola 265.
 Skorwid Hieronim 265.
 Skryńscy albo Łabędź herb 118, 282.
 Skumin 193.
 — Aleksander Dymitrowicz 138.
 — Fiedor wojewoda Nowogrodzki 177.
 — Jan starosta Czarnobyłski 138.
 — Jerzy dworzanin JKM. 138.
 — Teodor Dymitrowicz starosta Miński 138.
 — patrz Tyszkiewicz.
 Skuminowa z Połubińskich 193.
 Skuminówna Tyszkiewiczówna za Janem Stanisławowiczem Odachowskim 177.
 Ślepczyców dom herbu Prus 240.
 Śleporodów dom herbu własnego (Mogiła odm.) 170.
 Śleporód Mateusz pisarz grodzki Witepski 170.
 Ślepowron herb 99, 282.
 — odmienny, herb 285.
 Ślizieniów dom herbu własnego (Świat) 301.
 Ślizień Aleksander stolnik Osmiański, dworz. i strużk. JKM. 301.
 — Michał 301.

Słonim, Słonimski kraj, powiat 27, 43, 59, 67, 68, 69, 71, 80, 91, 137, 153, 160, 166, 169, 177, 183, 222, 241, 260, 271, 276, 306, — klasztor Bernardynów tamże 69.

Słonimski chorąży: Aleksander Bykowski 20.

— — Jeśman 93.

— — N. Janowicz Mieleszko 93.

— — Jerzy Michałowicz Mieleszko 94.

— — Stanisław Mateuszowicz Połubiński 194.

— — Andrzej Przecławski 50.

— cześnik: Maciej Bułhak 274.

— podczaszy: Hieronim Andrzejewski 241.

— — Dymitr Michałowicz Połubiński 195.

— — Zygmunt Przecławski 50.

— — Lew Wojniłowicz 277.

— marszałek: N. Jewłaszewski 292.

— — Jan Mieleszko 139.

— — Konstanty Aleksandrowicz Połubiński 194.

— — Iwan Aleksandrowicz Sołtan 282.

— — Hrehory Hrehorowicz Tryzna 59.

— — Marcin Juriewicz Tyszkiewicz 140.

— — Piotr Juriewicz Tyszkiewicz 142.

— pisarz ziemski: N. Bykowski 20.

— — — Kryštof Jeśman 93.

— — — Kazimirz Połubiński 194.

— — — Floryan Strawiński 6.

— — — Jerzy Juriewicz Tyszkiewicz 142.

— pisarzówna ziemska: Bykowska za Janem Leonem Chłusowiczem 146.

— podkomorzy: Hawryło Ciechanowicz 169.

— — — Gabryel Szemet 129.

— podstoli: Hieronim Makowiecki 235, 297.

— proboszcz: Aleksander Galimski canon. regl. 261.

— sędzia ziemski: Jan Haraburda 17.

— — — Kryštof Haraburda 17.

— — — Stefan Kędzierzawski 183.

— — — Hieronim Piasecki 72.

— — — Michał Sokołowski 59.

— sędzia grodzki: Marcyan Aleksander Ciechanowicz 170.

— podsędek: Hawryło Ciechanowicz 169.

— — — Kryštof Jeśman 93.

— — — Hieronim Piasecki 72.

— — — Józef Połubiński 194.

— starosta: Bohusz Bohowityn 94.

— — — Aleksander Hilary Połubiński 194.

— — — Jan Mikołajewicz Radziwił „barbatus“ 199.

— — — Jan Stanisław Sapieha 151.

— — — Eustachy Wasylewicz Tyszkiewicz 139.

— — — Hrehory Bogdanowicz Wołowicz 28.

— podstarości: Aleksander Ciechanowicz 170.

— — — Stanisław Tryzna 60.

Słoniński wojski: Mikołaj Kędzierzawski 183.

Słotwińskich dom herbu Dołęga 43.

— dom herbu Leliwa 137.

Słotwiński Wojciech Lassota 43.

Śluc 4, 15, 73, 100, 174, 178, — wójtostwo 100.

Ślucy książę: Jerzy 197.

— — Jerzy syn Jerzego Juriewicza Olelka 15.

— — Olelko 276.

— — Siemion Olelkowicz 16, 17, 37, 54, 253.

— — Wołodimir Olgierdowicz 14.

— — Olelko Wołodymirowicz 14.

— księżna za Konstantym Iwanowiczem księciem na Ostrogu 210.

— — Olelkowiczówna za Januszem Krysztofowiczem ks. Radzi-
wiłem 199.

Śłupecka za Jerzym Komajewskim 311.

Ślupy herb 288.

Śluszków dom herbu Ostoja 207.

Śluszka Aleksander kasztelan Miński, potem Żmudzki, potem wojewoda
Miński, potem Nowogrodzki, potem Trocki 37, 41, 152, 207.

— Aleksander Mikołajewicz 207.

— Bogusław Aleksandrowicz podskarbi nadw. w. ks. Lit. rotmistrz
JKM. 207.

— Dominik Bogusławowicz starosta Rzeczycki, wojewoda Połocki,
pułkownik i gubernator w. ks. Lit 59, 207.

— Eustachy Aleksandrowicz 207.

— Jan przodek domu Śluszków 207.

— Jan Krysztofowicz 207.

— Jan starosta Kijowski, Lubeczki, Łojowski 207.

— Józef Bogusławowicz chorąży, marszałek nadw. w. ks. Litew.
kasztelan Trocki, Wileński 207.

— Krysztof Mikołajewicz dworzanin JKM. i krajczy, wojewoda
Wendeński 207.

— Mikołaj starosta Krzyzewski 207.

— Mikołaj Krysztofowicz 207.

— N rotmistrz JKM. 207.

— Rafał Krysztofowicz 207.

— Remigian Krysztofowicz 207.

— Zygmunt Aleksandrowicz chorąży w. ks. Lit. starosta Homelski,
pułk. JKM. 207.

Smisingk herb 288.

Smogorzewskich dom herbu Junosza 84, 85.

Smogorzewski Jan podsedek Wołkowyski 85.

— Mikołaj 85.

— Władysław Janowicz 85.

Smok herb 288.

Smolany majątność książąt Sanguszków Kowelskich 13.

Smoleńsk twierdza, jej oblężenie, Smoleńszczyzna, wyprawa, księstwo,
województwo 18, 19, 20, 29, 33, 37, 38, 43, 52, 55, 65, 70, 73,
75, 78, 83, 86, 89, 101, 105, 124, 129, 131, 133, 134, 135, 144,
145, 149, 151, 161, 169, 170, 178, 199, 201, 205, 225, 227, 228,

- 230, 232, 234, 239, 242, 256, 258, 260, 265, 268, 283, 284, 296,
326, 327, — kolegium Jezuitów tamże 229.
- Smoleńsk administrator biskupstwa: Piotr Parczewski 178.
- — — Mikołaj Dermont Siwicki 328.
- archid. Wojciech Izdebski 235.
- archiep. Andrzej Żłoty Kwaśnicki 213.
- — Józef Sołtan 282.
- biskup: Jerzy Białozor 324.
- — Cyprian Paweł Brzostowski 297.
- — Franciszek Isajkowski 242.
- — Aleksander Kotowicz 327.
- — Kazimirz Pac 56.
- — Piotr Parczewski 178.
- — Hieronim ks. Sanguszek Kowelski 13.
- — Gottard Tyzenhauz 22.
- chorąży: Jan Krysztofowicz Chrapowicki 53.
- — Onisin Chwedkowicz 75.
- cześnik: Jan Meszczeryn 232.
- — Jan Józef Meszczeryn 229.
- — Iwan Meszczeryn 229.
- podczaszy: Marcyan Aleksander Ciechanowicz 170.
- — Jan Drobyś 294.
- — Jan Judycki 254.
- dziekan: Zacharyasz Obuchowicz 90.
- hetman wojsk: Iwan Borejkwicz 62.
- hołowa strzelecki: Ihnati Meszczeryn 228.
- kanonik: Aleksander Kotowicz 327.
- — Jan Newelski 329.
- — Michał Obryński 35.
- — Jan Owsiany 207.
- — Michał Janowicz Sokoliński 47.
- — Ludwik Strawiński 6.
- kasztelan: Jan Antoni Chrapowicki 53.
- — Jerzy Adamowicz Chrebtowicz 185.
- — Ludwik Jewłaszewski 292.
- — Jan III Dołmat Isajkowski 242.
- — Stefan Kędzierzawski 183.
- — Bogdan Kunczewicz 122.
- — Aleksander Mosalski 206.
- — Stanisław Naruszewicz 311, 319.
- — Dominik Pac 57, 58.
- — Hrehory Pac 58.
- — Piotr Janowicz Rudomina 315.
- — Ostafiej albo Serafin Tyszkiewicz 141.
- — Jan Wilczek 131, 164.
- — Władysław Wołowicz 29.
- — Jerzy Juriewicz Zienowicz 40.
- kasztelanka: Haraburdzianka za Siemionem Hłuszaninem 253.
- — Barbara Naruszewiczówna 139.
- — Sapieżanka za Maciejem ks. Ogińskim 189.

- Smoleńsk kasztelanka: Krystyna Naruszewiczówna za Pacem 56.
- książę: Aleksander król Polski 227.
- łowczy: Aleksander Ciechanowicz 170.
- — Kazimirz Hajko 191.
- namiestnik: Wasyl Jamont Borejkwicz 62.
- — Andrzej Sakowicz 234.
- obywatel albo szlachcic: Kozma Obuchów herbu Kotwica 228, 232.
- okoliczny: Tymoteusz Masalski 171.
- — Bogdan Siemionowicz Sapieha 148.
- — Mikołaj Sołohub 239.
- pisarz ziemski: Aleksander Parczewski 178.
- pisarz grodzki: Mikołaj Narbut 154.
- podkomorzy: Mikołaj Gosiewski 284.
- — Piotr Rajewski 124.
- proboszcz katedr. Stanisław Hamszej 300.
- sędzia ziemski: Hieronim Ciechanowicz 170.
- — — Waleryan Wylżyński 244.
- sędzia grodzki: Władysław Golimont 283.
- podsędek N. Zaba 187.
- stolnik: Dymitr Meszczeryn 231, 233.
- podst. N. Unichowski 208.
- strażnik: Stanisław Minkowski 182.
- wojewoda: Iwan Abramowicz 78.
- — Józef Chrapowicki 53.
- — Dedygołd 118.
- — Aleksander Gosiewski 89, 90, 283.
- — Krysztof Gosiewski 284.
- — Jan Karol Mikołajewicz Hlebowicz 135.
- — Jerzy Moniwid Hlebowicz 134.
- — Mikołaj Janowicz Hlebowicz 135.
- — Iwan Wojna Jasieniecki 68.
- — Jeśman 93.
- — Stanisław II Kiszka 37.
- — Filon Kmita na Czarnobyłu 258.
- — Jarosz Kocień 212.
- — Jan Korsak 111.
- — Filip Obuchowicz 89.
- — Michał Kazimirz Pac 56.
- — Mazimirz Podbereski 59.
- — Mikołaj II Radziwiłł 196.
- — Adam Sakowicz 99.
- — Andrzej Sakowicz 234.
- — Andrzej Pawłowicz Sapieha 152.
- — Hleb Wiażewicz 136.
- — Jan II Wołmiński 262.
- — Hrehory Wołowicz 31.
- — Jurii Zieniów 40.
- podwojewodzy: Samuel Krysztofowicz Ciechanowiecki 36.
- — Piotr Kazimirz Wiażewicz 136.
- wojewodzianka: Wołowiczówna za Bogdanem Ogińskim 189.

- Smoleńska wojewodzianka: Abramowiczówna Maryna za Piotrem Janowiczem Rudominą 315.
- — Gosiewska za Siemionem Samuelem ks. Sanguszką Kowelskim 13.
- — Zuzanna z Smoleńskich Krysztofowa Sapieżyna 150.
- — Obuchowiczówna za Krysztofem Stetkiewiczem 101.
- wojski: N. Gosiewski 284.
- Snarskich z Usnarza dom herbu Murdelio 173.
- Snarski Adam 173, 174.
- Aleksander Chryzostomowicz 173.
- Chryzostom 173.
- Jan Chryzostomowicz 173.
- Lew Adamowicz 173, 174.
- Wawrzyniec Adamowicz 173, 174.
- Władysław Adamowicz 173, 174.
- Śniatyn, potrzeba tamże 205.
- Sobieska 1° za Dominikiem ks. Zasławskim, 2° za Michałem Radziwiłem 201, 210.
- Sobieski Jan hetman koronny 97.
- Sobkówna Anna za Krysztofem Radziwiłem 198.
- Sobocki starosta: Cyprian Paweł Brzostowski 297.
- — Jan Brzostowski 297.
- Sobolewskich dom herbu Łada 131.
- Sobolewski Adam Jezuita 131.
- Fabian Pawłowicz 131.
- Paweł Samuelowicz 131.
- Samuel 131.
- Stanisław 131.
- Sochaczewski kasztelan: Szczęśny Oziębłowski 251.
- Sokal 94, — klasztor tamże 140.
- Sokalski starosta: Jerzy Dymitrowicz ks. Zbaraski 98.
- — Jerzy Lissowski 81.
- Sokolińskich kniaziów dom herbu Druck 46, 47.
- Sokoliński 95.
- Andrzej z Drucka książę 46.
- Bogdan z Drucka 47.
- Bogdan Andrzejowicz 46.
- Hieronim pisarz ziemski Orszański 47.
- Jan marszałek Orszański 47.
- Jan kanonik Wileński 47.
- Jan z Drucka pisarz w. ks. Lit. starosta Orleński, kasztelan Połocki 46.
- Jan Antoni starosta Trabski, kasztelan Mściśławski 47.
- Janusz Bogdanowicz 47.
- Jerzy starosta Uświatski i Jezierzyski, podkomorzy Witepski 46.
- Konstanty Bogdanowicz 47.
- Krysztof 46.

- Sokoliński N. mąż Wołowiczówny, córki Hrehorego 31.
 — Michał Hieronimowicz pisarz w. ks. Lit. 47.
 — Michał Janowicz kanonik Smoleński 47.
 — Paweł z Drucka, dworzanin JKM. 46.
 — Siemion Andrzejowicz 46.
 — Wacław 46.
- Sokolińska kasztelanka Połocka za Pawłem Dołskim 104.
 — za Teofilem Rajeckim 124.
 — za Wojciechem Balcerowiczem Rajeckim 124.
 — Bazylia, córka Andrzeja ks. Sanguszki na Koszyrzcu 12.
 — za Krysztofem Wilhelmowiczem Stetkiewiczem 100.
 — marszałkówna za Mikołajem Szemetem 129.
 — za Wojciechem Wodoradzkim 221.
- Sokół, oblężenie onegoż 98, 198, 262, 286, 330.
- Sokołów - Wojnów dom herbu Trąbki 313.
- Sokołowskich dom herbu Gozdawa 59.
- Sokołowski Michał sędzia ziemski Słonimski 59.
 — Waleryan Michałowicz 59.
- Sołohubów dom herbu Prawdzie 239.
- Sołohub 274.
 — Mikołaj rotm. JKM. 240.
 — Mikołaj okolniczy Smoleński 239.
- Sołokajów dom herbu Radwan odm. 257.
- Sołokaj Izak 257.
- Sołomereckich kniaziów dom herbu Rawicz 261.
- Sołomerecki Bogdan kniaź starosta Rohaczewski 261.
 — Fiedor kniaź, dworzanin JKM. 261.
 — Jan marszałek Piński 261.
 — Iwan kasztelan Mścislawski 261.
 — Iwan starosta Mścislawski 261.
 — N. podsędek Piński 261.
- Sołomerecka knieźni za Janem Mikołajewiczem Naruszewiczem 319.
 — za Bogdanem Wilhelmowiczem Stetkiewiczem 101.
- Sołouchów dom herbu Mogiła pierwsza 168.
- Sołouch Eustachy rotm. JKM. 168.
- Sołtanów dom herbu Syrokomla światła 281.
- Sołtan Aleksander 281.
 — Aleksander Aleksandrowicz podskarbi w. ks. Lit. rycerz Bożo-
 grobski 281, 282.
 — Aleksander Teodorowicz podwojew. Kijowski 282.
 — Bogdan Fiedorowicz 282.
 — Fiedor pisarz ziemski Włodimirski, chorąży Kijowski 282.
 — Hieronim Władysław Janowicz dworz. JKM. 282.
 — Jan sędzia ziemski Rzeczycki, starosta Propojski i Ciecierski 282.
 — Józef archiep. Smoleński, metropol. Kijowski 282.
 — Iwan Aleksandrowicz marsz. Słonimski 282.
 — Iwan wielki podskarbi w. ks. Lit. poseł do papieża 282.
 — Teodor Bogdanowicz 282.
- Sołuchów albo Sołuchów dom herbu Świat 301.

- Sołucha Konstanty 301.
 — N. 301.
 — Teodor Andrzejowicz 301.
 Somoroków dom herbu Ostoja 207, 208.
 Somorok Adam sędzia ziemski Kowieński 207.
 — Michał pisarz ziemski Kowieński 207.
 — Roman podsędek Wilkomirski 208.
 — Wasyl Konstantynowicz 208.
 Sopoćków dom herbu Syrokomla odmienna 278.
 Sopoćko Jan I 278.
 — Jan II 278.
 — Kazimierz 278.
 — Krzysztof 278.
 — N. podsędek Grodzieński 278.
 Sopoćkówna za Wasylem Tyszkiewiczem 139.
 Sosnowskich dom herbu Godziemba 52.
 Sosnowski kasztelan Połocki 128.
 — Jan pułk. JKM. kasztelan Połocki 52.
 Sowa albo Sowicze, patrz Korsaki 154.
 Sowiecki starosta: Jan Kuniglis 331.
 Spera syn Palemona 2.
 Spiegajło Bohusiewicz Aleksander 52.
 Spinola 151.
 Spytkowi dziedzice 279.
 Stabrowskich dom herbu Lubicz odm. 161.
 Stabrowski Adam sędzia na tryb. skarb. 161.
 — Aleksander Piotrowicz 161.
 — Jan 161.
 — Jerzy Piotrowicz 161.
 — Krzysztof Piotrowicz 161.
 — Piotr kasztelan Parnawski, starosta Trejdeński 13, 161.
 — Samuel 161.
 — Wojciech pisarz w. ks. Lit. 161.
 Stachowskich dom herbu Ogończyk 191.
 Stachowski Adam pisarz ziemski Witepski 191.
 — Aleksander 191.
 — Hieronim Lukaszewicz stolnik Mściśławski 191.
 — Jerzy 191.
 — Krzysztof wojski Miński 191.
 — Łukasz sędzia Mściśławski, pułkownik 191, 212.
 — Paweł Karol cześnik i sędzia grodzki Orszański 191.
 — Samuel 191.
 Stancewiczów dom herbu Leliwa 137.
 Stańczyków Stańczykiewiczów dom herbu Trąbki 310.
 Stańczyk Ościkowicz 310.
 Stańczykiewicz Jakub kanon. Żmudzki. pleban Janiski 310.
 — Jan 310.
 — Michał 310.
 — Stanisław 310.
 św. Stanisława relikwie 137.

- św. Stanisław Kostka 140.
 Stankiewiczów ród herbu Mogiła pierwsza 166, 168.
 — dom herbu Wadwicz 320.
 Stankiewicz Adam 320.
 — Kazimirz 320.
 — Krysztof 320.
 Staregkich dom herbu Topór 292.
 Starecki Stanisław cześnik Połocki 292.
 Starodub, bitwa tamże 83, 216.
 Starodubowski chorąży: Janusz Bykowski 20.
 — — Hrehory Dołmat 267.
 — marszałek: Gabryel Kierło 37, 219.
 — podkomorzy: Karol Strawiński 300.
 — proboszcz: Aleksander Kotowicz 327.
 — sędzia ziemski: Zbigniew Strawiński 300.
 — starosta: Samuel Abramowicz 78.
 — — Piotr Krysztofowicz Rudomina Dusiatski 316.
 — stolnik: Maksymilian Strawiński 301.
 Starogardynski starosta: Michał Kierło 219.
 Starosielskich-Chominiczów dom herbu własnego (Syromla odm.) 277.
 Starosielski Balcer Romanowicz rotmistrz JKM. 278.
 — Harasim Michałowicz 277.
 — Chominicz Michał dworz. i pułk. Witolda 277.
 — Mikołaj Samuelowicz chorąży Witepski 278.
 — Roman Harasimowicz dworz. JKM. chorąży i horodniczy Witepski 278.
 — Samuel Balcerowicz sędzia ziemski Witepski 278.
 Starosielski starosta: Samuel Kmicie 259.
 Starowol majetność Adamowiczów Starowolskich 136.
 Starowolskich z Starowola Adamowiczów dom herbu Leliwa 136, 137.
 Starowolski Aleksander 136.
 — Hieronim 136.
 — Samuel Adamowicz 136.
 — Szymon kantor Tarnowski, kanon. Krakowski 43, 136, 267.
 — Wasyl Adamowicz dworz. JKM. 136.
 Starza albo Topór herb 291.
 Staszkieviczów dom herbu Sas 269.
 Staszkievicz Wojciech 269.
 Stecko Jan starosta Drohiccki 119.
 Steckiewiczów Talwoszów dom herbu Łabędź 119.
 Steckiewicz Talwosz Tomasz 119.
 Stefan król polski 7, 18, 21, 32, 33, 37, 38, 39, 41, 43, 64, 78, 84, 86, 97, 131, 133, 135, 142, 145, 150, 164, 169, 174, 181, 182, 189, 198, 207, 210, 253, 254, 258, 273, 293, 315, 316, 324.
 Stetkiewiczów dom herbu Kościeszka 100, 101.
 Stetkiewicz Aleksander Krysztofowicz 100, 101.
 — Andrzej Zdanowiczrotn. i dworz. JKM. 100.
 — Bogdan Iwanowicz Zawierski marszałek JKM. 100.
 — Bogdan Wilhelmowicz kaszt. Mścislowski, Nowogrodzki 101.
 — Choma Zdanowicz 100.

Stetkiewicz Ewmeni Zdanowicz 100.

- Jan dworz. JKM. kasztelan Nowogrodzki 101.
- Jan Krysztofowicz chorąży 100, 101.
- Jan Wilhelmowicz chorąży Orszański 101.
- Jerzy Krysztofowicz 100, 101.
- Jędrzej Zdanowicz 100.
- Iwan Andrzejewicz 100.
- Krysztof podkomorzy Orszański,rotn. i pułk. JKM. 101.
- Krysztof Wilhelmowicz podkomorzy Bracławskirotn. JKM. starosta Jezierzyski 100, 101.
- Michał Bogdanowicz czerniec 101.
- N. kasztelan Nowogrodzki 33.
- N. mąż Wołowiczównej córki Hrehorego 31.
- Wilhelm Bogdanowicz Zawierski 100.
- Wilhelm Krysztofowicz chorąży Miński 100, 101.
- Seweryn kancel. kat. Wileń. sekretarz JKM. 101.
- Zdan 100.

Stetkiewiczowie Zawierscy: Jan Wilhelmowicz 100.

- — Bogdan Wilhelmowicz 100.
- — Krysztof Wilhelmowicz 100

Stetkiewiczowa Katarzyna, chorążyna Orszańska, córka Siemiona Samuela ks. Sanguszki na Białym Kowlu 13.

Stetkiewiczówna Krystyna Wilhelmowiczówna 101.

- za N. Aleksandrowiczem Kopciem 113.
- Krystyna Bogdanówna za Lubeckim 101.
- Zawierska Helena za Kazimirzem Pacem pisarzem w. ks. Lit. 100.
- Bogdanówna za Suchodolskim 101.
- za Theodatem Szemetem 129.
- Bogdanówna za Wyhowskim hetmanem Zaporoskim, wojewodą Kijowskim 101.

Sterpińskich dom herbu Godziemba 52.

Sterpiński Aleksander 52.

Stockholm 10, 320.

Stoczek Dziewałtowski Stanisław 310.

Stogniew Jan herbu Bończa 32.

Stoklicki starosta: Jan III Hamszej 299.

- — Fiedor Hrehorowicz 160.
- — Stanisław Ginwił Piotrowski 50.

Stołobot herb 293.

Strawińskich dom herbu Sulima 300.

Strawińskich Skirmuntów dom herbu Przyjaciół sowy 246.

Strawiński Adam 301.

- Adrian Zbigniewowicz 300.
- Aleksander Krysztofowicz 300.
- Balcer wojewoda Miński, starosta Możyński, ciuuu Twer-ski 300.
- Bartłomiej Adamowicz 301.
- Dawid 6.
- Erazm podkomorzy Nowogr. siewier. pułk. JKM. 300.

- Strawiński Floryan pisarz ziemski Słonimski 6.
- Gabryel 6.
 - Hieronim Maksymilian starosta Rohaczewski 300.
 - Karol Krysztofowicz podkom. Starodub. pułk. powiat. 300.
 - Kazimirz Krysztofowicz koniuszy Trocki 300.
 - Krysztof Krysztofowicz sędzia ziemski Trocki 300.
 - Krysztof cześnik Osmiański 301.
 - Ludwik kanonik Smoleński 6.
 - Maksymilian Krysztofowicz stolnik Starodub. 300, 301.
 - Marcin kasztel. Witepski, pułk. JKM. 300.
 - N. Krzczonowicz wojewoda Miński 306.
 - Stanisław 6.
 - Trojan Krysztofowicz sędzia grodzki Osmiański 300, 301.
 - Wasyl Adamowicz 301.
 - Zbigniew Krysztofowicz sędzia ziemski Starodub. 300.
- Strawniki majątność Strawińskich Skirmuntów 246.
- Stretowicz Paweł sędzia ziemski Trocki 142.
- Stretończe, patrz Tyszkiewiczze 142.
- Strojanat wnuk Ryngolda w. ks. Lit. 3.
- Strozza margrab. za Janem Karolem Kopciem 113.
- Strozzen grafówna Lukrecya za Aleksandrem Ludwikiem Radziwiłem 201.
- Strumików dom herbu Nałęcz 178.
- Strumiło Jan Jakubowicz 178.
- Jakub 178.
 - Piotr 178.
 - Stefan 178.
 - Teodor Jakubowicz 178.
- Strupin majątność Lenkiewiczów 107.
- Strupińskich dom herbu Kotwic 107.
- Strus 27, 239, 283.
- Strzykowskich dom herbu Leliwa 137.
- Strzykowski Maciej kanonik Żmudzki 138.
- autor 7, 15, 18, 63, 76, 78, 128, 131, 135, 136, 198, 262, 290, 319.
- Stryszków-Dowgiałów dom herbu Płomieńczyk 216.
- Stryszka Jan praojciec domu Dowgiałów-Stryszków 216.
- Dowgiało Jerzy 216.
 - — Krysztof podczaszy Upitski 216.
- Strzała sowita herb 296.
- załamana herb 294.
- Strzałki majątność Meszczerynów 228, 229, 232.
- Strzegonia albo Kościesza herb 61, 99, 296.
- Strzelec herb 296.
- Strzemię herb 297.
- de Strzeze, patrz Ossowski Grad Szczęsny 42.
- Stwołowski komend. Maciej Judycki 255.
- Suchceice majątność Suchcickich 208.
- Suchcickich dom herbu Ostoja 208.
- Suchcicki Hieronim 208.
- Jan Mikołajewicz 208.

Suchcicki Kazimirz Mikołajewicz 208.

— Mikołaj łowczy i horodniczy Miński 208.

— Wacław 208.

Suchekownaty 298.

Suchodolskich dom herbu własnego (Słepowron odm.) 287.

Suchodolski Eliasz cześnik Miński 287.

— Jan 287.

— Jerzy 287.

— Kazimirz Pawłowicz 287.

— Krzysztof 287.

— Maciej podsedek Miński 287.

— Paweł pisarz ziemski Wołkowyski 287.

— Szymon 287.

— Wojciech 287.

— mąż Stetkiewiczówny Bogdanówny 101.

Sudników dom herbu Łuk napięty 163.

Sudnik Józef Kazimirowicz 163.

— Kazimir 163.

Sujskich dom herbu Nałęcz 178.

Sujski Aleksander chorąży Brzeski 178.

— Andrzej 178.

— Franciszek 178.

— Jerzy 178.

— Konstanty pisarz ziemski Brzeski 178.

— Mikołaj 178.

— Wasyl 178.

— Wojciech 178.

Sukowicz Kojczan herbu Wężyk 322.

Sulima herb 299.

Sulistrowskich dom herbu Lubicz 160.

Sulistrowski Krzysztof strukez. JKM. 160.

Sulistrowska za Krzysztofem Rudominą Dusiatkim 316.

Sułtanów dom 92.

Sumów dom herbu Rawicz 262.

Sungin, patrz Juchnowicz.

Sunigajło kasztelan Trocki, herbu Lis 148.

Suraski starosta: Hieronim Horski 46.

— — Stanisław Pac 55.

— — Mikołaj Pawłowicz Sapieha 153.

Surgut z Kieslinia i Reszynek herbu Gierał albo Osmorog 48, 204.

Susza miejscowość 12, 133.

Suszyńskich dom herbu własnego 330.

Sutockich dom herbu własnego (Pobóg odm.) 43, 224.

Suzdał 81.

Swiat herb 301.

Swiderski 142.

Swidłów dom herbu Wręby 328.

Swidrygieło Olgierdowicz, książę Kijowski. w. ks. Litewski 9, 10, 16,
86, 96, 111, 118, 138, 180, 187, 211, 215, 257, 277.

Swientoldyc albo Namiot herb 179.

- Swientoldycz hetman Ruski 178.
 Swierczek herb 302.
 Swierzno, majątność Judyckich 254.
 Święcickich dom herbu Jastrzębiec 77.
 Świętopęk Jarosławowicz książę Nowogrodzki 227.
 Świętopękowie Jarosław w. książę Nowogrodzki 226.
 Święta rzeka 216.
 Swiniarskich dom herbu własnego (Puchała odm.) 247.
 Swiniarski Mikołaj 247.
 Swinka herb 302.
 Swintoróg w. ks. Lit. syn Wicienia, wnuk Kukowojtysa, prawnuk Ży-wibunda księcia Żmudzkiego 4.
 Swierskich albo Swirskich kniaziów dom herbu Lis 154.
 Swierski Bogdan 154.
 — Jan rotmistrz JKM. 154.
 — Janusz marsz. JKM. 154.
 — Łukasz Bolko rotm. JKM. marsz. Żmudzki 154.
 — Marek rotm. IKM. 154.
 — Michał 154.
 Smirneński kościół 200.
 Swirskich albo Swierskich kniaziów dom herbu Lis 154.
 Swirscy potomkowie Jałgołda, syna Dowmanda, księcia Uciańskiego 5.
 Swirski Jerzy 268.
 Swirski pleban: Jerzy Pius Girsi 128.
 Swisłocz 242, — majątność Haraburdów 17, — majątność Chodkiewiczów 64.
 Swisłocki starosta: Piotr Limont 164.
 — — Andrzej Jakubowicz Niemira 54.
 Swiszewskich dom herbu Słupy 288.
 Swiszewski N. żołnierz 288.
 Swiżyńskich dom herbu Poraj 237.
 Swiżyński Marcin sekret. JKM. viceinstig w. ks. Lit. 237.
 Sycylia 85.
 Sykstus IV papież 62, 279, 282.
 Sypniewskich dom herbu Odrowąż 186.
 Sypniewski Jan 186.
 Syromla albo Syrokomla herb 273.
 — odmienna herb 275.
 — — albo Trzy krokwie herb 317.
 — światła herb 281.
 Syruciów dom herbu Doliwa 44.
 — dom herbu Trąbki odmienne 314.
 Syruc Jan 44.
 — Józef na Lawdzie, podsk. Żmudzki 44.
 — Krzysztof Władysław Adam 44.
 Szachowski książę 82.
 Szantyrów dom herbu Lubicz odm. 161.
 Szantyrówna Katarzyna za Stanisławem Rożanką 240.
 Szarogród 146.
 Szawdowski ciwun: Jan Wojciechowicz Bilewicz 167.

- Szawdowski ciwun: Olbrycht Radzyński 154.
 — — Gabryel Sipowicz 158.
 — starosta: Wojciech Bilewicz 167.
 — — Piotr kniaź Kroszyński 145.
 Szawelski starosta: Stanisław Dowojna 304.
 Szawkiany majątność Korfów 288.
 Szczepkowskich dom herbu Jastrzębiec 77.
 Szczepkowski Aleksander 77.
 Szczerbów dom herbu Rawicz 262.
 Szczorbaty hetman Moskiewski 12, 305.
 Szczuków dom herbu Grabie 60, 61.
 Szczuka Aleksander 61.
 — Antoni Stanisławowicz 61.
 — Daniel Stanisławowicz pokojowy JKM. rotmistrz, deputat try-
 bunalski 60, 61.
 — Falisław Marcinowicz 60.
 Gracyan Stanisławowicz 61.
 — Hieronim Jakubowicz 61.
 — Jakub Danielewicz 61.
 — Jan Stanisławowicz 61.
 — Kazimierz Falisławowicz opat Paradyski, proboszcz Warszawski
 i Łomżyński sekret. JKM. 60.
 — Marcin dworzanin księcia Mazowieckiego 60.
 — Michał Jakubowicz 61.
 — Piotr Stanisławowicz 61.
 — Samuel Janowicz 61.
 — Stanisław Janowicz 60, 61.
 — Stanisław Wojciechowicz 60, 61.
 — Wojciech Stanisławowicz 61.
 Szczuczanka za Lwem Limontem 61.
 — Zofia za Fryderykiem Puzyną 61.
 Szczytów Niemirowiczów dom herbu Jastrzębiec 75.
 — Zabielskich dom herbu Radwan 251.
 Szczyt Daniel podsedek Połocki 251.
 — Jakub Niemirowicz 75.
 — Jan marszałek JKM. starosta Mohilewski, poseł do Moskwy 75.
 — Józef kanonik Wileński 251.
 — Mikołaj poborca Połocki 75.
 Szebież 311, patrz Siebież.
 Szejn hetman Moskiewski 29, 201.
 Szembelów dom herbu własnego (Przyjaciół odm.) 245.
 Szeliga herb 303.
 — odmienna herb 305.
 Szeligów dom herbu Szeliga 304.
 Szeliga Andrzej biskup Wileński 304.
 Szemetów dom herbu Łabędź odm. 120, 128.
 Szemet Aleksander podstoli Upitski 129.
 — Aleksander Jarosław podkom. Wileński 129.
 — Aleksander Aleksandrowicz 129.
 — Aleksander Łukaszewicz 129.

- Szemet Aleksander Malchrowicz 129.
 — Gabryel podkomorzy Słonimski 129.
 — Gabryel Malchrowicz 129.
 — Jan profesor akademii Bonońskiej 129.
 — Jan Aleksandrowicz 129.
 — Jan Malchrowicz starosta Botocki 128, 129.
 — Konstanty Łukaszewicz 129.
 — Łukasz marszałek Kowieński 129.
 — Łukasz Malchrowicz 129.
 — Malcher kasztelan Żmudzki 128.
 — Malcher Aleksandrowicz 129.
 — Malcher Malchrowicz podkomorzy Wileński, ciwun Dyrwiański 128, 129.
 — Marcin Gabryelowicz 129.
 — Mikołaj Gabryelowicz 129.
 — Mikołaj Mikołajewicz 129.
 — Mikołaj Teodatowicz rotmistrz JKM. 129.
 — Mikołaj podstarości Żmudzki, podkom. Wendeński, sędzia ziem. Żmudzki 129.
 — N. sędzia Wołkowyski 129.
 — Stanisław Janowicz podkom. Żmudzki 129.
 — Stanisław Malchrowicz dworz. JKM. 129.
 — Stanisław kuchmistrz w. ks. Lit. ciwun Pojurski 128.
 — Teodat Malchrowicz 129.
 — Wacław Janowicz 129.
 — Wacław Malchrowicz, kasztelan Żmudzki 128, 129.
 — Władysław Łukaszewicz 129.
 — Władysław Mikołajewicz 129.
 — Wojciech wojski Żmudzki 129.
- Szemetówna Krystyna za Wojciechem Bilewiczem 128, 167.
 — za Janem Janowiczem Dowojną 304.
 — za Balcerem Jezierskim 264.
 — za Aleksandrem Ogińskim kasztelanem Trockim 129.
 — kasztelanka Żmudzka za Sebastyanem Pakoszem 239
- Szemioth Konstanty sędzia ziemski Żmudzki 129.
- Szemiothówna kasztelanka Żmudzka za Aleksandrem Ogińskim 189.
- Szengierej murza 226.
- Szepieluńce, bitwa tamże 199.
- Szeremet wojewoda Moskiewski 98, 198, 231, 262.
- Szereszowskie starostwo 133.
 — starosta: Fiedor Wasylewicz Tyszkiewicz Kalenicki 141.
 — Jerzy Wasylewicz Tyszkiewicz 139.
- Szeszgoł 73.
- Szklów, bitwa tamże 143, 199.
- Szklowski starosta: Jerzy Jundził 120.
- Szląsk 96.
- Szmeltyński starosta: Kasper Szwab 77.
- Szołkowska za Mikołajem Dowgiałą-Narbutem 216.
- Szornelów dom herbu Dołęga 43.
- Szornel Adam 43.

Szornel Jan syn Jerzego 43.

— Jerzy 43.

Szorców dom herbu Murzynowa 175.

Szorc Mikołaj Krysztof marszałek Osmiański 175.

— Wojciech 175.

Szostowickich dom herbu własnego (Strzała załamana) 294.

Szremski kasztelan: Jakub Ossowski 42.

Szreniawa herb 290.

— odmienna herb 290.

Szucharski starosta: Epimach Buchowiecki 295.

Szujski car Moskiewski 93, 139, 149, 198, 228.

Szujska za Wojciechem Nowickim 204.

Szuksztów dom herbu Pobóg 221.

Szuksza Andrzej 221.

— Krysztof kanonik Żmudzki 221.

— Krzysztof podkomorzy Kowieński 221.

— Piotr ciwun Ejragolski, sędzia ziemski Żmudzki 221.

— Tymoteusz 221.

— Zygmunt pisarz ziemski Upitski 221.

Szumkówna za Janem Lissowskim 81.

Szumskich dom herbu Jastrzębiec 77.

Szumski Jan 77.

— Stefan Janowicz 77.

Szunalski starosta: Dominik Chrapowicki 53.

Szuskowskich Protaszewiczów dom herbu Drzewica 47.

Szuskowski Protaszewicz Walenty dziekan Wileński, pisarz w. ks. Lit.
biskup Łucki, potem Wileński 47.

Szwabów dom herbu Jastrzębiec 77.

Szwab Jan 77.

— Kasper starosta Szmeltyński 77.

Szwedzi 18, 23, 29, 42, 46, 56, 60, 64, 65, 73, 88, 89, 93, 119, 124,
125, 131, 148, 149, 151, 152, 153, 169, 174, 175, 178, 184,
185, 194, 198, 199, 201, 202, 207, 224, 228, 229, 232, 254,
255, 259, 264, 284, 285, 289, 313, 320.

— królowie: Eryk 119, — Gustaw 199.

Szwejkowska za Antonim Tyszkiewiczem 141.

Szwerynów dom herbu Szyba 306.

Szweryn Krysztof hetman Pomorski 307.

— Jan hr. 307.

Szwerynowa Eufrozyna z Sanguszków Kowelskich, córka ks. Siemiona
Samuela na Białym Kowlu 13.

Szwykowskich dom herbu Ogończyk 192.

Szwykowski Dawid Kasprowiec 192.

— Jan Kasprowiec 192.

— Jan Lenartowicz 192.

— Kasper Kasprowiec 192.

— Kasper Lenartowicz 192.

— Lenart Mikojałowicz podczaszy Halicki 192.

— Mikołaj 192.

— N. podkomorzy Witepski 192.

- Szwykowski Samuel chorąży Nowogrodzki 192.
 — Stanisław Janowicz 192.
 — Stanisław Lenartowicz 192.
 — Tobiasz Janowicz 192.
- Szyba herb 306.
- Szydacie majetność kniaziów Łukomskich 264.
- Szydłowiecka Elżbieta kasztel. Krakow. za Mikołajem II Radziwiłem Czarnym 200.
- Szymanowskich dom herbu Jezierza 83.
- Szymanowski Mikołaj 83.
- Szymkowiczów dom herbu Kościesza ocięta 103.
- Szymkowicz Jan marszałek JKM. pisarz w. ks. Lit. starosta Wilkomirski i Tykociński, wojewoda Witepski 103.
 — Jerzy kasztelan Połocki 104.
 — Szczęsny chorąży Wileński 103.
 — Temruk, wójt Pojurski 103.
- Szymkowiczówna Janówna za Naruszewiczem podskarb. w. ks. Lit. 103.
 — za Krysztofem Mikołajewiczem Naruszewiczem 319.
- Szynkowski, patrz Jeśman.
- Szymów dom herbu własnego (Ogończyk odm.) 330.
- Szyrna Antoni prowincyał Jezuitów, prob. Warszaw. 330.
 — Franciszek podstarości sądowy Piński 330.
 — Michał 330.
 — Paweł regent trybunału w. ks. Lit. mostowniczey, potem pisarz ziemski 330.
- Szyrnintski starosta: Aleksader Gottardowicz Tyzenhawz 22.

T.

- Taborów dom herbu Wieniawa 325.
- Tabor Bartłomiej marsz. nadw. w. ks. Lit. 325.
 — Wojciech biskup Wileński 325.
- Tajnanówka, bitwa tamże 284.
- Talkowie, patrz Porzeccy 38.
- Talwoszowie, potomkowie Minigajły kasztelana Wileńskiego 260.
- Talwosów dom herbu Łabędź 119.
- Talwosz 122.
 — kasztelan Trocki, marszałek w. ks. Lit. 119.
 — regimentarz wojsk Litew. 82.
 — Adam Mikołajewicz kasztelan Żmudzki 33, 119.
 — Mikołaj kasztelan Miński, starosta Dynemborski, kasztelan Żmudzki 119.
 — Mikołaj Adamowicz 119.
- Talwoszówna Adamówna za Alfonsem Lackim, starostą Żmudzkim 119, 289.
- Talwoszowie, patrz Steckiewiczowie 119.
- Tałatowiczów dom 158.
- Tałatowicz Adam 158.

- Tałatowicz Jan Adamowicz 158.
 — Jerzy Adamowicz 158.
 — Kazimirz Adamowicz 158.
 Tamerlan (Temiraksak) han Tatarski 21, 40, 96.
 Tańskich dom herbu Nałęcz 178.
 Tański Walenty rotmistrz JKM. 178.
 Tarcza albo Kotwicz herb 307.
 Targowiec, majątność ks. Koreckich 9.
 Tarłówna za Benedyktem Sapiehą podskarbin w. ks. Lit. 150.
 Tarnawa herb 307.
 Tarnowska Zofia za Konstantym II ks. Ostroskim 210.
 Tarnowska, z domu Hamszejówna 299.
 Tarnowski kantor: Szymon Starowolski 136.
 Tatarzy 9—12, 14, 15, 17, 21, 27, 31, 37, 54, 58, 59, 70, 86, 89, 95,
 96, 97, 117, 128, 135, 136, 140, 141, 152, 153, 157, 187, 193,
 196, 197, 205, 207, 209, 210, 225, 241, 243, 251, 253, 254,
 255, 258, 266, 267, 277, 284, 305, 306, 323, 330, — Czer-
 kascy 15, — Perekopscy 70, — Zawolscy 196.
 Tawra, Tawrus 198, 262.
 Tawtygert Mikołaj herbu Dria 45.
 Tehem miasteczko 241.
 Telatyckich dom herbu Belina odm. 24.
 Telatycki Andrzej 24.
 — Franciszek 24.
 — Jan 24.
 — Kazimirz 24.
 — Krysztof 24.
 — Maciej 24.
 — Marcin 24.
 — Mikołaj 24.
 — Paweł 24.
 — Wojciech 24.
 Telatycka za Janem Dymitrowiczem Isajkowskim 242.
 Telszewskich dom herbu Abdaniec 18.
 Telszewski Aleksander 18.
 — Andrzej 18.
 — Jan 18.
 — Krzysztof Aleksandrowicz stolnik Nowogrodzki 18.
 — Michał Aleksandrowicz Jezuita 18.
 — Piotr ciwun Osmiański 18.
 — Stanisław 18.
 — Walenty 18.
 Temkin Moskal 211.
 Teofil syn Ryngołda, książę Połocki 3.
 Terleckich dom herbu Klamry 88.
 Terlecki Andrzej sędzia grodzki Piński 88.
 — N. archimandr. Wileński 88.
 Tęczyński 219.
 — mąż Bohowitynówny 94.
 — Jan 152.

- Tęczyńska za Odachowskim 177.
 — wojewodzianka Krakowska za Jurgim Wasylewiczem Ole-
 kiem ks. Śluckim 14.
 — za Krysztofem Radziwiłem 198.
 Toczyskich dom herbu Abdaniec 18.
 Tokar Ościkowicz 309, 311.
 Tokarów Iwaszkiewiczów dom herbu Trąbki 311.
 Tolet Franciszek kardynał 64.
 Tołoczków dom herbu własnego (Pobóg odm.) 222.
 Tołoczko N. sędzia ziemski Grodzieński 222.
 — Stanisław 222.
 Tołoczówna za Janem Maciejowiczem Rudominą Dusiatskim 315.
 Tołoczyńska kniehini 185.
 Tołoczyński pleban: Jan Owsiany 207.
 Tomków herb 808.
 Tomkowiczów dom herbu własnego 308.
 — Cieleckich dom herbu Tomków 308.
 Tomkowicz Filon Kasprowicz 308.
 — Hrehory Kasprowicz 308.
 — Jerzy Kasprowicz 308.
 — Iwan Kasprowicz 308.
 — Kasper Kasprowicz 308.
 — Stefan Kasprowicz 308.
 Topacz herb 308.
 Topor albo Starza herb 308.
 Toropeć, bitwa tamże 32, 73, 98, 150, 227, 228, 232.
 Toropecki obywatel: Michał Polibin herbu Łabędź 229.
 Towiańskich Ginejtów dom herbu Gierałt albo Osmorog 48, 204.
 Towiański Ginejt Jakub poborca Wilkomirski 48, 204.
 — — Samuel podstar. Wilkomirski 48, 204.
 Towsk miasto 82.
 Towtwiły majątność Blinstrubów 122.
 Trab syn Swintoroga w. ks. Lit. 4.
 Traby, majątność, kościół tamże 4, 242, — proboszcz: Franciszek Isaj-
 kowski 242.
 Trąby, Trąbki herb 4, 308.
 Trąbki odmienne herb 314.
 Trejdan, bitwa tamże 221, — starosta: Piotr Stabrowski 161.
 Trewirski kraj 253.
 Trłęńskich dom herbu Topor 292.
 Trłęński Jan 292.
 Trockie województwo, Troki 10, 11, 25, 26, 27, 36, 59, 60, 61, 73,
 77, 85, 95, 124, 157, 158, 160, 165, 168, 171, 181, 189, 191,
 204, 220, 247, 257, 263, 290, 300, 311, 327.
 — chorąży: Krysztof Dzierszko 182.
 — — Aleksander Ogiński 189.
 — — Kasper Rajewski 124.
 — — Piotr Borysowicz Wołowicz 28.
 — ciwun: Maciej Kunczewicz 122.
 — — Bonifacy Pac 57.

- Trocki cześnik: Adam Krzczonowicz 306.
- podczaszy: Wasyl Baka 172.
- — Mikołaj Limont 165.
- kasztelan: Cyprian Paweł Brzostowski 297.
- — Hieronim Aleksandrowicz Chodkiewicz 63.
- — Hrehory Aleksandrowicz Chodkiewicz 63.
- — Jerzy Aleksandrowicz Chodkiewicz 63.
- — Stanisław Gasztołd 16.
- — N. Kierdej 25.
- — Mikołaj Stanisławowicz Kiszka 37.
- — Jan Karol Kopeć 113.
- — Aleksander Ogiński 129, 189.
- — Aleksander syn Jurgi Olgimunda 5.
- — Stanisław Orda 203.
- — Albrycht Władysław Radziwił 201.
- — Jan Mikołajewicz Radziwił „barbatus“ 199.
- — Janusz Jerzy ks. Radziwił 201.
- — Jerzy II Radziwił 198.
- — Krzysztof Radziwił 198.
- — Mikołaj III Krzysztof Radziwił Sierotka 200.
- — Józef Słuszka 207.
- — Sokoliński 312.
- — Sunigajło przodek Sapiechów 148.
- — Talwosz 119.
- — Anzelm Jan Wilezek 164.
- — Ostafiej Wołowicz 30.
- — Jan Juriewicz Moniwid Zabrzeziński 132.
- kasztelanka: Hlebowiczówna za Stanisławem Wiesztortowiczem
Hamszejem 299.
- — Zofia z Radziwiłów Iliniczowa 93.
- koniuszy: Jakub Limont 164.
- — Kazimirz Strawiński 300.
- — Piotr Wyzgierd 184.
- mieczny: Adam Złoty Kwaśnicki 213.
- namiestnik: Olechno albo Aleksander Moniwid Wojciechowicz
Dorohostajski 133.
- pisarz ziemski: N. Dawgird 119.
- — — Gudziński 61.
- — — Jan Jaroszewicz Dowgiało Narbut 216.
- — — Wojciech Balcerowicz Rajewski 124.
- — — N. Rybiński 251.
- pisarz grodzki: Krzysztof Tyszkiewicz 142.
- podkomorzy: Chrapowicki 53.
- — — Andrzej Dzierżek albo Dzierżko 182.
- — — Piotr Lacki 289.
- — — Jan Montigajło 86.
- — — Bogdan Ogiński 189.
- — — Piotr Borysowicz Wołowicz 28.
- podkomorzanka: Wołowiczówna za Krzysztofem Dołskim 104.
- proboszcz: Franciszek Isajkowski 242.

- Trocki proboszcz: Waleryan Judycki 254.
 — — Maciej Kaleczycki 107.
 — — Jerzy Tyszkiewicz 140.
 — — Gottard Tyzenhauz 22.
 — — Benedykt Maciejowicz Wojna 312, 313.
 — — Eustachy Iwanowicz Wołowicz 30.
 — — Jan Dawgiało Zawisza 217.
 sędzia ziemski: Adam Chrapowicki 53.
 — — Jan Grotowski 247.
 — — Wojciech Balcerowicz Rajecki 124.
 — — Wawrzyniec Sawicz Ryczgórski 300.
 — — Teodat Fiedorowicz Sapieha 148.
 — — Krzysztof Strawiński 300.
 — — Paweł Stretowicz 142.
 sędzia grodzki: Ostafiej Baka 172.
 — — Władysław Karega 85.
 — — Władysław Montigajło 85.
 — — Jan Montigajło 86.
 — — Jan Aleksander Rajecki 125
 podsędek: Dymitr Mikołajewicz Bychowiec 169.
 — Adam Chrapowicki 53.
 — N. Rajecki 124.
 starosta: Jan Antoni Sokoliński 47.
 podstarości: Samuel Wojciechowicz Bilewicz 167.
 stolnik: Jan Dymitrowicz Bychowiec 169.
 — Bogdan Mikołajewicz Fronckiewicz 33.
 — Marcyan Ogiński 189.
 wojewoda: Mikołaj Adamowicz Abramowicz 78.
 — Cyprian Paweł Brzostowski 297.
 — Aleksander Janowicz Chodkiewicz 64.
 — Jan Gasztold 16.
 — Stanisław Wojciechowicz Gasztold 17, 215.
 — Wojciech Gasztold 215.
 — Hawnul 215.
 — Jan II Janowicz Hlebowicz 135.
 — Lelus 119, 132.
 — Jan Moniwid 134, 136.
 — Juchno Wojciechowicz Moniwid 132.
 — N. Nadziwoj 215
 — Jan Niemira 75.
 — Marcyan Ogiński 135, 189.
 — Hrehory Stanisławowicz Ościk 309.
 — Hieronim Pac 56.
 — Mikołaj Pac 58.
 — Piotr Pac 56.
 — Mikołaj II Radziwił 196.
 — Mikołaj IV Juriewicz Radziwił 197.
 — Andrzej Sakowicz 234.
 — Aleksander Słuszka 37, 41, 152, 207.
 — Janusz Skumin Tyszkiewicz 139.

- Trocki wojewoda: Jan Juriewicz Moniwid Zabrzeziński 132.
 — — kn. Piotr Zbaraski 248.
 — — kn. Stefan Dymitrowicz Zbaraski 74 98.
 — podwojewodzy: Hieronim Hlebowicz Dzieżyc 160.
 — — Enoch Janowicz Kolenda 25.
 — — Hieronim Pac 58.
 — — Jan Pac 56.
 — — Jerzy Pac 57.
 — — Krysztof Pac 56.
 — — Michał Kazimirz Pac 56.
 — — Wacław Pac 57.
 — wojewodzianka: za Piotrem Karolem Isajkowskim 242.
 — — Naruszewiczówna 97.
 — wojski: Wojciech Bychowiec 168.
 — — Balcer Rajecki 124.
 Trojany, majątność Piotrowskich 84.
 Trójca, bitwa tamże 149.
 Trojden syn Romunda w. ks. Lit 4, 5, 7.
 Trojnat syn Skirmunda, wnuk Mingajła, książę Nowogrodzki 3.
 Trubeckich kniaziów dom herbu Orzeł z Jastrzębcem 4, 195.
 Tryn 151.
 Tryznów dom herbu Gozdawa 59, 60.
 Tryzna Gedeon krajczy potem podskarbi w. ks. Lit. starosta Brzeski i Mścislawski 60.
 — Hrehory Hrehorowicz marsz. Słonimski 59.
 — Hrehory marsz. JKM. pułkownik, kasztelan Podlaski 59.
 — Jan Hrehorowicz dworz. JKM. 59.
 — Józef wojewoda Podlaski 60.
 — Iwan starosta Nowogrodzki 59.
 — Konstanty kasztelan Podlaski 60.
 — Marcyan pisarz i referend. podkancl. w. ks. Lit. biskup Malteński, koadjutor Wileński, proboszcz Wileński i Gieranoński 59.
 — Michał Piotrowicz 59.
 — Mikołaj kuchmistrz w. ks. Lit. podskarbi 59.
 — Paweł oboźny w. ks. Lit. pułkow. JKM. 60.
 — Piotr Hrehorowicz wojewoda Derpski 59.
 — Piotr Piotrowicz starosta Bobrojski 59.
 — Stanisław podstarości Słonimski 60.
 — Teodor kasztelan Żmudzki 60.
 — Teofil Mikołajewicz wojew. Mścislawski 59.
 Tryznianka za Samuelem Mikołajewiczem Pacem 57.
 — za Gabryełem Szemetem podkom. Słonimskim 129.
 Trzaska albo Biała herb 26, 317.
 Trzemeszeński opat: Jerzy Niewiarowski 249.
 Trzy krokwie albo Syromla odmienna herb 317.
 Trzywdar herb 317.
 Tupików dom herbu Lubicz odm. 161.
 Turcy 10, 14, 41, 65, 83, 96, 97, 116, 136, 174, 219, 225, 236, 255, 258.
 Turłajów dom herbu Korczak 95.

- Turłajów dom herbu Jastrzębiec 95.
 Turłaj Aleksander 95.
 Turn grof 89, 151, 283.
 Turów dom herbu Korczak 95.
 — dom herbu Kownia 112.
 — dom herbu Łuk napięty 163.
 Tur N. cześnik Wileński 95.
 — N. regimentarz wojsk Litewskich 95.
 Turów 73, 175, 199.
 Turówka 263.
 Twierdelica 242, 283.
 Twerski ciwin: N. Igowski 280.
 — — Marek Narmunth 15.
 — — Abram Bogusz Okmiński 281.
 — — Adam Stankiewicz 168.
 — — Balcer Strawiński 300.
 Tykocin 149, 194, 199.
 — starosta: Jan Szymkowiec 103.
 Tymieńskich ród 158.
 Tyszków dom herbu Trzaska 26.
 Tyszką Jakub 26.
 — Michał Jakubowicz 26.
 — Stanisław 26.
 Tyszki siostra za N. Haraimem 47.
 Tyszkiewiczów dom herbu Leliwa 47, 137, 138—143.
 Tyszkiewicz Abraham 141.
 — Aleksander 141.
 — Aleksander Józefowicz 142.
 — Aleksander Juriewicz 139, 140.
 — Aleksander Pawłowicz 142.
 — Aleksander Stretowicz, sędzia ziemski Połocki 142.
 — Andrzej 141.
 — Andrzej Aleksandrowicz 142.
 — Antoni podskarbi, marszał. w. ks. Lit. starosta Wilkomirski i Opeski 141.
 — Antoni Eustachiewicz 140.
 — Antoni Michałowicz 142.
 — Bazyli 93.
 — Cyprian Iwanowicz 142.
 — Dawid Iwanowicz 142.
 — Dymitr Skumin marsz. w. ks. Lit. starosta Miński 138.
 — Eustachy Juriewicz wojewoda Mściśławski, Brzeski, starosta Kamieniecki, Mozyrski, Dudski, pułkownik 140.
 — Eustachy Kazimirzowicz 141.
 — Eustachy Wasilewicz wojewoda Podlaski, starosta Słonimski, Krasnosielski, Mohilewski 139, 142.
 — Eustachy Juriewicz 139.
 — Felicyan dworz. i pułk. JKM. 141.
 — Felicyan Eustachiewicz 140.
 — Fiedor Hawryłowicz 141.

- Tyszkiewicz Fiedor Skumin albo Skuminowicz podsk. w. ks. Lit. sta
rosta Grodzieński, Olicki, wejew. Nowogrodzki 138.
- Fiedor Wasylewicz 139.
- Filon Andrzejowicz 141.
- Hawryło 141.
- Herman Juriewicz 141.
- Herman archimandr. u św. Michała w Kijowie 142.
- Hieronim 140.
- Hrehory Michałowicz 141, 142.
- Jan Juriewicz 141, 142.
- Jan Krysztofowicz 143.
- Jan Mikołajewicz 143.
- Jan Zwierowicz 139.
- Janusz 140.
- Janusz Skumin rotm i pułk. JKM. starosta Brasławski, pi-
sarz w. ks. Lit. wojew. Mścisławski, Trocki, Wileński 139.
- Janusz Fiedorowicz wojew. Kijowski, pułkownik 140.
- Jerzy dworzanin JKM. 142.
- Jerzy Juriewicz pisarz ziemski Słonimski 141, 142.
- Jerzy Juriewicz prowincyał Jezuitów 139, 140.
- Jerzy Iwanowicz 142.
- Jerzy Kazimirzowicz 141.
- Jerzy kanon. Krakowski, kustosz, archid. Wileński, sufra-
gan Wileński, proboszcz Trocki, biskup Żmudzki 140.
- Jerzy Michałowicz marsz. Grodzieński, rotm. JKM. 141.
- Jerzy Wasylewicz wojew. Brzeski, starosta Wołkowyski,
Szereszowski 139.
- Józef Krysztofowicz 143.
- Józef Michałowicz 141, 142.
- Józef Marcinowicz 140.
- Iwan archimandryta Pieczarski 139.
- Iwan Michałowicz oboźny i generał armaty 142.
- Kazimirz 142.
- Kazimirz podczaszy w. ks. Lit. 140.
- Kazimirz Antoniewicz starosta Opeski 141.
- Kazimirz Jozafat Karmelita Bosy 142.
- Kazimirz Reginald Dominikanin 142.
- Kazimirz podkom. Brzeski, starosta Dudski, Hajnen. 141.
- Kazimirz Krysztofowicz 143.
- Konstanty 139.
- Krysztof pisarz grodzki Trocki 142.
- Krysztof stolnik Grodzieński 142.
- Krysztof Juriewicz 141.
- Krysztof Krysztofowicz 143.
- Krysztof Lew pułkownik JKM. podczaszy Kijowski, woje-
woda Czernichowski, starosta Żytomirski 141.
- Krysztof Michałowicz 142.
- Lew pułkownik, hetman polny w. ks. Lit. 138.
- Marcyan 142.
- Marcin Juriewicz marszałek Słonimski 139, 140.

- Tyszkiewicz Marcinowicz na Łohojsku sędzia ziemski Miński 140.
- Marek Hawryłowicz 141.
 - Matfiej Hawryłowicz 141.
 - Michał 142.
 - Michał strażnik Podolski, hetman wojsk Podolskich i Kijowskich 141.
 - Michał Hawryłowicz 141.
 - Michał Iwanowicz 142.
 - Michał Michałowicz 141, 142.
 - Michał Stretowicz pisarz Połocki, sędzia ziemski 142.
 - Michał Zwierowicz 139.
 - Mikołaj 143.
 - Mikołaj Michałowicz 142.
 - Mikołaj Mikołajewicz 143.
 - Mikołaj Piotrowicz 142.
 - Ostafiej albo Serafin kasztelan Smoleński 139, 141.
 - Ostafiej Wasylewicz 139.
 - Piotr Juriewicz wojewoda i starosta Miński 139.
 - Piotr Juriewicz marsz. Słonimski 142.
 - Samuel 140.
 - Skumin starosta Czarnobyłski, marszałek w. ks. Lit. 138.
 - Skumin Lwowicz 138.
 - Stanisław Andrzejowicz 141.
 - Stanisław Józefowicz cześnik Kijowski 140.
 - Stanisław Mikołajewicz 143.
 - Stret Michałowicz 141, 142.
 - Teodor Juriewicz 139, 140.
 - Wasyl wojew. Podlaski, starosta Piński, Miński 139.
 - Władysław Antoniewicz dworz. JKM. 141.
 - Zwier Lwowicz, starosta Owrucki 138, 139.
 - Zygmunt zakonnik 142.
 - Zygmunt Juriewicz 141.
 - mąż Barbary Pacówny 56.
 - patrz Skumin, 177.
 - Kalenicki, patrz Kalenicki.
- Tyszkiewiczowa z Hamszejów 299.
- Tyszkiewiczówna 1-^o za Aleksandrem Chodkiewiczem, 2-^o za Konstantym ks. Ostroskim, 3-^o za ks. Jazłowieckim 141.
- Helena za Jeleńskim 140.
 - Elżbieta za Kęsowskim 140.
 - za Andrzejem Masalskim 171.
 - Anastazyja za Janem Mieleszką, marszał. Słonimskim 93, 139.
 - za Newelskim 142.
 - Zuzanna podkomorz. Brzeska, za Janem Krysztowiczem Stetkiewiczem 101.
 - za Swiderskim 142.
 - za Januszem Wiśniewieckim 97, 139.
 - wojewodz. Brzeska za Mikołajem Zawiszą 125.
- Tytów dom herbu Giejsz 49.

- Tyzenhauz Aleksander Gottardowicz, starosta Szyrnintski, chorąży Wileński 22.
- Gottard biskup Metoński, sufrag. i kanonik Wileński, proboszcz Trabski, opat Hebdowski, biskup Smoleński 22.
 - Gottard wojewoda Wendeński 22.
 - Henryk chorąży Krzyżacki 22.
 - Jerzy mieczny w. ks. Lit. 22.
 - Jędrzej starosta Uświacki, łowczy w. ks. Lit. 23.
 - Kazimirz brat Aleksandra 22.
 - Kazimirz Aleksandrowicz 22.
 - Reinhold rotm. JKM. hetman 22, 23.
 - Wilhelm arcyb. Ryski 22.
 - Wilhelm starosta Kupiski 23.
- Tyzenhauzowna za Karolem Juriewiczem kniaziem Kroszyńskim 145.
- za Krysztofem Janowiczem Rudominą 316.

U.

- Uchanowska z Tyszkiewiczów wojska Brzeska 139.
- Uciański książę: Dowmund przodek domu Siesickich 23, 126, 127, 154.
- starosta: Jan Hajko 191.
 - — Wojciech Rakowski 317.
 - — Maciej Andrzejowicz Rudomina 315.
- Udzielskich dom herbu Korsak 111.
- Udzielski Korsak Piotr 112.
- Ujdzieński pleban: Andrzej Bogusz Okmiński 281.
- Ukraina 27, 46, 148, 180, 205, 230, 233, 258.
- Ulczyckich dom herbu Wręby 328.
- Ulczycki Samuel Zygmontowicz 328.
- Zygmunt podczaszy Wileński 328.
- Uła, jej oblężenie, bitwa 9, 12, 64, 174, 240, 274, 312.
- Umiastowskich dom herbu Roch 263.
- Umiastowski Eustachy Michał 263.
- Franciszek cześnik Połocki 263.
 - Jan Jezuita 263.
 - Jan Janowicz Jezuita 263.
 - Jan Kazimirz sekret. JKM. pisarz ziemski Brzeski, regent kancel. mniej. w. ks. Lit. 263.
 - Jerzy pisarz grodzki Brzeski 263.
 - Michał 263.
- Unichówki majątność Unichowskich 205.
- Unichowskich z Unichówek dom herbu Ostoja 205, 208.
- Unichowski 92.
- Unichowski Krysztof sekret. JKM. instygator w. ks. Lit. 208.
- Michał chorąży Upitski 208.
 - N. pods. Smoleński 208.
 - Paweł 208.
 - Remigian sędzia ziemski Braślawski 208.

- Unichowski Samuel sędzia grodzki Możyński 208.
 Unichowska za Danielem Bienickim 181.
 Upitski kraj, powiat 39, 48, 102, 123, 137, 157, 160, 161, 221, 224, 246, 261, 298, 314.
 — chorąży: Sebastyan Jawgeł 120.
 — — Jan Lewoń 53.
 — — Aleksander Puzyna 190.
 — — Michał Unichowski 208.
 — cześnik: Krysztof Wyzgerd 184.
 — — Mikołaj Wyzgerd 184.
 — podczaszy: Krysztof Dowgiało Stryzka 216.
 — marszałek: Kazimirz Białozor 324.
 — — Krysztof Białozor 324.
 — — Dymitr Jarosław Kurpski 144.
 — — Hieronim Puzyna 190.
 — mieczny: Paweł Marcinkiewicz 123.
 — pisarz ziemski: Jerzy Mleczek 44.
 — — Władysław Puzyna 190.
 — — Zygmunt Szukszta 221.
 — poborca: Szymon Marcinkiewicz 123.
 — podkomorzy: Gabryel Białozor 324.
 — — Stanisław Białozor 324.
 — — Jerzy Wołmiński 262.
 — — Mikołaj Wyzgerd 184.
 — sędzia ziemski: Jerzy Marcinkiewicz 123.
 — — Mateusz Marcinkiewicz 123.
 — — Paweł Marcinkiewicz 123.
 — — Stanisław Pawłowicz Marcinkiewicz 123.
 — — Andrzej Mleczek 44.
 — — N. Puzyna 190.
 — — Paweł Zienkiewicz 271.
 — — Wasyl Zienkiewicz 271.
 — sędzia grodzki: Antoni Puzyna 190.
 — sędzianka grodzka: Lisowska za Krysztofem Pakoszem 239.
 — podsedek: Floryan Beynart 20.
 — — Jan Kazimirz Mleczek 44.
 — — Hieronim Puzyna 190.
 — skarbnik: Mikołaj Kazimirz Wołmiński 262.
 — sprawnik: Władysław Marcinkiewicz 123.
 — starosta: Iwan kniaź Kroszyński 145.
 — — Piotr kniaź Kroszyński 145.
 — — Hieronim Puzyna 190.
 — — Krysztof Puzyna 190.
 — — Michał Radziwiłł na Ołyce i Nieświeżu 201.
 — podstarości: N. Korejwa 39.
 — — Paweł Marcinkiewicz 123.
 — stolnik: Kazimirz Kozieł 112.
 — — Jan Marcinkiewicz 123.
 — podstoli: Krysztof Kazimirowicz Białozor 324.
 — — Daniel Bogusław 246.

- Upitski podstoli Eliasz Marcinkiewicz 123.
 Upitski wojski: Michał Wołmiński de Giersce 262.
 Urban IV papież 22.
 Urbanowiczów Pileckich dom herbu Łabędź 125.
 Urbanowicz Pilecki Adam 125.
 — Jan rotmistrz 125.
 Urusów 149.
 Ussa rzeka, bitwa nad nią 6, 14, 70.
 Uście majątność Stetkiewiczów 100.
 Usnarz majątność Snarskich 173.
 Uświata, oblężenie, ekspedycja 30, 198.
 Uświackie włości 55.
 Uświacki starosta: Jan Piotrowicz Rudomina 316.
 — — Piotr Janowicz Rudomina 315.
 — — Jan Sapieha 92.
 — — Jan Janowicz Sapieha 149.
 — — Jan Pawłowicz Sapieha 149.
 — — Jerzy Sokoliński 46.
 — — Jędrzej Tyzenhauz 23.
 — staroscina: Krystyna z ks. Sanguszków Kowelskich Rudominowa 13.
 Uszaków albo Wojstom majątność Jałgołda Dowmundowicza 127.
 Uszpolski starosta: Stanisław Dowojna 304.

W.

- Wacław król czeski 96.
 — książę Mazowiecki 3.
 Wadwicz herb 214, 317.
 Waga herb 320.
 Waldorff zamek 253.
 Walmuza, bitwa tamże 151, 165.
 Wanczyk albo Wężyk herb 322.
 Wańko herb 322.
 Wańkiewiczów dom herbu Wańko 322.
 Wańkiewicz Stefan 322.
 Wańkowicz Jan deputat na trybunał Wileński 323.
 Warmiński biskup: kardynał Hozyusz 236.
 Warnia 196.
 Warnia herb 323.
 Warszawa, bitwa tamże 46, 56, 64, 89, 99, 116, 149, 169, 177, 185,
 194, 214, 222, 320, — kościół św. Jana tamże 121, — pro-
 boszcz: Antoni Szyrma 330, — kolegium Jezuitów 220.
 — proboszcz: Kazimirz Szczuka 60.
 — starosta: Krasiński 66.
 Warszawicki autor 46.
 Wasyl Aieksandrowicz, książę Korecki 9.
 Wasyl Iwanowicz car Moskiewski 134, 239, 289.
 Wasylewicz majątność Meszczerynów 228, 229, 232.
 Wasylewiczów dom herbu Syrokomla odm. 279.

- Wasylewicz Dymitr koniuszy Witołda w. ks. Lit. 279.
 — Eustafi 279.
 — Mikołaj Stefanowicz wojski Mścislowski 279.
 — Stefan I Dymitrowicz 279.
 — Stefan II Wasylewicz 279.
 — Wasyl Stefanowicz 279.
 Wasyliski starosta: Marcin Limont 164.
 — — N. Wołczek 320.
 Waszeńczowiczów dom herbu własnego 155.
 Waszkiewiczów dom herbu Krzyż 115.
 Waszkowicze majątność Wasyla Meszczeryna 232.
 Waszlewicze majątność Meszczerynów 227.
 Wawrzyniec albo Lawrus Rymund, syn Trojdena, mnich 5.
 Ważyńskich dom herbu Abdaniec 18.
 Ważyński Bartłomiej podkomorzy Derpski 18.
 — Bartłomiej Bartłomiejowicz kantor i dziekan Wileński 18.
 — Wojciech Bartłomiejowicz sekretarz i dworzanin JKM. ciwun Dyrwiański 18.
 Wdów, bitwa tamże 82.
 Weysteyn 64.
 Wenda, bitwa tamże i obleżenie 18, 59, 63, 64, 316.
 Wendeński biskup: hr. Aleksander Chodkiewicz 66.
 — chorąży: Adam Drobysz 294.
 — kanonik: Wojciech Bejnart 20.
 — podczaszy: Mikołaj Drobysz 294.
 — podkomorzy: Mikołaj Szemet 129.
 — stolnikówna: Wołkówna za Józefem Narmunthem 15.
 — wojewoda: Mikołaj Korf 288.
 — — Paweł Janowicz Sapięha 149.
 — — Tomasz Mikołajewicz Sapięha 152.
 — — Krzysztof Mikołajewicz Słuszka 207.
 — — Gottard Tyzenhauz 22.
 — wojski: Jerzy Komar 147.
 — — Jan Szymon Slichtink 79.
 Werbut herbu Ozorya 210.
 Werki, bitwa tamże 42, 217, 248, 284, 301.
 de Wert Jan generał wojsk Bawarskich 229, 232.
 Weryhów dom herbu Szreniawa 290.
 Weryha Aleksander Borowski 290.
 — Jan 290.
 — Jan Michałowicz 290.
 — Michał Jan Aleksandrowicz 290.
 Westfalia 144, 229, 288.
 Weswiański ciwun: Kazimirz Fronckiewicz Radzymiński 33.
 Wędziagolskich dom herbu Pomian 235.
 Węgry i Węgrzy 62, 83, 126, 127, 181, 189, 207, 221, 238, 259; —
 król: Władysław 62.
 Wężyk 252.
 Wiazewiczów dom herbu Leliwa 3, 136.

Wiażewicz Hleb wojew. Smoleński 136.

— Franciszek 136.

— Michał 136.

— N. chorąży Nowogrodzki 136.

— Piotr Kazimirz stolnik Mściśławski, podkomorzy Mściśławski, podwojewodzy Smoleński, wojewoda Nowogrodzki, poseł do Moskwy 136.

Wicień syn Kukowojtysa, wnuk Żywibunda księcia Żmudzkiego 4.

— marszałek, potem w. ks. Lit. 5, 7, 62.

Widejków dom herbu własnego (Łabędź odm.) 130.

Widejko Tomasz 130.

Widukleński ciwun: N. Czechowicz 205.

Widymund książę 132.

Widzieniszki majetność 8.

Wiedeń, zjazd tamże 17, 196, 219.

Wiedrusa, bitwa nad nią 37, 40, 54, 117, 134, 185, 209, 309.

Wiekowiczów dom herbu własnego (Pobóg odm.) 224.

Wiekowicz Marcin 224.

— Mikołaj rotmistrz powiatowy 224.

— Stanisław 224.

Wieliczków dom herbu Syrokomla odm. 278.

Wieliczko Krysztof 278.

— Samuel 278.

— Stanisław sędzia grodzki Lidzki 278.

Wieliskie włości 55.

Wieliski starosta: Mikołaj Pawłowicz Sapieha 153.

Wielkie łuki, ekspedycja 37, 41, 86, 98, 135, 144, 181, 198, 205, 210, 228, 232, 262, 277, 293, 294.

— — starosta: Filon Kmita na Czarnobyłu 258.

Wielkopolska 79.

Wielopolska kanclerzanka koronna za Marcyanem Ogińskim 189.

Wieloński starosta: Piotr Michał Hieronimowicz Pac 58.

— — Piotr Pac 30.

Wielżyńska Anna za Janem Smogorzewskim 85.

Wieniawa albo Zubrzagłowa herb 323, 324, 332.

Wierzbowa albo Radwan herb 249, 325.

Wierzbickich dom herbu Radwan 251.

Wierzbicki Wacław biskup Żmudzki potem Łucki 251.

Wierzbowiczówna za Aleksandrem Janowiczem Kirkorem 87.

Wierzchowicze bitwa tamże 71, 169, 249.

Wierzejskich dom herbu Jelita 81.

Wiesiołowskich dom herbu Ogończyk 192.

Wiesiołowski Krysztof stolnik, krajczy, w. marszałek w. ks. Lit. 192.

— Mateusz komend. na Rosławiu 192.

— Mikołaj kasztelan Żmudzki, starosta Kowieński 192.

— Piotr oboźny w. ks. Lit. starosta Mścibowski i Metelski 192.

— Piotr Piotrowicz marsz. w. ks. Lit. 192.

Wieśniański ciwun: Iwan Hłgowski 280.

Wieszortowiczów - Hamszejów dom herbu Sulima 299.

Wieszort Hamszej Jerzy 299.

Wieże herb 325, 326.

Więckowiczów albo Więckiewiczów dom herbu Giejsztor 295.

Więckowicz Jan 295.

— Kazimirz 295.

— Stefan 295.

— Wacław 295.

Wigundowie 4, 9.

Wijuków dom herbu Kościesza ocięta 104.

Wikind syn Monstwiła, książę Żmudzki 2.

— syn Ryngołda, książę Witepski 3.

Wikund Kiejstutowicz książę Żmudzki 145.

Wikundowicz Hrehory 145.

Wilcze kosy herb 326.

Wilczków dom herbu Mądrostki 164.

— dom herbu Łada 131.

Wilczek Jan koniuszy w. ks. Lit. kasztelan Smoleński 131, 164.

— Jan marszałek nadw. w. ks. Lit. 164.

— Jan Anzelm podsędek Osmiański, kasztelan Trocki, starosta Osmiański 164.

— Krysztof 131.

— Maksymilian 164.

— Mikołaj 164.

— N. kasztelan Smoleński 164.

— Piotr 131, 164.

— Piotr 131.

— Samuel podstoli Wołkowyski 131.

— Tomasz 131.

— Władysław 131.

Wilczkówna za Adamem Owsianym 261.

— za Jakubem Wodoradzkim 221.

Wilczopolski kanonik Wileński, herbu Nieczuja 182.

Wilia rzeka 96.

Wilkanowskich dom herbu Lis 154.

Wilkijski leśniczy: Stanisław Zienowicz 41.

— starosta: Aleksander Iwanowicz Chodkiewicz 62.

— — Piotr Michał Hieronimowicz Pac 58.

— — Aleksander Połubiński 194.

— — Krysztof Krysztofowicz Sapieha 150.

Wilkolewicz Wojsznar herbu Kot morski 106.

— patrz Wojsznar.

Wilkomirski powiat 42, 48, 63, 96, 124, 154, 176, 192, 204, 206, 207, 215, 221, 235, 282, 317, 323.

— chorąży: Eliasz Komorowski 42.

— — Samuel Komorowski 42.

— — Paweł Siesicki 23, 27.

— marszałek: Jerzy Irzykowicz 133.

— — Aleksander Rajecki 124.

— — Malcher Downmond Siesicki 23.

— mieczny: Rafał Dawgiało Zawisza 217.

— pisarz ziemski: Władysław Białozor 324.

- Wilkomirski pisarz ziemski: Eliasż Komorowski 42.
 — — — Jan Komorowski 42.
 — — — Jerzy Komorowski 42.
 — — grodzki: Andrzej Kaczyński 235.
 — poborca: Jakub Ginejt Towiański 204.
 — podczaszy: Eliasż Komorowski 42.
 — podkomorzy: Aleksander Kaweczyński 206.
 — — N. Rajski 80.
 — — Stanisław Zienowicz 41.
 — sędzia ziemski: Stanisław Białozor 324.
 — — Jan Komorowski 42.
 — — grodzki: Stanisław Dawidowicz 312.
 — podsędek: Stanisław Białozor 324.
 — — Wawrzyniec Poczebod Odlanicki 233.
 — — Roman Somorok 208.
 — skarbnik: Władysław Karęga 85.
 — — Wasyl Odyniec 188.
 — starosta: Jan Dowojnowicz 304.
 — — Marcin Giedrojć 8.
 — — N. Kmita 258.
 — — Samuel Komorowski 42.
 — — Paweł Pac 56.
 — — Jan Szymkowicz 103.
 — — Antoni Tyszkiewicz 141.
 — podst. Krysztof Antoni Obryński 35.
 — — Samuel Ginejt Towiański 204.
 — — Stanisław Zienowicz 41.
 — stolnik: Samuel de Ganie Dawidowicz 312.
 — — Daniel Lwowicz 106.
 — — Samuel Kazimirz Niemcewicz 261.
 — — Tobiasz Puciata 91.
 — wojski: Chwalibóg Krysztofowicz Lwowicz 106.
 — — Krysztof Michałow Lwowicz 106.

Wilkowskich dom herbu Poraj 237.

Wilkowski N. żołnierz 237.

Wilno, Wileńskie województwo 4, 7, 18, 21, 25, 33, 51, 52, 53, 56, 72, 73, 76, 77, 80, 83, 91, 92, 96, 105, 114, 117, 124, 126, 135, 137, 140, 142, 149, 151, 158, 160, 161, 170, 172, 177, 178, 191, 199, 204, 205, 206, 215, 217, 220, 236, 237, 245, 251, 252, 260, 261, 284, 285, 291, 292, 297, 301, 302, 309, 311, 313, 314, 319, 320, 322, 325, — zamek 215, 255, 310, — akademія i kolegium Jezuitów 8, 23, 47, 64, 125, 126, 128, 136, 152, 158, 170, 184, 217, 221, 250, 258, 297, — bursa ubogich uczniów 112, — szkoły 238, fara 297, — klasztor Bernardynów 135, 192, 315, — klasztor Dominikanów u św. Ducha 189, — klasztor Franciszkanów 16, 191, 196, — kościół św. Jana 124, 176, 202, 310, — kolegium Jezuitów u św. Kazimirza 214, 283, 292, — cerkiew św. Trójcy 145, 209, 215, — kościół N. P. Maryi 175, — klasztor canon. regul. de poenit. bb. M. M. 252, — trybunał 314, — bursa Ambrozyań-

- ska 19, — ul. Skopowa tamże 19, — kościół św. Michała 151
 klasztor św. Klary 151.
 Wileński administrator metropolii: Jerzy Gabryel Kolenda 25.
 — archidyakon: Malcher Giejsz Eliaszewicz 49.
 — — Józef Jasiński 76.
 — — N. Iszora 114.
 — — Waleryan Judycki 254.
 — — Jerzy Tyszkiewicz 140.
 — — Jan Dawgiało Zawisza 217.
 — archiman. N. Terlecki 88.
 — biskup: Jerzy Białozor 324.
 — — Mikołaj Dzierżko 325.
 — — Malcher Giejsz Eliaszewicz 49.
 — — Aleksander Kotowicz 327.
 — — Jan Łosowicz 275.
 — — Maciej 188.
 — — Paweł Alгимunt ks. Olszański 5.
 — — Mikołaj Pac 58.
 — — Jerzy Mikołajewicz Radziwił 196, 201.
 — — Wojciech Mikołajewicz Radziwił 196, 197.
 — — Aleksander Sapieha 153.
 — — Andrzej Szeliga 304.
 — — Waleryan Protaszewicz Szuszkowski 47.
 — — Wojciech Tabor 325.
 — — Jerzy Tyszkiewicz 140.
 — — Abraam Siemionowicz Wojna 313.
 — — Benedykt Maciejowicz Wojna 37, 217, 312, 313.
 — — Eustachy Iwanowicz Wołowicz 30, 57.
 — — Jan Kasprowicz Dawgiało Zawisza 27.
 — chorąży: Kazimirz Mintowt Czyż 51.
 — — Marcyan Gorski 250.
 — — Jerzy Krzczonowicz 306.
 — — Szczęśny Szymkowicz 103.
 — — Aleksander Gottardowicz Tyzenhawz 22.
 — — Aleksander Wołowicz 29.
 — ciwun: N. Denoff 303.
 — — Stanisław Naruszewicz 319.
 — — Wojciech Oborski 263.
 — — Maciej kniaź Ogiński 189.
 — — Jan Pac 55.
 — — Mikołaj Ginwił Piotrowski 50.
 — cześnik: Jakób Załamaj 252.
 — podczaszy: Zygmunt Ulczycki 328.
 — deputat trybunalski: Augustyn Hieronim Gradowski 248.
 — — Maksymilian Owłoczyński 298.
 — — N. Protaszewicz 77.
 — — Puciata 91.
 — dziekan: Jan Newelski 329.
 — — Krysztof Przecławski 50.
 — — Waleryan Protaszewicz Szuszkowski 47.

- Wileński dziekan: Hieronim ks. Sanguszko Kowelski 13.
 — — Bartłomiej Bartłomiejowicz Ważyński 18.
 — horodniczy: Wojciech Przetocki 269.
 — kanclerz katedralny: Seweryn Stetkiewicz 101.
 — kanonik: Ambroży Bejnart 19.
 — — Wojciech Bejnart 20.
 — — Jerzy Bienicki 181.
 — — Konstanty Brzostowski 297.
 — — hr. Aleksander Chodkiewicz 66.
 — — Zygmunt Krysztofowicz Rudomina Dusiatski 316.
 — — Jerzy Pius Girsi 128.
 — — N. Jasiński 76.
 — — Jan Jezierski 264.
 — — Maciej Kaleczycki 107.
 — — Adam Filonowicz Kopeć 113.
 — — Mikołaj Koryzna 242.
 — — Wojciech Narbut 216.
 — — Andrzej Ossowski 43.
 — — Jan Pac 56.
 — — Kazimirz Pac 56.
 — — N. Sielawa 69.
 — — Krzysztof Stefanowicz Siesicki 23.
 — — Mikołaj Dermont Siwicki 328.
 — — Jan Sokoliński 47.
 — — Józef Szczyt 251.
 — — Gottard Tyzenhauz 22.
 — — Wilczopolski 182.
 — — N. Gabryelowicz Wojna 313.
 — — Jerzy Wołowicz 29.
 — — Wincenty Marcyanowicz Wołowicz 20.
 — — Jan Dawgiało Zawisza 217.
 — kantor: Józef Puzyna 190.
 — — Bartłomiej Bartłomiejowicz Ważyński 18.
 — kasztelan: Aleksander Hrehorowicz Chodkiewicz 63.
 — — Hieronim Aleksandrowicz Chodkiewicz 63.
 — — Hieronim Hieronimowicz Chodkiewicz 30, 65.
 — — Hrehory Aleksandrowicz Chodkiewicz 63.
 — — Jan Hieronimowicz Chodkiewicz 64, 65.
 — — hr. Krzysztof Chodkiewicz 65.
 — — N. Denoff 303.
 — — Mikołaj Janowicz Hlebowicz 135.
 — — Jan Stanisławowicz Kiszka 37.
 — — Andrzej Kotowicz 327.
 — — Minigajło 119, 260.
 — — Aleksander Hawnulewicz Nadziwoj 215.
 — — Aleksander syn Jurgi Olgimunda 5.
 — — Hrehory Ościk 309.
 — — Szczęsny albo Czarny Ościk 309.
 — — Konstanty Iwanowicz ks. na Ostrogu 210.
 — — Jerzy Pac 55.

Wileński kasztelan: Jerzy Pacowicz 55.

— — Paweł Pac 56.

— — Albrycht Władysław Radziwił 41, 201.

— — Janusz Krzysztofowicz Radziwił 198.

— — Jerzy Mikołajewicz Radziwił 127, 197.

— — Krzysztof II Krzysztofowicz Radziwił 199.

— — Mikołaj Mikołajewicz Sapieha 153.

— — Stanisław Janowicz Sapieha 149.

— — Józef Słuska 207.

— — Ostafiej Wołowicz 30.

— — Aleksander Juriewicz Zabrzeziński 132.

— — Krzysztof Zawisza 126.

— kasztelanowa: Krystyna Chodkiewiczówna 55.

— — Sapieżanka za Michałem Janowiczem Radziwi-
łem 202.

— kasztelanowa: Lewinia Hlebowiczowa 9.

— koadjutor: Marcyan Tryzna 59.

— koniuszy: N. Wołczek 320.

— kustosz: Jerzy Białozor 324.

— — Jerzy Bienicki 181.

— — Franciszek Isajkowski 242.

— — Hieronim ks. Sanguszko Kowelski 13.

— — Jerzy Tyszkiewicz 140.

— — Eustachy Iwanowicz Wołowicz 30.

— namiestnik: Piotr Gasztold 16.

— — Hawnul 215.

— pisarz ziemski: Jan Kolenda 25.

— — Jan Franciszek Poźniak 296.

— pisarz grodzki: Jerzy Komar 147.

— — Krzysztof Łosowski 243.

— pisarzówna: Jarmolanka za Hrehorym Chwedkowiczem 75.

— podkomorzy: Hilary Mintowt Czyż 51.

— — Jasiński 76.

— — Alfons Lacki 289.

— — Aleksander Jarosław Szemet 129.

— — Malcher Malchrowicz Szemeth 129.

— pleban: N. Żochowski 33.

— proboszcz: Karol Białozor 324.

— — Franciszek Isajkowski 242.

— — Kazimirz Pac 56.

— — Aleksander Sapieha 153.

— — Marcyan Tryzna 59.

— — Marcin Michałowicz Żagiel 314.

— rektor akademii: Władysław Dawksza Jezuita 214.

— — Jędrzej Wołowicz 29.

— scholastyk: Aleksander Kotowicz 327.

— — N. Krzycki 87.

— sędzia ziemski: Jakub Białozor 324.

— — Paweł Danielewicz 205.

— — N. Giedrojć 8.

- Wileński sędzia ziemski: Stanisław Hamszej 299.
- — — Jan Lewoń 53.
- — — Jan Hrehorowicz Ostik 310.
- — — Jan Wyzgerd 184.
- — — Mateusz Zakrzewski 160.
- — — Jerzy Zienowicz 41.
- sędzia grodzki: Mikołaj Wysocki 173.
- — — Mateusz Zakrzewski 160.
- skarbnik: Ewstachy Kotowicz 327.
- starosta: Krysztof Gosiewski 284.
- stolnik: Cypryan Paweł Brzostowski 297.
- — N. Denoff 303.
- — Kazimirz Chwalibóg Żeroński 92.
- podstoli: Aleksander Czernicki 76.
- sufragan: Waleryan Judycki 254.
- — Hieronim ks. Sanguszek Kowelski 13.
- — Aleksander Sapieha 153.
- — Gottard Tyzenhauz 22.
- — Jerzy Tyszkiewicz 140.
- — Abraam Siemionowicz Wojna 217, 313.
- wojewoda: Jan Karol Janowicz Chodkiewicz 65, 151.
- — hr. Krysztof Chodkiewicz 65, 151.
- — Jan Dawgird Dedygołdowicz 119.
- — Jan Gasztold 16, 221.
- — Wojciech Marcinowicz Gasztold 17.
- — Iwan Lwowicz Gliński 70.
- — Jan Juriewicz Hlebowicz 134.
- — Adam Mintowt Juskiewicz 51.
- — Wojciech Moniwid 132, 134.
- — Szczęsny albo Czasny Ościk 195, 309.
- — Michał Kazimirz Pac 56, 146, 233.
- — Aleksander Radziwił 30.
- — Janusz Radziwił 149.
- — Krysztof Radziwił 149.
- — Radziwił Ościkowicz 196.
- — Krysztof II Krysztowowicz Radziwił 198, 199.
- — Michał Aleksandrowicz Radziwił 30.
- — Mikołaj II Radziwił 196, 200.
- — Mikołaj III Krysztof Radziwił Sierotka 200.
- — Mikołaj Michałowicz Radziwił 201.
- — Mikołaj IV Radziwił „Rufus“ 197.
- — Jan Janowicz Sapieha 150, 297.
- — Kazimirz Sapieha 135.
- — Paweł Janowicz Sapieha 41, 113, 149, 320.
- — Janusz Skumin Tyszkiewicz 139, 319.
- wojewodzianka: Hlebowiczówna za Malchrem Szemetem 128.
- — Radziwiłówna za Janem Karolem Mikołajewiczem Hlebowiczem 135.
- — Elżbieta Hlebowiczówna za Odyńcem 187.
- — Hlebowiczówna za Marcyanem Ogińskim 189.

- Wileńska wojewodzianka Dawgierdówna za Aleksandrem Wodoradzkim 221.
- — Hlebowiczówna za Jerzym Mikołajewiczem Zienowiczem 40.
- podwojewodzy: Stefan Andrzejewicz Bielikowicz 68.
- — Stanisław Hamszej 299.
- — Rumieło Wojna Jasieniecki 68.
- — Kazimirz Ludwik Jewłaszewski 292.
- — Enoch Janowicz Kolenda 25.
- — Paweł Marcinkiewicz 123.
- — Jan Ogiński 189.
- — Piotr Piasecki 72.
- wojski: Jan Abramowicz 78.
- — Fabian Kozieł Poklewski 112.
- — Jerzy Zienowicz 41.
- wójt: Milicki (Augustus Rotundus) sekret. JKM. 265.
- wójtostwa gubernator: Jan Podoski 84.
- Wiłbułtowiczów-Papłońskich dom herbu własnego 298.
- Winczów miejscowość 96.
- Winków-Ratomskich dom herbu Stołobot 293.
- Winko Janusz żołnierz 293.
- Mikołaj rotmistrz JKM. 293.
- N. Dominikanin 293.
- Ratomski Samuel deputat trybunalski 293.
- Sienko 293.
- Wasyl 293.
- Winnica zamek 9, 96, — majątność Woronowickich 257, — kolegium Jezuitów tamże 140.
- Winnicki starosta: Matfiej Kmita 258.
- — Aleksander Iwanowicz Komar 146.
- — Aleksander Worona albo Woronowicki 211, 257.
- Wirszyl syn Lizdejki 309.
- Wiska ziemia 60.
- Wiski kasztelan: Wojciech Rakowski 56, 317.
- starosta: Michał Puzyna 190.
- Wiśnicz majątność Sapiechów 153, — Lubomirskich 230.
- Wiśniewiec 96, — bitwa tamże 97.
- Wiśniewieckich Korybutów książąt dom 4, 83, 96, 97, 139.
- Wiśniewiecki ks. Dymitr Korybut 96, 97.
- Janusz koniuszy koronny 97.
- Jeremi wojewoda Ruski 97.
- Jerzy Michałowicz kasztelan Kijowski 97.
- Jędrzej wojewoda Wołyński 97.
- Konstanty wojewoda Ruski 97.
- Michał Korybut kasztelan Kijowski 97.
- Michał Korybut król Polski 97.
- Wiśniewiecka za Michałem Lwowiczem 106.
- za Janem Pacem wojewodą Mińskim 58.
- Eufemia za Mikołajem III Krysztofem Radziwiłem Sierotką 200.

- Wiśniewiecka Aleksandra za Mikołajem V Radziwiłem 198.
 — za Eustachym Juriewiczem Tyszkiewiczem 140.
 Wisygiertów dom herbu Lubicz 160.
 Wisygin Stanisław herbu Bogoria 28.
 Wisyginowicz Jerzy zwany Wół 28.
 Witenes albo Wicień marszałek w. ks. Lit. 3.
 Witepsk twierdza, Witepskie województwo 36, 52, 55, 58, 68, 69, 101, 109, 147, 151, 159, 162, 163, 172, 180, 186, 199, 206, 213, 235, 250, 277, 281, 285, 296, 298, 299, — kasztelania 170, — kolegium Jezuitów tamże 283.
 Witepski archiepisk. Jerzy Gabryel Kolenda 25.
 — chorąży: Jan Chrapowicki 52.
 — — Teodor Chrapowicki 52.
 — — Michał Samuelowicz Starosielski 278.
 — — Roman Harasimowicz Starosielski 278.
 — horodniczy: Jerzy Chrapowicki 53.
 — — Roman Harasimowicz Starosielski 278.
 — kasztelan: Kazimirz Białozor 324.
 — — N. Denoff 303.
 — — N. Hrehorowicz Wojna-Hreczyna 313.
 — — Józef Klonowski 34.
 — — Tomasz Kossakowski 285.
 — — Eustachy Kurcz 116,
 — — Marcin Limont 164.
 — — Paweł Pac 56.
 — — Marcin Strawiński 300.
 — — Melchior Zawisza 125.
 — — Mikołaj Zawisza 125.
 — — Jan Juriewicz Zienowicz 41.
 — koniuszy: Stefan Bogusz Okmiński 281.
 — mostowniczy: Andrzej Łuski 186.
 — namiestnik: Jerzy Juriewicz Illebowicz 134.
 — — Stanisław Pac 55.
 — pisarz ziemski: Konstanty Wojna Jasieniecki 68.
 — — — Mikołaj Kisiel 180.
 — — — Andrzej Ossypowski 159.
 — — — Adam Stachowski 191.
 — pisarz grodzki: Mateusz Slepioród 170.
 — podczaszy: Samuel Kosarzewski 163.
 — podkomorzy: Fryderyk Mikołajewicz Sapięha 148.
 — — Jerzy Sokoliński 46.
 — — N. Szwykowski 192.
 — sędzia ziemski: Samuel Balcerowicz Starosielski 278.
 — podsedek: Mikołaj Hurko 68.
 — stolnik: Krysztof Janowicz Chrapowicki 53.
 — podstoli: Andrzej Kazimirz Hurko 68.
 — — Aleksander Szemet 129.
 — wojewoda: Iwan Iwanowicz Chodkiewicz 62.
 — — Jan Krysztofowicz Chrapowicki 53.
 — — Krysztof Stanisławowicz Kiszka 37, 219.

- Witepski wojewoda: Stanisław Piotrowicz Kiszka 37.
 — — Jerzy Nasielowski 248.
 — — Stanisław Pac 55.
 — — Aleksander Ludwik Radziwiłł 201.
 — — Jan Rakowski 56, 317.
 — — Siemion Samuel ks. Sanguszko Kowelski 13.
 — — Iwan Siemionowicz Sapieha 152.
 — — Mikołaj Pawłowicz Sapieha 153.
 — — Paweł Janowicz Sapieha 149.
 — — Jan Szymkowicz 103.
 — — Władysław Wołowicz 29, 112.
 — — Jan Zawisza 125.
 — — Stefan Dymitrowicz ks. Zbaraski 98.
 — wojewodzianka: Katarzyna Sanguszkówna za Janem Wilhel-
 mowiczem Stetkiewiczem 101.
 — — Nasielowska za Stefanem ks. Zbaraskim 98.
 — — Nasielowska za Piotrem Krzczonowiczem 306.
 — — Nasielowska za Mikołajem Wołczkiem 240.
 — wojski: Aleksander Wojna Jasieniecki 68.
 — — Mikołaj Niemirowicz, 75.
 Witold w. ks. Litewski 5, 7, 9, 10, 16, 40, 55, 58, 62, 74, 75, 95, 96,
 118, 121, 122, 132, 166, 196, 237, 245, 257, 277, 281.
 Witoldowa siostra ks. Drucka 45.
 Witynes król Litwy 3.
 Władysław Jagiełło król Polski i Węgierski 10, 14, 45, 55, 74, 75, 96,
 115, 119, 121, 132, 196, 215, 219, 221, 272, 279.
 Władysław Jagiełowicz król Polski i Węgierski 11, 45, 62, 169, 196,
 234.
 Władysław car Moskiewski 228, — IV, król Polski 18, 29, 33, 43, 56,
 57, 65, 67, 73, 87, 101, 103, 124, 129, 131, 135, 140, 142,
 144, 149, 151, 161, 170, 199, 201, 219, 229, 232, 236, 237,
 251, 265, 270, 280, 283, 292, 308.
 — książę Mazowiecki 60.
 Włochy 6, 40, 54, 81, 129, 153, 201, 217, 242, 270, 289.
 Włodzimierz książę Kijowski 138, 193.
 Włodzimirski książę: Dymitr Fiedorowicz Sanguszko 11, 12.
 — — Fiedor Dymitrowicz Sanguszko 12.
 — pisarz ziemski: Fiedor Sołtan 282.
 — podkomorzy: Fryderyk Mikołajewicz Sapieha 153.
 — starosta: Roman Hrehorowicz Kierdej 86.
 — — Adam Hrehorowicz ks. Sanguszko Koszyrski 13.
 — władyka: Jurii Chrebtowicz 185.
 Włoszków dom herbu własnego 213.
 Włoszek podskarbi w. ks. Lit. 213.
 Wnuczków dom herbu Jastrzębiec 77.
 Wnuczek pisarz ziemski Osmiański 77.
 — Marek, ciwun Retowski, rotmistrz JKM. poseł do Lublina 77.
 Wobolnicki starosta: Mikołaj Kort 288.
 Wodoradzkich dom herbu Pobóg 221.
 Wodoradzki Aleksander Jakubowicz 221.

Wodoradzki Aleksander Przeclawowicz dworz. JKM. starosta Kiersnowski 221.

— Andrzej Mikołajewicz rotmistrz chorągwi powiatu Wilkomirskiego 221.

— Jakub Mikołajewicz 221.

— Jakub pisarz ziemski Osmiański 221.

— Jerzy Aleksandrowicz 221.

— Mateusz podczaszy Kowieński 221.

— Mateusz Mikołajewicz 221.

— Mikołaj Aleksandrowicz marszałek u Gasztolda wojewody Wileńskiego 221.

— Mikołaj Wojciechowicz starosta Mohilewski 221.

— Przeclaw żołnierz 221.

— Wojciech Mikołajewicz 221.

Wojciech (Wojtkas) Dowmundowicz Giedrojé 7.

Wojdyło Klawzelowicz 103.

Wojdziło Koszyłowicz 35.

Wojkunowskich dom herbu Gozdawa 60.

Wojna Abraam Siemionowicz sufragan Wileński, biskup Żmudzki, Wileński 217, 313.

— Aleksander Siemionowicz 313.

— Benedykt ciwun 313.

— Benedykt Maciejowicz biskup Wileński, proboszcz Trocki 37, 217, 312, 313.

— Dominik Benedyktowicz 313.

— Gabryel Maciejowicz podkancl. w. ks. Lit. pisarz 312, 313.

— Hrehory Maciejowicz kasztelan Brzeski 313.

— Jędrzej krajczy w. ks. Lit. starosta Grodzieński 313.

— Konstanty na Łukach wojewoda 68.

— Łukasz chorąży Wołkowyski 313.

— Maciej podst. w. ks. Lit. referendarz i pisarz, starosta Gerdowski, Pojurski, kasztelan Mścislawski 312.

— Maciej Józef starosta Gorazdowski, marsz. Piński 313.

— Michał Aleksandrowicz 313.

— Michał Gabryelowicz starosta Pieniański 313.

— Michał chorąży Żmudzki, starosta Pojurski 313.

— N. Gabryelowicz starosta Merecki 313.

— N. Gabryelowicz kanonik Wileński 313.

— Piotr podstoli w. ks. Lit. starosta Wołkowyski 313.

— Siemion kasztelan Mścislawski 313.

— Stanisław Michałowicz kuchmistrz w. ks. Lit. starosta Połongawski 313.

— Stefan podkomorzy Piński, starosta Opeski 313.

— Wincenty pułkownik JKM. 313.

— Władysław Aleksandrowicz 313.

Wojnianka wojewodzianka Nowogrodzka za Jerzym Komajewskim 311.

— kasztelanica Mścislawska za Mikołajem Mikołajewiczem Staniewiczem 168.

Wojnów-Hreczynów dom herbu Trąbki 312.

Wojna-Herczyna Hrehory wojew. Podolski, starosta Krasnostawski 313.

- Wojna-Hreczyna Maciej Hrehory 312.
 — — Mateuszowicz podkomorzy Piński 312.
 — — N. Hrehorowicz kasztelan Witepski, starosta Oski i Przemski 313.
 Wojnów-Orańskich dom herbu własnego (Siestrzeniec odm.) 273.
 Wojna-Orański Michał rotmistrz JKM. 273.
 — — Paweł 273.
 Wojnów-Sokołów dom herbu Trąbki 313.
 Wojna-Sokół kasztelan Miński potem Brzeski 313.
 — — Krysztóf 313.
 — — Maciejowicz 312.
 — — Szymon Maciejowicz 312.
 — — Wawrzyniec Maciejowicz podstarości w. ks. Lit. starosta Piński i Grodzieński 312, 313.
 Wojna, patrz Jasienieccy 68.
 Wojniłowiczów dom herbu Syromla odm. 277.
 Wojniłowicz Kazimierz 277.
 — — Lew podczaszy Słonimski 277.
 — — Michał Dominikanin 277.
 — — N. pułkownik JKM. 277.
 — — N. sędzia grodzki Nowogrodzki 277.
 — — Stanisław Kazimierzowicz mieczny Lidzki 277.
 — — Tomasz sekretarz JKM. chorąży Wołkowyski 277.
 — — Trojan podczaszy Mściśławski 277.
 Wojstom majątność Jałgoła Dowmundowicza 126, 127, — kościół tamże 127.
 Wojszków dom herbu własnego (Łabędź odm.) 130.
 Wojsznar Filon 107.
 — — Szymon poborca Osmiański 107.
 — — Wilkolewicz herbu Kot morski 106.
 — — Stefan Władysław 107.
 Wojszund 195.
 Woła, zamek tamże 15.
 Wolffów dom herbu własnego 144.
 Wolff Aleksander starosta Feliński, dworz. JKM. 144.
 — — Ferdynand kapitan gwardyi JKM. 144.
 — — Frambold a Lungawzen, starosta Dynemburski, generał artyleryi koronnej 144.
 — — Fryderyk podkom. Derpski 144.
 — — N. starosta Dynemburski, kapitan JKM. 144.
 — — Teodor Fryderykowicz 144.
 Wolmarz twierdza 64, 65, 142, 194.
 Wolski kościół 174.
 Wolskich kniaziów dom 4.
 Wolska za Jerzym Radziwiłem 197.
 Wolstynik albo Wojsiek syn Mendoga, albo Swintorog 3.
 Wół, patrz Jerzy Wisyginowicz 28.
 Woleczków dom herbu Prawdzic 240.
 — — dom herbu Wadwicz 320.

Wołczek starosta Wasiliski, koniuszy Wileński 320.

— Hieronim Mikołajewicz 240.

— Jan marszałek JKM. 240.

— Jerzy Mikołajewicz 240.

— Kukwa herbu Pułkozie 248.

— Mikołaj dworzanin JKM. 240.

— Mikołaj Mikołajewicz 240.

Wołga rzeka 82.

Wołki majetność Lissowskich 81.

Wołków dom herbu Kimbar 271.

— dom herbu Kościesz 101.

— dom herbu Trąbki 313.

— dom herbu Wieże 326.

Wołk Aleksander pułkownik JKM. 271.

— Fiedor wójt Kijowski i Łojowski 271, 314.

— Konstanty Maksymowicz 326.

— Krysztof 271.

— Maciej porucznik 314.

— Mikołaj 314, 326.

— Marcin 326.

— N. starosta Piński 314.

Wołk hetman Moskiewski 211, 258.

Wołkówna stolnikówna Wendeńska za Józefem Stanisławowiczem Nar-
munthem 15.

Wołkonowskich dom herbu Radwan 252.

Wołkowiczów Kolenków dom herbu Kościesz światła 104, 105.

Wołkowicz Kolenko Izak 105.

— Jerzy marszałek JKM. 105.

Wołkowickich dom herbu Lubicz odm. 161.

Wołkowicki Grzegorz proboszcz u św. Stefana w Wilnie 161.

— Paweł 161.

Wołkowyski kraj, powiat 36, 42, 67, 70, 71, 84, 115, 131, 177, 179,
182, 233, 261, 277, — starostwo 133.

— chorąży: Jan Puksza 103.

— — Łukasz Wojna 313.

— — Tomasz Wojniłowicz 277.

— łowczy: Bazyli Iakimowicz 36.

— marszałek: Józef Karp 67, 109.

— — Stefan Józefowicz Karp 67, 109.

— — Jan Ogiński 189.

— pisarz ziemski: Paweł Suchodolski 287.

— pisarz grodzki: Szymon Horodyjski 123.

— — Piotr Oleński 261.

— podkomorzy: Andrzej Dołski 104.

— — N. Jundził 120.

— — Krysztof Oleński 261.

— sędzia ziemski: Prokop Dołski 104.

— — Krysztof Oleński 261

— — Piotr Oleński 261.

— — N. Szemet 129.

- Wołkowyski podsędek: Jan Jakimowicz 36.
 — — Daniel Owsiany 206.
 — — Jan Smogorzewski 85.
 — skarbnik: Aleksander Komajewski 312.
 — starosta: Jerzy Moniwid Hlebowicz 134.
 — — Maciej Kłoczko 191.
 — — Jerzy Wasylewicz Tyszkiewicz 139.
 — — Piotr Wojna 313.
 — podstarości: Andrzej Łazowski 115.
 — stolnik: Mikołaj Jurowski 244.
 — podstoli: Samuel Wilczek 131.
 — wojski: Paweł Dołski 104.
 — — Andrzej Kołontaj 110.
- Wołmińskich dom herbu Rawicz 262.
- Wołmiński Jan starosta Kowieński 262.
 — Jan II wojewoda Smoleński 262.
 — Jan III kasztelan Połocki, starosta Krewski 262.
 — Jerzy podkomorzy Upitski 262.
 — Michał de Giersce wojski Upitski 262.
 — Mikołaj Kazimirz skarbnik i podst. Upitski 262.
- Wołmińskiego pułk 277.
- Wołosza 10, 33, 37, 40, 65 83, 96, 125, 153, 168, 170, 219, 221, 253,
 — Wołoskie ekspedycye 178.
- Wołoscy gospodarowie 212.
 — — Jerzy ks. Koriatowicz 10.
 — wojewodzianka: Lupulanka za Januszem Radziwiłem 199.
- Wołodymir ks. Kijowski, syn Olgierda, brat Jagieły, ks. Słucki i Kopylski 14.
- Wołotkiewiczów dom herbu Radwan 252.
- Wołotkiewicz Fiedor wojski Miński 252.
 — Krysztof pisarz ziemski Miński, wojew. Nowogrodzki 252.
 — Marcin pisarz ziemski Miński 252.
- Wołodkiewiczówna za Hieronimem Ciechanowiczem 170.
 — wojewodzianka Nowogrodzka za Aleksandrem Hilarym Połubińskim 194.
 — za Janem Stankiewiczem 168.
- Wołodkowiczów dom herbu Łabędź 120.
- Wołodkowicz Chryzostom wojski, pisarz ziemski Żmudzki 121.
 — Jan 121.
 — Jerzy 121.
 — Kazimirz Jezuita 121.
 — Marcin pisarz w. ks. Lit. poseł do Moskwy 121.
 — Mikołaj chorąży Żmudzki 121.
 — Niekrasz starosta Bełżycki 121.
 — Stanisław 121.
- Wołowiczów dom herbu Bogoria 28—31.
- Wołowicz podskarbi nadw. w. ks. Lit. 65.
 — łowczy w. ks. Lit. starosta Chwejdowski 320.
 — Aleksander pisarz Nowogrodzki ziemski, chorąży Wileński 29.
 — Bogdan Jurgiewicz 28.

Wołowicz Borys 28.

- Eustachy Pawłowicz stolnik w. ks. Lit. starosta Plotelski, rotmistrz JKM. 30, 152.
- Eustachy Iwanowicz kustosz Wileński, proboszcz Trocki, opat Lubieński, podkanclerzy w. ks. Lit. biskup Wileński 29, 30, 57.
- Eustachy Bernardyn 29.
- Hieronim pisarz, podskarbi w. ks. Lit. starosta Kobryński, starosta general. Żmudzki 29.
- Hieronim Iwanowicz 29.
- Hieronim wojewoda Nowogrodzki 29.
- Hrehory wojewoda Smoleński 31.
- Hrehory Jurgiewicz 28, 29.
- Hrehory Bogdanowicz marszałek w. ks. Lit. starosta Słonimski, kasztelan Nowogrodzki 28.
- Jerzy kanonik Wileński, referend. w. ks. Lit. 29.
- Jurgi Juriewicz 28.
- Jędrzej Iwanowicz chorąży w. ks. Lit. ciwun Dyrniański, sędzia ziemski Żmudzki, starosta Plotelski, 29, 30.
- Jędrzej Jezuita, rektor kolegium Pińskiego i Nieświeskiego i akademii Wileńskiej, potem prowincyał 29.
- Iwan Hrehorów koniuszy w. ks. Lit. 29.
- Iwan Iwanowicz marszałek w. ks. Lit. starosta Grodzieński 29.
- Karol starosta Frylański, oboźny w. ks. Lit. 31.
- Marcyan pisarz ziemski Wileński 30.
- Michał 132.
- Mikołaj dworzanin JKM. 29.
- Ostafiej marsz. i pisarz w. ks. Lit. poseł do Moskwy, podkanclerzy w. ks. Lit. kasztelan Trocki, kanclerz w. ks. Lit. kasztelan Wileński, starosta Brzeski, Kobryński 30.
- Paweł Iwanowicz podkom. Grodzieński, podskarbi nadworny w. ks. Lit. 29, 30.
- Piotr Borysowicz, chorąży, podkomorzy Trocki 28.
- Piotr Hrehorowicz cześnik w. ks. Lit. 31.
- Roman 111.
- Roman Hrehorowicz starosta Rohaczewski 31.
- Samuel Hieronimowicz kasztelan Nowogrodzki, starosta Mołczacki, pułkownik 29.
- Tomasz Stanisław 31.
- Wincenty Marcyanowicz archid. Żmudzki, kanon. Wileński, sekretarz w. ks. Lit. proboszcz infułat Gieranoński 30.
- Władysław dworzanin JKM. pisarz polny w. ks. Lit. potem kasztelan Smoleński, wojew. Witepski, hetman polny w. ks. Lit. 29, 112.

Wołowiczowa Anna z Sanguszków Kowelskich, kasztelanowa Nowogrodzka 13.

— z Sawickich starościna Obelska 184.

Wołowiczówna 57.

— za Danielem Bienickim 181.

— podkomorz. Trocka za Krzysztofem Dołskim 104.

- Wołowiczówna Felicyana za Wawrzyńcem Maciejowiczem Rudominą Dusiatskim 316.
- Piotrówna 1° za K. Hołowczyńskim, 2° za Potockim 31.
- Romanówna za Dadzibogiem Kierłą, potem za Grzegorzem Korsakiem 31, 219.
- Apolonia, córka Hrehorego wojewody Smoleńskiego, za Kopciem 31.
- za Hrehorym Korsakiem 111.
- za Franciszkiem Nikodemem Kossakowskim 284.
- wojewodzianka Smoleńska córka Hrehorego, za Bogdanem Ogińskim 31, 189.
- za Pawłem Pacem kasztelanem Wileńskim 56.
- za Piotrem Pacem starostą polnym Żmudzkim, córka Eustachego Pawłowicza 30.
- za Aleksandrem Radziwiłem wojewodą Wileńskim 30.
- Tekla za Aleksandrem Ludwikiem Radziwiłem 201.
- za Kierdejem Radziwonowskim 25.
- Hrehorówna za Sokolińskim 31.
- Hrehorówna za Stetkiewiczem 31.
- Teodora za Jerzym Wasylewiczem Tyszkiewiczem 139.
- Zofia za Andrzejem Zawiszą 125.

Wołpa majątność 5.

Wołyński starosta: Kazimirz Sapieha 150.

Wołyń 5, 10, 16, 52, 62, 79, 86, 89, 95, 100, 108, 153, 180, 181, 184, 211, 214, 244, 272, 273, 278, 296, 305.

Wołyński chorąży: Wacław Kierdej 86.

- — Hrehory Koziński 86.
- kasztelan: Kierdej Koziński 329.
- kasztelanowa: Izabela ks. Czartoryska 9.
- książę: Fiedor Lubart Giedyminiowicz 10, 212.
- marszałek: ks. Fiedor Dymitrowicz Sanguszko 12.
- stolnik: Samuel Dołmat Isajkowski 242.
- — Ostafiej Komar 146.
- wojewoda: Aleksander ks. Czartoryski 11.
- — ks. Mikołaj Jerzy z Klewania Czartoryski 11.
- — Jan Dawgird Dedygołdowicz 119.
- — Jan Hlebowicz 74.
- — Bogusz Fiedorowicz Korecki 9.
- — Adam Hrehorowicz ks. Sanguszko Koszyrski 13.
- — Jędrzej Wiśniewiecki 97.
- wojewodzianka: Maryna Myszkówna za Stanisławem Radziwiłem 202.

Wondziagoła majątność Narewiczów 325.

Wopiecki stan 228.

Worona Aleksander hetman ks. Świdrygieli, starosta Winnicki 211.

— Filon starosta Ostroski, pułk. JKM. 211.

— Hrehory żołnierz 211.

Woroneż 82.

Woroniany majątność Abramowiczów 78.

- Woronicz Fiedor podczaszy Kijowski 211.
 — Filon Juriewicz 211.
 — Jerzy 211.
 — Jędrzej Juriewicz 211.
 — Wasyl pisarz ziemski Kijowski 211.
 Woronieckich książąt dom herbu Korybut 96, 97.
 Woroniecki Jakub, prob. Gieranoński, pleban Kowieński, bisk. Kijowski 97.
 Woronowicki Aleksander starosta Winnicki 257.
 — Jerzy Aleksandrowicz 257, 258.
 — Matfiej Aleksandrowicz 257.
 Woronowicze majątność Woronowickich 258.
 Woronowiczów i Woronów domy herbu Pawęża 211.
 — dom herbu Radwan sowity 257.
 Woronowickich dom herbu Radwan sowity 258.
 Woronowicz Hrehory 257.
 — Stanisław Kazimirz 156.
 Worotyńska kniehini za Michałem Michałowiczem Tyszkiewiczem 142.
 Worowiczów dom herbu własnego 156.
 Worskła rzeka, bitwa nad nią 10, 62, 193.
 Wowicka cerkiew 203.
 Wręby herb 327.
 Wróblewskich dom herbu własnego (Ślepowron odm.) 287.
 Wyhowski hetman Zaporoski, wojewoda Kijowski 101, 137, 213.
 — Konstanty 230.
 Wylżyńskich dom herbu Przosna 244.
 Wylżyński Waleryan, sędzia ziemski Smoleński 244.
 Wysłouchów dom herbu Odyniec 188.
 Wysłouch Jan podsedek Orszański 188.
 — Ludwik pisarz ziemski Orszański 188.
 Wysoki dwór, majątność Lackich 289.
 Wysokie majątność Wysockich 90.
 Wysokie Litewskie, kościół tamże 313.
 Wysockich na Wysokiem dom herbu Kolumna 90.
 — dom herbu własnego 172, 173.
 Wysocki Adam 173.
 — Jan 173.
 — Łukasz 90.
 — Mikołajrotn. JKM. sędzia grodzki Wileński 173.
 Wysza rzeka 60.
 Wytyżowie herbu Łopot odm. 21.
 Wytyż Paweł 21.
 — Wojciech 21.
 Wyzgierdów dom herbu Odrowąż 184.
 Wyzgerd Hieronim rotmistrz powiatowy 184.
 — Jan sędzia ziemski Wileński 184.
 — Krysztof 184.
 — Krysztof cześnik Upitski 184.
 — Mikołaj cześnik Upitski 184.
 — Mikołaj podkomorzy Upitski 184.
 — Piotr koniuszy Trocki 184.

Z.

- Żaba rotmistrz Kozacki JKM. 187.
 — Benedykt 187.
 — Bogusław Benedyktowicz 187.
 — Borys 187.
 — Felicyan Benedyktowicz 187.
 — Franciszek Benedyktowicz 187.
 — Krysztof cześnik Połocki 187.
 — N. podsędek Smoleński 187.
 — Stanisław Benedyktowicz 187.
 — Stanisław, pisarz grodzki Nowogrodzki 187.
 Żabów dom herbu własnego (Odrawąż odm.) 187.
 Zabielskich-Szczytów dom herbu Radwan 251.
 Zabłockich-Sawiczów dom herbu Sulima 300.
 Zabołotno majątność Jarmołów 100.
 Zabożyński Komar 146.
 Zabrzezińskich kniaziów dom herbu Leliwa 3, 132.
 Zabrzeziński mąż księżniczki Jawnucianki Zaslawskiej 74.
 — kniaź wielki marszałek w. ks. Lit. 70.
 — Aleksander Juriewicz kasztelan Wileński 132.
 — Jan wojewoda Nowogrodzki 132.
 — Jan Juriewicz 132.
 — Jan Juriewicz Moniwid namiestnik Połocki, kaszt. Trocki 132.
 — kniaź Jerzy Moniwid Juchnowicz 132.
 — Stanisław Juriewicz marsz. nadw. w. ks. Lit. 132.
 Zachalski starosta: Filon Kruniewicz 165.
 Zadnieprze 57.
 Zadora albo Płomieńczyk herb 329.
 Żagielów dom herbu Trąbki 314.
 Żagiel Marcin Michajłowicz proboszcz katedr. Wileński i Osmiański 314.
 Zagłoba albo Zagroba herb 225, 329.
 Zahomyślsy kniaziowie 312.
 Zahów, majątność Aleksandrowiczów 114.
 Zahrascy, gałąź Meszczerynów 227.
 Zahraz syn Amir-Giereja 226.
 Zajac herb 330, 331.
 Zakrzewskich dom herbu Lubicz 160.
 — dom herbu Pomian 235.
 Zakrzewski Andrzej Matuszewicz 160.
 — Jan 235.
 — Jan Mikołajewicz 235.
 — Jędrzej Mikołajewicz 235.
 — Kazimirz Matuszewicz 160.
 — Krysztof Stanisławowicz 160.
 — Marcin Stanisławowicz 160.
 — Mateusz dworzanin JKM. sędzia grodzki, sędzia ziemski Wi-
 leński 160.
 — Mateusz Stanisławowicz 160.

Zakrzewski Mikołaj komornik ziemski Osmiański 160.

— Salomon Mikołajewicz 235.

— Stanisław 160.

Zalesie majątność Bykowskich 20.

Załamajów-Proniewiczów dom herbu Radwan 252.

Załamaj Jakub cześnik Wileński 252.

— Krysztof pisarz Nowogrodzki 252.

— Łukasz 252.

— Paweł 252.

— Paweł rotmistrz JKM. 252.

— Piotr 252.

Zamland 151.

Zamoyski hetman 43, 64, 203.

Zaporoscy Kozacy 191, 199, 250.

— hetman: Chmielnicki 238.

— — Bogdan Michałowicz kniaź Rożyński 267.

— — Wyhowski 101, 137.

— pułkownik: Nieczaj 223.

Zaranowskich-Łuskinów dom herbu własnego 186.

Zaranowski-Łuskina Stefan rotm. JKM. 186.

Zardeckich dom herbu Ciołek 35.

Zardecki N. podstolę Brzeski 35.

Zarecka ks. starościanka Orszańska za Eustachym Wasylewiczem Ty-
szkiewiczem 139.

Zaręmba herb 331.

Zaskórki majątność Paprockich 80.

Zasław 73, — majątność Hlebowiczów 74, — plebania tamże 135.

Zasławscy książęta 209, — herbu Ostróg 210, — herbu Jawnucia 74.

Zasławski Aleksander Dominikowicz 210.

— Bogdan Jawnuć 46, 74.

— Dominik wojewoda Krakowski, regimentarz wojsk koronnych
201, 210.

— Fiedor Iwanowicz 74.

— Janusz 210.

— Jerzy Jawnucia 74.

— Iwan Juriewicz Jawnucia 74.

— Michał Jawnucia 74.

Zasławska ks. Jawnucianka Bogdanowiczówna za Hornostajem 74.

— — — — — za Odyńcewiczem 74.

— — — — — za Ościkiem 74.

— — za Andrzejem Fiedorowiczem kniazem Połubińskim 74.

— — Jawnucianka za Sapiehą księciem Koszyrskim, wojewodą
Mińskim 74.

— — za Teodorem Juriewiczem Tyszkiewiczem 140.

— — Jawnucianka za Zabrzezińskim 74.

— — Jawnucianka Nastazya za Zbaraskim wojewodą Troc-
kim 74.

Zasztolowiczów Brzozowskich dom herbu Slepowron 282.

Zawichorski przodek domu Lackich 289.

Zawichost 196.

Zawichojski kasztelan: Dominik Kazanowski 219.

Zawiercie majątność Stetkiewiczów 100.

Zawierscy, patrz Stetkiewiczowie 100.

Zawiszów dom herbu Łabędź 125.

Zawiszów-Dawgiatów dom herbu Płomieńczyk 216, 217.

Zawisza dworzanin królowny Jadwigi 125.

- marszałek w. ks. Lit. 311.
- Aleksander podstoli Nowogrodzki 125.
- Andrzej podskarbi w. ks. Lit. 125.
- Andrzej pisarz w. ks. Lit. starosta Miński 126.
- Bonawentura 125.
- Czarny 125.
- Eustachy Mikołajewicz 125.
- Dawgiąło Jan kanonik Wileński, regent kanc. w. ks. Lit. archid. Wileński, referend. i pisarz w. ks. Lit. proboszcz Trocki, biskup Wileński, opat Błdziejowski 217.
- Jan starosta Braśławski, rotmistrz JKM. 126.
- Jan wojew. Mścisławski, wojew. Witepski 125.
- Jan Andrzejowicz, starosta Miński 125, 126.
- Jan Kasprowicz Dawgiąło biskup Wileński 217.
- Jan Krysztofowicz Dawgiąło 217.
- Jan Rafałowicz Dawgiąło 217.
- Jan Stanisławowicz Dawgiąło 216.
- Dawgiąło Jerzy 217.
- Jerzy Jędrzejowicz 125.
- Jerzy Krysztofowicz 217.
- Jędrzej kasztelan Miński 125.
- Dawgiąło Kasper Janowicz 217.
- Dawgiąło Kazimirz chorąży chorągwi pancерnej Lit. 217.
- Dawgiąło Kazimirz Krysztofowicz 217.
- Dawgiąło Kazimirz Rafałowicz 217.
- Krysztof leśniczy-Kowieński 125.
- Krysztof łowczy w. ks. Lit. starosta Braśławski i Miński, marszałek w. ks. Lit. kasztelan Wileński 126.
- Dawgiąło Krysztof 217.
- Krysztof Andrzejowicz 125, 126.
- Dawgiąło Krysztof Michałowicz 216.
- Krysztof Zacharyaszowicz 217.
- Dawgiąło Malcher Janowicz, podstoli Lidzki 217.
- — Malcher Kasprowicz 217.
- Melchior kasztelan Witepski, dworz. JKM. 125.
- Dawgiąło Michał Malchrowicz żołnierz 217.
- — Michał Stanisławowicz 216.
- Mikołaj kasztelan Witepski 125.
- Mikołaj Jezuita 126.
- Dawgiąło Mikołaj Janowicz 217.
- — Olbrycht Rafałowicz 217.
- — Rafał Malchrowicz, mieczny Wilkomirski 217.
- — Sebastian 218.
- — Stanisław przodek domu 216.

- Zawisza Dawgiało Stanisław II, 216.
 — — Stanisław Stanisławowicz 216.
 — — Wiktoryn Krysztofowicz 217.
 — — Wojciech Młchałowicz 216.
 — — Zacharyasz Janowicz 217.
 Zawiszanka Dawgiałówna Anna mniszka 217.
 — — Anna za Brzezińskim 217.
 — za Janem II Mikołajewiczem Hamszejem 299.
 — za Jerzym Haraburdą 18.
 — za Samuelem Lackim 289.
 — Dowgiałówna za Krysztofem Masłą 274.
 — dziedziczka na Rakowie, za Siemionem Samuelem ks. Sanguszką Kowelskim 13.
 — Dowgiałówna za Chryzostomem Snarskim 173.
 — za Mikołajem Wysockim 173.
 Zawolskie carstwo 196.
 Zawolski han: Sachmat 309.
 Zawołocie, bitwa tamże 82, 111, 150.
 Zbaraskich książąt dom herbu Korybut 4, 96, 97.
 Zbaraski książę: Andrzej 97.
 — — Dymitr 98.
 — — Janusz wojewoda Braśławski 98.
 — — Janusz kasztelan Krakowski 98.
 — — Janusz Januszewicz 98.
 — — Jerzy Dymitrowicz starosta Piński i Sokalski 98.
 — — Krysztof koniuszy koronny 98.
 — — Krysztof Januszewicz 98.
 — — Mikołaj starosta Krzemieniecki 98.
 — — Mikołaj Dymitrowicz 98.
 — — Piotr wojewoda Trocki 74, 248.
 — — Piotr Stefanowicz 98.
 — — Stefan Dymitrowicz wojewoda Witepski, wojew. Trocki 96, 98.
 — — Władysław poseł na dokończenie unii 98.
 — — Władysław Dymitrowicz 98.
 Zbaraska księżna Marusza Jerzowna za Mikołajem Naruszewiczem kasztelanem Żmudzkiem 98, 319.
 — — za Janem Malchrowiczem Szemetem 129.
 — — za Romanem Hrehorowiczem Wołowiczem starostą Rohaczewskim 31.
 Zbaraż, bitwa tamże 96, 97, 128, 141,
 Zborów, bitwa tamże 33, 43, 149, 152, 153, 178, 251.
 Zborowska, kasztelanica Krakowska, za Janem Hieronimowiczem hr. Chodkiewiczem 64.
 Zborowszczyzna konfederacja 65.
 Zdanowiczowie 7.
 Zdarbożec albo Pogoń mniejsza herb 233, 332.
 Zdzitów, majątność Hamszejów Wiesztortowiczów 299.
 Zdzitowiec herb 332.
 — majątność Zdzitowieckich 332.

- Zdzitowieckich dom herbu własnego (Siestrzeniec odm.) 273.
 — dom herbu Zdzitowiec 332.
 Zdzitowiecki Jan Kazimirz 273.
 — Krysztof 273.
 — Ludwik 273.
 — Łukasz 273.
 — Wasyl 273.
 Zdzitowiecka za Samuelem Kazimirzem Niemcewiczem 261.
 Zdzitowski starosta: Paweł Janowicz Sapieha 149.
 Zelborg 151, 223.
 Zelech 12.
 Żeligowskich dom herbu Belina 24.
 Zembockich dom herbu Rogala 265.
 Zembocki Daniel 265.
 — Jakub 265.
 — N. wojski Brzeski 265.
 Zemków dom herbu Topor 292.
 Zemło N. pisarz skarbowy w. ks. Lit. 292.
 Zeno Bratosin 40.
 Zerebców 82.
 Żernickich dom herbu Rogala 265.
 Żernicki Jan rotmistrz JKM. 265.
 — Kasper Jezuita 265.
 — Konstanty 265.
 Żerońskich dom herbu Korab 92.
 Żeroński Aleksander Kazimirzowicz 92.
 — Kazimirz Chwalibóg, stolnik Wileński, starosta Opeski, Ciecierski, marszałek wojsk. w. ks. Litew. 92.
 Żeźmorski starosta: Paweł Naruszewicz 318.
 Zezniński starosta: Bogusz Bohowityn 94.
 Zgierski zwany Kiszka, szlachcic Polski 36.
 Zienkiewiczów-Cichyńskich dom herbu Kimbar 271.
 Zienkiewicz Fiedor 271.
 — Cichyński Jerzy 271.
 — Iwan chorąży Rzeczycki 271.
 — Mikołaj 271.
 — Paweł sędzia ziemski Upitski 271.
 — Piotr sędzia ziemski Rzeczycki 271.
 — Wasyl sędzia ziemski Upitski 271.
 Zielińskich dom herbu Swinka 302.
 Zieliński Konstanty arcyb. Lwowski 302.
 Zielińska za Krysztofem Odachowskim 178.
 Zieniew syn Zenona Deszpota 40.
 Zieniow Jurii wojewoda Smoleński .
 Zienowiczów albo Zieniowiczów dom herbu Deszpot 40.
 Zienowicz kasztelanie Nowogrodzki 212.
 — mąż Fronckiewiczówny, córki Jerzego, marszałka Lidzkiego 33.
 — Abram 41.
 — Abram Janowicz 41.
 — Jan marszałek Osmiański, dworz. JKM. 41.

- Zienowicz Jan Juriewicz stolnik w. ks. Lit. kasztelan Witepski 41.
- Jan syn Jerzego Mikołajewicza 41.
 - Jerzy sędzia ziemski Wileński 41.
 - Jerzy starosta Opeski, pułkownik 41.
 - Jerzy starosta Brastawski, poseł do Moskwy 40.
 - Jerzy dworzanin JKM. wojski Wileński 41.
 - Jerzy Janowicz 41.
 - Jerzy Juriewicz pułkownik, kasztelan Smoleński i Połocki, starosta Propojski, Ciecierski 40.
 - Jerzy Mikołajewicz pisarz w. ks. Lit. 40.
 - Jurii, kasztelan Połocki 41.
 - Krysztof wojewoda Brzeski, starosta Ciecierski, Propojski 41.
 - Krysztof, syn Jerzego Mikołajewicza 41.
 - Michał Janowicz wojewoda Mścisławski 40, 41.
 - Mikołaj kasztelan Połocki, pułkownik JKM. 40, 41.
 - Mikołaj Krysztofowicz 40, 41.
 - Piotr Michałowicz 41.
 - Samuel chorąży Mścisławski 41.
 - Stanisław podkom. Osmiański 41.
 - Stanisław hetman polny w. ks. Lit. 40.
 - Stanisław pods. Wilkomirski, podkom. leśniczy Wilkirski 41.
 - Janowicz 41.
 - Jerzowicz 41.
- Zienowiczówna podkomorżanka Orszańska za Krysztofem Zawiszą Daw-
giałą 217.
- corka Mikołaja, za Albrychtem Radziwiłem kasztelanem Wileńskim 41.
 - za Albrychtem Władysławem Radziwiłem 201.
 - kasztelanka Połocka za Pawłem Janowiczem Sapichą 149.
 - Mikołajówna za Pawłem Sapichą wojewodą Wileńskim 41.
 - Zofia za Aleksandrem Słuszką wojew. Trockim 41, 207.
 - Dorota za Szorcem 175.
- Złotogoleńczyk albo Nowina herb 332.

Uzupełnienia do Wykazu.

Przy układaniu katalogu kartkowego pewna część kartek przez nieuwagę wstawioną została w niewłaściwe miejsce, w skutek czego przy przepisywaniu Wykazu z kartek pominięta została w miejscu właściwym. Te przeto przez omyłkę pominięte kartki tu dodatkowo zamieszczamy:

Abdank herb 273, 275, 281.

Aleksander król Polski 160, 164, 278.

Andronowskich-Czechowiczów dom herbu własnego 279.

August II król Polski 175.

- Baranowiczów-Jałowskich dom herbu własnego (Syrokomla odm.) 279.
 Beresteczko, bitwa tamże 153, 279.
 Biała bitwa tamże 284.
 Bialski starosta: Aleksander Gosiewski 284.
 Białacerkiew 284.
 Białohumeński starosta: Jan Gosiewski 284.
 Białoruś 276, — Białoruski hetman: N. Nieczaj pułkownik Kozacki 223.
 Boguszów-Okmińskich dom herbu własnego 281.
 Bożogrobski rycerz: Aleksander Sołtan 282.
 Brzeskie województwo 273, 278, 279, 283, 286.
 — stolnik: Andrzej Piasecki 72.
 — wojski: Jerzy Jurzye 286.
 Brzozowskich-Zaszczyłowiczów dom herbu Slepowron 282.
 Brzozowski Andrzej 283.
 Bujnowskich dom herbu Slepowron 283.
 Bujnowski Jan sędzia grodzki Połocki 283.
 — Hieronim Janowicz 283.
 — Michał Janowicz Jezuita 283.
 — Władysław 283.
 Bułhaków dom herbu Syrokomla 274.
 Bułhak Aleksander 274.
 — Jan pisarz grodzki Nowogrodzki 274.
 — Jędrzej 274.
 — Maciej cześnik Słonimski 274.
 — Marcin 274.
 — Mikołaj sędzia grodzki Miński 274.
 — Piotr 274.
 — Stanisław mieczny Możyński 274.
 Bycina, bitwa tamże 277.
 Carogrodzki patriarcha: Dyonizy 275.
 — Nifon 282.
 Chalec majątność Chaleckich 275.
 Chaleckich z Chalca dom herbu własnego (Syrokomla odm.) 275.
 Chalecki Aleksander marszałek Lidzki, marsz. sejmowy 276.
 — Aleksander Dymitrowicz 276.
 — Andrzej 276.
 — Andrzej Grzegorzewicz 276.
 — Dymitr mieczny, podskarbi w. ks. Lit. 276.
 — Dymitr Grzegorzewicz 276.
 — Eustachy ochmistrz dzieł księcia Olelka Kijowskiego i Słuckiego 276.
 — Franciszek Józefowicz 276.
 — Grzegorz 276.
 — Grzegorz Grzegorzewicz 276.
 — Hieronim łowczy Podlaski 276.
 — Hrehory metropolita Rusi 275.
 — Jan Grzegorzewicz 276.
 — Jan Władysław dworzanin JKM. 276.
 — Józef Janowicz 276.

- Chalecki Krzysztof mieczny w. ks. Lit. wojew. Nowogrodzki 276.
 — Krzysztof Dymitrowicz 276.
 — Michał żołnierz 276.
 — Michał Józefowicz 276.
 — Mikołaj mieczny w. ks. Lit. 76.
 — Piotr Józefowicz 276.
 — Wasyl Grzegorzewicz 276.
 — Władysław pułkownik JKM. strażnik w. ks. Lit. starosta Mo-
 żyrski 276.
- Chmielnicki 284.
 Chodkiewicz Hrehory hetman 279, 285.
 Chodkiewiczówna za Aleksandrem Theodatem Hrehorowiczem Sa-
 piehą 150.
 Chomiczów-Starosielskich dom herbu własnego (Syrokomla odm.) 277.
 Chomicz-Starosielski Michał pułk. 277.
 Chybickich dom herbu Syrokomla 274.
 Ciecierski starosta: Jan Sołtan 282.
 Czechy 279.
 Czechowiczów-Andronowskich dom herbu własnego 279.
 Czernichowski podsędek: Michał Orański 273.
 — władyka: Pachomiusz Orański 273.
- Dancykiewicz Wojszyn herbu Janina 72.
 Dniepr 157.
 Dorohostajski Stanisław Olechnowicz 133.
 Drohicka ziemia 93.
 Dymitr przodek domu Boratyńskich, kanclerz Ruski 94.
- Gosiewski Aleksander wojewoda Smoleński 89, 90.
 Grodzieński sędzia ziemski: N. Tołoczko 222.
 Gulbiński starosta: Eustachy Kossakowski 285.
- Iliniczów dom herbu Korsak 92, 93.
 Iwan Wasylewicz książę Moskiewski 17.
- Kijów, kolegium Jezuitów tamże 140.
 Kolenda Jerzy Gabryel archiepisk. Połocki i Witepski, archimand. Su-
 prański, administrator Wileński, metropol. Rusi 25.
 Kruniewicz Sebastyan Filonowicz podstarości Lidzki 165.
 de Kwarto, patrz Kąregowie 85.
- Litwa w. ks. pisarz: Filip Obuchowicz 89.
- Łucki starosta: Aleksander Żorawiński 95.
- Narusza ks. Zbaraska za Mikołajem Naruszewiczem 319.
- Odachowski Hieronim Janowicz 177.
 — Lew Janowicz 177.

Parczewski Piotr administrator biskupstwa Smoleńskiego, proboszcz Starodubowski, biskup Smoleński, biskup Żmudzki, proboszcz Gieranoński 178.

Podlasze 146.

Sapieha Lew 153.

Smoleński wojewoda: Wasyl Tyszkiewicz 139.

Stefan król Polski 139.

Władysław Jagieło, król Polski 180.

